

e-ISSN 2651-5083

دَارُ الْفُنُونِ
الْهَيْئَةُ الْاِكْتِمْاءِ لِمَجْمُوعَةِ عِلْمِ

d a r u l f u n u n
ilahiyat

Cilt Volume 32 'Yunus Emre' Özel Sayısı Special Issue 'Yunus Emre'

Yıl Year 2021

İSTANBUL
ÜNİVERSİTESİ
YAYINEVİ

darulfunun ilahiyat

Cilt/Volume: 32 • 'Yunus Emre' Özel Sayısı/Special Issue 'Yunus Emre' • 2021
e-ISSN: 2651-5083 • DOI: 10.26650/di

Dizinler / Indexing and Abstracting

SCOPUS

TUBİTAK ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı

Index Islamicus

SOBIAD Sosyal Bilimler Atıf Dizini

EBSCO Academic Search Complete

ERIH PLUS

darulfunun ilahiyat

Cilt/Volume: 32 • ‘Yunus Emre’ Özel Sayısı/Special Issue ‘Yunus Emre’ • 2021
e-ISSN: 2651-5083 • DOI: 10.26650/di

Sahibi / Owner

Prof. Dr. Ramazan MUSLU

İstanbul Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İstanbul, Türkiye
Istanbul University, Faculty of Theology, Istanbul, Turkey

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Responsible Manager

Doç. Dr. Ümit HOROZCU

İstanbul Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İstanbul, Türkiye
Istanbul University, Faculty of Theology, Istanbul, Turkey

Yazışma Adresi / Correspondence Address

Dergi Yazı Kurulu Başkanlığı,
İskenderpaşa Mahallesi, Kavalalı Sokak,
34080 Fatih, İstanbul, Türkiye
Telefon / Phone: +90 (212) 440 00 00 / 27781
Fax : +90 (212) 532 62 07
E-posta: ilahiyat.editor@istanbul.edu.tr
<http://ilahiyatjournal.istanbul.edu.tr>
<http://dergipark.gov.tr/darulfunun>

Yayıncı / Publisher

İstanbul Üniversitesi Yayınevi / Istanbul University Press
İstanbul Üniversitesi Merkez Kampüsü,
34452 Beyazıt, Fatih / İstanbul, Türkiye
Telefon / Phone: +90 (212) 440 00 00

Dergide yer alan yazılardan ve aktarılan görüşlerden yazarlar sorumludur.
Authors bear responsibility for the content of their published articles.

Yayın dili Türkçe, İngilizce ve Arapça'dır.
The publication languages of the journal are Turkish, English and Arabic.

Haziran ve Aralık aylarında, yılda iki sayı olarak yayımlanan uluslararası, hakemli, açık erişimli ve bilimsel bir dergidir.
This is a scholarly, international, peer-reviewed and open-access journal published biannually in June and December.

Yayın Türü / Publication Type: Yaygın Süreli / Periodical

darulfunun ilahiyat

Cilt/Volume: 32 • 'Yunus Emre' Özel Sayısı/Special Issue 'Yunus Emre' • 2021

e-ISSN: 2651-5083 • DOI: 10.26650/di

DERGİ YAZI KURULU / EDITORIAL MANAGEMENT BOARD

Baş Editör / Editor-in-Chief

Prof. Dr. Necmettin KIZILKAYA, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - nkizilkaya@istanbul.edu.tr

Baş Editör Yardımcısı / Co-Editor-in-Chief

Doç. Dr. Mahmut SALİHOĞLU, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - mahmut.salihoglu@istanbul.edu.tr

Doç. Dr. Sultan ŞİMŞEK, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - sultan.simsek@istanbul.edu.tr

Yönetici Editör / Managing Editor

Doç. Dr. Ahmet TEMEL, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - ahmet.temel@istanbul.edu.tr

Yazı Kurulu Üyeleri / Editorial Management Board Members

Doç. Dr. Adem ARIKAN, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - arikana@istanbul.edu.tr

Doç. Dr. Fatih VAROL, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - fvarol@istanbul.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Sümeyye PARILDAR, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - sumeyye.parildar@istanbul.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer KALKAN YORULMAZ, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - nilufer.yorulmaz@istanbul.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman YILDIZ, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - suleyman.yildiz@istanbul.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi YakooB AHMED, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - yakooB.ahmed@istanbul.edu.tr

Alan Editörleri / Section Editors

Prof. Dr. Ali ÖZTÜRK, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - a.ozturk@istanbul.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman YILDIZ, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - suleyman.yildiz@istanbul.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi M. Yuşa YAŞAR, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - yusa@istanbul.edu.tr

Dr. Nurgül BULUT, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - nurgul.bulut@istanbul.edu.tr

Dr. Saliha UYSAL, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - saliha.uysal@istanbul.edu.tr

Dr. Hilal LİVAOĞLU MENKÜÇ, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - hilal.menkuc@istanbul.edu.tr

Dil Editörleri / Language Editors

Alan James NEWSON, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - alan.newson@istanbul.edu.tr

Elizabeth Mary EARL, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - elizabeth.earl@istanbul.edu.tr

Editöryal İlişkiler Yöneticisi / Editorial Relations Manager

Doç. Dr. Adem ARIKAN, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - arikana@istanbul.edu.tr

İstatistik Editörü / Statistics Editor

Doç. Dr. Fatih VAROL, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - fvarol@istanbul.edu.tr

Kitap İnceleme Editörü / Book Review Editor

Dr. Öğr. Üyesi Merve ÖZAYKAL, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - merveozaykal@istanbul.edu.tr

Metodoloji Editörü / Methodology Editor

Dr. Öğr. Üyesi Sümeyye PARILDAR, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - sumeyye.parildar@istanbul.edu.tr

Tanıtım Yöneticisi / Publicity Manager

Arş. Gör. Fatma Nur ŞENER, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - fnshener@istanbul.edu.tr

Editöryal Asistanlar / Editorial Assistants

Arş. Gör. Neslihan Mervener VURAL, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - neslihanvural@istanbul.edu.tr

Arş. Gör. Feyza GÜLER, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - feyza.guler@istanbul.edu.tr

Teknik Uzmanlar / Technical Specialists

Arş. Gör. Amine ÇELİK, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - amine.celik@istanbul.edu.tr

Arş. Gör. Şaban KÜTÜK, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - sabankutuk@istanbul.edu.tr

Arş. Gör. Menekşe Filiz YILDIRIM, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - yildirim.mf@istanbul.edu.tr

Sayı Editörleri / Guest Editors

Prof. Dr., Ali ÖZTÜRK, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - a.ozturk@istanbul.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi, Osman Sacid ARI, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - osmanari@istanbul.edu.tr

darulfunun ilahiyat

Cilt/Volume: 32 • ‘Yunus Emre’ Özel Sayısı/Special Issue ‘Yunus Emre’ • 2021

e-ISSN: 2651-5083 • DOI: 10.26650/di

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

-
- Prof. Abdul Rahim Abu-HUSAYN, Beyrut Amerikan Üniversitesi, Beyrut, Lübnan - *ahusayn@aub.edu.lb*
- Doç. Dr. Abdulhameed Majeed Ismael AL-SHEESH, Qatar University, Doha, Qatar - *abdulhamid.sis@qu.edu.qa*
- Doç. Dr. Abdurrahman ATÇIL, Sabancı Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - *abdurrahman.atcil@sabanciuniv.edu*
- Dr. Adem AYGÜN, Avusturya İslam İnanç Topluluğu, Viyana, Avusturya - *adem.ayguen@kphvie.ac.at*
- Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - *adnan.demircan@istanbul.edu.tr*
- Doç. Dr. Ahmed AL-SHAMSY, Chicago Üniversitesi, Chicago, ABD - *elshamsy@uchicago.edu*
- Doç. Dr. Ahmet ALİBASİC, Saraybosna Üniversitesi, Saraybosna, Bosna-Hersek - *ahmetalibasic@yahoo.com*
- Doç. Dr. Hayrettin YÜCESOY, Washington Üniversitesi, Washington, ABD - *yucesoy@wustl.edu*
- Prof. Dr. İsmail Latif HACİNEBİOĞLU, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - *ilh@istanbul.edu.tr*
- Prof. Dr. Jonathan BROWN, Georgetown Üniversitesi, Washington, ABD - *brownj2@georgetown.edu*
- Prof. Dr. Mabid Ali Mohamed AL-JARHI, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Ankara, Türkiye - *mabid.aljarhi@asbu.edu.tr*
- Prof. Dr. Mehmet Hakkı SUÇİN, Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Ankara, Türkiye - *mhsucin@gazi.edu.tr*
- Prof. Dr. Merdan GÜNEŞ, Osnabrück Üniversitesi, Osnabrück, Almanya - *merdan.guenes@uni-osnabrueck.de*
- Prof. Dr. Mesut IDRİZ, Sharjah Üniversitesi, Sharjah, Birleşik Arap Emirlikleri - *m.idriz@sharjah.ac.ae*
- Prof. Dr. Mürteza BEDİR, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - *mbedir@istanbul.edu.tr*
- Prof. Dr. Mustafa TEKİN, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - *mtekin@istanbul.edu.tr*
- Dr. Rahile YILMAZ, Marmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - *rahile.yilmaz@marmara.edu.tr*
- Prof. Ramazan YILDIRIM, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - *ramazany@istanbul.edu.tr*
- Prof. Dr. Saim KAYADİBİ, Karabük Üniversitesi, Karabük, Türkiye - *saimkayadibi@karabuk.edu.tr*
- Prof. Dr. Şinasi GÜNDÜZ, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - *sgunduz@istanbul.edu.tr*
- Prof. Toseef AZİD, Qassim Üniversitesi, Qassim, Suudi Arabistan - *teseefazid@hotmail.com*
- Prof. Dr. Yaşar DÜZENLİ, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye - *yduzenli@istanbul.edu.tr*

İÇİNDEKİLER / TABLE OF CONTENTS

ARAŞTIRMA MAKALELERİ / RESEARCH ARTICLES

Osmanlı Tarihlerinde ve Biyografi Kaynaklarında Yunus Emre’ye Dair Kayıtlar Records on Yunus Emre in the Ottoman Chronicles and Biographical Sources	1
Göker İnan	
Yunus’un Tasavvuf Anlayışının Kurucu Unsurları: Ezeli İnsan ve Kadim Tanrı Arasında Aşka Dönüşen İman Constituent Elements of the Şüfi Understanding of Yūnus Emre: Faith That Turns into Love Between Primordial Man and Eternal God	43
Ekrem Demirli	
Yunus Emre’de Tebliğ ve İrşat Açısından Sözü Kullanımı Yunus Emre’s Use of Language for Spiritual Guidance and Tabligh	67
Reyhan Çorak	
Yunus Emre’nin Şathiyelerini Bilinç Akışı ile Okumanın İmkânı Üzerine Reading Yunus Emre’s Shathiyas in Terms of Stream of Consciousness.....	89
Rabia Doğru	
Yunus Emre ve Derviş Olmak A Dervish in Yunus Emre’s Conception	107
Mehmet Necmeddin Bardakçı	
İran’da Yunus Emre İle İlgili Yapılan Akademik Çalışmalar Academic Studies on Yunus Emre In Iran	129
Zeynep Özel	
Yunus Emre Bibliyografyası (1991-2021) Yunus Emre Bibliography (1991-2021).....	149
Gökhan Coşgun, Metin Yıldırım	

TOPLANTI ÖZETİ / MEETING ABSTRACT

Hallâc ve Yunus	301
Mustafa Kara	

TAKDİM

-Yunus Emre' Özel Sayısı-

Yunus Emre (1240/41-1320/21), Anadolu'yu yurt edinme mücadelesi veren Müslüman Türklerin yeni bir nefese, yeni bir sese ihtiyaç duyduğu, siyasi, sosyal ve manevi krizlerin yaşandığı bir zaman diliminde tarih sahnesine çıktı. O bir yandan sade ve külfetsiz Türkçesi ile lirizmin zirvelerini yoklarken diğer taraftan samimi üslubu ve keskin mesajları ile bu toprağın insanlarının ruh ve gönül dünyalarını mayalamıştır. Şiirleri yüzlerce yıldan beri başta tekkeler olmak üzere halk arasında beğenilerek okunmakta, bestelenmekte ve şerh edilmektedir. Kendisinden sonra gelen pek çok mutasavvıf şairin onun meydana getirdiği şiir dili ve estetiğinin tesiri altında kaldığı ve fakat onu aşamadıkları bir gerçektir.

Yunus Emre'nin hayatı ile ilgili belge niteliğindeki veriler ne yazık ki çok azdır. Klasik edebiyatımızın en önemli kaynaklarından olan Şuara Tezkireleri de Yunus Emre'yi adeta görmezden gelmişlerdir. Onun hayatı ile ilgili bilgi eksikliği şiirlerinin ve dinî-tasavvufi anlayışının toplumun düşünce dünyasının derinliklerine yayılmasına ve nüfuz etmesine mani oluşturmamıştır. Dolayısıyla geçen yüzyılın başlarında yeniden keşfedilene kadar sadece tekke çevrelerinde meşhur iken hakkında yapılan araştırmalar ve eserlerinin neşri ile dünya çapında bir üne kavuşmuştur.

İçinde bulunduğumuz yılın Yunus Emre'nin 700. vefat yılı olması münasebetiyle Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından 29 Ocak 2021 tarihinde yayımlanan bir genelge ile 2021 yılının "Yunus Emre ve Türkçe Yılı" olarak kutlanması kararlaştırılmıştır. Bu genelge kapsamında sene başından beri çok sayıda bilimsel faaliyet gerçekleştirilmiştir. *Darulfunun İlahiyat Dergisi* yayın kurulu da bu çerçevede Yunus Emre ile ilgili bir özel sayı hazırlamayı kararlaştırmış ve yazı çağrısında bulunmuştur. Gönderilen makaleler hakem sürecinden geçirildikten sonra aşağıda kısaca tanıtılan yedi araştırma makalesi ve bir araştırma notunun yayımlanmasına karar verilmiştir.

Dergimizin Göker İnan tarafından kaleme alınan ilk makalesinde, Yunus Emre araştırmalarına katkı sağlamak amacıyla Osmanlı sahasında kaleme alınmış tarih eserleri ve biyografi kaynakları incelenmiş ve Yunus Emre'nin Osmanlı müellifleri tarafından nasıl ele alındığı gösterilmiştir.

Ekrem Demirli'nin "Yunus'un Tasavvuf Anlayışının Kurucu Unsurları: Ezeli İnsan ve Kadim Tanrı Arasında Aşka Dönüşen İman" başlıklı makalesi, tasavvufun eleştirel dili ile Yunus'un ifadeleri arasındaki irtibat üzerinden tasavvuf düşüncesinde Yunus Emre'nin yerini ele alarak, onun şiirleriyle ifade ettiği tasavvuf anlayışının mevcut tasavvufi birikim açısından nasıl değerlendirilebileceğini tartışmaktadır.

Reyhan Çorak'ın "Yunus Emre'de Tebliğ ve İrşat Açısından Sözün Kullanımı" isimli makalesinde, "söz"ün mahiyeti ve söz söyleme üslubuna ilişkin, Kur'an-ı Kerim'de geçen "söz"e dair tanımlamalar çerçevesinde Yunus Emre'nin şiirleri incelenmiş ve içerisinde "söz" geçen beyitler tasnif edilerek tebliğ ve irşat terimleri üzerinden yorumlanmıştır.

Rabia Doğru, makalesinde Yunus Emre'nin şathiyelerine yönelik şimdiye kadar benimsenen okuma alışkanlığını askıya alarak bu metinlere bilinç akışı tekniğiyle yaklaşmaktadır. Yazarın söz konusu yaklaşımı, şathiyeler ve bilinç akışı tekniğiyle üretilmiş metinler arasındaki kurgusal benzerliğe dayanıyor. Bu açıdan makale, Yunus Emre'nin şathiyeye türündeki şiirlerini farklı bir perspektiften okumaya bir çeşit davet olarak anlaşılabilir.

Mehmet Necmettin Bardakçı'nın "Yunus Emre ve Derviş Olmak" başlıklı makalesi, derviş kavramı ve bu kavramla ilişkilendirilen kavram ve konular çerçevesinde Yunus Emre'nin şiirlerindeki "derviş" portresine dikkat çekmekte ve bu konuya dair ana fikirleri gündeme getirmektedir.

Zeynep Özel makalesinde İranda Yunus Emre ile ilgili yapılan çalışmaları ele almıştır. Özel, İranda Yunus Emre ile ilgili sadece birkaç makale ve çeviri esere rastlandığına ve bunlarda genellikle Yunus'un şiirlerinin Sadi, Mevlana ve Hafız'ın şiirleriyle karşılaştırıldığına dikkat çekmektedir.

Dergimizin son makalesi ise bir bibliyografya çalışmasıdır. Gökhan Coşgun ve Metin Yıldırım, Yunus Emre ile ilgili literatürün giderek artmasına rağmen 1991 yılından sonra kapsamlı bir bibliyografya hazırlanmaması sebebiyle 1991-2021 yılları arasında Yunus Emre hakkındaki çalışmaların bibliyografik künyelerini tespit etmeyi hedeflemişlerdir. Bu amaçla, bu süreçte ortaya konmuş olan kitap, tez, makale, sempozyum ve bildirilerin bibliyografik künyelerinin dökümünü yaparak kullanışlı bir bibliyografya hazırlamış ve araştırmacıların hizmetine sunmuşlardır.

Araştırma makalelerinden sonra dergimizde bir de Mustafa Kara'nın araştırma notu yer almaktadır. "Hallâc ve Yunus" başlıklı Araştırma Notunda Mustafa Kara hocamız, Yunus Emre'nin şiirlerinde Hallâc-ı Mansûr'un en çok zikredilen kişi olduğuna dikkat çekmekte ve bu vesile ile Hallâc'ın tasavvuf çevrelerindeki algılanışına dair bir perspektif sunmaktadır.

Yunus Emre gibi her yüzyıl kendini yeniden üretebilen bir dil ve gönül mimarı için elbette ki son sözün söylenmesi mümkün değildir. Dil ve düşüncenin gücü devam ettikçe Yunus'u anlama ve yorumlama çalışmaları hız kesmeyecektir. *Darulfunun İlahiyat Yunus Emre Özel Sayısı* da büyük değerimizin vefatının 700. yılı anısına kıymetli yazarlarımızın makaleleriyle ve bizden bir armağan olarak bu kervandaki yerini almış bulunuyor.

Sayı editörleri: Ali ÖZTÜRK-Osman Sacid ARI

PRESENTMENT

-Special Issue 'Yunus Emre'-

Yunus Emre lived in a period full of political, social and spiritual crises when Muslim Turks, striving to make Anatolia their homeland, needed a new breath and voice for themselves. While Yunus attained perfection in his poetry through his simple and easy-to-read Turkish, at the same time he fermented the souls and hearts of Anatolian people with his sincere tone and powerful messages. His poems have been read, and interpreted by public for centuries, especially in Sufi lodges. It is a fact that Yunus Emre's poetical language and aesthetics influenced many Sufi poets who came after him, yet were not able to surpass him.

Unfortunately, there is not enough official record about Yunus Emre's life. One of the most important sources of our classical literature, collections of bibliographies of poets, seem to overlook Yunus Emre. Still, the lack of information about his life has not prevented his poems and understanding of society from reaching into the depths of the public intellectual world. Although he was famous only in the Sufi lodges until he was rediscovered in the beginning of the past century, recent research about his life and work have made him famous across the world by now.

On the occasion of commemorating Yunus Emre's 700th death anniversary this year, it was decided to celebrate 2021 as the year of "Yunus Emre and Turkish language" by a decree issued on 29th January 2021 by President Recep Tayyip Erdogan.

The first essay of our journal, written by Göker İnan, explores the historical works and Ottoman biographical sources of to make a contribution to Yunus Emre studies. İnan presents how Yunus Emre was approached by Ottoman writers.

The essay entitled "The Founding Elements of Yunus' Sufi Understanding: Faith Being Transformed into Love between the Primordial Human Being and Eternal God" by Ekrem Demirli discusses how Yunus Emre's understanding of Sufism expressed through his poetry can be evaluated in the context of the existing Sufi literature by taking into consideration the connection between the critical language of Sufism and Yunus' expressions and his prevalent position in the intellectual world of Sufism.

Reyhan Çorak's essay "The word usage of Yunus Emre in regards to apostolicity and spiritual guidance" examines the poetry of Yunus Emre concerning the nature of "word" and his wording within the frame of the Quranic descriptions of the "word". Moreover, she sorts out the verses including "word" and analyzes them on the basis of the concepts of apostolicity and spiritual guidance.

By suspending the prevalent reading mode of Yunus Emre's shathiyyes in her essay, Rabia Doğru approaches these texts with the stream of consciousness technique. This approach is based on the fictional resemblance between the shathiyyes and the texts produced by the stream of consciousness technique. In this respect, this essay can be received as an invitation to read Yunus Emre's shathiyye poetry from a different perspective.

Mehmet Necmettin Bardakcı's essay titled "Yunus Emre and Becoming a Dervish" points out the portrait of a dervish pictured in Yunus Emre's poems in the context of the concept of dervishhood and related topics.

In her essay, Zeynep Özel tackles the studies on Yunus Emre in Iran. Özel remarks that she found only a few essays and translations on Yunus Emre, which are generally the comparison of them with Sadi's, Rumi's and Hafiz' poetry.

Our journal's latest essay is a bibliographic study. Gökhan Coşgun and Metin Yıldırım aim at determining the bibliographic records of studies carried out about Yunus Emre between 1991-2021, for the reason that after the year 1991 there is no comprehensive bibliography prepared although there was an increasing amount of Yunus Emre literature by then. By itemizing the bibliographic records of the books, thesis, essays, symposium papers prepared in this period of time, they produced a useful bibliography and put it into the service of the researchers.

In addition to research articles, there is a research note by Mustafa Kara entitled "Hallâc and Yunus". In this note, Mustafa Kara draws our attention to the fact that Hallâc-ı Mansur is the most referred person in Yunus Emre's poems and in this way gives us a perspective about how Hallâc is perceived in the Sufi domain.

It is not possible to say a final word about an architect of the heart and language such as Yunus Emre who come alive in every century. As long as the power of language and intellect reigns, endeavours for understanding and interpreting Yunus won't decelerate. Thanks to the essays of our valuable writers which are dedicated to Yunus' spirit as a humble gift, *Darulfunun İlahiyat Yunus Emre Special Issue* has taken its place in the caravan of Yunus' legacy in commemoration of his 700th death anniversary.

Issue editors: Ali ÖZTÜRK-Osman Sacid ARI

Osmanlı Tarihlerinde ve Biyografi Kaynaklarında Yunus Emre'ye Dair Kayıtlar

Records on Yunus Emre in the Ottoman Chronicles and Biographical Sources

Göker İnan

Öz

Bu makalede Yunus Emre hakkındaki temel bilgi kaynaklarından olan Osmanlı sahasında kaleme alınmış kronikler ve biyografik eserler taranmış ve şaire dair kayıtlar incelenerek değerlendirilmeler yapılmıştır. Yapılan karşılaştırmalar neticesinde Yunus Emre hakkında en sağlıklı bilgileri içerdiği düşünüldüğü Osmanlı kroniklerinin bu konuda yetersiz kaldıkları ortaya çıkmıştır. Zira söz konusu eserlerdeki malumatın genellikle Taşköprizâde'nin *eş-Şekâiku'n-Nu'mâniyye*'sine dayanan, kısa ve birbirini tekrar eden ifadeler olduğu görülmüştür.

Biyografik kaynaklarda ise verilen bilgilerin tarih kitaplarına nazaran çeşitlendiği tespit edilmiştir. Bu konuda eserin mahiyeti, yazıldığı dönem, kullanılan kaynaklar ve yazarının özellikleri etkili olmaktadır. Bununla birlikte hem tarih kitaplarında hem de biyografik eserlerde Yunus Emre'nin başka bir Yunus'la karıştırıldığı anlaşılmaktadır. Şairin vefat zamanına yer verilmiş olan kaynaklarda kaydedilen yılın genellikle 843 (1439-40) olduğu görülmektedir. Belirtilen sene civarlarında vefat ettiği bilgisi bulunan Âşık Yunus adlı bir mutasavvıf şair vardır. Emir Sultan'ın müntesiplerinden veya muhiplerinden olan bu zat, Yunus Emre'ye ait olarak bilinen "Sordum sarı çiçeğe", "Şol cennetin ırmakları" gibi meşhur ilahilerin de gerçek sahibidir. Makalede incelenmiş olan kaynaklardaki bilgiler genel olarak değerlendirildiğinde Yunus Emre'yle karıştırılan kişinin Âşık Yunus olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yunus Emre, kronikler, biyografi, Âşık Yunus

Abstract

In this paper, Ottoman chronicles and biographical works, which are the main sources of information about Yunus Emre, are examined and evaluated. It is revealed that the chronicles, which are supposed to contain accurate information about Yunus Emre, do not actually do so. It is found that the information in the chronicles and biographical works are generally short and repetitive expressions based on Taşköprizâde's work called *al-Şakaik al-Numaniya*.

It is determined that the information in the biographical sources is diversified when compared with the history books. Therefore, the content of the work, the era it was composed in, the sources, and the characteristics of the author are important factors. However, it is understood that Yunus Emre has been confused with another Yunus in both history books and biographical works. It is seen that the recorded poet's death in the sources is Hijri 843 (1439–40). There was a Sufi poet as well, namely Âşık Yunus, who is well-known and who died around the same time. He was one of Emir Sultan's disciples, and he was also the real composer of some famous verses, such as "I asked the yellow flower" and "The rivers of that paradise," which are said to belong to Yunus Emre. Thus, it is concluded that this person is confused with Yunus Emre.

Keywords

Yunus Emre, Ottoman chronicles, biography, Âşık Yunus

* Sorumlu Yazar: Göker İnan (Dr.), Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, İstanbul, Türkiye. E-posta: gokerinan@gmail.com
ORCID: 0000-0003-1280-4041

Atf: İnan Goker, "Osmanlı Tarihlerinde ve Biyografi Kaynaklarında Yunus Emre'ye Dair Kayıtlar." *darulfunun ilahiyat* 32, 'Yunus Emre' Özel Sayısı (2021): 1–41. <https://doi.org/10.26650/di.2021.32.986992>

Extended Summary

Yunus Emre is one of the most remarkable names in the history of Anatolia’s culture, literature, and mysticism. However, there is scant accurate information about his life in the written sources of his period. This dearth of information has popularized the idea that he was not a famous person at the time. The Hungarian youth, Georgius, who was captured by the Ottomans during the reign of Sultan Murad II, and lived in captivity for 20 years between 1438 and 1458, met many Sufis in Anatolia and participated in their religious rites while visiting Ottoman cities. He also met the name of Yunus Emre on one of these visits and listened to one of his chants, which led him to add two of Yunus Emre’s poems to his book, which he published after escaping from captivity and returning to Europe. This work, published in 1480 as *Tractatus de Moribus, Conditionibus et Nequicia Turcorum*, (Treatise on the customs, habits and perversity of the Turks) is one of the oldest records of Yunus Emre found in contemporary times. In the light of the data provided by current research, it is estimated that Yunus Emre lived in the last period of the Anatolian Seljuks and the beginning of the principalities period. The recorded year of death is 1320. Therefore, according to Ottoman sources, where the first information about Yunus Emre is given, the period in which the poet lived is different.

This article aims to contribute to the research about Yunus Emre, by examining the chronicles and biographical sources of the Ottoman era. Firstly, historical sources are mentioned, and information are given under separate headings by following a chronological order for the mentions about Yunus Emre. These are: *Tawarikh-i Âl-i Osmân* of Âşıkpaşazâde, *Tarikh-i Nişancı* of Ramazanzâde Mehmed Çelebi, *Tâc al-Tawarikh* of Hoca Sâdeddin Efendi, *Künh al-Ahkbar* of Mustafa Âlî’s, *Mir’ât al-Kâinât* of Nişancızâde Mehmed Efendi, and *Silk al-Le’âl-i Âl-i Osmân* of Ahmed Hasîb Efendi. Almost in all Ottoman chronicles where Yunus Emre’s name is mentioned, Tapduk Emre, the poet’s master and Yunus Emre are both mentioned. Both names are recorded among the Sufis of Bayezid I (1389–1403) period. It is seen that historians used Taşköprizâde’s work, *al-Shakaik al-Numaniya*, since it is the main source for most of the Ottoman historians about Sufis. Among Ottoman historians, Âşıkpaşazâde is the first person to mention Yunus Emre. However, since Taşköprizâde died when he was just a few years old, there is no possibility that he used *Shakaik*. So, among historians who mentioned Yunus Emre, only Âşıkpaşazâde mentioned him among the *awliyas* of the Murad I’s period (1362–1389), without going into much detail. Gelibolulu Âlî and Ahmed Hasîb mentioned Taşköprizade as Yunus Emre’s *sheikh* during the reign of Bayezid I, and also earlier, during the reign of Orhan Gazi (1324–1362). The reason for this is that Âlî’s and Hasîb’s sources are more diverse than other names, because the legend of Hacı Bektash-i Veli and Tapduk Emre, which they narrated in the section about Hacı Bektash, is based on the *Walayatnâmah*.

Biographical sources are discussed after the above-mentioned six chronicles. The works of people who lived most of their lives in the Ottoman period and died in the first years of the Republic are also included in this section. There are literary works such as biographies and books written about the death dates of people among the examined sources. It is observed that the information in biographical sources is more diverse than in the chronicles. In this regard, the characteristics of the author, the content of the work, the period in which it was written, and the sources used are effective. The information given in history books has always been very limited since there is no exception apart from Hasîb, who is the only one who extracted the information from *Shakaik*. However, what is common and clear, both in the chronicles and in the biographical sources, is that the authors who gave information about Yunus Emre in the Ottoman period confused another person with him. These works record Yunus Emre's death date as Hijri 843 (1439–40), however, a Sufi poet named Âşık Yunus, who is thought to be a disciple of Emir Sultan, died around 1439–40 or sometime later. It is understood that this person, who was mixed up with Yunus Emre in some works, was Âşık Yunus. In addition, the real owner of the verses that are known to belong to Yunus Emre, such as "I asked the yellow flower" and "Sol heaven's rivers," are actually Âşık Yunus' works.

When all these factors have been evaluated, it is understood that the person confused with Yunus Emre is actually Âşık Yunus. Bursalı Mehmed Tâhir, one of the biographers, and Hüseyin Vassâf, who seems to have benefited from Mehmed Tahir, realized that the year 1439–40 was too late for Yunus Emre's death and made evaluations. However, they also fail to notice that the poet was confused with Âşık Yunus. As a result of the dearth of data about Yunus Emre in the works written during his lifetime, data about Âşık Yunus was attributed to him in the sources written in later periods. In addition, various claims have been put forward about Yunus Emre's hometown, personality, and grave, as is the case with every person to whom the public attaches a superior value. In the meantime, of course, the rumors produced by the oral culture of the time was developed and spread further. The information seen in the chronicles and biographical sources written in the Ottoman period, where we obtained the first data about the poet, maintained the effects of this situation.

Giriş

İsmi ve şöhreti asırları aşan Yunus Emre; Anadolu kültür, edebiyat ve tasavvuf tarihinin önemli simalarındandır. Bununla birlikte hayatıyla ilgili tam manasıyla doğru ve net bilgilere ulaşılamamaktadır. Kendi döneminde yazılmış olan kaynaklarda onun hakkında bir bilgiye yer verilmemiştir. Yaşadığı devir, siyasî ve sosyal karışıklıkların olduğu bir zaman dilimidir. Ömrünün ilk dönemini geçirdiği XIII. asrın sonlarına yaklaşırken Anadolu'da Moğol baskısı azalmış, Türkmen beyleri de Selçuklulardan ayrılarak bağımsızlıklarını ilan etmeye başlamışlardır.¹ Yunus Emre hakkındaki ilk bilgiler de bu süreçte tarih sahnesine çıkan Osmanlılar döneminde yazılmış kaynaklarda tespit edilebilmektedir.

Eldeki bazı bilgilerden yola çıkılarak vefatından sonra daha fazla tanındığı ve yazdığı şiirlerin ilahi formunda okunduğu tahmin edilebilir. Nitekim II. Murad'ın askerleri Avusturya'nın Mühlbach (o zamanki ismiyle Sebeş) bölgesine yaptıkları akın neticesinde Georgius adında bir genci esir almışlar ve bu Macar genç, 1438-1458 yılları arasında yirmi yıl kadar Osmanlı topraklarında esaret hayatı yaşamıştır. Esaretten kurtulduktan sonra Roma'ya giden ve Dominiken teşkilatı içinde tercümanlık yaptığı anlaşılan Georgius,² 1480'de bastırıldığı Latince eserinin sonuna iki adet Yunus Emre ilahisi eklemiştir. *Tractatus de Moribus, Conditionibus et Nequicia Turcorum*³ adıyla neşredilen eserde her ne kadar manzumeler yalnızca "Yunus" adına kayıtlıysa da bunların Georgius'tan yaklaşık bir buçuk asır önce vefat eden Yunus Emre'ye ait oldukları tespit edilmiştir.⁴ Mevcut literatürde Yunus Emre'ye dair en eski kayıt, şimdilik Georgius'un *Tractatus*'u olarak kabul edilebilir.⁵ Yaşamını geçirdiği ve vefat ettiği Anadolu'da kaleme alınan tarih kitapları ve biyografi kaynaklarındaki bilgiler ise aşağıda ayrı başlıklar altında ele alınarak değerlendirilecektir.

- 1 Erdoğlan Merçil, "Anadolu Beylikleri", *DİA* (İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1991), 3: 138.
- 2 Altay Tayfun Özcan, "Macaristanlı Georgius'a Göre XV. Yüzyıl Türkiye'sindeki Heterodoks Kesim", *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 1/2 (2013): 112.
- 3 Eser Türkçeye tercüme edilmiştir. Bk. Macaristanlı György, *Türkler: Türklerin Gelenekleri, Görenekleri ve Hinlikleri Üzerine İnceleme*, çev. Lale Aslan Özcan (İstanbul: Bilge Kültür Sanat, 2009).
- 4 Talât Tekin, "Yunus Emre'nin Gotik Harfleriyle İki Manzumesi", *Erdem: Atatürk Kültür Merkezi Dergisi*, III/8 (1987): 386.
- 5 Öncelik hususunda Âşıkpaşazâde'nin *Tevârih-i Âl-i Osmân*'ı akla gelebilirse de onun bu eseri tam olarak ne zaman bitirdiği belli değildir. İnalçık, Âşıkpaşazâde'nin zaman içinde esere eklemeler yaptığını söyler. Buna göre 885/1480'de siyasî hâdiseleri tamamladığı *Tevârih-i Âl-i Osmân*'a 886/1481'de biyografilerle ilgili bölümü dahil etmiş ve ilerleyen yıllarda da son hâlini vermiştir. Bk. Halil İnalçık, "Âşıkpaşazâde Tarihi Nasıl Okunmalı?", *Söğüt'ten İstanbul'a: Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu Üzerine Tartışmalar* (Ankara: İmge Kitabevi, 2000), 127.

Tarih Kitapları (Kronikler)

Tevârih-i Âl-i Osmân / Âşıkpaşazâde (ö. 1494'ten sonra)

Kronikler arasında Yunus Emre'ye dair bilgi verilen ilk kaynak Âşıkpaşazâde'nin *Tevârih-i Âl-i Osmân*'ıdır. Ömrünün sonlarında doksani aşır yüzü merdiven dayamış olan Âşıkpaşazâde⁶ 1400 senesi civarlarında doğduğundan Yunus Emre'ye en yakın dönemde yaşamış Osmanlı tarihçilerindendir. Âşıkpaşazâde, Yunus Emre'yi şeyhi Tapduk Emre ile birlikte Murad-ı Hüdâvendigâr (1362-1389) devrinin “kerâmetleri zâhir olmuş ve du‘âları müstecâb”⁷ dervişleri arasında anmaktadır. Eserde bunun dışında Yunus Emre'ye dair bir bilgi tespit edilememiştir.

Tevârih-i Âl-i Osmân'la ilgili dikkat çekici bir hususu belirtmek gerekir. Âşıkpaşazâde, eserinin I. Bayezid (1389-1403) devrine kadarki hadiselerini Orhan Gazi'nin (1324-1362) imamının oğlu ve ilk Osmanlı tarihi yazarı Yahşi Fakih'in (ö. 1413'ten sonra) *Menâkıb-ı Âl-i Osmân* adlı eserinden nakletmiştir. Bunu kitabında kendisi dile getirmektedir.⁸ Yahşi Fakih'in eseri günümüze ulaşmamış veya hâlihazırda tespit edilememiştir. Eserden bahseden Âşıkpaşazâde, söz konusu kaynağı Yahşi Fakih'in evinde konuk olarak bulunduğu sırada incelemiştir. 1413'e tekabül eden bu misafirlikte Yahşi Fakih yaşlılık çağındadır.⁹ Bütün bunlar değerlendirildiğinde 1320 civarında vefat eden Yunus Emre'ye zaman olarak en yakın Osmanlı tarihçisinin Yahşi Fakih olduğu anlaşılmaktadır. Fakat eserin nüshası mevcut olmadığından *Menâkıbnâme*'sinde Yunus Emre'ye yer verip vermediği meçhuldür. İlk dönem Osmanlı tarihçileri arasında zikredilebilecek diğer isimler olan Ahmedî (ö. 1412-13), Şükrullah (ö. 1464'ten sonra), Karamanlı Mehmed Paşa (ö. 1481), Neşrî (ö. 1520[?]), Tursun Bey (ö. 1491'den sonra) ve Oruç Bey'in (ö. 1503'ten sonra) eserlerinde ise Yunus Emre'ye dair bir kayıt tespit edilememiştir. Bu sebeple şairden ilk bahseden Osmanlı tarihçisi olarak Âşıkpaşazâde'yi kabul etmek zorundayız. Fakat onun Yunus Emre'yi I. Murad devrinde anması şüpheyile yaklaşılması gereken bir noktadır; zira bu geç bir tarihtir. Yunus Emre'nin *Risâletü'n-Nushiyye* adlı mesnevisinin sonunda yer alan:

6 Kemal Beydilli, “Âşıkpaşazâde Derviş Ahmed Âşıkî'ya Dair Biyografik Katkıları”, *Tarih Dergisi*, 71 (2020): 177.

7 Bk. Âşıkpaşazâde, *Tevârih-i Âl-i Osmân (Osmanoğulları'nın Tarihi)*, haz. Kemal Yavuz - Yekta Saraç (İstanbul: K Kitaplığı, 2003), 569.

8 “Orhan Gâzi'nün imâmı İshâk Fakih oğlu Yahşi Fakî'dan kim ol Sultân Bâyezîd Hân'a gelince bu menâkıbı ol Yahşi Fakî'dan yazılmış buldum kim ol Yahşi Fakî Orhan Gâzi'nün imâmı oğludur ve fakîr dahî ba'zî [hâllar]ından ve kâllerinden ve menâkıbılarından ihtisâr idüp kalem diline virdüm.” Bk. Âşıkpaşazâde, *Tevârih-i Âl-i Osmân (Osmanoğulları'nın Tarihi)*, 319.

9 Haşim Şahin, “Yahşi Fakih”, *DİA* (İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2013), 43: 181.

Söze târîh yidi yüz yidi-y-idi
Yûnus cânı bu yolda fidi-y-idi¹⁰

mısraları Yunus Emre'nin en azından 707 (1307-1308) senelerinde hayatta olduğuna işaret eden önemli bir delildir. Bunun yanında Adnan Erzi'nin bir yazma eser mecmuasında tespit ettiği:

Vefât-ı Yûnus Emre
Müddet-i ömr 82, sene 720¹¹

kaydı da hem *Risâle-i Nushiyye*'nin yazılış tarihi ile örtüşmekte hem de Yunus'un 1320-1321'de vefat ettiğine işaret etmektedir. Dolayısıyla Yunus Emre'nin hayatı hakkında bilgi vermeyip yalnızca hocası Tapduk Emre ile birlikte adını zikrederek manevi mertebelerine işaret eden Âşıkpaşazâde, Yunus Emre'nin vefatından yaklaşık 80 sene sonra dünyaya gelmiş olsa da şairin yaşadığı devir hakkında yanılmış gözükmemektedir.

Târîh-i Nişâncı / Ramazanzâde Mehmed Çelebi (ö. 1571)

Tespit edilebildiği kadarıyla Osmanlı tarihçileri arasında Yunus Emre'den ikinci olarak bahseden kişi Ramazanzâde Mehmed Çelebi'dir. *Târîh-i Nişâncı* adıyla bilinen ve genel bir tarih olan eserini 1558'den önce yazdığı kabul ediliyorsa da¹² bu bilgi şüphelidir. Zira Ramazanzâde, eserinde her padişah devrinden sonra dönemin âlim ve sûfilerini tanıtmış ve bunlar için temel kaynak olarak Taşköprizâde'nin *eş-Şekâiku'n-Nu'mâniyye*'sini almıştır.¹³ *Şekâik*'in tamamlanış tarihi 25 Ramazan 965 (11 Temmuz 1558) olduğu için¹⁴ *Târîh-i Nişâncı*'nin da en azından bu tarihten sonra tamamlandığı söylenebilir.

Âşıkpaşazâde'den sonra Yunus Emre hakkında bilgi veren tarihçilerin hemen hepsi Taşköprizâde'nin *Şekâik*'inde geçen bilgileri esas almışlardır. Söz konusu

-
- 10 Yunus Emre, *Risâletü'n-Nushiyye*, haz. Mustafa Tatcı (İstanbul: H Yayınları, 2008), 127.
 - 11 Adnan Sadık Erzi, "Türkiye Kütüphanelerinden Notlar ve Vesikalar I: Yûnus Emre'nin Hayatı Hakkında Bir Vesika, I.", *TTK Belleten*, 14/53 (1950): 85-89
 - 12 Rukiye Özdemir, "Ramazân-zâde'nin Târîh-i Nişâncı Paşa İsmi Eserinin Tahlil ve Metin Tenkidi" (Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, 2018), 18
 - 13 *Târîh-i Nişâncı*'da ulemâ ve sûfi biyografilerindeki isim sıralamaları genel olarak *Şekâik*'a göre düzenlenmiştir; fakat bilgiler muhtasar bir tarih eseri oluşuna uygun şekilde kısa kısa alınmıştır. Örnek olarak krş. Taşköprülüzâde Ahmed Efendi, *eş-Şakâ'iku'n-Nu'mâniyye fi Ulemâi'd-Devleti'l-Osmâniyye: Osmanlı Âlimleri*, haz. Muhammet Hekimoğlu (İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2019), 112-141; Özdemir, "Ramazân-zâde'nin...", 540-543.
 - 14 Abdülkadir Özcan, "eş-Şekâiku'n-Nu'mâniyye", *DİA* (İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2010), 38: 486.

kroniklerde şairin genellikle Yıldırım Bayezid devri mutasavvıfları arasında gösterildiği ve önce şeyhi Tapduk Emre'nin zikredilip ardından da Yunus'a yer verildiği görülmektedir. Ramazanzâde'deki düzen de buna uygun olup şair hakkında verdiği bilgiler ise onun Tapduk Emre'nin "musâhiblerinden" olduğu, manevi mertebesi ve şiirleri hakkındaki değerlendirme cümlelerinden ibarettir. *Târîh-i Nişancı*'daki Yunus Emre kısmı şu şekildedir:

Tapduk Emre musâhiblerindendir. Vecd ü hâl sâhibi azîzdür. İlm-i tevhîde makâm-ı âliye irişmişdür. Türkî nazmında sâirlere benzemez. Nazmından cezbesi ma'lûmdur.¹⁵

Tâcü't-Tevârîh / Hoca Sâdeddin Efendi (ö. 1599)

Eserinde Yunus Emre'den bahseden diğer bir Osmanlı müverrihi Hoca Sâdeddin Efendi de *Şekâik*'ı esas almıştır.¹⁶ *Tâcü't-Tevârîh* adlı kitabının Yıldırım Bayezid dönemindeki şeyhlerden bahsettiği kısımda kısaca yer verdiği Yunus Emre'yi Tapduk Emre'nin "mürebâsi" (terbiye ettiği, yetiştirdiği kişi) olarak tanıtmış; keramet sahibi olarak bilindiğini ve tevhid sırlarıyla ilgili Türkçe şiirleri olduğunu belirtmiştir. Eserdeki Yunus Emre bölümü şu cümlelerden oluşmaktadır:

Tabduk Emre'nün mürebâsi, sâhib-i kerâmât idügi meşhûrdur ve esrâr-ı tevhîde müt'e'allik âşikâne Türkî nazmları menkûl ve ârifler katında makbûldür.¹⁷

Kühü'l-Ahbâr / Gelibolulu Mustafa Âlî (ö. 1600)

Yunus Emre'yi eserine taşıyan bir başka isim Gelibolulu Mustafa Âlî'dir. Âlî de Taşkoprîzâde'de olduğu gibi ona Yıldırım Bayezid devri şeyhleri arasında yer vermiştir. Yukarıda bilgi verilmiş olan iki isimden farklı olarak eserine *Şekâik*'ın Yunus Emre kısmında anlatılmış olan menkıbeyi de almıştır. Yunus Emre'nin dergâha yıllarca hepsi düz olan odunlar taşımaya ve bu konuda hocasıyla aralarında geçen konuşmaya dair olan meşhur menkıbenin ardından da Yunus'un verdiği cevap neticesinde şeyhinin duasını aldığını ve derin anlamlar içeren Türkçe şiirler ortaya koyduğunu kaydetmiştir. *Kühü'l-Ahbâr*'da Yunus Emre'ye ayrılan kısım, aşağıya kaydedildiği üzeredir:

Bunlar Tabduk Emre hulefâsındandır. Niçe yıllar ki zâviyesine odun çekmişler ne bir egri odun getürmüşler ve ne bir nâ-hemvârı kesmişler. Esnâ-i kelâmda bir gün şeyhi kendüye suâl eyler, sen odun kesdüğün taglarda hergiz egri odun yok mıdır didükde felâ-cerem ol sâlik-i muhterem bir latif cevâb virürler, egri iki cihâna yakışmaz, degil ki âsitânenüze lâyük ola dirlar.

15 Ramazanzâde Mehmed Çelebi, *Târîh-i Nişancı* (İstanbul: Matbaa-i Âmire, 1290), 123.

16 Mehmet İpşirli, "Tâcüttevârîh'in Kaynakları Üzerine Bazı Tespitler", *Tarih Dergisi*, 71 (2020): 185.

17 Hoca Sâdeddin Efendi, *Tâcü't-Tevârîh*, II (İstanbul: Tabhâne-i Âmire, 1279), 429.

Ol hinde hayr duâsını alup küllî inâyetine mazhar düşerler ve bilcümle makâmât-ı aliiyyeye vâsıl olmışdur ve lisân-ı Türkîde mermûz şi'r-i latîfler sudûr itmîşdür.¹⁸

Yunus'un dergâha odun taşıma hizmetinden *Velâyetnâme*'de de bahsedilmiştir; fakat oradaki anlatım daha kısadır.¹⁹ Âlî'nin anlatımı ise *Şekâik*'takine uygundur.²⁰ Bu sebeple yukarıdaki metin için *Velâyetnâme*'den istifade edip etmediği kesin olarak söylenemese de *Künhü'l-Ahbâr*'ın başka kısımlarında *Velâyetnâme*'nin kaynak alındığı rivayetler bulunmaktadır. Örneğin Sultan Orhan döneminde yaşamış olan şeyhlerden bahsettiği bölümde Âlî, Hacı Bektaş-ı Veli'yi zikrederken Tapduk Emre'yle ilgili bir rivayeti de aktarmıştır. Yunus Emre'nin şeyhi olması sebebiyle önemli görülen ve *Şekâik*'ta yer almayan bu menkıbenin kaynağı *Velâyetnâme*'dir.²¹ Burada dikkat çeken husus ise Tapduk Emre'yi ve Yunus Emre'yi *Şekâik*'a uygun şekilde Yıldırım Bayezid devri şeyhleri arasına art arda kaydetmiş olan Âlî'nin, Hacı Bektaş'la ilgili bölüme aldığı rivayetle Yunus'un şeyhinden Sultan Orhan döneminde de söz etmiş olmasıdır. Bu ise Yunus'un yaşadığı döneme daha uygundur.

***Mir'âtü'l-Kâinât* / Nişancızâde Mehmed Efendi (ö. 1621)**

XVII. yüzyıla gelindiğinde Nişancızâde Mehmed Efendi'nin *Mir'âtü'l-Kâinât* adındaki genel tarihinde Yunus Emre ile şeyhine kısaca yer verdiği görülmektedir. Dedesi Ramazanzâde Mehmed Efendi'nin umumî muhtasar tarihini model alarak eserini yazan Nişancızâde, Yunus'la ilgili bilgileri de muhtemelen yine dedesinin eserini veya Ramazanzâde'nin de kaynağı olan *Şekâik*'ı esas alıp kaydetmiştir. Ayrıca Tapduk Emre'den bahsettiği kısmın sonunda, yani Yunus Emre'ye geçmeden hemen önceki cümlede "Emre" kelimesinin Türkçede "büyük birader" anlamında kullanıldığını da belirtmiştir.²² Bu bilgi *Şekâik*'ta veya dedesi de dâhil olmak üzere diğer Osmanlı tarihçilerinde tespit edilememiştir. *Mir'âtü'l-Kâinât*'ta Yunus Emre'ye ayrılan kısım ise şu şekildedir:

Tapduk Emre'nin müridlerinden olup niçe yıllar arkasıyla şeyhün matbahına odun taşımış idi. Âşık-ı pür-şevk ve ehl-i vecd ü irfân u zevk olup Cenâb-ı Hakk'a pür-sûz ü güdâz ve tazarru' u niyâz-ı sâde sultânî Türkî eş'âr-ı pür-irfânı vardır ki mertebesi andan ma'lûm olur.²³

18 Gelibolulu Mustafa Âlî, *Künhü'l-Ahbâr*, haz. Ali Çavuşoğlu (Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2019), 90.

19 Bk. *Velâyetnâme Hacı Bektâş-ı Veli*, haz. Hamiye Duran (Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2007), 382.

20 Bk. Taşköprülüzâde, *eş-Şakâ'iku'n-Nu'mâniyye*, 108.

21 Krş. Gelibolulu Mustafa Âlî, *Künhü'l-Ahbâr*, 39; *Velâyetnâme Hacı Bektâş-ı Veli*, 185-186.

22 Nişancızâde Mehmed Efendi, *Mir'âtü'l-Kâinât* (İstanbul: Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Tarih 536), 387b. "Emre" isminin etimolojik bir değerlendirmesi için bk. Semih Tezcan, "Yunus Emre'nin Adı", *Yunus Emre*, ed. Ahmet Yaşar Ocak (Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 2012), 125-142.

23 Nişancızâde, *Mir'âtü'l-Kâinât*, 387b-388a.

***Silkü'l-Le'âl-i Âl-i Osmân* / Ahmed Hasîb Efendi (ö. 1752-53)**

XVIII. asırda ise Ahmed Hasîb Efendi *Silkü'l-Le'âl-i Âl-i Osmân* adlı manzum tarihinde hem Tapduk Emre'ye hem de Yunus Emre'ye önemli bir yer ayırmıştır. Yaklaşık 20 bin beyitten oluşan eser, Yunus Emre araştırmalarında bu vakte kadar kullanılmamıştır. Tespit edilebildiği kadarıyla Yunus Emre'nin biyografisini manzum olarak ele alan tek tarihçi de Ahmed Hasîb Efendi'dir.

Ahmed Hasîb'in önemli kaynaklarından ikisi Gelibolulu Âlî'nin *Künhü'l-Ahbâr*'ı ve Taşköprüzâde'nin *Şekâik*'idir. Ayrıca velâyetnâme/menâkıpnâme tarzı eserleri kullandığı gibi halk arasında anlatılan bilgileri de *Silkü'l-Le'âl*'e taşımıştır.²⁴

Silkü'l-Le'âl'in genel şablonu Âlî'nin *Künhü'l-Ahbâr*'ına göre tanzim edildiğinden Yunus Emre ile şeyhi, Âlî'de ve diğer Osmanlı tarihçilerinin büyük kısmında olduğu gibi Yıldırım Bayezid devri şeyhleri arasında zikredilmiştir. Hasîb de *Künhü'l-Ahbâr*'da yer aldığı gibi Orhan Gazi (1324-1362) devri şeyhlerinden bahsederken Hacı Bektaş-ı Veli kısmında Tapduk Emre'yle ilgili rivayeti aktarmıştır.²⁵ Bu menkıbe yukarıda Âlî kısmında da belirtildiği üzere *Velâyetnâme*'de mevcuttur.²⁶

Yıldırım Bayezid devri şeyhlerine dair kısımda yer alan ve bu makalenin konusu ile asıl alakalı bölüm ise Tapduk Emre ile Yunus Emre'nin beraber zikredildiği bir başlık altındaki 33 beyittir. Söz konusu beyitlerin ilk 5 tanesi doğrudan Yunus'la ilgili olmayıp Tapduk hakkındadır. Diğer 28 beyitte ise Yunus Emre hakkında çeşitli bilgiler yer almaktadır. Bunlarda öncelikle Yunus'un manevi derecesinin büyüklüğüne işaret edilerek şeyhinin dergâhına hizmetinden ve onun vefatından sonra şeyhlik makamına geçtiğinden söz edilmiştir. Ardından çok sayıda Türkçe ilahisinin olduğu, üstelik bunların Arap ve Acem topraklarında da güzel seslerle, nağmeli olarak okundukları belirtilmiştir.²⁷ Sonra da Âlî'de ve Taşköprüzâde'de yer almayan ve Yunus'un manevi mertebesinin büyüklüğüne işaret eden bir rivayetten bahsedilmiştir. Buna göre hem Abdülkâdir-i Geylânî'ye (ö. 1165-66) hem de Mevlânâ'ya (ö. 1273) nispet edilen²⁸ bir sözde Yunus'un her zaman kendilerinden önde bulunduğu ifade edilmektedir:

24 Eserin kaynakları için bk. Göker İnan, "Manzum Bir Osmanlı Kroniği Olan *Silkü'l-Le'âl-i Âl-i Osmân*'ın Kaynakları", *Turkish Academic Research Review (TARR)*, 6/1 (2021): 308-334.

25 Metin için bk. Ahmed Hasîb Efendi, *Silkü'l-Le'âl-i Âl-i Osmân*, *Manzum Osmanlı Tarihi (1299-1481)*, I, haz. Göker İnan (İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2021), 254-255.

26 *Velâyetnâme Hacı Bektâş-ı Velî*, 185-186.

27 Bk. Ahmed Hasîb Efendi, *Silkü'l-Le'âl-i Âl-i Osmân*, I, 468.

28 *Bahrü'l-Velâye* adlı eserde Mevlânâ için geçen rivayet şu şekildedir: "Nakl olunur ki Mevlânâyı Rûmî dimişler ki 'Menâzil-i İlahiyye'nin her kangısına sür'at idüp gitdim ise bir Türkmen kocamanın izin önümde buldum ve anı güzer idemedüm.' Bundan murâdları Yûnus Emre'dir." Bk. Köstendilli Süleyman Şeyhî, *Bahrü'l-Velâye* (İstanbul: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi 4528), 277.

Niçe aktâba fâyıkdır kelâmı bahr-i râyıkdır
Beni her demde sâbıkdır dimiş sultân-ı Geylânî

Dimiş san şeyh-i Geylânî beni bu Yûnus-ı sâni
Geçer ol pîr-i Türkmânî bana virmezdi meydânî

Celâleddîn-i Rûmî'ye dahi nisbet olunmuşdı
Dimişler hem-çü Geylânî bunı ol kutb-ı devrânî

Zamân-ı Şeyh Yûnus'la bu Abdülkâdir'in asrı
Miyânında niçe yüz yıl olup fark-ı firâvânî

Yalandır dimeziz zîrâ anın te'vîli kâbildir
Dimişler evliyânın dahi vardır tayy-i ezmânî

Dahi ber-vech-i âherle cevâbı hûb mümkindir
Azîzânın bu kavli ola ber-te'vîl-i rûhânî

Revâ görmem ki nisbet oluna bu söz erâcife
Velâyetdir kerâmetdir bütün ahvâl-i pîrânî²⁹

Hasîb'in yukarıda söyledikleri, onun eserini birbirinin tekrarı kısa bilgilerin aktarıldığı diğer Osmanlı tarihlerinin dışına çıkarmaktadır. Ayrıca bahsettiği rivayette mantığa ters gelip de okurlarının sorgulaması muhtemel olan hususları yorumlayıp açıklamaktan da geri durmamıştır. Bu hususta Yunus'la Geylânî arasında asır farkı olduğuna dikkati çekmiş; fakat öyle de olsa aktarılan sözün yalanlanmayacağını, çünkü evliyanın kerametlerinden olan zaman sınırlarının aşılması veya ruhanî bir yorumla söylenmiş olabileceğini belirtmiştir. Bunlardan sonraki yedi beyitte Âlî'de ve *Şekâik*'ta da yer alan, Yunus'un dergâha dosdoğru odunlar taşınması hakkındaki meşhur menkıbe aktarılmıştır.³⁰ Sonrasında ise yine diğer Osmanlı tarihlerinde ve *Şekâik*'ta tespit edilemeyen, Yunus'un ve şeyhinin kabri konusuna değinilerek Tapduk Emre ve Yunus Emre'ye ayrılan bölüm tamamlanmıştır:

İkisinin de hâlâ merkadinde ihtilâf itdi
Derûnı sıdk ile ihlâs ile memlû muhibbânî

Kimi yine Sakarya cânibinde defn olunmagla
İkisinin de gördük türbesin dir eyler îkânî

Kimi Bursa'da medfûn oldılar dir ittifâk üzre
İkinci kavle vardır anın isbât-ı bürhânî

Tarîk-i Halvetî'nin reh-nümâsı Şeyh-i Mısrî kim
Niyâzî'dir meşâyih içre anın zîb-i unvânî

29 Ahmed Hasîb Efendi, *Silkü'l-Le'âl-i Âl-i Osmân*, I, 469.

30 Bk. Ahmed Hasîb Efendi, *Silkü'l-Le'âl-i Âl-i Osmân*, I, 469.

Ziyâret itdiğinde Bursa'da Seyyid Buhârî'yi
Buyurmuşdır şu câmi'de bu iki kabr-i nûrânî

Birisi Şeyh Yûnus'dur birisi şeyhi Tapduk'dur
Ziyâret eyleyüp olurlar imiş Fâtiha-h'ânî

Niyâzî'yi bilenler hem sevenler i'timâd eyler
Ana münkir olan virmez bu kavle fazl u rûchânî

Fakîrin dahi mesmû'ı olup erbâb-ı dânişden
Ziyâret ile oldum mazhar-ı esrâr-ı Rabbânî³¹

Yukarıdaki beyitlerden anlaşılacağı üzere Tapduk Emre ile Yunus Emre'nin nerede medfun oldukları konusu bugün olduğu gibi XVIII. asırda da ihtilaflıdır. Günümüzde Yunus Emre'ye izafe edilen kabir ve makamların sayısı 15'e ulaşmaktadır.³² Hasîb'in sözleri, o zamanki ihtilafın Sakarya Nehri tarafları; yani bugünkü ifadeyle Eskişehir'in Mihaliççik ilçesindeki Yunus Emre kabri ile Bursa arasında yaşandığını göstermektedir.³³ Fakat Hasîb hem Bursalı olması hem de Niyâzî-i Mısırî'nin (ö. 1694) keşfine itimadı sebebiyle olsa gerek, Yunus Emre ile Tapduk Emre'nin kabirlerinin Bursa'da olduğunu düşünmektedir.

Hasîb'in söz konusu kabirler hakkındaki görüşü üzerinde biraz durmak gerekmektedir. Halvetî meşâyihinden olan Niyâzî-i Mısırî Bursa'ya geldiğinde Yunus Emre'nin kabrine dair bir keşifte bulunmuş ve bugün Yıldırım ilçesine bağlı olan Karamazak Mahallesi'nde "Âşık Yunus Türbesi" adıyla bilinen bir hazirenin oluşmasına öncülük etmiştir. Daha sonra Mısırî hakkında kaleme alınan vâkıât ve menâkıpnâmelerde de onun bu keşfine değinilmiştir. Söz konusu kaynakların en eski tarihli olan Râkım İbrahim Efendi'ye (ö. 1749-50) ait *Vâkıât-ı Niyâzî-i Mısırî*'de konu şu şekilde anlatılmıştır:

Ve dahi mahrûse-i Burusa'da revnak-efzâ-yı ikâmet oldukları esnâda memâlik-i İslâmiyye'de şehîr-i âfâk el-veliyü ale'l-ittlâk merhûm Yûnus Emre'nin medfen-i münîri nesyen mensiyyen kimsenin ma'lûmı olmayup herkes ta'yîn ü tahsîsden âciz iken Hazret-i merhûm bi-nefsihî Karamezâk mahallesine teşrîf buyurup mescid-i mahalle-i mezbûre ittisâlinde vâkı' üç aded mekâbir-i şerîfeden birisi[ni] "Hâzâ medfenü Yûnus" gibi tasrîh ile def'-i iştibâh ve ref'-i işkâl buyurmuşlar.³⁴

31 Ahmed Hasîb Efendi, *Silkü'l-Le'âl-i Âl-i Osmân*, I, 470.

32 Söz konusu kabir ve makamlar için bk. Halim Baki Kunter, *Yunus Emre Bilgiler Belgeler* (Eskişehir: Eskişehir Turizm ve Tanıtma Derneği Yayınları, 1966), 43-93.

33 Hasîb'in "Sakarya cânibi" ile kastı, *Şakâik-ı Nu'mâniyye* (s. 108) ve *Künhü'l-Ahbar*'da (s. 90) "Sakarya Suyu" olarak belirtilen Sakarya Nehri'nin geçtiği bölgeler olmalıdır. Eskişehir'in Mihaliççik ilçesi de bu bölgede yer aldığından, ifadeler yukarıdaki değerlendirmeye müsaittir.

34 Râkım İbrahim Efendi, *Vâkıât-ı Niyâzî-i Mısırî* (İstanbul: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, İzmir 790), 59. Mustafa Lütfî Efendi de (ö. 1903) Niyâzî Mısırî hakkında kaleme aldığı *Tuhfetü'l-Asri fi Menâkibi'l-Mısırî* adlı eserinde birkaç kelime farkı dışında benzer ifadeleri kullanmıştır. Bk. Mustafa Lütfî Efendi, *Tuhfetü'l-Asri fi Menâkibi'l-Mısırî* (Bursa: Matbaa-i Emrî, Bursa, 1309), 73.

Niyâzî-i Mısırî'nin keşfinden sonra adı geçen yere iki adet mezar taşı yerleştirilmiş; birine “Yunus Emre”, diğerine de “Âşık Yunus” yazılmıştır. Yunus Emre adına yerleştirilen taşın bir makam olduğu rahatlıkla söylenebilir. Zira Fuad Köprülü'nün de dikkat çektiği üzere Bursa'nın fethedildiği 1326 senesinden önce, 1320 senesi civarında öldüğü anlaşılan Yunus Emre'nin kabrinin bu şehirde olması pek olası gözükmemektedir. Diğer taraftan şairin Bursa fethinde ya da sonrasında şehirde bulunduğu dair de bir kayıt yoktur.³⁵ Bu sebeple bahsedilen kabrin Yunus Emre'ye duyulan muhabbetin ifadesi olarak ve elbette Niyâzî-i Mısırî'nin etkisiyle ihdas edildiği anlaşılmaktadır.

Âşık Yunus ismiyle dikilmiş olan ikinci mezar taşı da tartışmalıdır. Bazı araştırmacılara göre Yunus Emre'den daha sonra yaşayıp 1439-40 dolaylarında veya bundan bir süre sonra vefat etmiş olan ve Âşık Yunus ismiyle tanınan bir şair daha vardır.³⁶ Bu zat, Emir Sultan'ın (1429[?]) müntesip yahut muhiplerindendir ve onun hakkında bazı şiirler kaleme almıştır.³⁷ Hatta bugün herkes tarafından bilinen “*Sordum sarı çiçeğe*”, “*Şol cennetin ırmakları*”, “*Dolap niçin inilersin*”, “*Adı güzel kendi güzel Muhammed*” gibi meşhur ilahiler, bildiğimiz Yunus Emre'ye değil; ondan sonra yaşamış olan Âşık Yunus'a aittir.³⁸

Yunus Emre ile Âşık Yunus'un şiirlerinin ayrımını yapan ilk kişi Faruk Kadri Timurtaş'tır. Onun Bursa Kütüphanesi'nde bulunduğu XV. yüzyılda istinsah edilmiş bir şiir mecmuasında mürettip tarafından Yunus Emre şiirleri için “Yûnus Emre fermâyed”, Âşık Yunus şiirleri içinse “Âşık Yûnus fermâyed” ifadeleri kullanılarak iki isim açıkça ayrılmıştır.³⁹ Âşık Yunus'un şiirlerinin önemli bir kısmının, ozanların tarzında ve 6+5, 7+7 gibi hece ölçülerinde yazılmış olması hiç şüphesiz ilahi formunda okunmalarını da kolaylaştırmaktadır. Fakat Âşık Yunus'un kabrinin bugün Bursa Karamazak Mahallesi'ndeki üstü açık hazirede olduğunu kesin olarak söylemek zordur. Sonuçta burası sadece Niyâzî-i Mısırî'nin keşfen söylediği bir

35 Detaylı bilgi için bk. Fuad Köprülü, *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar* (Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1976), 274-276.

36 Faruk K. Timurtaş, *Yunus Emre Dîvanı* (İstanbul: Tercüman Yayınları, 1972), 19. Âşık Yunus'a ait şiirler de müstakil bir kitap olarak yayımlanmıştır. Bk. Mustafa Tatcı, *Âşık Yunus* (İstanbul: H Yayınları, 2008).

37 Bu ilahilerden biri şu şekildedir:

Emîr Sultân dervişleri
Tebîh ü senâ işleri
Dizilmiş hümâ kuşları
Emîr Sultân türbesinde

Bk. Timurtaş, *Yunus Emre Dîvanı*, 19.

38 Tatcı, *Âşık Yunus*, 12.

39 *Mecmûa-i Eş'âr*, Bursa İl Halk Ktp., No. 882; Tatcı, *Âşık Yunus*, 6.

mahaldir ve daha öncesinde söz konusu mahalde “Emreler” adına mezarlar olduğuna dair bilgi mevcut değildir. Sonuç olarak, günümüzde apartman boşluğunda kalan açık hazireyi Yunus Emre ve Âşık Yunus adına ihdas edilmiş birer makam olarak kabul etmek daha doğru olacaktır.⁴⁰ Şunu da belirtmek gerekir ki Halvetî şeyhi olan Niyâzî-i Mısırî'nin keşfinden sonra ona bağlı kişiler burada bir Yunus Emre mezarı olduğuna inanmışlardır. Bunlar arasında Hasib'in çağdaşı olan İbrahim Has (ö. 1761-62) ile Gazzizâde Abdülatif Efendi (ö. 1832) zikredilebilir. Bu husus biyografi kaynakları incelenirken biraz daha ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

Biyografi Kaynakları

Fütûhü'l-Mücâhidîn li-Tervîhi Kulûbi'l-Müşâhidîn / Lâmiî Çelebi (ö. 1532)

Osmanlı Dönemi biyografi yazarları arasında Yunus Emre'den ilk bahseden kişi, tespit edilebildiği kadarıyla Lâmiî Çelebi'dir.⁴¹ Molla Abdurrahmân-ı Câmî'nin (ö. 1492) *Nefehâtül-Üns* adlı Farsça biyografik eserini *Fütûhü'l-Mücâhidîn li-Tervîhi Kulûbi'l-Müşâhidîn* adıyla Türkçeye tercüme eden Lâmiî Çelebi, esere başka bazı

40 Bursa Maarif Müdürlüğü'nce 12.09.1944 tarihinde oluşturulan bir raporda şu ifadelere yer verilmiştir: “Türbenin hakiki ölülere Abdürrezak ve Şükrü Efendilerdir. Yunus Emre ve Âşık Yunus'a ait olan makbereler Yunus'un aşkına kurulmuş birer anıttan başka bir şey değildir.” Bk. Kunter, *Yunus Emre*, 44. Yunus Emre'ye atfedilen diğer mezar ve makamlar için bk. Fahri Yetim, “Yunus Emre'nin Kabri ile İlgili Görüşler Üzerine”, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6/1 (2005): 171-185.

41 Biyografi sahasında olmamakla birlikte Lâmiî Çelebi'den önce Yunus Emre hakkında bilgi verilen iki kaynaktan söz etmek de yararlı olacaktır. Bunların ilki Adnan Erzi'nin 1940'ta yayımladığı *Menâkıb-ı Evliyâ* adını taşıyan mecmuadır. (Adnan Erzi'nin Kütahya Vahit Paşa Kütüphanesi 879 numarada gösterdiği yazmaya bugün ulaşmak istediyseniz de kütüphanede böyle bir mecmuanın kayıtlı olmadığı belirtilmiştir.) Söz konusu mecmuada 912/1506-1507 senesinde yazıldığı anlaşılan “*Şeyh-i meşâyihü'l-a'zam Yunus Emre kim makâm-ı mübârekleri Sarıkarye'dedir.*” (H. Adnan Erzi, “Yunus ve Tabduk Emre Hakkında”, *Ülkü: Halkevleri Mecmuası*, 14/83, 1940: 456.) cümlesiyle Yunus Emre'nin mezarının Eskişehir'de (Sarıköy'de) olduğuna temas edilmiştir. Diğeri ise Yûsuf-ı Sivrihisârî'nin (ö. 1512[?]) didaktik mahiyette kaleme aldığı H. 913 (1507-1508) tarihli *Mevhûb-ı Mahbûb* adlı eserdir. Bu eserdeki:

Azîzlermiş husûsâ Yûnus Emre
İdermiş zühd ü uzlet uyup emre
Bu yirdedür bu zümrenün mezârı
Müşerref eylemişlerdür diyârı

beyitleriyle de yine Yunus Emre'nin mezarının Eskişehir'in Sivrihisar ilçesinde olduğuna işaret edilmiştir. Bk. Şeyh Baba Yûsuf Sivrihisârî, *Mevhûb-ı Mahbûb İnceleme-Metin-Sözlük-İndeks*, haz. Ahmet Kartal (Eskişehir: Eskişehir Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2000), 529.

biyografiler de eklemiştir.⁴² Bunlardan biri Yunus Emre'ye aittir. Lâmiî Çelebi söz konusu eserini 1521'de tamamlamıştır.⁴³ Bu dönemde Yunus Emre'den “Rûm'un meşhurlarından biri” şeklinde bahsetmekte, şairin sözlerini de “meşhûr u ma'rûf” ve “mabkûl-i tavâ-yif” olarak nitelemektedir. Eserde Yunus'la ilgili kısım şu şekildedir:

Ve Rûm'da meşhûrlardan birisi Yûnus Emremdür rahimehullâhu te'âlâ. Sözleri vardur meşhûr u ma'rûf. Cümlesi mabkûl-i tavâ-yifdür. Ve ser-â-ser esrâr-ı tevhîd ve etvâr-ı tefrîddür ve rumûz-ı işârâtdur. Kendüsü Tapduk Emre'nün mürîdidür. Rahimehu'llâhu te'âlâ.

Dirler ki arkası-y-ıla niçe yıllar şeyhine odun getürdi. Ve hergiz bir egri agac getürmedi. Tapduk eyitmiş: Yûnus hîc bu odunların içinde bir egri agac görünmez. Eyitmiş: Sultânüm! Bu kapuda egri sığmaz. Kendüsü Kütâhiyye suyunun üzerine Sakarya Suyı karışduğı yürün kurbında yatur. Meşhûrdur, ziyâret iderler.⁴⁴

Lâmiî'nin ifadelerinden Yunus Emre'nin ilahilerinin XVI. asrın başlarında yaygın olarak bilindiği anlaşılmaktadır. Nitekim makalenin “Giriş” kısmında da temas edildiği üzere XV. asrın ortalarında Osmanlı şehirlerini gezen Macar Georgius, Anadolu'da pek çok sûfi ile görüşmüş ve onların zikir âyinlerine katılmıştır. Bu sırada Yunus Emre'nin ilahilerini de dinlemiş ve esaretten kurtulup Avrupa'ya döndükten sonra bastırıldığı kitabına iki adet Yunus Emre ilahisi eklemiştir.⁴⁵

➤ Lâmiî Çelebi ile bağlantısı sebebiyle burada Hacı Âlî Efendi'den ve eserinden de söz etmek gerekmektedir. Memleketi olan Amasya'da tahsilini tamamladıktan sonra 1643-44 yıllarında İstanbul'a gelen Hacı Âlî Efendi, devletin çeşitli kademelerinde vazife almış ve bilhassa kalemiyede önemli görevler üstlenmiştir.⁴⁶ Onun *Tuhfetü'l-Mücâhidîn ve Behcetü'z-Zâkirîn* adlı eseri Lâmiî Çelebi'nin *Nefehâtü'l-Üns* çevirisine bir nevi zeyldir.⁴⁷ Eserde Yunus Emre için Lâmiî Çelebi'deki bilgiler tekrar edilmiş, fakat nerede medfun olduğuna dair malumat aktarılmamıştır. Hacı Âlî Efendi, Yunus Emre bahsini bitirdikten sonra “Sâhib-i Şekâik dahi bu vech üzere zikr eylemişdür.” diyerek *Şekâik-ı Nu'mâniyye*'deki Arapça ifadeleri de

42 Lâmiî Çelebi'nin bu eseri için bk. Songül Karaca, “Lâmiî Çelebi, Fütûhu'l-Mücâhidîn Li-Tervîhi Kulûbi'l-Müşâhidîn (Nefehâtü'l-Üns Tercümesi): İnceleme, Tenkitli Metin, Sözlük, Dizin” (Doktora Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, 2019).

43 Karaca, “Lâmiî Çelebi..”, 24.

44 Karaca, “Lâmiî Çelebi..”, 1418-1419.

45 Bu konuda geniş bilgi ve ilahiler için bk. Talât Tekin, “Yunus Emre'nin Gotik Harfleriyle İki Manzumesi”, *Erdem: Atatürk Kültür Merkezi Dergisi*, III/8 (1987): 367-392.

46 Sadettin Baştürk, “Telhîsü'l-Berku'l-Yemânî/Ahbârü'l-Yemânî (Tahlil ve Metin)” (Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, 2010), XIV.

47 Mücahit Kaçar-İsmet İpek, “Lâmiî'nin Nefehâtü'l-Üns Tercümesine Amasyalı İki Müellif Tarafından Yapılan Özetleme ve Genişletme Çalışmaları”, *Uluslararası Amasya Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, II (Ankara: Kıbrıs Balkanlar Avrasya Türk Edebiyatları Kurumu Yayınları, 2017), 1116.

eserine aynen almıştır. *Tuhfetü'l-Mücâhidîn ve Behcetü'z-Zâkirîn*'deki Yunus Emre kısmı şöyledir:

Bunlar Tapduk Emre hazretlerinin müridi ve nazar-kerde-i perverdesidir. Sâhib-i kerâmât idüğü meşhûrdur ve esrâr-ı tevhîde müte'allik âşikâne Türkî nazmları vardır. Ve Tapduk Emre hazretine arkasıyla odun götürürken hiç egri ağaç götürmezdi. Bir gün şeyhi “Yûnus, acebdür hîç toğrıdan gayrı getirmezsin.” dir. “Bu kapuda egri sığmaz.” [diyü] cevâb virür. Nitekim sâhib-i *Şekâ'ik* dahi bu vech üzere zikr eylemişdür.⁴⁸

eş-Şekâiku'n-Nu'mâniyye fî Ulemâi'd-Devleti'l-Osmâniyye / Taşköprüzâde Ahmed Efendi (ö. 1561)

Taşköprüzâde Ahmed Efendi 1558'de tamamladığı, âlimlerin ve mutasavvıfların biyografilerini içeren *eş-Şekâiku'n-Nu'mâniyye fî Ulemâi'd-Devleti'l-Osmâniyye* adlı eserinde Yunus Emre ile şeyhi Tapduk Emre'ye de kısa birer yer ayırmıştır. Yunus'un dergâha odun taşınmasıyla ilgili rivayete Taşköprüzâde de yer vermiştir. Bu menkıbe *Şekâik*'ten daha önce kaleme alınan ve yukarıda bilgi verilmiş olan Lâmiî Çelebi'nin eserinde ve *Hacı Bektaş-ı Velî Velâyetnâmesi*'nde de geçmektedir.⁴⁹ Taşköprüzâde söz konusu rivayeti önceki eserlerden almış olabileceği gibi halk arasında dolaşan bir menkıbeyi de aktarmış olabilir. Yukarıda tarih kitaplarıyla ilgili kısımda da belirtildiği üzere tarih yazarların büyük kısmı Yunus hakkında bilgi verirken *eş-Şekâiku'n-Nu'mâniyye*'yi esas almış, Taşköprüzâde'de olduğu gibi onu Yıldırım Bayezid dönemi şeyhleri arasında zikretmişlerdir. *Şekâik*'ta Yunus Emre'yle ilgili kısım şu şekildedir:

Bu devrin ârif şeyhlerinden biri de Şeyh Yûnus Emre'dir. Merhum, Tapduk Emre'nin yanında bulundu. Uzun bir süre şeyhinin zâviyesine odun taşıdı. Odunların içinde asla eğri odun bulunmazdı. Bir gün şeyhi bunun sebebini sorunca, “Bu kapıya eğri odun yaraşmaz.” diye cevap verdi. Açık kerâmetleri vardı. Vecd ve mânevî hâl sahibiydi. Çok sayıda Türkçe şiiri vardır. Şiirlerinden tevhid ilmindeki yüce makamı, ilâhî sırlara vâkıf olmada mârifet sahibi oluşu anlaşılmaktadır. Sırrı mukaddes olsun.⁵⁰

48 Bundan sonra *Şekâ'ik*'taki Arapça metin eklenmiştir. Bk. Hacı Âli Efendi, *Tuhfetü'l-Mücâhidîn ve Behcetü'z-Zâkirîn* (İstanbul: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Nuruosmaniye 2293), 339b-400a.

49 Hem mensur hem de manzum *Velâyetnâme* metninin II. Bayezid devri şairlerinden Uzun Firdevsî (ö. 1517'den sonra) tarafından kaleme alındığı anlaşılmaktadır. Söz konusu mukayese ve değerlendirmeler için bk. Uzun Firdevsî, *Manzum Vilâyet-nâme*, haz. M. Fatih Köksal (Ankara: Alevilik Araştırmaları Dergisi Yayınları, 2018), 5-7.

50 Taşköprüzâde, *eş-Şekâ'iku'n-Nu'mâniyye*, 108.

***Hadâiku*'ş-*Şekâik* (Şekâik tercümesi ve zeyli) / Mecdî Mehmed Efendi (ö. 1591)⁵¹**

Mecdî Mehmed Efendi *Hadâiku*'ş-*Şekâik* adını verdiği *Şekâik* tercümesini 1587'de tamamlamış ve Sultan III. Murad'a (1574-1595) sunmuştur.⁵² Aşağıya alınan metinden de anlaşılacağı üzere onun bu tercümesi kendisinin ilavelerini de içeren, yani *Şekâik*'taki bilgileri genişleterek kaleme aldığı te'lif-tercüme mahiyetinde bir eserdir. Diğer *Şekâik* tercümeleriyle karşılaştırılınca da eserin orijinal yönleri ortaya çıkmaktadır.⁵³ Bu makalenin konusu çerçevesinde örnek verilecek olursa *Şekâik* mütercimleri arasında Yunus'a dair en ayrıntılı bilgiyi veren Mecdî olduğu gibi, Yunus Emre'den ümmî bir şair olarak bahsedilen tek tercüme de *Hadâiku*'ş-*Şekâik*'tır. Eserin Arapça aslında böyle bir bilgi yer almamaktadır. Yunus'tan, "Zâhir-i hâlde okumaga dili varmayup..."⁵⁴ şeklinde bahseden Mecdî'nin bu bilgiyi nereden aldığına dair iki görüş öne sürülebilir. Birincisi, halk arasındaki Yunus Emre anlatılarında onun ümmî olduğuna dair rivayetler duymuş olabilir. Nitekim *Hacı Bektaş-ı Veli Velâyetnâmesi*'ne göre Yunus Emre tahsili olmayan bir köylüdür; Tapduk Emre ile tanıştıktan ve onun terbiyesinden geçtikten sonra dilinden hikmetler saçılmaya başlamıştır.⁵⁵ İkinci ihtimal ise Âşık Çelebi'nin (ö. 1572) *Meşâirü*'ş-*Şuarâ*'sından almış olmasıdır. Bu ihtimal daha kuvvetlidir. Nitekim tezkiresini 1568 yılında tamamlamış olan Âşık Çelebi de Yunus'un Bolulu olduğunu söylemektedir. Ayrıca onun *Meşâirü*'ş-*Şuarâ*'ya örnek olarak aldığı iki Yunus Emre beyti *Hadâiku*'ş-*Şekâik*'ta da tekrarlamıştır.⁵⁶ Mecdî, süslü nesirle kaleme aldığı söz konusu eserine Yunus'un dergâha odun taşımaya menkıbesinden sonra doğruluk ve dürüstlük ile ilgili Farsça dizeler de eklemiştir. *Hadâiku*'ş-*Şekâik*'ta Yunus Emre'yle ilgili kısım şu şekildedir:

Bolı sancagındandır. Sâlifü'z-zikr Tabduk Emre'nün ashâb u ehibbâsındandır. Ol meczûb-ı mahbûb-ı Rabb-i enâmün âsâr-ı terbiyeti berekâtında mûmâ-ileyhün kerâmât-ı kesresi zuhûr idüp sâhib-i vecd ü hâl bir sâhib-kemâl oldı. Müddet-i kesre şeyhinün zâviyesinde hîzme-keş olup hîdmetde istikâmeti berekâtiyla getürdüğü odunun arasında bir egri odun bulunmak vâki' olmadı. Mesnevî:

- 51 Müellifler vefat sırasına göre kaydedilmiş olmakla birlikte *Şekâik* mütercimlerine *Şekâik*'in ardından yer verilmiştir. Âşık Çelebi'den sonra yer alması gereken Mecdî, bu sebeple öne geçmiş olmaktadır.
- 52 Abdülkadir Özcan, "Mecdî, Mehmed", *DİA* (Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2003) 28: 228.
- 53 Bundan dolayı ayrı bir başlık açılarak değinilmesinde yarar görülmüştür. Diğer tercümeler hakkında ise Mecdî'nin ardından müstakim başlıklar açılmadan bilgi verilecektir.
- 54 Mecdî Mehmed Efendi, *Hadâikü*'ş-*Şekâ'ik fî Tekmiletü*'ş-*Şekâ'ik*, haz. Abdülkadir Özcan (İstanbul: Çağrı Yayınları, 1989), 78.
- 55 *Velâyetnâme*, 382-385.
- 56 Krş. Mecdî, *Hadâikü*'ş-*Şekâik*, 78; Âşık Çelebi, *Meşâ'irü*'ş-*Şu'ârâ*, II, haz. Filiz Kılıç (İstanbul: İstanbul Enstitüsü Araştırmaları Yayınları, 2010), 689.

Râstî kon ki râstân restend
Der-cihân râstân kavî destend
Râst-kârân bülend-nâm şevend
Kej-revân nîm puhte hâm şevend⁵⁷

Zâhir-i hâlde okumaga dili varmayup hâme gibi hurûf-ı teheccünün edâsında kâsır idi. İmâd-ı bostân-ı kudsün hurûf-ı ma‘ârif-i ledünniyyesinde mâhir idi. Lisân-ı Türkîde nükât ü rumûz ve mezâyâyı müstemil varsagı üslûbında söylediği kelimâtından esrâr-ı esmâr-ı İlâhiyye’de ma‘rifet-i tâmmesi olup ilm-i tevhîdde makâm-ı âlî sâhibi olduğu zâhir ü bâhirdür. Bu beytler anun kelimâtındandır. Nazm:

Nazar eyle itüri bâzâr eyle götüri
Yaradılanı hoş gör yaradandan ötüri

Dimedün mi sev beni derdüne dermân olayın
Sevdügümce artdı derdüm ya‘ni dermân eyledün⁵⁸

Hadâiku ‘ş-Şekâik dışındaki *Şekâik* tercümeleleri genel itibarıyla birbirini tekrar etmektedir. Bunlara dair bilgiler şöyledir:

➤ Habîbî Ahmed’e (ö. 1564’den sonra) ait olan *ed-Devhatü’l-İrfâniyye* adlı tercüme 1564’te tamamlanmıştır. Bu çevirideki Yunus’a dair kısım, aşağıya kaydedilen metinden de anlaşılacağı üzere “Ne gökçek dervîş!” ifadesi gibi ufak müdahaleler dışında *Şekâik*’taki anlamın aktarılmasından ibarettir. Eserde Yunus Emre ile ilgili bölüm şöyledir:

Ve biri dahı şecere-i semere Yünus Emre hazretleridür kim Tapduk Emre ashâbından idiler. Hattâ niçe müddet şeyhi zâviyesine odun taşımışlardır. Kat‘â bir egrî odun getürmek vâkî‘ olmadı. Şeyhi bunun hikmetinden su‘âl itdükde buyurdılar kim “Egri bu âstâneye sığmaz.” Ne gökçek dervîş ve ne latîf haslet olur. *Allâhümme yessir lenâ*. Hâsılı be-gâyet kâmil kimesne idiler. Husûsâ *Dîvân-ı pür-irfânları* vardır kim hâlâtı ta‘bîre kâbil degüldür. *Kaddesa ‘llâhu sırrahu’l-azîz*.⁵⁹

➤ Muhtesibzâde Mehmed Hâkî’nin (ö. 1567’den sonra) *Mecmaü’l-Eşrâf* adlı tercümesi ise 1567-68’de tamamlanmıştır. Hâkî, tercümesindeki Yunus’a ait kısmın sonunda “Nitekim şâyî’dür.” ifadesiyle Yunus Emre’nin şiiplerinin herkesçe bilindiğine işaret etmiştir. Bunun dışında *Şekâik*’taki metinden farklı olarak vurgulanmış bir bilgi görülmemektedir. *Mecmaü’l-Eşrâf*’ta Yunus’la ilgili kısım şu şekildedir:

57 “Dosdoğru ol, çünkü doğru olanlar kurtuluşa erişirler. Cihanda dürüst olanların eli güçlüdür. Doğru iş yapanların şanı yüce olur. Yanlış yolda gidenler tam pişmemiş, ham olur.”

58 Mecdî, *Hadâikü ‘ş-Şekâik*, 78.

59 Habîbî Ahmed bin Dervîş, *ed-Devhatü’l-İrfâniyye fî Ravzati Ulemâ’i’l-Osmâniyye*, haz. Ramazan Ekinci (İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2021), 140.

Mezkûr, Şeyh Tapduk Emre ashâbından olup dâ'imâ matbah-ı şeyhe hîme-keş imişler. Müddet-i medîd ve emedd-i ba'îd mezkûr hîdmetde olup dâ'imâ eşcârün togrusın kesüp getirüp yığarmış. Bir egri agac getürmek vâki' olmamışdur diyü rivâyet iderler. Ba'zı musâhabetde "Togrusin diyelüm, buraya egri sıgmaz." diyü buyururlar imiş. Mezkûr, sâhib-i vecd ü hâl, dâ'imâ makâli Rabbânî-me'âlden hâli olmayup öz hâline münâsib ve ışkına ve sırrına muvâfık ve kerâmât-ı âliye-i süfiyyeye mutâbık eş'âr-ı belâgat-şi'ârdan Türkî lisân üzre manzûmâtı çok vâki' olmışdur. Nitekim şâyi'dür.⁶⁰

➤ Bir başka *Şekâik* mütercimi olan Amasyalı İbrahim de (ö. 1590'dan sonra) *Terceme-i Şakâik-ı Nu'mâniyye* adlı çevirisinde Taşkoprîzâde'nin yazdıklarını anlamca kaydetmekle yetinmiştir. Eserde Yunus'la ilgili kısım şu cümlelerden ibarettir:

Tabduk Emre dervîşlerinden idi, şeyhün zâviyesinde odun çekerdi. Getürdüğü odunda bir egri odun yok idi. Şeyh su'âl eyledükde "Bu kapuya egri yaraşmaz." diyü cevâb virdi. Kerâmet-i zâhiresi vardur, vecd ü hâl sâhibidür. Türkî tasavvufda çok nazmı vardur. Tevhîdde makâmı âli idüğü andan anlanur. *Rahmetu'llâhi aleyh*.⁶¹

Şekâik-ı Nu'mâniyye ve tercümeleleri konusunda son olarak şunları belirtmek gerekir: Daha önce de ifade edildiği üzere Taşkoprîzâde, Yunus Emre'yi ve şeyhi Tapduk Emre'yi Yıldırım Bayezid devri mutasavvıfları arasında ve önce Tapduk, hemen ardından da Yunus hakkındaki bilgileri kaydederek zikretmiştir. Onun bu iki ismi Yıldırım Bayezid devri mutasavvıfları arasında göstermesi, Osmanlı'nın son devrine kadar uzanacak mükerrer hataların oluşmasına sebebiyet vermiştir. Osmanlı tarihçileri ve biyografi yazarları ulema ve sûfi tabakâtlarını hazırlarken çoğu zaman *Şekâik*'i esas aldıklarından Yunus'u ve şeyhini de bu esere uygun olarak Yıldırım Bayezid devrinde anmışlardır. Fakat daha önce de temas edildiği gibi Yıldırım Bayezid devri Yunus Emre için uzak bir dönemdir. Zira Yıldırım doğduğunda (1354) Yunus Emre vefat etmişti (1320-21).

Bu noktada hatıra gelen bir diğer husus, Taşkoprîzâde ve diğer yazarların Yunus Emre ile Bursa'da yaşayan Âşık Yunus'u karıştırmış olmaları ihtimalidir. Zira Yunus Emre'nin şiirleri ağırlıklı olarak aruz vezniyle yazılmışken Âşık Yunus'un manzumelerinin önemli bir kısmı hece ölçüsüyle söylenmiştir. Bu da Âşık Yunus'un şiirlerinin ilahi formunda daha kolay okunmalarını ve daha fazla yaygınlaşmalarını sağlamış olabilir. Bugün bile Yunus Emre'ye isnat edilerek okunan; fakat aslında onun olmayıp XV. yüzyılda yaşayan Âşık Yunus'a ait olan şiirlerden bazıları şunlardır:

60 Muhtesibzâde Mehmed Hâkî, *Mecma'ü'l-Eşrâf*, haz. Mehmet Yunus Yazıcı (İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2021), 237-238.

61 İbrahim Amasî, *Terceme-i Şakâik-ı Nu'mâniyye* (İstanbul: Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri Tarih 727), 17a-b.

Sordum sarı çiçeğe
Boynun neden egridir
Çiçek eydür iy dervîş
Kalbüm Hakk'a dogrudur⁶²

Sırât kıldan incedür
Kılıçdan keskincedür
Varup anun üstine
Evler yapasım gelür⁶³

Âh ile göz yaşı
Yünus'un hâldaşı
Zehr ile pişen aşı
Yimege kim gelür⁶⁴

Bir garîbsin şu dünyâda
Gülme gülme ağla göntül
Olmakda derdin ziyâde
Gülme gülme ağla göntül⁶⁵

Her kaçan anarsam seni
Karârum kalmaz Allâh'um
Senden ayruk gözüm yaşın
Kimseler silmez Allâh'um⁶⁶

Dolap niçün inilersin
Derdüm vardır inilerem
Ben Mevlâ'ya âşık oldum
Derdüm vardır inilerem⁶⁷

Ben bir Ya'kûb idim kendi hâlinde
Aldırdum Yûsuf'u Ken'ân ilinde
Mevlâ'nın tesbihi vardır dilinde
Ağlar Ya'kûb ağlar Yûsufum deyü⁶⁸

Nice bir uyursun uyanmaz mısın
Göçdü kervân kaldık dağlar başında
Dellâllar çağrısır inanmaz mısın
Göçdü kervân kaldık dağlar başında⁶⁹

Rûm'da Acem'de âşık olduğum
Yemen illerinde Veyse'l-Karanî
Allah'un Habîb'i dostum didüğü
Yemen illerinde Veyse'l-Karanî⁷⁰

Arayı arayı bulsam izini
İzinin tozına sürsem yüzümi
Hak nasîb eylese görsem yüzünü
Yâ Muhammed cânum arzûlar seni⁷¹

Meşâirü's-Şuarâ / Âşık Çelebi (ö. 1572)

Osmanlı Dönemi'nin önde gelen şuara tezkiresi yazarlarından Âşık Çelebi, 1568 senesinde tamamladığı *Meşâirü's-Şuarâ* adlı tezkiresinde Yunus Emre'ye de yer vermiştir. Yapılan tarama neticesinde Osmanlı döneminde şair tezkiresi kaleme almış olan müelliflerden yalnızca Âşık Çelebi'nin Yunus Emre hakkında bilgi verdiği görülmüştür. Şuara tezkireleri bakımından azımsanmayacak bir birikime sahip olan Osmanlı literatürünün Yunus hakkında sessiz kalması oldukça düşündürücüdür.

62 Tatçı, *Âşık Yünus*, 40.

63 Tatçı, *Âşık Yünus*, 50.

64 Tatçı, *Âşık Yünus*, 56.

65 Tatçı, *Âşık Yünus*, 76.

66 Tatçı, *Âşık Yünus*, 80.

67 Tatçı, *Âşık Yünus*, 88.

68 Tatçı, *Âşık Yünus*, 111.

69 Tatçı, *Âşık Yünus*, 149.

70 Tatçı, *Âşık Yünus*, 154.

71 Tatçı, *Âşık Yünus*, 171.

Yunus Emre'nin Bolulu olduğunu ve "Tapduk Dede"nin müridlerinden olup Kırşehir'de vefat ettiğini yazan Âşık Çelebi; onun, beden diliyle hâl dilinin tercümanlığını yapmış yüksek mertebeli velilerden ve gayb lisânı ile kalbindekileri ortaya çıkararak sırası sahiplerinden olduğunu belirtmiştir. Ayrıca okumaya niyetlendiği her defada alfabe aşamasını tamamlamaya dahi dilinin dönmediğini, böylece de (dünyevî) yazıların bulanıklıklarıyla kalp aynasının donmadığı yorumunu yapmıştır.

Âşık Çelebi, Yunus Emre'nin memleketinin Bolu olduğu ve kabrinin Kırşehir'de bulunduğu yönündeki bilgiyi nereden aldığından söz etmemiştir. Tapduk Emre'yi "Tapduk Dede" olarak kaydetmesi de dikkat çekmektedir. Tespit edilebildiği kadarıyla Yunus'dan "ümmî" olarak bahseden ilk isim Âşık Çelebi olmakla birlikte muhtemelen halk arasında okuma yazma bilmeyen bir Yunus imajı öteden beri mevcuttu. Nitekim yukarıda da temas edildiği üzere *Velâyetnâme*'ye ümmî bir Yunus yansımasıdır. Bu konu Cumhuriyet sonrası yapılan araştırmalarda tartışılmış; şiirlerinden, kullandığı kelime ve ifadelerden onun okuma yazma bilmeyen biri olmasının düşük bir ihtimal olduğunda kısmen ittifak edilmiştir. Kendisi için rahatlıkla söylenebilecek husus, temel seviyede de olsa bir tedrisattan geçmiş ve bu durumu şiirlerine ârifâne bir üslupla yansıtmış olduğudur.⁷² *Meşâîrû 'ş-Şuarâ*'daki Yunus Emre kısmı şu şekildedir:

Vilâyet-i Anatoli'dan livâ-yı Bolı'dandur. Tapduk Dede müridlerindendir. Kullâb-ı cezbe ile âlem-i mülkden cenâb-ı melekûta çekilmiş, âlemün insân-ı kâmil ü feridlerindendir. Kırşehir'de medfûndur. Egerçi ümmîdür ammâ debistân-ı kuds sebak-hânlarından ve kitâb-ı *nahnu evrasna 'l-ilme min hayyin lâ yemû'*⁷³ varak-gerdânlarındandır. Lisân-ı kâli zebân-ı hâle tercümân itmîş abdâl u ebrârdandır ve lisân-ı gayb ile izhâr-ı mâfi'z-zamîr iden ashâb-ı esrârdandır. Mervîdür ki her bâr okımak kasd itmîş, hurûf-ı teheccîyi temâm itmege dili dönmemiş ve âyine-i kalbi küdüret-i nukûş u hutût ile tonmamış, bedîheten bu beyti dimiş. Beyt:

Nazar eyle itüri bâzâr eyle götüri
Yaradılanı hoş gör yaradandan ötüri

Bu beyti dahı sehl-i münteni' kabîlindendir. Beyt:

Dimedün mi sev beni derdüne dermân olayın
Sevdüğümce artdı derdüm ya'nî dermân eyledün⁷⁴

72 Yunus Emre'nin ümmiliği hakkında görüş ve değerlendirmeler için bk. Mustafa Tatcı, "Yunus Emre Dîvânı (İnceleme-Metin)" (Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, 1990), 26-30.

73 "Biz ilmi ölmeyen diriden miras aldık."

74 Âşık Çelebi, *Meşâ'irü 'ş-Şu'ârâ*, II, 689. Osmanlı'nın son zamanlarında (1875) doğmuş ve 1958'de vefat etmiş olan Mehmet Nâil Tuman da eski harflerle kaleme aldığı tezkiresinde Yunus Emre'ye yer ayırmış ve Âşık Çelebi'nin tezkiresinden aldığı beyitleri eserine taşımıştır. Âşık Çelebi'nin Yunus'un defnedildiği yerle ilgili cümlesini ise hatalı olarak aktarmıştır. *Tuhfe-i Nâilî*'de geçen ilgili ifade: "Âşık Çelebi Bursa'da medfûn olduğunu yazıyor." şeklindedir. Bk. Mehmet Nâil Tuman, *Tuhfe-i Nâilî*, II, Tıpkıbasım, haz. Cemâl Kurnaz-Mustafa Tatcı (Ankara: Bizim Büro Yayınları, 2001), 1229.

Süllemü'l-Vusûl / Kâtib Çelebi (ö. 1657)

İyi bir eğitim görmüş olan Kâtib Çelebi, velut bir yazar ve dünya çapında şöhrete sahip âlim şahsiyetlerdendir. Onun *Süllemü'l-Vusûl ilâ Tabakâti'l-Fuhûl* adlı eseri Arapça olarak kaleme aldığı bir tabakat kitabıdır. Eserin Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Şehid Ali Paşa Koleksiyonu içerisinde 1887 numarada kayıtlı olan müsvedde müellif nüshasının hâtimesindeki bilgiden 1648'de tamamlandığı anlaşılmaktadır.⁷⁵ İki ana bölümden oluşan *Süllemü'l-Vusûl*'ün ilk bölümünde kendi isimleriyle şöhret bulmuş kişiler; ikinci bölümünde ise nesepleri, künyeleri ve lakaplarıyla ünlenmiş olan zatlar yer alır.⁷⁶ Yunus Emre de birinci bölümün hemen sonundadır (varak 270b). Kâtib Çelebi de Âşık Çelebi ve Mecdî gibi Yunus Emre'yi Bolulu olarak göstermiştir. Fakat kabrini Âşık Çelebi Kırşehir'de olarak kaydetmiş, Mecdî ise bu konuya değinmemişken Kâtib Çelebi Isparta'da vefat edip Keçiörlü ilçesine defnedildiğini yazmıştır. “Kabri bugün de ziyaret edilmektedir.” ifadesinden, Isparta'da Yunus'a atfedilen mezarın XVII. asırda da ziyaret mahalli olduğu anlaşılmaktadır. *Süllemü'l-Vusûl*'de Yunus Emre'ye ayrılan kısmın tercümesi şu şekildedir:

Boluludur. 843 [1439-1440] tarihi civarlarında vefat etti. Şeyh Tapduk Emre'nin eshabından idi. Bir müddet şeyhinin zaviyesine odun taşıdı. Açık kerametler, vecd ve hâl sahibi idi. Türkçe şiirleri vardır. Şiirlerinden tevhidde yüce makam sahibi ve ilâhî sırlara tam vâkıf biri olduğu anlaşılır, Allah ruhunu mukaddes kılsın. Hamîd'de vefat etmiş, Keçiörlü karyesine gömülmüştür. Kabri bugün de ziyaret edilmektedir.⁷⁷

Tezkiretü'l-Hâs / İbrahim Has (ö. 1761-62)

İbrahim Hâs, Halvetî tarikatının Şâbânî koluna mensup olan Hasan Ünsî'nin (ö. 1723) yetiştirdiği isimlerdendir. *Tezkiretü'l-Hâs* adıyla tanınmış olan eseri *Tezkiretü'l-Evliyâ* tarzında bir nevi mutasavvıflar tezkiresidir. 1751-52 dolaylarında tamamlanan ve 344 mutasavvıfın 509 menakıbını içeren⁷⁸ söz konusu eserin iki farklı yerinde birer rivayetle Yunus Emre de yer almaktadır. İlk kez Mustafa Tatcı tarafından farkedilen bu rivayetlerde yaygın anlatımların dışına çıkılan bir Yunus Emre tablosu çizilmiştir. Örneğin iki rivayette de dervişliğinden önceki dönemde

75 Houria Yekhef, “Kâtib Çelebi'nin Süllemü'l-Vusûl İsimli Eseri Üzerine”, *İslami Araştırmalar*, 12/2 (1999): 150.

76 Orhan Şaik Gökyay, “Kâtib Çelebi”, *DİA* (Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2002), 25: 39.

77 Kâtib Çelebi, *Süllemü'l-Vusûl* (İstanbul: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Şehid Ali Paşa 1887), 270b.

78 İbrahim Hâs Halvetî, *Tezkiretü'l-Hâs (Erenler Kitabı)*, haz. Mustafa Tatcı-Musa Yıldız-Yasin Şen (İstanbul: H Yayınları, 2017), V.

âlim bir zat ve müftüdür,⁷⁹ dervişlikten sonra ise 30.000 ilahisi olan bir Hak âşığıdır. Yine iki rivayette de Tapduk’un gözlerinin rahatsız (alîl) olduğu belirtilmekte, ilk rivayette ümmî olduğu da vurgulanmaktadır. Müellif, Yunus’un şiirleri hakkında yukarıda kaydedildiği üzere net ve oldukça yüksek bir rakam vermiştir. Belirtilmesi gereken diğer bir konu da iki anlatımda da Yunus Emre’nin “Yunus Emrem”, Tapduk Emre’nin ise “Tapduk Yunus” olarak isimlendirilmesidir.⁸⁰ Aşağıda iki menkıbe hakkında da sadeleştirme ve yer yer özetleme yapmak suretiyle bilgi verilmiştir.⁸¹ İlk rivayette Yunus Emre’nin “tevbesine sebep olduğu” ifade edilerek şu menkıbe anlatılmıştır:

Tapduk’un dervişlerinden birine bir fetva gerekir ve müftü olan Yunus’a giderek fetvayı alır. Şeyhine gelip müftüden fetva aldığını belirtince Tapduk Emre: “Müftü fetvayı yanlış vermiş. Git, fetvasını düzeltsin.” der. Derviş, müftü Yunus’a giderek şeyhin sözlerini iletir. O da: “Senin şeyhin ümmî. Fetvayı nasıl bilecek? Ben ona gideyim de ‘Fetva yanlıştır.’ demek nasıl oluyor görsün!” diyerek hemen şeyhin zaviyesine gidip şeyhi sorar ve öfkeyle Tapduk Emre’nin huzuruna girer. Tapduk, “Hoş geldiniz.” dedikten sonra dervişe verdiği fetvanın yanlış olduğunu ve düzeltmesini söyler. Yunus ise “Siz okuma yazma bilmiyorsunuz. Ayrıca sana fetvayı da okumamışlar. Nereden biliyorsunuz yanlış olduğunu? Senin gibi biri fetvaya nasıl yanlış der?” diye çıkışır. Tapduk Emre: “Bu konu filan kitabın filan yerinde yazılıdır. Mesele de şu şekildedir, böyle değildir. Bu fetva yanlıştır. Yerine bak.” cevabını verir. Bu açıklamadan sonra Yunus Emre de şeyhin söylediği kitaptaki yeri hatırlayıp fetvanın yanlış olduğunu anlar, hatasını itiraf edip şeyhin ayaklarına kapanarak ona hizmetkâr olur.

Yukarıdaki kısmın ardından İbrahim Hâs, Yunus Emre’nin bu durumu ilahisinde söylediğini belirterek “Çıktım erik dalına” şeklinde başlayan şiirinden:

Bir küt ile güreştim kaldırdı vurdu yere
Elsiz ayağım aldı basayazdı özümü

beytini kaydedip şerh etmiştir. İbrahim Has’ın şerhine göre “küt” (sakat) ile kastedilen, gözleri rahatsız olan ve okuma yazma bilmeyen Tapduk Emre’dir. Yine bu şerhe göre “güreşmek”le anlatılan, “Dinî ilimlerden karşımdakini susturmak

79 Yunus Emre’nin müftülük yaptığına dair rivayete İsmail Hakkı Bursevî de (ö. 1725) bir şerhinde değinmektedir: “Pes Yûnus Emre evâilde sâkin olduğu şehrin müftüsü imiş. Kenâr müftüleri gibi diyen bilmedi.” Bk. Mustafa Tatcı, *Yunus Emre Şerhleri* (İstanbul: H Yayınları, 2008), 198. Fakat bir başka eserinde de onun okuma yazma bilmediğini söylemektedir: “Anadolu’da medfun olan Yûnus Emre denmekle meşhûr olan mübârek zâtın menkıbelerinde yazılıdır ki ebcedi bilmez ve hece harflerine dili dönmezdi. Böyle iken yine gaybî lisâna sahiptir.” Bk. İsmail Hakkı Bursevî, *Ferahu’r-Rûh Muhammediye Şerhi*, I, haz. Mustafa Utku (İstanbul: Uludağ Yayınları, 2000), 438-439.

80 Tapduk Emre’nin “Yunus” ismiyle anılması *Silkü’l-Le’âl-i Âl-i Osmân*’da da karşımıza çıkmaktadır: “Anın da nâm-ı pâki Şeyh Yûnus’dur didi râvî.” Bk. Ahmed Hasîb Efendi, *Silkü’l-Le’âl*, I, 468.

81 Fakat bu kısımda müellifin isimlendirmeleri değil, “Tapduk Emre” ve “Yunus Emre” kullanılmıştır.

için bahsettim.”; “Kaldırdı vurdu yere.” ifadesiyle söylenmek istenen, “Akabinde beni cevap veremez hâle getirip boyun eğdirdi.”; “Elsiz ayağımı tuttu.” cümlesiyle amaçlanan, “Ben bu kadar ilimle yürürken o, ilimsiz olarak beni kendine hizmetkâr etti.”; “Neredeyse özümü bastıracaktı.” demekle kastedilen ise “Tapduk Emre hazretleri soruma cevap verince neredeyse ölecektim.” manalarıdır. Metnin devamı da şu şekilde özetlenebilir:

Yunus Emre, şeyhe biat etmek isteyince Tapduk: “Sen müftüsün, ilim sahibisin; biz ise ümmîyiz. Senin, hizmetinde bulunan adamların var; biz dervişiz.” dedi. Yunus hemen müftülüğü bırakıp ne kadar malı varsa kendisine bağlı kişilere yağmalattı, hiçbir şeyi kalmadı. Ondan sonra tekkeye gelerek şeyhe hiçbir şeyinin kalmadığını söyledi. Şeyh, zâhir ilmini de bırakmasını istedi. Yunus Emre bunu nasıl yapacağını sorunca Tapduk: “Sen söz dinler misin?” dedi. Yunus: “Emrine boyun eğdim (ne istersen yerine getiririm).” cevabını verdi. Bunun üzerine şeyh, Yunus Emre’den “Bilmem.” çekmesini isteyerek “Bilmem lafzı senin virdin olsun.” dedi. Yunus da “Bilmem, bilmem, bilmem” diyerek vakit geçirmeye başladı. Kendisine o derece unutkanlık geldi ki adını sorduklarında “Bilmem.”, şeyhinin kim olduğunu sorduklarında “Bilmem.” ve hangi soruyu sorsalar “Bilmem.” diyordu. Ondan sonra Tapduk hazretleri Yunus’a biat verdi (onun, kendisine intisabını kabul etti) ve odun kesip tekkeye götürmesini söyledi. Yunus da her gün dağdan düz odunlar kesip getirirdi. Tapduk, mübarek eliyle odunları kontrol edip: “Yunus, ne güzel düzgün odunlar getiriyorsun.” derdi. Yunus da “Efendimin ocağına eğri yakışmaz.” diye karşılık verirdi. Bir gün dağda odun keserken dağdan bir atlının geldiğini gördü. Mücevherlerle donanmış bu atlının padişah olduğunu anladı. O da Yunus’u görünce atını durdurup “Derviş, ne yapıyorsun?” diye sordu. Yunus da odun kestiğini söyledi. Padişah ona biraz altın verdi. Yunus: “Padişahım, o nedir?” diye sorunca “İyi bir hizmetçidir. Nereye gönderirsen gönder, boş gelmez.” dedi. Yunus, “Adı nedir?” deyince de “Altındır.” cevabını verdi. Yunus da: “Burada dağlara taşlara ‘Altın ol!’ dese altın olan Allah’ın kulları vardır.” diyerek çevresine işaret etti. Orada olan taşlar ve ağaçlar hemen altın oldular. Sonra da şöyle söyledi: “Bunlar dünyadır. Neye yarar? Yine taşın taş olması, ağacın da ağaç olması güzeldir.” O altın olan taşlar ve ağaçlar, hemen eski hâllerine döndüler. Yunus hazretleri, şeyhi Tapduk hazretlerine 10 yıl odun taşımıştır. 30.000 ilahisinin olduğu tevâtürle meşhurdur. İkisinin de sırrı mukaddes olsun.⁸²

İkinci rivayette Yunus Emre’nin tevhid ilminde eşsiz olduğu belirtilip ilk menkıbede de geçtiği üzere dervişliğinden önceki döneminde âlim ve müftü oluşu söylenmiştir. Tapduk Emre’nin halifesi olduğu kaydedildikten sonra da şunlar anlatılmıştır:

Tapduk Emre, Yunus’a dervişlerin suyunu taşınması görevini verdi. Yunus da su taşımaya başladı. Sırtına meşin (koyun derisinden yapılmış) bir cübbe giyip kırba ile su taşırdı. Bir süre bu şekilde devam etti. Meşinin sırtına yapıştığı zamanlar oldu. Suyu taşıdığında meşin cübbesi sırtında büyük sıkıntı ortaya çıkarıyordu. Bir gün dervişlerden birine arkasının çok acıdığını söyleyerek göremediği için onun bakıp ne olduğunu söylemesini rica etti. Derviş de meşini çıkarınca sırtında ağır yara oluştuğunu görüp söyledi. Biraz mum yağı sürdükten

82 Orijinal metnin günümüz harflerine aktarılmış hâli için bk. İbrahim Hâs Halvetî, *Tezkiretü’l-Hâs*, 100-103.

sonra Yunus yine meşini giyip kırbaıy alarak su getirmeye gitti. O derviş, şeyh Tapduk Emre’ye giderek Yunus’un sırtında kırbanın yara açtığını söyleyip su taşımak için başka bir dervişı görevlendirmesini rica etti. Şeyh ise “Yarasını sana mı gösterdi? Yarasına merhemi senden mi istedi? Böyle yaptığına göre çekilip gitsin, yanımızda durmasın!” dedi. Derviş de gelip bunları Yunus’a söyleyince Yunus ağlayarak ovaya gitti. Bir süre ovada tek başına dolaştı. Günün birinde iki dervişle karşılaştı. Dervişler ona nereye gittiğini sordular. Yunus da perişan bir durumda olduğunu ve nereye gideceğini bilmediğini söyledi. Onlar: “Bize yoldaş ol.” deyince Yunus da kabul etti ve yola koyuldular. Akşam olduğunda dervişler: “Yemek vakti geldi.” dediler. Birisi elini kaldırıp dua etti, bir kap çorba ve bir ekmek ortaya çıktı. Diğeri de el kaldırıp dua etti, ona da bir kap çorbayla bir ekmek geldi. “Dua et, sana da yemek belirsin.” dediler. Yunus da gönülden: “Ben ne yapayım? Benim elimden böyle bir şey gelmez.” dedi ve ister istemez ellerini kaldırıp “Ey Allah’ım! Bu dervişlerin hâllerini bilmiyorum. Bunların yanında beni utandırma.” diye dua etti. O anda iki kap çorba ve iki ekmek ortaya çıktı. Dervişler sordular: “Sen kimin hürmetine istedin de iki çorba ve iki ekmek geldi?” Yunus da onların kimin hürmetine istediklerini sordu. Onlar: “Tapduk Emre’nin yanında su dağıtan Yunus var, onun hürmetine diyerek dua ediyoruz; her gün bize bu şekilde yemek geliyor.” dediler. Yunus da: “Sadece ‘Ey Allah’ım! Beni utandırma.’ dedim, böyle meydana geldi.” cevabını verdi. O gece sabah olduğunda hemen şeyhine doğru yola çıktı. Kendi kendine: “Gece olunca gideyim, şeyhin odasının kapısı önüne yatayım. Şeyh elbette gece teheccüde kalkar, üzerime basar. ‘Kimdir?’ deyince ‘Yunus’ derim. Eğer ‘Bizim Yunus mu?’ derse kabul etmiştir, ‘Hangi Yunus?’ derse reddedilmişim demektir. Hiçbir şey söylemeden gidip ovalarda telef olurum.” dedi. Gece olunca gelerek Tapduk’un odasının kapısı önüne uzanıp yattı. Şeyh gece teheccüde kalktı. Mübarek gözleri rahatsızdı. Dışarı çıkarken Yunus’un üzerine bastı. “Bu kimdir?” diye sordu. “Yunus’tur.” cevabını aldı. “Bizim Yunus mu?” deyince Yunus hemen mübarek ayağına yüz sürdü. Şeyh: “Yunus, biz seni Cenab-ı Hakk’ın huzurunda açacaktık, sen kendi kendini açtın. Dilinden aksın.” dedi. Yunus Emre’nin 30.000 ilahisi vardır, meşhurdur. Ona, “Bu kadar çok ilahiyi ne yapacaksınız? Birkaç tanesi yeter.” diye sormuşlar. O da “Bir zaman gelir, nice kişiler bu ilahilerle geçinirler.” buyurmuştur.⁸³

Müellif, bu kısmı aşağıdaki ifadelerle sonlandırmıştır:

Kabr-i şerifleri Bursa’da Karamezâk Mescidindedir. Tapduk Yûnus ve Emrem Yûnus, Şeyh Abdürrezzâk ki ana Şeyh San’an dirler, üçü yanyana medfûndur. Üzerlerinde bir defne ağacı vardır. Yaprığı her derde devâdır. Ziyâret olunur, *kuddise esrâruhum*.⁸⁴

İbrahim Has, Yunus’un kabrini Bursa’da kabul etme hususunda çağdaşı olup kendisinden yaklaşık 10 yıl önce vefat etmiş olan Ahmed Hasîb’le uyuşmaktadır.

83 Orijinal metnin günümüz harflerine aktarılmış hâli için bk. İbrahim Hâs Halvetî, *Tezkiretü’l-Hâs*, 278-280.

84 Bk. İbrahim Hâs Halvetî, *Tezkiretü’l-Hâs*, 280.

Mecelletü'n-Nisâb / Müstakimzâde Süleyman Sadeddin (ö. 1788)⁸⁵

Mecelletü'n-Nisâb adlı Arapça eserinde İslam dünyasında tanınmış meşhur şahsiyetlerin kısa biyografilerini veren Müstakimzâde, bu eseri Kâtib Çelebi'nin *Süllemü'l-Vüsûl*'üne zeyl olarak yazmış ve 1175/1761-62 senesine kadar getirmiştir.⁸⁶ Yunus Emre'ye "Âmre" başlığı altında değinen yazarın Kâtib Çelebi'deki bilgilere eklemeler yaptığı görülmektedir. Bu husus dikkate alınınca eserin yalnızca bir zeyl olmadığı ve bilgilerin Müstakimzâde tarafından geliştirilip genişletildiği de anlaşılmaktadır. "Emre" kelimesine "gözü beyaz" anlamını yükleyen Müstakimzâde, bunu şairin lakabı olarak değerlendirmiştir. Birçok biyografi yazarı gibi Yunus Emre'nin 843 (1439-40)'ta⁸⁷ vefat ettiğini belirttikten sonra Kâtib Çelebi'de kaydedildiği gibi kabrinin Isparta Keçiborlu'da olduğunu yazmıştır. Ayrıca Yunus Emre'ye *Mir'âtü'l-Âşıkîn* ve *Mişkâtü's-Sâdikîn* adlı bir eser atfederek bunun Şeyh Baba Yûsuf Sivrihisârî (ö. 1512) tarafından şerh edildiğini belirtmişse de bu bilgi hatalıdır. Çünkü Gölpinarlı'nın tespitine göre *Mir'âtü'l-Âşıkîn*, Sivrihisârî'nin Kaygusuz Abdal'a (ö. 1444 [?]) ait bir şiire yaptığı şerhin adıdır.⁸⁸

Âmre: "Gözü beyaz" anlamındadır. Bolulu Derviş Yunus'un lakabıdır. Keramet ve ilâhîleri vardır. [Taşköprüzâde] *Şekâik*'ta ve Kâtib Çelebi *Keşfü'z-zünûn*'da onu anmıştır. *Mir'âtü'l-Âşıkîn* ve *Mişkâtü's-Sâdikîn* adlı eserin sahibidir. Baba Yûsuf-ı Sivrihisârî bu esere şerh yazmıştır. 843 [1439-1440]'ta Hamîd'de vefat etmiş, Keçiborlu köylerinden birine defnedilmiştir. Kabri ziyaret edilir. Lâmiî kabrinin Sakarya Nehri'nin geçtiği yer üzerinde Kütahya'da olduğunu söyler.⁸⁹ Vefatına "Âşık Yûnus Emre" (843) ifadesi tarih olmuştur.⁹⁰

85 Aşağıya kaydedilmiş olan Ayvansarâyî'den 1 yıl kadar sonra vefat etmesine rağmen ondan önce zikredilmesinin sebebi, Müstakimzâde'nin eserinin Ayvansarâyî'nin söz edilen eserlerinden daha önce tamamlanması ve Ayvansarâyî'nin de bu eserden istifade etmiş olması ihtimalidir.

86 Orhan Şaik Gökyay, "Kâtib Çelebi", *DİA*, 25: 39.

87 Yunus Emre'nin vefatı için tarih olarak zikrettiği (عاشق یونس امره) ifadesinin ebced karşılığı olan 843 (1439-40) senesi ise daha önce de temas edildiği üzere XIV. yüzyılda vefat eden asıl Yunus Emre'ye değil, Yıldırım Bayezid devrinde yaşayan ve Emir Sultan müntesiplerinden olan Âşık Yunus'a işaret etmektedir. Tarih lafzında "Âşık Yunus"un kullanılmış olması da bu noktada dikkat çekicidir. Söz konusu durum, Osmanlı tarihçileri ve biyografi yazarları tarafından Yunus Emre ile Âşık Yunus'un karıştırıldığını açık bir şekilde göstermektedir. XV. asırda vefat eden Âşık Yunus'u sürekli Tapduk Emre ile birlikte zikretmeleri de bunu teyit etmektedir.

88 Bilgi için bk. Abdülbâki Gölpinarlı, *Yunus Emre ve Tasavvuf* (İstanbul: Remzi Kitabevi, 1961), 119-121.

89 Müstakimzâde bu bilgiyi Lâmiî Çelebi'den yanlış aktarmıştır. Lâmiî Çelebi'nin ifadesi şu şekildedir: "Kendüsi Kütâhiyye suyınun üzerine Sakarya Suyı karışduğı yirün kurbında yatur." Karaca, "Lâmiî'î Çelebi...", 1419.

90 Müstakimzâde Süleyman Sadeddin, *Mecelletü'n-Nisâb* (İstanbul: Süleymaniye Yazma Yazma Eser Kütüphanesi, Halet Efendi 628), 116a.

***Mecmûa-i Tevârih* / Hüseyin Ayvansarâyî (ö. 1787)**

Hayatı hakkında yeterli bilgi bulunmamakla birlikte İstanbul camilerine dair yazdığı *Hadîkatü'l-Cevâmi'* adlı eseriyle ünlenmiş olan Hüseyin Ayvansarâyî de biyografik eserler kaleme almıştır.⁹¹ Bunlardan biri olan ve 1786 yılına kadar topladığı bilgileri içeren *Mecmûa-i Tevârih*'te⁹² Yunus Emre'ye de yer vermiştir. Söz konusu eserde Kâtib Çelebi ve Müstakimzâde'nin de kaydettiği gibi Yunus Emre'nin Bolulu olduğu ve Isparta'nın Keçiborlu ilçesine defnedildiği belirtilmiştir. Ayvansarâyî *Mecmûa-i Tevârih*'teki ilgili kısımda insanın gözüne ak düşmesi hastalığına “mere”, bu hastalığa mübtela olan kişiye ise “emre” denildiğini belirtmektedir. Yukarıda bilgi verildiği üzere Müstakimzâde de söz konusu kelimenin “gözü beyaz” anlamında olduğunu yazmıştır. Ayrıca Ayvansarâyî, Müstakimzâde'nin Lâmiî Çelebi'den hatalı olarak aktardığı bilgiyi de aynı hatayla aktarmış ve Lâmiî Çelebi'nin Yunus'un kabri hakkında verdiği bilgiyi doğru kabul etmediğini ifade etmiştir.⁹³ *Mecmûa-i Tevârih*'teki Yunus Emre bölümü şu şekildedir:

Aslı Bolu'dan olup Şeyh Tapdık Emre nâm mürşidden hilâfetle kâm-yâb olmuştur. İnsânın gözüne ak düşmek illetine *mere* derler. Bu illete mübtelâya *emre* derler. Şeyh Tapdık Emre vefâtına (Âşık Tapdık Emre) (1430) 833 = (عاشق طا پدق امره) târih olmuştur. Yûnus, Hamîd'de Keçiborlu nâm kasabanın köylerinden birinde medfûndur. Vefâtma «Âşık Yûnus Emre (عاشق 1439-1440⁹⁴) 843 (يونس امره)» târih olmuştur. Lâmiî'-i Bursî der: Kabri Kütahya'da Sakarya suyu kenarındadır. Lâkin mukaddem yazılan esâsdir. Câiz ki Şeyh Tapdık Bursa'da medfûn ola.⁹⁵

***Vefeyât-ı Ayvansarâyî* / Hüseyin Ayvansarâyî**

Hüseyin Ayvansarâyî'nin diğer bir biyografik eseri, Osmanlı meşhurlarının vefatları için söylenen tarihleri derlediği ve kendisinin öldüğü yıl olan 1787'ye kadar eklemelerde bulunduğu anlaşılan *Vefeyât*'tır.⁹⁶ Yunus Emre'ye kısaca yer verilen söz konusu eserde, Niyâzî-i Mısrî'nin de etkisiyle XVIII. asırdan itibaren dikkat çeken Tapduk Emre'yi ve Yunus Emre'yi Halvetî-meşreb olarak zikretme hâli görülmektedir. Eserde Yunus Emre'yle ilgili kısım, aşağıdaki cümlelerden ibarettir:

91 Yazar ve eserleri hakkında daha detaylı bilgi için bk. Semavi Eyice, “Hüseyin Ayvansarâyî”, *DİA* (İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1998), 18: 528-530.

92 Semavi Eyice, “Hüseyin Ayvansarâyî”, *DİA*, 528.

93 Lâmiî Çelebi'nin ifadesinin: “Kendüsi Kütâhiyye suyunun üzerine Sakarya Suyı karıştığı yirün kurbında yatur.” (Karaca, “Lâmiî Çelebi...”, 1419) şeklinde olduğu yukarıda Müstakimzâde kısmında da belirtilmişti.

94 *Mecmûa-i Tevârih* neşrinde hatalı olarak M. 1431 yazmaktadır. 843 senesinin miladi karşılığı 1439-1440'tır.

95 Hüseyin Ayvansarâyî, *Mecmûa-i Tevârih*, haz. Fahri Ç. Derin - Vâhid Çabuk (İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1985), 16-17.

96 Hüseyin Ayvansarâyî, *Vefeyât-ı Ayvansarâyî*, haz. Ramazan Ekinci (Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2017), 17.

Yûnus Emre Halvetiyye'den Şeyh Tapduk nâm kimesnenün dervîşlerinden olup (كلشن گۈلشن-ي تەھید) *gۈlşen-i tevhd* 843 târîhinde Anadolu'da nehr-i Sakarya kurbünde vefât eylemiştir. İlahiyyât divânı meşhûrdur.⁹⁷

Yukarıda görüldüğü üzere Ayvansarâyî, Yunus'u ve şeyhini Halvetîlik içinde kabul etmektedir. Yunus Emre'nin vefatı için söylenmiş bir tarih olduğunu belirttiği terkinin ebced karşılığını da hatalı olarak kaydetmiştir. Zira (كلشن توحید) “gۈlşen-i tevhd” terkininin ebced değeri 843'e (1439-40) değil, 828'e (1424-25) tekabül etmektedir.⁹⁸

***Bahrü'l-Velâye* / Köstendilli Süleyman Şeyhî (ö. 1819-1820)**

Süleyman Şeyhî tarafından kaleme alınan *Bahrü'l-Velâye*, 1001 sūfînin menkıbelerini nakletmek amacıyla yazılmış bir evliya tezkiresidir. Bununla birlikte eserde geçen sūfî sayısı bu sembolik rakamın üzerindedir.⁹⁹ *Bahrü'l-Velâye*'de genel itibarıyla klasik dönem mutasavvıfları yer almakla birlikte Osmanlı zamanında yaşamış önemli sayıda sūfîyi de içermektedir. Eserde Yunus Emre için müstakil bir başlık açan Süleyman Şeyhî, Yunus'un şiirlerini “meşhûr-ı âlemiyân” olarak vasıflandırır. Birçok kaynakta yer aldığı gibi, Yunus'un dergâha düz odunlar taşınması rivayetine o da değinir. Bu bölümde dikkati çeken ise Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'ye ait olduğu nakledilen bir sözdür. Eserdeki ifadeye göre Mevlânâ: “İlâhî menzillerin hangisine ulaştıysam her zaman önümde bir Türkmen kocasını gördüm.” demiştir. Süleyman Şeyhî de söz konusu Türkmen kocasından kastın Yunus Emre olduğunu söyler.¹⁰⁰ Diğer taraftan metinde belirtilen “Türkmen kocası” ifadesindeki kişinin Yunus olduğunu kabul edecek olursak Mevlânâ'nın ölüm tarihi olan 1273'te Yunus Emre'nin henüz otuzlu yaşlarda bir genç olduğunu da hatırlamak gerecektir. *Bahrü'l-Velâye*'de Yunus Emre ile ilgili kısım aşağıda görülmektedir:

Tabduk Emre'nin mürididir. Eş'ârı meşhûr-ı âlemiyândır. Kabaca Türkî ibârelerle gazeliyyât ve ilâhiyyât ve rümûz ve esrâr-ı nukâtlar söylemiştir ki bülegâ ve füsahâ ol azûbete muvafak olmamıştır. Her bir kaba ta'bîri uşşâka kuvvet-i cân ve avâmm u havâssa inşirâh ve itmînân hâsıl olur. Dirler ki arkasıyla niçe yıllar şeyhe odun getürmüşdür. Hergiz bir eğri ağaç getirmedi. Tabduk eyitmiş: “Yûnus hiç bu odunların içinde bir eğri görünmez.” Eyitmiş: “Sultânım, bu kapuda eğri sığmaz.” Nakl olunur ki Mevlânâ-yı Rûmî dimişler ki ‘Menâzil-i İlahiyye'nin her

97 Hüseyin Ayvansarâyî, *Vefeyât-ı Ayvansarâyî*, 61.

98 Bk. Hüseyin Ayvansarâyî, *Vefeyât-ı Ayvansarâyî*, 61.

99 Ali Yılmaz, *Köstendilli Süleymân Şeyhî* (Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1989), 296.

100 Hüseyin Vassâf *Sefîne-i Evliyâ*'da: “*Vâkiât* nâm eserde gördüm ki Hz. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî efendimiz, ‘Merâtib-i âliye-yi ma'nevîyeden her hangisine terakkî eyledim ise şu Türkmen kocası Yûnus önüme çıktı.’ buyurmuşlardır.” şeklinde bir bilgi vermektedir. Bk. Osmânzâde Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ*, I, haz. Mehmet Akkuş-Ali Yılmaz (İstanbul: Kitabevi Yayınları, 2006), 149.

kangısına sür'at idüp gıtdim ise bir Türkmen kocamanın izin önümde buldum ve anı güzer idemedüm.' Bundan murâdları **Yûnus Emre'** dir.¹⁰¹

Köstendilli'nin, Yunus'un şiirlerinin mahiyeti ve onun manevi mertebesi dışındaki konulara pek iltifat etmediği, şairin memleketine ve kabrine dair rivayetlere eserinde yer vermediği görülmektedir.

Hülâsatü'l-Vefeyât / Gazzizâde Abdülatif Efendi (ö. 1832)

Bursalı olan Gazzizâde Abdülatif Efendi, doğup büyüdüğü şehirdeki âlim ve mutasavvıfları anlattığı *Hülâsatü'l-Vefeyât* adlı eserinde “Yûnuslar” adıyla bir başlık açmış ve bu kısımda verdiği bilgilerle Niyâzî-i Mısırî'nin manevi keşifle işaret ettiği Karamazak Mahallesi'ndeki “Âşık Yunus Türbesi”nin haziresini tarif etmiştir. Buranın ziyaret mahalli olduğunu belirten yazar, söz konusu hazirede Yunus Emre, Âşık Yunus ve Abdürrezzak olmak üzere üç kişinin medfun olduğunu kaydetmiştir. Fakat daha önce de temas edildiği gibi Yunus Emre'nin kabrinin burada olması birçok sebeple mümkün değildir. XV. asırda yaşayan ve Emir Sultan müntesiplerinden olan Âşık Yunus'un kabri ise söz konusu hazirede olabileceği gibi bunun da yalnızca Niyâzî-i Mısırî'nin keşfine istinaden söylenmiş bir söz ve yerleşmiş bir kabul olabileceği göz ardı edilmemelidir. Fakat Gazzizâde Abdülatif Efendi'nin Halvetî tarikatine mensup ve Niyâzî-i Mısırî muhibbi biri olduğu hatırlanacak olursa¹⁰² onun ve diğer Halvetî-meşreb yazarların, eserlerinde Mısırî'ye muvafakat ederek Yunus Emre'nin kabrinin Bursa'da olduğunu söylemeleri şaşılacak bir durum değildir. *Hülâsatü'l-Vefeyât*'ta “Yûnuslar -kaddesallâhu esrârahum-” başlığıyla kaydedilmiş olan söz konusu kısım şu şekildedir:

Sultân Emîr yolunda Şiblî önüne karîb mahalle arasında üç zât meşhûrdur. Merâkîd-ı aliyeleri ziyaret olunur. Evvelki Yûnus Emre, Âşık Yûnus ikinci, üçüncü Abdürrezzâk. Uşşâk serbülendi diyü ta'rîflerinde şu'arâdan biri beyt inşâd idüp türbe kapısı üzerinde dahi sâir ebyâtla mermer üzere nakş u tahrîr olunmuşdur.¹⁰³

Kâmûsu'l-A'lâm / Şemseddin Sâmî (ö. 1904)

Daha çok ansiklopedist kimliği ve sözlükçülüğü ile ön plana çıkan Şemseddin Sâmî, 1889-1898 yılları arasında hazırlayıp tamamladığı biyografi, tarih ve coğrafya

101 Köstendilli Süleyman Şeyhî, *Bahrü'l-Velâye* (İstanbul: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi 4528), 277.

102 Osman Türer, “Gazzizâde Abdülatif Efendi”, *DİA* (İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1996), 13: 540.

103 Gazzizâde Abdülatif Efendi, *Hülâsatü'l-Vefeyât* (İstanbul: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Esad Efendi 2257), 35b.

ansiklopedisi olan *Kâmûsu'l-A'lâm*¹⁰⁴ adlı 7 ciltlik eserinde Yunus Emre için de bir başlık açmıştır. Tapduk Emre'yi zikretmemesiyle dikkati çeken yazar; Yunus'un Bolulu olduğunu, "Porsuk Nehri'nin Sakarya'ya karıştığı mahalde" zaviyesinin bulunduğunu, 843'de vefat ettiğini, zaviyesinin yakınında olan türbesinin ziyaretgâh olduğunu ve şairin ümmî olup tasavvufî ilahilerinin bulunduğunu belirtmiştir. Eserdeki ilgili kısım şu şekildedir:

Mazınne-i kirâmdan olup Bolulu olduğu hâlde Porsuk Nehri'nin Sakarya'ya karıştığı mahalde bir zâviye ve çilehâne edinin ibâdet ve riyâzetle meşgûl olmuş ve makâmâtı şöhret bulup 843'de [1439-40] vefât etmiştir. Zâviyesi kurbunda vâki' türbesi ziyâretgâhdır. Ümmî olduğu hâlde sûfiyâne ve ehl-i dilâne ilâhileri vardır.¹⁰⁵

Sicill-i Osmânî / Mehmed Süreyyâ (ö. 1909)

Çeşitli devlet görevlerinde bulunmuş olan Mehmed Süreyyâ, bu vazifeleri dışındaki vaktini Osmanlı dönemindeki ünlü kişilerin biyografilerini yazmaya harcamıştır. Asıl adı *Tezkire-i Meşâhîr-i Osmâniyye* olan *Sicill-i Osmânî*, onun en önemli eseridir. 3000 sayfayı bulan bu hacimli çalışma, Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan 1899'a kadarki süreçte yaşamış meşhur kişilerin biyografilerini içermektedir.¹⁰⁶ Söz konusu eserde Yunus Emre'ye de Tapduk Emre'nin müridi olduğu, okuma yazma bilmediği, tasavvufî Türkçe ilahiler söylediği ve XV. yüzyılın ortalarına doğru vefat ettiği gibi birkaç hususla çok kısa bir yer ayrılmıştır. Nitekim *Sicill-i Osmânî*'deki Yunus Emre kısmı aşağıdaki cümlelerden ibarettir:

Tapduk Emre'nin müridi ve odun yarıcısıdır. Getirdiği odunlar pek düzgündü. Ümmî iken Türkçe söylediği şiirler ve ilâhiler tasavvuf idi. 843'te (1439-40) vefat etti.¹⁰⁷

Osmanlı Müellifleri / Bursalı Mehmed Tâhir (ö. 1925)

Ömrünün büyük kısmını Osmanlı'nın son döneminde yaşamış ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında vefat etmiş olan Bursalı Mehmed Tâhir, biyografi sahasındaki çalışmalarıyla tanınmıştır. 1907'de Aydın vilayetinin ünlü isimlerine dair hazırladığı risalesinde Yunus Emre'yi de ele almış¹⁰⁸ ve daha sonra en meşhur eseri olan

104 Abdullah Uçman, "Şemseddin Sâmî", *DİA* (İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2010), 38: 520.

105 Şemseddin Sâmî, *Kâmûsu'l-A'lâm*, VI (İstanbul: Mihrân Matbaası, 1316), 4828.

106 Abdülkadir Özcan, "Mehmed Süreyyâ", *DİA* (İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2003), 28: 528.

107 Mehmed Süreyya, *Sicill-i Osmânî*, V, haz. Nuri Akbayan-Seyit Ali Kahraman (İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1996), 1684.

108 Bk. Bursalı Mehmed Tahir, *Aydın Vilâyetine Mensûb Meşâyih, Ulemâ, Şuarâ, Müverrihîn ve Etibbânın Terâcim-i Ahvâli*, haz. M. Akif Erdoğan (Aydın: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 1994), 22-23.

Osmanlı Müellifleri'ni yazarken buradaki biyografiyi söz konusu esere aktarmıştır. Mehmed Tâhir'in bazı noktalarda Osmanlı devrindeki klasik Yunus Emre anlatısının dışına çıktığı görülmektedir. Örneğin Yunus Emre'nin şeyhi olan Tapduk Emre'den bahsederken Tapduk'un gözlerinin görmediğini söyler.¹⁰⁹ Bu rivayet genel olarak Osmanlı kayıtlarında pek karşımıza çıkmaz.¹¹⁰ Ayrıca Tapduk Emre'nin Kâdirî tarikatına mensup olduğunu belirtmesi de dikkat çekicidir.¹¹¹ Fakat Yunus'un şiirlerinde ya da Osmanlı kayıtlarında Tapduk Emre'nin Kâdirîliğine dair bir bilgi tespit edilememiştir. Bu sebeple söz konusu rivayeti doğru kabul etmek zordur.

Mehmed Tahir, bazı biyografi kaynaklarında Yunus Emre'nin vefat tarihinin hatalı olarak 843 (1439-40) şeklinde gösterildiğini ifade edip *Risâletü'n-Nushiyye*'de geçen "Târîh dahi yedi yüz yedi idi." mısrasından hareketle onun bu seneden önce öldüğünü düşünen ilk isimlerdendir.¹¹² 707 senesi miladi olarak 1307-1308'e karşılık geldiğine göre, Yunus'un XIV. yüzyılın başlarında hayatta olduğunu ve verilen diğer seneye bu yıl arasında asır farkı olduğunu görmüştür. Fakat 843'ü "Gülşen-i tevhîd" tamlamasının karşılığı olarak kaydettiği için Bursalı Mehmed Tâhir de hesaplamadaki yanlışlığı fark edememiştir. Zira yukarıda Ayvansarâyî'nin *Vefeyât*'ı kısmında da belirtildiği üzere bu terkinin ebced değeri 828'dir. *Osmanlı Müellifleri*'nde Yunus'la ilgili bölümün başlangıcı olan ve yukarıda bahsedilen bilgileri de içeren kısım şu şekildedir:

Ehl-i turuk miyânında aşkıyla, ihlâsıyla irfanıyla, mücâhedesıyla müstehir bir zat olup *Terceme-i Şakâyık* nakline göre Bolu sancağından Sakarya nehri sevâhilindedir. O havâlide irşad ile meşgul alâ rivâyetin a'mâ Tapduk Emre namında tarikat-ı Kâdiriyye ricâlinden bir zata intisâb ederek merâtib-i aliyyeye vâsıl oldu. Tevâtüren nakl olduğuna göre seyr-i sülûk ve mücâhedesinde mensub olduğu dergâha sırtıyla getirdiği odunlar içinde "Bu dergâha eğrilik girmez" diyerek eğri bir odun bulundurmamıştır ki bu dahi sıdk u ihlâsın kemaline dâldir. Matbû dîvân-ı ilâhiyyâtı, ilâhiyyât-ı ârifânelerinin kâffesini hâvi değıldir. Maa-hâzâ tab'ına himmet olunan bu nüsha ilm-i tasavvuf noktasından bi'l-vücûh hâiz-i ehemmiyyet olduğu gibi eş'âr-ı Osmâniyyenin târîh-i edvân noktasından da kıymetdârdır. Bazı terâcim-i ahvâl kitaplarımızda târîh-i vefâtları "Gülşen-i tevhîd" terkininin delâleti olan 843 [1439-40] olmak üzere mukayyed ise de dîvânındaki

109 Bk. Bursalı Mehmed Tahir, *Osmanlı Müellifleri*, I, haz. M. A. Yekta Saraç (Ankara: TÜBA Yayınları, 2016), 207.

110 İbrahim Hâs da kaleme aldığı tezkiresinde Tapduk Emre'nin gözlerinde hastalık bulunduğundan bahseder: "Tapduk Yûnus kuddise sirruhuma hazretlerinin çeşm-i mübârekleri aflîl idi ve ümmî idi." Bk. İbrâhim Hâs, *Tezkiretü'l-Hâs* (İstanbul: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi 4543), 37b.

111 Bursalı Mehmed Tahir, *Osmanlı Müellifleri*, I, 207.

112 Bursalı Mehmed Tahir, *Osmanlı Müellifleri*, I, 208. Mısradaki 707 ifadesinin ilk farkına varan isimlerden biri Veled Çelebi (İzbudak)'tır. 1900'lerin başında Osmanlı şiirine dair eserini tamamlayan E. J. W. Gibb de Veled Çelebi'nin söz konusu tespitine eserinde yer vermiştir. Bk. E. J. Wilkinson Gibb, *Osmanlı Şiir Tarihi I-III*, çev. Ali Çavuşoğlu (Ankara: Akçağ Yayınları, 1999), 114.

Târîh dahi yedi yüz yedi idi
Yûnus cânı bu yolda kodı idi

beytine nazaran 843'ten [1439-40] akdem olması lâzım geliyor [ö. 720/1320]. İlähiyyât-ı ârifâneleri sade ve âmiyâne olmakla beraber gavâmiz-i ilm-i tasavvuf cihetiyle pek çok mezâmîni câmi olduğu kendisinden sonra gelen bi'l-cümle erbâb-ı irfân ve kemâlin müsellemdir.¹¹³

Bursalı Mehmed Tâhir'in, Yunus Emre'ye atfedilen kabir ve makamlara da temas etmesi önemlidir. Eskişehir, Keçiörlü, Karaman ve Bursa'da Yunus Emre adına kabirler olduğunu belirten yazar, Salihli-Kula arasındaki bir köyde şaire atfedilmiş olan bir mezarı da ziyaret ettiğini söyler:

Bazı meşâhîrin medâfîni hakkında olduğu gibi bu zatların medfenleri hakkında dahi birbirine benzemez bir takım nakliyât vardır ki bazıları ber-vech-i âtî nakl edildi.

Bursalı Lâmiî Çelebi matbû *Nefehâtü'l-Üns* tercümesinde Porsuk suyunun Sakarya nehri karıştığı mahalde olmak üzere mezkûr ve sâhib-i tercümenin muammâ-yı mutasavvîfâne kabîlinden olan meşhur “Çıktım erik dalına anda yedim üzümü / Bostan ıssı kakıyup der ne yersin kozumu” beytiyle musaddar olan manzumesinin Şeyh Niyâzî-i Mısrî tarafından olunan şerh-i matbûuna Bursalı Şeyh İsmâil Hakkı'nın yazdığı hâşiye-i gayr-i matbûada: “Emre zâhir budur, Türkîde elkâb-ı medihtendir, Etrâk arasında Ata Bey ve Rûmiyân miyânında Lâlâ ve emsâli gibi. Şeyh Yûnus Emre Anadolu'da İsparta civarında Keçiörlü nam kasaba kurbunda olan gadîr-i azîmin cânib-i şarkisinde olan püşt tarafında bir karyede neşv ü nemâ bulup mezarı dahi ol karyededir” ibaresiyle muharrerdir. Karaman'da ve Bursa'da Çelebi Sultan Mehmed ile Emîr Sultan arasında Şiblî mahallesindeki tarikat-ı Sa'diyye'den Kara Abdürrezzâk Dergâhı'nda her iki namına birer kabir ziyaret olunmaktadır.

Bir de Eskişehir-Ankara hattı üzerindeki istasyonlardan Sarıköy istasyonunda bu zat namına bir ziyaretgâh vardır ki Lâmiî Çelebi'nin beyân ettiği yerdir.

Bunlardan başka Saruhân sancağının Kula ve Salihli kazâları arasında Emre namındaki yetmiş hâneli bir karyede ahîren ziyaret ettiğim kârgîr bir türbede Tapduk Emre'nin evlâd ve ahfâdı ile türbe derûnunda Âşık Yûnus türbe kapusunun eşiği önünde medfun oldukları manzûr-ı âcizî oldu. Fakat mezar taşlarının hiç birinde yazı yoktur. Yalnız Âşık Yûnus'un seng-i mezarında ufak bir balta resmi mahkûkdur.¹¹⁴

Son olarak Emre ve Tapduk kelimelerinin kökenine dair bir değerlendirme yapan Bursalı, Osmanlı biyografi yazarları arasında Yunus Emre hakkında en detaylı araştırma ve incelemeyi yapan kişi olarak dikkat çekmektedir. Mehmed Tâhir'in “Emre” ve “Tapduk” kelimeleriyle ilgili açıklamaları şu şekildedir:

Emre kelimesi hakkındaki ifâdâtan Şeyh İsmâil Hakkı'nın ibaresi ber-vech-i bâlâ zikr edildi. *Mir'âtü'l-Kâinât* isimindeki matbû tarihte dahi “Türkçede büyük birâdere Emre derler” ibaresi mündericidir. Bazılarına kavline göre “Emrullâh” muhaffefidir. Tapduk kelimesi de Erzurum ve havâlisinde elifle yani “Tapdak” suretinde düz ve ârızasız makamında müstameldir. Tapdak yol yani düz ve ârızasız yol demektir ki bu manâya göre Tapdak Emre'ye pâkî-i vicdânlarından

113 Bursalı Mehmed Tahir, *Osmanlı Müellifleri*, I, 207-208.

114 Bursalı Mehmed Tahir, *Osmanlı Müellifleri*, I, 208-209.

nâşi talkîb olunmak lâzım geliyor. Fakat tapmak yani ibâdet etmek masdarından tapduk, yani âbid mânâsına haml edilmek daha münâsib gibidir ki Emre karyesindeki yaptığım tahkîkât da bunu müeyyiddir.¹¹⁵

Sefîne-i Evliyâ / Hüseyin Vassâf (ö. 1929)

Son olarak bilgi verilecek eser ise yine Osmanlı devrinde doğup büyümüş ve Cumhuriyet'ten sonra vefat etmiş olan Hüseyin Vassâf'a ait *Sefîne-i Evliyâ*'dır. Mutasavvıfların biyografilerine dair olan söz konusu eser 1900-1923 yılları arasında, yani 23 yıl gibi uzun bir sürede tamamlanmış hacimli bir çalışmadır.¹¹⁶ Yunus Emre'ye de “Âşık Yûnus - Yûnus Emre Hazretleri” başlığıyla geniş bir yer ayıran Vassâf, kendisinde önce bu konuda bilgi vermiş olan kişilerden de alıntılar yapmıştır. Bunlar arasında İsmail Hakkı Bursevî (ö. 1725), Bursalı Mehmed Tâhir ve Fuad Köprülü yer almaktadır. Fakat Hüseyin Vassâf'ın açıklamalarına bakıldığında onun da Yunus Emre'yi Âşık Yunus'la karıştırdığı anlaşılmaktadır. Başlıktaki “Âşık Yûnus” kaydı da bu konuda bir delil olmakla birlikte daha güçlü karineler, eserine Yunus Emre'ye ait olduğu düşüncesiyle aldığı şiirlerdir. “Silsile-i tarikatlarını elde edemedim. Cenâb-ı Gavs'a nisbetini âtîdeki medhiyyesinde beyân ediyor.”¹¹⁷ diyerek *Sefîne*'ye kaydettiği “Abdülkâdir gibi bir er bulunmaz” nakaratlı manzume bunlardan birisidir. Zira Âşık Yunus'un divanı incelendiğinde söz konusu manzumenin ona ait olduğu görülmektedir.¹¹⁸

Vassâf'ın Yunus'la ilgili kısmı yazarken çeşitli iktibaslar yaptığından daha önce bahsedilmişti. Bunlardan biri olan Bursevî'nin *Kitâbu'n-Netîce* adlı eserinden yaptığı alıntıda Yunus Emre'nin ümmî olduğuna işaret edilmiş ve şeyhi Tapduk Emre de kendisi de Antalyalı olarak tanıtılmıştır. Yine bu iktibasta iki ismin de Keçiborlu'da aynı yerde medfun oldukları belirtilmiştir.¹¹⁹

Yunus'un doğum yeri konusundaki rivayetleri de “Âşık Yûnus” kaydıyla belirten yazar; Bolu, Bursa, Sivrihisar'a bağlı Sarıköy ve Antalya'yı zikredip doğum tarihinin

115 Bursalı Mehmed Tahir, *Osmanlı Müellifleri*, I, 209.

116 Eser Ali Yılmaz ve Mehmet Akkuş tarafından hazırlanıp 5 cilt olarak yayımlanmıştır. Yazar ve eseri hakkında detaylı bilgi için bk. Osmânzâde Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ*, I, haz. Mehmet Akkuş-Ali Yılmaz (İstanbul: Kitabevi Yayınları, 2006), XIII-XLIV.

117 Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ*, I, 147.

118 Bk. Mustafa Tatcı, *Âşık Yunus* (İstanbul: H Yayınları, 2008), 63-64.

119 Eserin aslında bu kısım için bk. İsmail Hakkı Bursevî, *Kitâbu'n-Netîce*, haz. Ali Namlı (İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2019), 177. Yukarıda bilgi verilmiş olan Kâtib Çelebi'nin *Süllemü'l-Vüsûl*'ünde, Müstakimzâde'nin *Mecelletü'n-Nisâb*'ında ve Ayvansarâyî'nin *Mecmûa-i Tevârih*'inde de Yunus Emre'nin kabrinin Keçiborlu'da olduğu kaydedilmişti.

bilinmediğini de eklemiştir. Ardından Kâdirî tarikatı şeyhlerinden olup gözlerinin görmediğini yazdığı Tapduk Emre'ye intisap ettiğini, onun terbiyesinin bereketiyle yüksek manevi mertebelere ulaştığını ifade etmiştir.¹²⁰ Bu noktada yukarıda bilgi verilmiş olan Bursalı Mehmed Tâhir'le birleştiği görülmektedir.

Sonrasında yine İsmail Hakkı'nın başka bir eseri olan *Rûhu'l-Beyân*'dan alıntı yer almaktadır. Bu metinde Yunus Emre'nin tam 30 sene şeyhine hizmet ettiği, onun taşımaktan sırtı şişmesine rağmen durumunu kimseye anlatmadığı, şeyhin onu takdir ettiğini gören arkadaşlarının kıskanmaya başladıkları ve Tapduk'un kızına âşık olduğu için o kadar sıkıntıya katlandığı yönünde konuştukları anlatılmıştır. Sonra da Yunus'un dergâha düzgün odunlar taşınması hakkında şeyhiyle arasında geçen konuşmaya yer verilmiştir. İsmail Hakkı'nın bazı değerlendirmelerinin ardından da Yunus Emre'nin, şeyhin kızıyla evlendiği belirtilmiştir. Bahsedilen ictibastan sonra Hüseyin Vassâf şunları yazmıştır:

Hız. Yûnus, bu doğruluğu sayesinde merâtib-i ulyâ-yı ma'neviyyeye de nâil oldu. Kemâlâtı, el-hâletü hâzihî, erbâb-ı irfânı mütehayyir kılar. Okuyup yazması yok, ümmî-yi kâmil idi. İlm-i ledün ona ma'lûm olmuş, ser-â-pâ hakâyıktan sarf-ı kelâm eylemiştir. Dîvân-ı âlileri kısmen mesnevî tarzındadır. Ser-â-pâ hakâyıka nâzırdır, maâni-i Kur'ân'dır, envâ'-ı mevâzla mâlidir. Terâcim-i ahvâl kitaplarında yediyüz ricâlından olmak üzere gösteriliyor. Ba'zılarında târîh-i intikâlleri, "Gülşen-i Tevhîd" (كلشن توحيد) terkîbinin delâlet ettiği üzere 843/(1439) diye kaydedilmiştir. Tedkikat-ı âcizâneme göre, (bu) târîh-i intikâlleri pek yanlıştır. Dîvân-ı şeriflerinde:

Târîh dahi yedi yüz yedi idi
Yûnus cânı bu yolda kodı idi

buyuruyorlar ki evâhir-i ömürlerinin 710/(1310)'a doğru olduğu anlaşılır.¹²¹

Vassâf'ın da daha önce Ayvansarâyî'nin *Vefeyât*'ında ve Bursalı Mehmed Tâhir'in *Osmanlı Müellifleri*'nde olduğu üzere "Gülşen-i tevhîd" tamlaması için verilen ebced değeri hatasını fark edemediği görülmektedir. Zira onun da diğer iki isim gibi 843 olarak verdiği değer, esasen 828'dir. Ayrıca kaydettiği beyitle bağlantılı olarak 843 senesine getirdiği eleştiri Mehmed Tâhir'de de görüldüğünden, bu konuda da ondan istifade ettiği ve görüşünü benimsediği anlaşılmaktadır. Açıklamalarının devamında:

Vâkıât nâm eserde gördüm ki Hz. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî efendimiz, "Merâtib-i âliye-yi ma'neviyyeden her hangisine terakkî eyledim ise şu Türkmen kocası Yûnus önüme çıktı." buyurmuşlardır.¹²²

120 Bk. Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ*, I, 148.

121 Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ*, I, 149.

122 Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ*, I, 149.

dedikten sonra bu sözle ilgili değerlendirmeler yapmıştır. Ardından İsmail Hakkı Bursevî'nin bu defa *Rûhu'l-Mesnevî* adlı eserinden Yunus'un dergâha düz odunlar taşıması ve bu konuda şeyhiyle aralarında geçen konuşma sonucunda Tapduk Emre'nin duasını alması hakkındaki menkıbe iktibas edilmiştir. Bursevî'nin değerlendirmesinde Yunus'tan tevhid ve irfan sözlerinin sâdır olması, şeyhinin duasını almasına bağlanmış ve sözleri övülmüştür. Hüseyin Vassâf bu alıntılardan sonra:

Hz. Mevlânâ'nın âlem-i cemâle intikâlleri 672/(1273) olduğuna nazaran, Hz. Yûnus'un 600 (1204)'le 700/(1301) arasında yetişen ricâlden olduğuna delâlet vardır.¹²³

diyerek Yunus Emre'nin yaşadığı döneme yakın olan bir değerlendirme yapmıştır. Mevlânâ ve Yunus'un konuşmasına dayanan bir rivayeti aktarıp açıklamalar yaptıktan sonra Veled Çelebi'ye (ö. 1953) ait olduğunu belirterek:

“Âşık Yûnus, her hâlde okumağa dili varmayıp ümmî idi; ammâ ilm-i ledünde mâhir idi. Lisân-ı Türki'de nikât ve rumûz u mezâyâyı şâmil olan Dîvân'ından, esrâr-ı Esmâ-yı İlâhiyye'de ma'rifet-i tâmmesi olup ilm-i tevhîdde makâmî âlî idiği aşikâr olur.”¹²⁴

cümlelerini kaydetmiştir. Yunus Emre'nin “Âşık Yûnus” olarak zikredildiği bu alıntıda onun okuma yazma bilmemesine rağmen manevi ilminin kâmil olduğu vurgulanıp şiirleri övülmüş ve manevi makamının yüceliğinin Divan'ından da anlaşıldığı belirtilmiştir. Akabinde ise şiirlerinin kıymeti ve kabir yeriyle ilgili rivayetler hakkında Bursalı Mehmed Tâhir'den uzun bir iktibas yapılmıştır. Divanından alındığı belirtilen bir dörtlük ve bu dörtlüğe yazılmış bir nazire kaydedildikten sonra da “Emre” isminin anlamına dair yine Bursalı'dan alıntı yapılmıştır.¹²⁵ Bunların ardından:

Hulâsa-i kelâm; Hz. Yûnus, ensâli gelmeyen eâzım-ı sûfiyyedir. Uluvv-i ka'b u kemâlâtı, millet-i İslâmiyenin kalbinde yer tutmuştur. Kabr-i âlileri hakkında zaîf bir rivâyet bile kuvvetle mevki'-i kabûl bularak türbeler yapmışlar, enfâs-ı kudsiyyelerinden istifâzaya vesîle-cû olmuşlardır. Dîvânlarında ba'zan, “Âşık Yûnus”, “Yûnus Emre”, “Dervîş Yûnus” diye nâmlarını zikr ederler.

diyen Vassâf, Yunus'un divanından olduğunu belirterek şiirler kaydetmiştir. Bunlardan:

Gelin ey âşıklar gelin
Bu menzil uzağa benzer
Nazar kıldım şu dünyâyâ
Kurulmuş tuzağa benzer

123 Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ*, I, 150.

124 Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ*, I, 150.

125 Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ*, I, 151-152. *Osmanlı Müellifleri*'ndeki kısımdan, yukarıda eser hakkında bilgi verilirken de bahsedilmiştir.

dörtlüğüyle başlayan şiir, yine Âşık Yunus'un divanında tespit edilmiştir.¹²⁶ Son olarak Fuad Köprülü'nün *İlk Mutasavvıflar* adlı eserinden aldığı bazı notları kaydetmiş, ardından da:

Yünus'un, irtihâlden sonra şöhreti gündün güne yayıldı; asırlarca yaşadı, hâlen yaşıyor. Elde bulunan matbû' ve gayr-i matbû' Divânlar, birbirine uymaz. Mestûrinden birçok zevât, sünûhât-ı ârifânelerine Yünus'u siper ederek Yünus nâmıyla nutuklar söylemişlerdir. Yünus zamânındaki Türkçenin şekliyle, sonradan söylenen sözler arasındaki fark, dikkat olunursa derhâl meydâna çıkar.

Köprülü-zâde Fuad Bey o eserinde, 324. sahîfeden i'tibâren buna dâir tafsilât veriyor. Fi'l-hakîka okunan şeyler umûmiyetle Yünus'un değıldir.¹²⁷

cümleleriyle Yunus Emre'ye ayırdığı kısmı tamamlamıştır. Bu paragraftan da anlaşıldığı üzere Yunus Emre'ye isnat edilen birçok şiirin aslında ona ait olmadığını Vassâf da ifade etmektedir. Fakat Osmanlı dönemindeki birçok ilim adamı gibi o da “Yunus”ları ayıramamış, yer yer Âşık Yunus'un bilgileriyle Yunus Emre'yi anlatmış ve Yunus Emre adına Âşık Yunus'tan şiirler iktibas etmiştir.

Sonuç

Cumhuriyet sonrası araştırmaların sağladığı veriler ışığında Yunus Emre'nin Anadolu Selçuklularının son devri ile beylikler döneminin başlarında yaşadığı tahmin edilmektedir. Tespit edilen vefat senesi de 1320 civarlarıdır. Bununla birlikte Yunus Emre hakkındaki ilk bilgilerin verildiği Osmanlı devri kaynaklarında şairin yaşadığı dönemin daha farklı olarak kaydedildiği görülmektedir. Yunus Emre araştırmalarına katkı sağlamak amacıyla kaleme alınan bu makalede Osmanlı zamanında yazılmış olan tarih kitaplarında ve biyografik kaynaklarda Yunus Emre hakkında yer alan bilgiler incelenmiştir. Öncelikle tarih kaynaklarına değinilmiş ve şaire yer verildiği tespit edilen Âşıkpaşazâde'nin *Tevârih-i Âl-i Osmân*'ı, Ramazanzâde Mehmed Çelebi'nin *Târih-i Nişâncı*'sı, Hoca Sâdeddin Efendi'nin *Tâcü't-Tevârih*'i, Gelibolulu Mustafa Âlî'nin *Künhü'l-Ahbâr*'ı, Nişancızâde Mehmed Efendi'nin *Mir'âtü'l-Kâinât*'ı ve Ahmed Hasîb Efendi'nin *Silkü'l-Le'âl-i Âl-i Osmân*'ı olmak üzere altı kronik hakkında kronolojik bir sıra takip edilerek ayrı başlıklar altında bilgi verilmiştir. Bu bilgiler toparlandığında şu neticelere ulaşılmaktadır:

Yunus Emre'ye yer verilen Osmanlı tarihlerinin hemen hepsinde önce şeyhi Tapduk Emre, ardından da Yunus kaydedilmek suretiyle iki isim de Yıldırım Bayezid dönemi sûfileri arasında gösterilmiştir. Tarihçilerin bu kabulünün sebebi araştırıldığında ise Taşköprüzâde Ahmed Efendi'nin *Şekâik-ı Nu'mâniyye* adlı eserine dayandıkları anlaşılmıştır. Zira mukayeseli okumalar yapılarak varılan

126 Bk. Mustafa Tatcı, *Âşık Yunus*, 57.

127 Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ*, I, 154.

sonuç, Osmanlı tarihçilerinin büyük kısmının tasavvufi şahsiyetler hakkındaki ana kaynağının *Şekâik-i Nu'mâniyye* olduğudur. Nitekim verdikleri bilgiler ve şahısları yerleştirdikleri dönemler de bu esere göre şekillenmiştir. Osmanlı tarihçileri arasında yalnızca Âşıkpaşazâde, Yunus Emre'nin dönemine en yakın olması hasebiyle ayrıntıya girmeden Yunus'u I. Murad döneminin veli kişileri arasında zikretmiştir. Gelibolulu Âlî ve Ahmed Hasib ise Yunus Emre kısmında *Şekâik*'a uymakla birlikte Yunus'un şeyhini hem Taşköprüzâde'deki gibi Yıldırım Bayezid döneminde hem de daha öncesi olan Orhan Gazi devrinde anmış olmalarıyla dikkat çekmektedirler. Bunun sebebi ise Âlî'nin ve Hasib'in kaynaklarının diğer isimlere göre daha çeşitli olmasıyla yorumlanabilir. Çünkü Hacı Bektaş-ı Velî kısmında naklettikleri Hacı Bektaş ve Tapduk Emre hakkındaki menkıbe *Velâyetnâme*'ye dayanmaktadır.

İkinci olarak biyografi kaynakları ele alınmıştır. Bu kısma ömrünün büyük bölümünü Osmanlı döneminde yaşayıp Cumhuriyet'in ilk yıllarında vefat etmiş olan kişilerin eserleri de dâhil edilmiştir. Sırasıyla Lâmiî Çelebi'nin *Fütûhu'l-Mücâhidîn*'i ve bu esere zeyl olarak yazılmış olan Hacı Âlî Efendi'nin *Tuhfetü'l-Mücâhidîn ve Behcetü'z-Zâkirîn*'i, Taşköprüzâde Ahmed Efendi'nin *Şekâik-i Nu'mâniyye*'si ve bu eserin tercüme olan Mecdî Mehmed Efendi'nin *Hadâiku's-Şekâik*'i, Habîbî Ahmed'in *ed-Devhatü'l-İrfâniyye*'si, Muhtesibzâde Mehmed Hâkî'nin *Mecmaü'l-Eşraf*'i ile Amasyalı İbrahim'in *Terceme-i Şekâik-i Nu'mâniyye*'si; Âşık Çelebi'nin *Meşâirü's-Şuarâ*'sı, Kâtib Çelebi'nin *Süllemü'l-Vüsûl*'ü, İbrahim Hâs'ın *Tezkiretü'l-Hâs*'ı, Müstakimzâde'nin *Mecelletü'n-Nisâb*'ı, Hüseyin Ayvansarâyî'nin *Mecmûa-i Tevârih*'i ile *Vefeyât* adlı eserleri, Süleyman Şeyhî'nin *Bahrü'l-Velâye*'si, Gazzizâde Abdüllatif Efendi'nin *Hülâsatü'l-Vefeyât*'ı, Şemseddin Sâmî'nin *Kâmûsu'l-A'lâm*'ı, Mehmed Süreyyâ'nın *Sicill-i Osmânî*'si, Bursalı Mehmed Tâhir'in *Osmanlı Müellifleri* ve Hüseyin Vassâf'ın *Sefîne-i Evliyâ*'sı olmak üzere 19 tane biyografik kaynak incelenmiştir. *Şekâik* tercümelelerinde Mecdî dışındakilerde eserin aslına bir ekleme yapılmadığı için onlara ayrı ayrı başlıklar açılmamış, te'lif-tercüme özelliği taşıyan Mecdî'nin *Hadâiku's-Şekâik*'i ise ayrı bir başlık altında değerlendirilmiştir. Söz konusu kaynaklarla ilgili tespit edilenler ise şunlardır:

Biyografik eserlerdeki bilgilerin kroniklere göre daha çeşitli oldukları görülmüştür. Bu konuda yazarın özellikleri, eserin mahiyeti ve yazıldığı dönem ile kullanılan kaynaklar etkili olmaktadır. Mesela Mecdî, *Hadâiku's-Şekâik* isimli *Şekâik* tercümesindeki Yunus Emre kısmını Âşık Çelebi'nin *Meşâirü's-Şuarâ*'sındaki bilgilerle genişletmiştir. Eserini süslü nesirle kaleme alması ve bu bölüme Farsça dizeler de eklemesi ise onun kişisel özelliklerinin metne yansması olarak değerlendirilebilir. Başka bir örnek olarak Bursalı Mehmed Tâhir zikredilebilir. *Osmanlı Müellifleri* adlı meşhur eserini XX. yüzyılın başlarında kaleme aldığından, kendi eserinden önce Yunus Emre hakkında bilgi verilmiş olan kaynakları inceleme

İnkânı bulmuştur. Elbette şaire ayırdığı yer ve kaydettiği malumat da bu ölçüde genişlemiştir. Yunus Emre'nin kabrini Bursa'da kabul eden yazarların Bursa şehrinden olmaları veya kabre dair manevi keşifte bulunan Niyâzî-i Mısrî ya da Halvetîlikle bağlantılı bulunmaları da verdikleri bilgilerde şahsi hususiyetlerinin yahut kaynak olarak dayandıkları unsurların etkisini ortaya koymaktadır.

Kroniklerde ve biyografik kaynaklarda ortak ve açık olan husus ise Osmanlı döneminde Yunus Emre hakkında bilgi vermiş olan yazarların başka bir kişiyi onunla karıştırmış olduklarıdır. Şairin ölüm tarihine değinilen kaynaklarda verilen yılın genellikle 843 (1439-40) olduğu görülmektedir. Emir Sultan'ın müntesiplerinden olduğu anlaşılan Âşık Yunus adlı bir mutasavvıf şair de 1439-40 dolaylarında vefat etmiştir. Bazı eserlerde Yunus Emre'ye ait olduğu belirtilerek iktibas edilmiş olan şiirlerin bu şaire ait oldukları görülmektedir. Ayrıca “Sordum sarı çiçeğe”, “Şol cennetin ırmakları” “Dolap niçin inilersin”, “Adı güzel kendi güzel Muhammed” ve “Yemen illerinde Veysel Karâni” gibi Yunus Emre'ye ait olarak bilinen meşhur ilahilerin gerçek sahibi de Âşık Yunus'tur. Bütün bunlar değerlendirildiğinde Yunus Emre ile karıştırılan kişinin daha çok bu zat olduğu anlaşılmaktadır. Her ikisinden başka “Yunus” ve “Emre” isimleriyle şiirler yazan ve Yunus Emre ile karıştırılan başka mutasavvıf şairlerin olması da muhtemeldir.

Osmanlı devrinde mezhep, meşrep ve tarikat gözetmeksizin Yunus'un her kesimce sevildiği, menkıbeleri anlatıldığı ve ilahilerinin okunduğu açıktır. Aziz Mahmud Hüdâyî'nin *Vâkıât* adlı eserinde hocası Üftâde'nin birçok kez Yunus Emre'yi andığı ve sohbetlerinde onun şiirlerinden alıntılar yaptığı görülmektedir. Yunus'un vefatından bir asır sonra Osmanlı topraklarında esaret hayatı yaşayan Macar Georgius'un Anadolu'dayken not ettiği ve Avrupa'ya gittiği zaman bastırıldığı Latince eserinin sonuna eklediği iki adet Yunus Emre ilahisi de 1400'lerde onun şiirlerinin okunduğuna işaret etmektedir.

Sonuç olarak; yaşadığı dönemde kaleme alınan eserlerde Yunus Emre hakkında bilgi verilmemesinin de etkisiyle sonraki dönemlerde yazılan kaynaklarda ona ait bilgilere Âşık Yunus'un kiler de eklenip Yunus Emre'ye izafe edilmiştir. Ayrıca halkın benimseyip üstün bir değer atfettiği her zat hakkında olduğu gibi Yunus Emre için de memleketi, şahsiyeti ve kabrine dair kabuller ile sözlü kültürün ürettiği rivayetler gelişip yayılmıştır. Bu sebeple şair hakkında ilk ve temel malumata ulaştığımız Osmanlı kronikleri ile biyografi kaynakları üzerinden yapılacak Yunus Emre araştırmalarında söz konusu bilgilere ihtiyatla yaklaşılması ve mukayeseli okumalar yapılarak değerlendirilmeleri gerekmektedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no grant support.

Kaynakça/References

- Ahmed Hasib Efendi. *Silkü'l-Le'âl-i Âl-i Osmân, Manzum Osmanlı Tarihi (1299-1481)*, I-II, haz. Göker İnan. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2021.
- Âşık Çelebi. *Meşâ'irü'ş-Şu'ârâ*, haz. Filiç Kılıç. İstanbul: İstanbul Enstitüsü Araştırmaları Yayınları, 2010.
- Âşıkpaşazâde. *Tevârih-i Âl-i Osmân (Osmanoğulları'nın Tarihi)*, haz. Kemal Yavuz - Yekta Saraç. İstanbul: K Kitaplığı, 2003.
- Baştürk, Sadettin. "Telhîsü'l-Berku'l-Yemânî/Ahbârü'l-Yemânî (Tahlil ve Metin)" Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, 2010.
- Beydilli, Kemal. "Âşıkpaşazâde Derviş Ahmed Âşıkî'ya Dair Biyografik Katkılar", *Tarih Dergisi*, 71 (2020), 161-180.
- Bursalı Mehmed Tâhir. *Aydın Vilâyetine Mensûb Meşâyih, Ulemâ, Şuarâ, Müverrihîn ve Etibbânın Terâcim-i Ahvâli*, haz. M. Akif Erdoğan. Aydın: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 1994.
- Bursalı Mehmed Tâhir. *Osmanlı Müellifleri*, I-III, haz. M. A. Yekta Saraç. Ankara: TÜBA Yayınları, 2016.
- Bursevî, İsmail Hakkı. *Ferahu'r-Rûh Muhammediye Şerhi*, I-X, haz. Mustafa Utku. İstanbul: Uludağ Yayınları, 2000.
- Bursevî, İsmail Hakkı. *Kitâbü'n-Netice*, haz. Ali Namlı. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2019.
- Erzi, Adnan Sadık. "Türkiye Kütüphanelerinden Notlar ve Vesikalar I: Yûnus Emre'nin Hayatı Hakkında Bir Vesika, I.", *TTK Belleten*, 14/53 (1950): 85-105.
- Erzi, H. Adnan. "Yunus ve Tabduk Emre Hakkında", *Ülkü: Halkevleri Mecmuası*, 14/83 (1940): 455-457.
- Eyice, Semavi. "Hüseyin Ayvansarâyî", *DİA*. 18: 528-530. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1998.
- Gazzizâde Abdüllatif Efendi. *Hulâsatü'l-Vefeyât*, İstanbul: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Esad Efendi 2257.
- Gelibolulu Mustafa Âlî. *Künhü'l-Ahbâr*, haz. Ali Çavuşoğlu. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2019.
- Gibb, E. J. Wilkinson. *Osmanlı Şiir Tarihi I-III*, çev. Ali Çavuşoğlu. Ankara: Akçağ Yayınları, 1999.
- Gökyay, Orhan Şaik. "Kâtib Çelebi", *DİA*, 25: 36-40. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2002.
- Gölpınarlı, Abdülbâki. *Yunus Emre ve Tasavvuf*. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1961.

- Habîbî Ahmed bin Dervîş. *ed-Devhatü'l-İrfâniyye fî Ravzati Ulemâ'i'l-Osmâniyye*, haz. Ramazan Ekinci. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2021.
- Hoca Sadedin Efendi. *Tâcü'l-Tevârih*, I-II, İstanbul: Tabhâne-i Âmire, 1279.
- Hüseyin Ayyansarâyî. *Mecmûa-i Tevârih*, haz. Fahri Ç. Derin-Vâhid Çabuk. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1985.
- Hüseyin Ayyansarâyî. *Vefeyât-ı Ayyansarâyî*, haz. Ramazan Ekinci. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 2017.
- İbrahim Hâs Halvetî. *Tezkiretü'l-Hâs (Erenler Kitabı)*, haz. Mustafa Tatcı-Musa Yıldız-Yasin Şen. İstanbul: H Yayınları, 2017.
- İbrâhim Hâs Halvetî. *Tezkiretü'l-Hâs*. İstanbul: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi 4543.
- İnalçık, Halil. “Âşıkpaşâzade Tarihi Nasıl Okunmalı?”, *Söğüt'ten İstanbul'a: Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu Üzerine Tartışmalar*, Ankara: İmge Kitabevi, 2000, 119-145.
- İnan, Göker. “Manzum Bir Osmanlı Kroniği Olan Silkü'l-Le'âl-i Âl-i Osmân'ın Kaynakları”, *Turkish Academic Research Review (TARR)*, 6/1 (2021): 308-334.
- İpşirli, Mehmet. “Tâcüttevârih'in Kaynakları Üzerine Bazı Tespitler”, *Tarih Dergisi*, 71 (2020): 181-196.
- Kaçar, Mücahit; İpek, İsmet. “Lâmiî'nin Nefehatü'l-Üns Tercümesine Amasyalı İki Müellif Tarafından Yapılan Özetleme ve Genişletme Çalışmaları”, *Uluslararası Amasya Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, II. Ankara: Kıbrıs Balkanlar Avrasya Türk Edebiyatları Kurumu Yayınları, 2017: 1113-1122.
- Karaca, Songül. “Lâmiî'î Çelebi, Fütûhu'l-Mücâhidin Li-Tervîhi Kulûbi'l-Müşâhidin (Nefehâtü'l-Üns Tercümesi): İnceleme, Tenkitli Metin, Sözlük, Dizin” Doktora Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, 2019.
- Köprülü, Fuad. *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1976.
- Köstendilli, Süleyman Şeyhî. *Bahrü'l-Velâye*. İstanbul: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi, 4528.
- Kunter, Halim Bakî. *Yunus Emre Bilgiler Belgeler*. Eskişehir: Eskişehir Turizm ve Tanıtma Derneği Yayınları (1966): 43-93.
- Macaristanlı György. *Türkler: Türklerin Gelenekleri, Görenekleri ve Hinlikleri Üzerine İnceleme*, çev. Lale Aslan Özcan. İstanbul: Bilge Kültür Sanat, 2009.
- Mecdî Mehmed Efendi. *Hadâikü's-Şekâ'ik fî Tekmileti's-Şekâ'ik*, haz. Abdülkadir Özcan. İstanbul: Çağrı Yayınları, 1989.
- Mecmûa-i Eş'âr*, Bursa: Bursa İl Halk Kütüphanesi, No. 882.
- Mehmed Süreyya. *Sicill-i Osmânî*, I-V, haz. Nuri Akbayar-Seyit Ali Kahraman. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1996.
- Merçil, Erdoğan. “Anadolu Beylikleri”, *DİA*. 3: 138-139. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1991.
- Muhtesibzâde Mehmed Hâkî. *Mecma'ü'l-Esrâf*, haz. Mehmet Yunus Yazıcı. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2021.
- Mustafa Lütfî Efendi. *Tuhfetü'l-Asri fî Menâkibi'l-Mısrî*. Bursa: Matbaa-i Emrî, 1309.
- Mustafa Tatcı, *Yunus Emre Şerhleri*. İstanbul: H Yayınları, 2008.

- Nişancızâde Mehmed Efendi. *Mir 'âtü'l-Kâinât*. İstanbul: Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri Tarih 536.
- Nişancızâde Mehmed Efendi. *Mir 'âtü'l-Kâinât*. İstanbul: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Fazıl Ahmed Paşa 1158.
- Özcan, Abdülkadir. "eş-Şekâiku'n-Nu'mâniyye", *DİA*. 38: 485-486. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2010.
- Özcan, Abdülkadir. "Mecdî, Mehmed", *DİA*. 28: 228-229. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2003.
- Özcan, Abdülkadir. "Mehmed Süreyyâ", *DİA*. 28: 527-529. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2003.
- Özcan, Altay Tayfun. "Macaristanlı Georgius'a Göre XV. Yüzyıl Türkiye'sindeki Heterodoks Kesim", *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 1/2 (2013): 110-120.
- Özdemir, Rukiye. "Ramazân-zâde'nin Târîh-i Nişancı Paşa İsimli Eserinin Tahlil ve Metin Tenkidi" Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, 2018.
- Ramazanzâde Mehmed Çelebi. *Târîh-i Nişancı*, İstanbul: Matbaa-i Âmire, 1290.
- Şahin, Haşim. "Yahşi Fakih", *DİA*. 43: 181. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2013.
- Şemseddin Sâmî. *Kâmûsu'l-A'lâm*. İstanbul: Mihrân Matbaası, 1316.
- Şeyh Baba Yûsuf Sivrihisârî. *Mevhûb-ı Mahbûb İnceleme-Metin-Sözlük-İndeks*, haz. Ahmet Kartal. Eskişehir: Eskişehir Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2000.
- Taşköprülüzâde Ahmed Efendi. *eş-Şakâ'iku'n-Nu'mâniyye fi Ulemâi'd-Devleti'l-Osmâniyye*, haz. Muhammet Hekimoğlu. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2019.
- Tatçı, Mustafa. "Yûnus Emre Dîvânı (İnceleme-Metin)" Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, 1990.
- Tatçı, Mustafa. *Âşık Yunus*. İstanbul: H Yayınları, 2008.
- Tekin, Talât. "Yunus Emre'nin Gotik Harfleriyle İki Manzumesi", *Erdem: Atatürk Kültür Merkezi Dergisi*, III/8 (1987): 367-392.
- Tezcan, Semih. "Yunus Emre'nin Adı", *Yunus Emre*, ed. Ahmet Yaşar Ocak. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları (2012): 125-142.
- Timurtaş, Faruk K. *Yunus Emre Dîvanı*. İstanbul: Tercüman Yayınları, 1972.
- Tuman, Mehmet Nâil. *Tuhfe-i Nâilî*, I-II, Tıpkıbasım, haz. Cemâl Kurnaz - Mustafa Tatçı. Ankara: Bizim Büro Yayınları, 2001.
- Türer, Osman. "Gazzîzâde Abdüllatif Efendi", *DİA*. 13: 540. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1996.
- Uçman, Abdullah. "Şemseddin Sâmî", *DİA*. 38: 519-523. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2010.
- Uzun Firdevsî. *Manzum Vilâyet-nâme*, haz. M. Fatih Köksal. Ankara: Alevilik Araştırmaları Dergisi Yayınları, 2018.
- Râkım İbrahim Efendi. *Vâkıât-ı Niyâzi-i Mısri*. İstanbul: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, İzmir, 790.
- Vassâf, Osmânzâde Hüseyin. *Sefîne-i Evliyâ*, haz. Mehmet Akkuş-Ali Yılmaz. İstanbul: Kitabevi Yayınları, 2006.
- Velâyetnâme Hacı Bektâş-ı Velî*, haz. Hamiye Duran. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2007.

- Yekhlef, Houria. “Kâtip Çelebi'nin Süllemü'l-Vusûl İsimli Eseri Üzerine”, *İslami Araştırmalar*, 12/2 (1999): 149-158.
- Yetim, Fahri. “Yunus Emre'nin Kabri ile İlgili Görüşler Üzerine”, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6/1 (2005): 171-185.
- Yılmaz, Ali. *Köstendilli Süleymân Şeyhî*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1989.
- Yunus Emre. *Risâletü'n-Nushiyye*, haz. Mustafa Tatcı. İstanbul: H Yayınları, 2008.

darulfunun ilahiyat

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Yunus'un Tasavvuf Anlayışının Kurucu Unsurları: Ezeli İnsan ve Kadim Tanrı Arasında Aşka Dönüşen İman

Constituent Elements of the Şüfi Understanding of Yünus Emre: Faith That Turns into Love Between Primordial Man and Eternal God

Ekrem Demirli*

Öz

Yunus Emre'nin (ö. 720/1320 [?]) şiiri üzerinde dilciler ve edebiyat tarihçileriyle başlayan bilimsel çalışmalar son zamanlarda artan bir ilgiyle tasavvuf akademisyenleriyle de devam etmektedir. Yunus Emre'nin tarihsel şahsiyeti hakkındaki bilgilerin menkıbeler ile örülmüş olması "gerçeklik" arayışını tezyif eden en önemli nedenlerden birisidir. Hakkında anlatılan ilk hikâye tasavvuf tarihinin en tanınmış menkıbelerinden birisini teşkil etmiş, buğday ve himmet şeklinde ortaya çıkan ikilem dünyevilik ile uhrevilik anlatan en nefis sembollerden birisi olmuştur. Hayat hikâyesindeki bu belirsizlik kadar onun şiiri ve eserleri üzerinde de belirsizlik ortaya çıkmış, önemli bir kısmına kendisinin katkı sağlamış olduğu anonim anlatımın içinde bireysel varlığı fark edilemez hale gelmiştir. Yunus'un "Yüz bini birdir dervişlerin, araya ağyar gerekmez" dediği gibi, Yunus bütün dervişler cemaatinin parçası sayılarak özgünlüğü dikkate alınmamıştır. Buna mukabil Yunus bir umum isim haline gelerek birçok şairin özendiği ve taklit ettiği, hatta ismini kullandığı başat isim olmuştur. Bir düşünür veya şair üzerinde çalışma yapmak onun düşünceye neyi kattığını hesaba katarak bireysel yaratıcılığını keşfetmeyi iktiza eder, en azından böyle bir amaç olmalıdır. Bu makalede Yunus'un bir düşünce geleneği dâhilindeki yerini, onun düşüncesini şekillendiren tasavvufun Yunus'a hangi temel özelliklerle ulaştığı ve bunun Yunus'u nasıl etkilediği üzerinden Yunus'un düşünce tarihindeki yerini tespit etmekle ilgili bir araştırma amaçlanmıştır. Bunun için Yunus'u etkileyen tasavvufun din bilimleri içindeki büyük itirazını hesaba katarak Tanrı-şeriat, Peygamber-hadis, ahlak-ibadet ve yükümlü insan ile insan-ı kâmil gibi ana kavramlar üzerinden takibi yapılmıştır. Yunus'un ezeli insan telakkisine özel bir yer ayırarak onun düşüncesinin en önemli kısmının burası olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Tasavvuf, Yunus Emre, Ahlak, Ezeli Vatan, Aşk

Abstract

This article discusses how Yünus Emre handled the main ideas of Şūfism and created a new language to express these ideas as well as how he interpreted the idea of the primordial nature of humans.

Academic research on the poetry of Yünus Emre (d. 720/1320?), which began with linguists and literary historians, has recently expanded with growing interest in the field of Şūfism. However, one of the reasons why the search for "reality" is weakened is because information about the historic figure of Yünus Emre is entwined with legends. The first story told and written about him has made him one of the most popular legends of Şūfi history, and the dilemma between grain and spiritual power (*himmət*) has become the most brilliant symbol of the spiritual and temporal world that we live in. Hence, like the ambiguity of his life story, his poetry and works have been indefinite, and his identity becomes indiscernible in an anonymous narrative, most of which contributed by himself. Thus, as Yünus says "one hundred thousand dervishes are the same, no 'other' steps in." Yünus

* Sorumlu Yazar: Ekrem Demirli (Prof. Dr.), İstanbul Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, İstanbul, Türkiye. E-posta: ekrem.demirli@istanbul.edu.tr ORCID: 0000-0001-9063-846X

Atf: Demirli, Ekrem. "Yunus'un Tasavvuf Anlayışının Kurucu Unsurları: Ezeli İnsan ve Kadim Tanrı Arasında Aşka Dönüşen İman." *darulfunun ilahiyat* 32, 'Yunus Emre' Özel Sayısı (2021): 43–66. <https://doi.org/10.26650/di.2021.32.1027987>

has been considered part of the Şüfi community; hence, his authenticity is not questioned. However, he has become a dominant public figure that many poets aspired to become and imitate his works, including signing his name on their works. Studying a thinker or a poet requires exploring their creativity by regarding what they have contributed to the thought, which is the basis for this study. This article determines where Yünus stands in the history of thought by analyzing his place within the tradition, how Şüfism, which shaped his thinking reached him, and how it affected him. Therefore, to achieve the aforementioned, this article while considering the objection raised by Şüfis toward the religious sciences, analyses concepts such as God-law, Prophet-tradition, morality-worship, and obliged man-perfect man. Simultaneously, it pays special emphasis on Yünus Emre’s idea of primordial man, concluding that it is the most important point of his thinking.

Keywords

Şüfism, Yünus Emre, Akhlâq, Eternal Homeland, ‘Ishq

Extended Summary

Local languages played an influential role in the dominant presence of Arabic, one of the most striking aspects of the spread of Şüfism in Islamic societies. Arabic is the language of the Divine Book, Glorious Qur’an, and hadiths of the Prophet, which explains its prevalence in the Muslim world. Therefore, Arabic has always been and will continue to be the most important language of Islam, and, consequently, Quraysh will maintain its privileged position. The language of worship, however, has always been Arabic. Hence, even to date, the Muslim world remains united on this topic. Arabic has produced great literature, both as the language of religious life and religious sciences. During this period, there was figuratively no other language of science or thought except Arabic; further, even if there was any other language, it was not highly influential. When Persian gained importance as the first dominant language of the Muslim world, it created friction when it brought down the authority of Arabic. Later, more languages gained authority, and it helped the Muslim world communicate with their societies. It was primarily the Şüfis who expressed religious thought and morality in these local languages, and the expressions full of supplications and prayers used by Şüfis played an important role in infusing the religion to these languages.

Yünus Emre is one of the most influential figures who helped the Turkish turn into a language in which religious thought was shaped and gained new ways of expression in the Muslim world. His creation of this language was influenced distinctively by thoughts inherited from Şüfi history. First, in his understanding of Şüfism, we can find some critical aspects similar to the criticism of other religious sciences raised by Şüfis. One example is the criticism directed toward other religious sciences by Şüfis on the concept of God. Şüfis advocated and pursued a religious life centered on God from early times, and they were expressing their thoughts with a language formed according to this understanding. This understanding was entailed by Tawhid, one of the most significant principles of the religion. However, Şüfis and other religious scholars approached the concept of Tawhid from different perspectives and interpreted it according to their understanding. According

to the representatives of normative traditions such as Canonists and Theologians, Tawhid is to live in this world by the Divine law, obeying the rules designated by God. Canonists approached Tawhid in terms of Sharia (Divine law), while Theologians were focusing on the authentic faith in terms of divine names. Şūfis objected and argued that Tawhid was the foundation of a strong and dynamic relationship between God and man. Thus, they maintained the idea of building a relationship with God, who was believed to be the reason behind all actions, by transcending causality. They believed that God was the real subject and human beings had to live their lives as objects of the actions of God. This approach led Şūfis to adopt a rambling language that they reached by deconstructing the existing one. Şūfis started using phrases such as “knowing God through God,” “speaking through God,” or “hearing God,” which were unfamiliar to the other Muslim communities. However, they put the concept of love at the center of religious life. Yūnus Emre approached Şūfism considering that its main issue was its way of understanding God. The concept of active God is at the heart of his poems. Thus, God is the reason for every action and deed of humans. Therefore, religious life is a life devoted completely to God. Consequently, this understanding of God helped Yūnus Emre reach the concept of love and handle the relationship between God and man with respect to love. However, love is a concept that emerged from an interpretation of the relationship between God and man in a way that is unacceptable to the Theologians. The idea of love emanates from seeing the relationship with God as never-ending. God is neither far from us nor is He the ultimate unknown. Contrarily, He is closer to man than his jugular vein and is the true subject behind every action. Therefore, while our knowledge about Him is stable, our inability to see Him creates in us a tremendous desire. Once humans experience this desire, they should build a relationship with God. This thought expressed in Turkish by Yūnus Emre maintains that the consequence of love is to take the relationship with a desire and longing on one’s heart. On the other hand, his poems are full of concepts and narratives expressing the passiveness of man in this world, such as submission to the power of God or being the addressee of the Divine voice. These concepts and thoughts are well-known throughout the early periods of Şūfism.

Nevertheless, we can also follow the footprints of the early periods of Şūfism on the poems of Yūnus Emre in the way that he prioritized morality before worshiping, one of the fundamental problems encountered by the Şūfis in the period called “Sunni Şūfism,” referring to the time after Junayd al-Baghdadi (d. 297/909). The Muslim society had a dilemma because the Canonists and Theologians belonging to the normative side of the religion did not see morality as a fundamental issue and accepted it as the good deeds that should be performed. However, Şūfis focused so much on morality that they treated worship as less important. Therefore, the tension between morality and worship became a serious problem in Şūfism. We witness that Yūnus Emre inherited this problem as it was. Some of his poems have such an emphasis on morality that they can weaken the motives to worship or at least will contradict the expectations of the normative tradition. For example,

consider this verse from his poem: “If you have broken a heart, your prayer is nothing but in vain.” Yūnus Emre emphasizes that the essential principle for humans is morality and by pointing out that there is no limit to this morality, he developed a model of dynamic morality, which stands on the opposite of the uncomplying and unchangeable rules of worship. His poem placed priority on morality over worshipping and with this attitude, Yūnus Emre gets involved in the controversy that started in the early period of Şūfism. Furthermore, another issue that needs to be addressed is prophethood. Şūfis changed the religious understanding of prophethood and turned their attention toward the Prophet rather than his tradition and hadiths. The natural consequence of this understanding is the development of the idea of *Haqiqat al-Muhammadiyya* i.e. “the Reality of Realities.” We cannot find traces of this exact notion in the poems of Yūnus Emre. However, there is a similarity of the notion from another perspective. His idea is based upon the primordial nature of human beings. Thus, this idea of the primordial nature of human beings is the result of *Haqiqat al-Muhammadiyya* or vice versa. His thought was shaped around this idea. According to Yūnus Emre, humans are eternal, having a primordial reality preceding the creation in the sensible world. Hence, this reality, which is Arsh and Kursi (Throne and Footstool), is immutable before being created, and human’s relationship with God originates from this primordial nature. This concept of primordial nature that has been extensively discussed by metaphysicians like Ibn Arabî (d. 1240) finds voice in the poems of Yūnus Emre, who sees it as the basis that enables the relationship between God and man.

This concept of primordial nature is a vital factor that unravels almost all the problems of Şūfî morality. Therefore, this concept reviles that this temporal world should be viewed as a bridge to be crossed and not a place to call home. It is a concept that can be associated with asceticism and issues related to it. However, considering the primordial nature, even asceticism, which means renunciation of the temporal world is not enough; thus, asceticism should be disregarded. However, for an ascetic, the afterlife should be abandoned just like the temporal world. Human yearns for God and seeks to see Him; anything beyond that is worthless. Yūnus Emre believes that the fear of hell and hope for heaven, one of the main reasons why humans worship God, should be abandoned as well. He has been criticized severerly because he despises the blessings of heaven and handles the idea of hell in a way that is unacceptable to the normative tradition. In conclusion, the main theme of the poems of Yūnus Emre is God and man whose primordial nature has the potential to reach Him.

Giriş Yerine: Anonim Anlatıda Birey Kalabilmek

Bir düşünürün bilim ve düşünce tarihindeki yeri kadar onun gerçekte kim olduğunu tespit etmek güç, güç olmanın ötesinde imkânsıza yakın bir iştir. Bunun nedeni düşünürü gelenek dâhilinde ayırıştıran ana özelliği tespitinin her zaman mümkün olmayışıdır. Öyle ki belirli bir gelenek içinde konuşan-yazan birçok yazar ve düşünürün varlığının silindiğine ve anonim anlatımın sözcüsü olmanın ötesine geçemediğine şahit oluruz. Bir gelenek içinde ürün vermek, gelenekteki yerleşik dili ve kavramları kullanmak, geleneğin genel sorunsalının bir parçası olmak, bireyselliği ya tamamen ortadan kaldırır veya dikkatimizi çekmeyecek seviyelere indirir. Düşünürün kullanabileceği hemen her kavram, dile getirdiği her düşünce daha önce belirli bir şekilde dile getirilmiş, her kavram ve her kelimeye temas edilmiş olabilir. Bazen böyle kaygıların modern insanın meselesi olduğu, geleneksel toplumlarda bireyselliği korumanın ciddi bir mesele teşkil etmediği akla gelebilir, gerçekte böyle bir durum söz konusu değildir. Geçmişte veya günümüzde bireyselleşmek, bir yazar olarak özgün olmak, adıyla ve namıyla yer almak arzusu güçlü bir yazarlık saiki olarak bulunmuştur. Hücvârî'nin (ö. 465/1072 [?]) eserinde “Ben Ali b. Osman derim ki” şeklinde yer verdiği ifadeleri, bunun basit bir örneği olabilir.¹ Bunun gerekçesini anlatırken kitaplarını “intihale karşı” koruma niyetini beyan eder. Bununla birlikte anonim anlatımlar, kavramlar yazarın kimlik bulmasını zorlaştırır, en azından söylenen düşüncenin başka bir düşünürce dile getirilmiş olması imkân ve ihtimal dâhilindedir. O zaman bir düşünürü böyle bir bağlam içinde “düşünür” kılan şey nedir sorusu, cevabı çetin bir soru olarak kalacaktır.

Bu meyanda iyi bir örnek Yunus Emre'nin (ö. 720/1320 [?]) şiirleridir.² Onun şiirinde zikredilen hemen her konunun veya kavramın tasavvuf metinlerinde bulunması mümkün, hatta kaçınılmaz bir durumdur. Böyle iken Yunus'u bir gelenek anlatımında yitirerek –ki kendisi de buna istekli olabilir- onu anonim anlatımın bir sözcüsü haline getirmek muhtemeldir. Başka bir anlatımla onu genel dilin kalıpları ve anlatımları arasında yitirerek özgünlüğünü tespit edebilmemiz mümkün olmaz. Hiç kuşkusuz Yunus Emre'nin şiirlerinde karşılaşılabileceğimiz ciddi problemlerden birisi budur. Birçok Yunus'un arasından Emre olan Yunus'un kim olduğu sorunundan daha önce, gerçekte Yunus var mıdır, yok mudur sorusunu daha dikkatli bir şekilde sormak gerekir.³ Okuduğumuz düşünceler ve ifadeler Yunus'un mudur, yoksa Yunus

1 Bkz. Ali b. Osman el-Hücvârî, *Keşfü'l-mağcüb*, nşr. Valentin Aleksiyeviç Jukovski, haz. Kâsim Ensârî (Tahran: Kitâbhâne-i Tahûrî, 1375hş./1996); Ali b. Osman el-Hücvârî, *Hakikat Bilgisi*, trc. Süleyman Uludağ (İstanbul: Dergâh Yayınları, 2014).

2 Yunus'un hayat hikâyesi ayrıntılı bir tahlil için bkz. Mustafa Tatcı, “Yunus Emre'nin Hayatı, Sanatı – Şiir Dünyası”, *Dîvân-ı İllâhiyât* içinde, mlf. Yunus Emre (İstanbul: H Yayınları, 2014), 9-168.

3 Bu konu hakkında bkz. Mustafa Tatcı, “Âşık Yunus ve Başka Yunuslar”, *Dîvân-ı İllâhiyât* içinde, 629-646.

daha önce teşekkül etmiş bir dili mi kullanıyor, yoksa anonim bir anlatım Yunus'u mu yönlendiriyor? Burada müşterek bir gelenek derken birçok kanaldan süzülerek gelen bir disiplinin birleştirici yönünden söz ediyoruz. Haddizatında anonim olan bu dil bireyi yönlendiriyor, onu bir çerçeve dâhiline yerleştiriyor. Bu durumda Yunus üzerinde dursak bile onun kavramlarının derinliğini ve istikametini belirleşen şey tasavvuf olacağı için biz de tasavvufa itimat ederek yorum yapacağız. Yunus'un şiirlerindeki tasavvuf telakkisini tespit etmeliyiz ki Yunus'u yönlendiren veya onun katkı sağladığı disiplinin şiirdeki etkilerini fark edebilelim. Bunu tespit ederken tasavvufun mümeyyiz nitelikleri nedir diye düşünmemiz gerekir. Bu meyanda akla gelen birkaç hususun Yunus'un metinlerinde bariz bir şekilde ana mesele haline geldiğini göreceğiz.

Tasavvuf ve Yunus: Geleneksel Anlayışın Reddi veya "Tasavvuf Barışsız Savaştır"

Tasavvuf, bütün mistik ve gizemci geleneklerde bulabileceğimiz şekilde, reddediş, zihinsel veya toplumsal hayat tarzlarına karşı ciddi bir itiraz şeklinde ortaya çıkmıştı. Günümüzde bazı yazılarda tasavvuf uzlaşma ve hoşgörü zemini olarak telakki edilir, öyle olduğu varsayımından hareketle tasavvuf savunuları yapılır. Uzlaşmacı tutum bilhassa Türkiye'deki akademik tasavvuf yazılarına hakim olmuş, tasavvuf eleştirileri bertaraf edebilmek üzere tasavvufun din bilimlerinin ana fikirleriyle uzlaştığı iddiasından hareket edilmiştir. Bu bakış açısına sûfiler ile ilgili birtakım tasavvurlar da eklendiğinde durum daha müphem vaziyet kazanır. Bu meyanda sûfiler öteki insanlara karşı sevgi, hoşgörü, karşılaştıkları hadiseleri rıza ile karşılamak gibi daha çok edilgenlik ve teessür gibi niteliklerle nitelenerek tasavvufun eleştirel kısmı ya büsbütün ortadan kaldırılır veya etkisizleştirilir. Yunus Emre ise böyle bir algıdan önemli ölçüde nasibi alarak uzlaşmanın ve hoşgörünün en önemli sembolü haline gelir.

Yunus Emre'nin şiirini doğru bir yere yerleştirebilmek için tasavvufun eleştirel üslubuna ve kavgacılığına hakkını vermemiz gerekir. Haddizatında söz konusu eleştirel tutumun tasavvufun erken evresinde –Cüneyd sonrasında- ortaya çıkan Sünnî tasavvuf anlayışı ile köken açısından benzerlik taşıdığını kabul edebiliriz. Sünnî tasavvuf anlayışı, tasavvufu tedvin sürecine dâhil ederken öteki din bilimleriyle en azından alan ayrışmasını kabul ederek tasavvufun söz konusu alanlarda o bilimlerin otoritesi kabul ettiğini varsayar.⁴ Modernleşme sürecinde ortaya çıkan "zühtsüz riyazet" evresindeki savunmacı dil ise daha toplumcu ve uzlaşmacı bir mahiyet arz ederek birinci evreden de kopar. Yunus'un anlaşılmasının önündeki engellerden

4 Ekrem Demirli, "Zahiri İlimlerin Otoritesi Karşısında Tasavvuf"un Meşruiyet Arayışı," *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* [Darulfunun İlahiyat] 15, (2007): 219-244.

birisi, kendisini bir dil kurucusu haline getirmekle neticelenen tasavvufun çatışmacı ve eleştirel üslubunu unutmaktır. Yunus yeni bir dil kurabildiyse bunun en önemli nedeni bu çatışma ve uzlaşmaz zemindir.

O zaman Yunus'un şiirini anlayabilmek için tasavvufun eleştirel dilini ve üslubunu hatırlamak şarttır. Gerçekte tasavvuf din bilimlerini teşkil eden hemen bütün disiplinlerle değişik veçhelerden çatışmalar dâhilinde ilerlemiş, o bilimlerin din telakkisini reddederek "hakikat" diye isimlendirdiği bir şeye varmak üzere meşakkatli bir yol ve yöntemi takip etmeyi önermiştir. Bu yöntem zaman içinde birtakım değişiklikler arz etse bile, özünde değişmemiştir: bu yol ahlakla başkalaşmak ve hakikate uygun bir hale gelebilmek için değişim yoludur. Yunus Emre ve benzeri sûfîlerin ifadesiyle "hamlıktan pişmeye doğru" bir tahavvül, yani halden hale girmektir. Tasavvuf ne fıkıh ne hadis ne kalam ve ne de o bilimlerin metin (Kur'ân-ı Kerim ve Sünnet) yorumculuğu ile barışık olabiliyordu. Her şeyden önce tasavvuf öteki din bilimlerini hem yöntem hem amaçları bakımından "yetersiz" görerek hakikati başka bir yerde ve yöntemle aramanın gerekliliğini savunmuştu. Buna, içinde metafiziğin de bulunduğu felsefi bilimler doğal bir şekilde dâhildir. Daha sonra Gazzâlî'de karşılaştığımız kalam başta olmak üzere din bilimlerinin yetersizliği sorunu tasavvufun doğuş ve gelişim nedenlerinin başında gelir. "Din bilimleri dinin amaçlarını -ki bu amaçların en önemlisi insanın yetkinleşmesidir-gerçekleştirmede yetersizdir" iddiası tasavvufun bütün dönemlerinde süregelen en güçlü ve önemli iddialarından birisidir.⁵ Bu itibarla tasavvuf "hakikat" tabirini kullanmaya başladıktan sonra din bilimlerinin içeriğinde bir zayıflama ortaya çıkacağı gibi aynı zamanda öteki bilimler de meşruiyetini yitirmeye başladılar. Tasavvufta anlatılan hiçbir konu veya ele alınan hiçbir mesele esas itibarıyla din bilimleriyle barışa, uzlaşmaya ve onların kavramlarına geri dönmeye müsait değildi.

Tasavvufun din bilimlerine yönelik üç temel eleştiri konusu Yunus'un şiirlerine hakim düşünceleri anlamaya katkı sağlayacaktır. Bunlardan birisini daha ayrıntılı ele alacağız, lakin öncesinde iki hususa dikkat çekmek gerekir: Bir dinde ana konu Tanrı'dır, bunda tereddüt yoktur. Tanrı'nın varlığı, onun insanla ve âlemle ilişkileri tevhidin konularını teşkil ederken dindarlık Tanrı ile yaşamak adımı alır. Lakin zamanla şeriat-yasa öne çıkarak "Tanrı" hakkındaki düşünceler "Tanrı'nın yasası ve kuralları" hakkındaki düşüncelere yerini bırakır ve dindarlıkta temelden bir değişim yaşanır. Böylece Tanrı'yla ilişkimiz ahirete tehir edilerek yeryüzündeki ilişkinin zemini tezyif edilir. Tasavvuf önce bu değişime -gerilemeye- itiraz ederek din bilimlerinin soğuk ve "ayık" haline karşı coşkulu dinî hayatı savunmuştur. Sûfîler "vecd" dediklerinde gerçekte buradaki hakikati bulmaktan söz ettikleri gibi

5 Ebû Hâmid el-Gazzâlî, *el-Münkiz mine'd-dalâl*, nşr. Cemîl Salîbâ-Kâmil Ayyâd (Dımaşk: Matbû'âtu Mektebetü'n-neşri'l-'Arabî, 1358/1939).

hakikat de şöyle veya böyle Tanrı demektir. Artık tasavvuf Tanrı’yla yaşamak ve Tanrı’yla konuşmak, söyleşmek, Tanrı’yı görmek gibi birçok kavramı öne çıkararak dinî hayatın soğukkanlı kalıplarından daha coşkulu bir hali sūfîlerin gündemine taşımış oldu.⁶ Bunu “Tanrı’yı dünyaya çağırma” veya O’nu dünyada bulmak diye ifade edebiliriz. Yunus’un şiirleri Tanrı ile yaşamak, Tanrı’yı burada hatırlamak, Tanrı’yı burada görmek üzerine kurulu şiirlerdir ve bu nedenle de bir *itiraz* şiiridir.

Yunus Emre’de gözleyebileceğimiz ikinci temel husus ise tasavvufun peygamber telakkisiyle ilgili bahislerdir. Nübüvvet dinî hayatın meşruiyet sebebidir, bunda tereddüt yoktur. Bir din peygamber tarafından getirildiği için din olmuş, ahlak ve yasalar o sayede dinî hüküm olmuştur. Bilhassa İslam, öteki dinlerle karşılaştırılmayacak ölçüde nübüvvet merkezli bir dindir. Tasavvufun öteki bilimlere yönelik eleştirilerinden birisi de nübüvvet ekseninde ortaya çıkan eleştirilerdir. Öncelikle hadisçiler din bilimleri arasında hemen her disiplin ile kavga içinde şekillenmiş, sūfîleri bidat ehli olarak görmüşlerdir. Tasavvufun tedvin öncesinde sūfîlerin nasıl bir nübüvvet telakkisine sahip olduklarını bilmiyoruz. Zamanla sūfîler “Hakikat-i Muhammediye” fikrini geliştirmiş, bunun ilk nüveleri ise Sünnî tasavvuf evresinde ortaya çıkmaya başlamıştır.⁷ Hakikat-i Muhammediye, herhangi bir şekilde Ehl-i hadîs’in ve normatif geleneğin kabul edemeyeceği birtakım düşünceler içerir. Bunun temel nedeni bu düşüncenin aynı zamanda insanla ilgili birtakım büyük iddiaları beraberinde getiriyor olmasıdır. Başka bir anlatımla Hakikat-i Muhammediye öncelikle Hz. Peygamber hakkında, dolaylı olarak da insan hakkındaki kapsamlı bir düşüncedir.⁸ Bu düşünce her iki aşamasıyla birlikte din bilimlerinin telakkilerine aykırı idi. Bu itibarla tasavvuf, şeriata ve yasaya mukabil Tanrı’nın zatı üzerinde odaklanmış iken sünnet ve hadise karşı da Peygamber’in şahsiyeti ve ardından da zaman üstü hakikati üzerine odaklanarak büyük bir değişim ortaya koydu. Yunus’ta bu düşüncenin ikinci kısmının izlerini bulabiliriz, buna mukabil nübüvvet hakkındaki görüşlerde Yunus Emre Ehl-i hadîs’in de kabullenebileceği “duygu” merkezli birtakım şiirler dile getirmiştir. Söz konusu şiirler kendisine ait ise bu şiirleri daha çok “peygamberi özlemek” ana fikrinde toplamak mümkündür.

6 Vecd kavramı hakkında bkz. Ebü’l-Kâsım Abdülkerîm b. Hevâzin el-Kuşeyrî, *er-Risâletü l-Kuşeyriyye*, nşr. Enes Muhammed Adnân eş-Şerfâvî (Cidde: Dâru’l-Minhâc, 1438/2017), 245-250.

7 Bazı örnekler için bkz. Sehl b. Abdullah et-Tüsterî, *Tefsîrü l-Kur’âni l-‘azîm*, nşr. Muhammed Bâsil Uyûn es-Sûd (Beyrut: Dâru’l-Kütübi l-İlmiyye, 1428/2007), 27-28; Hallâc-ı Mansûr, *Kitâbü l-Tavâsîn*, nşr. Louis Massignon (Paris: Geuthner, 1913), 191-194.

8 Kavramın bu yönü hakkında bkz. Ekrem Demirli, *İslam Metafizikinde Tanrı ve İnsan* (İstanbul: Kabalıcı Yayınları, 2009), 237-305.

Bununla birlikte peygamber telakkisinin “sözden” ve uygulamadan şahsa ve hakikate doğru intikal etmesiyle birlikte, çok önemli bir konu daha dinî hayatın merkezine yerleşti: ahlak! Tasavvufun ahlak telakkisi, Tanrı tasavvuru ile nübüvvet ve insan telakkisinin bir sonucu şeklinde öne çıkarak daha önce dinî hayatta amellerden birisi iken bu kez dinî hayatın amacına dönüşmüştür. Yunus Emre’de görebileceğimiz en önemli değişimlerden birisi ahlakın “amaç” şeklinde telakki edildiği bu dindarlık tarzı olacaktır. Vakıa, Yunus Emre için ahlak, amellerden birisi veya salih amel değildir; o amellerin bizzat gayesidir. Öyle ki ahlak yok ise ameller boş ve anlamsızdır. Bu noktada Yunus’un şiirleri insan sevgisi, cömertlik-ölçüsünü bilemiyoruz-, affetmek, gönül yapmak gibi ahlakın ana unsurları saydığı eylemlerle doludur. Haddizatında ahlak ve ameller arasında ortaya çıkan karşıtlık tasavvufun yol açtığı meselelerden birisidir. Bu meyanda ahlak, hiç kuşkusuz, geleneksel dinî hayatta da yer alıyor, fıkıh kadar hadis ilmi de ahlaka atıflar yapıyordu. Fakat onların anladığı haliyle ahlak ile sûfîlerin sözünü ettiği “ucu açık” ahlak arasında sadece isim benzerliği olabilir. Sûfîler dinî hayatın odak noktasını, sınırlarını ve ölçülerini hiçbir zaman tam olarak bilemeyeceğimiz ahlaka taşıyarak “ameller” alanını ya tezyif etmişler ya da büsbütün boşaltarak ibâhî eğilimlerin önünü açmışlardı. “Bir kez gönül yıktın ise bu kıldığın namaz değil” mısraı -Yunus’a aidiyetinden kuşku duymadığımız takdirde- tasavvufun nübüvvet telakkisinin bir sonucu olmak üzere, ameller ile ahlak ilişkisindeki yeni yaklaşımını gösteren en nefis örneklerden birisidir.

Burada son olarak bir hususa daha dikkat çekerek Yunus Emre’nin düşüncesindeki yeni bir unsura eğilmiş olacağız: Tasavvufun bütün bu itirazlarındaki ana fikri, insanı temel bir konu olarak ele almış olmasıdır. Tasavvuf bir din bilimi olarak kendisini *marifetü’n-nefs*, yani insanı tanımak diye ifade eden bir disiplindir. Öte yandan gayesi bakımından ise *marifetullah*, yani Allah’ı tanımak diye kendini adlandırır. Öyle veya böyle, tasavvuf Tanrı ve Allah’ı tanımak üzerine kuruludur. Bütün bu değişimlerin nedeni budur. Bu meyanda normatif geleneğin ne yaptığını bilhassa insanla ilgili yaklaşımını hatırlamadan tasavvufun getirdiği değişimin ölçülerini kestiremeyiz. Gerçekte en büyük çatışma bu noktada, yani insan telakkisinde ortaya çıkmış idi. Normatif geleneğin insan telakkisi “yükümlü insan” anlayışı üzerine kuruludur. İnsan kişisel veya toplumsal hayatında birtakım sorumluluklarla yükümlüdür, bunlar dince belirlenmiştir ve dünya hayatına bir düzen getirmiş olsalar bile esas faydaları ukbâda ortaya çıkacaktır. Bu yönüyle dinî hayat öteki dünyaya odaklanmış, Tanrı’nın ahiret hayatındaki ödül ve cezasını dinî hayatın

9 Yunus Emre, *Divân-ı İllâhiyât*, haz. Mustafa Tatcı, 3. bs. (İstanbul: H Yayınları, 2014), 362. Yunus’un burada ve bundan sonraki şiirlerini zikrederken, Tatcı’nın neşrini dikkate almakla birlikte günümüz Türkçesine uyarlayarak aktarmayı tercih edeceğim.

saiki haline getirmişti. Dünya hayatında herhangi bir şey beklemek veya insanın bu yükümlülüklerle ulaşabileceği birtakım lütuflardan söz etmenin bir anlamı yoktur. İnsan gerçekte ahiret yurdunda saadete ve selamete erecektir. Tasavvuf tam olarak bunu değiştirdi. “İnsan yükümlü varlıktır” ilkesi korunsa bile -özellikle Sünnî tasavvufta- insanın varlıktaki yeri, Tanrı’nın onunla ilgili amaçları, insanın değeri, hepsinden önemlisi de ahlaki hayatın sonucunda varabileceği makam ve mertebeler, tasavvufun esas konularını teşkil etmişti. Bu yönüyle Yunus Emre’nin tasavvufu Tanrı’yı bilmeyi amaç edinmiş insanı tanıma hedefi üzerine kuruludur. Şimdi bu hususlara daha ayrıntılı bir şekilde bakabiliriz. Bu meyanda dikkat çekmemiz gereken ilk konu Tanrı telakkisindeki değişime bağlı olarak dilde ortaya çıkan değişimdir. Daha doğrusu tasavvufun bu alanda yaptığı değişimi dildeki değişim üzerinden tespiti çalışacağız.

Yunus’un Tasavvufu: Tanrı’nın Özne Olduğu Bir Dili Kurmak

Arapçanın Müslüman toplumun genel ve hakim dili oluşu ilahi kelamın dilinin olmasıyla yakından ilgili bir durumdu. Müslümanlar ilk dönemlerden itibaren dil hakkında güçlü bir teori sahibi olmasa bile, bir sezgiye sahiptiler ve bu sezgi Arapçanın bir dil olarak içerdiği düşünme biçimi hakkında belirleyici bir perspektife yol açmıştı. İlahi kelamın dilinin Arapça olması aynı zamanda Arapçanın bir düşünme kalıbı kabul edilmesini iktiza ediyordu. Bu bakımdan başta Selefî yorum ile onu bir ölçüde takip eden usul bilginleri olmak üzere birçok yorumcu ilahi kelamın anlaşılmasının Arapça sınırları dâhilinde olabileceğini düşünmüşlerdi. Şia teorisinin güçlenmesiyle birlikte “dil” eksenli anlayışın yerine “imam” anlayışı getirilmek istense bile, hakim düşünce metnin dil sınırlarıyla anlaşılmasını savunan yaklaşım olarak kalmıştır. Kelam, fıkıh ve selefî düşüncedeki “Sünnîlik” bu şekilde teşekkül etmişti. Hz. Ebû Bekir’in de rivayet ettiği kabul edilen “Halifeler Kureyş’tendir” sözü,¹⁰ Müslüman toplumun sadece siyasal ufkunu değil, aynı zamanda entelektüel ufkunu da çiziyordu. Bundan sonra Kureyş’in idrak seviyesi dinî hayatın sınırlarını çizen en önemli faktör olmuştur. Fakat tasavvuf bu telakkiyi değiştirerek dil merkezli anlayıştan Tanrı’nın doğrudan konuştuğu bir telakkiye doğru intikal etmek istedi. Bu yaklaşım özünde çok önemli değişim iktiza ediyordu, bunda tereddüt yoktur. Çünkü Tanrı’nın doğrudan konuşması demek, dillerin aracılığı olmaksızın, her insana hitap etmesi demek iken aynı zamanda her bir kişinin de Tanrı ile konuşabilmesi anlamını içeriyordu. Tasavvufun İslam toplumunda yaptığı en önemli işlerden birisi Tanrı’nın gerçek bir özne olarak dile tecelli etmesiyle birlikte, doğrudan konuşmanın imkân dâhiline girmiş olmasıdır. Bunun nasıl yapıldığını görelim:

10 Ebû’l-Abbâs Ahmed b. Yahyâ el-Belâzürî, *Ensâbü’l-Eşrâf*, thk. Riyâz ez-Ziriklî-Süheyl Zekkâr (Beyrut: Dâru’l-Fikr, 1417/1996), 1/582, 584.

Tasavvuf yükümlülük üzerine kurulu dinî anlayışı esasta reddedemez, lakin burada fıkıh merkezli dinî anlayış insanın ulaşabileceği hemen bütün neticeleri öte dünyaya taşıyarak dünyayı kutsallıktan boşaltıyordu. En azından tasavvufun meseleye yaklaşımı buydu. Sûfiler ise “Allah rızası” tabiriyle cennetteki nimetler ve rıza yerine dünyada rıza kavramına vardılar. Yunus’un şiirlerinde bu anlayışı fark ederiz. Her şeyden önce Yunus, Tanrı’dan bir muhatap olarak söz ederek şiirini bir niyaza döndürür. Bunun nedeni dinamik Tanrı telakkisidir, bunda tereddüt yoktur. Bu anlayış içinde dildeki ilk büyük değişimi fark ederiz. Yunus’un Tanrı telakkisinin yol açtığı ilk şey, dilde öznenin yer değiştirmesi olacaktır. Hiç kuşkusuz bu durum, daha önce tasavvuf tarihinde yaşanan en önemli hadiselerden birisiydi. Bâyezîd-i Bistâmî (ö. 261/875 [?]) “anane” şeklinde aktarılan bilgiye mukabil “doğrudan” bilgiyi savunurken tam olarak bunu ifade etmiş, Allah’ı “bilgiyi öğreten” olarak kabul etmiş, “Biz bilgimizi ölümsüz Hayy’dan alıyoruz” demişti.¹¹ Bundan sonra sûfiler için başta bilgi olmak üzere hemen her konuda Tanrı hakiki özne olarak ortaya çıkmış, yeni dil anlayışı Tanrı’nın özneliği merkezinde ihdas edilmişti. Bu yaklaşımın Yunus Emre’de de olduğu gibi sürdüğünü fark ediyoruz. Yunus Emre bunu insanın sahip olduğu güç ve kuvveti reddederek güç ve kuvvetin Tanrı’da bulunuşuyla açıklar: “Sensiz yola girer isem çarem yok adım atmaya” derken tam olarak bunu fark ederiz.¹² Haddizatında bu yaklaşım dinî düşüncenin istilzam ettiği güç ve kudreti Tanrı’da toplamanın bir neticesi olmakla birlikte Yunus -ve öncesinde sûfiler- bunu hayatın bütün alanlarına taşırlar. Şiirin devamında “Gövdemde kuvvetim sensin başım alıp götürmeye” derken de aynı şeyi beyan eder.¹³ Bu şekilde “Tanrı ile konuşma” tarzında ortaya çıkan şiir, muhatabı değiştirerek, dildeki ilk büyük değişikliği yapar. Haddizatında bu değişim tasavvufun Müslüman düşünceye getirdiği en önemli yenilik idi.

Tanrı ile böyle bir konuşma biçimi Hakk’ı duymak, Hakk’ı görmek şeklinde tasavvuf düşüncesinde başından beri gözüken başka bir anlatım biçiminin devamıydı. Bu noktada Yunus’un Tanrı ile ilişkiyi -iman üzerinden değil- aşk üzerinden kurmakla söz konusu değişimin zeminini inşa ettiğini görebiliriz. Yunus’un şiirlerinde aşk, imanın en kuvvetli halidir. Yunus aşk üzerinden kurduğu Tanrı-insan ilişkisinde Tanrı’yı *maşuk* olarak görünce, insanın payına düşen şey, gurbet, yalnızlık, iştiyak gibi haller olacaktır. Bunun sonucu ise insanın aciz, güçsüz, zayıf kalmasıdır. Tanrı’yı gücün kaynağı olarak görmek ve her işi O’na bırakmak, tevekkül anlayışını ortaya çıkartmışken bunun ahlaki hayattaki karşılığı ise züht, rıza ve teslimiyettir. Yunus’un teslimiyet ve rıza ilgili şiirlerini bu eksenle yorumlamak gerekir.

11 Muhyiddin İbnü’l-Arabî, *Fütûhât-ı Mekkiyye*, trc. Ekrem Demirli (İstanbul: Litera Yayıncılık, 2006-2012), 1/73.

12 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlahiyât*, 247.

13 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlahiyât*, 247.

Burada daha özel bir konuya dikkat çekmek gerekir: Tanrı maşuk ise insanın O'ndan başka bir şeyi sevmesi veya onu arzulaması samimiyet ile bağdaşmaz. Fakat burada dikkatimizi çeken husus âşığın maşuka gitme imkânının bulunmayışıdır; âşığı kendisine çeken bizzat Maşuk'tur. Bu nedenle tasavvufun erken evresinden itibaren yola girenin ismi *mürit* iken gerçekte *murad*, yani irade edilen veya meczup-müncezib gibi Allah'a çekilen kimse olarak kabul edilmiştir.¹⁴ Yunus bunu meşhur bir şiirinde “Züht ile çok denedik hiç müyesser olmadı” diye anlatır.¹⁵ Burada sormamız gereken soru şudur: Züht ile olmayan nedir ve bunu mürit ne zaman anlar? Züht belirli bir hesap kitap dâhilinde ukbâ hayatını dünyaya tercih etmek demektir. Bu itibarla züht özünde bir ticaret anlayışı barındırır. Zahitler muhakkik sûfilerce “ahiret tüccarları” olarak kabul edilirken meselenin zühdün de aşılması olduğunu fark ediyoruz. Yunus böyle bir eylemi aşk ilişkisine uygun görmez; olması gereken şey insanın içinde cennet nimetlerinin de bulunduğu her şeyi reddederek Tanrı'ya odaklanmasıdır. “Uçmak dahi tuzak imiş mümin canların tutmaya” diye betimlediği bu yolculuk,¹⁶ Yunus'un aşk anlayışının neticesidir. Fakat bunu ancak yolu cennetten geçen, dinî hayat içinde cennetin ötesinde bir anlam bulan birisi söyleyebilir. O anlam, hiç kuşkusuz, Tanrı'nın rızası ve O'nu görmek arzusudur. Öyleyse onun Tanrı anlayışının en önemli yönlerinden birisi, cennet ile cehennem korkusu üzerine teessüs eden dindarlığın yeni bir şekilde yorumlanmasıyla Tanrı'ya “Tanrı için ibadet” veya Tanrı'yı tanımanın dinî hayatın odağına yerleşmesi fikrini savunmasıdır.

Bunun ilk unsurlarını Râbia el-Adeviyye'de (ö. 185/801 [?]) görmekteyiz. Onun ihlas anlayışı daha sonra tasavvuf tarihinde ciddi etki ortaya çıkarmış, birçok sûfî tevhit ile ihlas arasında irtibat kurarken onun gibi düşünmüş, Tanrı'ya ancak O'nun için ibadet etmekle ihlasın gerçekleşeceği fikri tasavvuf metinlerinde sıkça zikredilmiştir.¹⁷ Haddizatında züht başta olmak üzere tasavvuf tarihinde riyazet için ortaya çıkan bütün yöntemler, insanı ihlala ulaştırmayı hedefleyen ve bireysel arzulardan uzaklaşmaya yardım edecek unsurlardı. Yunus bunun birçok noktasına dikkatimizi çeken şiirler söyleyerek meselenin cennet ve cehennem olmadığını beyan eder ve zühdü normatif geleneğin anlayışından da büsbütün kopartır. İşin bu kısmı, yani zühdün uhrevî hayatı dünyaya tercih demek olması Ehl-i hadîs ve bazı fakihlerdeki dindarlık anlayışının bir neticesiydi. Sûfilerin görüşleri böyle bir

14 Ebû Bekir Muhammed b. İbrâhim el-Kelâbâzî, *et-Ta'arruf li-mezhebi ehli't-tasavvuf*, nşr. Ahmed Şemseddin (Beyrut: Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, 1413/1993), 158-159.

15 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlahiyât*, 346.

16 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlahiyât*, 247.

17 Râbia ve görüşleri için bkz. Ferîdüddin Attâr, *Evliya Tezkireleri*, haz. Süleyman Uludağ (İstanbul: Kabcacı Yayınları, 2007), 98-112.

zühdü aşarak dünyayı ve ukbâyı Tanrı için bırakmak anlayışına varmıştı. Yunus'taki züht tam olarak böyledir. Ona göre dindarlık Tanrı aşkı ve O'nu tanımak üzere kuruludur. Bu meyanda Yunus sadece ukbâyı dünyaya yeğlemeyi aşmakla yetinmez, dinî metinlerde cennet ve cehennem ile ilgili geçen ifadeleri de başka bir yoruma tabi tutarak “dili aşan” yorumculuğun en yetkin örneklerini verir. Gerçekte işin bu kısmı üzerinde herhangi bir çalışma yapılmış değildir, fakat yine de bir hususa işaret etmekle yetineceğiz.

Bunların en önemlisi cehennem ve korku ile ilgili ayetlerin yeni bir şekilde okunması meselesidir. Yunus'un daha çok meşhur olan sözleri cennet ile ilgilidir, bu konuda da fetvalara konu olan şiirler söylediğini biliyoruz.¹⁸ Bu meyanda cennet nimetleri ve cehennem azabıyla ilgili ayetlerin sembolik yorumlanmasından söz etmiyoruz; onları zaten Müslüman filozoflar, hatta onların da etkisiyle pek çok âlim yapmış, cennet nimetlerinin gerçekte birtakım semboller olduğunu beyan etmişlerdi. Fakat Yunus'ta ortaya çıkan şey, böyle bir yorumlama değildir; Yunus cennet ve cehennemi sembolik bir dil sorunu olarak kabul ederek onları yorumlamak, sembollerini çözümlenerek hakikatlere varmak istemez. İster sembol olsun ister olmasın, cennet nimetleri kadar cehennem azabı da Yunus için gerçek bir dinî saik olarak kabul edilemez. Bu itibarla cennet nimetlerinin haddizatında tevili mümkündür; Yunus'ta bunları da görebiliyoruz. Çünkü bütün cennet nimetleri Tanrı'nın rızası ve O'nun yakınlığı ile izah edilebilir. Lakin cehennem hakkındaki yorumlar, metnin başka bir gözle yorumlanması anlamına gelerek dinî nassı Arapça merkezli yorumlama yöntemini tamamen ters yüz etmektedir. Bundan sonra -ki bunun öncesinde Râbia el-Adeviyye'den itibaren bu düşüncelere aşınayız- Arapça merkezli bir din bilimleri usulünün en azından sûfilerce bir anlamı olmayacak, en yüksek örneğini İbnü'l-Arabî'de (ö. 638/1240) görebileceğimiz üzere metnin başka bir paradigma içerisinde okunmasının imkânlarını keşfedeceğiz. Meselenin bu kısmı Arapça içerisinde kalarak da yapabileceğimiz bir değişimdir; burada dil çerçeve olmaktan çıkarak yeni metinde saklı hakikat ile başka bir yolla -Tanrı'yı düşünerek- irtibat kurmak zorundayız. Dildeki bu değişimin ikinci merhalesi ise Arapçaya karşı Türkçenin aynı zeminde ortaya çıkmış olmasıdır. Bir dil ana çerçeve olmaktan çıkıp hikmeti anlatan bir yola dönüşünce, onun yerine başka bir dil koymak her zaman imkân dâhilindedir. Demek ki burada esas olan şey, Arapça hakimiyetinin tezyif edilmesiyle ortaya çıkan durumdur. Yunus “Sırat kıldan ince kılıçtan keskincedir”¹⁹ dediğinde ve “Varıp o gölgelikte biraz yatasım gelir” dediğinde,²⁰ biz artık naslarda zikredileni

18 Mehmet Ertuğrul Düzdağ, *Şeyhülislâm Ebüssüüd Efendi Fetvaları Işığında 16. Asır Türk Hayatı* (İstanbul: Enderun Kitabevi, 1983), 85-87.

19 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlahiyât*, 342, 465

20 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlahiyât*, 257.

ifadelerin literal yorumunun hiçbir şekilde kabul edemeyeceği bir anlam dairesine taşınmış olduk. Dinî hayatın en önemli saiki olabilecek cehennem korkusunun bu şekilde ilga edilmesi sûflilerin büyük kısmınca bile *şathiye* sayılabilir; gerçekte burada *şathiye* diye bir durum söz konusu değildir. Yunus, Tanrı-insan ilişkisini aşk ilişkisi üzerinden tesis ettikten sonra zorunlu olarak bu yoruma varmaktadır. Bunun örnekleri çoğaltılabilir. Cennet hakkında söyledikleri ise bunun daha azı olmakla birlikte, aynı düşünce dairesinde değerlendirilebilecek birtakım yorumlardır. Her bir yorum metnin Arapça sınırlarının dışına çıkarak okunmasıyla varılan yorumlardır ve her birisi “usul” ilminin zeminini tezyif edecek yaklaşımlardır.

Yunus'ta İbadet ve Ahlak Çelişkisi: Ahlaka İbadetin Maksadı Olarak Bakmak

Yunus'un şiirlerinde kapsamlı bir Hakikat-i Muhammediye teorisi bulmak güçtür, bu nedenle de *a'yân-ı sâbite* hakkında ne düşündüğünden emin olamıyoruz. Bu yönüyle vahdet-i vücûd, iki önermeden birisi olmak üzere *a'yân-ı sâbite* anlayışı üzerine şekillenmiştir.²¹ Öte yandan peygamberin hakikati aslında insanın hakikatini de içeren metafizik bir meseledir. Bu konuda bir hadis, tasavvuf metinlerinde aktarılır. Hadiste “Ben peygamber idim, Âdem toprak ve su arasındayken” buyrulmuştur.²² Sûflilerden birisi “Ben veli idim, Âdem toprak ve su arasındayken” dediğinde Hakikat-i Muhammediye ile insanın hakikati arasındaki irtibat tesis edilmiş oldu. Buradan insanın velayeti ve ezeliği düşüncesine ulaşırız. Yunus'un insanın hakikati üzerindeki görüşleri *hakikat-i insaniye* fikrinin bir örneği sayılabilir.²³ Bu konu üzerinde daha sonra durabiliriz, fakat burada esas dikkatimizi çeken husus ahlak üzerindeki vurgu ile sünnet arasındaki çelişkidir. Daha doğrusu geleneksel hale gelen sünnet ile ahlak hakkındaki farklılık Yunus'un görüşlerini anlamamız bakımından hayati öneme sahiptir.

Her şeyden önce Yunus'un ahlakı daha önceki sûflilerde olduğu üzere normal Müslümanlar için abartılı gelebilecek örneklerle dayalıdır. Bu ahlak anlayışı hem

21 Vahdet-i vücûd düşüncesinin, iki temel önermesinden, yani “Mutlak varlık Hak'tır” ve “A'yân-ı sâbite ezeldir” ilkelerinden hareketle bir izahı için bkz. Ekrem Demirli, “Varlık Olmak Bakımından Varlık İfadesinin Sûflilerce Yeniden Yorumlanması ve Bu Yorumun Metafizik Sonuçları,” *İslâm Araştırmaları Dergisi* 18 (2007): 27-48.

22 Bu konuda bir örnek olarak bkz. Aziz Mahmûd Hüdâyî, *Âlemin Yarattığı ve Hazreti Muhammed'in Zuhuru*, trc. Kerim Kara-Mustafa Özdemir (İstanbul: İnsan Yayınları, 1997), 52. Rivayetin hadis eserlerindeki örnekleri için bkz. Ebû İsâ Muhammed b. İsâ et-Tirmizî, *el-Câmi'ü'l-kebir*, thk. Beşşâr Avvâd Ma'rûf (Beyrut: Dâru'l-Garbi'l-İslâmî, 1996), “Menâkıb”, 1 (Hadis No. 3609); Ebû Abdullah Ahmed b. Muhammed eş-Şeybânî Ahmed b. Hanbel, *el-Müsned*, thk. Sıdkî Muhammed Cemil Attâr (Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1991), 5/59.

23 Bu kavram hakkında bkz. Demirli, *İslam Metafiziğinde Tanrı ve İnsan*, 31, 244, 275.

amaçları hem uygulamaları hem de bizi götürebileceği sonuçlar bakımından, din bilimlerinin ahlak anlayışından büsbütün farklıdır. Öyle ki ikisi arasındaki irtibatı sadece kelimeler düzeyinden kurulmuş kabul edebiliriz. Başta Tanrı'nın “maşuk” diye ifade edilmesi olmak üzere, hemen her kavram özünde değişiklik arz ederek yapısal bir farklılık ortaya çıkar. Bu meyanda Yunus'un “şeriat gemisi”²⁴ diye ifade ettiği şey gerçekte ortalama dinî yükümlülüklerden oluşan kurallar manzumesidir. Bunlar namaz, hac, oruç, zekât gibi dinî emirler ile yine bu eksende teşekkül eden ibadetlerdir. Bunların yanı sıra hadislerde birçok ahlaki ilkeden söz edilse bile, fıkıh etkisinde bu hadisler belirli kurallara tahsis edilerek daraltılmış, hepsinden önemlisi böyle konular dinî hayatın esasları olarak değil, müstehap ve mendub gibi ikincil alanı ile ilgili görülmüştü. Bu itibarla dinî gelenek içinde ahlak ile ibadetleri ayırtılabilecek bir sistematik düşüncenin izi yoktu.

Haddizatında genel dindarlık içinde ahlaki ilkelerin ikincil hale gelmesi fıkıhın zaruri yaklaşımlarından kaynaklanıyordu. Fıkıh olgusal bir yaklaşımla insanın yükümlülüğünü zahiri ibadetlerle sınırlı görmüş, öteki ahlaki bahisleri ise ikincil addetmişti. Tasavvuf erken dönemden itibaren ahlakı birinci ve temel mesele haline getirmekle din bilimlerinin telakkisine mukabil büyük eleştirisini dile getirmiş oldu. Bu meyanda ahlak herhangi bir şey ile karşılaştırılamayacak olan ve dinin gayesini teşkil eden meseledir. Şiirlerinde ahlakın “amaç” şeklinde ortaya çıkışının Yunus'taki etkilerini derin bir şekilde fark edeceğiz.

Ahlak dindarlıkta temel mesele haline gelince, Sünnî tasavvuf eserlerinde gördüğümüz üzere, öteki bütün konular ikincil, yer yer önemsiz hale gelmiş oldu. Öte yandan üzerinde durmamız gereken bir konu abartılı tasavvufi hayat örneklerinde gördüğümüz üzere, bu ahlaki bahislerdeki abartılardır. Sûfiler herhangi bir ahlak ile sınırlı kalmayı kabul etmiyorlardı. Mesela onlar için affetmek yeterli değildi, affetmekten vazgeçmek gerekiyordu; onlar için tövbe yeterli değildi onu da unutmak lazımdı. Merhamet ve benzeri hususlarda sınırsız bir ahlaki ölçüden söz edildiğini görmekteyiz. Bu itibarla *terk*, ahlaki hayatın doğruluk ölçütü haline gelerek “ahlaklanmanın ahlakı” olarak kabul edildi.²⁵

Yunus “Bir kez gönül yıktın ise bu kıldığın namaz değil” dediğinde,²⁶ ahlak anlayışının ana meselesini bize göstermiş oldu. Ahlakı böyle bir seviyeye taşıyan şey hiç kuşkusuz aşk olmalıdır. Tanrı ile insan arasındaki ilişki aşk ise o zaman ahlak bu ilişkide aşkın hallerinden ibaret olacaktır. Bu durumda ahlakın formu ve

24 “Hakikat bir denizdir şeriatı gemisi”; bkz. Yunus Emre, *Dîvân-ı İllâhiyât*, 273.

25 Tasavvufi haller ve makamların “terk” unsuruyla beraber ayrıntılı bir tahlili için Fütûhât'ın ilgili bölümlerine bakılabilir. Bkz. İbnü'l-Arabî, *Fütûhât-ı Mekkiyye*, 7 ve 8. ciltler.

26 Yunus Emre, *Dîvân-ı İllâhiyât*, 362.

tanımı da tamamen değişecektir. Yunus Emre ahlaklanmayı dinin amacı sayarak ibadetlerin bizi yüksek ahlaka taşıması gerektiğini söylerken din bilimlerinin yaklaşımlarını ters yüz etmektedir; burada da dilde büyük bir değişim yaşanarak Arapça merkezli-usulcü yorumu temelden alt üst etmektedir. Bu meyanda “Bir gönle girmek” veya “gönül yapmak” gibi tabirlerle anlatılan ahlak veya “Sevmek için yeryüzüne geldik”²⁷ şeklindeki ifadeleri aynı kapsamda değerlendirmek gerekir.

Yunus’un şiirinde ahlakın ibadetler için amaç olarak ifade edilmesi hiç kuşkusuz bir önceki bölümde kısmen değindiğimiz Tanrı’nın özneliliğiyle ilgilidir. Buna bağlı olarak da İbnü’l-Arabî’de gördüğümüz üzere, insanın *mazhar-ı kâmil* şeklinde düşünülmesi burada belirleyici bir rol oynamıştır. İnsan mazhar-ı kâmil ise Tanrı’nın amacının gerçekleşmesi insanın ahlaklı olmasına bağlıdır. Bu durumda ahlak insan için ibadetlerin maksadı demek iken Tanrı için de insandaki muradının gerçekleşmesinin zemini ahlak olacaktır.

Sonuç itibarıyla Yunus ahlakla ilgili görüşlerinde geleneksel tasavvufun yaklaşımını takip eder: Ahlak anlayışının temelini dünyanın değersizliği oluşturur, bunda kuşku yoktur. Bu meyanda zahitlik başta olmak üzere birçok konu dünyanın değersizliğini beyan ederken bu sayede insan yeryüzündeki kavgaları, çatışmaları ve ben-sen mücadelesini aşabilir. Yunus dinî hayatı bile ben-sen kavgasının yok ettiğini belirterek, “aradan çıkma” ahlakından söz eder. Bu ahlak aynı zamanda cömertlik, fedakarlık infak gibi temel konulara dayanır. Fakat bunlar daha alt düzey konular, daha kabul edilebilir meseleler olarak ortaya çıkar. Yunus “bir yoksulu giydirmek” veya “bir yetimi görmek” şeklinde özetlenebilecek düşüncesiyle dinî hayatta öteden beri kabul görebilecek davranışlardan söz eder. Öte yandan bütün bu ahlak, kibrin reddedilmesi ve her insana hürmet ile en ileri noktasına ulaşırken Yunus bize hikmet ile tevazu veya doğru bakmak ile anlamak arasındaki ilişkiyi de anlatır. Bunlar, tasavvufun başından beri dile getirdiği anlamak ile ahlak, akıl ile ahklaki hayat arasındaki ilişkiyi gösteren örneklerdir. Bununla beraber Yunus’un ahlak anlayışı en çok insan sevgisinde tebellür eder. Bu meyanda insan sevgisi gerçekte ahlakın ikinci sebebi veya kurucu unsuru olabilecek şekilde, bütün davranışları yöneten ana konudur. Yunus “yetmiş iki millete bir göz ile bakmak” derken²⁸ insanlık sevgisini en ileri noktasına taşımış olur.

Yunus’un şiirlerinde ibadet ile ilgili hususlar da yer alır, namaz kılmak, zekât veya hac gibi ibadetlere atıflar vardır. Fakat bunları şiirin kurucu unsuru haline

27 “Ben gelmedüm da’vîyiçün benüm işüm seviyiçün”; bkz. Yunus Emre, *Dîvân-ı İlähiyât*, 371.

28 “Yitmiş iki millete birliğile bakmayan / Şer’ile evliyâsa hakikatde ‘âsîdür”; bkz. Yunus Emre, *Dîvân-ı İlähiyât*, 267.

gelmeden zikrettiğini belki de önemli bir kısmının başka yazarlara ait olduğunu düşünebiliriz.

Yunus'ta Tanrı, İnsan ve Aşk: Ezelden Ebede İnsanın Yolculuğu

Yunus'un şiiri bir insan sorunu şiiridir. "İnsan kimdir?" şeklinde dile getirebileceğimiz bu soru cevabını *marifetü'n-nefs*, yani insanın bilinmesi ile tasavvufun yöntem ve riyazetinin sonucunda bulunmayacaktır; o, yöntem ve riyazet vesilesiyle Hakk'ın ihsanı olarak ortaya çıkacaktır. Bu yönüyle onun düşüncesinin ana unsurunu teşkil eden insanın ezeliği sorunu gerçekte insan kimdir sorusunun ilk cevabı şeklinde kabul edilebilir. İnsan kimdir sorusu ezeli insan fikren bizi götürerek sorunun ehemmiyetini yeniden kavramayı sağlar. Çünkü ezeli insan dediğimizde birçok noktada kavram haritamız değışiklik arz eder.

"İnsanın ezeliği" derken Yunus Emre'de neyi bulabiliriz? Ezel, dört unsurdan müteşekkil olmayan, yani zamana ve mekâna sığmayan bir varlık olarak insana bakmak demektir. "Ben kimim?" sorusuna *ezeli* düşünerek cevap vermek, bedenin ötesindeki hakikati, insanın hakikatini konuşmak demektir. Bu itibarla ezel, başlangıç, ebed ise sonla ilgilidir; fakat her ikisinin de ucu açıktır, yani ezel bir başlama noktası değil, sonsuzluk anlamına gelirken ebed de bitiş noktası değil, sonsuza giden yol demektir. O zaman Yunus Emre'nin insan telakkisinin uçları belirlenmiş oldu: başıyla sonu belirsiz bir insan telakkisi Yunus Emre'nin şiirlerinde işlenecektir. Böyle iken Yunus'un aşk telakkisinin de bir yönünü fark etmiş olacağız. Ancak böyle bir yolculukta aşk ortaya çıkabilir, ancak sonsuz bir yolculukta Tanrı insan ilişkisini aşk üzerinden düşünebiliriz. Bu yolculuğunda hamlık, pişmek, yanmak, kendinden geçmek olacaktır ve bütün bunlar aşkın halleridir. Mesela Yunus şöyle der:

*Kafdağı zerrem degül ay u güneş bana kul
Aslum Hak'dur şek degül mürşiddür Kur'an bana*²⁹

Kafdağı bütün mükevvenata karşılık gelen bir kavramdır. "Kafdağı zerrem değil" dediğinde Yunus'un müteal insan telakkisini fark ediyoruz. "Ay u Güneş bana kul" tabiri de bu anlamda yorumlanabilir. Bilindiği üzere, kadim dünya, gökyüzü ve göksel cisimler ile yeryüzünün ilişkisini göksel varlıkların "sebepler" olmasına dayandırmıştır. Pagan inançları bu anlayış üzerine kurulu idi. Dinler ile bu anlayış yıkılarak insan gök ve yerin varlık sebebi haline geldi. Bu durum insanın özgürleştirilmesi demektir. Yunus bunu daha ileriye taşıyarak "Ay ve Güneş bana kul!" demektedir. Burada Serrâc'ın (ö. 378/988) ifadesini kullanırsak Yunus'un

29 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlahiyât*, 255.

sözlerini “şatahât” sayabiliriz.³⁰ Çünkü göksel varlıkların insana kul olması dinde karşılığını bulabileceğimiz bir düşünce değildir. Yunus için bu durum insanın ezeli doğasıyla ilgili bir şeydir. O halde mahlûkatın bize *musahhar* (amade) olmasıyla mahlûkatın bize kul olması arasında ciddi bir seviye farkı vardır, daha ileri giderek bunu bir mahiyet farkı olarak da düşünebiliriz. Burada şunu hatırlamak gerekir: Yunus’un kendisine kul olmakla betimlediği ay ile güneş öteden beri insanların en çok taptıkları göksel cisimlerdir. Hz. İbrahim “*Ben batanları sevmem*”³¹ dediğinde dinin insanlık düşüncesini nasıl dönüştürdüğünü fark etmiştik; Yunus Emre’nin söylediği ise -bir benzetme değil ise- çok daha ileri bir düşünceyi dile getirmektedir. Bunun ardından söyledikleri konuyu biraz daha açıklar mahiyettedir:

*Çün dosta gider yolum mülk-i ezeldür ilüm
Hak’dan söyler bu dilüm ne kul ne sultân bana*³²

Yunus’un şiirlerinde dost veya sevgili Allah olmalıdır, bunda tereddüt yoktur. İnsanın yolunun Allah’a gitmesi ise O’ndan geliyor olmasının sonucudur. Yunus burada Allah’tan gelmek ile Allah’a gitmek ilişkisini “mülk-i ezeldir ilim” diyerek açıklar. İnsan yeryüzüne gelmiş olsa bile, gerçekte ezel mülkünde yaşamaktadır, ezeli doğasını korumaktadır, yolculuğu ezelden ebete doğru gitmektedir. Burada tasavvuf düşüncesinde belirleyici rol oynayan, özellikle aşkı anlatan eserlerde ana kavramlardan birisi olan “asıl vatan” fikrini görmekteyiz. İnsan asıl vatanından gelirken yeryüzündeki derdi ve özlemi de bu vatana duyduğu özlemden ibarettir. Yunus burada “Ben yeryüzülü değilim, benim yolum, şehrim, vatanım ezeldir” diyerek insan telakkisini ortaya koymaktadır. Şiirin devamında ise bu ezellik fikri daha güçlü bir şekilde işlenir:

Yogıdı bu bârigâh, varıdı ol pâdişâh

Yunus’un burada söylediği açıktır: “Allah vardı ve O’ndan başka bir şey yoktu” diye yorumlanması mümkün bir mısradır bu. Fakat bunun ardından söyledikleri yorum alanımızı daraltır, bizi yine başka bir yol takip etmeye icbar eder:

*Âh bu ‘ışk elinden âh derd oldı dermân bana*³³

Burada aşkın paradoksal hallerinden birisi ile karşılaşırız: derdin derman olması. İnsanın derdi Allah, dermanı ise Allah’tır. İnsanın zihnine eşlik eden, dinî ve düşünce hayatını sevk eden şey aslında Tanrı’nın mutlak birliğinin idrakidir.

30 Ebû Nasr es-Serrâc et-Tûsî, *el-Lüma*, thk. Muhammed Edîb el-Câdir (Amman: Dâru’l-Feth, 1437/2016), 505-550.

31 el-En’âm, 6/76.

32 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlahiyât*, 255.

33 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlahiyât*, 256.

İnsan ezeli olan doğası ile ezeli bir hakikati dert edinebiliyor, onu aynı zamanda derman sayarak, Allah ile ilişkisini bu ezeli üzerinden tesis edebiliyor. İnsanın ezeli tabiatını ise şöyle anlatır:

*Âdem yaratılmadın, can kalıba girmedin
Şeytan lanet olmadın, Arş idi sayvân bana*³⁴

Kelamcılarının en ciddi sorunlarından birisi “*Rahmân arşa istiva etti*”³⁵ ayetinin tenzih ve teşbih açısından yorumu iken Yunus Emre arşı insanın yeri olarak kabul etmektedir. Bu düşüncenin bir benzerinin ise kalp ile arş arasında kurulan ilişki olduğunu hatırlamak gerekir. Sonra Yunus’taki ana kavram olan aşk ile ezeli ilişkisini tesis etmek üzere şöyle der:

*Evvel dahi varıdı cânımda bu ‘ışk odı
Eşkere itmez idüm bilürdüm ki dost kodı*³⁶

“Evvel dahi var idi canımda bu aşk”, yani aşk insanda dünyada ortaya çıkmış, insanın eliyle teşekkül etmiş bir hal değildir. Bu itibarla aşk yeryüzülü değildir. Allah ile insan arasındaki ezeli bağın ismi aşk olmaktadır, dolayısıyla aşk, müktesep, yani insanın kazandığı ve onun fiili olan bir iş değildir. Haddizatında aşkı insanın gönlüne yerleştiren ise Allah’ın kendisidir. Burada *apriori* bilgi mesabesinde zihnin bir bilgisi olarak aşkı düşünmemiz mümkündür. İnsan bu bilgiyi yaşadığı hayat içinde fark etmiş olsa bile, bunun öncesinde onun farkında olunmayan haller yaşanır: huysuzluk, çatışma vb. gibi haller, Ferîdüddin Attâr’ın (ö. 618/1221) da söylediği gibi, “insanın ezeli tabiatında meknuz olan bilginin tezahürleridir.”

*Aşk anadan doğmadı, kimseye kul olmadı*³⁷

Yunus Emre, burada aşkı kendimize mal edebileceğimiz her ihtimale kapıyı kapatarak “Aşk doğmamıştır” demiştir. Demek ki aşk insanın ürünü veya emeği olmadığı gibi ezeli insandaki ezeli hal de aşktır.

*Ezelde benim fikrim, Ene’l-Hak idi zikrim*³⁸

Burada fikir, aşk, ezeli ilinde birleşerek Hak ile insan arasındaki ilişkiyi zirvesine taşımaktadır. Gerçekte aşk Tanrı ile insan arasındaki asıl-fer ilişkisinin neticesidir. Bu yönüyle aşk bu bölünme algısından ortaya çıkarken vuslat ise ikiliğin ortadan kalkarak tevhide dönmenin ta kendisidir. Burada dilin geçmiş zaman olarak

34 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlähiyât*, 256.

35 Tâ-Hâ, 20/5.

36 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlähiyât*, 512.

37 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlähiyât*, 512.

38 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlähiyât*, 512.

kullanılması insanı aldatabilir, halbuki ezelin zamanı yoktur. İbnü'l-Arabî'ye göre naslarda Tanrı'ya dair *kâne* (idi, oldu) fiilinin kullanımının süreklilik bildirmesi gerekir; aynı şekilde zaman dışı olan ezel hakkındaki bütün ifadelerin de süreklilik bildirmesi gerekir.³⁹ Ezel vardır, sürekli olan odur. İnsan ezeli ise o da sürekli, her zaman olandır, her zaman olacak olandır. Ezelde bir ayrım olmadığına göre, Ene'l-Hak o tevhidi anlatabilecek yegâne ifadedir. O halde biz, insanın ezelliği fikrinin cevabını bulduk, daha doğrusu ezelde kim olduğunun cevabı ortaya çıktı: İnsan ezelde Ene'l-Hak denilen bir hal üzere Tanrı ile birlik halindeydi.

*Henüz dahi doğmadan o Mansûr-ı Bağdâdî*⁴⁰

Bunun böyle olacağı bellidir, çünkü aşk anadan doğmamışken Ene'l-Hakk'ın Hallâc'dan öğrenilmesi mümkün olamaz. Burada tasavvuf tarihinde anane şeklindeki öğrenimin bir açmazı ile karşı karşıyayız, çünkü Hallâc doğmadan Ene'l-Hakk'ı öğrenmek mümkün ise o zaman düşünce sürekliliğinden söz etmek mümkün değildir. Bunun akabinde aşk hakkında söyledikleri aşkın başka yönlerine dikkatimizi çekse bile, bize yeni bilgi vermez. Mesela şöyle der:

*Ezeli bu aşkı ben, bu mülke sürüp geldim*⁴¹

“Aşk oradan, yani ezelden buraya geldi, benimle beraber geldi.” İnsan dünyaya o aşk bilgisiyle gelmiş, sonra yeryüzünden yine aşk ile çıkabilecektir. O zaman insanın hatırlaması gereken en önemli şey bu aşk olmalıdır. Bu kez Yunus'un tevhidi ve birliği tekrar ettiği başka bir mısra gelir.

*Bir idim orda şeksiz, uş yine bile geldim*⁴²

Dinî hayat, tevhit üzerine kuruludur; fakat tasavvufta tevhit meselesi öteki dinî bilimlerin telakkisinden özünde ayrışır. Sûflere göre tevhidin birinci kademesi Tanrı'nın fiillerde birleşmesi iken bunun devamında başka mertebeler ortaya çıkar. Bunların hepsinin Yunus'ta bulunup bulunmadığını en azından bu şiir üzerinden tespit edemeyiz. Fakat burada tespit edebileceğimiz konu, insan ile tevhit ilişkisi olmalıdır. Tasavvufa göre Tanrı'nın birleşmesi tevhidin doğru anlatımı değildir. Tanrı zaten birdir. Tevhidi anlayabilmek için insanın birliğini konuşmamız gerekir. Bu tabir Cüneyd-i Bağdâdî'den (ö. 297/909) beri gelen bir kavramlaştırma.⁴³ İbnü'l-Arabî ise eserinin en önemli kısmını insanın ferdiyeti üzerine kurarak

39 Muhyiddin İbnü'l-Arabî, *Fusûsu'l-Hikem*, trc. Ekrem Demirli (İstanbul: Kabalcı Yayınları, 2006), 208-210.

40 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlahiyât*, 512.

41 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlahiyât*, 370.

42 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlahiyât*, 370.

43 Cüneyd'in “Kitâbü'l-Misâk” ve “Kitâbü'l-Fenâ” başlıklı eserleri için bkz. Su'âd el-Hakîm, *Tâcü'l-'ârifin el-Cüneyd el-Bağdâdî* (Kahire: Dâru'ş-Şurûk, 1426/2005), 229-260.

Cüneyd'den beri gelen düşünceyi en ileri noktaya taşımış oldu.⁴⁴ Bu durumda insanın bir olması tevhidi idrakin esas konusudur. Bu birlik ise yetkinleşme ile aynı anlama gelerek ahlaklanmanın sebebini ortaya çıkarır. İnsanın yetkinleşmesi ahlaklanmasıyla mümkün ise tevhide giden yol da ahlaktan geçmelidir.

*Ezel benim ilimdir, Elest benim yolumdur*⁴⁵

Burada Yunus'un sözleri belirsizleşir, daha doğrusu başka bir kavram ile birleşerek düşünce ilk gücünü yitirir. Gerçekte "Elest" ezel anlamına gelmemelidir; bedenden önceki varlığa atıf yapıyor olsa bile, elest âlemi en azından vahdet-i vücûd telakkisine göre ezel âlemi olmayabilir. Elest'ten ezele gidilir; ama ezel, elest değildir. Öyle anlaşılıyor ki Yunus Emre elest ile ezeli birbirine karıştırır.

*Et ve deri büründüm, geldim size göründüm
Adımı âdem kodum, ondan zuhura geldim*⁴⁶

Burada şiir neticeye ulaşmakta, Yunus'un öteki insanlarla ilişkisi kadar kendi yolculuğunu anlattığı bir noktaya varmaktadır.

*Aştan dertli olana, dermanım vardır benim
Aşk sayrısı olana, erkandır sora geldim*⁴⁷

Böylece Yunus bize insanın ezeli yolculuğunun bir kısmını anlatarak herkesi aşk meselesini konuşmaya, onun erkanını bilenlere aşkı sormaya geldiğini söylemektedir. Yunus'un dünya telakkisi de bu cümle ile özetlenebileceği gibi bütün insanları bir görmesinin nedeni de ortaya çıkmaktadır: İnsan ezeli bir yolcudur, ezel ilinden gelen, ezele giden bir yolcu olarak bütün insanlar, en azından aşk üzerine konuşabilecek olanlar onun yoldaşı olacaktır.

Sonuç

Yunus Emre'nin şiiri tasavvufun temel özellikleri sayabileceğimiz belli başlı alanlardaki kurucu niteliklerini barındıran bir şiirdir. Bu itibarla birçok yönden geleneksel tasavvufun kavram ve dilini yeni bir şekilde kendi şiirine taşımış, geçmiş tasavvufun özellikle de bazı büyük sûflerin izleri onun şiirine yansımıştır. Hallâc-ı Mansûr gibi büyük sûflerin şathiye sayılan sözleri kadar Peygamber sevgisinin en ince anlatımları onun şiirinde geniş bir anlatı imkânı sunar. Bu meyanda onun şiirinde dikkatimizi ilk çekebilecek husus, bütün şiirin aşk üzerine kurulu olmasıdır.

44 İbnü'l-Arabî, *Fusûsu'l-Hikem*, 235-247.

45 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlahiyât*, 370.

46 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlahiyât*, 370.

47 Yunus Emre, *Dîvân-ı İlahiyât*, 371.

Öyle ki Yunus'un şiirlerinde aşk her şeyin kendisine vardığı ve kendisinden çıktığı ana temayı teşkil eder. Bu da anlaşılır bir durumdur, çünkü bir şiirin aşk üzerine kurulu olması Tanrı telakkisindeki bir değişimi gösterdiği kadar buna bağlı olarak başka birkaç temanın da temelden değişmesini iktiza eder.

Yunus'un şiirini ortaya çıkartan en önemli nedenlerden birisi yaklaşık dört beş asırda İslam toplumunda Tanrı telakkisi üzerinde ortaya çıkan büyük değişimdir. Müslüman toplumun dindarlık anlayışının şekillenmesiyle birlikte dikkatler yasaya verilerek Tanrı ile irtibat öte dünyaya bırakılmış, günlük hayat içinde bir Müslüman dua ve benzeri yollarla Tanrı ile irtibat kursa bile gerçek karşılaşmanın ahirette olacağı inancı yerleşmiştir. Sûfiler bunu reddederek Tanrı ile "burada ve şimdi" olan irtibat üzere dindarlığı ileri bir noktaya taşımayı hedeflediler. Bu büyük bir değişimdi; özellikle sûfilerin vecd anlayışları Tanrı'nın burada bulunmuşluğu üzerine kuruluydu. Tanrı'yı burada bulmanın neticesi ne olacaktır? Hiç kuşkusuz, böyle bir telakkide rıza kavramı büyük bir sevgiye dönüşerek aşk merkezli dinî hayatı ortaya çıkarmıştır. Aşk, Tanrı ile insan arasındaki ilişkiyi bir süreklilik ve asıl-fer ilişkisi şeklinde düşünmenin sonucudur. Burada insan seven iken Tanrı maşuk, yani sevilendir. Aşkın halleri olan özlemek, uzaklık, hicret gibi kavramlar Yunus'un şiirlerini şekillendirirken gerçekte bütün hayat Tanrı'ya doğru bir yolculuk üzerine kurulur. Bununla birlikte esas büyük değişim maşukun gerçek âşık olarak tecelli edişiyle gerçekleşir, orada insan her şeyiyle Tanrı'ya muhtaç bir kul olduğunu idrak ederek tasavvuf maksadına ulaşmış olur.

Öte yandan Yunus'un şiiri nübüvvet ve hadis alanındaki bir değişimi de beraberinde getirir. Bunu sünnet merkezli ibadet hayatının yerini ahlakın alması olarak ifade edebiliriz. Yunus'un düşüncesi aşk ile ahlak arasında bir bağ kurunca ahlak anlayışı geleneksel dindarlığın kalıplarını aşarak daha takip edilemez bir hale gelmiştir. Bu meyanda ahlakın bir ölçüsü olmadığı kadar gerçekte bir tanımı da kalmaz; ahlakın bizi nereye götüreceğini de bilmiyoruz. Onun düşüncesinde ahlak insanın içinde kendi benliğinin de olduğu her şeyi bırakmasının yoludur. Bu anlayışın akabinde ise Yunus insan telakkisine ulaşır. Yunus'ta insan ezeli varlıktır, daha doğrusu insanın ezeliği onun düşüncesinde merkezi bir yer tutar. Bu meyanda insanın beden öncesinde bir hakikat sahibi olması, başta aşk olmak üzere her şeyin nedeni olarak görülebilir. Yunus'un bir şiiri bu ezeli insan fikrini izah ederken aynı zamanda buna bağlı birçok konu da dolaylı bir şekilde ele alınmış olur. Yunus'un etkileri üzerinde daha çok araştırmalar yapılmalıdır. Yeni araştırmalarla Yunus'un düşüncesinin kaynakları kadar düşüncesinin günümüz için ifade edebileceği anlamı da daha iyi göreceğiz.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no grant support.

Kaynakça/References

- Attâr, Ferîdüddin. *Evlîya Tezkireleri*. haz. Süleyman Uludağ. İstanbul: Kabalcı Yayınları, 2007.
- Aziz Mahmûd Hüdâyî. *Âlemin Yarattılışı ve Hazreti Muhammed'in Zuhuru*. trc. Kerim Kara-Mustafa Özdemir. İstanbul: İnsan Yayınları, 1997.
- el-Belâzürî, Ebû'l-Abbâs Ahmed b. Yahyâ. *Ensâbü'l-Eşraf*. thk. Riyâz ez-Zirikli-Süheyl Zekkâr. 13 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1417/1996.
- Demirli, Ekrem. *İslam Metafiziğinde Tanrı ve İnsan*. İstanbul: Kabalcı Yayınları, 2009.
- Demirli, Ekrem. "Varlık Olmak Bakımından Varlık İfadesinin Süflerce Yeniden Yorumlanması ve Bu Yorumun Metafizik Sonuçları". *İslâm Araştırmaları Dergisi* 18 (2007): 27-48.
- Demirli, Ekrem. "Zahirî İlimlerin Otoritesi Karşısında Tasavvuf'un Meşruiyet Arayışı". *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi [Darulfunun İlahiyat]* 15 (2007): 219-244.
- Düzdağ, Mehmet Ertuğrul. *Şeyhülislâm Ebüssuûd Efendi Fetvaları Işığında 16. Asır Türk Hayatı*. İstanbul: Enderun Kitabevi, 1983.
- Gazzâlî, Ebû Hâmid. *el-Münkız mine'd-dalâl*. nşr. Cemil Salîbâ-Kâmil Ayyâd. Dimaşk: Matbû'âtu Mektebetü'n-neşri'l-'Arabî, 1358/1939.
- el-Hakîm, Su'âd. *Tâcü'l-'ârîfîn el-Cüneyd el-Bağdâdî*. Kahire: Dâru's-Şurûk, 1426/2005.
- Hallâc-ı Mansûr. *Kitâbü't-Tavâsîn*. nşr. Louis Massignon. Paris: Geuthner, 1913.
- el-Hücvîrî, Ali b. Osman. *Keşfü'l-mahcûb*. nşr. Valentin Aleksiyeviç Jukovski. haz. Kâsım Ensârî. Tahran: Kitâbhâne-i Tahûrî, 1375hş./1996.
- el-Hücvîrî, Ali b. Osman. *Hakikat Bilgisi*. trc. Süleyman Uludağ. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2014.
- İbn Hanbel, Ebû Abdullah Ahmed b. Muhammed eş-Şeybânî. *el-Müsned*. thk. Sıdkî Muhammed Cemil Attâr. 10 cilt. Beyrut: Dâru'l-Fikr, 1991.
- İbnü'l-Arabî, Muhyiddîn. *Fusûsu'l-Hikem*. trc. Ekrem Demirli. İstanbul: Kabalcı Yayınları, 2006.
- İbnü'l-Arabî, Muhyiddîn. *Fütühât-ı Mekkiyye*. trc. Ekrem Demirli. 18 Cilt. İstanbul: Litera Yayıncılık, 2006-2012.
- el-Kelâbâzî, Ebû Bekir Muhammed b. İbrâhim. *et-Ta'arruf li-mezhebi ehli't-tasavvuf*. nşr. Ahmed Şemseddin. Beyrut: Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, 1413/1993.
- el-Kuşeyrî, Ebû'l-Kâsım Abdülkerîm b. Hevâzin. *er-Risâletü'l-Kuşeyriyye*. nşr. Enes Muhammed Adnân eş-Şerfâvî. Cidde: Dâru'l-Minhâc, 1438/2017.
- es-Serrâc, Ebû Nasr et-Tûsî. *el-Lüma'*. thk. Muhammed Edîb el-Câdir. Amman: Dâru'l-Feth, 1437/2016.
- Tatçı, Mustafa. "Âşık Yunus ve Başka Yunuslar". İçinde *Dîvân-ı İlahiyât*. mlf. Yunus Emre. 629-646. 3. Baskı. İstanbul: H Yayınları, 2014.

Tatcı, Mustafa. "Yunus Emre'nin Hayatı, Sanatı – Şiir Dünyası". İçinde *Dîvân-ı İllâhiyât*. mlf. Yunus Emre. 9-168. 3. Baskı. İstanbul: H Yayınları, 2014.

et-Tirmizî, Ebû İsâ Muhammed b. İsâ. *el-Câmi'ü'l-kebir*. thk. Beşşâr Avvâd Ma'rûf. 6 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Garbi'l-İslâmî, 1996.

et-Tüsterî, Sehl b. Abdullah. *Tefsîrü'l-Kur'âni'l-'azîm*. nşr. Muhammed Bâsil Uyûn es-Sûd. Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1428/2007.

Yunus Emre. *Dîvân-ı İllâhiyât*. haz. Mustafa Tatcı. 3. Baskı. İstanbul: H Yayınları, 2014.

darulfunun ilahiyat

Başvuru: 15.11.2021
Revizyon Talebi: 22.11.2021
Son Revizyon: 24.11.2021
Kabul: 25.11.2021

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Yunus Emre'de Tebliğ ve İrşat Açısından Sözün Kullanımı

Yunus Emre's Use of Language for Spiritual Guidance and Tabligh

Reyhan Çorak

Öz

XIV. yüzyılda yaşayan Yunus Emre, Türk edebiyatının en mühim mutasavvıf şairlerinden birisidir. Temelini Kur'an-ı Kerim'den ve sünnetten alan tasavvufi üslubuyla Anadolu halkının imanını ve irfanını şekillendirmiş külfetsiz söyleyişleriyle Türkçe'nin kullandığı edebî bir şiir dilinin oluşmasını sağlamıştır. Şiirlerinde insan-ı kâmil olabilmenin hususiyetlerini, tevhid akidesini ve hakikate ulaşabilmenin yollarını izah etmeye çalışmış, "söz"ünü kendinden önce yaşamış mutasavvıfların düşünce ve tecrübelerinden faydalanarak Kur'an-ı Kerim'in tayin ettiği kaideler içinde söylemiştir. "Söz"ün mahiyetine ilişkin beyitlerinde, kimi zaman, "Yunus'un sözi şî'irden ammâ aslı(dur) kitâbdan" mısrasında olduğu gibi, "söz"ün kaynağının Kur'an-ı Kerim olduğunu doğrudan zikretmiş kimi zaman da "Söz aslını anlamayan sanur bu söz benden gelür" mısrasında görüldüğü gibi sözün asıl sahibine telmihde bulunmuştur. Ayrıca Yunus'un diğer şiirleri de kastedilen söz söyleme üslubuna uygun nazmedilmiştir.

Kur'an-ı Kerim'de kavil/söz kelimesi, genel itibarıyla, "mâruf, sedîd, belîğ, leyyin, kerîm ve meysûr" gibi vasıflarla nitelendirilmektedir. Bu sıfatlar kullanılarak tarif edilen söz söyleme biçimi, tespit edilebildiği kadarıyla, Yunus'un özellikle nasihat muhtevalı "söz" beyitleri ve tebliğ üslubu ile örtüşmektedir.

Bu çalışmada, Kur'an-ı Kerim temel alınarak, "söz"ün mahiyeti ve söz söyleme üslubuna ilişkin bir değerlendirme yapılmış, bahsi geçen sıfatlar üzerinden, Yunus Emre'nin şiirleri incelenmiş ve içerisinde "söz" geçen beyitler tasnif edilip yorumlanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Kur'an-ı Kerim, Söz, Yunus Emre, Tebliğ, İrşad

Abstract

Yunus Emre, who lived in the 14th century, is one of Turkish literature's foremost Sufi poets. With his Sufi style based on the Quran and Sunnah, he shaped Anatolians' faith and wisdom, and with his effortless language, he created a Turkish literary tradition. In his poetry, he tried to explain the essence of being a perfect human, oneness of God, and the ways to reach the truth by interpreting previous Sufis' thoughts and experiences within the frame of principles set up in the Quran-Al-Karim. When referring to his "words," he sometimes elucidated that "words of Yunus are from poetry but in fact from the Book," directly indicating that the resource of his "words" is the Quran-Al-Karim. Sometimes he would even indirectly say that "one who does not understand the meaning of the words thinks them my words," referring to the original owner of his words. The style in his other poems follows this same theme.

The Word/Kavl in the Quran-Al-Karim is generally described by features, such as "famous, soft, eloquent, right, generous, easy." The style of utterance characterized here corresponds with his "word" verses, which both advise and preach.

This study examines the meaning of "word" and the utterance style of Quran-Al-Karim. The poems of Yunus Emre are investigated based on the aforementioned descriptions, and the verses where the "word" is mentioned are classified and interpreted.

Keywords

Quran-al-Karim Word, Yunus Emre, Religious Preaching, Guidance

* Sorumlu Yazar: Reyhan Çorak (Dr. Öğr. Üyesi), İstanbul Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Türk İslam Edebiyatı Bölümü, İstanbul, Türkiye.
E-posta: reyhancorak@yahoo.com ORCID: 0000-0003-1978-1604

Atf: Çorak, Reyhan. "Yunus Emre'de Tebliğ ve İrşat Açısından Sözün Kullanımı." *darulfunun ilahiyat* 32, 'Yunus Emre' Özel Sayısı (2021): 67–87. <https://doi.org/10.26650/di.2021.32.1023866>

Extended Summary

The longest and the most prolific period of Turkish literature occurred under the influence of the Quran-el-Karim. Islam and dominant features of Islamic civilization became a key element in the content of literary works, and it shaped the styles of poets and writers. These rules were categorized as negative and positive in the relevant verses about the “utterance” in the Quran-el-Karim.

Positive description about the meaning of the Word is as follows:

Kavl-i hasen, which means eloquence in Arabic; kavl-i maruf, which means appropriate, positive, and legitimate; kavl-i sedid, which means solid and right; kavl-i tayyib, which means nice; kavl-i leyyin, which means soft, sweet, useful, and nice; kavl-i kerim, which means respectful; kavl-i belîğ, which means clear and effective; kavl-i meysur, which means facilitator; kavl-i sabit, which means firm. These classifications correspond with the implications for the Word in Yunus Emre’s poetry.

The Word concept, which has many definitions, is described as “a vocable made out of one or more syllables.” The “Word” is valuable because it ensures continuity of information and experiences and passing down the truth to next generations. The Word, which is the most important transmitting element, is a means to explain oneself with ethics, meaning, power, or to teach the essence of religion and morality. The Word, as it has been known since the earliest examples of Turkish literature, has been used, conforming to the essence of its description and being convenient with approbation, description, classification of the Quran-Al-Karim.

Kutadgu Bilig, which is one of the most important sources of Turkish culture history, includes information and merits for an ideal lifestyle and fair government organization and for human beings to live happily in this life and afterlife. Some parts relating to the Word give place to such expressions: “watch to your Words so that your head shall not get cut off, hold your tongue so that your tooth shall not be broken, if you know your word before you speak it would be knowledge; ignorant’s word turns back and troubles him, I didn’t gain from saying much words but saying words is not unnecessary.”

The first Turkish Dictionary, *Dîvânü Lugâti t-Türk*, is an encyclopedia that includes information related to 11th century grammar, Turkish history, geography, mythology, folklore, and folk literature; opinions on medicine and treatment methods; and rich content relating to names, tribe, and place names. Proverbs and idioms related to Word and manner of speaking in the dictionary are “empty spoon does not suit mouth, just as plain words do not suit ears. You may sit on the table owing to your words.”

Atebetü'l-Hakâyik is a moral and advisory book. In the work, Edib Ahmed Yükneci says “decency starts with holding tongue. The best word is the word of the man who thinks before speak. Right word is the treasure of mouth and tongue.”

Words uttered during the first period of Turkish literature correspond to the things mentioned in the Quran-Al-Karim since it is the primary source. Yunus Emre's hymns as continuation of this tradition comprise the same advice about the Word. Emre, who utters the truth and Oneness of God vigorously, changes his style to preaching to demonstrate the right path.

The essence of being a human is care and love in His creation. The love that makes up his shortcomings and makes him live a life that God wants is the reason for a human to exist. Emre mentioned this in all of his hymns through Turkish language in the best way. It is a conscious effort to write plain, sincere, and literarily powerful contexts. He examined the social and political society in which he lived and presented practical solutions to the problems. These solutions, according to the topic, sometimes are uttered with love and sometimes in an advisory manner. His manner of talking about language and statements and implications on "word" are primarily to provide information and advise the speaker about eloquence.

Regarding features of the classification of word in the Quran-Al-Karim and Yunus Emre's verses about word, it is seen that advice in the same manner are versified. Advice that is essential for conducting guidance and religious preaching actions, when it is conducted timely and properly, would ensure agreement upon everything wherever a word is needed. Speaking of specific terms and concepts about any kind of topic, actually uttering words properly, prevents confusion, and uttering sweet and right things gently prevents hardness of heart.

Giriş

Türk edebiyatının en uzun ve en verimli dönemi Kur'ân-ı Kerîm'in tesiri altında gelişmiştir. İslâm dini ve medeniyetinin hâkim vasıfları edebî eserlerin özellikle muhtevalarında belirleyici bir unsur olmuş, şairlerin ve yazarların üsluplarını tanzim etmiştir.¹ Bu nizam Kur'an-ı Kerîm'de "söz söyleme"ye ilişkin ayetlerde zikredilerek kaideler olumlu ve olumsuz olmak üzere tasnif edilmiştir.²

Sözün mahiyetine dair olumlu sıfatları şunlardır:

Kavl-i Hasen:³

Kavl-i hasen, güzel söz söylemek anlamında Kur'ân-ı Kerîm'de bir yerde geçmektedir:

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ.

"Bir zamanlar biz İsrâiloğulları'ndan, "Yalnız Allah'a kulluk edeceksiniz; ana babaya, yakın akrabaya, yetimlere, yoksullara iyilik edeceksiniz. İnsanlara güzel söz söyleyin, namazı kılın, zekâtı verin" diyerek söz almıştık. Sonra, içinizden küçük bir kesim dışında, sözünüzden döndünüz; hâlâ da sırt çevirmektesiniz."⁴

Kavl-i Maruf:⁵

Kavl-i maruf, uygun, olumlu, meşru söz anlamında Kur'ân-ı Kerîm'de yedi yerde geçmektedir:

وَلَكِنْ لَا تُوَاعِدُوهُمْ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَّعْرُوفًا.

"(...)Fakat meşrû söz söylemeniz dışında onlarla gizli sözleşme yapmayın (...)."⁶

1 Mustafa İsmet Uzun, "Kur'ân (Edebiyat)", *DİA*, C: 24, s. 414

2 Makalede, konu ile ilişkisi bakımından, "söz"e dair sadece olumlu sıfatlara yer verilecektir.

3 Mehmet Görmez, "Kur'an-ı Kerim'in Işığında Söz ve Davranış Estetiği", *Diyanet: Aylık Dergi*, no. 189 (Ankara 2006): s. 6.

4 Bakara Suresi 2/83.

5 Görmez, "Kur'an-ı Kerim'in Işığında Söz ve Davranış Estetiği", s. 6; İsmail Lütfi Çakan, "Hitâbet ve İrşâd Açısından Kur'an-ı Kerim'de Söz Çeşitleri", *I. Din Şurası Tebliğ ve Müzakereleri*, no. I (Ankara, 1995), s. 250-251; Esra Hacımuftuoğlu, "Kur'ân-ı Kerîm'de Mü'minlerin Ağız ve Söz Disiplini", *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, no. 42 (Erzurum, 2014): s. 221-224; Ahmet Koç, "Dini İletişim Bağlamında Kur'an'da 'Kavl' (Söz) Çeşitleri", *Diyanet: İlmî Dergi*, no. 44 (4) (Ankara 2008): s. 34-36.

6 Bakara Suresi 2/235.

قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَدَىٰ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ.

“İyi sayılan bir söz ve bir bağışlama, arkasından eziyet gelen bir sadakadan daha iyidir. Allah zengindir, halîmdir.”⁷

وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَامًا وَارزُقوهُم فِيهَا وَاسْوَهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا.

“Allah’ın geçimimize dayanak kıldığı mallarınızı akli ermezlere vermeyin; o mallarla onları besleyin, giydirin ve onlara güzel söz söyleyin.”⁸

وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينُ فَارزُقُوهُم مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا.

“(Vâris olmayan) yakınlar, yetimler ve yoksullar miras taksiminde hazır bulunurlarsa bundan, onları rızıklandırın ve onlara güzel söz söyleyin.”⁹

وَلَا تَقْرُبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ذِكْمٌ وَصِيكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ.

“Rüşdüne erişinceye kadar yetimin malına, onun iyiliğine olmadıkça el sürmeyin. Ölçü ve tartıyı adalette yapın. Biz herkese ancak gücünün yettiği kadarını yükleriz. Söz söylediğiniz zaman, yakınlarınız hakkında bile olsa, adaletli olun. Allah’a verdiğiniz sözü eksiksiz yerine getirin. İşte düşünüp öğüt alınız diye Allah size bunları emretti.”¹⁰

يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ إِنْ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا.

“Ey peygamber hanımları! Siz herhangi bir kadın gibi değilsiniz. Eğer gûnahtan sakınmak istiyorsanız sözü edalı bir tavırla söylemeyin ki, kalbinde çürüklük olan kimse ümide kapılmasın. Ayrıca düzgün söz söyleyin.”¹¹

طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرَ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ.

“Güzel olan itaattir, dinen ve örfen makbul sözdür. Durum (savaş emri) kesinlik kazanınca Allah’a karşı sadâkat gösterelelerdi onlar için hayırlı olacaktı.”¹²

7 Bakara Suresi 2/263.

8 Nisa Suresi 4/5.

9 Nisa Suresi 4/8.

10 En’am Suresi 6/152.

11 Ahzab Suresi 33/32.

12 Muhammed Suresi 47/21.

Kavl-i Sedid:¹³

Kavl-i sedid, sağlam ve doğru söz anlamında Kur’ân-ı Kerîm’de iki yerde geçmektedir:

وَلِيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا.

“Geriyeye eli ermez, gücü yetmez çocuklar bırakmış olmaları halinde onlar hakkında endişe duyacak olanların (başkalarının yetimleri için de) kalpleri sızlasın; Allah’tan sakınsınlar ve doğru söz söylesinler.”¹⁴

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا.

يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا.

“Ey iman edenler! Allah’a itaatsizlikten sakının ve doğru söz söyleyin ki, Allah sizin işlerinizi düzelsin, günahlarınızı bağışlasın.”¹⁵

Kavl-i Tayyib:¹⁶

Kavl-i tayyib, hoş söz anlamında Kur’ân-ı Kerîm’de bir yerde geçmektedir:

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ.

تُؤْتِي أُكْلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ.

“Allah’ın nasıl bir misal getirdiğini görmedin mi? Güzel sözü, kökü sabit, dalları gökte olan güzel bir ağaca benzetti. O ağaç, rabbinin izniyle her zaman meyvesini verir. Öğüt alsınlar diye Allah insanlara böyle misaller getirmektedir.”¹⁷

Kavl-i Leyyin:¹⁸

Kavl-i leyyin, yumuşak, tatlı ve faydalı hoş söz anlamında Kur’ân-ı Kerîm’de bir yerde geçmektedir:

13 Görmez, “Kur’an-ı Kerim’in Işığında Söz ve Davranış Estetiği”, s. 7; Çakan, “Hitâbet ve İrşâd Açısından Kur’an-ı Kerim’de Söz Çeşitleri”, s. 252; Hacımüftüoğlu, “Kur’an-ı Kerim’de Mü’minlerin Ağız ve Söz Disiplini”, s. 228-230; Koç, “Dini İletişim Bağlamında Kur’an’da ‘Kavl’ (Söz) Çeşitleri”, 36-37.

14 Nisa 4/9.

15 Ahzab 33/70-71.

16 Görmez, “Kur’an-ı Kerim’in Işığında Söz ve Davranış Estetiği”, s. 7.

17 İbrahim Suresi 14/24-25.

18 Görmez, “Kur’an-ı Kerim’in Işığında Söz ve Davranış Estetiği”, s. 7; Çakan, “Hitâbet ve İrşâd Açısından Kur’an-ı Kerim’de Söz Çeşitleri”, s. 253-254; Hacımüftüoğlu, “Kur’an-ı Kerim’de Mü’minlerin Ağız ve Söz Disiplini”, s. 226-228; Koç, “Dini İletişim Bağlamında Kur’an’da ‘Kavl’ (Söz) Çeşitleri”, s. 39-40.

أَذْهَبَا إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى.
فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَى.

“İkiniz beraber Firavun’a gidin, çünkü o sınırı çok aştı. Yine de ona söyleyeceklerinizi yumuşak bir üslupla söyleyin, ola ki aklını başına toplar veya içine bir korku düşer.”¹⁹

Kavl-i Kerim:²⁰

Kavl-i kerim, saygılı söz anlamında Kur’ân-ı Kerîm’de bir yerde geçmektedir:

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَنْتَلِعَنَّ مِنْ دُونِكَ الْأَكْبَرُ أَتَدْرِكُهُمَا أَوْ يَكْلَاهُمَا فَلَا تُقْلِلْ لَهُمَا
أَفًّا وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا.

“Rabbin, sadece kendisine kulluk etmenizi ve anne babanıza iyi davranmanızı emretti. Onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlanırsa onlara öf bile deme! Onları azarlama! İkisine de gönül alıcı güzel sözler söyle.”²¹

Kavl-i Belîğ:²²

Kavl-i belîğ, açık ve tesirli söz anlamında Kur’ân-ı Kerîm’de bir yerde geçmektedir:

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا.

“Onlar, kalplerindeki Allah’ın bildiği kimselerdir. Onlara aldırma, kendilerine öğüt ver ve onlara durumları hakkında tesirli söz söyle.”²³

19 Taha 20/43-44.

20 Görmez, “Kur’an-ı Kerim’in Işığında Söz ve Davranış Estetiği”, s. 7; Çakan, “Hitâbet ve İrşâd Açısından Kur’an-ı Kerim’de Söz Çeşitleri”, s. 254-255; Hacımüftüoğlu, “Kur’an-ı Kerim’de Mü’minlerin Ağız ve Söz Disiplini”, s. 230-231; Koç, “Dîni İletişim Bağlamında Kur’an’da ‘Kavl’ (Söz) Çeşitleri”, s. 40-41.

21 İsra 17/23.

22 Görmez, “Kur’an-ı Kerim’in Işığında Söz ve Davranış Estetiği”, s. 7; Çakan, “Hitâbet ve İrşâd Açısından Kur’an-ı Kerim’de Söz Çeşitleri”, s. 252; Hacımüftüoğlu, “Kur’an-ı Kerim’de Mü’minlerin Ağız ve Söz Disiplini”, s. 224-226; Koç, “Dîni İletişim Bağlamında Kur’an’da ‘Kavl’ (Söz) Çeşitleri”, s. 38-39.

23 Nisa 4/63.

Kavl-i Meysur:²⁴

Kavl-i meysur, kolaylaştırıcı söz anlamında Kur'an-ı Kerim'de bir yerde geçmektedir:

وَأَمَّا تُعْرَضْنَ عَنْهُمْ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا مَيْسُورًا.

“Eğer sen kendin dahi rabbinden umduğun bir lutfu beklemek durumunda (ihtiyaç içinde) olduğun için onlara ilgi gösteremiyorsan, hiç değilse kendilerine rahatlatıcı bir söz söyle!”²⁵

Kavl-i Sabit:²⁶

Kavl-i sabit, sağlam söz anlamında Kur'an-ı Kerim'de bir yerde geçmektedir:

يُنَبِّئُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ.

“Allah sağlam söze iman edenleri hem dünya hayatında hem de âhirette sağlam tutar, Allah zalimleri de şaşırır ve Allah dilediğini yapar.”²⁷

Kur'an-ı Kerim'de bu şekilde sıralanan sözün mahiyetine ilişkin kaideler, söz söylemenin sıradan bir iş olmadığına, sorumluluk gerektirdiğine delalet etmektedir.²⁸ Bu münasebetle Hz. Peygamber'in peygamberlik özellikleri arasında zikredilen tebliğ ve irşad mes'ûliyeti kastedilen kaideler üzerine inşa edilmiştir.²⁹

Sözlükte “bir şeyi veya bir haberi ulaştırmak”³⁰ anlamındaki tebliğin terim mânâsı “Allah tarafından vahiy yoluyla gönderilen hükümlerin hiçbirinin, peygamberler tarafından gizlenmeden ve herhangi bir katkı yapılmadan Allah'tan geldiği şekildeyle

24 Görmez, “Kur'an-ı Kerim'in Işığında Söz ve Davranış Estetiği”, s. 7; Çakan, “Hitâbet ve İrşâd Açısından Kur'an-ı Kerim'de Söz Çeşitleri”, s. 254-255; Hacımüftüoğlu, “Kur'an-ı Kerim'de Mü'minlerin Ağzı ve Söz Disiplini”, s. 230-231; Koç, “Dini İletişim Bağlamında Kur'an'da 'Kavl' (Söz) Çeşitleri”, s. 37-38.

25 İsra 17/28.

26 Koç, “Dini İletişim Bağlamında Kur'an'da 'Kavl' (Söz) Çeşitleri”, s. 41.

27 İbrahim Suresi 14/27.

28 Hacımüftüoğlu, “Kur'an-ı Kerim'de Mü'minlerin Ağzı ve Söz Disiplini”, s. 210.

29 Geniş bilgi için bk. Mehmet Soysaldı, “Kur'an'da Tebliğ Yöntemleri ile İlgili Kavramların Analizi”, *Diyanet: İlmî Dergi*, no. 39 (3) (Ankara 2003): s. 43-64; Mücteba Uğur, “Kur'an-ı Kerim ve Hadislerde Hz. Peygamber'e Hitap Şekilleri”, *Diyanet İşleri Başkanlığı Dergisi*, no. 13 (2) (Ankara ty.): s. 67-74.

30 Mehmet Boynukalın, “Tebliğ”, *DİA*, C: 40, s. 218.

insanlara bildirilmesi”dir.³¹ “Doğru yolu göstermek”³² anlamındaki irşad ise “müslümanlar arasında mânevî yardımlaşma ve dayanışmayı sağlayan vasıtaların başında yer almaktadır.”³³

İslamiyette tebliğ sadece Hz. Peygamberin değil inanan bütün insanların vazifesidir ve herhangi bir karşılık beklemeden herkes, kendi seviyesine, üslubuna ve kabiliyetine göre irşad faaliyetlerinde bulunmak mecburiyetindedir.³⁴ Bu sebeple özellikle tasavvufî zeminde İslâm’ın kaidelerini, nasihat etme üslubuyla ifade etmeye çalışan şairler, tebliğ ve irşad faaliyetlerini, hakikati en uygun taşıma ve aktarma biçimi olan şiir ile ifa etmişlerdir. Şiirlerini yani sözlerini de hem yukarıda zikredilen tasnife uygun hem de söze dair söyleyeceklerini bu tasnifle aynı istikamette nazmetmişlerdir.

“Söz”e Dair

Hakkında pek çok açıklayıcı tanım yapıldığı söz kavramı, sarîh bir şekilde “ağızdan çıkan, bir veya daha çok heceden meydana gelen kelime veya kelime dizisi.”³⁵ olarak tarif edilmektedir. “Söz”ü asıl kıymetli kılan âmil bilgi ve tecrübenin sürekliliğini sağlaması ve hakikatin nesilden nesile aktarılmasını temin etmesidir. Bu mânâda en mühim taşıyıcı unsur olan söz, âdâbı, mahiyeti, kudreti ve konuşma/söyleme üslubuyla meramı anlatmak veya dinî ve ahlâkî esasları öğretmek için kullanılan bir vasıta hükmündedir. Türk edebiyatının bilinen ilk örneklerinden itibaren söz, Kur’ân-ı Kerîm’in takdirine uygun, tanımlanmaya, tasnif edilmeye ve tarifinin mahiyetine riayet edilerek kullanılmaya çalışılmıştır. Hemen hemen muhtevâsı dinî, ahlâkî ve didaktik olan eserlerin tamamında söze ilişkin ya müstakil bölümler yer almış ya da yeri geldikçe ilgili hususlar beyitlerde dile getirilmiştir. Ayrıca söz konusu eserlerin üslubu söz söyleme üslubuna uygun inşa edilmiştir.

Türk kültür tarihinin önemli kaynaklarından birisi olan *Kutadgu Bilig*, ferdî ve toplumsal hayatın ideal bir biçimde yaşanabilmesi, devlet teşkilatının adaletli bir şekilde işleyebilmesi ve insanın iki dünya saadetine kavuşabilmesi için gerekli görülen bilgileri ve faziletleri ihtiva etmektedir. Eserde, bu bilgi ve faziletlerin doğru bir biçimde elde edilmesi ve kullanılmasına yönelik yöntemler de gösterilmiştir.³⁶

31 Muhammed Ali es-Sâbûnî, *en-Nübüvve ve 'l-enbiyâ*, (Dimeşk: Mektebetü'l-Gazâlî, 1405/1985), 45. Konu ile ilgili geniş bilgi için bk. Boynukalın, “Tebliğ”, s. 269.

32 Bekir Topaloğlu, “İrşad”, *DİA*, C: 22, s. 454.

33 Topaloğlu, “İrşad”, s. 454.

34 Mehmet Soysaldı, “Kur’an’da Tebliğ Yöntemleri ile İlgili Kavramların Analizi”, s. 45.

35 Kubbealtı Lugatı, “Söz”, Erişim: 26.08.2021. <http://lugatim.com/s/s%C3%B6z>

36 Komisyon, “Kutadgu Bilig”, *DİA*, C: 26, s. 478.

Söze ilişkin kısımlarda “Sözüne dikkat et başın gitmesin, dilini tut dışın kırılmasın. Söz bilerek söylenirse bilgi sayılır; bilgisizin sözü kendi başını yer. Çok sözden fayda görmedim, ama söylemek de faydasız değildir. Dilini iyi gözet başın gözetilmiş olur; sözünü kısa kes ömrün uzun olur. İnsan iki şey ile kendisini ihtiyarlamaktan kurtarır. Biri iyi iş, diğeri iyi söz. Kendine ölümsüz bir hayat dilersen, ey hakîm, işin ve sözün iyi olsun. Söz deve burnu gibi yularlıdır. O dışı deve boynu gibi nereye çekilirse oraya gider. Sözü bilerek söyleyen çok kimse var. Benim için sözü anlayan adam azizdir. Akıl süsü dil, dil süsü söz; insanın süsü yüz, yüzün süsü gözdür. Söz kara yere mavi gökten indi; insan kendisine sözü ile değer verdirdi.”³⁷ gibi ifadeler yer almaktadır.

Türk dilinin ilk sözlüğü olan *Dîvânü Lügâti't-Türk*, aynı zamanda Türkçe'nin XI. yüzyıl dil bilgisi kaideleri hakkında bilgi veren, dönemin Türk tarihi, coğrafyası, mitolojisi, folklor ve halk edebiyatı, tıbbi ve tedavi usullerine ilişkin değerlendirmeler yapan ve kişi, boy ve yer adlarına dair zengin malumat ihtiva eden ansiklopedik bir eserdir.³⁸ Eserde söz ve konuşma âdâbı üzerine söylenen atasözü ve deyimler: “Kuru kaşık ağza yaraşmaz, kuru söz kulağa yaraşmaz. Dil ile sofraya erişilir. Dil ile bağlanan dişle çözülmez. Sözün tadına dalan kimse esir olur (Lafa dalan tutsak olur). Çok sözü anlamak olmaz, yalçın kaya yıkılmak olmaz. İnsan çok sözü anlayamaz, nasıl ki dağdan yalçın kayayı yıkamaz.”³⁹ şeklinde ifade edilmiştir.

XII. yüzyılda yazılmış *Atebetü'l-Hakâyık* da bir ahlâk ve nasihat kitabıdır.⁴⁰ Edip Ahmed Yüknêkî tarafından kaleme alınan eserde; “Edeplerin başı, dili gözetmektir. Düşünerek konuşan adamın sözü, sözün iyisidir. Ağzın ve dilin ziyneti doğru sözdür. Doğru söz, bal ve yalan söz soğan gibidir, soğan yiyip ağzı acılandırma; bal ye. Yalan söz hastalık ve doğru söz şifâ gibidir. Sözü düşünerek söyle, acele etme; sözünü sakla ki, sonra başını saklamayasın.”⁴¹ şeklinde değerlendirmeler bulunmaktadır.

37 Semra Tunç, “Dede Ömer Rüşenî Dîvânı'nda Söz ve Konuşma Âdâbı ile İlgili Hususlar”, *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, no. 10 (Konya, 2001), s. 161-180. Ayrıca bk. Yûsuf Hâs Hâcib, *Kutadgu Bilig, II Çeviri*, hzl: Reşit Rahmeti Arat (Ankara: TTK, 1998), II/23,167; 23,170; 23,171;24,176; 24,181; 24, 183; 26,206; 26,207; 26,210; 31, 274.

38 Mustafa S. Kaçalın, “Dîvânü Lügâti't-Türk”, *DİA*, C: 9, s. 447.

39 Tunç, “Dede Ömer Rüşenî Dîvânı'nda Söz ve Konuşma Âdâbı ile İlgili Hususlar”, s. 161-180. Ayrıca bk.

Kaşgarlı Mahmud, *Dîvânü Lügâti't-Türk Tercümesi*, çev: Besim Atalay, (Ankara: TDK, 1998), I/383; 429; II/20; 150-51; III/20.

40 Tuncer Gülensoy, “Atebetü'l-Hakâyık”, *DİA*, C: 4, s. 50.

41 Tunç, “Dede Ömer Rüşenî Dîvânı'nda Söz ve Konuşma Âdâbı ile İlgili Hususlar”, s. 161-180. Ayrıca bk.

Edip Ahmed b. Mahmud Yüknêkî, *Atebetü'l-Hakâyık*, hzl: Reşit Rahmeti Arat (Ankara: TDK, 1992), 87/130; 87/133;88/155;88/161-63; 95/357-58.

Türk edebiyatının ilk dönem eserlerinde söze dair söylenenler, ana kaynaklardan biri olması sebebiyle Kur’ân-ı Kerîm’de zikredilenlerle aynı minvaldedir. Bu geleneğin devamı niteliğinde olan Yunus Emre’nin ilahileri de söze dair aynı nasihatleri ihtiva etmektedir. Hakikati ve tevhid akidesini aşkla söyleyen Yunus Emre, sözle ilgili tespitlerin ifadesine gelince, üslubunu, irşad maksadıyla bir tebliğ verme tavrına dönüştürmektedir.

Yunus’un Sözü

Yunus Emre, tasavvufi tecrübesini ilâhilerine samimiyeti ve aşkıyla heyecanla aktarmış, söze olan hakimiyeti, hikmeti dile getirmedeki kabiliyeti ve yormayan üslubuyla sözü mahiyetine uygun kullanmıştır. Şiirlerinde “insan olmanın, kendini bilmenin, Cenâb-ı Hakk’a ulaşmanın şartlarını ve yollarını anlatmıştır. (...) Yunus’un tasavvuf anlayışı Kur’an ve Sünnet’e, kendisinden önce yaşayan mutasavvıfların düşüncelerine ve tecrübelerine dayanır. (...) Yunus hiçbir zaman maddî unsurları amaç edinmemiştir. (...) Onun tarif ettiği insan Hz. Peygamber’in şahsında temsil edilen “insân-ı kâmil”dir (er kişi). Bu insan yaratılış gayesi olan ilâhî ahlâka ulaşmış, üstün özelliklerle donanmıştır. Yunus’a göre ahlâk insana yakışmayan davranışları terk edip ilâhî yaratılıştaki asla (fitrat-ı asliyye) yönelmektir. (...) Kâmil insan aşk ile Allah’a ulaşmış, ilâhî ahlâkla ahlâklanmıştır.”⁴² Öte yandan insanın insan olmasını sağlayan cevher yaratılışındaki aşktır. İnsanın eksiklerini tamamlayan ve onun Hakk’a lâayık bir hayat yaşamasını temin eden aşk, kulun var olma sebebidir.⁴³ Yunus, bütün bu tecrübeleri, ilahilerinde, Türkçenin ifade imkanlarını liyakatli bir biçimde kullanarak dile getirmiştir. Türk dili ile sade, samimî ve edebî gücü yüksek metinler ortaya koyması, bilinçli bir tercihtir. İçinde bulunduğu sosyal ve siyasî ortamı iyi tetkik etmiş, şiiriyle problemlere pratik çözümler sunmuştur. Bu çözümler, ele alınan konuya göre kimi zaman aşkla söylenmiş kimi zaman da nasihat etme üslubuyla dile getirilmiştir. Yunus Emre’nin dil ve ifadeye yönelik anlatımları ve “söz” konusuna ilişkin tespitleri de söz söyleyene, sözü söyleme üslubu hakkında bilgi vermek ve tavsiyelerde bulunmak yönündedir. Özellikle,

Keleci bilen kişünün yüzünü ağ ide bir söz
Sözi bişirüp diyenün işini sag ide bir söz (102/1-7)⁴⁴

42 Mustafa Tatçı, “Yunus Emre”, *DİA*, 43, s. 604-605.

43 Tatçı, “Yunus Emre”, s. 604-605.

44 Mustafa Tatçı, *Yunus Emre Divânı* (İstanbul: H Yayınları, 2020). Makale içerisinde kullanılan beyitlerin gazel ve beyit numaraları parantez içerisinde verilmiştir.

beyti ile başlayan meşhur gazeli⁴⁵ bu konuya dair fikirlerinin bir özeti gibidir. Şiir baştan sona sözü ölçülü söylemenin, tartıp biçmenin, aklın süzgecinden geçirmenin, yer ve zamana uygun, bir amaca matuf olarak ifade etmenin önemine dikkat çekmektedir ve nasihatî tutmanın değerine, sözün her şeyi değiştirmeye muktedir bir kuvvet olduğuna vurgu yapmaktadır. Bu yönüyle söz, kul ile Cenâb-ı Hak arasındaki ilişkiyi de belirleyen bir unsur olarak zikredilmektedir. Kişi sözü ile vardır. Bu münasebetle bilerek söylenmelidir. Sözünü bilen kendini de bilir. Sadece bu gazel ve ifade ettikleri ele alındığında bile Yunus'un söz söylemeye ilişkin izahları Kur'ân-ı Kerîm'deki terminolojiye uygun olduğunu göstermektedir.

Yunus Emre, aynı zamanda kendi özünü bilmemekle mânâyı idrak edememeyi eşit görmüş, bu durumun anahtarı olarak da yine Kur'ân-ı Kerîm'e işaret etmiştir:

İy kendözini bilmeyen söz ma'nîsin anlamayan
Hak varlığın isterisen uş 'ilm ile Kur'ân'dadur (65/5)

Sözün mânâsını anlayarak Hak varlığını Kur'ân-ı Kerîm'de arayan Yunus, sözün asıl kaynağının da Cenab-ı Hak olduğunu ifade etmektedir:

Diyen ol işiden ol gören ol gösteren ol
Her sözi söyleyen ol sûret cân menzildir (25/2)

Benüm degül bu kelecî varlık senün Yunus necî
Çün dilüme sensin kadîr sensüz lisân depretmeyem (183/9)

İy sözlerün aslın bilen gel di bu söz kandan gelür
Söz aslını anlamayan sanur bu söz benden gelür (42/1)⁴⁶

Sözün sahibi Allah ise muhatabın söze sahip çıkması gerekmektedir. Sırrı ihtiva eden emanet sözler, her yerde söylenip aşîkar edilmemelidir. Sözü anlayan, mânâyı bilen, gönül kulağı ile kibirlenmeden nasihat dinleyen âşîklar ile ancak söz paylaşılmalıdır.⁴⁷ Öte yandan asıl kaynağın Cenâb-ı Hak olması, sözün, O'nunla iletişimi sağlayan belirgin bir unsur olmasını beraberinde getirmektedir. Bu münasebetle sözün ilahî kelâmdan kaynaklandığı ve hakikat ile insan arasındaki

45 Bu şiire yönelik yorum denemeleri için bk Mustafa Güneş, "Yunus Emre'nin Sözü", *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)* (Eskişehir, 2011), s. 389; A. Azmi Bilgin, "Yunus'un Sözü", *Türk Dili: Dil ve Edebiyat Dergisi*, no. CXIX/819 (Ankara, 2020), s. 30-31; Cahit Kavcar, "Yunus'a Göre Sözün Değeri", *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991* (Ankara, 1995), s. 444-446.

46 Bu gazelin tamamı sözün asıl kaynağının Allah olduğu üzerinedir. Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 42. şiir.

47 Ömür Ceylan, "Yunus Vardır Hep Yunus'tan İçeri" Yunus'ta "Söz"ün Derinliği", *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, (Eskişehir, 2011), s. 100.

yegâne bir bağ olduğu düşünülürse Allah ile irtibatı güçlendiren bir vasıta ve fakat sadece insanın kendine ait bir mülk zannedilip konuşma yeteneğinden kaynaklandığı düşünülürse Allah ile irtibatı zayıflatan bir faktör olduğu önem kazanmaktadır:⁴⁸

Yunus imdi söz yatından söyle sözi gâyetinden
Key sakın o Şeh katından seni irag ide bir söz (102/7)

Sözü bu kadar iyi kullanan bir şairin kapalı anlamlar ihtiva eden ve anlaşılması güç olan şathiye türünde şiirler yazması onun açıkça ifade etmek istemediği mevzuları erbabı olmayanlardan korumak ve gizlemek için başvurduğu bir yöntemdir.⁴⁹ “Çıkdım erik dalına anda yedim üzümü” mısrasıyla başlayan meşhur şathiyesinin son beyitinde bu müphemliğin barındırdığı mânâyı şu şekilde ifade etmektedir:

Yunus bir söz söyledi hiçbir söze benzemez
Erenler meclisinde bürür ma'nî yüzünü⁵⁰

Şathiyelerindeki kapalı anlatım, hakikat sırrının ehil olmayan gönüllere açılmaması ve erbabı dışındakilere ifşa edilmemesi sebebinden kaynaklanmaktadır. Bundan dolayı her söz herkese söylenmemeli, sözün değeri düşürülmemelidir:

Bî-çâre Yunus'un altûn sözünü
Câhile söylemen kızıl pûl eyler (95/13)

İlahilerde söze ilişkin bir diğer hususiyet de sosyal hayatı düzenleyici bir unsur olarak ele alınıp dinî ve ahlâkî nasihatleri tebliğ etmede bir araç olarak kullanılmasıdır.⁵¹ Bu mânâda nazmedilen beyitler dinî tasavvufî öğretiyi insanlara ulaştırmak üzere apaçık söylenmiş ve verilen mesaja bir irşad vazifesi yüklenmiştir. Yunus Emre, sözün sahip olduğu gücü bu kez de kapalı bıraktığı sırrı aşikâr etmek için tebliğ ve irşada bir vasıta olsun diye kullanmıştır:

Uş gine geldüm ben bunda sır sözün 'ıyân eyleyem
Bir söz ile yiri gögi cümlesin hayrân eyleyem (173/1)

Yunus Emre'nin Şiirlerinde “Söz”ün İrşad ve Tebliğ Aracı Olarak Kullanımı

Kur'ân-ı Kerîm'de zikredilen söze dair tasnif ile Yunus Emre'nin söze ilişkin beyitlerinde ifade edilen hususiyetler göz önünde bulundurulduğunda aynı minvalde

48 Ali Günvar, “Yunus İmdi Söz Yatından”, *Sîreti Sûrette Görmek I-II, Çalıştay Tebliğler Kitabı [I-Kurmaca Dünyada Hz. Peygamber 'i Yazmak; II-Modern Şiirde Hz. Peygamber 'i Söylemek]* (İstanbul, 2018), s. 277.

49 Ceylan, “Yunus Vardır Hep Yunus'tan İçeri” Yunus'ta “Söz”ün Derinliği”, s. 102.

50 İsmail Hakkı Bursevî, Niyâzî-i Mısrî, Şeyhzâde, *Çıkdım Erik Dalına: Yunus Emre'nin Bir Şiirinin Üç Şerhi* (İstanbul: Büyüyenay 2017), s. 12.

51 Ceylan, “Yunus Vardır Hep Yunus'tan İçeri” Yunus'ta “Söz”ün Derinliği”, s. 103.

nasihatlerin nazmedildiği görülmektedir. Başta tebliğ ve irşad faaliyetlerini yürütmeye son derece önemli ve gerekli olan bu nasihatler, yerinde ve usulüne göre uygulandığında söze ihtiyaç duyulan her alanda anlaşmayı sağlayacak mahiyettedir. Herhangi bir konuda, o konuya mahsus kavram ve terimlerle konuşmak yani sözü usulüne uygun söylemek zihin karışıklığını önleyecek; üslubu yumuşak tutup tatlı ve doğru söylemek de gönül katılığını giderecektir. Bu münasebetle, bu bölümde, Yunus Emre'nin "söz"lü beyitleri Kur'ân-ı Kerîm'deki tasnife göre değerlendirilip yorumlanmaya gayret edilecektir.

Kavl-i Hasen ve Kavl-i Tayyib:

Güzel söz söyleme mânâsındaki kavl-i hasen ve hoş söz mânâsındaki kavl-i tayyib, Yunus'un şiirinde tatlı söylemek ibaresiyle karşılık bulmaktadır. Sohbetlerde unutulmamak ve hayırla yâd edilmek isteyen kimselerin, güzel davranışlarda bulunması ve tatlı sözler söylemesi gerektiği belirtilir:

Şîrîn hulklar eylegil tatlu sözler söylegil
Sohbetlerde Yunus'ı hergiz unutmayalar (57/9)

Aynı şekilde sözün mânâsını anlayana bu söz şeker gibi tatlı gelmektedir:

Dost yüzini gördü gözüm erenlere toprak yüzüm
Söz anlayana bu sözüm gerek şekeristân ola (4/3)

Kavl-i Maruf:

Uygun, olumlu ve meşru söz anlamındaki terkip, Yunus Emre'nin bazı beyitlerinde zıddı üzerinde anlatılmıştır. Sözü uygun ve meşru söylemenin kıymetine ilişkin vurgu kötü sözün değersizliği ifade edilerek nazmedilmiştir:

Münkir sözünü bilmez sözi ileri varmaz
Neye teşbih idersin anlanmaz düşe benzer (66/8)

Bir kişinin yatlı sözün varuban kimseye dime
Biz uludan işitmişüz hınzırdan girüdür gammâz (109/5)

Kimi zaman Yunus, sözü hikmetin yolu şeklinde vasıflandırarak veya aşkla söylenip aşktan geldiğini vurgulayarak ona meşruiyet kazandırmıştır:

Sûret söz kanda buldı kanda sözi iş oldu
Sûrete kendü geldi dil hikmetün yoludur (25/3)

Yırde vü gökde ışkıla ışkdan gelür bu söz dile
Bîçâre Yunus ne bile ne kara okıdı ne ak (130/9)

Kimi zaman da "sözün hası" ibaresini kullanarak olumlu ve uygun sözün benlik davası gütmeyenler tarafından söylenebileceğini ifade etmiştir:

Geç benlik da'vâsından söyle sözün hâsından
Ol Allah korkusundan benzi anun sarı gerek (142/2)

Kavl-i Sedîd:

İslam toplumunun en temel ahlâkî değerlerinden biri olan doğru sözlü olmak hem Kur'ân-ı Kerîm'de hem de hadislerde sıkça vurgulanmaktadır. Yunus Emre de şiirlerinde sözü güzel söylenmenin yanı sıra işitilen sözü, olduğu gibi dosdoğru söylemenin, yalana bulaştırmamanın önemi üzerinde durmaktadır:

Söyledüğün kelecîyi işitdiğün gibi söyle
Kendözünden zîrekenüp birkaç söz dahı katmagıl (159/6)

Ayrıca yalancılık ve gammazlığı ağır suçlardan biri sayarak böyle davrananların ahirette yerinin dar olacağını söyleyip ikaz etmektedir:

İy dostını düşmân dutan gaybet yalan söz söyleme
Bunda gammâzlık eyleyen anda yiri tar olsun (63/2)

Ma'nî berâtın aldık uş gine elümüze
Hak sözi viribidi pâdişâh dilümüze (319/1)

Mânâyı idrak edip Hak sözü dile getirdiğini ifade eden Yunus Emre, beyitteki Hak sözi tabiri ile hem sözünün doğru olduğuna hem de sözünün Cenab-ı Hak'tan geldiğine işaret etmektedir.

Allah'ı tahkikî olarak bilen kimsenin en önemli hususiyeti her gönülde hazır olmasıdır. Kimsenin gönlünü kırmadığı için bütün gönüllerde onun sevgisi bulunmaktadır. Bu kimseler kendilerini tam olarak Allah'a teslim ettikleri için asla nefeslerini boşuna tüketmezler ve dedikodu yapmazlar:⁵²

'Âriflerden nişân budur her gönülde hâzır ola
Kendüyi teslim eyleye sözde kıl ü kâl olmaya (5/4)

Cenab-ı Hak insanlara doğru söylemeyi emrettiği için insanın sözü doğru olmalıdır. Aksi halde bugün bu dünyada yalan söyleyen yarın ahirette utanacaktır:

Kuli'l-hak didi Çalab sözi toğrı desene
Bugün yalan söyleyen erte utanasıdur (29/3)

Yunus sözünü o kadar inandırıcı söyler ki münkir bile inkar edecek, yalanlayacak bir şey bulamaz. Fakat bu münkir ömrünü zulmette geçirdiği, iman nuruyla nurlanmadığı için marifet yoksunudur. Yani sözün doğru olduğunu anlar ama mânâsına eremez:

52 A. Azmi Bilgin, "Yunus Emre'de Sözün Gücü", *Vakıf İnsan Prof. Dr. Hikmet Özdemir Armağanı*, (İstanbul, 2019), s. 221.

Yunus sözinde yalan görmedi münkir olan
Ömrin zulmete salan ma'rifet yohsulıdır (25/7)

Kavl-i Leyyin:

Yunus Emre'nin beyitlerinde bir taraftan sözün davranışı etkileyen gücüne vurgu yapılırken diğer taraftan bu etkinin olumlu yönde olması için gayret sarf edilmektedir. Sözün yumuşak ve tatlı bir üslup ile söylenmesinin karşıda bırakacağı tesire işaret edilmektedir:

Söz var kılır gönüli şâd söz var kılır bilişi yad
Eger horluk eger izzet her kişiye sözden gelür (42/2)

Mânâya ermiş olan müminin gönlü Cenab-ı Hakk'ın tahtıdır. Böyle bir gönlün tavrı da yumuşaktır, oradan söylenen sözü de yumuşaktır. İçeride ne varsa dışarıya o aksetmektedir. Gönlü taş gibi olanın sözü ne kadar yumuşak olursa olsun içerde zehir piştiğinden yani hakikatten bîhaber olduğundan dışarı ağı dökülmektedir:

Taş gönülde ne biter dilinde agu düter
Niçe yumşak söylese sözi savaşa benzer (66/2)

Yunus Emre bazı beyitlerinde de sözü tevhid akidesini ifade edebilmek ve muhatabına tesir edebilmek için yumuşatmıştır:

Birlik diyen katında hiç sen ben demek hiç yok durur
Yunus dilin sen yumşatdun bu tevhîdi eyitmeye (323/9)

Aynı şekilde ölümün var olduğu hatırlatılarak üslubun yumuşatılması icap ettiği ve sözün zalimce söylenmemesi gerektiği ifade edilmektedir:

Yunus sözi 'âlimden zinhâr olman zâlimden
Korka durun ölümden cümle togan ölmüşdür (76/5)

Kavl-i Belîğ:

Tesirli ve dokunaklı söz mânâsındaki kavli-i belîğ, Yunus Emre'nin şiirlerinde sözün sahip olduğu kuvvet ile ölçülmektedir. Söz ihtiva ettiği mânâ ve ifade ediliş üslubuyla savaşı başlatıp barışı getirebilmektedir. Kıymetliyi kıymetten düşürüp kıymetsize kıymet verdirebilmektedir. Bu münasebetle Yunus Emre'de sözü söyleyen kadar dinleyen yani mânâyı kavrayabilen de önemli bir unsur olarak bulunmaktadır. Zira söylenen sözün karşıda tesir etmesi ancak sözü işitenin miktarı kadar olabilmektedir. Bu bakımdan cahile söz söylemek, sözü pul eylemektir. Çünkü söz cahile tesir etmemekte, mânâ kıymetini kaybetmektedir:

Bî-çâre Yunus'un altûn sözünü
Câhile söylemen kızıl pûl eyler (95/13)

Aynı şekilde mânâ cevherini taşımayı bilmeyen gönüllerin sözün kıymetini de bilemeyeceği vurgulanmaktadır. Ne kadar tesirli ve dokunaklı söylenirse söylensin nasibi yok ise kıymeti bilinmeyecektir:

Gevhersüz gönüllere yüz bin söz eydürisen
Hak'dan nasib olmasa nasib olası degül (158/3)

Başka bir beyitte sözü ulu orta söylemek, bir bakıma emanete sahip çıkamamak anlamına gelmektedir. Zira varlığın sebebi olan aşkın haberini, her mecliste anlatmak uygun düşmemektedir:

Emânetdür sakıngıl ışk haberini zinhâr
Oturup degme yirde söyleme ışkun sözün (254/6)

Diğer taraftan sözü söyleyenin de dinleyeninin de sessizlik olduğu, bir başka deyişle fena bulduğu yani tesir derecesinin çok yüksek olduğu bir merteye vardır ki orada dilsiz söylemekte, kulaksız işitmekte ve söz câna ulaşmaktadır:

Dilsüzler haberini kulaksuz dinleyesi
Dilsüz kulaksuz sözün cân gerek anlayası (382/1)

Aynı şekilde müminler arasındaki irtibatın ortak bir sırta sahip olmaktan kaynaklandığını, kendi diliyle müminin müminin aynası olduğunu ifade eden Yunus Emre sözün tesirli olabilmesi için her şeyden önce dert sahibi olunması gerektiğini belirtmektedir. Dert sahibi olmak, hakikatin mânâsının yani onu ifade eden sözün kıymetini bilerek aramaktır:

Dertsüzlere benüm sözüm benzer kaya yankusına
Hâldaş bilür hâlâdaşınun gönlindeki şol râzını (359/7)

Kavl-i Meysur:

Kavl-i meysur kolaylaştırıcı söz demektir. Sözü kolayından söylemek, az ve öz söylemek, zihni ve gönlü yormadan mânâyı ifade etmek, edebî tabirle, aslında Yunus Emre'nin bütün üslubuna hakim olan "sehl-i mümteni" ile sözü söylemektir. Kolaylaştırıcı söz diğer taraftan, eğer mânâ ile kastedilen herhangi bir fiil ise onun da kolay ifa edilebilir olması gerektiği anlamındadır. Fakat söz konusu olan Yunus Emre'nin hakikati ifade etmek üzere nazmettiği beyitler olunca yani mânâ soyut bir hal alınca kavl-i meysûr mânâyı dolandırmadan, açık, sade ve anlaşılır bir şekilde ifade etmek anlamında değerlendirilmiştir:

Bu gönüller pâsını yuyuban gidermege
Şol sözi söylegil kim sözün hulâsasıdur (29/2)

İlahî aşkla dolan gönlünü yatıştırıramayan ve coşkunun haline dayanamayan Yunus, sözlerinin iradesinin dışında dilinden dökülüverdiğini ifade ettikten sonra

bu sözlerin kıymeti ve üslubu sebebiyle âlemlere destan olacağını, dilden dile dolaşip her yerde okunacağını ve nesilden nesile aktarılacağını ifade etmektedir:

Işka döyemedi özüm gensüzün açıldı râzum
Yunus senün işbu sözün 'âlemlere destân ola (4/8)

Sözün dillere destan olması bir yönüyle sade, akıcı ve kolay öğrenilebilir olması anlamındadır.

Kur'ân-ı Kerîm'de yer alan tasnif ile Yunus Emre'nin söz ile ilgili beyitleri arasında kurulmaya çalışılan bu irtibat doğrudan şairin beyitlerinde de zikredilmektedir. Şiirlerinde kullandığı dil ve üsluba Kur'ân ve hadisin kaynaklık ettiği açıkça ifade edilmektedir:

Yunus'un sözi şi'irden ammâ aslı(dur) kitâbdan
Hadîsile dinene key (bilgil) sâdık olmak gerek (137/9)

Öte yandan sözünü halk için söylediğini özellikle belirtmesi ve söylediği her şeye Kur'ân-ı Kerîm'i kaynak göstermesi özelde "söz"lü beyitlerini genelde ise bütün ilahilerini insanlara hakikati tebliğ etmek ve onları tevhid akidesi etrafında toplamaya çalışarak irşad etmek üzere söylediğini düşündürmektedir:

Halk içindür bu dil sözi gönüldedür dostun râzı
Gönül dosta söylediği ne dir ise Kur'ân'ımış (121/3)

Yunus Emre'nin tamamı tevhid ve irşad açısından değerlendirilebilecek olan ve "söz" konusunda tam bir manifesto hükmünde bulunan "söz" redifli şiiri, yek-ahenk bir gazel olması sebebiyle ayrıca ele alınmıştır. Muhtevasının hemen tamamı Kur'an-ı Kerîm'de zikredilen tasnifle örtüşmekte olan gazel, sıradan bir sohbetin kaidelerine yönelik tespitlere işaret eden bir anlam dünyası içerisinde değerlendirilebileceği gibi belli bir ilmî alana dair yapılacak tespitlerin sadece kendi terminolojisine ait kavram ve terimlerle ifade edilirse açık ve anlaşılır olacağı şeklinde de yorumlanabilir. Ayrıca hakikati dile getirmedeki üslubun kaideleri de bu gazelin tespitleriyle belirlenebilir. Bu üç yorum gazelin tamamına uygulandığında söze ilişkin bütün değerlendirmeler birbiriyle örtüşmektedir.

Söz, gerek günlük konuşma esnasında gerek ilmî bir konunun tartışılmasında gerekse tevhid akidesinin ve hakikatin izah edilmesinde kişinin yüzünü ağartması, işlerin yolunda gidebilmesi ve hayat düzeni için bilerek, üzerinde düşünülerek ve olgunlaştırılarak söylenmelidir:

Keleci bilen kişünün yüzünü ağ ide bir söz
Sözi bişirüp diyenün işini sag ide bir söz (102/1)

Günlük konuşma, ilmî tartışma veya hakikati izah etme esnasında kullanılan sözlerin tesiri o kadar yüksektir ki bir savaşı başlatıp sona erdirebileceği veya zehirli bir aşın bala dönüşebileceği şeklinde kuvvetli benzetmeler kullanılarak ifade edilmiştir:

Söz ola kese savaşı söz ola bitüre başı
Söz ola agulu aşı balıla yağ ide bir söz (102/2)

Neyi kastettiği ve hangi ortamda söylendiğine bakılmaksızın sohbete zararı dokunacak olan gereksiz söz ayıklanmalıdır. Akıllıca ve sakince söylenmeli, acele edilmemeli ve çocukça ifadelere yer verilmemelidir:

Kelecilerün bişürgil yaramazını şeşürgil
Sözün usla düşürgil dimegil çağada bir söz (102/3)

Düşünerek söylenen söz insanın her şartta yüzünü ağarttığı gibi mücevher kıymetindeki tatlı sohbetler, ilmî tespitler veya hakikatin mânâsı ehil olmayan dillerde kara toprak gibi olmakta ve değerini kaybetmektedir:

Gel ahî iy şehriyâri sözüümüzi dinle bâri
Hezâr gevher ü dînârı kara toprak ide bir söz (102/4)

Kişi bile söz demini dimeye sözün kemini
Bu cihân Cehennem 'ini sekiz uçmag ide bir söz (102/5)

Kişi, sözü, yerinde söylemeyi bildiği gibi zamanında söylemeyi de bilmelidir ve kötü söz söylememelidir. Zira bir söz, bu cihan cehennemini cennete çevirecek kadar tesirlidir.

Beytte yerinde ve zamanında söylenen sözün hem kıymeti hem de kudreti üzerinde durulmaktadır. Cennet ve cehennem benzetmeleri sözün kudretinin sebep olabileceği olumsuz etkilerle vesile olabileceği olumlu etkilerin işaret edilmesi bakımından önemlidir.

Yerinde ve zamanında söylenen bir sözün kudreti günlük sohbet esnasında da ilmî bir konu söz konusu olduğunda da hakikatin ifade edilmesi hususunda da malumdur. Faydalı ve yapıcı bir söz, insanın mutlu olmasını sağlamakta, ilmî mânâda zihnine açıklık getirmekte veya hakikat yolunda önündeki bir engelin kalkmasına bir imtihanın geçilmesine vesile olabilmektedir.

Yüri yüri yolunıla gâfil olma bilünile
Key sakın key dilünile cânına dâg ide bir söz (102/6)

Tutulan ilmî veya tasavvufî bir yolda sebat edilerek, sabredilerek ve sükunetle gidilmesi gerekmektedir. Aynı sabır ve sükunet insanın söz söyleme üslubuna da

aksetmeli; düşünmeden, aceleyle konuşup akla ilk gelen söylenmemelidir. Yukarıda zikredilen üç farklı yorum bu beyit için de geçerlidir.

Yunus imdi söz yatından söyle sözi gâyetinden
Key sakın o şeh katından seni irag ide bir söz (102/1-7)

Son beyitte Yunus kendisine seslenerek bu zamana kadar söze ilişkin söylediği bütün kaidelerin hülasasını “sözü usulüne göre söyle” diyerek ifade etmektedir. Zira usulüne uygun söylenmeyen söz Kur’ân’a ve sünnete uygun söylenmeyen söz demektir. Sözü bu usule uygun söylememek de kişiyi dost meclisinde dostundan, ilim meclisinde hocasından hakikat yolunda da Allah katından uzaklaştırmaktadır. Bir başka deyişle hem günlük sohbetlerde hem de ilmî sohbetlerde Kur’ân ve sünnetten ayrılmamak gerekmektedir. Hakikat dilinin temeli ise zaten Kur’ân ve sünnettir.

Sonuç

XIV. yüzyılda gerek açık ve sade dili gerek üslubu ile tasavvuf düşüncesinin Anadolu halkı arasında yayılmasında önemli bir etki alanına sahip olan Yunus Emre, şiirlerinde “söz”ü kimi zaman hakikatin izahı için kimi zaman da bir tebliğ ve irşad aracı olarak tavsiye üslubuyla kullanmıştır. Söz ile hakikat sırrı dile getirilecekse örtülmeli sadece ehli anlayacak şekilde dile getirilmelidir. Fakat bu sırra ulaşma yolu izah edilecekse açık, sade, anlaşılır, az ve öz söylenmesi gerekmektedir. Kişinin eğitimi için ilk önce dil, söz eğitilmeli, günlük dilde öğrenilen ve uygulanan konuşma âdâbı ve üslubu aklî ilimlerin tahsiline de naklî ilimlerin tecrübesine de uygulanabilmelidir.

Yunus, sözün kaynağının Cenâb-ı Hak olduğunu belirtmektedir. Dolayısıyla Kur’ân-ı Kerîm’in tayin ettiği söz söyleme ölçüleri her durumda geçerli olan kaidelerdir. Bu münasebetle özellikle nasihat muhtevalı, söz söyleme âdâbının anlatıldığı söz beyitleri Kur’ân-ı Kerîm’de yer alan tasnif ile örtüşmektedir. Kur’ân-ı Kerîm’de konuşma üslubu üzerinden yerleştirilmeye çalışılan tebliğ ve irşad metodu Yunus Emre’de söz söyleme üslubu üzerinden beyitlerde yer almaktadır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no grant support.

Kaynakça/References

- Bilgin, A. Azmi. "Yunus Emre'de Sözün Gücü." *Vakıf İnsan Prof. Dr. Hikmet Özdemir Armağanı*. (İstanbul, 2019), s. 215-224.
- Bilgin, A. Azmi. "Yunus'un Sözü." *Türk Dili: Dil ve Edebiyat Dergisi*. CXIX/819 (Ankara, 2020). s. 30-34.
- Boynukalın, Mehmet. "Tebliğ." *DİA*. C: 40 (İstanbul, 2011), s. 218-219.
- Ceylan, Ömür. "Yunus Vardır Hep Yunus'tan İçeri" Yunus'ta "Söz"ün Derinliği." *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*. (Eskişehir, 2011), s. 97-105.
- Çakan, İsmail Lütfi. "Hitâbet ve İrşâd Açısından Kur'an-ı Kerim'de Söz Çeşitleri." *I. Din Şurası Tebliğ ve Müzakereleri*. no. I (Ankara, 1995): s. 249-256.
- Edip Ahmed b. Mahmud Yükneki. *Atebetü'l-Hakâyık*. hzl: Reşit Rahmeti Arat. Ankara: TDK, 1992.
- Görmez, Mehmet. "Kur'an-ı Kerim'in Işığında Söz ve Davranış Estetiği." *Diyanet: Aylık Dergi*. no. 189 (Ankara 2006): s. 5-8.
- Gülensoy, Tuncer. "Atebetü'l-Hakâyık." *DİA*. C: 4 (İstanbul, 1991), s. 50.
- Güneş, Mustafa. "Yunus Emre'nin Sözü." *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*. (Eskişehir, 2011), s. 383-406.
- Günvar, Ali. "Yunus İmdi Söz Yatından." *Sireti Sûrette Görmek I-II, Çalıştay Tebliğler Kitabı [I-Kurmaca Dünyada Hz. Peygamber'i Yazmak; II-Modern Şiirde Hz. Peygamber'i Söylemek]*. (İstanbul, 2018), s. 277-283.
- Hacımüftüoğlu, Esra. "Kur'an-ı Kerim'de Mü'minlerin Ağız ve Söz Disiplini." *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. no. 42 (Erzurum, 2014), s. 209-243.
- İsmail Hakkı Burselî, Niyâzî-i Mısrî, Şeyhzâde. *Çıkdım Erik Dalına: Yunus Emre'nin Bir Şiirinin Üç Şerhi*. İstanbul: Büyüyenay, 2017.
- Kaçalın, Mustafa S.. "Divânü Lügâti't-Türk." *DİA*. C: 9 (İstanbul, 1994), s. 446-449.
- Kaşgarlı Mahmud. *Divânü Lügati't-Türk Tercümesi*. çev: Besim Atalay. Ankara: TDK, 1998, C: I-III.
- Kavcar, Cahit. "Yunus'a Göre Sözün Değeri." *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*. (Ankara, 1995), s. 443-452.
- Koç, Ahmet. "Dinî İletişim Bağlamında Kur'an'da 'Kavl' (Söz) Çeşitleri." *Diyanet: İlmî Dergi*. no. 44 (4) (Ankara 2008), s. 29-50.
- Komisyon. "Kutadgu Bilig." *DİA*. C: 26 (Ankara, 2002), s. 478-480.
- Kubbealtı Lugatı. "Söz", Erişim: 26.08.2021. <http://lugatim.com/s/s%C3%B6z>
- es-Sâbûnî, Muhammed Ali. *en-Nübüvve ve'l-enbiyâ*. Dimeşk: Mektebetü'l-Gazâlî, 1405/1985.
- Soysaldı, Mehmet. "Kur'an'da Tebliğ Yöntemleri ile İlgili Kavramların Analizi." *Diyanet: İlmî Dergi*. no. 39 (3) (Ankara 2003), s. 43-64.
- Tatçı, Mustafa. "Yunus Emre." *DİA*. C: 43 (İstanbul, 2013), s. 600-606.
- Tatçı, Mustafa. *Yunus Emre Divânı*. İstanbul: H Yayınları, 2020.
- Topaloğlu, Bekir. "İrşad." *DİA*. C: 22 (Ankara, 2020), s. 454-455.
- Tunç, Semra. "Dede Ömer Rûşenî Divânı'nda Söz ve Konuşma Âdâbı ile İlgili Hususlar." *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*. (Konya, 2001). 10, s. 161-180.
- Uğur, Mücteba. "Kur'an-ı Kerim ve Hadislerde Hz. Peygamber'e Hitap Şekilleri." *Diyanet İşleri Başkanlığı Dergisi*. no. 13 (2) (Ankara ty.): s. 67-74.
- Uzun, Mustafa İsmet. "Kur'an (Edebiyat)." *DİA*. C: 24 (Ankara, 2002), s. 414-417.
- Yûsuf Hâs Hâcib. *Kutadgu Bilig, II Çeviri*. hzl: Reşit Rahmeti Arat. Ankara: TTK, 1998.

darulfunun ilahiyat

Başvuru: 06.09.2021
Revizyon Talebi: 24.09.2021
Son Revizyon: 14.10.2021
Kabul: 25.11.2021

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Yunus Emre'nin Şathiyelerini Bilinç Akışı ile Okumanın İmkânı Üzerine

Reading Yunus Emre's Shathiyas in Terms of Stream of Consciousness

Rabia Doğru

Öz

Yunus Emre'nin şathiyeye türünde değerlendirilen şiirleri, birbiriyle anlam bakımından doğrudan uzlaşmayan, rasyonellikten uzak ve bu bağlamda farklı bir alımlama tarzını beraberinde getirmesi beklenen imgelerle kurulmuştur. Bu imgelerden hareketle, söz konusu şiirler hakkında öne sürülen yaklaşımların birçoğu, Yunus Emre'nin burada kasıtlı olarak sembolik bir dil kullandığı yönündedir. Yani bu şiirlerde üstü örtülü bir şekilde verilen kelimelerin, derinde tasavvufi düşüncenin kavramlarını barındırdığı; böylece onların, kavramsal bir dünyanın gösterilenleriyle tasarlandığı varsayılmaktadır. Ne var ki bu değerlendirmelerin çoğunlukla tasavvuf düşüncesinden hareketle yapılmış olması, Yunus Emre'nin bu türdeki şiirlerine tek yönlü yaklaşım alışkanlığını da beraberinde getirmiş gibidir. Bunun yanı sıra şathiyeye türündeki bir şiir ve bilinç akışıyla kurulmuş bir metin arasındaki benzerlikler, Yunus Emre'nin bu şiirlerini, bilinç akışı tekniği üzerinden ve farklı bir perspektifle okumanın çağrısı olarak görünmektedir. Bu çalışma, genel itibarıyla Yunus Emre'nin şathiyelerine yönelik şimdiki değin çoğunlukla benimsenen okuma alışkanlığını askıya almayı denemekte ve bunları, bilinç akışı kurgusuyla okumanın imkânı üzerinde durmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yunus Emre, Şathiyeye, Bilinç akışı, Şiir, Edebiyat

Abstract

Some of Yunus Emre's poems are built on images that do not reconcile directly with one another in terms of their meanings and are distant from rationality. Therefore, his poems are typically received by readers differently compared to other literary works. Such perceptions have been used as foundations for the development of various approaches to Yunus Emre's poems, which are considered *shathiya*. These approaches are centered on the idea that in his poems, Yunus Emre has employed symbolic language with a definite rationale in mind. This approach suggests that the embedded phrases in his poems are based extensively on the tenets of Sufi philosophy. Consequently, it is presumed that the poems are constructed with allegories to the conceptual universe. However, the fact that all the commentaries on Yunus Emre's poems have been centered exclusively on the principles of Sufi philosophy has given rise to a one-sided consideration of his poetry. In addition, the similarities between the *shathiya* and stream-of-consciousness texts seem act as invitations for readers to interpret Yunus Emre's poems from the *shathiya* perspective. This study is an attempt at diverting readers from interpreting Yunus Emre's poems exclusively in the light of the *shathiya*-type poems and encouraging a shift in focus toward the possibility of reading these poems as works of stream-of-consciousness fiction.

Keywords

Yunus Emre, *Shathiya*, Stream of consciousness, Poem, Literature

* Sorumlu Yazar: Rabia Doğru, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü, Bilecik, Türkiye. E-posta: rabia.dogru@bilecik.edu.tr ORCID: 0000-0002-8344-0735

Atf: Doğru, Rabia. "Yunus Emre'nin Şathiyelerini Bilinç Akışı ile Okumanın İmkânı Üzerine." *darulfunun ilahiyat* 32, 'Yunus Emre' Özel Sayısı (2021): 89–106. <https://doi.org/10.26650/di.2021.32.991308>

Extended Summary

Various approaches have been proposed with regard to Yunus Emre's poetic thought process in relation to his poem "I climbed to the branches of a plum tree" and other *shathiya*-type poems. Some of Yunus Emre's poems are built on images that do not reconcile directly with one another in terms of their meanings and are distant from rationality; therefore, Yunus Emre's poems are typically received by readers differently compared to other literary works. With such images as the foundation, several approaches established around the poem "I climbed to the branches of a plum tree" are centered on the idea that Yunus Emre has employed symbolic language with a definite rationale in mind. The basis to such approaches is the inference that the depictions in Yunus Emre's poetry and all other *shathiya*-type poems have no apparent meaningful associations at first glance. Further, it is believed that these representations are intended as "symbolisms" allegorizing some other phenomenon. According to this view, the embedded phrases in the poem employ the concepts of Sufi philosophy extensively. Therefore, it is presumed that they are constructed with indicators of the conceptual universe.

The general characteristics of *shathiya*-type texts are as follows. The Arabic word *shathiya* means "quake, move, vibrate, and overflow," and it is derived from the root *sh-t-h* (شطح). It is most commonly a Sufi phrase indicating very pompous and illogical remarks, which Sufis utter without comprehending *shathiya*-type texts' meaning. *Shathiya*, which are texts with oblique phrases recounting the poet's situations, use symbolic language. Commentaries are needed to enable optimal understanding of texts that require the reader to engage with the language at a level that goes beyond its practical application. However, these commentaries typically interpret Yunus Emre's poetry as based on the tenets of Sufi philosophy. Such limited consideration has spurred the emergence of a one-sided approach to Yunus Emre's poetry. We propose that the statement "Whatever Yunus says cannot be compared to other discourse" can, in fact, be perceived as an invitation for readers to defy the existing one-sided approach and establish different approaches to interpret his poetry that is typically distant from rationality. Ironically, the fact that Yunus Emre's poetry is distant from rationality, does not convey its meaning clearly at first glance, and "cannot be compared to other discourses" should be reason enough for readers to overthrow such one-sided discourses and realize the limitless scope of interpretation that Yunus Emre's poetry has to offer.

In this context, if readers rejected the predominant approach of considering Yunus Emre's poetry from a *shathiya* perspective and interpreted it differently, would they arrive at the inference that the "irrational" elements in Yunus Emre's poetry correspond to the characteristics of the stream-of-consciousness genre but without a direct indication to the idea being implied?. In other words, can the fact that Yunus Emre's poems entail words that do not directly reconcile with one another—typically taking the reader by surprise—

enable readers to interpret such texts as works of stream-of-consciousness fiction? When Yunus Emre says “climbing to the branches of the plum tree and eating grapes,” is he concurrently referring to his intellectual journey? Thus, can we observe Yunus Emre’s stream of consciousness through the poetic images that noticeably do not reconcile with one another in terms of meaning? In such a case, can the readers, upon being confronted with the contradictory images in Yunus Emre’s poems, journey to another realm of meaning by diverting themselves from the physical environments that surround them and merge with the intellectual environment of the poet’s perpetual consciousness?

We assert that the poem with the line “I climbed to the branches of a plum tree” as well as other poems of the *shathiya* type might well be reflections of the relative disorganization in the speaker’s consciousness (depending on the technique of stream of consciousness), and the thoughts in the speaker’s consciousness might overflow and shake the poet (based on the meaning of *shathiya*). Thus readers ultimately transcend the symbolic implications of the text and arrive at the realm of alternative interpretation

“Dilsüzler haberini kulaksuz dinleyesi
Dilsüz kulaksuz sözün cân gerek anlayası”
(Yunus Emre)

Giriş

Yunus Emre'nin şathiye türündeki şiirleri ve bunlardan hareketle onun şiirsel düşünme tarzı hakkında çeşitli yaklaşımlar söz konusudur. Bilindiği üzere bu şiirler, birbiriyle anlam bakımından doğrudan uzlaşmayan, rasyonellikten uzak ve bu bağlamda farklı bir alımlama tarzını beraberinde getirmesi beklenen imgelerle kurulmuştur. Bu imgelerden yola çıkarak onun şathiyeleri hakkında öne sürülen yaklaşımların birçoğu, Yunus Emre'nin burada kasıtlı olarak sembolik bir dil kullandığı yönündedir. Yani söz konusu yaklaşımlarda, Yunus Emre'nin “çıktım erik dalına” şiirinde ve şathiye olarak değerlendirilen diğer şiirlerinde yer bulan; ilk bakışta aralarında anlamsal bir irtibat kurulamayan imgelerin, bir “gösterilen” olarak kurgulandığı ve başka bir şeye işaret ettiği şeklinde bir ortaklık bulunmaktadır. Buna göre, “çıktım erik dalına” şiiri, gösteren ve gösterilen olmak üzere ikili bir anlam dünyasını açığa çıkarmaktadır.¹ Bir başka deyişle, şathiyelerde üstü örtülü bir şekilde verilen kelimelerin, derinde tasavvufî düşüncenin kavramlarını barındırdığı; böylece onun, kavramsal bir dünyanın gösterilenleriyle tasarlandığı varsayılmaktadır.

Şairin (mutasavvıfın) içinde bulunduğu halin üstü örtülü bir şekilde ifade edildiği bir metin olan şathiye, kullandığı sembolik dil sebebiyle “işaret dili”, “agrebü'l-garâib”, “mânâ dili” veya “kuş dili” olarak da nitelenmektedir.² Dolayısıyla pratik dilin aşılarak kendisine özel bir dilin kullanıldığı belirgin olan bu tür metinlerin anlaşılması için şerhlere ihtiyaç duyulmuştur. Ne var ki bu şerhlerin çoğunlukla tasavvuf düşüncesinden hareketle yapılmış olması, Yunus Emre'nin bu türdeki şiirlerine tek yönlü yaklaşım alışkanlığını³ da beraberinde getirmiş gibidir. Oysa onun “Yunus bir söz söylemiş hiçbir söze benzemez” dizesi, Yunus'un söz konusu irrasyonel imgelerle örülü şiirlerine başka türlü yaklaşmak için kanaatimizce bir davet olarak yorumlanabilir. Nitekim söylenmiş bir sözün “hiçbir söze benzememesi”, bu sözlerin, önceden belirlenip sınırlandırılmış anlam alanından uzaklaşarak

1 Burhanettin Tatar, “Yunus Emre'de Şiirsel Düşünme Biçimi”, *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu (İstanbul, 26-27 Kasım 2010)*, 69.

2 Cemal Kurnaz - Mustafa Tatcı, *Türk Edebiyatında Şathiyye*, (Ankara: Akçağ Yayınları, 2001), 29.

3 “...şiirleri kendi dışındaki (dış dünya) referanslara nispetle algılama alışkanlığı, şiirleri nesir'e indirgememize yol açmakta ve literal düşüncenin şiirsel düşünceye tahakküm etmesine neden olmaktadır.” Tatar, “Yunus Emre'de Şiirsel Düşünme Biçimi”, 71.

okunması; dolayısıyla metnin farklı perspektiflerden algılanması hususunda okura bir çağrı olarak anlaşılabilir.

Bu bağlamda Őathiyelere yönelik Şimdiye değin benimsenen okuma alışkanlığını askıya alırsak ve onu başka türlü bir yaklaşımla okumayı denersek Yunus Emre'nin Şiirlerindeki bu irrasyonel imgelerin, bir başka gösterilene işaret etmeden bir bakıma bilinç akıŐındaki seyrin ürünü olduğunu söyleyebilir miyiz? Daha açık bir deyişle, bu Şiirlerin birbiriyle doğrudan uzlaşmayan ve bu bakımdan okuru bir Őaşkınlıđa sürükleyip deyim yerindeyse onu afallatan kelimelerle kurulmuş olması, söz konusu metne bilinç akışı kurgusuyla yaklaŐmamıza imkân tanıyabilir mi? Yani söz gelimi Yunus Emre, “erik dalına çıkıp üzüm yemek”ten yahut “bir dem mescide girip yüzünü yere sürmek, bir başka dem ise kiliseye girip ruhban olmak”tan bahsederken söyleyicinin⁴ bilincinde beliren serüveni de aynı anda açığa çıkarıyor olabilir mi? Dolayısıyla biz, ilk elde anlam bakımından birbiriyle uzlaŐmadığı fark edilen bu Şiirsel imgelerde, söyleyicinin bilincindeki akışı ve -Şathiyeye türünün “taşma” anlamından hareketle- okura değin uzanan bir taŐmayı seyrediyor olabilir miyiz? Şayet bu olabilirse, Yunus Emre'nin Şathiyeye türündeki Şiirleri, önceki yaklaşımlardan farklı olarak muhatabına nasıl bir tecrübe yaşatabilir? Bununla birlikte bu Şiirlerde tutarsız görünen imgelerle karşılaşan okurun, söyleyicinin bilincindeki sürekliliğe dahil olma arzusuyla bulunduğu ortamdan uzaklaŐıp başka bir anlam dünyasına yolculuğu mümkün müdür?

Bizim bu yazıyla birlikte sunmaya çalışacağımız tez, Yunus Emre'nin Şathiyeye olarak değerlendirilen Şiirlerinin, -bilinç akışı tekniğinden hareketle- söyleyicinin bilincindeki görece dağınlıklığın/çoğulluğun bir çeşit yansıması; -Őathiyenin anlamından hareketle- onun bilincindeki Şeylerin taŐarak okura değin uzanması olabileceği; böylece okurun, sembolik bir anlam örgüsünün ötesinde alternatif bir anlam dünyasına ulaŐabileceđidir.

Bilinç Akışı Metinler ve Şathiyeye Türündeki Şiirler Arasındaki Benzerlik

Bilinç akışının, belki en yalın tanımıyla “insanın gerçekte hayatta olduğu gibi, her an aklından geçeni, zaman ve mekân kategorilerine bakmaksızın birinden

4 Buradaki “söyleyici” ifadesini, Şiiri söyleyen; yani Şairin ürettiği, o Şiire özel olan *kurgusal kişi* için kullanıyoruz. “Her Şiirde, belki de sanatkâr, düşünmeden bir söyleyiş yaratmaktadır. Bu söyleyici kendisi değildir. Yalnızca o Şiir için yaratılmıŐ kişidir. Görevi ve varlığı o Şiir metnini söylemekten ibarettir. Konuşma esnasında konuya, hitap edilen kişiye, yere ve zamana göre ses tonu, vurgu ayarlandığı, kelimeler seçildiği gibi, Şiirde de bu söyleyici, konuşma sentaksından hareketle, kendi kimliğine, zevkine ve anlayışına göre bir söyleyiş tarzı belirler. Bu söyleyiş tarzı metindeki birçok ögeyi Őekillendirir ve etrafında toplar.” Şerif Aktaş, *Şiir Tahlili -Teori ve Uygulama-*, (Ankara: Akçağ Yayınları, 2009), 40.

ötekine çağrışım esasına dayalı geçişler şeklinde yansıtmak”⁵ olduğu söylenebilir. Bu yönüyle bilinç akışı, anlatıcının/söyleyicinin kafasında olup bitenleri okura doğrudan seyrettirmeyi deneyen bir teknik⁶ olarak kabul edilmektedir.

Bilinç akışı (stream of consciousness), psikoloji bilimi içerisinde William James tarafından üretilen bir terimdir. Zihinden geçen çok sayıda duygu ve düşünceyi görünür kılma arayışıyla bu teknik, edebiyat eleştirisinde mühim bir yer edinmiştir.⁷ Lawrence Bowling, Dostoyevski'nin bilinç akışı konusundaki düşüncesini şu şekilde izah etmektedir: “Dostoyevski'nin gerçekte söylemek istediği şey şudur: zihnimizden geçen ve bizim genel olarak -düşünce- diye adlandırdığımız şeylerin pek çoğu aslında duyumlardır (ve imgeler), zihnimiz bunları hiçbir zaman dile çevirmez; bu duyuları ve imgeleri günlük -konuşma dili-ne geçirmek istediğimiz zaman çeviririz tuhaf ve katı olur; eğer onları -yazınsal- dile çevirmeye çalışırsak sonuç daha az inandırıcıdır; kişiye -bütün- bilinçliliğini dile düşündüremeyeceğimize göre...”⁸ Bilindiği üzere, varlık tarzı itibarıyla insan, duygu ve düşüncelerini, dilin çeşitli şekilleriyle ifade etmek durumundadır. Ne var ki bilincin içerisinde bulunan her şeyin, tüm kapsayıcılığıyla dile getirilme imkânı bulunmamaktadır. Bu anlamda bilinen gramer kurallarından, alışılmış dil düzeninden, çizgisel bir zaman/mekân algısından uzaklaşarak ve okuru da uzaklaştırarak yeni bir dil geliştirmeyi deneyen bilinç akışı, başka türlü anlama ve yorumlama açısından dikkate değer bir noktada durmaktadır.

Bilinç akışı tekniğiyle kurulan metinlerde pratikteki (reel) zaman⁹ ve mekân ilerleyişi gözetilmediğinden; bu metinler, ilk bakışta bize bir tutarsızlık ve dağınıklık içerisinde görünebilir. Nitekim bunlar, kurgusal diğer bazı metinlerde olduğu gibi bilinçteki tasarımları zamansal ve mekânsal açıdan sıralı/kurallı bir şekilde yansıtmamaktadır. Aksine bilinç akışıyla üretilen metinler, kişinin bilincindeki şeyleri -detayları kaçırmadan, karmaşasıyla birlikte- olduğu şekliyle okura sunmakta;

5 Gürsel Aytaç, *Çağdaş Türk Romanı Üzerine İncelemeler*, (Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2016), 44.

6 Berna Moran, *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış 1*, (İstanbul: İletişim Yayınları, 1987), 75-76.

7 J. A. Cuddon, *A Dictionary of Literary Terms and Literary Theory*, (Wiley-Blackwell Publication, 2013), 682-683.

8 Lawrence E. Bowling, “Bilinç Akımı Tekniği Nedir?”, *Yeni Dergi* 8 (Mayıs 1965): 16.

9 “...bilinç akımı, kişinin dış dünyasında mevcut olan “reel zaman”dan çok, “zihinsel” bir aktiviteyi işaret eder. Yani bilinç akımı, zihinsel bir zamandır. Bu yüzden de herhangi bir kalıba sokulamaz. Bilinç akımının kalıba sokulamaması demek, reel zaman ölçütleriyle ifade edilememesi demektir. Reel zaman, “geçmiş”, “şimdi” ve “gelecek” şeklinde kategorize edilebilir. Oysa bilinç akımı, bilincin zorunlu kıldığı bir “şimdiki zamanda”, zihnin geçmişe ya da geleceğe yaptığı yolculuk demektir.” Şaban Sağlık, “Türk Öyküsünde Bir Anlatım Tekniği Olarak Bilinç Akımı”, *Hece Öykü* 26 (Nisan-Mayıs 2008): 52.

dolayısıyla okur tarafından ister istemez metindeki mantıksal bağın da doğrudan izlenememesi gibi bir durum açığa çıkmaktadır. Bunun yanı sıra böyle bir metnin okurunda, “bazen gizemli veya fantastik gibi, bazen de bir sembolist Şaire veya deliliğin sınırlarını zorlayan birine ait karmaşık ve özel bir dünyada bulunduğu izlenimi uyanmaktadır.”¹⁰

Bilinç akışında kullanılan araçlarla ilgili yapılmış bir çalışmada yer bulan “ertelenmiş bağdaşım” ilkesine göre, bilinç akışı metinlerinde, kurgunun belirli bir düzen içinde sunulmaması ve serbest çağrışımla oluşturulması söz konusudur. Böylece ilk bakışta mantıklı bir nedene bağlanamayan bir bağdaşımsızlık etkisi fark edilmektedir.¹¹ Bununla birlikte bilinç akışı yazarı/şairi, normal (mantığa uygun) bir söz diziminin aksine; söze dökme eylemine “akla uydurma” sürecini karıştırmamaktadır.¹² Yazarın, metni oluştururken mantıksal bir bağ kurmaya bir bakıma direnmesi; bilinç akışı yazarı ve kullandığı dil arasında bir gerilim bulunduğuna işaret etmektedir. Nitekim yazar, sözcük dokusunu birtakım kurallara göre düzenlemeye çabalamamakta ve dolayısıyla metnin, okur tarafından hızlı bir şekilde anlaşılması durumuyla ilgilenmemektedir. Dahası muhtemelen retoriği kasıtlı bozup beklentileri boşa çıkarmakta ve böylece okuru, anlam bakımından daha derine çekmektedir.¹³

Görebildiğimiz kadarıyla bilinç akışı tekniğinin genel karakteri bize, bu kurguyla üretilmiş metinlerin, Şathiyeye türündeki şiirlerle benzerliğini göstermektedir. “Şathiyeye”, kelime anlamı “sarsılma, hareket etme, titreme, taşma” olan Arapça “ş-t-h” (شطح) kökünden türemiştir.¹⁴ Daha ziyade tasavvufi bir ıstılah olarak “bazı mutasavvıfların vecd ve istiğrak halinde kendi iradeleri dışında, manasını düşünmeden söyledikleri, içinde bir iddia ve akla aykırı bir taraf bulunan ve dıştan, Şeriata muhalif gibi görünen aşırı derecede söz” anlamında kullanılmaktadır.¹⁵ Şathiyeler, muhtevalarına göre üç kategoride değerlendirilmektedir: “1.Cem’ makamındaki mutasavvıfların vecd ve istiğrâk hâlinde söyledikleri, zâhiren dinî ve Şer’î inanışlara aykırı gibi görünen Şathiyeler. 2.Cennet arzusunu ve cehennem korkusunu aşan, bu duygularla kayıtlanan zâhid tipini alaya alan, bu tavrından dolayı

10 Serdar Odacı, “Ulysess ve Tutunamayanlar’da Bilinç Akışı Tekniği”, *Turkish Studies* 4 (2009): 618.

11 Robert Humphrey, “Bilinç Akımında Kullanılan Araçlar”, *Yeni Dergi* 8 (Mayıs 1965): 25-26.

12 Humphrey, “Bilinç Akımında Kullanılan Araçlar”, 33.

13 Necip Tosun, “Modernizmin Eleştirel Dili Bilinç Akımı”, *Hece Öykü* 26 (Nisan-Mayıs 2008): 41.

14 Kurnaz - Tatcı, *Türk Edebiyatında Şathiyeye*, 3-4; Süleyman Uludağ, “Şathiyeye”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, (İstanbul, 2010) 38: 370.

15 Kurnaz - Tatcı, *Türk Edebiyatında Şathiyeye*, 4.

dini inançlara saygısız sanılan bazı şathiyeler, hiçbir kayıtla kayıtlanmayan bir aşkın samimi cüretkârlığı ve pervasızlığı ile söylenmişlerdir. 3. Bazı şathiyelerde, eşyanın mantığına ve insan aklına aykırı, saçma gibi görünen bir anlatım tercih edilerek muhatap tebessüme ve düşünmeye sevk edilir. Deli saçması veya çocuk tekerlemesi tarzında söylenen bu şathiyeler, insan aklında alışılmamış bir sarsıntı meydana getirerek içindeki mânâyı araştırma ve anlama konusunda bir merak ve tecessüs uyandırır.”¹⁶

Fark edileceği üzere, metin kurulumu ve okurda oluşturduğu çağrışımlar bakımından şathiyeler, bilinç akışı metinleriyle benzerlik gösterir. Öyle ki “Çıktım erik dalına” şiirini şerh edenlerden biri olan Muhammed Niyâzî-i Mısrî (ö.1694), bu şiir tarzını “Gerçi görünüşte alay ve istihzaya ve çocuk eğlencelerine benzer ama bâttin Allah gelinleri olan ilâhî sırlar ve hakikat mânâsı olan bâkirelerin yüzlerine nâ-mahremlerden örtmek için çekilmiş duvak ve nikâb gibidir. Tâ ki, nâ-mahrem gözü görmeye ve eli ermeye.”¹⁷ şeklinde ifade etmiştir. Yani şathiyeler de ilk bakışta bilinç akışı metinlerindeki gibi anlaşılmasız bir tuhafılıkta görünmektedir. Hatta her ne kadar şathiyelerin irade dışı söylenmiş lafızlarla üretildiği belirtiliyorsa da Niyâzî-i Mısrî'nin şerhinden anladığımız kadarıyla şathiye türü metinlerin, bakire bir gelinin namahremden sakındığı yüzü gibi kasıtlı bir örtülü ifadeye büründürülmesi söz konusudur. Çünkü şathiyelerde, derinde bulunan anlamın saklanması, en azından ilk elde kendisini ifşa etmemesi hedeflenmektedir. Bilinç akışı metnini kuran kişi için de benzer bir durum olduğu söylenebilir. Nitekim o da metnini kurarken her şeyden önce, okur tarafından anlaşılma veya okura belirgin bir anlam sunma gibi bir talepten/hedeyten sıyrılmaktadır. Böylece şathiyelerde olduğu gibi, bilinç akışı metinleri de anlamını kendi içinde tutmakta ve alışılmışın dışında bir yaklaşımla okunup yorumlanmayı beklemektedir.

Yunus Emre'nin Şathiye Türündeki Şiirlerini Bilinç Akışı ile Okuma Denemesi

Bilinç akışı tekniğiyle kurgulanmış metinlerin genel karakterinden hareketle, Yunus Emre'nin şathiye türündeki şiirlerini okumaya çalıştığımızda; bu şiirlerde, bilinç akışı örgüsünü çağrıştıran imgeler karşımıza çıkmaktadır. Söz gelimi aşağıda bazı beyitlerine yer verdiğimiz “Çıktım erik dalına” şiirinde tercih edilen kelimeler arasında doğrudan kurulacak mantıksal bir bağdan söz etmek mümkün görünmemektedir.

16 Kurnaz - Tatcı, *Türk Edebiyatında Şathiyye*, 36-45.

17 Kurnaz - Tatcı, *Türk Edebiyatında Şathiyye*, 30.

*“Çıkıdum erik talına anda yidüm üzümü
Bostân ıssı kakıyup dir ne yirsün kozumu*

...
*Bir sinek bir kartalı kaldurup urdı yire
Yalan degül gerçektür ben de gördüm tozını*

*Balık kavaga çıkmış zift turşısın yimege
Leylek koduk togurmuş bak a şunun sözünü*

...
*Bir öküz bogazladum kakıldum sere kodum
Öküz ıssı geldi eydür bogazladun kazımı”¹⁸*

Bilindiği üzere bu şiirdeki kelimelerin birbiriyle uzlaşmaması durumu, genellikle tasavvuf düşüncesi bağlamında, Yunus Emre'nin bilhassa Şathiyelerinde sembolik bir dil kullanmasıyla izah edilmiştir. Buna göre Şair, erik dalına çıkarak orada üzüm yediğini yahut o anda bahçenin sahibinin kişiye ceviz yeme sebebini sorarak onu azarladığını söylerken aslında başka şeyler söylemeye çalışmakta ancak bunu, çeşitli sebeplerle üstü örtülü bir şekilde yapmaktadır. Bir diğer deyişle Şair, ilâhî hakikatleri, anlamı sadece sülûk ehli tarafından bilinebilecek remizlerle/sembollerle ifade etmektedir.¹⁹

Bilinç akışı tekniği üzerine çalışmaları bulunan Humphrey, -bu tür şiirlerde kullanılan ve birbiriyle tutarsız görünen imgeler gibi- bağdaşım kurulamayan söz sanatlarına, “bilinçlilik süreçlerinin, dolaysız iletişim için özellikle perdelenmedikleri zamanlar, bölük pörçük, görünüşte bağdaşımsız, parçalanmış dokusunu tekrar meydana getirme” çabasıyla başvurulduğunu belirtir.²⁰ Yani aslında kurgusal bir metinde karşımıza çıkan ve yazar/şair tarafından kurgu sırasında oluşturulmaya çalışılan mantıksal tutarlılık, söz dizimindeki uygunluk yahut çizgisel zaman ve mekânı yakalama gayreti, bir bakıma anlatıcının/söyleyicinin bilinçlilik sürecinin perdelenmesi anlamına gelmektedir.

Benzer şekilde şiirin devamında okuduğumuz, bir sineğin bir kartalı kaldırıp yere vurması, hatta söyleyicinin de çıkan toza varıncaya değin bu hadiseyi görmesi, şiirin mekânı olarak pratikteki mekân akışının gözetilmediğini açık etmektedir. Dolayısıyla ne şiirdeki hadiselerde ne de hadiselerin kurgulandığı mekânda bir tutarlılık mevcuttur. Nitekim bir diğer beyitteki kavağa çıkan balık imgesi, balığı yaşadığı mekândan koparıp onu kavak ağacına çıkararak okurdaki olağan mekân

18 Mustafa Tatçı (Haz.), *Yunus Emre Dîvân ve Risâletü'n-Nushiyye*, (İstanbul: Sahhaflar Kitap Sarayı, 2005), 335-336.

19 Mustafa Tatçı, *Yunus Bir Söz Söylemiş Çıkım Erik Dalına Şerhi*, (İstanbul: H Yayınları, 2020), 19-21.

20 Humphrey, “Bilinç Akımında Kullanılan Araçlar”, 32.

algısını tepetaklak etmektedir. Bu türdeki karmaşık ve düzensiz ifadelerle karşılaşan okur, bir süre sonra kendisini metin içerisindeki hadiselerden kaçınılmaz olarak uzaklaştırmakta; böylece olaylardan ziyade açığa çıkan çağrışımları ve duyguları izleme imkânı bulabilmektedir.²¹

Böylesine birbiriyle bağdaşmayan ve daha ilk bakışta okuru şaşırtan imgelerin ardından Yunus Emre, söylediği sözlerin akla uymadığını “*bak a şunun sözünü*” (şunun sözüne bakar mısın?!) ifadesiyle dile getirmektedir. Bu durumda söyleyici, önceki söylediklerine bir bakıma kendisi de şaşırarak bir anda yabancılaşmakta ve muhatabına da benzer bir tecrübe yaşatmaktadır.²² Yani okurun, bu şiirle karşılaşmadan önce çizgisel bir zaman ve mekân içerisinde süren aşinalık durumu, birdenbire zamanın ve mekânın bulanıklaştığı bir duruma dönüşüyor gibidir. Böylece kişi, içinde bulunduğu dünyayı anlamlandırma sürecini yeniden düzenleyerek başka türlü bir algılayış keşfedebilir. Dolayısıyla şiir içerisindeki bu şaşırtıcı imge kurgusu, bir durumun kavranmasını kolaylaştırmaktan ziyade, onun özel bir tarzda ve daha önce olduğundan farklı bir biçimde algılanması için güçlü bir deneme sayılabilir.²³

Yunus Emre'nin, genellikle tasavvuf düşünce sistemi içerisinde ve vahdet-i vücûd, a'yân-ı sâbite, cem' gibi kavramlarla şerh edilen bir başka şiirinden bazı beyitler şöyledir:

*“İy yârânlar iy kardaşlar sorun bana kadayıdum
Dinlersenüz eydivirem ezeli vatadayıdum*

...

*Eyyûb'ula derde esîr iniledüm çekdüm cezâ
Belkîs'ula taht üzere mühr-i Süleymân'dayıdum*

*Yunus'ula balık beni çekdi deme yutdı bile
Zekeriyâ'yula kaçdum Nûh'ula tûfândayıdum*

*'Asâyıla Mûsâ'yula kaçdum çıkdum Tûr Tagı'na
İbrâhîm'ile Mekke'ye bünyâd bıragandıydum*

*İsmâ'ile çaldum bıçak bıçak ana kâr itmedi
Hak beni âzâd eyledi koçıla kurbândayıdum*

21 Tosun, “Modernizmin Eleştirel Dili Bilinç Akımı”, 39.

22 Nitekim güçlü imgelerle kurulmuş bir şiir, okuruna “yadırgatıcı” ve “yabancılaştırıcı” bir etki alanı açmaktadır. Emine Tuğcu, *Osmanlı'nın Son Döneminde Şiir Eleştirisi*, (İstanbul: İletişim Yayınları, 2013), 16-17; Terry Eagleton, *Edebiyat Kuramı*, çev. Tunçay Birkan, (İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2011), 18.

23 Boris Eyhenbaum, ““Biçimsel Yöntem”in Kuramı”, *Yazın Kuramı: Rus Biçimcilerinin Metinleri*, ed. Tzvetan Todorov, çev. Mehmet Rifat-Sema Rifat, (İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2016), 59.

*Yûsuf'ıla ben kuyıda yatdum bile çekdüm cezâ
Ya 'kûb'ıla çok agladum bulınca figândayıldum*

...
*'Alî'yile urdum kılıç Ömer'ile 'adl eyledüm
On sekiz yıl Kâf Tagında Hamza'yla meydândayıldum*"²⁴

Bu şiiri bilinç akışı kurgusuyla okumayı denediğimizde, yine bir mekân ve zaman tutarsızlığı karşımıza çıkmaktadır. Söyleyici okura hitap ederek şiire başlamakta ve “*sorun bana kandayıldum*” (sorun bana neredeydim) diyerek dikkatleri “nerede” olduğuna, yani bulunduğu mekâna çekmektedir. Ancak peşi sıra kendisini konumlandığı mekânları ve çizgisel zamanı aşarak yaptığı yolculukları şiire konu etmektedir. Yani “sorun bana neredeydim” ifadesiyle karşılaşılarak belirgin ve yerleşik bir mekân bilgisine ulaşmayı bekleyen okurun beklentisi, bir bakıma boşa çıkmaktadır. Çünkü söyleyici, okurun bu beklentisine cevap vermemekte ve onu, hızlıca yeni bir alımlamaya mecbur bırakmaktadır. Böylece çizgisel bir zamanda yaşayan okuru, sürekli sapmaların baş gösterdiği; zamanın ve dilin çizgisel seyrinin bozulduğu bir anlam dünyasına taşımaktadır.

Yunus Emre'nin,

*“Ben bu cihana gelmedin sultân-ı cihândayıldum
Sözi gerçek hükmi revân ol hükmi-i sultândayıldum*”²⁵

şeklinde yine zaman ve mekân ötesini ifade eden imgelerle başlayan şiiri,

*“Yunus bu cümle varlığın dost katında zerre degül
Güftile kelâmdayıldum hem bunda hem andayıldum*”²⁶

beytiyle son bulmaktadır. Şiirin bilhassa son beytindeki “*hem bunda hem anda*” (hem burada hem orada) ifadesi dikkat çekici görünmektedir. Zira bilinç akışı metinlerinde, bilincin bir “an” üzerinde derinleşebildiğine tanık olmaktadır. Bilincin, bir taraftan içinde bulunulan anda yaşaması, diğer taraftan aynı anda geçmişe dair hatırlamalarda ve geleceğe dair tasarımlarda bulunması, aynı zamanda da çevreyle ve eşyayla irtibat halinde olması söz konusudur. Bu bağlamda bilinç akışını sadece bir anlatım tekniği olarak ele almak, eksik bir bakış açısı olacaktır.²⁷ Nitekim bilinçteki geçmiş, şimdi ve gelecek arasındaki bağı muhafaza etmeyi deneyen bilinç akışı, bir anlatım tekniği olmanın ötesinde insana bir “bütün” olarak bakabilmenin kapısını aralamaktadır. Bu bütünlük, insanın dünyadaki varoluşunu aşan bir tarzda da olabilir. Söz gelimi bu şiirde söyleyicinin, “*Ben*

24 Tatçı, *Yunus Emre Dîvân*, 187.

25 Tatçı, *Yunus Emre Dîvân*, 189.

26 Tatçı, *Yunus Emre Dîvân*, 190.

27 Rasim Özdenören, *Ruhun Malzemeleri*, (İstanbul: İz Yayıncılık, 2009), 108.

bu cihana gelmedin sultân-ı cihândayıdum” diyerek dünya serüveninden önceki yolculuğundan bahsetmesi, bize ilk elde insanın yaratılış sürecindeki sözleşmesini bildiren ayeti²⁸ çağrıştırmaktadır. Yani dünyada yaşayan bilinç, bu şiir üzerinden, bir bakıma dünyaya gelmeden önceki zamanı ve mekânı da içine alabilen bir sürece aynı anda tanıklık edebilmektedir. Dolayısıyla insan bilincinin, yaşadığı anda kalarak kendisinin bile hatırlamadığı bir zamana ve mekâna uzanmaya çalışması; bilinç akışından hareketle insanın varoluşuna bir bütün olarak yaklaşabilmenin imkânını bize açıkça göstermektedir.

Bunun yanı sıra “gönül” üzerinden insanın hızla halden hale geçişinin anlatıldığı aşağıdaki şiirde de söz konusu bütünlüğe ulaştıracağı düşünülen bilinç akışı öğelerini görmek mümkündür.

*“Hak bir gönül virdi bana hâ demedin hayrân olur
Bir dem gelür şâdî olur bir dem gelür giryân olur*

*Bir dem sanasın kış gibi şol zemherî olmuş gibi
Bir dem beşâretten togar hoş bâgıla bostân olur*

*Bir dem gelür söyleyemez bir sözi şerh eyleyemez
Bir dem dilinden dür döker dertlülere dermân olur*

*Bir dem çıkar ‘Arş üzere bir dem iner tahte’s-serâ
Bir dem sanasın katredür bir dem taşar ‘ummân olur*

*Bir dem cehâletde kalur hiç nesneyi bilmez olur
Bir dem talar hikmetlere Câlinüs u Lokmân olur*

...

*Bir dem gelür ‘âsî olur Hak zihnini yavı kılur
Bir dem gelür kim yoldaşı hem zühd ü hem îmân olur*

...

*Bir dem varur mescidlere yüzün sürer anda yire
Bir dem varur deyre girer İncil okur ruhbân olur*

...

*Bir dem döner Cebrâil’e rahmet saçar her mahfile
Bir dem gelür güm-râh olur miskîn Yunus hayrân olur”²⁹*

28 “Rabbin Âdemoğulları’ndan -onların sırtlarından- zürriyetlerini alıp bunları kendileri hakkındaki şu sözleşmeye şahit tutmuştu: Ben sizin Rabbiniz değil miyim? ‘Elbette öyle! Tanıklık ederiz’ dediler. Böyle yaptık ki kıyamet gününde, ‘Bizim bundan haberimiz yoktu demeyesiniz.’” A’râf 7/172. Beyitteki “*Güftile kelâmdayıdum*” ifadesi, insanın Rabbi ile kurduğu bu sözleşmenin habercisi gibi okunabilir.

29 Tatcı, *Yunus Emre Dîvân*, 117-118.

Bazı beyitlerini alıntılıdığımız Yunus Emre'nin bu şiiri, tasavvuf düşüncesindeki telvîn-temkîn³⁰ kavramları üzerinden sâlikin tecrübe ettiği manevî hallerle³¹ şerh edilegelmiştir. Bilindiği üzere insan bilinci, daima bir şey düşünen ve bu düşünce akışı durdurulamayan bir yapıdadır. Öyle ki söyleyicinin, bir an mutlu olup bir an üzgün olması; bir an cahil olup bir an hikmetlere ermesi; bir an isyan içinde olup bir an inançla dolması gibi birbiriyle uzlaşmayan çeşitli halleri aynı kişinin “an”lık değişimlerle tecrübe ettiği durumlar olarak ifade etmesi, bu durdurulamazlığa açık bir işarettir.

Bununla birlikte görebildiğimiz kadarıyla Yunus Emre bu şiirinde, içinde bulunduğu dünyayı zıtlıklar üzerinden anlamaya çalışmaktadır. Yani pratik hayatta bir arada bulunması mümkün olmayan çeşitli zıtlıkları birbirine bağlayarak bütün olanı görmeyi denemektedir. Nitekim son beyitte ifade edilen “*miskîn Yunus hayrân olur*” sözü de çoğulluğın/dağınıklığın kucaklanmasıyla belirmiş bir bütünlük ve bu bütünlüğün tecrübe edilmesinden doğan bir hayranlık olarak okunabilir.

*“Evvel kadîm önden sona zevâli yok sultân benem
Yidi iklimi hükûm idüp yiri göği dutan benem*

*Ben bu yiri yaradıcak yir üstine gök turıcak
Ulu deniz mevc urıcak Nûh'a tûfân viren benem*

...
*Sofıyılan soft olan sûfiyile sâfi olan
Bel bağlayup tâ'at kılan o Kerîm ü Rahmân benem*

...
*Ben 'âbidem ben ma'bûdam kamu yirlerde hâzıram
Zâlimlerden dâd alıcı miskinleri dutan benem”³²*

*“Ol Kâdir-i Kün feyekûn lutf idici Sübhân benem
Kesmedin rızkını viren cümlelere sultân benem*

...
*Hem bâtınam hem zâhirem hem evvelem hem âhirem
Bu cümlesini yaradup hem tertibi kılan benem*

...
*Bu yiri göği yaradan bu 'Arş'ı Kürs'i durudan
Bin bir adı vardur Yunus ol sâhib-i Kur'ân benem”³³*

30 “Renkten reнге girme ve mekân tutma anlamlarında Arapça iki kelime. Telvîn, bir halden diğer hâle geçmeyi veya bir makamdan diğer bir makama atlamayı ifade eder. Temkîn ise, istikâmette derinleşmek ve sabitleşmek anlamına gelir. İkisi birbirinin mukabili gibidir.” Ethem Cebecioglu, *Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü*, (İstanbul: Anka Yayınları, 2005), 649.

31 Mustafa Tatcı, *Yunus Emre Dîvânı Tahlil*, (İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2005), 256.

32 Tatcı, *Yunus Emre Dîvân*, 206.

33 Tatcı, *Yunus Emre Dîvân*, 217-218.

İlk bakışta okuru afallatan bu “benem” redifli şiirlerde, söyleyicinin, yaratıcının diliyle konuştuğu fark edilmektedir. Şerh geleneğine bakıldığında bu şiirler, yine tasavvuf düşünce tarzı içerisinde anlaşılmış ve “fenâ fi'llâh” kavramı üzerinden değerlendirilmiştir. Diğer yandan bu beyitleri bilinç akışı üzerinden okumaya çalıştığımızda; şairin, muhtemelen insan ve Tanrı arasındaki ontolojik farklılığı, Tanrı'ya özgü eylemleri/sıfatları insana ait kılmak gibi bir tutarsızlıkla açık etmeye çalıştığını söyleyebiliriz. Yani beliren bu tutarsızlık, şairin, insan ve Tanrı'nın birbirinden farklı olan ontolojisini kavrama çabası olarak okunabilir. Nitekim insan bilinci, mahiyeti itibarıyla söz konusu çabanın kendisini gösterebildiği ayrıcalıklı bir alandır. Daha açık bir deyişle bilinç, bir yandan insan olmanın tecrübesinin sürdüğü diğer yandan Tanrı'nın dilinin ödünç alınarak ilâhî bir varlığın tecrübesine ulaşmanın, O'nun mahiyetiyle tanışmanın denendiği bir eşik olabilir. Zira “sınırın tecrübesi, her doğrulama imkânsız olacak derecede, sınırın ötesinde gerçekleşir.”³⁴ Dolayısıyla şair, insan ve Yaratıcı arasındaki ontolojik farklılığı anlamak için -bilinç yahut dil üzerinden geliştirdiği sınır tecrübesiyle- kendisine bir yüzleşme/tanışma alanı inşa edebilir. Bunun yanı sıra inanan kişinin bilinci, Tanrı'yla kurduğu bağı, kişinin bir başka kişiyle olan diyalogu gibi düzenlemek istediği için bu bilincin, birbiriyle kolayca uzlaşırılmayan gerçeklikler arasında mecburen bölünmüşlüğü söz konusu olabilmektedir.³⁵ İnanan kişinin içinde bulunduğu bu dramatik durum, onu, Tanrı'yı yahut tanrısalılığı anlama konusunda farklı bir düşünce veya dil geliştirmeye yöneltebilir.

Bunun gibi örnekler, her şeyden önce söyleyicinin bilincindeki takip edilemez hareketliliğin/sürekliliğin bir şekilde dile transfer edilme çabasını akla getirmektedir. Bu sürekliliğin yansıtılması, bilincin içerisinde aynı anda beliren birçok şeyin hem zamansal hem de mekânsal açıdan görece dağınık bir biçimde metne taşınması olarak kendini göstermektedir. Dolayısıyla bu durum, okuru olarak bize ilk elde anlaşılmaz ve boşlukta uçuşan olaylarla karşı karşıya olduğumuz bir tecrübe yaşatabilir.

Bilindiği üzere bilinçteki düşüncelerin/duyumların, olduğu gibi gündelik dile aktarılması dilin sınırlılığı sebebiyle pek mümkün değildir. Bu durum biraz da Deleuze'un sinemayla ilgili yaptığı çalışmasında, değerlendirdiği filmlerden alınmış görüntüleri kasıtlı olarak kullanmayışına benzemektedir. Nitekim o, sinemada açığa çıkan “hareket imgesi”nin tek bir anı gösteren bir görüntüyle karşılanamayacağını düşünür. Çünkü filmlerde, akış içerisinde ortaya çıkan bir eylemin, tek bir görüntü içerisinde dondurulmasının yanıltıcı olduğu kanaatindedir.³⁶ Hareketliliği aralıksız

34 Georges Gusdorf, *İnsan ve Tanrı*, çev. Zeki Özcan, (Bursa: Emin Yayınları, 2012), 108.

35 Gusdorf, *İnsan ve Tanrı*, 98.

36 Özgür Taburoğlu, *Resim, Söz ve Yazı İmge Yaratmanın ve Bozmanın Yolları*, (Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2013), 14.

sürdüren bilincin, çizgisel bir dil ve zamanla ifade edilmesinde de benzer bir yanılıyla karşı karşıya kalındığından söz edilebilir. Bu durumda dilin bilinçte eş zamanlı gerçekleşen deneyimleri tam anlamıyla ifade edememesi, bilinçte olup bitenleri bir bakıma kesintiye uğratarak okura yansıtmaya çalışması ve böylece bilincin sürekliliğini yakalayamıyor olması, kurgusal bir metin açısından bilinç akışını bizim için daha etkili ve cazibeli bir yöntem haline getirebilir.

Ancak diğer yandan bilincin sürekliliğini yansıtmaya çalışan metinler, okur için girift ve kimi zaman da anlamsız bir kelime yığını olarak bir süreksizlik içinde görünmektedir. Nitekim bilincin, -kendisini bir şey düşünmezken bulamaması anlamında- kesintiye uğrama imkânı bulunmayan bir yapıda olmasına karşın; onu dışarıdan seyreden kişinin, karşılaştığı şeyleri kendi tarihsel tecrübesinden hareketle yahut çeşitli önyargılar üzerinden algılaması, ister istemez bilinçteki akışın sürekliliği ile ona parçalı bakan kişinin seyrettiği süreksizlik arasında görece bir tezat doğurmaktadır. Daha açık bir deyişle bilinçteki sürekliliği yansıtmayı deneyen bir metin karşısında okur, dağınık gibi görünen mantıksal bağları doğrudan kuramadığı ve kurgusal zaman/mekân örgüsünü aynıyla yakalayamadığı için kendisi ve metin arasında bir uyumsuzluk/çelişki bulunduğunu düşünebilir. Bu anlamda Yunus Emre “*Ben söyleyem ben dinlerem kimse dilüm bilmez benüm*”³⁷ derken bu tarz imgesel şiirlerinin başkaları tarafından pek anlaşılmadığına, adeta kendisini anlayacak tek kişinin yine kendisi olabileceğine atıfta bulunuyor gibidir. Ayrıca bu şiirlerde kullandığı dilin günlük, anlaşılır ve perdesiz dilden uzak; özel bir dil olduğunu, aynı şiirde “*Benüm dilüm kuş dilidür*” diyerek de ifade etmektedir. Bununla birlikte Yunus Emre'nin aşağıdaki beyti, yine onun çevresi tarafından anlaşılmadığını vurgular niteliktedir:

*“Yunus Emrem kimseler hiç bilmedi hâlüm benüm
Hâlümi ‘arz itmeğe bir merd-i ‘irfân isterem”*³⁸

Bu tür şiirlerin, muhatabı/okuru tarafından kolaylıkla anlaşılmamasının, büyük oranda şairin şathiyelerinde kullandığı dil tarzından kaynaklandığını söyleyebiliriz. Bilindiği gibi pratik dilde yahut istisnalar olmakla birlikte genel olarak nesir dilinde, kullanılan dili büyük oranda görmezden gelmekteyiz. Söz gelimi birbirimize bir şeyler söyledikten veya bir nesir metni ortaya koyduktan sonra dinleyici/okur bu söylenenleri anlıyorsa artık o kelimelerin yıkılmış olduğunu fark edebiliriz. Yani bu kelimeler, bir başka şeye işaret etmiş ve anlamı belirginleştirmiş olmakla birlikte adeta gözden kaybolur. Zira muhatabımızın söylediklerini kavradıktan sonra karşılaştığımız kelimelerin aradan çekilmesi ve yerini, onun muadili anlamlara

37 Tatcı, *Yunus Emre Dîvân*, 191.

38 Tatcı, *Yunus Emre Dîvân*, 227.

yahut görüntülere bırakması söz konusudur.³⁹ Oysa anlamını ifşa etmeyen ve orijinal imgelerle kurulmuş bir şiir dili, okuruna böyle bir deneyim yaşatmaktan çok uzaktır. Okuru, önceden hedeflenip belirlenmiş bir anlama taşımanın ve kelimeleri aradan çıkarmanın aksine; böylesi bir şiir dili, okurunu, tam da kelimelerin içinde tutacaktır. Böylece kelimeler, okura hızlıca bir anlam transferi yaşatıp aradan çıkarılmak yerine tekrar tekrar kendi gücünü gösterme ve onu, sürpriz anlamlara taşıma imkânı bulacaktır.

Her ne kadar mantıksal bir zemin veya takip edilebilir bir zaman ve mekân içerisinde inşa edilmeyişleri, okur tarafından anlaşılması konusunda risk oluşturuyorsa da bu tür metinler, okuru, bulunduğu ortamdan alarak zamanın ve dilin çizgiselliğinin bulunmadığı bir anlam dünyasına çekmeyi denemektedir. Dolayısıyla okur, böyle bir metinle karşılaştığında anlamı *işaretleme* yahut *belirginleştirme* çabasına girmeden, çekildiği anlam dünyasına kendisini bırakması mümkün olabilir.

Sonuç

Bu çalışmamızda, Yunus Emre'nin şathiye türündeki şiirlerini bilinç akışı ile okumanın imkânı üzerinde durduk. Şathiyelerin ve bilinç akışı metinlerinin benzerliklerinden hareketle yaptığımız okuma denemesinde karşımızda beliren ilk şey; Yunus Emre'nin burada örneklerine yer verdiğimiz şathiye türündeki şiirlerinin, bilinç akışı metinlerinde olduğu gibi rasyonellikten uzak ve birbiriyale anlam bakımından doğrudan uzlaşmayan imgelerle kurulmuş olmasıdır.

Bu durum, Yunus Emre'nin söz konusu şiirleriyle karşılaşan kişiye, ilk elde bir yabancılaşma tecrübesi yaşatmakta ve metni farklı bir tarzda alımlama noktasında onu harekete geçirmektedir. Böylece kişi, metinde söylenenlerden ziyade, öncelikle duyguları ve çağrışımları izleme imkânı bulmaktadır. Bunun yanı sıra bilinçte bulunan geçmiş, şimdi ve gelecek arasındaki bağı muhafaza etmeyi deneyen bilinç akışı, sunduğu “iç içe” zaman algısı ve çoğulluğu/dağınıklığı aynı anda bir arada tutmayı denemesiyle, insana “bütün” olarak bakabilmenin kapısını aralamaktadır. Ayrıca farklı varlık tarzlarını yine zıtlıklar ve tutarsızlıklar üzerinden anla(t)mayı deneyen bu şiirler, okura da zıtlıklardan hareketle bir “bütünlük” tecrübesi yaşatmaktadır. Yunus Emre'nin bu şiirlerinde güçlü imgelerle karşımıza çıkan kelimeler, kavramsal anlam alanına bir gönderme yapmadığından okura hızlıca bir anlam transferi yaşatıp aradan çekilmemekte; aksine bu kelimeler, tekrar tekrar kendi gücünü gösterip kişiyi sürpriz alanlara ulaştırabilmektedir.

39 Paul Valery, *Şiir Sanatı*, çev. Ahmet Ölmez, (İstanbul: Ketebe Yayınları, 2020), 79.

Sonuç olarak Yunus Emre'nin, yazımızda yer verdiğimiz Şathiyeye türündeki Şiirlerinde olduğu gibi, dile getirme eylemine mantıksal bağları kurma sürecinin karıştırılmaması ve çizgisel zaman-mekân algısının gözetilmemesi; okuru, anlamı belirginleştirme çabasından uzak tutmakta ve onu, çizgisel seyrin bulunmadığı alternatif bir anlam dünyasına taşıyabilmektedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no grant support.

Kaynakça/References

- Aktaş, Şerif. *Şiir Tahlili -Teori ve Uygulama-*. Ankara: Akçağ Yayınları, 2009.
- Aytaç, Gürsel. *Çağdaş Türk Romanı Üzerine İncelemeler*. Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2016.
- Bowling, Lawrence E. "Bilinç Akımı Tekniği Nedir?". *Yeni Dergi* 8 (Mayıs 1965), 10-22.
- Cebecioğlu, Ethem. *Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü*. İstanbul: Anka Yayınları, 2005.
- Cuddon, J. A. *A Dictionary of Literary Terms and Literary Theory*. Wiley-Blackwell Publication, 5th ed., 2013.
- Eagleton, Terry. *Edebiyat Kuramı*. Çev. Tuncay Birkan. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2011.
- Eyhenbaum, Boris. "“Biçimsel Yöntem”in Kuramı”. *Yazın Kuramı: Rus Biçimcilerinin Metinleri*, Ed. Tzvetan Todorov. Çev. Mehmet Rifat-Sema Rifat, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2016, 31-70.
- Gusdorf, Georges. *İnsan ve Tanrı*. Çev. Zeki Özcan. Bursa: Emin Yayınları, 2012.
- Humphrey, Robert. "Bilinç Akımında Kullanılan Araçlar". *Yeni Dergi* 8 (Mayıs 1965), 23-37.
- Kurnaz, Cemal ve Tatcı, Mustafa. *Türk Edebiyatında Şathiyeye*. Ankara: Akçağ Yayınları, 2001.
- Moran, Berna. *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış 1*. İstanbul: İletişim Yayınları, 1987.
- Odacı, Serdar. "Ulysess ve Tutunamayanlar'da Bilinç Akışı Tekniği". *Turkish Studies* 4 (2009), 605-684.
- Özdenören, Rasim. *Ruhun Malzemeleri*. İstanbul: İz Yayıncılık, 2009.
- Sağlık, Şaban. "Türk Öyküsünde Bir Anlatım Tekniği Olarak Bilinç Akımı". *Hece Öykü* 26 (Nisan-Mayıs 2008), 49-64.
- Taburoğlu, Özgür. *Resim, Söz ve Yazı İmge Yaratmanın ve Bozmanın Yolları*. Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2013.
- Tatar, Burhanettin. "Yunus Emre'de Şiirsel Düşünme Biçimi". *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu* (26-27 Kasım 2010), İstanbul, 68-71.
- Tatcı, Mustafa. *Yunus Emre Dıvânı Tahlil*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2005.
- Tatcı, Mustafa (Haz.). *Yunus Emre Dıvân ve Risâletü'n-Nushiyye*. İstanbul: Sahhafklar Kitap Sarayı, 2005.

- Tatçı, Mustafa. *Yunus Bir Söz Söylemiş Çıktım Erik Dalına Şerhi*. İstanbul: H Yayınları, 2020.
- Tosun, Necip. "Modernizmin Eleştirel Dili Bilinç Akımı". *Hece Öykü* 26 (Nisan-Mayıs 2008), 39-48.
- Tuğcu, Emine. *Osmanlı'nın Son Döneminde Şiir Eleştirisi*. İstanbul: İletişim Yayınları, 2013.
- Uludağ, Süleyman. "Şathiye". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 38: 370-371. İstanbul 2010.
- Valery, Paul. *Şiir Sanatı*. Çev. Ahmet Ölmez. İstanbul: Ketebe Yayınları, 2020.

darulfunun ilahiyat

Başvuru: 06.07.2021
Revizyon Talebi: 16.09.2021
Son Revizyon: 18.11.2021
Kabul: 24.11.2021

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Yunus Emre ve Derviş Olmak

A Dervish in Yunus Emre's Conception

Mehmet Necmeddin Bardakçı

Öz

Tasavvuf, İslâmiyet'in ahlâk anlayışını yaşatmaya çalışan, nazariyeden çok amele önem veren bir disiplindir. Tasavvufun şahsiyet eğitiminde ahlâkî değerlerin önemi büyüktür. Hz. Peygamber'in güzel ahlâkını yaşamayı ülkü edinen sûfler, riya, haset, kibir ve kendini beğenme gibi kötü hasletleri terk ederek sıdk, ihlâs, sabır, şükür ve kanaat gibi güzel erdemleri kazanırlar. Çünkü tasavvuf, bireyleri güzel ahlâkla terbiye edip toplumda erdemlerin yaşanmasını gaye edinmiştir. Zira ahlâkî değerler yaşandıkları zaman anlamlı olur.

Horasan'ın melâmet, cezbe ve aşk anlayışları ile Türkistan'ın pratik ahlâk odaklı tasavvuf anlayışını terkip eden Yunus Emre de ahlâkî erdemlerin yaşatılmasına önem vermiştir. Şiirlerinde aşk, insan-ı kâmil, hayat-ölüm, varlık-yokluk gibi metafizik konuları ilâhî aşk ve ahlâk temeline oturatarak anlatmıştır. Sevgi ve hoşgörü sembolü olan Yunus Emre'nin düşüncesindeki derviş, Allah'ı seven âşık, zâhid ve sûfî gibi terimlerle eşanlamlıdır. Derviş olmak; benlik sevdasından vaz geçip alçakgönüllü ve fedakâr olmak, hiç kimseyi küçük görmemek ve incitmemektir. Derviş; iyilik yapan, bir tebessümle gönül alan, bir canı yaşatmayı bütün canları yaşatmak gibi görüp insanlığa sahip çıkandır. Nefsi terbiye yöntemi olan dervişlik; kalpten kötülükleri silip iyilikleri yerleştirmek suretiyle yeni bir benlik inşa sürecidir. Gerçek derviş, her gün aynanın karşısına geçip nefis muhasebesi yaparak ölmeden önce ölme suyunu yakalayandır.

Anahtar Kelimeler

Yunus Emre, derviş, aşk, edep, ahlâk, tevazu

Abstract

Sufism aims to perpetuate social values by inculcating high moral standards in individuals. The character education of Sufism accords great importance to moral values. Sufis adopt the ideal of living according to the Prophet's principles of excellence. They abandon negative traits, such as hypocrisy, envy, and arrogance, and build virtues, such as sincerity, patience, gratitude, and contentment. Ethical practices are precious; thus, Sufism instructs individuals to imbibe good morals and experience social virtues.

Yunus Emre combined Khorasan's comprehension of reproach, ecstasy, and love with the practical and ethics-oriented Sufi understanding of Turkestan. He also emphasized the preservation of moral virtues. His poetry describes metaphysical issues such as love, human perfection, life-death, and existence-nonexistence based on divine love and morality. Yunus Emre symbolizes love and tolerance and defines the dervish as a lover of God, renunciant, and Sufi. To be a dervish is to relinquish self-love, embody humility and self-sacrifice, and not belittle or hurt anyone. A dervish is someone who acts in kindness, makes others happy with a smile, and protects humanity by recognizing that "to keep one life alive is to keep all lives alive." Being a dervish represents a method of self-discipline; it denotes the process of constructing a new self by removing evil from the heart and replacing it with virtue. A true dervish practices daily self-reflection and thus realizes death before dying.

Keywords

Yunus Emre, dervish, love, decency, moral, modesty

* **Sorumlu Yazar:** Mehmet Necmeddin Bardakçı (Prof. Dr.), Süleyman Demirel Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Isparta, Türkiye. E-posta: necmettinbardakci@sdu.edu.tr ORCID: 0000-0003-3903-6257

Atf: Bardakçı, Necmeddin Mehmet. "Yunus Emre ve Derviş Olmak." *darulfunun ilahiyat* 32, 'Yunus Emre' Özel Sayısı (2021): 107–127.
<https://doi.org/10.26650/di.2021.32.963319>

Extended Summary

Introduction

Sufism aims to immortalize social values by nurturing individuals who evince high moral standards. Numerous Sufis have thus defined Sufism as morality and decency. To be a dervish is to manifest the principles of the Qur’an embodied in the Prophet, to look at life through the lens of love and tolerance, to relinquish self-love, to be humble and altruistic, and not to hold anyone in disrespect or hurt anybody. A dervish attains the trust of both friends and enemies and does not cause any anxiety about his sense of fairness. A dervish protects humanity by recognizing that “to keep one life alive is to keep all lives alive” and also understands that “to kill someone is to set the world on fire.” Yunus Emre owned all these qualities, and his poetry expressed the importance of being a virtuous person and a good Muslim.

Yunus Emre Era

Yunus Emre lived between the second half of the 13th century and the first half of the 14th century. The country was catapulted into if great depression at the time of his birth because of two events in Anatolia: the Babaîler Revolt in 1240 and the Kösedağ War between the Anatolian Seljuk State and the Mongols in 1243. These two events disrupted Anatolian unity and destroyed peace. Yunus Emre thus lived at a time of disintegrating accord and declining peace and stability in Anatolia. Conversely, at this time, Anatolia had become a place where the Sufi comprehension of Khorasan, Turkestan, Iraq, and Damascus blended with the Andalusian conception of Sufism. Numerous Sufis such as Evhaduddin Kirmani, Ibnu’l-Arabi, Necmeddin Dâye, Hacı Bektaş-ı Velî, Mevlana Celaleddin Rumi, and Sadreddin Konevî were active in Anatolia. The Sufi movements Anatolia witnessed in the 13th century exhibited great diversity. These groups encompassed many Sunni and non-Sunni elements and may be classified into two groups: those operating in urban and rural areas.

Yunus Emre’s Sufi teachings were shaped within the Yesevi and Rifai traditions. His sheikh, Tapduk Emre, obtained his authorization from Sinan Ata, a Turkish sheikh from Bukhara. Sinan Ata belonged to the Yesevi tradition and arrived in Anatolia during the Mongol invasion. Besides Sinan Ata, Tapduk Emre also attained his authorization from Sari Saltuk and Barak Baba. Mahmud Hayrani, the sheikh of Sari Saltuk, was authorized by the Rifai sect. Barak Baba was Sari Saltuk’s disciple; hence, Yunus Emre was a dervish who belonged to Rifai and Yesevi sects.

Yunus Emre and Dervishness

Fundamentally, Sufism and dervishness is to value human beings and to love the created for the Creator’s sake. The richness of the heart, generosity, getting along with people, being aware of the innermost phenomena, never rejecting truth, being sincere and honest, valuing every moment, and existing without worldly illusions also constitute attributes

of a dervish. These qualities ensure that the dervish's words and deeds comply with the Sunnah of Prophet Muhammad (PBUH) and enable a dervish to ignore faults in people, forgive mistakes, and remain decent and moral. Dervishness is inappropriate for people whose words, behaviors, and attitudes do not comply with the Book and Sunnah. Yunus Emre chose the path of love, valued love above all else, and regarded it as a divine gift. The path of love and ecstasy is deemed in Sufism to be the shortest route to Allah; however, this path poses many dangers and difficulties. The mind guides people to a certain point on the path of love. The process, through which harmonic Sufi experiences, such as *tawhid*, *fenâ*, and *cem*, are encountered occurs through love and not reason. Yunus's understanding of love and tolerance was not limited to his own neighborhood or to Muslims; rather, it encompassed everyone. Therefore, his poetry recommended kindness, honesty, and cooperation for all Muslims without discriminating between sects and dispositions.

Yunus Emre combined Khorasan's understanding of reproach, ecstasy, and love with the human-oriented Sufism conception of Turkestan. He also emphasized the preservation of moral virtues. His poems described metaphysical issues such as love, human perfection, life-death, and existence-nonexistence based on divine love and morality. Yunus Emre symbolized love and tolerance and defined the dervish as a lover of God. A dervish has open eyes, a pure heart, and ears in love with the word of God and the Prophet. According to Yunus Emre, the identity of a dervish represents a method of self-discipline through worship, *dhikr*, *evrad*, and self-denial. The being of a dervish denotes the process of building a new self by removing evil from the heart and replacing it with virtue. The true dervish attains the consciousness of death before dying by practicing daily self-reflection. Being a dervish means sacrificing the self for the sake of friends, living without compromising righteousness and honesty, and being generous and good as a person. Only those with good hearts can become dervishes; dervishness cannot be achieved by wearing a patched cardigan or crown. Yunus Emre underscored that the identity of a dervish requires the internalization of qualities such as honesty, sincerity, justice, love, tolerance, self-sacrifice, and generosity. Dervishes set righteous examples for society through their conduct.

Yunus Emre stressed that negative emotions such as hypocrisy, envy, and arrogance represented major obstacles in the spiritual journey of a disciple. He cared about the struggles disciples experienced with their souls to achieve the stage of *fenafillah*. He asserted that the lives of disciples who accounted for their actions at the end of every day would be easily accountable on the day of judgment. However, he also stated that some disciples erred by ignoring this fact.

Yunus Emre's Critique of Dervishness

Yunus Emre highlighted the impossibility of God's love flowing into the hearts of people who forgot true Sufism, even if such people remained within the premises of the

dervish lodge. He attracted attention to the dangers of claiming dervishness, because he believed individuals should censure themselves and keep their egos under control even when they transitioned to more elevated levels of Sufism. He noted that it was important for dervishes to avoid pride by not boasting about the acts of worship they performed. Yunus Emre warned that every person, whether scholar or ascetic, could be trapped into psychological disorders such as arrogance or hypocrisy; thus, every individual must remain careful. He indicated that people could not escape the clutches of the *nafs*, no matter how old they were. He thus advised that everyone should be vigilant against the frauds of the *nafs*.

Conclusion

Moral values become meaningful only when they are practiced. A dervish is a person who lives by moral virtues. The dervish is honest and sincere, patient and determined, tolerant and friendly. Yunus stated that a dervish completely deprives himself of worldly affairs, does not pursue his own interests, and does not act out of greed for rank and position. The dervish absorbs himself in the love of Allah and thus does not mingle love with hypocrisy. The dervish does not place value on his individual life and disregards both worlds. He does not worship for fear of hell or to attain blessings from heaven; he worships solely for his love of Allah.

In brief, according to Yunus Emre, dervishness is defined by the existence of a virtuous individual who achieves the truth by cleansing the soul of all evil and constructing a self in the light of the Qur’an and Sunnah. To be a dervish is to activate spiritual faculties that are potentially present in human nature and to have nothing but Allah in the heart.

This study overviews the concepts of *Sufi* and *Sufism*, emphasizing Yunus Emre’s conception of dervishness.

Prof. Dr. Hakan ERTİN'e Armağan¹

*Dervişlik dedikleri hurka ile tâc değil
Gönlünü derviş eyleyen hırkaya muhtâc değil*

Giriş

Evrensel ahlâkî ilkeleri esas alan İslâmiyet, toplumu meydana getiren bireylerin erdemli olmasını istemiştir. Bu çerçevede Müslümanların dürüstlük, adalet, ihsan, cömertlik, tevazu ve ahde vefa gibi erdemleri içselleştirmelerini emretmiştir. Hz. Peygamber (sav), müminleri bu konuda duyarlı olmaya teşvik etmek üzere “*Sizin en hayırlınız, ahlâkî en güzel olanınızdır*”² buyurmuştur.

İslâm düşüncesinde ihsan ve birr terimleriyle ifade edilen iyilik bütün dinlerde, felsefî ve mistik düşüncelerde önemsendir. Felsefenin amacı, mutlak iyiye ulaşım mutluluğu elde etmektir. Dinî ilimler içerisinde en son ortaya çıkan bir disiplin olan tasavvufun amacı ise, Allah rızasını her şeyin üstünde tutan, ahlâkî değerleri özümsemiş iyi insanlar yetiştirmektir. Tasavvuf dilinde bu kişiler sūfî ya da derviş olarak isimlendirilmektedir.

Dinî ve ahlâkî değerleri yaşamak iddiasıyla ortaya çıkan tasavvuf, büyük ölçüde bu gayesini gerçekleştirmiştir. Ancak sistemleşme ve kurumsallaşma sürecinde özden sapmalar olmuş, inanç, âdâb ve erkân boyutuyla birçok farklı tarikat yapılanması teşekkül etmiştir. Tasavvuf tarihi ile ilgili eserlerde bu disiplin içerisinde yanlış yapan sūfîlerle ilgili bol miktarda malumat bulunmaktadır. Tasavvufun teşekkül sürecini yaşadığı IX-X. yüzyıllardaki bir kısım sūfî çevrelerde de benzer yanlışlıklar dikkat çekmektedir. Nitekim Serrâc (ö.378/988), Kelâbâzî (ö.380/990), Kuşeyrî (ö.465/1072), Hücvirî (ö.465/1072) ve Gazzâlî (ö.505/1111) gibi birçok âlim ve ârif kendi dönemlerinde sūfî görünümlü sahtekârlardan şikâyet ederek, gerçek tasavvufun ve sūfînin ne olduğunu yazdıkları eserlerde ortaya koymuşlardır.³

1 Evlâd-ı Fâtihân'dan derviş gönüllü bir yiğit olan Prof. Dr. Hakan ERTİN, İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı öğretim üyesi olarak çalışırken 15 Mart 2021 Pazartesi günü Hakk'a yürüdü. Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun.

2 Buharî, *Sahih*, Çağrı Yayınları, İstanbul 1992, Edeb, 38, 39.

3 Bkz. Ebû Nasr es-Serrâc, *el-Luma'*, tahkik: Abdülhalim Mahmûd-Tâhâ Abdülbâkî Sürûr, Kahire 1960, s. 19-20; Ebû Bekir Muhammed b. İshak el-Buhari el-Kelâbâzî, *et-Ta'arruf li Mezhebi Ehli'l-Tasavvuf*, neşr: Arthur John Arbery, Mektebetü'l-Hancı, 2. Baskı Kahire 1994, s. 4-5; Abdülkerim Kuşeyrî, *Kuşeyrî Risâlesi*, hazırlayan: Süleyman Uludağ, Dergâh Yayınları, 3. Baskı İstanbul 1991, s. 94-96; Hücvirî, *Keşfü'l-Mahcûb*, (*Hakikat Bilgisi*), hazırlayan: Süleyman Uludağ, Dergâh Yayınları, İstanbul 1982, s. 80-82; Ebû Hâmid Gazzâlî, *İhyâu Ulûmiddin*, Dâru İbn Hazm, Beyrut 2005, s. 9.

Tarikatların ortaya çıktığı devirlerde ve günümüzde de bu zümreler arasında görülen bazı sapkınlıklar, bu kurumları töhmet altında bırakmıştır. XVII. yüzyıl sûfilerinden Sun'ullah Gaybî'nin (ö.1087/1676'dan sonra) de vurguladığı gibi,⁴ özellikle şeyh konumunda olan bazı sözde sofuların manevî bir arınma yöntemi olan tasavvufu kendi çıkarları için kullanması, tarikatlara olan güveni sarsmıştır. Yaşanan gerçeklerle ideal tasavvuftaki bu yaman çelişki, tasavvuf zümreleri başta olmak üzere toplumun her kesiminde ahlâkî erdemlerin içselleştirilmesinin önemini ortaya koymuştur.

Bu çalışmada; Yunus Emre'nin ahlâkî değerleri özümsemiş bir kişi olarak tasvir ettiği derviş hakkındaki düşünceleri üzerinde durulacaktır.

1. Yunus Emre ve Dönemi

Anadolu irfanının önemli bir temsilcisi olan Yunus Emre (ö.720/1321), XIII. yüzyılın ikinci yarısı ile XIV. yüzyılın ilk yarısında yaşamıştır. Anadolu Selçuklu Devleti'nin zayıflayıp yıkıldığı, Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecine girdiği bu dönemde ülkede sosyal ve kültürel birçok faaliyet gerçekleştirilmiştir. Özellikle Anadolu dinî tarihi açısından önemli yeri olan medrese ve zâviyeler kurulup zengin vakıflarla desteklenmiştir.⁵ Devlet yöneticilerinin özellikle tekke ve zâviyelere olan ilgisi Irak, Horasan ve Türkistan'dan birçok sûfinin ülkeye gelmesinde etkili olmuştur. Moğol istilası sırasında da Anadolu'ya gelen birçok âlim ve ârif dinî tefekkürü zenginlik kazandırmıştır. Bu dönemde Evhadüddîn Kirmânî (ö.635/1238), İbnü'l-Arabî (ö.638/1240), Necmeddin Dâye (ö.654/1256) Hacı Bektaş-ı Velî (ö.669/1271?), Mevlâna Celâleddin Rûmî (ö.672/1273) ve Sadreddin Konevî (ö.673/1274) başta olmak üzere birçok sûfî, Anadolu'da faaliyet göstermiştir. Dolayısıyla Yunus Emre'nin yaşadığı dönemde Anadolu; Horasan, Türkistan, Irak ve Şam ile Endülüs tasavvuf anlayışlarının harmanlandığı bir yer haline gelmiştir.

Anadolu'daki tasavvuf hareketlerini düşünceleriyle zenginleştiren zâhid ve sûfiler arasında İbrahim Edhem (ö.161/777), Hallâc-ı Mansûr (ö.309/922), Ebû Saîd Ebû'l-Hayr (ö.440/1049), Muhammed Gazzâlî ve kardeşi Ahmed Gazzâlî (ö.520/1126) ile Ahmed er-Rifâî (ö.578/1182) ve Ferideddin Attâr (ö.618/1221) ilk akla gelenlerdir. Ahmed Yesevî (ö. XIII. yüzyılın başları muhtemelen) ise halifeleri ve müridleriyle Anadolu'nun manevî oluşumunda büyük pay sahibidir. Dolayısıyla XIII. yüzyılda Yesevî, Kübrevî, Rifâî, Mevlevî, Bektaşî ve Ekberî sûfî gelenekleri, Anadolu'da oldukça etkili olmuştur.

4 Bilal Kemikli, *Sunu'llah Gaybî Divanı*, MEB Yayınları, İstanbul 2000, 115/1-33.

5 Seyfullah Kara, *Anadolu Selçuklularında Din ve Dinî Kurumlar*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Erzurum 2002, s. 425-462 vd.

XIII. yüzyılda Anadolu’da görülen tasavvuf hareketleri büyük bir çeşitlilik arzeder.⁶ Sünnî ve gayr-i sünnî birçok unsuru içinde barındıran bu zümreleri şehir ve kırsal alanda faaliyet gösterenler olarak iki kategoriye ayırmak mümkündür. Şehirlerde faaliyet gösteren İbnü’l-Arabî, Mevlâna ve Konevî gibi sûfiler entelektüel seviyeleri yüksek âriflerdir. Dolayısıyla hitap ettikleri kesimin bilgi seviyesi yüksektir. Konargöçerler arasında faaliyet gösteren Hacı Bektaş-ı Velî, Baba İlyas (ö.637/1240) ve Baba İshak (ö.637/1240) ile Sarı Saltuk (ö.697/1297) ve Barak Baba (ö.707/1307-8) ile Geyikli Baba gibi dervişlerin muhatapları büyük ölçüde Türkmenlerdir. Bu insanlar, evliya denilince olağanüstülükleri anladıkları için kırsal alandaki sûfiler daha ziyade kerametleriyle şöhret bulmuşlardır.

Yunus Emre’nin doğduğu yıllarda Anadolu’da yaşanan iki olay ülkeyi büyük bir bunalıma sokmuştur. Bunlardan birincisi 1240’taki Babaîler İsyanı, ikincisi ise Anadolu Selçuklu Devleti ile Moğollar arasındaki 1243’teki Köseadağ Savaşı’dır. Anadolu Selçuklu Devleti’ne karşı yapılan ve ülkeyi parçalanmanın eşiğine getiren Babaîler İsyanı, Moğol İstilasası sırasında Orta Asya’dan Anadolu’ya gelen Türkmen aşiretlerinin hem şeyhi hem de lideri olan Baba İlyas ve halifesi Baba İshak tarafından düzenlenen büyük çaplı bir isyandır. Bu isyan; dinî, siyasî, ekonomik, sosyal ve psikolojik birçok sebebin bir araya gelmesiyle başlamış ve Türkiye’nin sosyal tarihinde büyük bir etki bırakmış, ülkedeki huzur ve istikrarı bozmuştur.⁷ Bundan üç yıl sonra gerçekleşen Köseadağ Savaşı ise, Anadolu’daki birliği tamamıyla parçalamış, hâkimiyetin fiili olarak Moğollara geçmesine yol açmıştır. Dolayısıyla Yunus Emre, Anadolu’da birliğin parçalandığı, huzur ve istikrarın kaybolduğu bir dönemde yaşamıştır.

1240’lı yılların başında doğduğu tahmin edilen Yunus Emre’nin medresede dinî ilimleri okuduğu, icâzet aldığı açık olmasa da, *Risâletü’n-Nushiyye* ve *Divân*’ındaki ifadelerinden iyi bir tahsil gördüğü anlaşılmaktadır. Ancak karakteri medrese muhitine uygun olmayan Yunus, tasavvufa yönelmiş ve Hacı Bektaş-ı Velî’nin tavsiyesi⁸ üzerine gittiği Tapduk Emre’nin zâviyesinde uzun süreli zühd ve riyâzet eğitiminden sonra nefsin terbiye etmiş, aşk yolunda cezbeyi yaşamıştır.⁹ Şeyhine hizmeti büyük bir onur olarak gören Yunus’un¹⁰ tasavvuf terbiyesi aldığı sırada tekkeye eğri bir odun getirmeyi bile uygun görmemesi, kemâlâtı elde etme yolunda ideal tasavvufu yaşama gayreti olarak değerlendirilebilir.

6 Resul Ay, *Anadolu’da Derviş ve Toplum 13-15. Yüzyıllar*, Kitapyayınevi, İstanbul 2008, s. 16-22.

7 Ahmet Yaşar Ocak, *Babaîler İsyanı*, Dergâh Yayınları, 2. Baskı İstanbul 1996, s. 37-50.

8 Abdülbâkî Gölpınarlı, *Vilâyet-Nâme, Menâkıb-ı Hünkâr Hacı Bektaş-ı Velî*, İnkılap Kitabevi, İstanbul 1990, s. 47-48.

9 Haşim Şahin, “Yunus Emre’nin Şeyhi Tapduk Emre”, *Yunus Emre*, editör: A. Yaşar Ocak, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 2015, s. 219-221.

10 Mustafa Tatçı, *Yunus Emre Divânı*, H Yayınları, İstanbul 2020, 164/8, 208/9, 262/10, 292/8.

Yunus Emre'nin tasavvuf öğretisi Yesevî ve Rifâî gelenekleri içerisinde şekillenmiştir. Şeyhi Tapduk Emre, Moğol istilasını sırasında Anadolu'ya gelen Yesevî geleneğine mensup Buhara'lı Sinan Ata adlı Türk şeyhinden icazet almıştır.¹¹ Tapduk Emre'nin Sarı Saltuk (ö.697/1297) ile Barak Baba'dan (ö.707/1307-8) da nasibi vardır. Zira Sarı Saltuk'un şeyhi Mahmud Hayranî'nin (ö.667/1269) Rifâî tarikatından icazeti bulunmaktadır.¹² Barak Baba da Sarı Saltuk'un müridi olduğuna göre,¹³ o da Rifâî ve Yesevî tarikatlarına mensup bir dervîştir. Yunus'un şu ifadeleri onun Yesevî ve Rifâî tarikatlarını terkip eden bir dervîş olduğunu ortaya koymaktadır.¹⁴

*Yunus'a Tabdug u Saltug u Barag'dandur nasib
Çün gönülden cûş kıldı ben nice pinhân olam*

Yunus Emre, Anadolu, Azerbaycan ve Suriye taraflarına seyahat ederek halkın durumunu gözlemlemiş ve onların sevgi ve hoşgörüsüyle hayata tutunmalarını sağlamaya çalışmıştır. 1240'ta yaşanan Babailer İsyanı ve 1243'teki Köseadağ Savaşı sonrası Moğol istilasını yaşama azmini kaybeden insanlara sevgi ve müsamaha ile yaklaşmış bir umut ışığı olmuştur.¹⁵

*Varduğumuz illere şol safâ gönüllere
Baba Tapduk ma'nisin saçduk el-hamdülillâh
Beri gel barışalım yâdisan bilîşelüm
Atımız eyerlendi eşdik el-hamdülillâh*

Tasavvufta sevgi yolunu seçerek gönlünü ilâhî aşkla dolduran Yunus, şiirlerinde verdiği mesajla yüzyılların akışı içinde insanların gönlünde taht kurmuştur. Bu yüzden 720/1321'de 82 yaşında vefat eden Yunus'un Anadolu'nun birçok yerinde makam kabri bulunmaktadır.

2. Yunus Emre ve Dervîşlik

Tasavvufta dervîş kelimesi zâhid, fakir ve sūfî gibi çeşitli terimlerle de ifade edilir. Sūfî terimi ile ilgili tanımlarda; ahlâklı ve edepli olmak, Allah sevgisini her şeyin üstünde tutmak, halka yük olmamak, övene ve yerene farklı bakmamak ve kendileri gibi düşünmeyenleri ötekileştirmemek dikkat çeker. İslâmiyet'in ahlâk anlayışını yaşatmaya çalışan, nazariyeden çok amele önem veren bir disiplin olan tasavvufta ilgili tanımlarda ise, ilim amel bütünlüğüne dikkat çekilerek, ahlâkî erdemlerin

11 M. Fuad Köprülü, *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, DİB Yayınları, 4. Baskı Ankara 1981, s. 266.

12 Muhammed b. Ali b. es-Serrâc, *Tuffâhu'l-Ervâh ve Miftâhu'l-İrbâh*, hazırlayanlar: Nejdî Gürkan-Mehmet Necmettin Bardakçı-Mehmet Saffet Sarıkaya, Kitapyayinevi, İstanbul 2015, s. 319-327.

13 Ahmet Yaşar Ocak, "Barak Baba", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, c. V, s. 61-62, İstanbul 1992.

14 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 201/41.

15 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 292/4-6.

sözle anlatılmaktan ziyade yaşandığı takdirde anlamlı olacağı vurgulanır.¹⁶ Bu ifadelerden hareketle dervişin; Allah'a teslimiyet ve tevekkül anlayışını içselleştiren, her şeyin sahibinin Allah olduğu bilinciyle hareket etmekle birlikte insan olarak sorumluluklarını yerine getiren, ihtiyaçlarını sadece Allah'tan isteyen, kalbini olumsuz düşüncelerden, dilini kötü sözlerden koruyup güzel şeyler söyleyen, elinden geldiği kadarıyla muhtaç kimselere iyilik yapan kişi olduğu söylenebilir.

Tasavvufun ve dervişliğin temeli; insana değer vermek, yaratılanı yaratandan dolayı sevmektir. Gönül zenginliği, cömertlik, insanlarla iyi geçinmek, içe doğan şeylere vakıf olmak, doğruluktan asla ayrılmamak, samimi ve dürüst olmak, her anın kıymetini bilmek ve dünyaya dalmamak da dervişin vasıflarıdır.¹⁷ Bu nitelikler dervişin sözünün ve davranışlarının Hz. Muhammed'in (sav) sünnetine uygun olmasını, insanların kusurlarını görmezlikten gelmesini ve hataları bağışlamasını, edepli ve ahlâklı olmasını gerektirir. Söz, davranış ve halleri Kitap ve Sünnet'e uymayan kişilerin dervişlik davasında bulunması uygun değildir.

Tasavvufun şahsiyet eğitiminde ahlâkî değerlerin önemi büyüktür. Bilgelik yoluna giren kişilerin ilkin riya, haset, kibir ve kendini beğenme gibi olumsuz hasletleri terk etmeleri, sonra da adalet, iyilik ve ahde vefa gibi erdemleri kazanmaları istenir. Yunus Emre de; "Evvel bize vâcib budur hoş hulk ile amel gerek, İslâm adı okuncak yoldaşımız iman gerek" diyerek,¹⁸ dervişliğin temelini ahlâk olduğuna dikkat çeker. Yunus'un bu yaklaşımı, Kur'an'ın indiriliş sürecine uygun bir yöntemdir. Nitekim Mekkî surelerde tevhîd, bilgi ve akılla tefekkürün önemi vurgulanmakta, adalet, iyilik yapmak, iffetli olmak, ahde vefa, dürüstlük ve sabır gibi ahlâkî değerler sistemi üzerinde durulmaktadır.¹⁹ Namazın Mekke devrinin sonlarında Mi'râc gecesinde, zekâtın hicrî ikinci yılda farz kılındığı dikkate alındığında, Yunus'un ahlâkî önceleyen bu tespitinin isabeti daha iyi anlaşılır.²⁰

16 Serrâc, *el-Luma'*, s. 45-46; Kuşeyrî, *Risâle*, s. 451-453; Hücvirî, *Keşfü'l-Mahcûb*, s. 122-123

17 Takiyyüddîn Abdurrahman Ebû'l-Ferec ibn Abdi'l-Muhsin el-Vâstî (674/1275-76-744/1343), *Tiryâku'l-Muhibbîn fî Tabakâti Hırkatî'l-Meşâyihî'l-Ârifîn*, Matbaatü'l-Behiyye, Kahire 1305h., s. 34-35; Hacı Hüsâm İbrahim b. Muhammed Kâzerûnî, *Şifâü'l-Eskâm fi Sireti Gavsi'l-Enâm Ahmed er-Rifâi Menkıbeleri*, çeviren: Nurettin Bayburtluğil-Necdet Tosun, Vefa Yayınları, İstanbul 2008, s. 118-125.

18 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 138/1-5.

19 Nahl, 16/90-91, 125-127; Lokman, 31/13-19.

20 Ancak bu yöntemin klasik metinlerde dikkate alınmadığı görülür. Nitekim hadis ve fıkıh literatürü ile ilmihal kitaplarında ahlâk ve edeple ilgili bölümler arka sıralarda yer almaktadır. Örnek olarak; Buharî'nin Sahih'inde Âdâb 78, Rikâk 81, Müslimin Sahih'inde ise (Çağrı Yayınları, İstanbul 1992) Âdâb 38, Birr ve's-Sıla ve'l-Âdâb 45, Zühd ve'r-Rekâik 53. bölümlerde yer almıştır. Müslümanların ahlâkî değerleri içselleştiremeyişinin, ibadetlerin iç boyutundan daha çok şekil kısmına önem vermelerinin arka planında bu yaklaşımın etkisinin olduğu söylenebilir. Bu durumun farkına varıp çözüm önerisi sunanlardan biri Yunus Emre'dir.

Yunus Emre'nin tasavvuf düşüncesi; Hz. Peygamber'in şahsında somutlaşan Kur'an ahlâkını benimseyen sûflerin melâmet, cezbe ve aşk anlayışları ile dürüstlük, iyilik, hoşgörü ve incinmemek gibi erdemlerin terkiibinden oluşmaktadır. Dolayısıyla ona göre insan, özeld derviş, her şeyden önce dürüst, samimi, güvenilir ve ahlâklı olmalıdır. “Allah'ın velîlerine korku ve hüüzün yoktur”²¹ ayetinde övülen dostlardan olabilmek için, Kur'an'da vurgulanan ve Hz. Peygamber'in önemseddiği ahlâkî erdemleri özümsemelidir.

Yunus Emre, tıpkı Râbia Adeviyye (ö.185/801) ve Hallâc-ı Mansûr gibi sevgiyi her şeyin başına yerleştirir ve ilâhî bir mevhibe olarak değerlendirir. İyi bir insan olmak ve hakikate ulaşmak için meşrebine uygun aşk yolunu seçer. Tasavvufta aşk ve cezbe yolu, Allah'a ulaştıran en kısa yol olmakla birlikte tehlikesi ve zorlukları çöktür. Ferideddin Attâr'ın (ö.618/1221) *Mantıku't-Tayr*'da sembolik olarak anlattığı bu yolda, vuslata erebilmek için aşılması gereken sarp yokuşlar, dağlar, vadiler ve denizler ancak güçlü bir irade, sabır ve tevekkülle aşılabılır. Mevlâna da bir mirasyedinin rüyasında gördüğü hazineye ulaşmak için katlandığı zorlukları dile getirip, gülü elde edebilmek için dikene, lütfâ kavuşmak için kahra katlanmak gerektiğini vurgulayarak,²² aşk yolundaki engellerin kolay geçilmediğini belirtir. Bütün bu zorluklara rağmen Yunus Emre aşk yolunu seçmiş ve bir ülkü uğruna yola düşen kişinin amacını gerçekleştirebilmek için canını dişine takarak çok çalışması gerektiği bilinciyle yolun sıkıntılılarına katlanarak vuslatı gerçekleştirmiştir.

Yunus Emre'nin öğretisinde dervişin bir diğer adı âşıktır. Âşık ise hakikate ulaşma yolundaki bütün engelleri aşarak hakikate ulaşan kişidir. İdealini gerçekleştirmek için yolun zorluklarına katlanmayanlar sahte âşıklara benzer. Çünkü âşık, Hak yolunda kınayanın iğneleyici sözlerine aldırmandan, kin ve nefret ile hırs ve tamahı gönlünden çıkarıp dost sevgisini yerleştiren kişidir.²³ Dolayısıyla Allah rızasını her şeyin üstünde tutan derviş, cennet umudu veya cehennem korkusunu bir hicap olarak görür ve sadece Allah'a kavuşmayı ister.

Hakk'ı arayıp bulmaya çalışan kişi, her şeyden önce nefsini terbiye ederek gönlünü derviş eylemelidir. Yunus Emre'ye göre bunun yöntemi, dervişliğe soyunan kişinin, bir mürşidin terbiyesine girip teslimiyet ve tevekkülle hareket ederek tartışmalardan uzak durması, mal ve mülk sevgisini gönlünden çıkarmasıdır. Bu süreçte sâlik sabır ve kanaati azık edinmeli, kahrı ve belayı şikâyet etmeden kabullenmelidir.²⁴ Ancak bunların gerçekleştirilmesi zorlu bir gayret ve sabır ister.

21 Yunus, 10/62.

22 Mevlâna, *Mesnevî*, VI/4207-4336.

23 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 27/1-3.

24 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 97/1-5, 123/1-7, 140/1-8.

Bu bakımdan dervişlik yoluna çıkan kişi, sabırlı ve mücadelesinde kararlı olmalıdır. Çeşitli bahaneler ileri sürüp yoldan dönmeme, karşısına çıkan engelleri aşmak için bütün gayretini sarf etmelidir. Bir zorluk ile karşılaştığında, gülü sevenin dikenine katlanacağı bilinciyle hareket edip, her zorluğun yanında bir kolaylık, zehrin yanında panzehir olduğunu düşünerek yoluna devam etmelidir.

Dervişlik, ibadet, zikir, evrâd ve riyâzetlerle nefsi terbiye ederek yeni bir benlik inşa etme yöntemidir.²⁵ Bu süreçte derviş; tevekkül ve teslimiyet, dürüstlük ve samimiyet, ahde vefa, kanaatkârlık ve cömertlik gibi erdemleri özümseyerek iyi bir şahsiyet sahibi olur. “*Hakk’ı bulmak isteyenler eylesin nefisini derviş*”²⁶ ifadesinden de anlaşıldığı gibi, dervişlikte asıl olan nefis tezkiyesidir. Nefsinin emrinde koşan, aşk şarabını içmeyen, katı kalbini yumuşatmayan kişiler, Hakk’a yakınlık elde edemez, Allah’ın rahmetinden faydalanamaz. Tasavvufta dört kapı kırk makam olarak ifade edilen şeriat, tarikat, marifet ve hakikat menzillerinin zorluklarla çevrili olduğunu belirten Yunus Emre de, Hakk’a yakınlığı sağlayan nefis terbiyesinin uzun süreli bir gayret gerektirdiğini vurgular.²⁷ Tasavvuf terbiyesinde ilk kapı olan şeriatın kuralları yerine getirilmeden tarikata girilmez, dolayısıyla mârifete ve hakikate erilmez.

Yunus Emre, “*Hak bir gönül verdi bana, hâ demeden hayrân olur. Bir dem gelir şâdân olur, bir dem gelir giryân olur*”²⁸ ve “*Bu fenâ mülkünde ben nice hayrân olam*”²⁹ şeklinde başlayan şiirlerinde, tam kemâle eremeyişin ıstırabını dile getirir. Tasavvuf terbiyesini tamamlamakla birlikte henüz telvîn makamından temkin makamına geçememenin, aşk deryasında kendisinden bile habersiz olarak hayret içinde kalmanın psikolojisini dışa vurur. Çünkü bu hali yaşayan derviş, renkten renge girer, halden hale geçer. Telvîn makamında korku ve ümit, hasret ve vuslat, keder ve sevinç gibi çeşitli haller birbirini takip eder.³⁰ Bu makamda kalbin sürekli değişkenliğine dikkat çeken Yunus, bunu dünya hayatında yaşanan iniş çıkışlara benzetir. Bazen melekler gibi tertemiz, bazen şeytana parmak ısırtan çok çirkin bir varlığa dönüşmenin mümkün olduğunu ifade eder. Organların kralı olan kalp, Allah’ı bilip emirlerine itaat ederek iyilikler yaptığı zaman, insanı arş-ı Rahmân’â çıkarır, Allah’a isyan ederek çirkin ve kötü işler işlediğinde, cehennem en derin

25 Metin Yasa, “Yunus Emre’de Ben Bilinci: Ben Ötesi Psikolojisi Açısından Bir Değerlendirme”, *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri*, İstanbul 2010, s. 72-76.

26 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 123/1.

27 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 295/5, 351/1-7.

28 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 49.

29 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 201.

30 Mehmet Kaplan, “Telvin”, *Türk Edebiyatı*, sayı: 193, Yunus Emre Özel Sayısı, İstanbul 1989, s. 4-6.

çukuruna düşürür. Gönlün bazen hikmetlere dalacağını belirten Yunus, bazen de isyan bayrağını çekeceğini, bazen günahını düşünüp cehenneme gitmeyi hak ettiğini, bazen de Hakk'ın rahmetinin genişliğini tefekkür ederek cennete girmeyi ümit edeceğini vurgular. Böylece o, bir taraftan güzel ahlâkı içselleştiren dervişliği, diğer taraftan insan karakterinin zaaflarını açığa çıkarmak suretiyle ruh halinin değişkenliğine dikkat çeker.

Yunus'un aşk yolunda akıl, insana belli bir yere kadar rehberlik eder. Tevhîd, fenâ ve cem gibi tasavvufi birlik tecrübelerinin yaşandığı süreçte akıl değil, aşk devreye girer. Dolayısıyla aşk deryasına dalanın gemiye ve öğüde ihtiyacı yoktur. Çünkü bu mertebede âşık ve mâşûk ortadan kalktığı için aşkın dışında bir yardımcı bulunmaz. Yoldaşı aşk olan derviş, her nereye dönerse orada aşkı görür.³¹ Tevhîd tecrübesini yaşadığı sırada benlik duvarını aşan derviş, görünürde var olmakla birlikte şuur olarak kendi yokluğunu hisseder. Bu esnada dervişin durumu, güneş doğduğunda görünmeyen yıldızlara benzer. Aslında yıldızlar bir yere gitmiş değildir. Daha güçlü ışık onların ışığını hükümsüz kılmıştır. Mevlâna bunu, güneş çıktığında ışığının bir anlamı kalmayan muma benzeter.³² Dolayısıyla derviş tıpkı bu mum gibi kendinde varlık hissetmeyen, iddia sahibi olmayan diğerkâm kişidir.³³ Ancak bu durum, onun toplum tarafından deli olarak nitelendirilmesine yol açabilir. Böyle ithamlarla karşılaşan âşık, itibarsızlaştırılmayı göze alabilmeli, eleştirenlerin sataşmasına aldırmandan Hak bildiği yolda yürüyebilmelidir.

Aşk yolunda yürüyen kişinin, tasavvuf terbiyesinin gerektirdiği zikir, evrâd riyâzet ve uzlet gibi uygulamaları yaparak nefsinin tezkiye edip kalbini kötülüklerden arındırdıktan sonra bir adım daha atması gerekir. Aşk yolunda yapılması gereken bu şey, canı feda etmektir. Nitekim "*Cânını aşk yoluna vermeyen âşık mıdır? Cehd eyleyip ol dosta ermeyen âşık mıdır?*"³⁴ diyen Yunus, Kur'an'da övülen gayret, fedakârlık ve kararlılığı dervişlikte temel şart olarak görür. Bunları içselleştirip hayatına yansıtmayan kişilerin bu yolda işlerinin olamayacağını dile getirir. Herkesin yaptığı davranışın kendi kimliğini ortaya çıkaracağını belirten Yunus, dervişliğin güzel söz söylemek değil, ahlâkı yaşamak olduğunu vurgular. Ancak bazı insanların bu ölçüye göre hareket etmediklerinin de farkındadır. Bu yüzden derviş olduklarını söyleyip gereğini yapmayanların Cemâl-i ilâhîyi göremeyeceklerini ifade ederek, dervişlikte söz ile davranışın uyumuna dikkat çeker.³⁵

31 Abdülbâkî Gölpınarlı, *Yunus Emre ve Tasavvuf*, İnkılap Kitabevi, 2. Baskı İstanbul 1992, s. 435, CXXIII/1-2.

32 Mevlâna Celâleddin Rûmî, *Mesnevî*, çeviren: Derya Örs-Hicabi Kırlangıç, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Yayınları, İstanbul 2015, III/3661-3665.

33 Şefik Can, *Hz. Mevlânâ'nın Rubâileri*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2001, R. 409.

34 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 36/1.

35 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 335/10-11.

İlk dönemlerden itibaren sûfiler, Kur'ân ve Sünnet tarafından sınırları belirlenen ahlâklı bir hayat yaşamayı önemsemişlerdir. Ancak bir kısım tasavvuf zümrelerinin erdemlerden söz etmekle birlikte, hırka ve tâc giyerek sûfi oldukları izlenimi verip şekilciliğin dar kalıplarına sıkıştıkları görülür. Tasavvufta asıl olan, niyetin ve kalbin saflığıdır. Yunus'un "*Dervişlik dedikleri hırka ile tâc değil, Gönlinü derviş eyleyen hırkaya muhtâc değil*"³⁶ ifadesinde de görüldüğü gibi, bir gönül işi olan dervişlik, sırtta yamalı hırka ve başa çeşitli sayılarda terkli tâc giymekle elde edilmez. İyi bir derviş olmanın yolu, nefse acizliğini hatırlatıp Allah'a kulluğu öğretmektir. Çünkü dervişlik, varlık düşüncesini zihinden çıkarıp Hakk'a boyun eğmektir. Gönlündeki benlik duvarını yıkıp yeni bir kimliğe bürünerek Hak ile tevhîd tecrübesi yaşamaktır. Ancak bu tecrübenin dile gelmeyeceği akıldan çıkarılmamalıdır. Yunus Emre bunu şöyle ifade eder:

*Bu bir acâyib haldir bu hale kimse ermez
Âlimler dava kılar velî değme göz görmez
İlim ile hikmet ile kimse ermez bu sırra
Bu bir acâyib sırdır ilme kitaba sığmaz.*³⁷

Yunus'un cezbesinin ağır bastığı sırada yaşadığı tevhid tecrübesi, kalben yaşadığı manevî bir şuur düzeyidir. Bu tecrübe sırasında dervişin yaşadığı haller, kitaplardan okunarak elde edilmez. Allah'ın bir mevhibesi olan bu hale zahirî bilgiyle erişilmez. Dolayısıyla ulemanın tasavvufî haller konusundaki sözleri, tecrübeyle dayalı olmayan, ilme'l-yakîn düzeyinde bilgilerdir.

Ahlâkî değerler, yaşandıkları zaman anlamlı olur. Derviş de ahlâkî erdemleri yaşayan, dürüst ve samimi, sabırlı ve kararlı, müsamahalı ve cana yakın kişidir. Yunus'un da belirttiği gibi, dünyayı tümüyle gönünden çıkararak derviş, çıkar peşinde koşmaz, makam ve mevki hırsıyla hareket etmez.³⁸ Allah sevgisini özümseydiği için aşka riya karıştırmaz. İnsan olarak sınırının farkına varıp erenlerin huzurunda sofuluk gösterisi yapmaz. Candan ve iki cihandan geçen derviş, cennet nimetleri ya da cehennem korkusundan dolayı değil, sadece Allah'ı sevdiği için ibadet yapar. Şeriat ve tarikatın hakikate ulaştırdığı bilinciyle hareket ederek mârifetullahı elde eder.³⁹ Neticede her geceyi Kadîr, her geçeni Hızır bilecek bir seviyeye gelerek, Hakk'ın rızasını ve cemâlini görmenin dışındaki şeylere iltifat etmez.

Yunus Emre'nin önemseydiği ve bir vasfı haline getirdiği tevazu, kibirle zillet arasında bulunan bir erdemdir. Tevazu, bir miskinlik olmayıp alçakgönüllü ve

36 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 162/1-2.

37 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 110/1-2.

38 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 97/1-5.

39 Gölpınarlı, *Yunus Emre ve Tasavvuf*, s. 385, XXXIII/1-2.

vakarlı duruşu ifade eden bir terimdir. Bu bakımdan insan ne büyüklük taslamalı, ne de kendini değersiz göstermelidir. Ancak bazen dervişler arasında da farklı sebeplerden ötürü miskinliği seçerek başkalarına yük olan ya da kibirlenip ortalığı kan gölüne çevirenlere rastlanmaktadır. Nitekim Anadolu Selçuklu Devletine karşı kendilerinin bir güç olduğunu ortaya koyarak isyan eden Türkmen babaları böyle bir eylemi gerçekleştirmiştir. Yunus Emre, Babaîler İsyanı ile ülkede açılan yaraları tevazu ile tedavi etmeye çalışır. Zira tevazu, hem Allah ile olan ilişkilerde hem de sosyal hayatta önemli bir ahlâkî değerdir. Yunus; “*Er oldur alçakta dura yüksekte bakan göz değil*”⁴⁰ ve “*Kamusun bir gör kemterin er gör*”⁴¹ ifadeleri ile hiç kimseyi küçük görmemek gerektiğine dikkat çeker ve alçakgönüllü bir şekilde insanlara yaklaşarak hayata tutunmalarını sağlamaya çalışır.

Sosyal hayattaki ilişkilerde tevazu ve samimiyetin yapıcı bir özelliği de vardır. Tepeden bakan bir tavırdan uzak durmak, muhataba değer vermek, gönül alıcı sözler söylemek insanlığın bir gereğidir. İnsanlar hatalarının yüzlerine vurulmasından hoşnut olmazlar. Bu yüzden Hz. Peygamber sahabeden yanlış yapanları bazen yalnız olarak buldukları sırada uyarılmış, bazen de mescidde isim zikretmeden kötü davranışa dikkat çekerek kimsenin onurunu incitmemiştir. Kendisine gelip haram bir şeyi yapmak için izin isteyenleri de bu işin yanlışlığını anlatarak vaz geçirmiştir.⁴² Yunus Emre de “*Tehî görmen kimseyi hiç kimesne boş değil, Eksiklik ile nazar erenlere hoş değil*”⁴³ ifadesiyle, insanların kusurlarını görmemeyi tercih etmiştir. “*Kişi bile söz demini, demeye sözün kemini, Bu cihan cehennemini sekiz uçmak ede bir söz*”⁴⁴ diyerek, dervişin, güzel bir sözün zehirli aşı şifalı bala, karamsarlığı umuda dönüştürdüğü bilinciyle hareket etmesi gerektiğini belirtmiştir. Yunus, kötülüğe karşılık vermenin insanın bir hakkı olmakla birlikte bağışlamanın büyük bir erdem olduğunu vurgulayan âyetten⁴⁵ aldığı ilhamla dervişin, gözüyle gördüğünü eteğiyle örten, kusurları görmezden gelen ve yapılan kötülükleri bağışlayan, insanları olduğu gibi kabul eden kişi olduğunu belirtir.⁴⁶ Derviş, kendisine kötülük yapsalar da, tıpkı Hz. Peygamber gibi bağışlamayı bilmelidir. Çünkü derviş, Peygamber mirasına sahip çıktığını söylemektedir. Bu yüzden derviş; benlik iddiasını bırakıp diğerkâm, geniş gönüllü, şefkatli, müsamahalı ve sevecen olmalıdır. Yunus bu düşüncesini; “*Derviş gönülsüz gerekdir sögene dilsiz gerekdir, Dögene elsiz gerekdir halka*

40 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 166/3.

41 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 353/3.

42 Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, Çağrı Yayınları, İstanbul 1992, c. V, s. 256-257; c. VI, s. 461.

43 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 167/1.

44 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 102/5.

45 Şûrâ, 42/40.

46 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 167/1-5.

*berâber gerekmez*⁴⁷ sözleri ile hayata geçirmiş, dervişin, lütfu da kahrı da Allah'tan bilip hoş göreceğini vurgulamıştır.

Allah rızası için yapılan işleri tıpkı peygamberlerin yaptığı gibi Allah'a ırcâ etmek, kötü bir davranışla yüz yüze gelindiğinde nefse yüklemek tevazuun gereğidir. Yunus Emre de böyle bir bakış açısıyla hareket ederek hiçliği seçer ve dervişliğin manevî hallerini Allah'ın bir ihsanı olarak nitelendirir.⁴⁸ Tasavvufta fenâfillah mertebesine yükselmesinde rağmen, diğerkâm bir tavır sergiler ve bu mertebeye ulaşmak için tekkede uzun süreli yaptığı hizmetleri, nafile ibadet, zikir ve riyâzetleri aklına bile getirmez.

Yunus'un sevgi ve hoşgörü anlayışı sadece kendi muhiti ya da Müslümanlarla sınırlı olmayıp herkesi kuşatır. Bu yüzden şiirlerinde mezhep ve meşrep ayrımı yapmadan tüm Müslümanlara iyiliği, dürüstlüğü ve yardımlaşmayı tavsiye eder. Potansiyel Müslüman adayları olan diğer dinlere mensup olanlarla karşılaştığında, şefkat ve merhametle yaklaşarak, erdemli davranışlarıyla tevhd anlayışını benimsetmeye çalışır. Onun bu tavırlarının arka planında şu ayetler vardır. Yüce Allah Hz. Muhammed'e: "*Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütle çağır. Onlarla en güzel şekilde mücadele et, tartış*"⁴⁹ buyurmuştur. Hz. Musa ile Harun'a; "*Firavun'a gidin. Çünkü o çok azdı. Fakat ona tatlı dille, nezaketle söz söyleyin*"⁵⁰ diyerek, Firavun'u tatlı dil ve nezaket içerisinde İslâm'a davet etmelerini istemiştir. Çünkü eğitimcinin topluma yararlı işler yapması, kötülük yapana bile iyilikte bulunması, toplumun eziyetlerine sabırla katlanması güzel bir erdemdir. "*Fakat bu meziyet, sadece yüksek ahlâk ve faziletten nasibi olan sabırlı kimselere verilir.*"⁵¹

Kur'an'ın önemseydiği bu erdemleri hayata geçiren Yunus Emre, "*Aşk mezhebi dindir bana*"⁵² diyerek, tıpkı Âşık Paşa (ö. 733/1332) gibi,⁵³ XIII. yüzyılda Anadolu insanının parçalanmışlığını sevgi ile birleştirmeye çalışır. Aşk yolunda yürüyen dervişin din ve millet ayrımı yapmayacağını belirterek, herkese aynı gözle bakar ve tüm insanlığa hayır dua eder.⁵⁴ Dolayısıyla insana makam ve mevkiinden dolayı değil, sahip olduğu insanlık şerefi sebebiyle değer verip saygı duymak

47 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 111/1-2.

48 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 324/1-5.

49 Nahl, 16/125.

50 Tâhâ, 20/43-44.

51 Fussilet, 41/35

52 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 7/1.

53 Âşık Paşa, *Garib-Nâme*, hazırlayan: Kemal Yavuz, Türk Dil Kurumu Yayınları, İstanbul 2000, c. I/1, s. 63/7-9, 67/10-11, 69/1-4.

54 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 236/1-3.

gerekir. Bugün Müslüman olmayan birinin yarın iman ederek büyük mertebeler kazanabileceği düşüncesiyle farklı dinlerdeki insanlara da nezaket, sevgi ve hoşgörüyle yaklaşmalıdır.

Hak ile vuslatı hedefleyen âşık için ayrılık, en büyük ıstıraptır. Vuslat ise en büyük mutluluktur. Âşık ile mâşûğu nehir ve denizle sembolize eden Yunus Emre, Hak yolundaki müridi nehre, şeyhi denize benzetir.⁵⁵ Nehrin denize varabilmesi için birçok engeli aşması gerekir. Denize ulaşan nehir artık onun rengine boyanır. Dolayısıyla kendisini feda eder. Bunu göze alamayan kişiye âşık denilmez.⁵⁶ Çünkü dervişlik, hem candan hem de iki cihandan geçip vuslata talip olmaktır.⁵⁷ Bu ümitle çıktığı yolda hedefine ulaşıp fenâfillah halini yaşayan dervişin gözü açık, gönlü temiz, kulağı Allah ve peygamber sözüne âşıktır. Dolayısıyla dervişlik yolunda nefisini feda eden, doğruluktan ve dürüstlükten taviz vermeyen, cömert ve samimi insanlar yürüyebilir.⁵⁸ Allah'a vuslatı gerçekleştiren dervişin, kendisi de dâhil gözünde hiçbir şeyin kıymeti yoktur. Çünkü o, en büyük hazine olan mârifetullahı erişmiş, gerçek saadet olan Allah'a kavuşmuştur.⁵⁹

*Cânlar cânını buldum, bu cânım yağma olsun
Assı ziyandan geçtim, dükkânım yağma olsun
Ben benliğimden geçtim, gözüm hicâbım açtım
Dost vasluna ulaştım, gümânım yağma olsun
Yunus ne hoş demişsin, bal u şeker yemişsin
Ballar balını buldum, kovanım yağma olsun*

Netice itibariyle Yunus Emre'ye göre dervişlik; Kur'ân ve Sünnet ışığında nefsi kötülüklerden tezkiye edip benliği inşa ederek iyi bir insan olmayı ve hakikate ulaşmayı sağlamaktır. Dervişlik, insanın fitratında potansiyel olarak mevcut olmakla birlikte örtülü kalan manevî melekeleri harekete geçirmek, gönülde Allah'tan başka bir düşünceye sahip olmamaktır. Derviş de şefkat ve merhamet, sevgi ve hoşgörü, cömertlik ve bağışlama gibi ahlâkî erdemleri bilfiil yaşayan kişidir.

3. Yunus Emre'de Dervişlik Eleştirisi

Tasavvufun şahsiyet eğitiminde insanın kendinin sınırlarını bilmesi önemlidir. Sâlik'in yaptığı ritüellere değer verip kendini beğenerek böbürlenmesinin önüne geçmek üzere nefis muhâsbesi ve nefis mücâhedesini yöntemleri uygulanmaktadır.

55 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 229/3.

56 Gölpınarlı, *Yunus Emre ve Tasavvuf*, s. 444, XXII/1-2.

57 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 167/4.

58 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 239/1-9.

59 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 271/1-2, 8.

“*Ben nefsimi temize çekemem. Çünkü nefis daima kötülüğü emreder*”⁶⁰ ayetinden hareket edilerek, nefse karşı tedbirli olunması tavsiye edilmektedir. Her günün sonunda yaptıklarıyla hesaplaşan sūfinin, hareketlerini kontrol ederek hata yapmamaya çalışması, ölmeden önce ölme şuurunu yakalaması istenmektedir. Ancak dervişin, tasavvufta üstün bir mertebeye yükselmesine rağmen, günah işleyerek bütün kazanımlarını kaybetmesi de mümkündür. Şeyh-i San’ân hikâyesi bunun dikkate değer bir örneğidir.⁶¹ Yunus Emre de birçok şiirinde bu duruma değinerek dervişleri yanlış yapmamaları konusunda ikaz eder. Çünkü derviş de bazen kendi yaptığı zikir ve evrâdın çokluğuna bakarak diğer insanları küçümseyebilir.

İnsan, insanın aynasıdır. İyi bakan iyi, kötü bakan ise kötü görür. Başkasında görülen kusurlar, aslında insanın kendi ayıplarıdır. Ancak insan bunları kendisine yakıştıramadığı için onları ayıplar. Bunun farkında olan Yunus Emre; “*Yunus senin ayıbını gözlegil ayrugı ko, Kimsenin ayıbına sen bakmagil yazıkdır*”⁶² diyerek, başkasının eksik ve kusuru ile ilgilenirken kendisini unutan dervişe, kendi hatalarına bakmasını ve onları düzeltmesini öğütler. Çünkü insanın kendi kusurunu görüp telafi etmesinden daha değerli bir şey yoktur. Yaptığı özelleştiriler ile dervişin kendini beğenme, riya ve kibir gibi kötü duygulardan uzak durmasını sağlamaya çalışan Yunus Emre, böylece hem nefsinin dizginler, hem de dervişlerin bu konuda dikkatli olmalarını ister.⁶³

*Sofiyem halk içinde tesbih elimden gitmez
Dilim mârifet söyler gönüm hiç kabul etmez
Boynumda icâzetim riyâ ile tâatim
Endişem ayrık yerde gözüm yolu gözetmez*

Yunus’un sözde sofular gibi ahlâk ve erdemlerden yoksun olduğunu belirtmesi, melâmetî anlayışı benimsemesinden kaynaklanmaktadır. Onun, dervişlerin de yaptıkları ibadet ya da iyiliklerle övünüp kibir ve riya gibi psikolojik rahatsızlıklara yakalanabileceğine dikkat çekmek düşüncesiyle böyle bir yöntemi benimsediği söylenebilir. Zira tasavvuf eğitimi sürecindeki derviş, halvette kaldığı süreçte yaptığı zikir ve evrâdı çok görmeye başlayabilir. Kendisi gibi riyaî uygulamayan, zikir ve nafilâ ibadet yapmayanları düşünerek kendini beğenme krizine saplanabilir. Bu da onun kabz haline düşmesine sebep olabilir. Yunus Emre özelleştire yaparken dervişliğin kurallarını yerine getiremediğini, nefsinin terbiye edemediğini, kibir ve

60 Yusuf, 12/53.

61 Ferideddin Attâr, *Mantuku'l-Tayr*, çeviren: Abdülbâkî Gölpinarlı, MEB Yayınları, İstanbul 1990, c. I, s. 97-127 (beyit no: 1197-1607).

62 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 86/7.

63 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 117/1-2, 6, 9.

riyadan kurtulamadığını dile getirip, bu hataya düşmemeye çalışır. Evrâd ve ezkârın çokluğunu düşünmenin manevî gelişmeye engel olduğu bilinciyle eksiklerini gidermeye çalışmayı daha doğru bulur.⁶⁴

Yunus Emre'ye göre insan, Allah'ın murâkabesi altında olduğunun bilinciyle hareket etmelidir. Tasavvufta önemli mertebeler kazansa da, nefsin dizginlerini sağlam tutmayı sürdürmelidir. Bunun da en etkili yollarından biri manevî kalp hastalıklarından “ucb”a yakalanmamaktır. Bu düşünceyle hareket eden Yunus, insanların kendisine baktıklarında bir şeyh olarak gördüklerini, günah işlemeyen bir insan diyerek hürmet ettiklerini, ancak kendisinin dış görünüm itibariyle dervişe benzemesine rağmen bu saygıyı hak etmediğini ifade ederek, nefsini kınamayı sürdürür. Dervişlerin giysilerini giymesine rağmen hep gizlice günah işleyip hata ve isyankârlık içinde bir ömür geçirdiğini belirterek, derviş olduğu halde yanlış yapanlara mesaj verir.⁶⁵

*Görenler elim öper tâc u hırkaya bakar
Şöyle sanırlar beni zerrece günah etmez
Dışım derviş içim boş dilim tatlı sözüm hoş
İllâ ben ettiğimi dinin değiştiren etmez*

Yunus'un bu ifadelerinde insanın psikolojik hallerini analiz eden bir durum tespiti dikkat çekmektedir. Çünkü insan, Allah'ın kendisine verdiği ilim ve irfan, mal ve mülk gibi zenginliklerle yaşarken, bazen zâhir-bâtın bütünlüğünü ihmal edebilmektedir. Diliyle zikir yaparken, gönlünde mal sevdası depresmektedir. İbadette huşûyu yakalayamadan şekil olarak tamamlamaktadır. Başkası hakkında kötü düşünmekte fakat eyleme dönüştürecek fırsat bulamadığı için düşündüğü şeyi yapamamaktadır. Kibir ve kendini beğenme gibi duygulara kapılıp güç zehirlenmesi yaşayabilmektedir. Yunus'un da vurguladığı gibi böyle bir şahıs, bütün bu hallerini Allah'ın bildiği halde ifşa etmemesini büyük bir nimet olarak düşünüp, kusurlarını düzeltmeye çalışmalıdır.

Tasavvufta ilim amel bütünlüğü, özün söz ile uyumlu olması önemsenir. Çünkü derviş, sözü ile eylemi arasında çelişki olmayan kişidir. Şayet dervişin içinde kin, nefret ve kıskançlık gibi kötü duygular varsa, onun tasavvufî hakikatlerden söz etmesinin bir anlamı yoktur. Bunun bilinciyle hareket eden Yunus Emre, nefsi terbiye etmeden, münafıklık belirtilerini silip akli ve kalbi selim hale getirmeden derviş olunamayacağını vurgular.⁶⁶

64 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 41/1-6; 225/1-9.

65 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 117/6, 9.

66 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 347/1-2.

*İçin dışın murdâr iken, aşk neylesin senin ile
Gönlün gözü uyur iken, aşk neylesin senin ile
Âşıklara yoldaş olup, sâduklara yâr olmadın
Ölmezden önden ölmedin, aşk neylesin senin ile*

Yunus Emre'nin "*Dervişliği sanma hemen, suret düzmek ile olur*"⁶⁷ sözü, dervişliğin giyim kuşamla ve dille güzel şeyler söyleyip menkıbeler anlatmakla olmayacağını göstermektedir. Asıl dervişlik; dürüstlük, samimiyet, fedakârlık ve cömertlik gibi ahlâkî erdemlerin yaşanmasıdır. Davranışı Peygamber'in sünnetine uygun olmayan ve onun şahsında somutlaşan ahlâkî değerlere önem vermeyen kişinin sıfatı dervîştir ama gerçek dervîşlikten nasibi yoktur.

Tasavvufun temel kavramlarından zühd, dünya malına değer vermemek ve ona karşı mesafeli durmaktır. Dolayısıyla dervîşin dünyaya gönlünde yer vermemesi gerekir. Hem dünya hem Allah sevgisi dervîşlikte birlikte yürümez. Dünyanın malı, mülkü ve süsü peşinde koşarken Allah'ın tahtı olan gönlü imar etmemek olmaz. Rızkını kazanmak için çalışmanın tasavvuf açısından bir engel teşkil etmediği bilinen bir gerçektir. Ancak kalbi dünya sevgisiyle doldurup, hırsla mal mülk yığacağı derken tasavvufun özünden uzaklaşmaktadır. Böyle bir duruma düşmemek için zühd ve takvâ, kanaat ve rıza gibi erdemleri özümsemek gerekir.

Yunus Emre tasavvufun şahsiyet eğitiminin, zorlu ve çetin bir süreç olduğunu belirterek bu yolda tembelliğe ve kendini diğer insanlardan üstün görmeye yer olmadığını vurgulamıştır. Birçok sûfi gibi Anadolu'da mirasını devam ettirdiği Hoca Ahmed Yesevî de *Dîvân-ı Hikmet*'te bunlara dikkat çekmiştir.⁶⁸ Dolayısıyla şeriat kurallarına uymadan, fakirliği meslek edinmeden, hakaretlere kulağı tıkamadan, geceleri gözyaşı döküp Allah'a yalvarmadan tarikatta mesafe alınmaz, dervîş olunmaz. Kendini hiçbir zaman halktan ayrı ve üstün görmeyen Yunus, sosyal hayatta insanlara bir şey söylerken kendini de onlardan biri gibi değerlendirmenin, halk üzerinde etkili bir yöntem olduğunun farkındadır. Bu yüzden özeleştiri yaparak, insanları incitmeden, ahlâkî değerleri onlara kazandırmaya çalışmıştır.

Sonuç

Yunus Emre Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılışı, Osmanlı Devleti'nin kuruluş aşamasında yaşamıştır. Tasavvuf öğretisi, sevgi ve hoşgörü merkezli olan Yunus Emre, kargaşa döneminde umudunu yitiren insanlara sevmeyi, müsamahayı ve affetmeyi öğretmiş, güzel ahlâkî yaşanırlı kılmayı gaye edinmiştir. Seyahat eden

67 Tatçı, *Yunus Emre Dîvânı*, 347/5-6.

68 Hoca Ahmed Yesevî, *Divan-ı Hikmet*, hazırlayan: Hayati Bice, Ankara 1998, no: 12/4-10, no: 76/1.

bir derviş kimliğiyle bu ülküsünü gerçekleştirmeye çalışan Yunus, Anadolu insanı tarafından çok sevilmiş ve onunla manevî yakınlık kurmak düşüncesiyle birçok yerde makam kabirler oluşturulmuştur.

Evrensel ahlâkî değerlerin yaşatılmasına büyük değer veren Yunus Emre, dervişliğin kolay elde edilmediğini, derviş olmak için uzun ve zorlu bir süreç gerektiğini belirtir. Tasavvuf literatüründe bu yolculuk için seyr-i sülûk ifadesi kullanılır. Nefsini tezkiye edip, kalbini arındıran ve böylece tasavvufun şahsiyet eğitimini başarı ile tamamlayan kişiye sûfi ya da derviş denir. Gözü açık, gönlü temiz, kulağı Allah ve peygamber sözüne âşık olan derviş, her gün aynanın karşısına geçip nefis muhâsbesi yaparak ölüme hazırlıklı olur. Bir çeşit nefsi terbiye yöntemi olan dervişlik, gönülden pası silip yeni bir benlik inşa etme sürecidir. Dolayısıyla dervişlik, dürüstlük ve samimiyet, sevgi ve hoşgörü, tevazu ve yardımseverlik, iyilik ve cömertlik gibi ahlâkî erdemleri içselleştirip topluma davranışlarıyla örnek olmaktır. Dervişlik, tebessüm ederek gönül almak, selamlaşarak güven vermek, hiçbir canı incitmemektir. Kusurları görmezden gelmek ve af yolunu seçip hakaretleri müsamaha ile karşılayabilmek, kötülüğe karşı iyilik yapmak ve incitenden incinmemek de dervişliğin bir gereğidir. Yunus'un "bir eskice verip gönle girmek" ifadesinde de görüldüğü gibi dervişlik, kılık kıyafete bürünmek değil, yarım elma ile ya da bir kalemle gönül almaktır. Âşıkpaşazâde'nin "Gâziyân-ı Rûm" olarak isimlendirdiği⁶⁹ alperenler gibi, din, vatan ve millet uğruna canı feda etmektir. Kısaca dervişlik; doğruluktan ve dürüstlükten taviz vermeden iyi bir insan olarak yaşamak ve çevresindekilere erdemli davranışlarıyla örnek olmaktır.

Tarihi bir şahsiyet olan Yunus Emre'nin sevgi ve hoşgörüye dayalı irade terbiyesi yönteminden günümüzde faydalanmak mümkündür. Şiirleri ilahî ve türkü formunda bestelenen Yunus Emre'nin şahsiyet eğitimi ile ilgili görüşleri eğitimcilere yol gösterebilir. Eğitim ve öğretim kurumlarımızda dürüstlük, iyilik yapmak, fedakârlık, iffetli olmak, beden, kalp ve çevre temizliğine önem vermek gibi erdemler yeni nesillere kazandırılabilir. Böylece onun ilhamını Kur'ân ve Sünnet'ten alan "*sevelim sevillelim dünya kimseye kalmaz*" sözü, canlılığını korumuş olur.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no grant support.

69 Âşıkpaşazâde, *Tevârih-i Âl-i Osman*, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1332h., s. 204-205.

Kaynakça/References

- Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, Çağrı Yayınları, İstanbul 1992.
- Attâr, Ferideddin, *Mantuku't-Tayr*, çeviren: Abdülbâkî Gölpinarlı, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 1990.
- Ay, Resul, *Anadolu'da Derviş ve Toplum 13-15. Yüzyıllar*, Kitapyayinevi, İstanbul 2008.
- Âşık Paşa, *Garib-Nâme*, hazırlayan: Kemal Yavuz, TDK Yayınları, İstanbul 2000.
- Âşıkpaşazâde, *Tevârih-i Âl-i Osman*, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1332h.
- Buharî, *Sahih*, Çağrı Yayınları, İstanbul 1992.
- Can, Şefik, *Hz. Mevlânâ'nın Rubâileri*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2001.
- Gazzâlî, Ebû Hâmid, *İhyâu Ulûmiddin*, Dâru İbn Hazm, Beyrut 2005.
- Gölpinarlı, Abdülbâkî, *Vilâyet-Nâme, Menâkıb-ı Hünkâr Hacı Bektaş-ı Velî*, İnkılap Kitabevi, İstanbul 1990.
- Gölpinarlı, Abdülbâkî, *Yunus Emre ve Tasavvuf*, İnkılap Kitabevi, 2. Baskı İstanbul 1992.
- Hücvirî, *Keşfü'l-Mahcûb, (Hakikat Bilgisi)*, hazırlayan: Süleyman Uludağ, Dergâh Yayınları, İstanbul 1982.
- İbnü's-Serrâc, Muhammed b. Ali, *Tuffâhu'l-Ervâh ve Miftâhu'l-İrbâh*, hazırlayanlar: Nejdet Gürkan-Mehmet Necmettin Bardakçı-Mehmet Saffet Sarıkaya, Kitapyayinevi, İstanbul 2015.
- Kaplan, Mehmet, "Telvin", *Türk Edebiyatı*, sayı: 193, İstanbul 1989, s. 4-6.
- Kara, Seyfullah, *Anadolu Selçuklularında Din ve Dinî Kurumlar*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Erzurum 2002.
- Kâzerûnî, Hacı Hüsâm İbrahim b. Muhammed, *Şifâü'l-Eskâm fi Sireti Gavsi'l-Enâm Ahmed er-Rifâi Menkıbeleri*, çeviren: Nurettin Bayburtlugil-Neddet Tosun, Vefa Yayınları, İstanbul 2008.
- Kelâbâzî, Ebû Bekir Muhammed b. İshak el-Buhari, *et-Ta'arruf li Mezhebi Ehli't-Tasavvuf*, neşr: Arthur John Arbery, Mektebetü'l-Hancı, 2. Baskı Kahire 1994.
- Müslim, *Sahih*, Çağrı Yayınları, İstanbul 1992.
- Kemikli, Bilal, *Sunu'llah Gaybî Divanı*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2000.
- Köprülü, M. Fuad, *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 4. Baskı Ankara 1981.
- Kuşeyrî, Abdülkerim, *Kuşeyrî Risâlesi*, hazırlayan: Süleyman Uludağ, Dergâh Yayınları, 3. Baskı İstanbul 1991.
- Ocak, Ahmet Yaşar, *Babailer İsyani*, Dergâh Yayınları, 2. Baskı İstanbul 1996.
- Ocak, Ahmet Yaşar, "Barak Baba", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*, c. V, s. 61-62, İstanbul 1992.
- Rûmî, Mevlâna Celâleddin, *Mesnevî*, çeviren: Derya Örs-Hicabi Kırilangıç, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Yayınları, İstanbul 2015.
- Serrâc, Ebû Nasr, *el-Luma'*, tahkik: Abdülhalim Mahmûd-Tâhâ Abdülbâkî Sürûr, Kahire 1960.
- Şahin, Haşim, "Yunus Emre'nin Şeyhi Tapduk Emre", *Yunus Emre*, editör: A. Yaşar Ocak, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 2015, s. 199-227.
- Tatçı, Mustafa, *Yunus Emre Dîvânı*, H Yayınları, İstanbul 2020.
- Vâsıtî, Takiyyüddîn Abdurrahman Ebû'l-Ferec ibn Abdi'l-Muhsin, *Tiryâku'l-Muhibbîn fi Tabakâti Hurkati'l-Meşâyih-i'l-Ârifîn*, Matbaatü'l-Behiyye, Kahire 1305h.
- Yasa, Metin, "Yunus Emre'de Ben Bilinci: Ben Ötesi Psikolojisi Açısından Bir Değerlendirme", *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri*, İstanbul 2010, s. 72-76.
- Yesevî, Hoca Ahmed, *Divan-ı Hikmet*, hazırlayan: Hayati Bice, Ankara 1998.

İran'da Yunus Emre İle İlgili Yapılan Akademik Çalışmalar

Academic Studies on Yunus Emre In Iran

Zeynep Özel

Öz

İran'da Yunus Emre ile ilgili yapılan çalışmaların oldukça sınırlı olduğunu söyleyebiliriz. Akademik olarak bakacak olursak Yunus Emre hakkında yapılmış bir teze rastlayamadık. Yunus Emre hakkında yazılan makalelerde ise Yunus Emre'nin genellikle Sa'dî ve Mevlânâ, nadiren de Hâfız ile karşılaştırıldığını görüyoruz. Yunus Emre'nin Mevlânâ'nın müridi olduğu iddiası da bulunmaktadır. İran'da birkaç makale ve çeviri eser dışında Yunus Emre ile ilgili telif bir kitaba rastlayamadık. İran'da Yunus Emre ile yapılan ilk tercümelemler 1970'li yılında başladığını, akabinde bu tercümelemlerin devam ettiğini görüyoruz. Son yıllarda da aşağıda belirtildiği üzere özellikle Yunus Emre'nin hayatına yönelik birkaç Türkçe eser daha Farsçaya kazandırılmıştır. Yunus Emre ile ilgili yazılan birkaç makalede ise hayatından ziyade Yunus Emre'nin eserlerinin karşılaştırmalı edebiyat kapsamında ele alındığı dikkati çekmektedir. Bazı çalışmalarda Yunus Emre'nin doğum yeri, mezhebi ve vefat yılı ile ilgili farklı görüşler dikkati çekmektedir. Biz bu çalışmamızda Yunus Emre ile ilgili İran'da yayımlanan eserleri ve Yunus Emre hakkında yazılan makaleleri tanıtırıp geniş bir özet vermeye çalışacağız. Araştırmamızın İran'daki Yunus Emre çalışmalarına bir kapı aralaması dileğiyle.

Anahtar Kelimeler

Yunus Emre, İran, Sa'dî, Mevlânâ

Abstract

In Iran, studies about Yunus Emre are limited; moreover, to date, there have been no academic theses centered extensively on Yunus Emre. Nonetheless, there have been articles comparing Yunus Emre with Saadi and Rumi and rarely with Hafiz. Some studies also depict him as a follower of Rumi. However, except for a few articles and translated works, we have been unable to procure any copyrighted work on Yunus Emre. We have found that the first translations of Yunus Emre's works in Iran date back to the 1970s, and his works continue to be translated today. In recent years, Iranian researchers have translated some of the works on Yunus Emre's life into Turkish. It is noteworthy that in certain articles, Yunus Emre's works are discussed through the lens of comparative literature as opposed to revolving exclusively around his life. Moreover, scholarly opinions about Yunus Emre's birthplace, sect, and year of death typically differ. This study endeavors to introduce and broadly summarize Yunus Emre's works published in Iran. We hope that our study will facilitate the emergence of further Iranian studies centered on Yunus Emre's works.

Keywords

Yunus Emre, İran, Saadi, Rumi

* Sorumlu Yazar: Zeynep Özel (Doktora Öğrencisi), İstanbul Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Türk İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı, Fatih, İstanbul, Türkiye. E-posta: zeynepeksiozel@gmail.com ORCID: 0000-0001-5838-9723

Atf: Özel, Zeynep. "İran'da Yunus Emre İle İlgili Yapılan Akademik Çalışmalar." *darulfunun ilahiyat* 32, 'Yunus Emre' Özel Sayısı (2021): 129–148. <https://doi.org/10.26650/di.2021.32.991920>

Extended Summary

In this study, we introduce Yunus Emre’s works published in Iran and discuss articles on the poet, together with a broad summarization. Evidently, the earliest translations of Yunus Emre in Iran date back to the 1970s; translations of his works have continued ever since. In recent years, Iranian researchers have translated some of the works on Yunus Emre’s life into Turkish.

In 1991, Nasîr Muhammedi wrote what emerged as one the first articles on Yunus Emre. Here, Muhammedi’s depiction of the poet is based primarily on Turkish sources. H. Muhammedzâde Sadîk, a Tehran University professor known for his studies on Turkish poets, draws a different profile of Yunus Emre in the introductory section of his work *Yunus Emre Divan*, written and published by him in 2011. Here, he states that contrary to popular belief, Yunus Emre was a Shiite poet born in Hoy. Iranian studies typically mention Yunus Emre when comparing his works with those of Rumi and Saadi; furthermore, some studies depict Yunus Emre as a disciple or follower of Rumi.

Iranian articles on Yunus Emre and Rumi discuss these great poets in the context of *wahdat al-wujud* (The Unity of Being), soul, love, divine love, and moral treatises. Talat S. Halman, Mehmed Fuad Köprülü, Kadir Golkarian, Mustafa Tatçı, and İskender Pala’s books about Yunus Emre, together with a story on the poet by Mustafa Özçelik, have been translated into Persian. In the articles written about Yunus Emre in Iran, Hicabi Kırlandıç and Ramazan Rezaei have compared Yunus Emre with Saadi. Ramazan Rezaei also provides a comparison of the two poets’ perspectives on the same topics and discusses their similarities. Hicabi Kırlandıç mentions that although there are similarities in Saadi’s work *Goulistan* and Yunus’s literary works, both the poets possess unique writing styles. He adds that Yunus Emre’s works do not entail stories. Some articles suggest that Yunus Emre was literate enough to translate Saadi’s poetry into Turkish:

از جان بیرون نیامده جانانست آرزوست

زَنار ناپوریده ایمانت آرزوست

Sen canından geçmeden cânân arzû kılursın

Bilden zünnar kesmeden îmân arzû kılursın

(Do you think you will reach your lover without giving up your life and cutting the zünnar on your waist)

A program on the works of Saadi and Yunus Emre was organized in Tehran in 2013; here, the similarities in and differences between Yunus Emre and Saadi’s works were discussed.

Furthermore, Hosseini Arian ve Leily Abbasî Montazerî has written about love and Rumi–Yunus Emre; Fatima Heidari, Hakimi Dabiran, and Manzour Soltani—who have

analyzed and compared Yunus Emre with Rumi and co-authored an article—compare the two poets on subjects such as unity, existence, and love. They also state that Yunus Emre was highly influenced by Rumi. In another article, Fatima Heidari deals with the subject of the soul in the Yunus Emre and Rumi's poems and states that Rumi played the role of a mentor to Yunus Emre:

In our opinion, even if Yunus Emre were influenced by Rumi, it would not be correct to perceive Yunus Emre as Rumi's follower. Rumi and Yunus Emre's works may come across as similar because all mystic poets typically share common perspectives; however, both the poets possess unique writing styles. Apart from all these academic studies, Yunus Emre Institute in Iran contributes to the promotion of Yunus Emre's works. In addition, *Yunus Emre*, a Türk Production, was screened with Persian subtitles in Iran.

In this article, we hope to facilitate a clearer perception of Yunus Emre in Iran by initiating the emergence of Iranian studies centered on Yunus Emre and broadly summarizing the existing articles on the poet.

Giriş

İran'da Yunus Emre ile ilgili sınırlı sayıda çalışma yapıldığı dikkatleri çekmektedir. Yapılan çalışmalar genellikle Türk yazarların Yunus Emre'nin hayatı ve şiirleri ile ilgili kitapların Farsçaya tercümesi şeklindedir. Yunus Emre ile ilgili yazılan ilk makalelerden olan Nasir Muhammedî'nin 1991 yılında yazdığı makalede, genellikle Türk kaynaklardan yola çıkarak bir Yunus Emre portresi oluşturduğu görülmektedir. Türk şairler hakkındaki çalışmalarıyla tanınan Tahran Üniversitesi profesörlerinden H. Muhammedzâde Sadık ise 2011 yılında kendi hazırlayarak yayımladığı Yunus Emre Divân'ının giriş kısmında ve bir söyleşisinde farklı bir Yunus Emre profili çizerek bilinenin aksine, Yunus Emre'nin Hoy'da doğmuş Şii bir şair olduğunu ifade etmektedir. Yunus Emre'nin İranlı akademisyenlerin makalelerinde, özellikle Mevlânâ ve Sa'dî'nin eserleriyle karşılaştırılarak bazen de Mevlânâ'nın bir müridi ya da takipçisiymiş gibi ele alınarak işlendiği görülmektedir.

İran'da Yunus Emre İle İlgili Çeviri ve Yayınlar

İran'da Yunus Emre ile ilgili çalışmalarda telif eserlerden ziyade tercüme eserler dikkat çekmektedir. Yunus Emre'nin hayatı ve eserleriyle ilgili Türkçeden Farsçaya çevrilen kitapları şöyle sıralayabiliriz:

- a. Talat S. Halman, *Şair-i İnsangeray-ı Türk*, (Hümanist Türk Şair) Tercüme: Vahid İmam, Tahran: Muassasah-i Farhangi-yi Mantaghey, h.ş.1355
- b. Siyamak Hüseyinalizâde, *Işk Işığ*, Yunus Emre'den Seçme İlahiler, (Fars Alfabetiyle Yazılmış Türkçe Şiirleri) Tebriz: İntişârât-ı Talâş h.ş.1377.
- c. Mehmed Fuad Köprülü, *Süfîyân-ı Nohustîn Der Edebiyat-ı Türk* (Türk Edebiyatı'nda İlk Mutsavvıflar) Tercüme: Tevfik Subhânî, Tahran: İntişârât-i Encümen Asar u Mefâhir-i Ferhengî, h.ş. 1385.
- d. Kadir Golkarian, *Gozide-i Eşâr-ı İrfani-yi Yunus Emre* (Yunus Emre'nin İrfânî Şiirlerinden Seçmeler, Tebrîz: Neşr-i Yârân, h.ş. 1387
- e. Mustafa Tatçı, *Yunus Şair: Guzerî ber Zindegî ve Asâr Ahvâl-i Yunus Emre Nohustîn Şair-i Bozorg-i Edebiyyat-ı Türkî* (Şair Yunus: Türk Edebiyatının İlk Büyük Şairi Yunus Emre'nin Eserlerine ve Hayatına Bir Bakış), Tercüme: Aydın Farangî, Erdebil: Neşr-i Unvan, h.ş. 1392
- f. İskender Pala, *Âteş*, (Od) Tercüme: Kazem Azarî Sisi, Tebriz: Neşr-i Ahter, h.ş.1395
- g. Annemarie Schimmel, *Ba Yunus Emre Der Rah* (Yunus Emre İle Yollarda), Almanca aslından tercüme: Mahrokh Maghsoudi, Tahran: Dayereh-i Farhang, h.ş. 1363

- h. Mustafa Özçelik, *Raz-ı Gol-i Sorh* (Kırmızı Gülün Sırrı), Faslnâme-Gurûb, yıl: 1397 sayı: 9
- i. H. Muhammedzâde Sadîk, *Yunus Emre- Divân-ı Eşâr-ı Turkî*, Yunus Emre, Türkçe Şiirleri Divânı), Tahran: İntişarât-ı Tek Draht, h.ş. 1394

Anılan Eserlerde Yunus Emre'nin Hayatına Bakış

İran'da Türkçeden Farsçaya tercüme edilen eserlerde Yunus Emre'nin doğum yeri, yılı, mezhebi hakkında Türkiye'deki DİA maddesinden çok farklı bir bilgiye rastlanmamaktadır.¹ Ancak Yunus Emre Divân'ını İran'da hazırlayıp yayımlayan Prof. Dr. Muhammedzâde Sadîk ise, bildiğimiz Yunus Emre'den farklı bir profil çizmektedir. Farsça Wikipedia da bu tartışmalı iddiayı baz almaktadır.² Yunus Emre'nin doğum yerini Hoy şehri olarak kabul eden Prof. Sadîk, Unesco'nun Yunus Emre Yılı ilan edecek kadar Yunus'un şöhretli oluşunu ise, Aleviler ve Ehl-i Hak müntesiplerinin törenlerinin köylerde ve bazı bölgelerde çok yaygın olmasına bağlamaktadır. Bu halkların genellikle okuma yazma bilmediklerini, törenlerinde Bektaşî şairlerinin nefeslerinin ve onlarla ilgili bilgilerin şifahi olarak nesilden nesle aktarıldığını ve Yunus Emre hakkında elimizde fazla yazılı kaynak olmadığı için bu topluluklar eliyle Yunus Emre'nin tanındığını ifade etmektedir. Hâsılı bu şifahi bilgilerden yola çıkarak Yunus Emre'nin şimdilerde İran Batı Azerbaycan'da bulunan Hoy şehrinde doğduğunu, Taptuk Emre'nin emriyle daha sonradan Anadolu'ya geldiğini, Yunus Emre'nin kendisini Şii-Alevi olarak tanımladığını iddia etmektedir.³ Prof. Sadîk, Yunus Emre'nin şiirinin katman katman olduğuna değinip, bâtını ifadelerin yoğunluğuna da dikkat çekerek şiirlerinde Taptuk Emre ve Mevlânâ'nın büyük etkisi olduğunu da söylemektedir. Yunus'un dili Azerbaycan âşıklarının dilidir, bu yüzden Azerbaycan halkı Yunus Emre'nin şiirlerini bugün bile rahatlıkla anlayabilir demektedir. Yunus Emre ve Mevlânâ'nın buluşması ile ilgili olarak ise bunun bir anlatıdan ibaret de olabileceğini, şiirlerinden anlaşıldığına göre Yunus Emre'nin Mevlânâ'dan çok daha rind, âşık ve sarhoş olduğunu söyleyerek, ilginç bir şekilde Yunus Emre'nin reenkarnasyona inanan aşırı uçlardaki ehl-i hak Alevilerinden olduğu iddiasını ise sık sık yinelemektedir.⁴

1 Mustafa Tatçı, *Yunus Emre*, “Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi”, (İstanbul: TDV Yayınlar, 2013), 43: 600

2 https://fa.wikipedia.org/wiki/%DB%8C%D9%88%D9%86%D8%B3_%D8%A7%D9%85%D8%B1%D9%87

3 *Mahnâme-i Şems Nigâr*, (Hoy: h.ş. 1395),4 (Ayrıca bu söyleşinin yer aldığı link kaynakçada verilmiştir)

4 *Mahnâme-i Şems Nigâr*, (Hoy: h.ş. 1395),4

Oysa bu konu Mehmet Fuad Köprülü'nün Türk Edebiyatında ilk Mutasavvıflar isimli kitabında şöyle geçmektedir:

“Yunus Muhyiddin Arabî ile Celâleddin Rûmî'de tesadüf edilen ve ulema-yı rusûm'un büyük bir kısmı tarafından bile -isterse te'vil yoluyla olsun- şer'i hükümlere aykırı görülme-yen esasların dışına çıkmadığı için onu Bâtınilikten yani “akaid-i resmiyeye uygun olmayan mezhep erbabından saymak tamamıyla yanlıştır.”⁵

Mahrokh Maghsoudi ise Yunus Emre'yi tanıttığı makalesinde Doğum tarihini 1240 vefat tarihini de 1320 olarak aldığı Yunus Emre'nin coşkulu, hümanist, Allah aşkıyla dolu büyük bir Türk şairi olduğunu söylemektedir.⁶

İranlı bir başka akademisyen olan Nâsır Muhâmmedî ise Abdalbâki Gölpınarı'nın eserlerine de atıf yaparak yazdığı makalesinde, Yunus Emre'yi 11.yy. Fars şairi Baba Tahîr'e benzeterek, onun da kalender meşrep Baba Tahîr gibi ovalardan dağlardan gezerek göçebe bir hayat yaşadığını ve halk tarafından çok sevildiğini belirtmektedir. Muhammedî makalesinde Yunus Emre'nin doğum yerini Prof. Sadîk'in iddiasının aksine Sarıköy olarak almaktadır.⁷ Efsaneleşen bir karakter olması hasebiyle Yunus Emre'nin Türkiye'de en az on beş şehirde kabri ya da makamı oluşuna değinmektedir.⁸ Yazar Yunus Emre'nin kıtlık döneminde Hacı Bektaş Veli'ye gidişini ve buğday isteyişine de yer vererek, Hacı Bektaş'ın “Nefes mi Buğday mı” sorusunu, “Yemek mi istiyorsun yoksa hakikatin sırrını mı” şeklinde yorumlamaktadır. Makalesinde Yunus Emre'nin defalarca Mevlânâ'nın semâ törenlerine katıldığını da belirterek, aşağıda ayrıntılı bir şekilde değineceğimiz Mevlânâ ve Yunus Emre'nin tanışıklığı konusunda N. Muhammedî şöyle demektedir:

“Köstendilli Süleyman Şeyhî'nin Bahrü'l-Velâye isimli eserinde geçtiğine göre, Yunus Emre Mevlânâ'ya ‘Mesnevîyi sen mi yazdın’ diye sorunca, Mevlânâ da ‘Evet’ demiş, Yunus da bunun üzerine o kadar eseri boşuna yazmışsın, aslında şunu demek istemişsin anlamında: *‘Et ü deri büründüm geldüm size göründüm.’*”⁹

5 Mehmet Fuad Köprülü, “Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar”, (İstanbul: Alfa Yayınları, 2017), 443

6 Makhrouh Maksoudî, “Yunus Emre, Şâir-i Türk”, (Meşhed: Mecelle-i Tahsisi-i Zebân u Edebiyât-ı Dânişkede-i Edebiyât u Ulûm-i İnsânî, h.ş. 1383), 3: 60

7 Nâsır Muhammedî, “Yunus Emre Şâir-i Şuride-i Türk, (Neşr-i Nâme-i Ferheng”, h.ş. 1370) 4: 86

8 Nâsır Muhammedî, Yunus Emre, s.86. Ayrıca Bu konu hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mehmet Fuad Köprülü, “Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar”, 382-387

9 (Makalelerde Yunus Emre dizelerinin Farsça çevirilerini yeniden Türkçeye çevirirken Mustafa Tatçı'nın hazırladığı Yunus Emre Divân'ından kontrol yapılmıştır.) Mustafa Tatçı, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, e-kitap, ISBN 978-975-17-3342-9, şiir no.178

Diye karşılık vermiş.” Ancak makalenin yazarı N. Muhammedî yaşça Mevlânâ’dan küçük olan Yunus Emre gibi bir dervişin edep sınırlarını zorlayan böyle bir ifade kullanmasının mümkün olmadığını da makalesinin devamına eklemiştir. Yazar, Prof. Sadık’ın Yunus Emre’nin Şii olduğu iddiasının aksine, Yunus Emre’nin Sünni bir şair olarak Babaîler topluluğunun bir müridi olduğunu iddia etmenin zor olduğunu da makalesinde belirtmektedir. Bir başka yazar Ramazan Rezaei ise Yunus Emre’nin vefat tarihi ile alakalı ihtilaflara dikkat çekerek 707 / 1328 tarihinde vefat etmiş olabileceğini söylemiştir.¹⁰

Ama DİA’da Yunus Emre maddesini yazan Mustafa Tatçı, tüm ihtilaflı tarihlerin sonucunda M. Fuad Köprülü’nün Adnan Erzi’nin bir belgeyi neşretmesinin ardından Yunus Emre’nin vefat tarihini 1320 olarak kabul ettiğini söylemektedir.¹¹

Nâsır Muhammedî, Yunus Emre’nin çok fazla okuma yazma bilmediği iddialarına rağmen, derin ve güçlü şiirler yazdığını, 81 şiirinin ilahi olarak bestelendiğini ifade etmektedir. Yunus Emre’nin Hâfız-ı Şîrâzî’den ve Sa’dî’den etkilendiği anlaşılan dizeleri sebebiyle Farsça biliyor olması gerektiğini söyleyerek bu dizelerden örnekler vermektedir.¹² Muhammedî’nin örnek gösterdiği bir beyit şöyledir:

بشوی اوراق اگر همدرس مایی
که علم عشق در دفتر نباشد¹³

“Ders arkadaşımızsan sil sayfaları

Zira aşk ilmi defter üzerinde yer almaz” (Sa’dî)

İy çok kitâblar okuyan sen kim dutarsın bana dak

Tâ bilesin sırrı ‘ıyan gel ‘ıştan okı bir varak. (Yunus Emre)¹⁴

Yine araştırmacı, Yunus Emre’nin, Sa’dî’nin bir beytini de tercüme ettiğine işaret etmektedir:

10 Ramazan Rezaei, “Der Amedî-yi Ber Mezamin-i Ahlaki-yi Ez Didgâh-ı Sa’dî ve Yunus Emre”, (Mecmue-i Dânişgâh-i Muhakkık-i Erdebil: h.ş.1394), 1-10

11 Mustafa Tatçı, Yunus Emre, “Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi”, (İstanbul: TDV Yayınlar, 2013), 43: 600

12 Nâsır Muhammedî, Yunus Emre, s. 88

13 Hâfız-ı Şîrâzî, Divân, Hâfız-ı Şîrâzî, Divân, Haz. Muhammed Kazvinî, Kâsım Ganî, (İntşarat-ı Kaknüs, h.ş.180 gazel no: 162)(Makalelerde geçen bütün beyitler, kaynakçada geçen kaynaklardan kontrol edilmiştir)

14 Yunus Emre, Divân, şiir no: 130

از جان بیرون نیامده جاناتست آرزوست
زَنار نابوریده ایمانت آرزوست¹⁵

Sen canından geçmeden cânân arzû kılursın
*Bilden zünnar kesmeden îmân arzû kılursın*¹⁶

Yazar bu etkileşimlerden yola çıkarak Yunus Emre'nin ümmi olmak bir yana Farsçayı da tercüme yapacak kadar bildiğini de eklemektedir.¹⁷

Çalışmalarda Sa'dî Şirâzî ve Yunus Emre Mukayesesi

İran'da Sa'dî ve Yunus Emre'yi karşılaştırmalı olarak ele alan, aşağıda özetini vermeye çalışacağımız Hicabi Kırılancı ve Ramazan Rezaei'nin makalesi dışında, 2013 yılında Tahran Şehr-i Kitâb Merkezi'nde Sa'dî Şirâzî ve Yunus Emre'nin ele alındığı bir program düzenlenmiştir. Konferansa katılan Hicabi Kırılancı, aralarındaki bazı benzerliklere rağmen Yunus Emre'nin doğrudan Sa'dî'den etkilenmiş olduğunu söyleyemeyiz diyerek, Sa'dî'nin Yunus Emre kadar saf mistik bir şair olduğunu belirtmenin zor olduğunu ifade etmiştir. Programda konuşan N. F. Mâlik Marzbân ise hem Sa'dî'nin hem de Yunus Emre'nin içten bir dille dinleyiciyi/okuyucuyu önemseyen ve muhatap alan samimi bir dil kullandıklarını belirtmiştir.

Önemli bir konuyu ayrıntılı bir şekilde ele alması ve İran'da yayımlanmış olması bakımından Hicabi Kırılancı'nın “Şekil ve Muhteva Bakımından Yunus Emre ve Sa'dî'nin Eserlerinin Karşılaştırılması” isimli makalesi ile Ramazan Rezaei'nin “Sa'dî ve Yunus Emre'nin Perspektifinden Ahlaki Mazmunlara Giriş” makalesinin geniş bir özetine bu bölümde yer vermenin faydalı olacağı kanaatindeyiz.

Rezaei makalesinin giriş kısmında Sa'dî'nin ahlakî düşüncenin temsilcisi sayıldığını, Müslüman, kâfir ya da günahkâr olsa da tüm insanların önemli olduğunu düşünen Sa'dî'nin hümanist bir şair sayılabileceğini, insanları ahlaki hasletlere sahip olmaya çağırırken adeta kendi el-Medinetü'l Fâzıla'sının peşinde olduğunu vurgulamaktadır.¹⁸

Hicabi Kırılancı ise makalesinde Fars Dili'nin en önemli isimlerinden Sa'dî'nin hayatı hakkında nispeten elimizde sağlıklı bilgiler mevcutken, Yunus Emre hakkında genellikle şifahi olarak elde edilen bilgiler olduğunu belirtmektedir. Son yıllarda yapılan çalışmalarla Yunus Emre hakkında elde edilen bilgilerin Sa'dî'nin hayatı

15 Sa'dî, *Külliyât-ı Sa'dî*, no:120 s.589

16 Yunus Emre, *Divân*, no:255

17 Nasîr Muhammedî, *Yunus Emre*, s.88

18 Ramazan Rezaei, *Sa'dî ve Yunus Emre*, s.2

hakkında elimizde olan bilgilerle kıyaslanamayacağına değinerek şöyle demektedir: Sa'dî tasavvufi ve ahlaki konuları çok güzel bir şekilde ele almasına rağmen Yunus Emre gibi bir sufi olarak bilinmemektedir. Yunus Emre kendi manevi tecrübelerin eserlerine yansıtmıştır. Bu ayırmadan sonra eserlerini inceleyecek olursak Sa'dî-i Şîrâzî hem nesir hem şiir alanında oldukça yetkin bir isimdir. Onun döneminde Farsça elit ve edebî bir dildir. O dönemlerde Anadolu Türkçesi ise edebi bir dil olarak yeni yeni kullanılmaktadır. Böyle bakınca Yunus Emre'nin Türkçeye katkısı oldukça önem taşımaktadır. Firdevsî'nin Farsçaya etkisiyle Yunus Emre'nin Türkçeye etkisini benzetirsek, ele aldıkları konulardaki farklılığa rağmen yanlış olmaz.¹⁹

Yunus Emre, Türkçe yazan en önemli Anadolu şairlerindedir. Sade ve dervişane bir yaşantısı vardır. Ondan bize kalan iki eserinden biri gazellerden ya da başka bir deyişle tasavvufi-dini şiirlerden oluşan şiirleri, diğeri de mesnevî tarzında yazılmış ve 600 beyitten oluşan Risaletü'n-Nushkiye isimli eseridir. Bu iki eser o dönemi Türkçe'nin özelliklerini anlamamız bakımından da oldukça önemlidir.²⁰

Yunus ve Sa'dî'nin Eserlerinin Karşılaştırılması

Farsça ve Türkçe birbiriyle köklü bir etkileşim halinde olan iki dildir. Sa'dî ve Yunus Emre sehl-i mümteni şairi olarak ele alınmaları ve işledikleri konuların benzerliği sebebiyle de birbirlerini hatırlatmaktadırlar.

Ramazan Rezaei Yunus Emre'nin eserleriyle ilgili şöyle demektedir:

“Yunus Emre şiirlerinde kendisini “Kul Yunus”, “Âşık Yunus” gibi tanımlarla ifade eder. Onun şiirleri kendine özgü kullandığı özel terimlere sahiptir. Varlık düşüncesini, ilim, aşk ve ahlak felsefesini incelikle işlemiş, üzüntüyü de sevinci de göz alıcı bir şekilde ele alabilmiştir.”²¹

Hicabi Kırlangıç ise Sa'dî'nin çokça seyahat ettiğini, farklı ülkelere giderek o kültürleri yakından tanıma fırsatı bulabildiğini, Bostan isimli eserini bu seyahatlerden döndükten sonra yazdığını, Gülistanı da Bostan'dan hemen sonra yazdığını belirterek eklemektedir:

“Sa'dî'nin eserlerinde Farsçanın zenginliği yanında, Arap şiir ve kültürünün de etkisi görülür. Bu şekilde Sa'dî'nin şiirleri de Yunus Emre'nin şiirleri gibi İslam Dünyasının ortak birikimine örnek teşkil etmektedir. Sa'dî hacimli bir divana

19 Hicâbî Kırlangıç, *Asâr-ı Yunus Emre ve Sa'dî Ez Nazar-ı Süret ve Muhtevâ*, (Şîrâz: Neşriye-yi Sa'dî Şinâsî, h.ş.1393), 17:31

20 Hicabi Kırlangıç, *Yunus Emre ve Sa'dî*, s. 33

21 Ramazan Rezaei, *Sa'dî ve Yunus Emre*, s.3

sahiptir. Kasideleri, gazelleri rubâileri, mülemmaları diğer pek çok büyük şaire ilham olmuştur. Sa'dî Arap şiirinden de etkisiyle aşıkâne gazellerin en önemli temsilcilerinden biridir. Mesnevî tarzında yazılan Bostan isimli manzum eseri on bölümden oluşmaktadır. Bostan eğitici bir kitaptır. Gülistan ise Bostan'ın tamamlayıcısı gibidir. Manzum mensur karışık bir eserdir ve sekiz bölümden oluşmaktadır. Bu iki kitap genellikle ve de Türkiye'de de bir arada ve güzel ciltli kapaklarla basılmaktadır. Sa'dî'nin aynı zamanda Beş Meclis ve Akıl ile Aşk Meclisi isimli tasavvufi bir eseri de vardır."²²

Hicabi Kırlangıç makalesine şöyle devam ediyor:

“Bazı araştırmacılar Yunus Emre'nin Arap ve Fars şairlerine aşına olduğunu söylemişlerdir.²³ Böylece Yunus Emre'nin şiirlerinde onların da etkisi görülmektedir. Şiirlerinde aruzu başarılı denebilecek bir şekilde kullanmış, Arapça ve Farsça günlük dilde çok da kullanılmayan terkipleri ustalıklı kullanmıştır. Ama yine de Yunus Emre diğer şairlerle çok fazla karşılaştırılarak çalışılmadığı için şiirindeki bu etkilerin boyutunu tam olarak bilmiyoruz. Bu anlamda Yunus Emre ve Sa'dî'nin şiiri birbirine çok benziyor diyemeyiz. Ele aldıkları konular, ahlak, iyiliğe davet, dini ve tasavvufi konulara değinmeleri açısından bir benzerlik olsa da tam bir benzerlikten söz edemeyiz. Örneğin Yunus Emre'nin eseri Risâletü'n-Nushiyye ile Sa'dî'nin Bostan adlı eserini başlıklar halinde karşılaştıracak olursak aralarında benzerlikler şöyledir:

- 1- İki eser de öğreticidir.
- 2- İki eser de manzum ve mesnevî tarzında yazılmıştır.
- 3- İki eser de aruz vezniyle yazılmıştır ama vezinleri birbirinden farklıdır:

Bostan'ın Vezni: Fe'ûlün/fe'ûlün/fe'ûlün/fe'ûl; Risâletü'n-Nushiyye'nin vezni: Mefâ'ilun/mefâ'ilün/fe'ûlün

- 4- Her iki eser de bölümlere ayrılmıştır:

Bostan on bölüme, Risâletü'n-Nushiyye ise altı bölümden oluşmaktadır. Bölüm başlıklarının isimleri birbiriyle benzerlik göstermektedir:

Bostan'ın Alt Başlıkları:

Adalet ve Tedbir/ İyilik /Aşk / Sarhoşluk ve Coşku / Tevazu / Rızâ / Kanaat / Terbiye/ Şükür/ Tövbe ve Doğru Yol / Münacât;

22 Hicabi Kırlangıç, *Sa'dî ve Yunus Emre*, s. 33

23 Hicabi Kırlangıç, *Sa'dî ve Yunus Emre*, s. 36

Risâletü'n-Nushiyye'nin Alt Başlıkları:

Ruh ve Akıl/ Kibir ve Kanaat/ Huşu ve Gazap/ Sabır/ Cimrlik ve Hased/ Gıybet ve Suçlamak) İki eserdeki bölüm başlıklarının benzerlik göstermesi, içerik olarak da benzediği anlamına ya da iki eser arasında bir alışveriş olduğu anlamına gelmemektedir. Bostan daha hacimli ve hikâyelerle dolu bir eserdir. Oysaki Yunus Emre'nin hiçbir eserinde hikâye yoktur. Sa'dî'nin Gülistan adlı eserinin de Yunus Emre'nin herhangi bir eseriyle benzerliği yoktur.

Risâletü'n-Nushiyye'nin kendine özgü, hiçbir eserle birebir benzerliği olmayan bir eser olduğunu söyleyebiliriz. En önemlisi de Risâletü'n-Nushiyye'nin Anadolu Türkçesiyle yazılmış ilk müstakil örneklerden biri oluşudur. Yunus Emre taklitçi ve takipçi bir şair değil, kendine özgü üslubuyla şiir söyleyen bir şairdir.

Sa'dî'nin bazı şiirlerinde Arap şiirlerinin etkisi görülebilmektedir. Yunus Emre'nin bazı şiirlerinde belli belirsiz Mevlânâ'nın etkisi görülebilse de bariz bir etkileşimden bahsedilememektedir.”

Sa'dî ve Yunus Emre'nin ortak konu başlıkları

Ramazan Rezaei ise makalesinde Sa'dî ve Yunus Emre'nin eserlerinde şu ortak başlıkları tespit etmiştir:

İman

Sa'dî'ye göre eşref-i mahlûkât olan insanın en önemli kazanımı dindar olabilmesidir. Her an Allah'ın huzurunda olduğunu idrak edebilen bir insan bu farkındalıktan huzur duyacak ve davranışları da buna göre şekillenecektir:

ره عقل جز در پیچ در پیچ نیست

بر عارفان جز در خدا هیچ نیست²⁴

Aklın dolambaçlı yollardan başka yolu yoktur

Arifler nezdindeyse Allah'tan başkası yoktur

Yunus Emre'ye göre de imanın tecellilerinden biri aşktır:

Allah benim didiğine virmişdür 'ışk varlığını'²⁵

Gurur ve Kibir

Gurur ve kibir insan tabiatında hoş durmayan bir özelliktir. Sa'dî'ye göre olgun insanda gurur olmaz:

24 Sa'dî, *Külliyât-ı Sa'dî*, s.393

25 Yunus Emre, *Divân*, no:65

ز مغرور دنیا ره دین مجو
خدابینی از خویشتن بین مجو²⁶
Dünyanın kibriyle din arama
Kendini beğenmişlikle Cemâli arama

Yunus Emre:

Miskîn ol yâre miskin gide senden kibr ü kîn
Rûzigâr gelür geçer pes kime kalasıdur²⁷

İlim ve Amel

Amel ve ilim doğru kullanıldığı takdirde manevi tekâmülü sağlar ve dünya ahiret hayatını kazanmaya vesile olur:

بار درخت علم ندانم بجز عمل
با علم اگر عمل نکنی شاخ بی بری²⁸
İlim ağacının amelden başka meyvesi var mı bilmiyorum
İlminle amel etmezsen meyvesiz dal gibi olursun

Yunus Emre:

'İlim 'ilim bilmekdür 'ilim kendün bilmekdür
Sen kendüni bilmezsin yâ niçe okumakdur²⁹

Gaflete Düşmemek

Sa'dî İnsanın gafil olmaması için masivadan uzak ve ehl-i dil olması gerektiğini söyler.

گر عاقل و هشیار و ز دل خبردار
تا آدمیت خوانند ورنه کم از انعامی³⁰
Akıllı, bilge ve gönül gözün açık olursa
O zaman sana âdem derler hayvandan aşağı olmazsın

26 Sa'dî, *Külliyyât-ı Sa'dî*, s.405

27 Yunus Emre, *Divân*, no: 64

28 Sa'dî, *Külliyyât-ı Sa'dî*, no.32 s.991

29 Yunus Emre, *Divân*, no: 91

30 Sa'dî, *Külliyyât-ı Sa'dî*, s. 900

Yunus Emre de asıl akıllı insanın gönlü açık, Allah'ın velisi olan insan-ı kâmil olduğunu söyler:

*Sen seni ne sanursan ayruga da anı san
Dört kitâbun ma'nîsi budur eger varısa³¹*

Fütüvvet

Sa'dî de Yunus Emre de diğerkâmlığı, insanların derdiyle hemderd olmayı, insanlara karşı cömert ve yardımsever olmayı önemsemişlerdir. Fütüvvet sahibi Hakk'ın rızasını gözetir:

Yunus Emre:

*Bir hastaya vardunısa bir içim su virdünise
Yarın anda karşı gele Hak şarâbun içmiş gibi³²*

Ramazan Rezaei makalesinde bu ortak başlıkları örneklendirdikten sonra bu iki büyük şairin de toplumu yozlaşmaktan korumak için nasıl benzer bir yönlendirmeye gayret ettiklerini, 72 millete de hoş görüyle yaklaşarak insanın hem bireysel hem toplumsal gelişime katkı sağlayabilecekleri ortak mesajına dikkat çekerek³³ makalesini bitirmektedir. Hicabi Kırlangıç'ın makalesiyle bu makaleyi karşılaştıracak olursak, Ramazan Rezaei iki şair arasındaki benzerlikleri ve ortak konu başlıklarını ele almaktadır. Hicabi Kırlangıç ise iki şairin ortak yönlerinin yanı sıra, farklı yönlerini de ele alarak, Sa'dî'nin de Yunus Emre'nin de başlı başına özel bir üslubu olduğunu ifade etmektedir.

Çalışmalarda Mevlânâ ve Yunus Emre Mukayesesi

Aynı dönemde yaşadıkları için Mevlânâ ve Yunus Emre'nin görüştüğüne dair rivayetler vardır. Yunus Emre'ye ait olan,

*Mevlânâ Hüdâvendigâr bize nazar kılalı
Onun görklü nazarı gönlümüzün aynasıdır³⁴*

dizesi de Yunus Emre'nin Mevlânâ'ya duyduğu sevginin ve hürmetin işaretidir.

Şiirlerinde Mevlânâ'ya karşı büyük bir saygı beslediği ve üzerinde Mevlânâ'nın

31 Yunus Emre, *Divân*, no: 299

32 Yunus Emre, *Divân*, no: 388

33 Ramazan Rezaei, *Sa'dî ve Yunus Emre*, s. 9

34 Yunus Emre, *Divân*, no.64

himmeti olduğuna inandığı anlaşılrsa da, Mevlânâ'nın onun şiirine tam olarak ne şekilde etki ettiği hakkında elimizde yeterli çalışma yoktur.

Yunus Emre'nin şiirindeki bazı mazmunlar Mevlânâ'nın Divân-ı Kebîr'deki bazı gazellerini hatırlatmaktadır:³⁵

**İy ‘âşıkân iy ‘âşıkân ‘ışk mezhebi dîndür bana
Gördi gözüm dost yüzünü yas kamu düğündür bana³⁶**

Yunus Emre

Mevlânâ'nın Divân-ı Kebîr'inden:

ای عاشقان ای عاشقان من خاک را گوهر کنم
وی مطربان ای مطربان دف شما پر زر کنم³⁷

***Ey aşıkân Ey aşıkân ben toprağı cevher yaparım
Ey mutriban Ey mutriban sizin definizi altınla doldururum***

Hosseini Arian ve Leily Abbasî Montazerî'nin birlikte yazdığı Mefhum-i İşk Ez Didgâh-ı Mevlânâ ve Yunus Emre isimli makale, iki büyük şairin bakışıyla aşkı ayrıntılı bir şekilde incelemektedir. Makale, Mevlânâ'nın hem yaşadığı dönemde hem de sonrasında, arifler ve şairler üzerinde oldukça etkili olduğunu ifade etmektedir. Anadolu'ya göç etmesinin Türk şairler için bir fırsat oluşunu ve Yunus Emre'nin de onun etkisinde kaldığına yer verip şöyle devam etmektedir: “Yunus Emre Moğol istilası zamanında karışık bir dönemde doğmuş, Hacı Bektaş, Mevlânâ, Taptuk Baba zamanında yaşamış ve onlardan feyiz almıştır.”³⁸

Makalede Mevlânâ'nın aşkı derin bir şekilde ele alışını işlenmekte, Mevlânâ ve Yunus Emre'nin bazı üslup benzerlikleri ise Yunus Emre'nin Mevlânâ'nın irfani ekolünden etkilenmesi olarak yorumlanmaktadır. İki şairin de aşkı ele alış şekli ve dünyaya bakışları benzerlik göstermektedir. Aşk iki taraflı olmalıdır. Âşık ve maşukun birbirine olan kavuşma çabası vuslata ulaşmakta en önemli adımdır. Âşık ve maşukun ikisi de vuslatın eksikliğinin hissetmelidir. Makale karşılıklı örneklerle devam ederek bu benzerliği işlemektedir:

35 Hicabi Kırılancıç, *Yunus Emre ve Sa'dî*, s. 35

36 Yunus Emre, *Divân*, no:7

37 Mevlânâ, *Divân-ı Kebir*, no:1374

38 Arian Hosseini – *Montazeri ve Leily Abbasî, Mefhum-i İşk Ez Didgâh-ı Mevlânâ ve Yunus Emre, (Faslnâme-yi Motaale-yi Edebiyyat-ı Tatbikî: h.ş. 1393, yıl:8, sayı: 29 s. 108*

Mevlânâ:

هیچ عاشق خود نباشد وصل جو

که نه معشوق بود جویای او³⁹

Aşık kendi başına vuslatı arayamaz

Maşuku da bizzat onu aramadıkça

Yunus Emre:

Ol dost bize gelmezise ben dosta girü varayın,

Çeküben cevri ü cefâyı dostumun yüzün göreyin⁴⁰

Aşk o kadar önemlidir ki elest bezmi ve tüm âlem onun üzerine kurulmuştur:

Mevlânâ:

من بدان افراشتم چرخ سنی

تا علو عشق را فهمی کنی⁴¹

Ben o yüce arşı iyice yükselttim ki

Aşkın gücünü hakkıyla anlayabilesin

Ayrıca aşk cevherine ancak layık olanlar temas edebilir. O yüzden de dünyevi ve maddi olandan kalbini temizleyebilen aşka layık olur:

Mevlânâ şiiirlerinde defalarca aşkın bu özelliğine dikkat çeker:

لیک عشق بی زبان روشنتر است

چون به عشق آمد قلم بر خود شکافت⁴²

گرچه تفسیر زبان روشنگر است

چون قلم اندر نوشتن می شتافت

Dilin anlatımı daha açık olsa da

Dile gelmeyen aşk daha aydınlıktır

Kalem yazarken koşup durduğundan Aşk bahsine gelince çatlayıp aciz kalır

Makale, Araf suresi 172. Ayette⁴³ Cenâb-ı Hakk'ın elest bezmine işaret etmesiyle devam ediyor. Aşk ve muhabbet bir tecelli şeklidir ve Cenâb-ı Hak arif kullarına kesintisiz bir ışığa benzeyen aşk ile tecelli eder. Bu anlamda Mevlânâ şöyle demiştir:

39 Mevlânâ, *Mesnevî, Üçüncü Defter, no:212*

40 Yunus Emre, *Divân, no:266*

41 Mevlânâ, *Mesnevî, Beşinci Defter, no: 115*

42 Mevlânâ, *Mesnevî, Birinci Defter, no:6*

43 أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ (Ben sizin Rabbiniz değil miyim)

هر که از جام الست او خورد پار
هستش امسال آفت رنج و خمار⁴⁴

Elest kadehinden geçen yıl içene
Bu yıl baş ağrısı ve sarhoşluk var

Yunus Emre ise şöyle demektedir:

Bir sâkîden içdük şarâb 'Arş'dan yüce meyhânesi
*Ol sâkînün mestleriyüz cânlar anun peymânesi*⁴⁵

Aşk-ı Mecâzi ve Aşk-ı Hakiki

Arifler aşkı genellikle mecazî ve hakiki olarak ikiye ayırmışlardır. Hakiki aşkta kemale, marifete ve yaratıcıya/gerçek maşuka ulaşma çabası vardır. Mecazi aşk ise dünyevidir ve fiziksel bir amacı vardır. Buna rağmen genellikle mecazî aşk hakiki aşkın emeli kabul edilmiştir. Çünkü mecazi aşk da insanı özüne yaklaştırır ve aslında dünyevi aşk da Mâşuk'un cemâlinden bir tecellidir.

Mevlânâ bu konuda şöyle demektedir

چون در زردخانه باز شد
غمزه های چشم تیر انداز شد⁴⁶

Cephaneliğin kapısı açılınca
Gözün işmarı beni ok altında bıraktı

Yunus Emre:

'İşkın aldı benden beni *Bana seni gerek seni*
Ben yanaram dünî günü *Bana seni gerek seni*⁴⁷

Mevlânâ ve Yunus Emre'de Vahdet-i Vücûd

Heidârî Fatima - Dabîrân Hâkîmî ve Soltânî Manzour'un yazdığı, başlığını "Yunus Emre'nin eserleri üzerinde Mevlânâ'nın Vahdet-i Vücûd Görüşünün Etkisi" olarak çevirebileceğimiz makalede, öncelikle Vahdet-i Vücûd ekolüne değinilerek, İbn Arabî ekolün isim babası olmasa da, bu ekolü kuran kişi olarak kabul edildiği

44 Mevlânâ, *Mesnevi*, *Beşinci Defter*, no: 38

45 Yunus Emre, *Divân*, no:406

46 Mevlânâ, *Mesnevî*, *Birinci Defter*, no: 197

47 Yunus Emre, *Divân*, no: 381

belirtilmektedir. Ariflere göre sadece Allah her şeyde söz sahibidir. İbn Arâbi fıkhi ve dini kuralları bile vahdet-i vücûd esasına göre kabul etmektedir. Mevlânâ hiçbir zaman vahdet-i vücûd anlayışında olduğunu açıkça ifade etmemiştir. Ama İbn Arâbi ve Mevlânâ'ya göre her şey Allah'ın tecellisiyle oluşmaktadır. Âlem bir bütündür ve kesret vahdetin tecellisidir.⁴⁸

ما چو ناییم و نوا در ما ز توست

ما چو کوهیم و صدا در ما ز توست⁴⁹

Biz ney gibiyiz namelerimiz sendendir

Biz dağ gibiyiz bizdeki yankı sendendir

Makalede bu örnekler sonucunda Mevlânâ'nın İbn Arâbi'den, Yunus Emre'nin de Mevlânâ'nın etkisiyle Vahdet-i Vücud ekolünün temsilcileri olduğunu söylenmektedir.

Hem Yunus Emre hem de Mevlânâ nefsi en zararlı düşmen olarak görmüşler ve onunla savaşmayı en önemli cihad olarak kabul etmişlerdir. Fatima Heidarî Mevlânâ ve Yunus Emre'de Nefs isimli makalesinde ise, Nefsin özünün anlaşılmasının sebebinin, özünün başka bir âleme ait olması olduğunu ifade etmiş. Bu dünyada nefsi tanıyabilecekler ancak ölmeden önce ölebilenlerdir diyerek Mevlânâ'dan şu örneği vermektedir:

در خبر بشنو تو این پند نکو

بین جنبیکم کم اعدا عدو⁵⁰

Hadisteki şu güzel nasihata kulak ver

En kötü düşmanınız iki yanınızın ortasındadır

Fatima Heidarî makalesinde Yunus Emre'nin Mevlânâ'nın müridi gibi olduğunu söyleyerek Yunus Emre'nin de nefs konusunda Mevlânâ gibi düşündüğünü ifade etmektedir.⁵¹

Mevlânâ:

نفس و شیطان بوده ز اول واحدی

بود آدم را عدو و حاسدی⁵²

48 Fatima Heidarî- Hâkîmî Dâbirân ve Manzour Soltânî, *Tesir-i Nigirîş-i Vahdet-i Vücûdi Mâbane-i Mevlânâ Celâleddin-i Belhî der Asâr-ı Yunus Emre*, (Neşriye-yi Edebiyât-ı Tatbiki: h.ş.1396), 17

49 Mevlânâ, *Mesnevî*, Birinci Defter, no:29

50 Mevlânâ, *Mesnevî*, Beşinci Defter, no:195

51 Heidarî Fatima, *Mevlânâ ve Yunus Emre'de Nefs*, s.4

52 Mevlânâ, *Mesnevî*, Üçüncü Defter, no:150

*(Nefs ve şeytan evvelden birdiler, Adem'e kıskançlık ve düşmanlık
beslemekteydiler)*

Yunus Emre:

*Her kim kendüyi gördi üstâdı iblis oldı
Kişi ne buldıysa miskinligile buldı⁵³*

Zannımızca mutasavvıf şairlerin ortak bir bakış açısıyla ele aldıkları başlıklardan olan nefis konusu hakkında, Mevlânâ ve Yunus Emre'nin benzer bir görüş içinde olmaları, Yunus Emre'nin Mevlânâ'nın müridi olduğunu düşünmemize yeterli bir veri sağlamamaktadır.

Sonuç

Araştırmamızda, İran'da, M. Sadık'in yayıma hazırladığı Yunus Emre'nin Türkçe Divânı dışında Yunus Emre ile ilgili telif bir kitaba ve teze rastlayamadık. Hayatı konusunda da fazla çalışma yapılmamıştır. N. Muhammedî ve Makhouh Maghsoudi'nin Yunus Emre'nin hayatıyla ilgili makaleleri vardır. Ancak Yunus Emre ile ilgili en farklı iddialar, Alevi ve Ehl-i Hak törenleriyle nesilden nesile geçen şifahi kültürle Yunus Emre'nin tanındığını söyleyen M. Sadık'e aittir. Yunus Emre ile ilgili Türkçeden ve Almandan Farsçaya tercüme edilen bazı kitaplar bulunmaktadır. İran'da yazılan Yunus Emre ve Mevlânâ ile ilgili makalelerde ise Yunus Emre, Mevlânâ ve Sa'dî, Vahdet-i vücud, nefis, aşk, ilahi aşk, nasihat ve ahlaki risaleler bağlamında ele alınmaktadır. İran'da bugüne kadar Talat S. Halman, Mehmed Fuad Köprülü, Mustafa Tatçı, İskender Pala'nın Yunus Emre ile ilgili kitapları ile Mustafa Özçelik'in bir hikâyesinin Farsça'ya tercüme edildiği görülmektedir. İran'da Yunus Emre ile ilgili yazılan makalelerde ise Hicabi Kırlangıç ve Ramazan Rezaei Yunus Emre'yi Sa'dî ile karşılaştırmıştır. Ramazan Rezaei iki şairin ortak konu başlıklarını karşılaştırarak benzerliklere makalesinde yer vermiş. Hicabi Kırlangıç ise bu iki şairin benzerlikleriyle birlikte, örneğin ahlaki bir eser olmasına rağmen Sa'dî Gülistan isimli eserinde hikayelere yer verirken, Yunus Emre'nin eserlerinde hikayelere yer vermediğinin altını çizerek, her iki şairin de kendine özgü bir üslubu olduğunu söylemiştir. Yunus Emre ve Mevlânâ'yı karşılaştırarak inceleyen ve ortak bir makale yazan Fatima Heidarî, - Hâkîmî Dabîrân ve Manzour Soltanî ise iki şairi vahdet-i vücûd- aşk konusunda karşılaştırmış, Yunus Emre'nin Mevlânâ'dan oldukça etkilendiğini ifade etmişlerdir. Hosseini Arian ve Leily Abbasî Montazerî iki şairin aşka bakışını, Fatima Heidarî bir başka makalesinde iki şairin şiirindeki nefis konusunu ele alarak, Yunus Emre'nin

53 Yunus Emre, *Divân*, no:367

Mevlânâ'nın bir müridi gibi olduğunu söylemektedirler. Bize göre ise Yunus Emre Mevlânâ'dan etkilenmiş olsa bile, Yunus Emre'ye Mevlânâ'nın takipçisi demek doğru olmayacaktır. Çünkü iki şair arasında benzerlik kurulan konular genellikle tüm mutasavvıf şairlerin ortak bakışla ele aldığı konuların yansımasıdır ve her iki şairin de kendine özgü bir üslubu bulunmaktadır.

Zannımızca tüm bu çalışmalardan sonra ortaya çıkan tabloda, Yunus Emre'nin Sa'dî, Hâfız ve özellikle de Mevlânâ ile benzer bir bakışa sahip olmasına ve benzer konu başlıklarını ele almasına rağmen, kendi tarzında özel bir üslup ve dil oluşturmayı başardığıdır. Köprülünün de dediği gibi Yunus Emre bir sanat dehasıdır ve Türk edebiyatı tarihinde orijinal bir edebiyat, bir halk edebiyatının kurucusu olmuştur.

İran'da Yunus Emre ile alakalı son derece sınırlı çalışmalar olduğunu görüyoruz. Temennimiz bundan sonrası için Yunus Emre şiir şerhleri ile Yunus Emre yılı münasebetiyle sayısı artan çalışmaların Farsçaya da tercüme edilmesidir. Hem telif eser hem tez olarak Yunus Emre'nin daha çok çalışılması ümidiyle.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no grant support.

Kaynakça/References

- Arian Hosseini –Montazeri ve Leily Abbasî, “*Mefhum-i Işk Ez Didgâh-ı Mevlânâ ve Yunus Emre*”, (Tahran: Faslnâme-yi Mutaale-yi Edebiyyat-ı Tatbikî, h.ş. 1393), 29: 108-128.
- Ebu Abdullah Muslihuddin Sa'dî-i Şirâzî (691/1292), “*Külliyât-ı Sa'dî, tashih. Muhammed Ali Furuğî*”, (Tahran: İntişârât-ı Hermes, h.ş. 1385).
- Golkarian, Kadir, “*Guzide-i Eşâr-ı İrfani-yi Yunus Emre*”, (Tebriş: Neşr-i Yârân, h.ş. 1387).
- Hace Şemseddin Muhammed Hâfız-ı Şirâzî, “*Divân*”, Haz. Muhammed Kazvinî, Kâsım Ganî, (Tahran: İntişarat-ı Kaknüs, h.ş.1380).
- Halman, Talat “*Şair-i İnsangeray-ı Turk*”, Tercüme: Vahid İmam, (Tahran: Muassasah-i Farhangi-yi Mantaghey, h.ş.1355).
- Heidârî, Fatima, “*Tahlil-i Tatbik-i “Nefs” Der Asâr-ı Mevlânâ ve Yunus Emre*”, (Tahran: Neşriye-yi Mutalaat-i Şehriyâr-i Pejuheşî, h.ş. 1399), 471-490.
- Heidârî, Fatima- Dabîrân Hâkîmî ve Soltânî Manzour, “*Tesir-i Nigeriş-i Vahdet-i Vücûd-i Mâbane-i Mevlânâ Celâleddin-i Belhî der Asâr-ı Yunus Emre*”, (Kirmân: Neşriye-yi Edebîyât-ı Tatbikî, h.ş.1396) 41-59.

Hicâbî Kırılgaç, *Asâr-ı Yunus Emre ve Sa’dî Ez Nazar-ı Sûret ve Muhtevâ*, (Şîrâz: Neşriye-yi Sa’dî Şînâsî, h.ş.1393), 17:31

Huseynalizâde, Siyamak, “*İşk Işığ*”, Yunus Emre’den Seçme İlahiler, (Tebriz: İntişârât-ı Talâş h.ş.1377).

Köprülü, Mehmet Fuad, “*Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*”, (İstanbul: Alfa Yayınları, 2017)

Köprülü, Mehmed Fuad, “*Sûfiyân-ı Nohustîn Der Edebiyat-ı Türk*”, Tercüme: Tevfik Sobhanî, (Tahran: İntişârât-ı Encümen-i Asar u Mefâhir-i Farhangî, h.ş. 1385).

Mahnâme-i Şems Nigâr, (*Hoy*: h.ş. 1395), 4

Makhrouh Maksoudî, *Yunus Emre, Şâir-i Turk*, (*Meşhed*: Mecelle-i Tahsisi-i Zebân u Edebiyâ-ı Dânişkede-i Edebiyât u Ulûm-i İnsânî, h.ş. 1383), 3: 69-86

Mevlânâ Celâleddin-i Muhammed Belhî (672/1273), “*Divân-ı Kebîr*”, Tashih: Nizâmeddîn Nurî, (*Tahran: İntişârât-ı Kitâb-ı Abân*, h.ş. 1387), c. 1-2

Muhammedî, Nâsır, “*Yunus Emre Şâir-i Şuride-i Turk*”, (Tahran: *Neşr-i Nâme-i Farhang*, h.ş. 1370), 4: 85-89.

Schimmel, Annemarie, “*Ba Yunus Emre Der Rah*”, Almanca aslından tercüme: Mahrokh Maghsoudi, (Tahran: Dayereh-i Farhang, h.ş. 1363).

Tatçı, Mustafa, *Yunus Emre*, “*Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*”, (İstanbul: TDV Yayınlar, 2013), 43: 600-606.

Tatçı, Mustafa, “*Yunus Şâir: Guzerî ber Zindegî ve Asâr Ahvâl-i Yunus Emre Nohustîn Şâir-i Bozorg-i Edebiyyat-ı Türkî*”, Tercüme: Aydin Farangî, (Erdebil: Neşr-i Unvan, h.ş. 1392).

Özçelik, Mustafa, “*Raz-ı Gol-i Sorh*”, (Faslnâme-Gurûb: h.ş.1397) sayı: 9.

Sadîk, H. Muhammed, “*Yunus Emre- Divân-ı Eşâr-ı Türkî*, (Tahran: İntişârât-ı Tek Draht, h.ş. 1394).

Rezaei, Ramazan, “*Der Amedî-yi Ber Mezamin-i Ahlaki-yi Ez Didgâh-ı Sa’dî ve Yunus Emre*”, (Mecmue-i Dânişgâh-i Muhakkık-i Erdebilî, 4-6 Şehriver mah, h.ş.1394), 1-10.

Yunus Emre, “*Divân*”, Hazırlayan: Mustafa Tatçı, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, e-kitap, ISBN 978-975-17-3342-9.

<http://www.drсадigh.ir/%D9%85%D8%B5%D8%A7%D8%AD%D8%A8%D9%87-%D9%87%D8%A7/972-%D9%85%D8%B5%D8%A7%D8%AD%D8%A8%D9%87>

<https://ganjoor.net/moulavi/masnavi>

darulfunun ilahiyat

Başvuru: 28.08.2021
Revizyon Talebi: 04.10.2021
Son Revizyon: 23.10.2021
Kabul: 24.10.2021

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Yunus Emre Bibliyografyası (1991-2021)

Yunus Emre Bibliography (1991-2021)

Gökhan Coşgun^{*}, Metin Yıldırım^{**}

Öz

Türk kültür ve edebiyatının en önemli şahsiyetlerden biri olan Yunus Emre hakkında günümüze kadar yüzlerce bilimsel ve sanatsal çalışma yapılmışken bu çalışmaları denetleyen yalnızca birkaç bibliyografya çalışması yapılmıştır. Üstelik bu çalışmalardan bazıları oldukça dar kapsamlıdır. 1991 yılına kadarki dönemi içine alan ilk kapsamlı bibliyografya çalışmasından bu yana Yunus Emre literatüründeki hızlı artışa rağmen kapsamlı bir bibliyografya çalışmasının yapılmamış olması büyük bir eksiklik. Yunus Emre Yılı münasebetiyle yapılan bu çalışmada 1991-2021 yılları arasında Yunus Emre hakkında ortaya konan literatürün bibliyografik tespit ve tasnifini yapmak hedeflenmiştir. Bu yıllar arasında çıkan kitap, tez, makale, sempozyum ve bildirilerin bibliyografik künyeleri verilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Yunus Emre, bibliyografya, makale, kitap, bildiri, sempozyum

Abstract

While hundreds of scientific and artistic studies have been undertaken about Yunus Emre, one of the most important figures of Turkish culture and literature, only a few bibliographic studies have been chosen to compile these studies. Moreover, some of the studies are quite narrow in scope. There has been a rapid increase in the literature about Yunus Emre since the first comprehensive bibliographic study covering the period up to 1991. However, it remains a major shortcoming in the field that a comprehensive bibliography study has not been conducted. In this paper, which was written on the occasion of Yunus Emre Year, the author aimed to make a bibliographical master-text of the literature about Yunus Emre from 1991 to 2021. The bibliographic tags of the books, theses, articles, symposiums, and papers published between these years are given.

Keywords

Yunus Emre, bibliography, article, book, paper, symposium

* **Sorumlu Yazar:** Gökhan Coşgun (Arş. Gör.), T.C. Hitit Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Türk İslam Edebiyatı Anabilim Dalı, Çorum, Türkiye. E-posta: gokhancosgun@hitit.edu.tr ORCID: 0000-0001-8052-9358

** Metin Yıldırım (Doktora Öğrencisi), Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Türk İslam Edebiyatı, Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye. E-posta: metinrzm@gmail.com ORCID: 0000-0001-5066-302X

Atf: Coşgun, Gökhan, Yıldırım, Metin. "Yunus Emre Bibliyografyası (1991-2021)." *darulfunun ilahiyat* 32, 'Yunus Emre' Özel Sayısı (2021): 149–299. <https://doi.org/10.26650/di.2021.32.988224>

Extended Summary

Researchers who plan to make academic and scientific studies must first review the works that have been previously published on their subject and examine the opinions already put forward. There is a risk that a work undertaken without preliminary research will turn out to be unoriginal. For this reason, one of the first and most important stages of academic research is the need to make a “bibliographical search” on the subject to be examined.

The importance of bibliographies in scientific studies is obvious, as are their benefits in helping researchers reduce time and effort. Therefore, the number of bibliographic studies has increased in many scientific disciplines in recent years, and bibliography itself has become an independent field of study.

The rapid increase in publications in the fields of science, culture, and literature can cause researchers to be unaware of all the existing sources and have difficulty in following the developments in the field. Especially in the field of literature research, the number of experts has increased considerably in recent years; this is simultaneous with the number of universities that have grown. The rich diversity of the channels in which the research works of these experts can be published make bibliographic studies that will provide easily accessible information on any subject an indispensable necessity.

Birth or death anniversaries of great intellectuals and artists, writers, and poets born and raised in our nation provide important opportunities for researchers to bring their work to the forefront again and for bibliographical studies to be done on them. New researches, works, organized panels, symposia, and exhibitions of the works of these individuals allow them to be viewed and considered from new and different perspectives. In recent years, bibliographies prepared to gather the publications about these important people are gaining more and more importance.

Yunus Emre (1240–1321) is one of the greatest poets of Turkish literature. Emre has been the subject of a great deal of research and many investigations due to the place he has held for centuries in the hearts of the people who grew up in the circle of Turkish-Islamic civilization, as well as in academic circles. Many studies and activities were published on the occasion of the 700th anniversary of Yunus Emre’s death in 2021, and many continue to be done. The purpose of this bibliographic study is to contribute to the studies already conducted on Yunus Emre, an overview of the full body of work about Emre, a considerable literature that has been created by many academicians and researchers. Until now, only limited bibliographic studies have been made about Yunus Emre, each for different, specific, and limited purposes. However, as time passed, these bibliographies became increasingly less useful while the number of studies on Yunus Emre increased. In the end, the need for a new, comprehensive bibliographic study became clear.

Mustafa Tatçı made the first comprehensive bibliographic study on Yunus Emre in 1988. This study, which has 1425 bibliographic tags, added 130 more to its enlarged second edition in 1991. Thus, the tag of the studies on Yunus Emre until 1991 had reached 1,555 items. In the 30-year period from then until today, only a few narrowly-scoped bibliographic studies have been made on the subject. Therefore, we limited our study to the years 1991–2021. Since 1991, a considerable number of articles, papers, theses, books, etc., about Yunus Emre have been published. The interest of the science and art community in the poet has clearly increased considerably, especially since the 2000s. The number of books, theses, articles, and papers in our study exceeded 2000. Considered together with the publications from 1991, this study will be a holistic reference source for literature on Yunus Emre.

The possibilities of technology should be used effectively for bibliographic studies as well as in other scientific fields. In addition to doing bibliographic studies in the classical sense in many scientific disciplines, the number of electronic bibliographies that can be constantly updated is increasing day by day. This increase is especially notable in public institutions and organizations, universities, institutes, etc. By using the opportunities they offer in this area, they provide more effective service to the researchers at this point.

The ultimate goal of this study is to bring together the tags of the accumulated intellectual work about Yunus Emre in an organized manner and to put it at the disposal of researchers. In this respect, as the second pillar of our work, we have made available all the bibliographic tags that we have identified digitally on a website called “<https://yunusemre.bibliyografyasi.com>,” which we have prepared in an online digital environment. Thus, any deficiencies that we may have missed during the compilation will eventually be completed. The information continues to be updated by uploading the tags of the studies added to the literature over time. Studies on Yunus Emre will gain efficiency and urgency with the creation of this bibliographic information access service.

Giriş

Bibliyografya ve bibliyografyaların bilimsel araştırmalar için önemi

Bibliyografya “Yunanca *biblion* (kitap) ve *graphien* (yazmak) kelimelerinden meydana gelen Fransızca *bibliographie* karşılığı olarak Türkçede kullanılan bir terimdir.”¹ Dilimizde kitabiyat ya da kaynakça olarak da adlandırılan “Bibliyografyalar, belirli bir konuda ve genellikle belirli bir dönem içinde yazılan veya yayımlanan eserlerin tasnif edilmiş tam listesini verir.”² Bibliyograflar, yayımlanmış eserleri belli bir sistem dahilinde tanıtımları belli ölçütlerle tasnif etmeleri yönüyle evrensel nitelikler taşır. “Amacı bir yandan yayınları kayıt ve tespit ederek bibliyografik denetimlerini sağlamak, bir yandan da onları ilgililere duyurmak olan kitabiyatların ilmî çalışmaları sırasında aynı konuda daha önce yapılmış araştırmaların ulaştığı sonuçları, belirtilmiş düşünceleri ve görüşleri dikkate almak, o konudaki bütün yayınları inceleyip değerlendirmek zorunda olan bilim adamları için taşıdığı değer ve önemi açıklamak gereksizdir.”³

Bibliyografik denetim, iki yönlü bir ihtiyacın sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Birincisi, çağımızdaki basın ve yayın sektörünün teknik imkânlardaki büyük gelişme sayesinde baskısını yaptıkları yayınları tanıtım ve satışını yapmak istemeleri; ikincisi, kitapseverlerin, ilim adamlarının, sahaya ilgi duyan araştırmacıların yeni yayınlardan haberdar olma istekleridir.

Akademik ve ilmî çalışma yapmak isteyen araştırmacıların, alanı ne olursa olsun, çalışacağı konuyla ilgili önceden ortaya konan çalışmaları tespit etmesi çalışmasının ilk önemli adımını oluşturur. Araştırmacıların, üzerinde söz söyleyecekleri konu hakkında daha önce ortaya konan eserleri görmeden, ileri sürülen görüşleri incelemeyen yeni fikirler beyan etmeleri ya da eser ortaya koymaları mümkün değildir. Ön araştırma çalışması yapılmaksızın girişilen bir çalışmanın orijinal olmama riskinden dolayı akademik araştırmaların ilk ve en önemli aşamalarından biri incelenecek konu hakkında “bibliyografik tarama” yapma gereğidir. Bibliyografik çalışmalar, bu yönleriyle araştırmanın çerçevesinin çizilmesinde, yapılanların derli toplu bir şekilde görülmesinde zaman ve emek israfını önleyici oldukça önemli çalışmalardır.

Bilim, kültür ve edebiyat alanındaki yayımların hızla artması araştırmacıların bütün kaynaklardan haberdar olamamasına, sahadaki gelişmeleri takip etmekte zorlanmalarına sebep olmaktadır. Özellikle edebiyat araştırmalarında gerek üniversitelerin sayısına paralel olarak sahanın uzmanlarının sayısının son yıllarda oldukça artmış olması gerek bu uzmanların ortaya koydukları araştırma eserlerinin yayımlandığı mecraların zengin bir çeşitliliğe ulaşması herhangi bir konu

1 İsmail Durmuş, “Kitâbiyat” *TDV İslâm Ansiklopedisi*, c. 26 (Ankara: TDV yay., 2002), 83.

2 Durmuş, “Kitâbiyat”, 84.

3 Necmeddin Sefercioğlu, “Kitâbiyat” TDEA, c.5 (İstanbul: Dergâh yay.,1982).

hakkında derli toplu bilgi sunacak bibliyografik çalışmaları vazgeçilmez kılmakta, bibliyografyaların hazırlanmasını bilimsel çalışmaların ön hazırlığı için artık bir zorunluluk haline getirmektedir. Bu yüzden çağımızda bilim ve teknolojinin baş döndürücü bir hızla gelişmesine bağlı olarak bibliyografik çalışmaların sayısının son yıllarda birçok ilmî disiplinde arttığı ve artık bibliyografyanın bir bilim haline geldiği görülmektedir. Diğer yandan bilimsel çalışmalar için taşıdığı büyük öneme rağmen bibliyografik bir eser hazırlamak zor ve titiz bir çalışmayı gerektirmektedir.

Bibliyografya biliminin tarihçesi

Bibliyografyaların tarihi, basılı kitapların tarihiyle neredeyse yaşıttır. 15. yüzyılda Avrupa’da matbaanın icadıyla geleneksel tekniklerle çoğaltılan kitaplar yerini mekanik usullerle çoğaltılan kitaplara bırakmıştır. Kısa zamanda dünyaya yayılan bu önemli buluş yayıncılık sektörünün doğmasını sağlamıştır. Kitapların sayısının hızla artması, onların kontrolünü sağlama ihtiyacı, “bibliyografya” kavramının ve zamanla biliminin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Özellikle 19. yüzyılda yayınların sayısının hızla artması “bibliyografik denetimin milletlerarası bir seviyede ele alınmasına ihtiyaç duyularak, bunu sağlayacak kuruluşların oluşturulması bu dönemde gerçekleştirilmiş; kitabiyyat araştırmaları da yine bu yüzyılda hız ve ilmî bir nitelik kazanmıştır.”⁴ 20. yüzyılda ise bibliyografyanın bir bilim dalı olarak karşımıza çıktığını görmekteyiz.

“Türkler’de asıl bibliyografya çalışmalarının temelini oluşturan ilimlerin sınıflandırılmasına yönelik eserlerin tarihi XV. yüzyıla kadar iner.”⁵ Osmanlı döneminde bu temel sınıflandırmanın ötesine geçerek ilk kitabiyyat çalışmasını 17. yüzyılın büyük alimi Kâtip Çelebi (ö. 1067/1657) yapmıştır. *Keşfü’z-zünûn* adlı eserinde 9405 yazarın 14.501 eserini kaydeden Kâtip Çelebi, uzun zaman içinde imparatorluk coğrafyasının birçok ücre şehrini dolaşarak, büyük emek ve zahmetler sonucu bu eşsiz bibliyografik eserini meydana getirmiştir. Bibliyografya ilminin yüz akı olan bu eser, Bağdatlı İsmail Paşa’nın yazdığı zeyil⁶ ile bütünlük kazanmış, bunlar sayesinde 17. - 20. yüzyıllar arasındaki Osmanlı kitabiyyatı kayıt altına alınarak binlerce değerli eserin bibliyografik künyelerinin günümüze ulaşmaları sağlanmıştır. Sultan Abdülhamid döneminde kütüphane katalogları üzerine birkaç çalışma ve Mizancı Murad Bey’in (ö. 1335/ 1917) dönemin kitabiyyat yayınları üzerine kaleme aldığı *Devr-i Hamidî Âsarı* (1891) adlı eseri dışında kayda

4 Sefercioğlu, “Kitâbiyyat”.

5 Durmuş, “Kitâbiyyat” 84.

6 “*Îzâhu ’l-meknûn fi ’z-zeyli ’alâ Keşfi ’z-zunûn an esâmi ’l-kütüb ve ’l-fünûn. Keşfü ’z-zunûn*’a zeyil olarak Arapça kaleme aldığı bu eserinde Kâtip Çelebi’nin göremediği yahut bahsetmediği veya ondan sonra yazılan çeşitli ilim dallarından dört bin kadar Arapça, Farsça ve Türkçe kitap hakkında kısa bibliyografik bilgiler vermektedir. *Keşfü ’z-zunûn* için meydana getirilmiş zeyiller içinde en geniş İsmâil Paşa’nın bu eseridir.” Hulusi Kılıç, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, c.4 (İstanbul: TDV yay., 1991), 448.

değer bir çalışma görülmez.⁷ Cumhuriyet devrinde ise özellikle harf inkılabından sonra bibliyografyanın bir bilim haline dönüştüğü görülmektedir. “1928’de Latin harflerinin kabulünden sonra Maarif Vekâleti’nin işe el atmasıyla bibliyografya yayımcılığında yeni bir dönem başlamıştır. *İstanbul Matbaalarında Yeni Harflerle Basılmış Olan Neşriyat Kataloğu* (Ankara 1929) ve Türkiye’de çıkan kitap, gazete ve dergilerden bahsetmek üzere 1928-1933 yılları arasında on altı sayı çıkarılan Bibliyografya adlı bültenle millî karakterli Türk bibliyografyasının temeli atılmıştır.”⁸

Cumhuriyet döneminde üniversitelerin sayısının artmasına paralel olarak bilimsel yayınların da sayısında artış görülmüş, bu durumun bir sonucu olarak ihtiyaç halini alan bibliyografyaların sayısında ve niteliklerinde gelişmeler olmuştur. Bugüne değin Türk kültürü ve edebiyatı alanında birçok bibliyografya çalışması yayımlanmıştır. Özellikle Milli Kütüphane bünyesinde yayımlanan bibliyografya çalışmaları saha için büyük önem taşımaktadır.⁹

Yunus Emre Bibliyografyaları

Milletimizin yetiştirdiği büyük fikir ve sanat adamlarının, yazar ve şairlerin doğum veya ölüm yıldönümleri; onların tekrar gündeme gelmeleri için ve haklarında yapılacak çalışmalar açısından araştırmacılara önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu şahıslara ait yapılan yeni araştırmalar, ortaya konan eserler, düzenlenen panel, sempozyum ve sergiler onların farklı açılardan ele alınmalarına imkân sağlamaktadır. Son yıllarda, bu önemli kişilerle ilgili yapılan yayınları denetlemek amacıyla hazırlanan bibliyografyalar da gittikçe önem kazanmaktadır.

Yunus Emre de (ö. 720/1321) XIII. yüzyılın son yarısı ile XIV. yüzyılın ilk çeyreğinde yaşamış, önde gelen Türk-İslâm şair ve mutasavvıflarındandır. Şiirleriyle Türkçeyi diriltten “Yunus’un ilâhileri daha söylenip yazıldığı tarihten itibaren dilden dile dolaşmaya, ezberlenip okunmaya başlanmış, XIV. yüzyıldan itibaren abdalân-ı Rûm vasıtasıyla Osmanlı fetihlerine paralel şekilde bütün Türk-İslâm coğrafyasına yayılmıştır. Günümüzde Anadolu’dan Balkanlar’a kadar geniş bir coğrafyada

7 Sefercioğlu, “Kitâbiyat”.

8 Durmuş, “Kitâbiyat” 84.

9 “Bu konuda bk.” <http://www.millikutuphane.gov.tr/page/Bibliyografyalar>

Millî Kütüphane bünyesindeki bibliyografya çalışmalarının önemli bir kısmını Türk kültür, sanat, edebiyat ve sosyal hayatına katkıları olan kişiler için hazırlanan bibliyografyalar oluşturmaktadır. Millî Kütüphane tarafından hazırlanan bazı şahıs bibliyografyaları şunlardır: Ölümünün 50. yıldönümü münasebetiyle Ömer Seyfeddin; Doğumunun 100. yıldönümünde Nazım Hikmet; 1971 Ölümünün 34. yıldönümü münasebetiyle Abdülhak Hâmit Tarhan; 1981 yılında, Atatürk Bibliyografyalarının Bibliyografyası; 1983 yılında, İbn-i Sina; 1987 yılında, Mimar Sinan; 1992 yılında, Yunus Emre Bibliyografyaları; 2005 yılında, Mehmet Âkif Ersoy Bibliyografyası; 2007 yılında UNESCO Mevlâna Yılı münasebetiyle Mevlâna Bibliyografyası; 2008 yılının UNESCO tarafından Kaşgarlı Mahmud yılı ilan edilmesi ve doğumunun 1000. yılı olması nedeniyle Kaşgarlı Mahmud Bibliyografyası; 2008 yılı ölümünün 50. yılı olması nedeniyle Yahya Kemal Beyathı Bibliyografyası; Doğumunun 800. yılı nedeniyle Hacı Bektaş Veli Bibliyografyası

Müslüman Türk kültürünün izlerinin sürmesinde Yunus'un ilâhilerinin büyük etkisi vardır.”¹⁰ Tasavvuf edebiyatının bu büyük şairi, Fuad Köprülü'nün 1918'de yayımlanan Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar¹¹ adlı önemli eserinden itibaren Anadolu Türk irfanında asırlardır korumakta olduğu yeri, akademik çevrelerde de kazanarak birçok araştırma ve incelemeye konu olmuş, gün geçtikçe adından daha çok söz ettirmiştir.

Mutasavvıf şairin ölümünün 700. yıldönümü olması münasebetiyle 2021, Yunus Emre Yılı ilan edilmiştir. Hakkında özellikle 1990'lı yıllardan itibaren önemli bir literatürün oluşturulduğu Yunus Emre hakkında bu yıl birçok çalışma ve etkinlik yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir.

Yunus Emre hakkında bugüne kadar kapsamları farklı olmakla birlikte birçok akademisyen ve araştırmacı tarafından bibliyografik çalışmalar yapılmıştır.¹²

10 Mustafa TATCI, “Yunus Emre”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, c. 43 (İstanbul: TDV yay., 2013).

11 “Yunus Emre” adıyla 1913'te (Türk Yurdu, IV, [İstanbul, 1329/1913], s. 612-621) kaleme aldığı makalede, evliya ve şuara tezkirelerindeki bilgilere değinilerek Yunus'un hayatı, vefatı ve mezarı hakkındaki bilgilerin farklılığını ortaya koyar. Yine aynı yıl “Yunus Emre: Asan” (a.g.e., V, [1329/1913], s.922- 930) başlıklı makalesinde Yunus'un Divan'ı ve Risaletü'n-nushiyye'si üzerinde durur. Yunus Emre'nin Türk halk edebiyatı üzerinde ve özellikle de tekke edebiyatında tasavvur edilemeyecek kadar büyük tesir icra ettiğini belirtir.”

Azmi Bilgin, “Fuad Köprülü ve Tekke Edebiyatı”, *İlmi Araştırmalar 4*, (1996). s. 47.

12 Yunus Emre hakkında günümüze kadar yapılan bibliyografik çalışmalar şunlardır:

- 1- Acaroğlu, M. Türker. “Yunus Emre İçin Bir Bibliyografya Denemesi” *Kitap Belleten*, 4 (1963): 8-10.
- 2- Acaroğlu, M. Türker. “Yunus Emre İçin Bibliyografya Denemesi” *Emre*, 1/1 (1964): 21-24.; 2/15 (1965):23-25.
- 3- Erden, Fethi. “Yunus Emre Bibliyografyası” *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı*, 5/319 (1966):188-199.
- 4- Binark, İsmet ve Nejat Sefercioğlu, *Yunus Emre Hakkında Bir Bibliyografya Denemesi Kitap-Makale*, Ankara: Güven Matbaası, 1970.
- 5- Tuncor, Ferit Ragıp. “Bibliyografya”, *Türk Edebiyatı Yunus Emre Özel Sayısı*, 1/5 (1972): 40-43.
- 6- Binark, İsmet ve Nejat Sefercioğlu. “Yunus Emre Hakkında Bir Bibliyografya Denemesine Ek Liste” *Emre Yunus Özel Sayısı*, 1/1 (1974):19-22.
- 7- -----, “Yunus Emre Hakkında Bir Bibliyografya Denemesi Ek” *Türk Kültürü*, 1/167 (976): 47-74.
- 8- Nasrattinoğlu, İrfan Ünver. “Yunus Emre Bibliyografyalarına Ek” *Türk Kültürü*, 184 (1978): 51-59.
- 9- Tatçı, Mustafa (derleyen) ve Suzan Gürelli (baskıya hazırlayan), *Yunus Emre Bibliyografyası, Kitap-Makale*, Ankara: Milli Kütüphane Basımevi, 1988.
- 10- Tatçı, Mustafa (derleyen) ve Suzan Gürelli (baskıya hazırlayan), *Yunus Emre Bibliyografyası, Kitap-Makale*, Ankara: Milli Kütüphane Basımevi, Genişletilmiş 2. Baskı, 1992
- 11- Tülüçü, Süleyman. “1991-1997 Yılları Arasında Yunus Emre Üzerine Yayımlanmış Bazı Kitaplar” *EKEV Akademi Dergisi- Sosyal Bilimler*, 1/2 (1998):107-115.
- 12- Can, Mustafa. “Yunus Emre Bibliyografyası” *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 4 (2016): 301-319. (Bu makale daha önce 22.6.1986 tarihinde Karaman'da yapılan Selçuk Üniversitesi Yunus Emre ve Türk Dil Bayramı Sempozyumuna tebliğ olarak sunulmuştur)
- 13- Karakoç, Engin. “Yunus Emre Hakkında Yazılmış Kitaplarla İlgili Açıklamalı Bibliyografya Denemesi (1928- 2016)”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2017.
- 14- Karagöz, Beytullah ve İzzet Şeref. “Yunus Emre ile İlgili Araştırmaların Bibliyometrik Analizi” *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi* 13/27 (2019):123-141.
- 15- Cengiz, Ayşe. “Yunus Emre Bibliyografyası” *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:376-95. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.

Türk edebiyatının, hayatına dair bilgi ve bulgular çok sınırlı olmasına rağmen hakkında en çok söz söylenen, araştırmalara konu olan şairlerinden biri ve Anadolu'daki Türk edebî dilinin en önemli kurucularından olan Yunus Emre'nin hayatı menkıbevi sis perdeleri arkasında gizlenirken, hakkında bugüne kadar yapılmış çalışmaların büyük bir yekûn tutması, Yunus Emre'nin Türk-İslam kültür ve edebiyatında sahip olduğu değerli konumu göstermesi açısından dikkate değerdir. Bu denli önemli bir şahsiyet hakkında yapılacak araştırmalarda güvenilir ve sağlam bibliyografik kaynaklara duyulan ihtiyaç ortadadır.

Ancak doğası gereği bibliyografyaların üzerinden zaman geçtikçe ve Yunus Emre hakkında yapılan inceleme ve araştırmaların sayısına paralel olarak literatürün zenginleşmesi böyle bir çalışmanın tekrar yapılması ihtiyacını doğurmuştur. Yunus Emre ile ilgili şairin ölümünün 700. Yıldönümü münasebetiyle 1991'den bugüne kadar yapılmış olan çalışmaları bir araya toplama gayretimiz onunla ilgili yapılacak çalışmalara katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Bu çalışmada 1991 tarihinin başlangıç sınırı olarak alınmasının nedeni şudur: Yunus Emre ile ilgili kapsamlı ilk bibliyografik çalışmayı 1988'de Mustafa Tatcı yapmıştır. 1425 bibliyografik künye bulunan bu çalışmanın 1991'e kadarki çalışmaları da kapsayan ve 1992'de basılan genişletilmiş 2. baskısına¹³ 130 künye daha ilave edilmiştir. Böylece 1991 tarihine kadar Yunus Emre ile ilgili yapılan çalışmaların tespit edilebilen künyesi 1555 maddeye ulaşmıştır. Bu çalışmada Yunus Emre'nin divan nüshaları, ondan bahseden mecmualar, şiirlerine yapılan şerhler vs. olmak üzere eski edebiyatımızdaki literatürün yanı sıra harf inkılabından sonra yazılan kitap, tez, makale, bildirilerden başka gazete ve dergilerdeki yazılar da bu 1555 sayısına dahildir. Zamanında büyük bir boşluğu dolduran çalışmanın kapsadığı 64 yıllık zaman zarfında Yunus Emre ile ilgili 1500 civarında bilimsel ve sanatsal üretim yapılmışken 1991-2021 tarihleri arasındaki 30 yıllık dönemi kapsayan bizim çalışmamızda sadece kitap, tez, makale ve bildirilerin sayısı 2709'dur. Bu durum Yunus Emre araştırmaları adına oldukça sevindiricidir. Özellikle 2000'li yıllardan itibaren şaire karşı bilim ve sanat camiasının ilgisinin epeyce arttığı, uluslararası bir düzeye ulaştığı görülmektedir. Bu bibliyografya çalışması, 1992'deki ilk kapsamlı yayımla birlikte düşünüldüğünde, Yunus Emre literatürü için bütüncül bir başvuru kaynağı olacaktır.

Diğer yandan bilimsel çalışmalar için taşıdığı büyük öneme rağmen bir konuda geniş kapsamlı bibliyografik eser hazırlamak tek kişinin kapasitesini aşmakta, bir ekip tarafından zor ve titiz bir çalışmayı gerektirmektedir. Geniş kapsamlı hemen

13 Tatcı, Mustafa (derleyen) ve Suzan Gürelli (baskıya hazırlayan), *Yunus Emre Bibliyografyası, Kitap-Makale*, Ankara: Milli Kütüphane Basımevi, Genişletilmiş 2. Baskı, 1992

hemen hiçbir bibliyografik çalışma eksikliklerden kurtulamaz. Çünkü taramalarda ne kadar titiz olursa da gözden kaçan eserler olacaktır. Eğer bibliyografik çalışma dar bir zaman aralığı, ya da sadece bir türe yoğunlaşan sınırlı bir konuda yapıldıysa araştırmacıların işi nispeten kolaydır. Ancak bu çalışmayla yapılmak istenen türden bir taramada; son otuz yılın makale, kitap, tez, bildiri gibi akademik müktesebatını bütüncül bir şekilde kuşatıp bibliyografik denetimlerini yapma çalışması takdir edilecektir ki oldukça zor ve hatalardan beri olmayan bir iştir.

Bu amaçla teknolojinin imkânlarının, diğer bilimsel alanlarda olduğu gibi bibliyografik çalışmalar için de etkin bir şekilde kullanılması gerekmektedir. Günümüzde birçok bilim dalında klasik anlamda bibliyografik çalışmaların yanı sıra sürekli güncellenebilme imkânı bulunan elektronik kataloglar ve bibliyografyalar da hizmete sunulmaktadır. Özellikle kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, enstitüler vs. sahip oldukları imkânları bu alanda kullanarak araştırmacılara bu noktada daha etkin hizmet sunmaktadırlar.¹⁴ Dünyanın dört bir yanındaki üniversiteler, kütüphaneler, kültür merkezleri arşivlerini dijitalleştirmek suretiyle kamunun yararına sunmaktadırlar.

Bilindiği üzere internet ortamındaki arama motor servisleri dijital arşivlerin listesini verdikleri ve içerikleriyle ilgili hızlı ve ayrıntılı arama yapmaya aracı oldukları için oldukça kullanışlıdır. Bu hızlı erişebilirlikleri yönüyle geleneksel araştırma metotlarına göre daha etkilidirler. Çağımızda büyük bir hızla artan internet kullanımı bilgi erişimi açısından teknolojinin zirvesidir. Bilgi toplumu olmanın en önemli ayırt edici unsuru bu, bilgiye ulaşma hızıdır.¹⁵

Bu itibarla biz de çalışmamızın ikinci ayağı olarak, tespit edilen tüm bibliyografik künyeleri sanal ortamda hazırladığımız “<https://yunusemre.bibliyografyasi.com>” adlı sitede dijital olarak kullanıma açtık.¹⁶ Amacımız, bu çalışmada bir araya getirilen tüm çalışmaların künyelerini bilgi teknolojilerinin sağladığı imkânlardan faydalanarak sanal ortama taşımak ve isteyen bütün araştırmacılara bibliyografik bilgilere erişim hizmetini sunmaktır. Ayrıca derleme esnasında ulaşamadığımız künyeler, gözden kaçırdığımız eksiklikler bu sayede sonradan tamamlanabilecek; zamanla literatüre eklenen yeni çalışmaların künyeleri sisteme yüklenerek bilgilerin güncellenmesi sağlanacaktır.

14 Bu tür çalışmalara örnek olarak; evrensel ve ulusal kütüphanelerin dijital kataloglarının yanı sıra özellikle ülkemizdeki edebiyat araştırmacıları için vazgeçilmez biyografik ve bibliyografik kaynak siteleri olan <http://teis.yesevi.edu.tr>, <https://www.osmanliedebiyati.com>, gibi siteler örnek verilebilir.

15 *Türkiye Bibliyografyası*, Ankara: Milli Kütüphane Başkanlığı, 2009, sayı 73, s. 3.

16 Yunus Emre bibliyografyasının sanal ortamda da yayımlanması fikrini önererek çalışmamıza işlerlik kazandırdığı için Prof. Dr. Ali Öztürk’e, bibliyografyanın internet ortamına aktarılmasındaki teknik katkılarından dolayı Süleyman Arslan’a teşekkür ederiz.

Gönül ister ki Türkçede ve yabancı dillerde üretilmiş kitap, makale, tez, bildiri gibi bütün Yunus Emre müktesebatının birer nüshaları temin edilerek veya taranmak suretiyle sanal bir merkezde toplansın ve artık baskıları yapılmadığı için ulaşılamayan birçok değerli çalışma erişime açılsın. Bir kurum ya da üniversitenin günümüz teknoloji imkânlarını kullanarak kolaylıkla gerçekleştirebileceği böyle bir proje hem başka araştırmalara kaynaklık edecek hem de bu bibliyografik çalışma esnasında gördüğümüz, araştırmacıların aynı konuları tekrar tekrar işlemelerini önleyecektir. Böyle bir proje bütün kaynakların geniş kitlelere açılmasıyla araştırmaların hızını ve etkisini kat kat artıracaktır.

Sonuç

Akademik araştırmalarda konuyla ilgili önceden ortaya konan çalışmalardan haberdar olmak bir mecburiyettir. Tarihî bir geçmişi olan ve günümüzde bir bilim dalı hâline gelen bibliyografyalar ise bu ihtiyacı karşılayan kapsamlı çalışmalardır. Yunus Emre gibi Türk kültür ve edebiyatının en önemli şahsiyetlerinden biri hakkında günümüze kadar makale, tez, bildiri, kitap gibi sayısız telif yapılmış; bu telifleri tespit ve tasnif eden bibliyografik çalışmalar ortaya konmuştur. Konuyla ilgili son otuz yıllık süreçte kapsamlı bir bibliyografik çalışmanın bulunmaması ve alandaki boşluk bu makalenin yazılma sebebidir.

Bu çalışmada Yunus Emre ile ilgili 1991-2021 yılları arasındaki literatürü kapsayan 591 kitap, 57 tez, 1091 makale ve 971 bildiri künyesi olmak üzere toplam 2710 bibliyografik künye bulunmaktadır. Künyelerin tespit ve değerlendirilme süreci yoğun bir tarama ve inceleme ameliyesini gerektirmiştir. Bu süreçte ülkemizde yayımlanan hemen hepsi dijital ortamda yer alan kütüphane katalogları taranmıştır.¹⁷ Bunun yanında yayınevlerinin sitelerinden ve baskısı kalmamış eski kitapları tespit etmede “Nadir Kitap” gibi sahaf sitelerinden faydalanılmıştır. Özellikle son yılların henüz kataloglara girmemiş bazı yayınlarına ve kitaplaşmamış bildirilerine ulaşmak kolay olmamıştır. Bu bağlamda ulaşamadığımız bazı eserlerin temininde ve çalışmanın olgunlaşmasında birçok kişinin desteğini burada anmalıyız.¹⁸ Buna rağmen varlığından haberdar olduğumuz ancak ulaşamadığımız birkaç çalışma olduğu gibi gözden kaçırdıklarımız da bulunabilir. Bu noktada sanal ortamda hazırladığımız “<https://yunusemre.bibliyografyasi.com>” adlı sitede bilgi teknolojilerinin sağladığı imkânlarla bu ve benzeri eksiklikleri gidermeyi amaçladık.

17 Başta ulusal toplu katalog “To-kat” olmak üzere, Millî Kütüphane, Dergipark, İsam, TDK, TTK, KTB ve yüze yakın üniversite kütüphanesinin katalogları taranmıştır.

18 Prof. Dr. Orhan Kemal Tavukçu’ya, Doç. Dr. Yusuf Yıldırım’a, Doç. Dr. Hürman Hümmetova’ya, Sn. İsmail Özmel’e ve özellikle Sn. Mustafa Özçelik’e çalışmamıza sundukları katkılardan dolayı teşekkür ederiz.

Yunus Emre hakkında son otuz yıllık süreçte ortaya konan entelektüel birikimin künyelerinin derli toplu bir şekilde bir arada bulunması ve tekrar araştırmacıların hizmetine sunulması bu çalışmanın nihai hedefidir. Böylece bilginin yayılmasını kısıtlayan sorunlar giderilmiş ve Yunus Emre çalışmaları etkinlik ve ivedilik kazanmış olacaktır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no grant support.

Kaynakça/References

- Aksan, Doğan. *Yunus Emre Şirinin Gücü*. Ankara: Bilgi Yayınevi, 2005.
- Albayrak, Nurettin. *Gönül Çalab'ın Tahtı*. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2014.
- Anadol, Cemal. *Gönüller Sultanı Yunus Emre*. İstanbul: Kamer Yayınları, 1993.
- Ayvazoğlu, Beşir. *Yunus, Ne Hoş Demişsin, Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları*. İstanbul: Kapı Yayınları, 2016.
- Bilgin, Azmi. *Yunus Emre*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat, 2013.
- Karakoç, Engin. “Yunus Emre Hakkında Yazılmış Kitaplarla İlgili Açıklamalı Bibliyografya Denemesi (1928- 2016)”. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2017.
- Fuat, Memet. *Yunus Emre*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1994. Gölpinarlı, Abdülbaki. *Yunus Emre- Hayatı ve Bütün Şiirleri (Hasan Ali Yücel Klasikleri)*. İstanbul: Türkiye İş Bankası, 2020.
- Hatemi, H. Hüsrev. *n'etti bu Yunus n'etti*. İstanbul: Pan Yayıncılık, 2004
- İlaydın, Hikmet. *Yunus Şiirinden Günümüze Yaklaştırmalar: Korkma Ebedi Varsın...* Ankara: Akçağ Yayınları, 1998.
- Karakoç, Sezai. *Yunus Emre*. İstanbul: Diriliş Yayınları, 2017.
- Ocak, Ahmet Yaşar, ed. *Yunus Emre*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2012.
- Özbay, Hüseyin, ve Mustafa Tatcı. *Yunus Emre ile İlgili Makalelerden Seçmeler*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı, 1996.
- Tatcı, Mustafa. *Yunus Emre Dîvânı*. Ankara: Akçağ Yayınları, 1991.
- Tatcı, Mustafa, ve Suzan Gürelli. *Yunus Emre Bibliyografyası: Kitap-Makale*. Ankara: Milli Kütüphane Başkanlığı, 1992.

Yunus Emre Bibliyografyası

A- Kitaplar

1. Abasız, Erol. *Yunus Emre: Resimli Roman*. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları, 2013.
2. Açıkgöz, Namık. *Yunus Deyi Göründüm: Yunus Emre Yazıları*. İstanbul: Post Yayın Dağıtım, 2020.
3. Ada, Yeşim. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: Duru Okul Öncesi Yayın, 2011.
4. Adalılar, Ayça. *Yetmiş İki Milleti Aynı Göz ve Duygularla Kucaklayan Yunus'tan Kalp Gözlerinizi Açan Yetmiş İki Damla*. Ankara: Turizm Geliştirme Vakfı, 1991.
5. Ak, Suat. *Çıktım Erik Dalına: Yunus Emre'nin Bir Şiirinin Üç Şerhi Niyazi-i Mısri-İsmail Hakkı Bursevi-Şeyhzade*. İstanbul: Büyüyenay Yayınları, 2020.
6. Akar, Metin. *Doğumunun 750. Yılında Mektuplarla Yunus Emre*. İstanbul: Ötügen Neşriyat, 1992.
7. ———. *Mektuplarla Yunus Emre*. Konya: Palet Yayınları, 2020.
8. Akarsu, Hikmet Temel ve Z. Türkiz Özbursalı. *Yunus Emre*. İstanbul: Küçük Yayıncı Yayınevi, 2017.
9. Akbaş, Erdinç, ed. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: Cümle Yayınları, 2005.
10. Akçakoyunluoğlu, Sedat, ed. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. Sakarya: Sakarya Valiliği Yayınları, 2006.
11. Akgün, Mustafa. *Yunus Emre: Aşkın Vav Hâli*. Ankara: Akgün Yayıncılık, 2018.
12. ———. *Yunus Emre: Gel Gör Beni Aşk Neyledi*. Ankara: Akgün Grup Yayıncılık, 2012.
13. Akın, İlhan. *Dördüncü Cemre: Yunus Emre*. İstanbul: Mat Kitap, 2015.
14. Aksakal, Ali Haydar. *Yunus Emre ve Emre Köyü*. Manisa: Emek Matbaası, 2009.
15. Aksakal, Asım Aykut, ed. *Yunus Emre'den Altın Öyküler: Ete Kemiğe Büründüm Yunus Diye Göründüm*. İstanbul: Kozmik Kitaplar, 2005.
16. Aksan, Doğan. *Yunus Emre Şiirinin Gücü*. Ankara: Bilgi Yayınevi, 2005.
17. *Aksaray'da Yunus Emre ve Somuncu Baba*. Haz. Aksaray Valiliği. Aksaray: Aksaray Valiliği Kültür Yayınları, 1995.
18. Aksoy Arıkan, Rabia. *Çeviri Amaçlı Tasavvuf Terminolojisi: Talat Sait Halman'ın "Yunus Emre Selected Poems" Adlı Çalışması Çerçevesinde Tasavvufi Şiirin Çevirisi*. Ankara: Grafiker Yayınları, 2020.
19. ———. *Yunusca Çeviri: Yunus Emre Kavramlarının Dünya Dillerine Aktarılması*. İstanbul: Hiperlink Yayınları, 2021.
20. Aksungur, Mustafa. *Yunus Emre'nin Doğuşu*. Eskişehir: Kendi Yayını, 2007.
21. Aktaş, Hasan. *Yeni Türk Şiirinde Hallac'ın Küllerinden Doğan Bir Fenomen Yunus Emre: Figürleri ve İmajları*. Edirne: Yort Savul Yayınları, 2014.
22. ———. *Yunus Emre Okulu ve Misyonu*. Edirne: Yort Savul Yayınları, 2002.
23. Albayrak, Nurettin. *Gönül Çalab'ın Tahtı*. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2014.
24. Alkan, Erdoğan, Talât Sait Halman, Pierre Seghers, Marc Deleuze. *Yunus Emre*. İstanbul: E Yayınları, 1995.

25. Alpar, Murat, ed. *Aşk Denizi: Kaerlighedens Hav*. Viborg: Nordisk Forlag, 1992.
26. Alptekin, Turan. *Bir Ene'l-Hak Şiiri Yunus Emre: Âşık Yunus ve Yunuslar*. Ankara: Demos Yayınları, 2007.
27. Altay, Devrim. *Yunus Emre*. Ankara: Alter Yayıncılık, 2012.
28. Altinkaynak, Hikmet. *Bizim Ünlüler: Yunus Emre*. İstanbul, 1997.
29. Altoparlak, Buket. *Yunus Emre Divanından Seçmeler*. Ankara: Say Yayınları, 2013.
30. Anadol, Cemal. *Gönüller Sultanı Yunus Emre*. İstanbul: Kamer Yayınları, 1993.
31. Anayurtlu, Mustafa. *Derviş Yunus Emre*. İstanbul: Olympia Yayınları, 2020.
32. Anılan, Erdem Sabih. *Şeyhini Arayan Derviş Yunus Emre: Biyografik Roman*. Ankara: Etkin Yayınevi, 2011.
33. Aras, Oğuz, ed. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: Gonca Kitapları, 2013.
34. Araz, Nezihe. *Dertli Dolap: Yunus Emre'nin Yaşam Öyküsü*. İstanbul: Dünya Yayıncılık, 1996.
35. ———. *Ein Weg Yunus Emre*. Çev. Edita Alnıaçık. Publikationen Des Ministeriums Für Kultur 1439. Ankara: Publikationen Des Ministeriums Für Kultur, 1993.
36. ———. *Hoşgörü Ustaları: 1- Bektaş Veli, Gelin Canlar Bir Olalım, 2- Yunus Emre, O Emre'den Bu Emre'ye*. İstanbul: Dünya Yayınları, 1996.
37. ———. *O Emre'den Bu Emre'ye: Bir Yunus Emre Güldestesi*. İstanbul: Kendi Yayını, 1991.
38. Argan, Yaşar. *Ünye, Yunus Emre ve Erenler*. Ünye: Ünye Belediyesi, 2017.
39. Argan, Yaşar, ve Osman Doğan. *Bir Yunus Emre de Ünye'de*. İstanbul: Ünye Kent Araştırmaları, 2012.
40. Argun, Galip. *Aşk'ın Kandili: Yunus Emre*. İstanbul: Paradoks Kitap, 2013.
41. Arıbaş, Erdoğan. *Gönül Pınarından Sesler ve Yunus Emre*. Ankara: Pim Ajans, 1995.
42. Arıkan, Yaman. *Vuslata Eren Derviş Yunus Emre*. İstanbul: Uyanış Yayınevi, 2017.
43. ———. *Yunus Emre ve Mukaddes Görevi*. İstanbul: Uyanış Yayınevi, 2017.
44. ———. *Yunus Emre ve Sergilenen Maskaralıklar*. İstanbul: Uyanış Yayınevi, 2010.
45. Arıkan, Yunus. *Kalbe Düşen Aşk*. İstanbul: Yediveren Yayınları, 2015.
46. Armutlu, H. Mehmet. *Türk Dilinin Anadolu'daki Üç Temel Direği Üç Karamanlı: Yunus Emre*. Konya: Kombassan A.Ş., 1998.
47. Arzık, Nimet. *Yunus Emre Poèmes*. Les Publications du Ministère de la Culture 1260. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, 1996.
48. Asilkefeli, Fatih. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. Ankara: Pan Kitabevi Yayınları, 2005.
49. Asya, Fuat, ed. *Yunus Emre: The Great Turkish Mystic / Büyük Türk Mutasavvıfı: Selected Articles / Seçme Makaleler*. Ankara: Kültür Bakanlığı Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları, 1991.
50. Atak, Bahattin, ve Mehmet Konukçu. *Sarıköylü Yunus Emre*. Eskişehir: Eskişehir Valiliği, 2010.
51. Athanasiadis, Polymnia. *Yunus Emre*. Atina: Amapea, 1996.
52. Avşar, Ziya. *Mânâ Âleminin Üç Efendisi, Şems-i Tebrizi -Mevlâna -Yunus Emre*. İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı, 2020.
53. ———. *Nasihatler Kitabı: Risâletü'n Nushiyye*. Eskişehir: Eskişehir Valiliği Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2013.

54. Ay, Yusuf. *İşitin Ey Yârenler: Seçme Şiirler Yunus Emre'den*. İstanbul: Dekalog Yayınları, 2020.
55. Aycın, Hasan. *Divan: Yunus Emre*. İstanbul: İz Yayıncılık, 2020.
56. Aydın, Ömer Faruk. *Yunus Emre Divan'ından Seçmeler*. İstanbul: Müjde Yayınevi, 2004.
57. Ayhan, Ali. *Yunus Emre Aşıklar Ölmez: Orkestra Albümü*. Malatya: İnönü Üniversitesi Yayınevi, 2018.
58. Aytar, Ekrem. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. Türk Klâsikleri. İstanbul: Anonim Yayıncılık, 2012.
59. Aytekin, Erdoğan. *Sanclılı Çağların Sevi Çiçeği Yunus Emre: Oyun 2 Perde*. İzmir: Cumhuriyet Matbaası, 1991.
60. Ayvazoğlu, Beşir. *Yunus, Ne Hoş Demişsin, Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları*. İstanbul: Kapı Yayınları, 2016.
61. Babacan, İsrail, ve Emrah Gökçe. *Yunus Emre Güldeste*. Ankara: Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı Yayınları, 2014.
62. Bakırcıoğlu, N. Ziya. *Yunus Emre Dîvânı*. İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2015.
63. Bal, Hüseyin. *Yunus Emre ve Hümanizm*. İstanbul: Fakülte Kitabevi, 2009.
64. Balcı, Ersin. *Journey to the Beloved*. 2nd. ed. İstanbul: Kopernik Publishing House, 2019.
65. Balcı, Ersin, ve Tim Thurston. *A Journey to the Beloved: Poems by Yunus Emre*. Ankara: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği TOBB, 2013.
66. Balcı, Fatma. *Bizim Yunus*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2016.
67. Bammel, Abdulwahit, ed. *Yunus Emre*. Rotterdam: Nederlandse Unie van Turks-Islamitische Organisations, 1991.
68. Banger, Gürcan. *Yunus Emre*. Eskişehir: Eskişehir Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2011.
69. Barış, Rabia. *Aşkın Adı Yunus Emre*. Ankara: Yason Yayınları, 2018.
70. Basut, Fatih. ed. *Yunus Emre'den Öğütler: Hayatı- Eserleri- Divanı- Şiirleri- Menkıbeleri- Öğütleri*. Ankara: Akasya Kitap, 2011.
71. Baş, Mithat. *Yunus Emre*. Ankara: Gece Kitaplığı, 2018.
72. Başer, Hacı Bayram, ed. *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri (26-27 Kasım 2010)*. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültürel ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı Kültür Müdürlüğü, 2010.
73. Başgöz, İlhan. *Yunus Emre*. 4. baskı. İstanbul: Gri Yayınları, 2020.
74. ———. *Yunus Emre*. İstanbul: Pan Yayıncılık, 2020.
75. ———. *Yunus Emre I-II-III*. İstanbul: Cumhuriyet, 1999.
76. ———. *Yunus Emre: Şiirlerinden Güldeste*. İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, 1999.
77. Başkal, Zekeriya. *Yunus Emre: Sufi Poet in Love*. İstanbul: Blue Dome Press, 2013.
78. ———. *Yunus Emre: The Sufi Poet in Love*. New York: Blue Dome Press, 2010.
79. ———. *Yunus'u Ararken: Modern Zamanlarda Yunus Emre Yorumları*. İzmir: Sütun Yayınları, 2014.
80. Başpınar Carı, Hatice, ed. *45. Karaman Türk Dil Bayramı ve Yunus Emre'yi Anma Etkinlikleri, 13 Mayıs 2005*. İstanbul: Dünya Yayıncılık, 2005.

81. Baştuğ, İbrahim, ed. *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri (Ankara, 7-10 Ekim 1991)*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
82. Batur, Suat. *Yunus Emre Divanı*. İstanbul: Altın Kitaplar, 2005.
83. Bayrak, Eda, ve Emre Ulaş. *Yunus Emre: İz Brakanlar*. İstanbul: Yediveren Çocuk, 2020.
84. Bayrak, İrem. *Yunus Emre "Aşıklar Ölmez"*. İstanbul: Atlantis Yayınevi, 2016.
85. Bayraktar, Mehmet. *Yunus Emre ve Aşk Felsefesi*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1994.
86. Bayraktar, Turhan, ed. *Yunus Emre Sevgi Yılı Armağanı Antoloji 91*. İstanbul: Türkiye Dergisi, 1991.
87. Bedri, Yaşar. *Gezgin ile Pervane*. İstanbul: Çıra Yayınları, 2016.
88. Bekçi, Emrah, ed. *Sevelim Sevilelim: Yunus Emre*. İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık, 2014.
89. Bekçi, Emrah, ve Kısmet Koç, ed. *Yunus Emre: İnceleme-Araştırma*. Ankara: Kayseri Valiliği, 2017.
90. Benazus, Hanri. *Yunus Emre: Bir Yunus Emre Olamadık Gitti*. İstanbul: İleri Yayınları, 2021.
91. Benazus, Hanri, ve Nermin Taylan. *Yunus Emre*. İstanbul: Bizim Kitaplar, 2011.
92. Berberoğlu, Mert, ed. *Yunus Emre*. Ankara: Biloba Yayınları, 2018.
93. Bilgin, Azmi. *Yunus Emre*. İstanbul: Şûle Yayınları, 2005.
94. ———. *Yunus Emre*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat, 2013.
95. Bilginer, Recep. *Yunus Emre*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1991.
96. ———. *Yunus Emre*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, 2001.
97. Bolel, Mehmet Aziz. *Yunus Emre Konferans Anılarım*. Eskişehir: Özgür Matbaa, 1992.
98. ———. *Yunus Emre ve Atatürk*, 1994.
99. Bommel, Abdulwahit van. *Yunus Emre: Laten We Liefhebbers En Onszelf Geliefd Maken*. Rotterdam: Nederlandse Unie van Turks-Islamitische Organisaties / Hollanda Türk-İslam Kuruluşları Birliği, 1991.
100. Bommel, Van Abdulwahit. *Yunus Emre*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2012.
101. Boz, Erdoğan. *Risaletü'n-Nushiyye Öğüt Kitabı*. Ankara: Gazi Kitabevi, 2012.
102. ———, ed. *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri*. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yay, 2011.
103. ———, ed. *Yunus Emre Anısına Sevgi Konulu Öyküler*. Eskişehir: Eskişehir Valiliği, 2011.
104. ———, ed. *Yunus Emre: Bildiriler ve Makaleler*. Eskişehir: Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2014.
105. Bozdemir, Michel. *Yunus Emre Message Universal*. Paris: Unesco, 1992.
106. Bozkurt, Sigrunn. *Yunus Emre: Dikt. Kulturdepartementets utgivelser ; 1494. Forlagsavdelingen serien for tyrkiske klassikere ; 25*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1993.
107. Bozkurt, Turan. *Sevgi ve Aşk Çağlayanı Yunus Emre: Anadolu Müslümanları*. İstanbul: Yılmaz Basım Yayın, 2011.
108. Bölükbaş, Fatma, İlyas Topsakal, Zeynep Büşra Temur, ve Cem Kater. *Yunus Emre*. Eskişehir: Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2016.
109. Buğra, Tarık. *Bir Ben Vardır Bende Benden İçeri*. İstanbul: Ötügen Neşriyat, 2020.

110. Burçak, Fatma, ve Sennur Işık, ed. *Ne Demiş Yunus Emre: Ruha Dokunan Düşünceler*. İstanbul: Carpe Diem Kitap, 2011.
111. Bursalı, Mustafa Necati. *Yunus Emre: Hayatı ve Bütün Şiirleri*. İstanbul: Çelik Yayınevi, 2019.
112. ———. *Yunus Emre, Hayatı ve Şiirleri*. İstanbul: Ailem Yayınları, 2007.
113. Büyüktanır, Zeki. *Yunus Emre: Araştırma-İnceleme*. İstanbul: Can Yayınları (Ali Adil Atalay), 2019.
114. Büyükturgay, Burcu Bak. *Leyla Sayar'dan Yunus Emre*. İstanbul, 1997.
115. Cellat, Tolga. *Yunus Emre ve 13. Yüzyılda Anadolu*. İstanbul: Bir Yayıncılık, 2019.
116. Ceylan, Ömür, ed. *Yunus Emre: Türk Tasavvuf Edebiyatı'ndan Seçmeler 1*. İstanbul: Kesit, 2019.
117. Ciopinski, Jan, Sarkady, Antoni, ve Latka, Jerzy S, ed. *Yunus Emre, Plone*. Krakow: Klub Przyjaciol Turcji, 1991.
118. Coşan, M. Esad. *Yunus Emre ve Tasavvuf*. İstanbul: Seha Neşriyat ve Ticaret, 1995.
119. Çalış, Satı, Nesrin Çetin, ve Seda Yazıcı. *Sevgi ve Yunus Emre*. Ankara: MEB Yayınları, 2011.
120. Çalışır, Ahmet. *Yunus Emre: Gel Gör Beni Aşk Neyledi*. Eskişehir: Odunpazarı Belediyesi Kültür Yayınları, 2006.
121. Çelebi, İrfan Gürkan, Fatima Yıldız Erkan, ve Sevde Özden. *Kahramanım Yunus Emre: Kahraman Avcısı Kerem'in Not Defteri 5*. İstanbul: Genç Nesil, 2016.
122. Çelik, Ali. *Yunus Emre'nin Şiirlerinde İman-İbâdet-Ahlâk Esasları*. Bursa: Emin Yayınları, 2016.
123. Çelik, Osman. *Yunus Emre*. Ankara: MEB Yayınları, 2001.
124. ———. *Yunus Emre: Hayat Hikâyesi*. Ankara: MEB Yayınları, 1994.
125. Çınar, Aliye. *Varlığın Asaleti, İslam Düşüncesinde Varlığın Asaleti: Yunus Emre, Mevlâna, Gazali, İbn Arabi, İbn Hazm, Süleyman Çelebi*. Bursa: Emin Yayınları, 2011.
126. Çobanlı, Zehra, ed. *Yunus Emre Resim Yarışması Sergisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 2010.
127. Çöpoğlu, Mustafa, ed. *Yunus'un Çağrısı*. Ordu: Ordu Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2015.
128. Çöpoğlu, Mustafa, Hikmet Yıldırım, Servet Güngör ve Abdullah Özkan, ed. *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu: Yunus'un Sesi: Ünye-Fatsa-Altınordu, 13-14 Mayıs 2016: bildiriler*. Ordu: Ordu Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür yayınları, 2016.
129. Çubukçu, İbrahim Ağâh. *Yunus Emre ve Felsefesi*. Ankara: Ayyıldız Matbaası, 1992.
130. Dalkılıç, Bayram. *Yunus Emre*. İstanbul: Kardelen Yayınları, 2020.
131. ———. *Yunus Emre'de Allah-Âlem-İnsan münasebeti*. Konya: Kendözü Yayınları, 2004.
132. Daşçioğlu, Yılmaz. *Sevgi Çağlayanı Yunus*. İstanbul: Nehir Yayınları, 1993.
133. Dayanç, Muharrem, ve İsmet Şanlı. *Mehmet Kaplan'ın Kaleminden Yunus Emre Metinler*. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2015.
134. Demir, Remzi. *Yunus Emre: Türk Felsefesinin Doğuşu*. İstanbul: Muhayyel Yayıncılık, 2020.
135. Demir, Rıdvan. *Yunus Emre'nin Eserlerinde Din ve Değerler Eğitimi*. Ankara: Nobel Bilimsel Eserler, 2019.

136. Demirci, İbrahim. *Yunus Emre Seçilmiş Şiirler*. Konya: Konya Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2014.
137. Demirci, Mehmet. *Yunus Emre'de İlahî Aşk ve İnsan Sevgisi*. İstanbul: Kubbealtı Yayınları, 1997.
138. Demirli, Ekrem. *Şair Sûfîler; Mevlâna, Yunus ve Niyazi-i Mısrî Üzerine İncelemeler*. İstanbul: Sufi Kitap, 2018.
139. Derin, İsmail, ed. *Anadolu'nun Gönül Dili Yunus Emre*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2013.
140. Derince, Ender Haluk, ed. *Yunus Emre'den Yüreğinizi Isıtan Sözler ve Hikâyeler*. İstanbul: Yakamoz Yayınları, 2014.
141. Develi, Hayati. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: Kesit Yayınları, 2011.
142. Dikmen, Füsün, ed. *Yunus Emre: Kimde bir güzellik varsa bilsin ki ödünçtür...* Ankara: Tutku Yayınevi, 2013.
143. Dikmen, Mehmet. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: Karanfil Yayınları, 2012.
144. Dilaver, Faruk. *Gel Dosta Gidelim: Yunus Emre Hayatı, Divanı ve Risaletü'n-Nushîyye*. İstanbul: Destek Yayınları, 2013.
145. ———. *Yunus Emre: Hayatı ve Sadeleştirilmiş Şiirleri*. Ankara: Emre Bilişim ve Yayıncılık, 2001.
146. Dilbaz, Dindar. *Yunus Emre: Hayatı ve Şiirleri: Bilmeyen Ne Bilsin Bizi, Bilenlere Selam Olsun*. Karaman: Karaman İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2008.
147. Dilbaz, Dindar, İbrahim İncekara, ve Musa Demi. *Yunus Emre: Hayatı ve Şiirleri*. Karaman: Karaman Valiliği, 2007.
148. Doğramacı, Mehmet. *Bizim Yunus: Yunus Emre Hayatı & Divanı*. İstanbul: Kitsan Kitap, 2009.
149. Duru, Ahmet Talat. *Belgelerle Yunus Emre*. Konya, 2004.
150. ———. *Yunus'un Şeyhliği*. Ankara: Yeni Aydoğdu Ofset, 1993.
151. Dündar, Orhan. *Yunus Emre*. Eskişehir: Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2013.
152. Dündar, Orhan, ve Erhan Dündar. *Gönüller Sultanı Yunus Emre*. Ankara: MEB Yayınları, 2019.
153. Ebiller, Naci. *Yunus Emre*. İstanbul: Emek Matbaası, 1991.
154. Efe, Ahmet. *Yunus Gülşeni: Mınyatürlerle Yunus Emre'nin Hayatı ve Şiirleri*. Konya: Sanat Yayınları, 1997.
155. Ekiz, Osman Nuri. *Yunus Emre: Hayatı, Sanatı, Eseri*. İstanbul: Toker Yayınları, 2000.
156. Elaskan, Ünal. *Hız Yunus: Hz. Yunus Emre'nin Gerçek Hayatı*. İstanbul: İkinci Adam Yayınları, 2020.
157. Elitaş, Hikmet, ed. *Yunus Emre ve Gönül Diliyle Karaman*. Karaman: Damla Ofset, 2006.
158. Elmas, Yılmaz, ed. *Yunus Emre*. İstanbul: Engin Yayıncılık, 2000.
159. Emami, Vahid. *Persian Translation of the Humanist Poetry of Yunus Emre /Talat Sait Halman*. Tehran: R.C.D Cultural Insitute, 19--.
160. Emin, İlhami Çev. *Sevelüm Sevilelüm: Da Sakame Da Ne Sakaat*. Üsküp: Nova Makedoniya, 1991.
161. Emir, Sabahat. *Yunus Emre*. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, 1997.

162. ———. *Yunus Emre: Oyun 2 Perde*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1997.
163. Emre, M. Efdal, ve Nart Noyan. *Yunus Emre Divânı ve Şerhi*. İstanbul: Eser Kitap, 2017.
164. ———. *Yunus Emre Divânı ve Şerhi: Tanrı'nın Nefesi*. İstanbul: Gelenek Yayıncılık, 2013.
165. Engin, Sabahattin. *Halkın Sevgisi ve Yunus Emre*. İstanbul: Can Yayınları, 1996.
166. ———. *Yunus Emre*. Ankara: MEB Yayınları, 2005.
167. Erdoğan, Fedai, ed. *Yunus Emre Divan'ından Seçmeler*. İstanbul: Güçlü Yayıncılık, 2005.
168. Ergün, Mustafa. *Yunus Emre'de Tasavvuf ve Eğitim*. Ankara: 1997.
169. Ergüven, Abdullah Rıza. *Yunus Emre: Bütün Yönleriyle*. İstanbul: Berfin Yayınları, 2001.
170. Erşahin, İbrahim. *Yunus Bir Söz Söylemiş Hiçbir Söze Benzemez: Yunus Emre Şiirleri*. İstanbul: Ötügen Neşriyat, 2008.
171. Ertem, Emine. *Yunus Emre'nin Yolundan İzinden Şiirler ve Araştırma*. İstanbul: Osmanlı Matbaası, 1991.
172. Ertepinar, Coşkun. *Yunus Bahçesinde Açan Gül*. İstanbul: MEB Yayınları, 1992.
173. Ertop, Konur. *Yunus Emre ve Divanından Seçmeler*. İstanbul: Serhat Yayınları, 2006.
174. Ertürk, Doğan Hilmi. *Büyük Türk Mutasavvıf ve Şairi Yunus Emre: "Gerçek Mezarı Sarıköy'de"*. İstanbul: Enstitü Yayınları, 2014.
175. Eryılmaz, Hüseyin, ed. *Yunus Emre Resim Yarışması Sergisi 2011 Kataloğu, 4 Mayıs-8 Haziran 2011*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, 2011.
176. Eyüboğlu, Sabahattin. *Yunus Emre*. İstanbul: Cem Yayınevi, 1991.
177. Eyüboğlu, Sabahattin, ve Levent Cinemre. *Yunus Emre*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2005.
178. Faiz, Suha. *The City of the Heart: Yunus Emre's of Wisdom and Love*. Shaftesbury, Dorset ; Rockport, Mass: Element, 1992.
179. ———, ed. *The City of the Heart: Yunus Emre's Verses of Wisdom and Love*. Nicosia: Near East University, 2004.
180. Fındıkoğlu, Ziyaeddin Fahri. *Yunus Emre: Anadolu Edebiyatı Notları*. Haz. Yusuf Turan Günaydın, İstanbul: İz Yayıncılık, 2014.
181. Fidanay, Leyla, ve Hatice Tekmile Doğan. *Yunus Emre: Yaşama Yön Verenler*. Ankara: Ata Yayıncılık, 2013.
182. Fuat, Memet. *Yunus Emre*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1994.
183. ———. *Yunus Emre: Yaşamı, Düşünce Dünyası, Sanatçı Kişiliği ve Seçme Şiirleri*. İstanbul: Altın Kitaplar, 1991.
184. ———. *Yunus Emre: Yaşamı, Düşünce Dünyası, Sanatçı Kişiliği, Seçme Şiirleri*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2007.
185. Gencal, Sebahattin. *Yunus Emre*. İstanbul: Cinius Yayınları, 2020.
186. Genç, Vedat. *Yunus Emre'ye Şiirler*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1997.
187. Gevrek, Alev. *Türk Tiyatrosu'nda Yunus Emre*. İstanbul: Toplumsal Yayıncılık, 2012.
188. Göceli, Sezayi. *Yunus Emre'nin İzinde 1 "Şiirler"*. [Yayın yeri yok]: Kitap Dostu Yayınları, 2016.
189. Göçer, Kenan. *Yunus Emre Aslında Ne Dedi?* İstanbul: Lejand, 2021.

190. Göçgün, Önder, ve İbrahim Baştuğ. *Yunus Emre: Düünden Bugüne*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, 1995.
191. Gökalp, Mehmet. *Yunus Emre ve İslam*. İstanbul: Asır Ajans Yayınları, 2001.
192. Gökdemir, Sevgi, ve Ayvaz Gökdemir. *Yunus Emre Güldeste*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1996.
193. Göktuna, Sevil. *H. Yunus Emre*. Konya: Gençlik Kitabevi Yayınları, 2016.
194. Göktürk, Mete. *Yunus Emre: Bir Devrin Aynası, Şairler Kocası*. İstanbul: İlgi Kültür Sanat Yayıncılık, 2010.
195. Gölpınarlı, Abdülbaki. *Yunus Emre*. İstanbul: Altın Kitaplar, 1991.
196. ———, ed. *Yunus Emre*. İstanbul: Kapı Yayınları, 2015.
197. ———. *Yunus Emre- Hayatı ve Bütün Şiirleri (Hasan Ali Yücel Klasikleri)*. İstanbul: Türkiye İş Bankası, 2020.
198. ———. *Yunus Emre ve Tasavvuf*. İstanbul: İnkılap Kitabevi, 2008.
199. ———. *Yunus Emre: Yaşamı Sanatı Şiirlerinden Seçmeler*. Türk ve Dünya Klasikleri. İstanbul: Milliyet-Varlık yayınları, 1995.
200. Gölpınarlı, Abdülbaki, ve Güneş Ayas, ed. *Yunus Emre*. İstanbul: Milenyum Yayınları, 2011.
201. Gülay, Naki. *Yunus Emre'de İnsan Sevgisi ve Dil Felsefesi*. İzmir: Bilim Ofset, 1991.
202. Gülcan, D. Ali, ed. *Yunus Emre'nin Kökeni ve Yöresi*. Karaman: Karaman Valiliği Yayınları, 1992.
203. *Güldeste*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1993.
204. Gültiken, Kadir, ed. *Yunus Emre*. İran: Mohen Press, 2008.
205. Güler, Abdülkadir. *Yerli ve Yabancı Gözü ile Yunus Emre*. İzmir: Hür Efe Matbaası, 1992.
206. Gülgönül, Hatice, ed. *Türkçe'nin Bülbülü Yunus Emre*. İstanbul: Başakşehir Belediyesi Yayınları, 2019.
207. Gümüskılıç, Mehmet, ve Semih Yılmaz. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler: Günümüz Türkçesiyle Beraber*. İstanbul: Zambak Yayınları, 2005.
208. Günay, Umay, ve Osman Horata. *Yunus Emre: Risâletü'n-nushiyye*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1994.
209. Güngör, İ. Hulusi. *Devlet Arşivlerindeki Belgelerle Yunus Emre*. Karaman: Karaman'ın Sesi Matbaası, 1991.
210. Günyüz, Melike. *Sordum Sarı Çiçeğe: Yunus Emre'nin Hayatı ve Şiirleri*. İstanbul: Erdem Çocuk, 2018.
211. Gürbüz, Yılmaz. *Çöküş ve Diriliş: Bir Yunus Emre Romanı*. İstanbul: Elips Kitap, 2016.
212. Güreli, Suzan, ed. *Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri (2-5 Mayıs 1988)*. Milli Kütüphane Basmaları: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
213. Güzel, Abdurrahman. *Güldeste: Yunus Emre*. Ankara: Akçağ Yayınları, 2005.
214. ———. *Mutasavvıf Yunus Emre: Hayatı-Eserleri ve Konularına Göre Şiirlerinin Tasnifi*. Ankara: Kılıç Kitabevi, 1991.
215. ———. *Yunus Emre- Hayatı, Eserleri ve Şiirlerinden Seçmeler*. Ankara: Semih Ofset Matbaacılık ve Yayıncılık, 1991.
216. Güzel, Ragıp, ed. *Yunus Emre Divanı*. İstanbul: Çelik Yayınevi, 1998.

217. Hacı, Siraceddin. *Yunus Emre*. Bakı: Yazıcı, 2014.
218. Hafız, Tacide. *Yunus Emre – Hayatı ve Eserleri*. Priştine: Tan Yayınları, 1992.
219. ———. *Yunus Emre Seçmeler*. Priştine: Tan Yayınları, 1991.
220. Hafız, Tadzıda. *Yunus Emre: Izbor iz Poezije: Yunus Emre Seçmeler*. Priştina: Tan Yayınları, 1991.
221. Hafız, Tadzıda Zubevic. *Junus Emre, Život i djelo*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, 1993.
222. ———. *Yunus Emre: Izabrane Pjesme*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1994.
223. *Halk Şairlerinin Yunus Emre Şiirleri*. Ankara: Folklor Araştırmaları Kurumu Yayınları, 1991.
224. Halman, Talât Sait. *A'dan Z'ye Yunus Emre*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2003.
225. ———. *Yunus Emre and His Mystical Poetry*. 3rd ed. Indiana University 2. Bloomington: Indiana University, 1991.
226. ———, ed. *Yunus Emre: Selected Poems*. 2nd ed. Publications of the ministry of Culture 1113. Ankara: Ministry of Culture, 1993.
227. Has, İbrahim. *Yunus Emre'nin Bir Şiirinin Şerhi: Çıktım Erik Dalına*. Ankara: Bizim Büro Yayınları, 2004.
228. Hatemi, H. Hüsrev. *n'etti bu Yunus n'etti*. İstanbul: Pan Yayıncılık, 2004.
229. Hatipoğlu, Ahmet. *Besteleriyle Yunus Emre İlahileri*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1993.
230. Hoxha, Mithat. *Yunus Emre Divanı: Junus Emre*. Shkup: Logos-A, 2011.
231. Hümmetova, Hüraman. *Yunus Emre Azerbaycan Edebiyatşünaslığında*. Bakı: Elm və Təhsil-Azerbaycan Milli Elmler Akademiyası Nizami Adına Edebiyyat İnstitutu, 2014.
232. ———. *Yunus Əmrə- Monoqrafiya*. Bakı: Ruemi Neşriyyatı, 2006.
233. ———. *Yunus Əmrə: Məqalələr Toplusu*. Bakı: Elm və Təhsil, 2012.
234. ———. *Yunus Əmrə: Risalətün nüshiyə*. Bakı: Elm və Təhsil, 2013.
235. Ilgınlar, Elif Sena. *Yunus Emre'den Seçmeler*. İstanbul: Timaş Yayınları, 2005.
236. ———. *Yunus Emre'den Şiirler*. İstanbul: Timaş Yayınları, 2008.
237. Irmak, Ali, ve Korkut Gültekin. *Yunus Emre*. Ankara: Martı Okul Yayınları, 2015.
238. Işıklar, Olgun, ve Hasan Babacan. *Yunus Emre*. Ankara: Gece Kitaplığı, 2016.
239. *IV. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı ve Yunus Emre Semineri, 11-13 Mayıs 1989 Eskişehir*. Eskişehir: Eskişehir Valiliği Yayınları, 1991.
240. *LX. Esbank Yunus Emre Resim Yarışması*. İstanbul: Esbank, 1992.
241. İbrahim Has Şabani, *Kerpiç Koydum Kazana: Yunus Emre'nin Bir Şiirinin Şerhi-*. Haz. Mustafa Tatçı, İstanbul: H Yayınları, 2015.
242. İlaydın, Hikmet. *Yunus Şiirinden Günümüze Yaklaşımlar: Korkma Ebedi Varsın...* Ankara: Akçağ Yayınları, 1998.
243. İmren, Ali. *Yunus Emre: Hayatı ve Eserleri*. Ankara: Yeryüzü Yayınevi, 2002.
244. İpekçioğlu, Fahriye. *Yunus Emre ve Sevgi*. İzmir: Kıbatek, 1996.
245. İşcan, Nejat, ed. *Yunus Emre ve Külliyesi*. Eskişehir: N. İşcan, 1997.
246. Kabahasanoğlu, Vahap. *Yunus Emre'nin Şiirine Çağdaş Bir Yaklaşım*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1993.

247. Kabaklı, Ahmet. *Çağlara Hükmendenler: Mevlâna -Yunus Emre -Fuzuli -Erzurumlu İbrahim Hakkı*. İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı, 2020.
248. ———. *Yunus Emre*. İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, 2021.
249. Kaleli, Lütfi. *Alevi-Sünni İnancında Mevlâna-Yunus ve Hacı Bektaş Gerçeği*. İstanbul: Alev Yayınları, 1993.
250. Kanar, Yüksel, ve Süleyman Gül, ed. *Yunus Emre'den Seçmeler*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları, 2009.
251. Kanar, Mehmet. *Yunus Emre- Divan: Diliçi Manzum Çeviri*. Ayrıntı Yayınları, 2021.
252. Kanar, Yüksel. *Yunus Emre: Şiirlerden Seçmeler*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları, 1992.
253. Kaplan, Mehmet. *Yunus Bir Haber Verir*. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2015.
254. Kaplan, Sadettin. *Yunus Meltemi*. Çelik Yayınevi, 2007.
255. Kapusuz, Ebru Uzun, ed. *Minyatürlerle Yunus Emre: Menkıbeleri ve Şiirleri*. Aksaray: T. C. Aksaray Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012.
256. Kapusuz, Ebru Uzun, Bedia Altunbaş, ve Ömer Faruk Atabek, ed. *Minyatürlerle Menâkıb-ı Yunus Emre*. Aksaray: Aksaray Valiliği, 2010.
257. Kara, Mustafa. *Anadolu'nun Üç Ermişi: Yunus Emre- Eşrefoğlu Rumi- Niyaz-i Mısri*. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2020.
258. ———. *Kalbe Düşen Cemre Derviş Yunus Emre*. İstanbul: Deren Matbaacılık, 2020.
259. Karaca, Hüseyin Ertuğrul. *Yunus Emre'den Sözler ve Hikayeler: Aşıklara Öğütler*. İstanbul: Sancak Yayınları, 2020.
260. Karahan, A. Neyzar. *Gel Dosta Gidelim: Çağdaş Düşüncede Yunus Emre*. Ankara: Engin Yayınları, 1994.
261. Karakoç, Sezai. *Yunus Emre*. İstanbul: Diriliş Yayınları, 2017.
262. Karanfil, Veli. *Yunus Emre: Gönül Erleri Serisi 3*. İstanbul: Mevsimler Kitap, 2018.
263. Karasüleymanoğlu, Aydın. *Gelin Dost Olalım Topluma Sevgi Sunalım: Şiirlerle Yunus Emre*. Ankara: Engin Yayınlar, 1991.
264. Karataş, Turan, ed. *Yunus Divanı*. Karaman: Karaman Valiliği, 2012.
265. ———. *Yunus Divanı*. Ankara: Hece, 2019.
266. Karataş, Yalçın. *Sevgi Seli Yunus Emre*. Afyonkarahisar: Sandıklı Belediyesi, 2001.
267. Kasadar, Mehmet. *Yunus Emre'den Gönüllere*. İstanbul: Hicaz Yayıncılık, 2014.
268. Kaşıkçı, Yunus Emre. *Yunusça Sözler*. Fethiye: BOY Yayınları, 2019.
269. Kayserilioğlu, Gülsen, ve Cengiz Topal, ed. *Yunus Emre ve Mevlâna'da Barış, Kardeşlik, Dostluk, Hoşgörü*. Karaman: Karaman Valiliği İl Kültür Müdürlüğü, 2003.
270. Kemikli, Bilal. *Yunus Emre, Can Gözüyle Bakan Görür*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2015.
271. Keskin, İrfan. *Yunus Emre / İlahi Aşk Şiirleri*. İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, 2009.
272. Keskin, Özgen. *Yunus Emre Var Yâr'ına*. İstanbul: Babıali Kültür Yayıncılığı, 2009.
273. Ketene, Cengiz. Çev. *Yunus Emre: Güldeste*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1997.
274. Khourchid, Said. *La Langue De Yunus Emre Contribution a L'histoire Du Turc Pre- Ottoman*. Series d'ouvres traduites:82. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1991.

275. Kılınç, Abdurrahman. *Dîvân-ı Yunûsî: Yunus'un İzinde*. Esenler, İstanbul: Gelenek Yayıncılık, 2018.
276. Kır, Zeynep, ed. *Kırk Gönülle Yunus Emre*. Trabzon: 40'lar Kulübü Yayınevi, 2017.
277. Kırımlı, Burak. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: Şule Yayınları, 2011.
278. Kısakürek, Necip Fazıl. *Younous Emré*. Çev. Mahmut Kanık. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1991.
279. ———. *Yunus Emre*. İstanbul: Büyük Doğu Yayınları, 2016.
280. ———. *Yunus Emre – Kanlı sarık*. İstanbul: Büyük Doğu Yayınları, 1999.
281. Kızıltuğ, Cem, ve Vildan S. Coşkun, ed. *Anadolu'nun Gönül Tohumu Yunus Emre*. İstanbul: Gübretaş, 2012.
282. Koca, Osman. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: Beyan Yayınları, 2016.
283. Kocatürk, Gül. *Yunus Emre Seçme Şiirler*. Karaman: Karaman Belediyesi, 2016.
284. Koçak, Osman. *Aşk Dirliği Yunus Emre*. Dorlion Yayınları, 2020.
285. Koecherowa, Malgorzata Labecka. *Yunus Emre: Z Serca Do Serc*. Warszawa, 2002.
286. Kolektif. *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri Yunus Emre Sektörünü*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1991.
287. ———. *Yunus Emre: Bilmeyen Ne Bilsin Bizi, Bilenlere Selam Olsun*. Karaman: Karaman Valiliği, 2008.
288. ———. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: Tekin Yayınevi, 2005.
289. ———. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. Akvaryum Yayınevi, 2011.
290. ———. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: Babiali Kültür Yayıncılığı, 2016.
291. ———. *Yunus Emre Hayatı ve Şiirlerinden Seçmeler*. İstanbul: Nev Yayınları, t.y.
292. ———. *Yunus Emre'den Seçmeler*. Cep Kitapları. İstanbul: Rumuz Yayınevi, 2015.
293. ———. *Yunus Emre'nin Şiirlerinden Seçmeler*. Ankara: Bilgi Toplumu Yayınları, 2016.
294. Komisyon. *İlahi Aşkın Şairi Yunus Emre*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
295. Korkmaz, Yusuf, ve Erdinç Akbaş, ed. *Yunus Emre*. Türk Klasikleri. İstanbul: Cümle Yayıncılık, 2005.
296. Kosal, Cüneyd, ed. *Yunus İlahileri Güldestesi*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1991.
297. Köklügiller, Ahmet. *Yunus Emre*. Yuva Yayınları, 2017.
298. Köksal, Taşkın. *Yunus Emre*. Ankara: Yason Yayınları, 2015.
299. ———. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. Ankara: Serüven Kitap, 2015.
300. Kudret, Cevdet. *Yunus Emre: Halk Şiirinde Üç Büyükler I*. İstanbul: İnkılap Yayınları, 2003.
301. ———. *Yunus Emre Pîr Sultan Karacaoğlan*. İstanbul: Kapı Yayınları, 2017.
302. Kunter, Halim Baki. *Yunus Emre: Bilgiler Belgeler*. Eskişehir: Eskişehir Valiliği Yayınları, 2007.
303. Kuru, Necdet. *Anadolu Erenleri: Mevlana - Yunus Emre - Hacı Bektaş Veli - Hacı Bayram Veli*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı, 2017.
304. Küçük, Demet. *Odabrene Pjesme Iz Divana Junusa : Yunus Emre Divanı'ndan Seçme Şiirler*. İstanbul: Profil Kitap, 2016.
305. ———. *Poemes Choisis Du Divan De Yunus Emre: Yunus Emre Divanı'ndan Seçme Şiirler*. İstanbul: Profil Kitap, 2016.

306. ———, ed. 유누스 엠레 시집: *Korece Yunus Emre Divanı'ndan Seçme Şiirler*. İstanbul: Profil Kitap, 2016.
307. Küçük, Demet ve Havva Aslan. *Selected Poems of the Divan of Yunus Emre: Yunus Emre Divanı'ndan Seçme Şiirler*. İstanbul: Profil Kitap, 2013.
308. Küçük, Demet ve Mustafa Eren. *Poemas Seleccionados Del Divan De Yunus Emre: Yunus Emre Divanı'ndan Seçme Şiirler*. İstanbul: Profil Kitap, 2015.
309. Lacarrière, Jacques, ve Mükerrerem Akdeniz. *Dünyanın Tozu: Yunus Emre, Hacı Bektaş, Mevlâna*. Çev. Mükerrerem Akdeniz. İstanbul: Telos Yayıncılık, 1999.
310. Mahmut, Enver Çev., ed. *Yunus Emre: Güldeste-Poemele İubirii De Yunus Emre*. Çev. Nedret Mahmut ve Liliana Botez. Bükreş: Kriterion, 1991.
311. Makal, Tahir Kutsi ve İrfan Ünver, ed. *Yunus Emre Şiirleri*. İstanbul: Fatih Rotary Kulübü, 1991.
312. Masala, Anna. *Yunus Emre: Poesie scelte di Yunus Emre*. Pubblicazioni del ministero di Cultura ; Direzioni dell' ufficio di Pubblicazioni serie di Classici Turchi, 1485 Direzioni dell'ufficio di pubblicazioni Seri di Classici Turchi;23. Ankara: Ministero di Cultura, 1993.
313. Mechul, Müzeffer Şükür. *Yunus Emre: Güldeste*. Bakı: Birlik Yayınları, 1992.
314. Memmedov, Celal Beydili, Tofiq Hacıyev, ve Tofiq Hacıyev. *Yunus Emre Eserleri*. Bakı: Önder Neşriyyat, 2004.
315. Meyva, Yasemin. *Yunus Emre'nin Hayatı ve Eserleri*. İstanbul: Simge Yayınları, 2005.
316. Muhammad Nurul Huda - মুহম্মদ নূরুল হুদা, ed. *Yunus Emre Şiirleri: ইউনুস এমরে: কবিতা*. Bangladesh: Bangla Academy, 1992.
317. Nalça, Kıvanç. *Tuz*. İstanbul: Altın Bilek Yayınları, 2014.
318. ———. *Yunus Emre: Gel Gör Beni Aşk Neyledi-Roman*. İstanbul: Altın Bilek Yayınları, 2015.
319. Nar, Turgay. *Divane Ağaç: Yunus Emre: Oyun*. İstanbul: Mitos-Boyut Yayınları, 2006.
320. Nasrattınoğlu, İrfan Ünver, ve Gürkan Tanyeri, ed. *Sevelim Sevilelim*. Eskişehir: Eskişehir Valiliği Yayınları, 1991.
321. Nerimanoğlu, Kâmil Veli. *Türk Dilinin Bestecisi, Ressamı ve Mimarı*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını, 1993.
322. ———. *Yunus Emre'nin Poetikası*. İstanbul: H Yayınları, 2011.
323. Ocağ, Ahmet Yaşar. *Türkiye'de Tarihin Saptırılması Sürecinde Türk Sufiliğine Bakışlar: Ahmed-i Yesevi, Mevlâna Celaleddin-i Rumi, Yunus Emre, Hacı Bektaş-ı Veli, Ahilik, Alevilik-Bektaşilik (Yaklaşım, Yöntem ve Yorum Denemeleri)*. İstanbul: İletişim Yayınları, 2018.
324. ———, ed. *Yunus Emre*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2012.
325. Oğuz, Muhammed İhsan. *Yunus Emre*. İstanbul: Oğuz Yayınları, 1996.
326. Ohana, Aviva Berkovich. *Mishirav shel Yunus Emre*. Kudüs: Olam Katan, 2012.
327. Ojalvo, Denis. אורי שיגעה אהבתך : אנתולוגיה של שירי סופיים = *Oti shig'ah ahavatka: antologyah shel shirim Sufim = Anthology of sufi poems by Yunus Emre*. Yerushalayim: Karmel, 2009.
328. Oktay, Abdullah, ve Güven Tanyeri. *Âşık Nurşah'ın Değişleriyle 2000'li Yılların Yunus Emre'si*. Eskişehir: Yunus Emre Kültür Sanat ve Turizm Vakfı, 1991.
329. Okumuş, Ejder. *Nasihah Kitabı-Risaletü'n-Nushiyye*. İstanbul: İnsan Yayınları, 2018.
330. Okumuş, Ejder, ve Erhan Güngör. *13. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Yunus Emre*. İstanbul: İnsan Yayınları, 2016.

331. Onder, Suna Marija. Çev. *Hullu Sydam -Divan ve Risâletü'n-Nushiyye*. Finlandiya: Basam Books, 2008.
332. ———. *Love Divinic- Sufi Poetry of Yunus Emre*. Hindistan: Sampark, 2017.
333. Orakçı, Cengizhan. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. Ankara: Elips Kitap, 2005.
334. Orakçı, Mustafa. *Ünlülerle Bir Gün: Yunus Emre'yle Bir Gün*. İstanbul: Timaş Yayınları, 2019.
335. Öksüz, Mehmet. *Yunus Emre: Taştın Yine Deli Gönül: Yaşamı Sanatı Şiirleri*. İstanbul: Eğitim Üretim Yayınları, 1993.
336. Önal, Mehmet. *Hak Çalabım*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2010.
337. Özbay, Bilal. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: Ares Kitap, 2009.
338. Özbay, Hüseyin, ve Mustafa Tatcı. *Yunus Emre ile İlgili Makalelerden Seçmeler*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı, 1996.
339. Özçelik, Mustafa. *Anadolu'nun Gönül Dili: Yunus Emre*. İstanbul: Muhit Yayınları, 2020.
340. ———. *Anadolu'nun Manevi Irmağı: Yunus Emre*. Ankara: Edebiyat Ortamı Yayınları, 2018.
341. ———. *Anadolu'nun Sönmeyen İki Işığı: Mevlâna ve Yunus Emre*. İstanbul: Kardelen Yayınları, 2018.
342. ———. *Bana Seni Gerek Seni: Yunus Emre'den Tematik Seçmeler*. İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı, 2019.
343. ———. *Bizim Yunus*. Eskişehir: Odunpazarı Belediyesi Kültür Yayınları, 2007.
344. ———. *Bizim Yunus*. Eskişehir: Eskişehir Valiliği Yayınları, 2010.
345. ———. *Bizim Yunus*. İstanbul: Nar Yayınları, 2015.
346. ———. *Bursa'nın Yunus'u: Âşık Yunus*. Bursa: Bursa Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2013.
347. ———, ed. *Dilimiz Yunus Söyler: Yunus Emre'ye Adanmış Şiirler*. Karaman: Karaman Valiliği-Karaman Belediyesi, 2012.
348. ———. *Gülün Sırrı: Yunus Emre Hikâyesi*. İstanbul: Nar Yayınları, 2020.
349. ———. *Risalet'ün Nushiyye*. Karaman: Karaman Valiliği, 2012.
350. ———. *Yunus Emre*. Eskişehir: Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2013.
351. ———. *Yunus Emre Bize Ne Söyler*. İstanbul: Sultanbeyli Belediyesi Kültür İşleri Müdürlüğü, 2021.
352. ———, ed. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. Kardelen Yayınları, 2005.
353. ———. *Yunus Emre, Hayatı, Düşünce Dünyası ve Şiirleri*. Ankara: Ankara Büyükşehir Belediyesi, 2016.
354. ———. *Yunus Emre: Hayatı, Düşüncesi, Sanatı*. İstanbul: Beyan Yayınları, 1992.
355. ———. *Yunus Emre Menkıbeleri*. İstanbul: Büyüyenay Yayınları, 2016.
356. ———. *Yunus Emre'nin Dostları*. İstanbul: Büyüyenay Yayınları, 2014.
357. Özçelik, Mustafa, Servet Güngör, ve Abdullah Özkan. *Yunus Emre*. Ordu: Ordu Büyükşehir Belediyesi, 2015.
358. Özçelik, Mustafa, ve Funda Yeşilyurt. *Minyatürlerle Yunus Emre Menkıbeleri*. Eskişehir: Eskişehir Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2011.
359. Özçelik, Mustafa, ve Funda Koçer Yeşilyurt. *Minyatürlerle Menakıb-ı Yunus Emre*. Karaman: Karaman Valiliği İl Kültür Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2009.

360. Özçelik, Remzi. *Yunus Emre: Oyun- İki Bölüm*. İstanbul: Ahmet Yesevi Üniversitesi, 2016.
361. ———. *Yunus Emre: Oyun-İki Bölüm*. İstanbul: Boğaziçi Yayınları, 2014.
362. Özdamar, Mustafa. *Yunuslar Deryası*. İstanbul: Kırk Kandil, 1998.
363. Özdemir, Şevket, ed. *Yunus Emre, Nasrettin Hoca ve Hacı Bektaş Veli düşüncesinde Hoşgörü*. Ankara: Bilimsel ve Kültürel Araştırmalar Vakfı, 1995.
364. Özden, Hilmi, ed. *Gönül Kardeşliği ve Yunus Emre*. İstanbul: Doğu Kütüphanesi, 2015.
365. Özen, Baha Rahmi. *Gönüller Sultanı Yunus Emre'de Sevgi*. Samsun: Eser Matbaası, 1991.
366. Özen, Gülizi. *Sevgi Filozofu Yunus Emre*. İstanbul: Eğlenceli Bilgi Yayınları, 2020.
367. Özen, Gülizi, Enis Temizel, ve Sevinç S. Erzurumlu. *Sevgi Filozofu Yunus Emre*. İstanbul: Timaş Yayınları, 2016.
368. Özer, Mustafa, Hüseyin Hüsrevoğlu, ve Ali Özeski. *Belgelerde Sandıklı ve Yunus Emre*. İstanbul: Marki Matbaası, 2010.
369. Özer, Talat. *Yunus Emre Güldestesi*. Telmih Kitap, 2021.
370. Özeren, Sara Gürbüz, ve Gökhan Gülkan, ed. *Yunus Emre*. İstanbul: Damla Yayınevi, 2019.
371. Özkan, Erdinç. *Yunus Emre: "Anlat Beni"*. Eskişehir: Erdinç Özkan, 2018.
372. Özmel, İsmail. *Yunus Emre Tetkiklerine Eleştirel Bir Bakış*. İstanbul: Roza Yayınevi, 2016.
373. Özmen, Murat. *Evrensel Yunus Emre*. Ankara: Güldikeni Yayınları, 1997.
374. ———. *Evrensel Yunus Emre*. Ankara: Güldikeni Yayınları, 2010.
375. Özsoy, Bekir Sami. *Şiirleriyle Yunus Emre*. Ankara: Emek Ofset Matbaacılık, 1991.
376. Özsoy, Özdemir. *Yesevi'den Yunus'a Gönül Dostları, Koca Ozan*. İstanbul: Ötüken, 1994.
377. Öztelli, Cahit. *Yunus Emre*. İstanbul: Özgür Yayınları, 2012.
378. ———. *Yunus Emre: Yaşamı ve Bütün Şiirleri*. İstanbul: Özgür Yayınları, 2009.
379. Öztürk, Tüba. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: EMA Klasik, 2016.
380. Pala, İskender. *Gül İle Gülü Tartanlar 1: Yunus Emre*. İstanbul: Kapı Yayınları, 2007.
381. ———. *Od*. İstanbul: Kapı Yayınları, 2021.
382. Pekcan, Özlem. *Çocuk Yüreklere Yunus Emre Hayatı ve Şiirleri*. Dorlion Yayınları, 2021.
383. Pekolcay, Necla, ve Emine Sevim. *Yunus Emre'nin Şahsiyeti ve Yunus Emre Şerhleri: Yunus Emre'nin Bir Eseriyle İlgili Şerhlerin Yazmaları*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1991.
384. Pjesme, Izabrane. *Junus Emre= Yunus Emre*. Kültür Bakanlığı yayımları/Ministarstvo Kulture Republike Turske 1536, Türk Klasikleri Dizisi/Turski Klasici. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1993.
385. Prefojev, Prevod. *İzabrabe Prefojev*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1994.
386. Rıdvanoğlu, Ahmet Eğilmez. *Yunus Emre: Hayatı ve Açıklamalı Divanı*. İstanbul: Erhan Yayınları, 1999.
387. ———. *Yunus Emre: Hayatı ve Açıklamalı Divanı*. İstanbul: Gelenek Yayıncılık, 2016.
388. *Risâletü'n-Nushiyye*. Ankara: Akçağ Yayınları, 2004.
389. Rüzgâr, Esen. *Yunus Emre: Hayatı- Şiirleri*. Ankara: Liya Kitap, 2014.
390. ———, ed. *Yunus Emre Şiirleri*. Ankara: Liya Kitap, 2013.
391. Saçıkara, Ali. *Yunusça Güldeste: Yunus Emre Üzerine Denemeler*. İstanbul: Lepisma Sakkarina Yayınları, 2021.

392. Sağlam, Necdet, Oğuz Öcal, ve Naim Uzun, ed. *1. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008, Aksaray : 1st International Yunus Emre Symposium 2008 Proceedings*. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
393. Sander, Semra, Erol Yazıcı, ve Mehmet Atay, ed. *Yunus Emre*. Videorecording. Ankara: TRT, 2008.
394. Saraç, İkrâm. *Mevlâna ve Yunus'ta Benzer ve Ayrımlık Yanlar*. Eskişehir, 1991.
395. Saraç, Tahsin, ve İkrâm Saraç. *Yunus Emre Poems*. R.T. Publications Du La Culture ; Presidence du Department des Publications 1772. Ankara: R.T. Ministere de la Culture, 1996.
396. Sarar, İsmail Ali, İkrâm Saraç, ed. *Yunus Emre Seçme Şiirler: Selected Poems: Choix De Poemes: Ausgewahlte Gedichte*. Çev. Talat Sait Halman, Tahsin Saraç, ve Annemare Schimmel. Eskişehir: Eskişehir Valiliği, 1991.
397. Sarar, İsmail Ali, ed. *Yunus Emre*. Eskişehir: Eskişehir Valiliği, 1993.
398. Sarı, Hakan, ve Yusuf Koşar, ed. *Yunus Emre*. İstanbul: İhlamur, 2021.
399. *Sarıçiçek Destesi Yunus Emre*. Haz. İl Kültür Turizm Müdürlüğü. Eskişehir: Eskişehir Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları, 2013.
400. Sarıkaya, İsmail. *Yunus Emre*. İstanbul: Alya Yayınevi, 2010.
401. Saygun, Ahmet Adnan, ed. *Yunus Emre Oratoryosu: Özel sayı*. Ankara: Kültür Bakanlığı Ankara Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Yayınları, 1991.
402. Schaar, Ingrid. *Ausgewahlte Gedichte Von Yunus Emre : Yunus Emre'den Seçme Şiirler*. Çev. Annemarie Schimmel. Köln: Önel-Verlag, 1991.
403. Schimmel, Annemarie. *Yunus Emre ile Seyahat*. Çev. Abdurrahman Erginsoy. İstanbul: Tanyeri Muh. Yayınları, 2000.
404. Schimmel, Annemarie, ve Senail Özkan. *Yunus Emre ile Yollarda*. İstanbul: Ötüken, 1999.
405. Sepetçioğlu, Mustafa Necati. *Benim Adım Yunus Emre*. İstanbul: İrfan Yayınevi, 2000.
406. ———. *Yunus Emre -Tiyatro*. İstanbul: İrfan Yayınevi, 1998.
407. Sergen, Semih. *Yunus Emre: Kuruyuduk Yaş Olduk*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 2000.
408. Serin, Rahmi. *Bizim Yunus Emre: Hayatı ve Eserleri*. İstanbul: Pamuk Yayıncılık, 2003.
409. Sevim, Emine. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat, 2009.
410. ———. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler: Açıklamalı*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat, 2020.
411. ———. *Yunus Emre Şerhleri*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat, 2014.
412. Siretli, Aydan, ed. *8. Uluslararası Anadolu Kaligrafi ve Tipografi Etkinliği: Yunus Emre*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, 2016.
413. Sisenlioğlu, İlknur, ed. *Yunus Emre*. İstanbul: Başakşehir Belediyesi, 2017.
414. ———, ed. *Yunus Emre: Türkçenin Bülbülü*. İstanbul: Başakşehir Belediyesi, 2019.
415. Smith, Grace Martin. *The Poetry of Yunus Emre, a Turkish Sufi Poet*. University of California Publications in Modern Philology, v. 127. Berkeley: University of California, 1993.
416. Soileau, Mark. *Humanist Mystics: Nationalism and the Commemoration of Saints in Turkey*. The University of Utah Press, 2018.
417. Solmaz Güntürkün, Ayşe Aysel. *Yunus Emre ve Uluborlu*. İzmir: Etki Yayınları, 2021.
418. Sözer, Ali, ed. *1. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu/ Yunus Emre'yi Anlamaya Doğru Bildiriler Kitabı*. Karaman: Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.

419. Süreyya, Rıza. *Yunus Emre Şiirleri*. Eyüp, İstanbul: Halk Kitabevi, 2018.
420. Şahin, Ahmet Metin. *Yunus Emre: Seçme şiirler*. İstanbul: Yağmur Yayınları, 2010.
421. Şahin, İnci. *Yunus Emre*. İstanbul: Semerkand Yayınları, 2007.
422. ———. *Yunus Emre: Doğruya Varmayınca Mürşide Yetmeyince Hak Nasip Etmeyince Sen Derviş Olamazsın*. İstanbul: Genç Okur, 2014.
423. Şahin, Rukiye, ed. *Yunus Emre'den Seçmeler*. İstanbul: Antik Kitap, 2018.
424. Şanlıoğlu, Taner. *Yunus Emre: Dil Söyler Kulak Dinler Kalp Söyler Kâinat Dinler: Aşkı Bulmanın Felsefesi*. İstanbul: Destek Yayınları, 2020.
425. Şehbenderzade Filibeli Ahmet Hilmi. *Yunus Emre*. İstanbul: Büyüyenay Yayınları, 2021.
426. Şenel, Ünal, ed. *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 15-16-17 Ekim Manisa, 2015*. Manisa: Yunusemre Belediyesi, 2016.
427. ———, ed. *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri*. Manisa: Yunus Emre Belediyesi, 2017.
428. ———. *Yunus Emre Araştırmaları III*. Manisa: Yunus Emre Belediyesi, 2020.
429. Şeref, Fatma, ve Rifat Özçöllü. *Benim Adım Yunus Emre: Yolcular Okulu*. Ankara: Çocuk Gezegeni, 2018.
430. Taneri, Aydın. *Yunus Emre'de Türk ve İslam Değerleri*. Ankara: Ocak Yayınları, 1997.
431. Taniş, Yunus Emre, ed. *Yunus Emre'den Seçmeler*. Ankara: Elips Kitap, 2012.
432. Tankuter, Korkut. *Yunus Emre: Gel Gör Beni Aşk Neyledi*. İstanbul: Morpa, 2010.
433. Tanyeri, Güven, ed. *Türkiye ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde Yunus Emre Semineri*. Eskişehir: Eskişehir Valiliği Yayınları, 1996.
434. ———. *Yunus'un Yolunda: Güldeste*. Eskişehir: Eskişehir Yunus Emre Kültür Sanat ve Turizm Vakfı, 1995.
435. Tanyeri, Güven, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, ed. *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu: 7-9 Mayıs 2007 Eskişehir*. Eskişehir: Eskişehir Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
436. Tarhan, Nevzat. *Yunus Terapi*. İstanbul: Timaş Yayınları, 2013.
437. Tatcı, Mustafa. *Aşk Bir Güneşe Benzer: Yunus Emre Yorumları*. İstanbul: H Yayınları, 2008.
438. ———. *Dervişler Hüma Kuşu: Yunus Emre Yorumları*. İstanbul: H yayınları, 2009.
439. ———. *Dîvân ve Risâletü'n-Nushiyye*. İstanbul: H Yayınları, 2011.
440. ———. *Dîvân-ı İlahiyat Yunus Emre*. İstanbul: Kapı Yayınları, 2012.
441. ———. *Her Genç Bir Yunus*. İstanbul: H Yayınları, 2021.
442. ———.
443. ———. *Şâir Yunus*. Tahran, 2014.
444. ———. *Yine Geldi Aşk Elçisi: Yunus Emre: Seçmeler*. İstanbul: H Yayınları, 2009.
445. ———. *Yunus Bir Söz Söylemiş: Çıktım Erik Dalına Şerhi*. İstanbul: H Yayınları, 2020.
446. ———. *Yunus Emre Dîvânı*. Ankara: Akçağ Yayınları, 1991.
447. ———. *Yunus Emre Dîvânı*. İstanbul: MEB Yayınları, 1997.
448. ———. *Yunus Emre Dîvânı*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2016.
449. ———. *Yunus Emre Dîvânı*. İstanbul: H Yayınları, 2020.

450. ———. *Yunus Emre Dîvânı I: İnceleme*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1991.
451. ———. *Yunus Emre Dîvânı III: Risâletü'n-Nushiyye: Tenkitli Metin*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1992.
452. ———. *Yunus Emre Dîvânı II: Tenkitli Metin*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1991.
453. ———. *Yunus Emre ile Aşk Yolculuğu; Hayatı ve Seçme Şiirleri*. H Yayınları, 2020.
454. ———. *Yunus Emre Külliyyatı I: Yunus Emre Dîvânı Tahlil*. İstanbul: MEB Yayınları, 2005.
455. ———. *Yunus Emre Külliyyatı I: Yunus Emre Dîvânı İnceleme*. İstanbul: H Yayınları, 2008.
456. ———. *Yunus Emre Külliyyatı II: Tenkitli Metin*. İstanbul: H Yayınları, 2008.
457. ———. *Yunus Emre Külliyyatı II: Yunus Emre Dîvânı Tenkitli Metin*. İstanbul: MEB Yayınları, 2005.
458. ———. *Yunus Emre Külliyyatı III: Risalet'ün-Nushiyye Tenkitli Metin*. Ankara: MEB Yayınları, 2005.
459. ———. *Yunus Emre Külliyyatı III: Risaletü'n-Nushiyye Tenkitli Metin*. İstanbul: H Yayınları, 2008.
460. ———. *Yunus Emre Külliyyatı IV: Âşık Yunus*. İstanbul: MEB Yayınları, 2005.
461. ———. *Yunus Emre Külliyyatı IV: Âşık Yunus*. İstanbul: H Yayınları, 2008.
462. ———. *Yunus Emre Külliyyatı V: Yunus Emre Şerhleri*. İstanbul: MEB Yayınları, 2005.
463. ———. *Yunus Emre Külliyyatı V: Yunus Emre Şerhleri*. İstanbul: H Yayınları, 2008.
464. ———. *Yunus Emre Külliyyatı VI: Dîvân-ı Yunus Emre Tıpkı Basım*. İstanbul: H Yayınları, 2008.
465. ———. *Yunus Emre Yorumları: İştin Ey Yarenler*. H Yayınları, 2020.
466. ———. *Yunus Emre'den Yolcuya Öğütler: Risaletü'n Nushiyye Şerhi*. İstanbul: H Yayınları, 2020.
467. ———. *Yunus Emre'nin Mürşidi Tapduk Emre*. İstanbul: H Yayınları, 2020.
468. ———. *Yunus'un Görklü Avazı*. İstanbul: H Yayınları, 2021.
469. ———. *Yunus'un Gül Bahçesinden: Yunus Emre'nin Hayatı- Eserleri San'atı ve Şerhler: I.cilt*. Ankara: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, TOBB, 2013.
470. Tatcı, Mustafa, ve Abdülkerim Erdoğan. *Bizim Yunus*. Ankara: Mamak Belediye Başkanlığı, 2018.
471. Tatcı, Mustafa, ve Suzan Gürelli. *Yunus Emre Bibliyografyası: Kitap-Makale*. Ankara: Milli Kütüphane Başkanlığı, 1992.
472. Tatcı, Mustafa, ve Leyla İpekçi. *Aştan Söyler Bu Dilim*. İstanbul: H Yayınları, 2019.
473. Tatcı, Mustafa, ve Sevda Urfa. *Yunus'un Denizinde: Yunus Emre Sohbetleri 1*. İstanbul: H Yayınları, 2020.
474. Tavukçu, Orhan Kemal, ed. *Yunus Emre Kitabı*. Aksaray: Aksaray Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2017.
475. Taydaş, Nihat. *Derviş Yunus: Yunus Emre Üstüne Bir Deneme*. Ankara: Telgrafhane Yayınları, 2018.
476. ———. *Yunus Emre: Geçmişin ve Geleceğin Şairi*. Ankara: Alter Yayıncılık, 2017.
477. Taylı, Ülfet, Behzat Taş, Ender Özkahraman, ve Abdülkadir Tamer. *Yunus Emre: Kültürümüzün Yapı Taşları*. İstanbul: Okuryazar Yayınevi, 2010.

478. Tekin, Sevcan. *Kalbe Düşen Cemre Yunus Emre*. İstanbul: Hükümdar Yayınevi, 2014.
479. Tektaş, Turan. *Tarihte İz Bırakanlar: Yunus Emre*. İstanbul: Parola Yayınları, 2020.
480. Telci, Cemal, ed. *Yunus Emre*. İstanbul: Simge Yayıncılık, 2008.
481. Timuroğlu, Vecihi. *Yunus Emre Üzerine Bir Deneme*. Eskişehir: Eskişehir Sanat Derneği, 2004.
482. Timurtaş, Faruk Kadri. *Yunus Emre Dîvânı*. Babıali Kültür Yayıncılığı İstanbul: Babıali Kültür Yayıncılığı, 2006.
483. ———. *Yunus Emre Dîvânı*. İstanbul: Kapı Yayınları, 2012.
484. ———. *Yunus Emre Divanı*. İstanbul: Kapı Yayınları, 2018.
485. Toprak, Burhan. *Yunus Emre Divanı*. İstanbul: Yeni Zamanlar Yayınları, 2004.
486. Tunalı, Müfit. *Yunus Emre Divanı*. İstanbul: Araf Yayınları, 2014.
487. ———. *Yunus Emre Divanı*. İstanbul: Mutena Yayınları, 2014.
488. Tuncel, Bedrettin. *Fransızca'da Yunus Emre*. Ankara: TTK Basımevi, 1992.
489. Turan, Feride. *Girdim Gönül Şehrine: Yunus Emre, Nasreddin Hoca, Seyyid Battal Gazi*. Eskişehir: Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti, 2014.
490. Turan, Nuran. *Yunus Emre*. İstanbul: Erdem Çocuk, 2014.
491. Turan, Nuran, ve Melike Günyüz. *Yunus Emre'nin Hayatı ve Şiirleri: Sordum Sarı Çiçeğe*. İstanbul: Erdem (Sedir), 2016.
492. Turgut, Suat, ve Oğan Kandemiroğlu. *Ben Yunus Emre*. İstanbul: Güneşyolu Yapım Yayın, 2018.
493. Turuko, Okhotsu Oihimuro, ed. *13.yy. Şiirler: Türkçe-Japonca Seçmeler/Yunus Emre*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1993.
494. *Türk Halk Kültürü Araştırmaları 1991/1: Yunus Emre Özel Sayısı: Turkish Folk Culture Researches: Special Volume of Yunus Emre*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1991.
495. *Türk Vakıf Medeniyeti Çevresinde Yunus Emre ve Dönemi, Restorasyon ve Kıbrıs Vakıfları Seminerleri 4-5-9 Aralık 1990 Ankara*. Ankara: Vakıflar Genel Müdürlüğü Yay, 1991.
496. Türkmen, Erkan, ed. *Yunus Emre*. Mersin Valiliği İl Kültür Müdürlüğü, 1991.
497. Uçar, Ahmet. *Tarihe, Bilime, Düşünceye Yön Verenler: Yunus Emre*. İstanbul: Gizemli Bahçe, 2014.
498. Uçar, Erdem, Zülfikar Bayraktar, ve Mustafa Levent Yener. *Yunus Emre Şiirlerinden Seçmeler*. İzmir: İlya Yayınevi, 2006.
499. Uçar, Tevfik Fikret, ed. *Kaligrafi ve Tipografinin Sanatsal Yansımaları Yunus Emre Sergisi, 2-20 Mayıs 2011* Eskişehir: Yunus Emre Kültür ve Sanat Vakfı, 2011.
500. Uğurlu, Ö Andaç, ve Nurer Uğurlu, ed. *Uluslararası Yunus Emre Bilimsel Bildiriler*. İstanbul: Örgün Yayınevi, 2016.
501. Ulu, Esin, ve İsmail Doğan. *Kültürlerarası Hümanizmanın Müzikteki Simgesi: Çağdaş İki Oratoryo: A. Adnan Saygun'un Yunus Emre ve Michael Tippett'in Zamanımızın Çocuğu Oratoryolarının Yapı, Stil ve İçerik Yönlerinden Karşılaştırmalı İncelemesi*. Ankara: Gece Kitaplığı, 2014.
502. Ulu, Mahmut. *Aşka Ağlayan Derviş: Yunus Emre*. Konya: Karatay Akademi Yayınları, 2015.
503. Ulu, Mahmut, ve Bengül Turan Sünbül. *Aşkın Yolcusu Yunus Emre*. Aksaray: Aksaray Belediyesi Kültür Yayınları, 2018.

504. *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı*. Kongre ve Sempozyum Bildirileri Dizisi, 69. 2. Ankara: Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1991.
505. Urfalı, Ahmet. *İşitin Ey Yarenler: Yunus Emre'yle Hasbihal*. Konya: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2014.
506. Urkay, Murat. *Yunus Emre Divanı*. Ankara: Gece Kitaplığı, 2014.
507. Uslu, Mustafa. *Yunus Emre*. İstanbul: Gonca Yayınları, 2012.
508. ———. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: Karanfil Yayınları, 2004.
509. ———. *Yunus Emre: Gönlüm Düştü Bir Sevdaya*. İstanbul: Erkam Yayınları, 2019.
510. Uyguner, Muzaffer. *Yunus Emre: Yaşamı, Sanatı ve Şiirlerinden Seçmeler*. Ankara: Bilgi Yayınları, 1997.
511. Uysal, Ahmet, ed. *International 1991 Yunus Emre Year of Love*. Ankara: The Ministry of Culture of the Republic of Türkiye, 1991.
512. Uysal, İdris Nebi. *Yunus Emre Dîvânı*. İstanbul: Kesit Yayınları, 2014.
513. ———. *Yunus Emre: Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler: Karaman Nüshası*. Karaman: Karaman Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Yayınları, 2018.
514. Ümit, Burhan, ve Mustafa Atiker. *Yunus Emre Divanı*. Ankara: Keçiören Belediyesi, 2017.
515. Ünal, Tahsin. *Büyük Türk Düşünürü Yunus Emre: Hayatı, Çevresi, Düşünceleri*. Ankara: Berikan Yayınları, 2001.
516. Üstün, Münir, Elif Avcı, Hatice Dursun, ve Adem Şenel. *Yunus Emre Divanı Seçme Şiirler*. İstanbul: Profil Kitap, 2017.
517. Üstün, Zeynep, ve Okflan Aytolu. *Ausgewählte Gedichte Aus Dem Divan Von Yunus Emre : Yunus Emre Divanı'ndan Seçme Şiirler*. İstanbul: Profil Kitap, 2016.
518. Üstün, Zeynep, ve Merve Özoğlu. *Izbrannye Stichi Tureckogo Poëta Junusa Ėmre iz Knigi Divan : Yunus Emre Divanı'ndan Seçme Şiirler*. İstanbul: Profil Kitap, 2010.
519. Üstündağ, Ersagun, ed. *Öğrenci Motivasyon Hikâyeleri: Nasrettin Hoca, Mevlâna, Yunus Emre, Dede Korkut'tan*. İstanbul: Az Yayıncılık, 2018.
520. Üstüner, Kaplan. *Yunus Emre Şiirleri ve Açıklamaları*. İstanbul: Etkileşim Yayınları, 2013.
521. Vakkasoğlu, Vehbi. *Yunus Emre: Hayatı, Eserleri ve Bütün Şiirleri*. İstanbul: Nesil Yayınları, 2017.
522. Vakkasoğlu, Vehbi, ve Hilal Otyakmaz. *Gönül Çağlayanı Yunus Emre*. İstanbul: Çağaloğlu Yayınevi, 2019.
523. Varol, Ahmet, ed. *Minyatürlerle Yunus Emre Menkıbeleri ve Şiirleri*. Aksaray: Aksaray Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2012.
524. *XI. Yunus Emre Resim Yarışması*. İstanbul: Esbank, 1994.
525. Yağmur, Oraz, ed. *Söyelin, Söyülelin*. Ankara: Yücel Ofset Ltd. Şti. Tesisleri, 2000.
526. Yağcı, Öner, ed. *Yunus Emre, Yaşamı ve Bütün Şiirleri*. İstanbul: Gün Yayıncılık, 1996.
527. ———. *Yunus Emre, Yaşamı ve Şiirleri*. İstanbul: Cumhuriyet Kitapları, 2011.
528. Yağmur, Selim. *Yunus Emre Divanı*. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2016.
529. Yağmur, Sinan. *Yunus Emre- Aşkın Gözyaşları*. İstanbul: Kapı Yayınları, 2021.
530. Yakıcı, Ali. *Yunus Emre'ye Şiirler*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1991.
531. Yakıt, İsmail. *Yunus Emre'de Sembolizm: Çıktım Erik Dalına*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 2002.

532. Yalsızuçanlar, Sadık. *Yunus Emre'den Seçmeler*. İstanbul: Lacivert Yayıncılık Antik Dünya Klasikleri, 2009.
533. Yardım, Mehmet Nuri. *Yunus Emre Divanı: Hayatı ve Bütün Şiirleri*. İstanbul: Kahraman Yayınları, 2006.
534. ———, ed. *Yunus Emre: Seçme Şiirler*. İstanbul: Bordo Siyah, 2010.
535. Yasa, Metin. *Din Felsefesi Açısından Yunus Emre'de Aşk, Yaratılış, Kendi Olma*. Ankara: Ankara Okulları Yayınları, 2008.
536. Yaşar, Selâhaddin. *Duru Dilli Hak Aşığı Yunus Emre*. İstanbul: Yeni Asya Neşriyat, 2011.
537. ———. *Yunus Emre: Hayatı, Sanatı, Tefekkürü*. İstanbul: Yeni Asya Neşriyat, 1991.
538. Yavaşlı, Aydoğan. *Ben Yunus Emre- Ünlü Türk Düşünürleri Dizisi*. İstanbul: Bulut Yayınları, 2010.
539. Yenice, Âdem. *Bir Gönül Üstadı Yunus Emre*. İstanbul, 2011.
540. Yeşiltaş, Kevser. *Aşka Vardıktan Sonra Kanadı Kim Arar: Yunus Emre*. İstanbul: Sınır Ötesi Yayınları, 2014.
541. Yıldırım, Halil İbrahim. *Yunus Emre*. Mersin: Gökyeşil, 2006.
542. ———. *Yunus Emre*. Tarsus: Tarsus Belediyesi, 2013.
543. Yıldırım, Yusuf. *Risâletü'n-Nushiyye ve Divân-ı Yunus Emre*. Karaman: Karaman Belediyesi, 2014.
544. ———. *Risâletü'n-Nushiyye ve Divan-ı Yunus Emre Karaman Nüshası*. Eskişehir Turizm ve Tanıtma Derneği Yayını 1. İstanbul: Eskişehir Turizm ve Tanıtma Derneği, 2017.
545. ———. *Yunus Emre: Bilgiler- Belgeler*. Karaman: Karaman Valiliği, 2012.
546. Yıldız, Alim. *Yunus Emre*. İstanbul: Ketebe Yayınları, 2018.
547. Yıldız, Mehmet. *Aşkın Med Hâli: Yunus Emre*. Konya: Morena Yayınevi, 2020.
548. Yılmaz, Ercan, Fahri Tuna, ve Hüseyin Yorulmaz, ed. *Yunus Emre Kitabı*. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
549. Yılmaz, Faruk. *Yunus Emre: Hayatı- Düşüncesi- Etkisi*. İstanbul: Marifet Yayınları, 1992.
550. ———. *Yunus Emre ve Tasavvuf Felsefesi*. Ankara: Berikan Yayınevi, 2011.
551. Yılmaz, Gülendam, Enver Yavuz, ve Zeliha Yarkin. *Yunus İçin*. Konya: Arı Ofset, 1991.
552. Yılmazçelik, Cansu, ed. *Yunus Emre: Seçme Şiirler*. İstanbul: Alkım Yayınevi, 2009.
553. Yiğit, Harun. *Duy Yunus Emre*. İstanbul: Yalçın Yayınları, 2003.
554. Yiğit, Hasan, ve Murat Sevinç. *Yunus Emre*. İstanbul: Maviçatı Yayınları, 2017.
555. Yorgancı, Orhan, ed. *Yunus Emre- Anadolu Âşıkları Dizisi*. İstanbul: Anonim Yayıncılık, 2013.
556. Yorulmaz, Hüseyin. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: Metropol Yayıncılık, 2006.
557. *Yunus Emre*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
558. *Yunus Emre*. İstanbul: Serhat Yayınları, 1997.
559. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. Gönül Yayıncılık, 2015.
560. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: Beyan Yayınları, 2016.
561. *Yunus Emre Divanı: Giriş- İnceleme- Tenkitli Metin- Sözlüklü- Tıpkıbasım*. Erzurum: Fenomen Yayınları, 2007.
562. *Yunus Emre Divanı: Seçmeler*. İstanbul: İstek Yayınları, 2018.

563. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: Erasmus Yayınları, 2018.
564. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. Pan Kitabevi Yayınları, 2005.
565. *Yunus Emre Eserleri*. Bakı: Şarq-Qarb, 2009.
566. *Yunus Emre, Pir Sultan Abdal, Hacı Bektaş-ı Veli*. İstanbul: Ehl-i Beyt Vakfı, 1998.
567. *Yunus Emre: Seçilmiş Şiirleri (Türkçe-Farsça)*. Tabriz (Tebriz): Muesseseyi Ferhengi Mantakai, 2008.
568. *Yunus Emre ve Türk Dili Sempozyumları Konuşma Metinleri*. Haz. Karaman Valiliği. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınlar Dairesi Bşk, 1993.
569. *Yunus Emre Sempozyumu: Bildiriler: 2 Mayıs 1991*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1992.
570. *Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri: 15-16 Ekim 1991*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi; İstanbul Türk Kültürüne Hizmet Vakfı, 1991.
571. *Yunus Emre Şiirleri*. Ankara: Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 1991.
572. *Yunus Emre ve Sevgi Yılı*. Ankara: Ankara Devlet Opera ve Balesi, 1991.
573. *Yunus Emre ve Türk Dili Sempozyumları Konuşma Metinleri*. Kültür Bakanlığı Yayınlar Dairesi Başkanlığı Başvuru Kitapları Dizisi. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1993.
574. *Yunus Emre: Yaşadığı Dönem, Kişiliği ve Yaşamı*. İstanbul: Akpınar, 1999.
575. *Yunus Emre'den Seçme Şiirler*. İstanbul: Fide Yayınları, 2008.
576. Yüce, Hasan Hüseyin. *Derviş Yunus Emre*. İstanbul: Yedinci Kitap, 2011.
577. Yüksel, Aysel. *Yunus Emre Divanı'ndan Seçmeler*. İstanbul: Damla Yayınevi, 2006.
578. Yüksel, Murat. *Yunus Emre'de İslam Tasavvuf ve Ahlakı*. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, 1991.
579. Zengin, H. Salih. *Şiirimizin Süt Dişi: Yunus Emre*. İstanbul: Vak Vak Yayınları, 2020.
580. Zeyrek, Yunus. *Yunus'a Doğru*. Eskişehir: Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2013.
581. Zubcevic, Tadzida, ed. *Yunus Emre*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1994.
582. ———, ed. *Yunus Emre: İzçbrane Pjesme*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1994.
583. Zubcevic-Hafiz, Tadzida, ed. *Junus Emre*. Kültür Bakanlığı Yayınları. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1993.
584. ———. *Junus Emre: İzabrane Pjesme*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1993.
585. *13 Mayıs 2001 Türk Dil Bayramı ve Yunus Emre'yi Anma Etkinlikleri Gençliğin Gözüyle Türk Dili ve Yunus Emre*. Haz. Karaman Valiliği. Karaman: Karaman Valiliği İl Kültür Müdürlüğü, 2001.
586. *13 Mayıs 2002 Türk Dil Bayramı ve Yunus Emre'yi Anma Etkinlikleri, Gençliğin Gözüyle Türk Dili ve Yunus Emre*. Haz. Karaman Valiliği. Karaman: Karaman Valiliği İl Kültür Müdürlüğü, 2002.
587. *13 Mayıs 2003 Türk Dil Bayramı ve Yunus Emre'yi Anma Etkinlikleri, 13 Mayıs 2003, Gençliğin Gözüyle Türk Dili ve Yunus Emre*. Haz. Karaman Valiliği. Karaman: Karaman Valiliği İl Kültür Müdürlüğü, 2003.
588. *13 Mayıs 2004 Türk Dil Bayramı ve Yunus Emre'yi Anma Etkinlikleri*. Haz. Karaman Valiliği.

- Karaman: Karaman Valiliği İl Kültür Müdürlüğü, 2004.
589. *1991 Yunus Emre Sevgi Yılı ve Diğer Kültürel Faaliyetler Programı*. Haz. Isparta Valiliği İl Kültür Müdürlüğü. Isparta: Kültür Bakanlığı, 1992.
590. *1991 Yunus Emre Sevgi Yılı Sevgi Karikatürleri*. Haz. İstanbul Büyükşehir Belediyesi. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Dairesi Başkanlığı Karikatür ve Mizah Müzesi, 1991.
591. *454. Manisa Geleneksel Mesir Şenlikleri: 1. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu, 20-24 Nisan 1994 Manisa*. Ankara: Turizm Geliştirme Vakfı, 1995.

B-Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri

1. Abbasoğulları, Gülcan. “Divan Edebiyatında Su İmgesi ve Muhtelif Tezahürleri (Yunus Emre, Fuzuli, Nabi ve Şeyh Galib Örneği)”. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2017.
2. Açıklı, Fatih. “Yunus Emre’nin Eserlerinde Değerler Eğitimi Unsurları”. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.
3. Akbaş Aslanoğlu, Gamze. “Arzunun Üçgeninde Bir Ben Vardır Bende Benden İçeri”. Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
4. Akdemir, Yaşar. “Yunus Emre’de Türkçe”. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
5. Aksoy Arıkan, Rabia. “Talât Sait Halman’ın ‘Yunus Emre Selected Poems’ Adlı Çalışması Çerçevesinde Tasavvufi Şiirin Çevirisi”. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2020.
6. Albayrak, Kadir. “Yunus Emre Divanı’nda Toprak Unsurunun Türk Mitolojisi Açısından Değerlendirilmesi”. Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
7. Altun, Seda. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Halk Edebiyatı Unsurlarının Tahlili”. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 2020.
8. Altunsarı, Gencil. “Yunus Emre Divanı’nın Şekil Yönünden İncelenmesi”. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2004.
9. Aşkın, Fatih. “Çağdaş Türk Tiyatrosunda Yunus Emre”. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2011.
10. Babacan, Vasfî. “Yunus Emre’nin Risaletün Nushiyye’si ve Divanı (Giriş-İnceleme-Metin-Dizin)”. Yüksek Lisans Tezi, 2013.
11. Bayram, Kübra. “Yunus Emre Divanı’na Kelâmî Bir Bakış”. Yüksek Lisans Tezi, Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
12. Bayribey, Fulya. “Yunus Emre Perspektifinden Modern İnsan Kişiliğinin Eleştirisi”. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.
13. Bozkurt, Nazan. “Eski Anadolu Türkçesinde Fiil Çekim Ekleri (Risaletü’n-Nushiye ve Kitabı Evsaf-ı Mesacidü’ş-Şerife’de)”. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
14. Bozkuş, Sultan. “Yunus Emre’nin Şahıslar Dünyası”. Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1997.

15. Cesur, Hasan Hüseyin. “Yunus Emre Divanı’ndaki Deyimlerin Yapı ve Anlam Bakımından İncelenmesi”. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010.
16. Çelik, Serdar. “Sözleri Yunus Emre’ye Ait Segâh Makamında Bestelenmiş İlähî Formundaki Eserlerin Müzikal Analizi”. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010.
17. Çetin, Fatma Nur. “Yunus Emre’de ‘Dirlik’ Düşüncesi”. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
18. Çukurlu, Talip. “Yunus Emre Dîvânı’nda Teşbih”. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010.
19. Dağ, Şeyma. “Yunus Emre Felsefesiyle Öğretmenlerin Öz Denetimi”. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2018.
20. Dalkılıç, Bayram. “Yunus Emre’de Allah, Alem, İnsan Münasebeti”. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1992.
21. Dilbas, Ebru. “Eski Anadolu Türkçesi Metinlerinde Ölüm (13.- 14. yy)”. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
22. Dinçoğuz, Emre Cihat. “XIII. yy. da Anadolu Selçuklu Devletinde Öne Çıkan Bazı Sûfi Şahsiyetler ve Anadolu’nun İslamlaşma Sürecine Katkıları”. Yüksek Lisans Tezi, Bingöl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2020.
23. Durmaz, Canan. “Yunus Emre Divanı’nda ve Risâletü’n-Nushiyye’de Kelime Grupları ve Söz Varlığı”. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008.
24. Dursun, Elif. “Din Felsefesi Açısından Yunus Emre’de Tanrı ve İnsan”. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.
25. Ekici, Sadeddin. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Mânevi Unsurlara Dayalı Mazmunlar”. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996.
26. Ergin, Fatih. “Din Psikolojisi Açısından Yunus Emre’de Allah İnancı ve Din Duygusu”. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.
27. Erkmen, Ayten. “Yunus Emre’nin Hayatını Konu Alan Biyografik Romanlar”. Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2014.
28. Ersöz, Derya. “Ahmet Yesevi, Hakim Ata ve Yunus Emre’de Tanrı Tasarımı”. Ege Üniversitesi, Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü, 2021.
29. Ertunç, Refika. “Yunus Emre’nin Risâletü’n-Nushiyye’sindeki Ahlaki Değerler”. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2016.
30. Görmek, Ali Emrah. “Mevlâna ve Yunus Emre’nin aşk Felsefelerinin Mukayesesi (Mesnevî ve Yunus Emre Divanı’nda)”. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Mevlana Araştırmaları Enstitüsü, 2019.
31. Görmüş, Yudum. “Yunus Emre Divanı’nın Kelime Dünyası”. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2003.
32. Güzelgün, Müzeyyen. “Yunus Emre ve Angelus Silesius’da Kozmik Evrensel Bilinç”. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1996.
33. Jafarova, Farida. “14. yüzyıl Divan Şiirinde Harf, Rakam ve Sayı Simgeleri (Ahmedî, Yunus Emre, Nesîmî, Kadı Burhâneddin)”. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2020.
34. Karadağ, Nazım. “Yunus Emre’nin Karizmatik Şahsiyetinde Din ve Toplum Anlayışı”. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2016.

35. Karakoç, Engin. “Yunus Emre Hakkında Yazılmış Kitaplarla İlgili Açıklamalı Bibliyografya Denemesi (1928 - 2016)”. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2017.
36. Kavaklıçeşme Kotan, Hüsnâ. “Yunus Emre Divanının Söz Dizimi”. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015.
37. Kayaer, Aydın. “Yunus Emre’nin Dünyasında İnsan-Allah İlişkisi”. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010.
38. Kızır Taştan, Esra. “Yunus Emre’de İnsan Algısı”. Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 2019.
39. Kurt, Serpil. “Yunus Emre Konulu Romanlarda Türk Halk Kültürü Unsurları”. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
40. Kuybu, Ebru. “Yunus Emre Divanı’nın Bursa nüshası (Giriş-Metin-Dil İncelemesi-Dizin)”. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015.
41. Oğraş, Yusuf Sinan. “Yunus Emre’nin Eserlerinde Sıfat Fiil Ekleri”. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.
42. Özdilek, Erkan. “Söz Sanatına; Özgün Baskiresim Sanatı ile Yorumlar (Yunus Emre)”. Sanatta Yeterlik Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.
43. Öztürk, Ebru. “Yunus Emre’nin Eserlerindeki Eğitsel İletilerin Tespiti”. Yüksek Lisans Tezi, Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
44. Pür, İlyas. “Yunus Emre’de Dinî Hayatın Psikolojisi”. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008.
45. Sert, Talha. “Ahmet Yesevî’nin Hikmetleri ile Yunus Emre Divânı’nın Hayatın Geçiş Dönemleri Açısından Karşılaştırılmalı Olarak İncelenmesi”. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.
46. Sınır, İsmail. “Hasan Ferit Alnar’ın Makamlardaki Armoni Anlayışı (10 Yunus Emre İlahisi ve Kanun Konçertosunda H.F. Alnar’ın Makamlar İçin Uyguladığı Armoninin Araştırılması)”. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006.
47. Suliman, Ozaj. “XIII. Yüzyılda Anadolu’da Din Eğitimi: Yunus Emre Örneği”. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2011.
48. Şahin, Ali Haydar. “Tasavvuf Kültürünün Recep Bilginer’in ‘Yunus Emre’ Oyununda Yunus Karakterine Yansımaları”. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2017.
49. Şenocak, Reyhan. “Kötülük Problemi: Yunus Emre Örneği”. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
50. Şenyurt, Aytül. “Yunus Emre’nin Risaletü’n-Nushiyye Mesnevisi’nin Grameri”. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.
51. Şimşek, Fatma Zehra. “Manevi Danışmanlık İlkeleri Bağlamında Mevlana ve Yunus Emre Düşüncesinin Değerlendirilmesi”. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
52. Taşpınar, Mustafa. “Yunus Emre ve Meister Eckhart’ta İnsan Sevgisi”. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1992.
53. Türküm, Mehmet Tevfik. “Fuzuli ve Yunus Emre Divanları’nda ‘Melâmet’ Kavramı”. Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.

54. Yalım Eren, Nilgün. “Yunus Emre Divanında Dervişlik”. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsü, 2019.
55. Yanmaz, Ömer. “Mevlânâ ve Yunus Emre’de Varlık Anlayışı”. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.
56. Yaşın, Burcu. “Yunus Emre Dîvânı’nda Anâsır-ı Erba’a”. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.
57. Yaykan, Zeynep. “İslam Sûfizmde Hz. İsa (a.s.)’ya Yaklaşım: Hz. Mevlânâ, Yunus Emre, Hacı Bektâş-ı Velî Örneği”. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.

C- Akademik Ve Edebi Makaleler

1. Abbashanlı Aliyeva, Tamilla. “Yaşayan Yunus Emre: Azerbaycan’da Düzenlenen Yaşayan Yunus Emre Uluslararası Konferansı’ndaki İlmî Makaleler Hakkında İnceleme”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 62-70.
2. ———. “Yunus Emre ve Mehmed Hüseyin Şehriyar’ın Yaratıcılığında ‘Yalan Dünya’ Kavramı”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 134-42.
3. Abdullayef, A. Zakiroğlu. “Yunus Emre ve Azerbaycan Dili”. *Türk Dili*, sy 480 (1991): 500-505.
4. Abdülkadiroğlu, Abdülkerim. “Yunus Emre Sevgi Yılı’nın Ardından”. *Erciyes Dergisi*, sy 15 (1992): 1-4.
5. Abdülvahap, Nariman. “Yunus Emre’nin Kırım’daki İzlerine Dair”. *Kardeş Kalemler* 6, sy 65 (Mayıs 2012): 68-69.
6. Açıkgöz, Ezgi Fatma. “Yunus Emre’de Aşk Olgusu”. *Çorum Belediyesi Şehir Defteri Yunus Emre Özel Sayısı*, Haziran 2021, 16-22.
7. Açıkgöz, Namık. “Toplumların Ortak Metinleri ve Yunus Emre Örneği”. *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 39-41.
8. ———. “Yunus Emre Şiirinde Namazın Şiiriyet Yönü”. İçinde Yunus Emre, editör Fatma Atay ve Ali Aygün, 57-73. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
9. ———. “Türkçe’yi Şiir Diline Yükselten Şair: Yunus Emre”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:88-97. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
10. ———. “Yunus Emre Dîvânı’nda Telmih Unsuru Olarak Şahıslar”. *Fırat Üniversitesi Dergisi: Sosyal Bilimler* V, sy 2 (1991): 1-32.
11. ———. “Yunus Emre Şiirini İnsan Merkezli Okumak”. *Bizim Külliye* 13, sy 52 (2012): 38-41.
12. ———. “Yunus Emre’de Ölüm: Genç Ölümleri veya ‘Gök Ekini Biçmek’”. *Diyanet İlmî Dergi [Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı]* XXVII, sy 1 (1991): 115-25.
13. Adaloğlu, Hasan Hüseyin. “Yunus Emre’de Vahdet-i Vücûd Düşüncesi”. İçinde *13. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Yunus Emre*, haz. Ejder Okumuş, 105-12. İstanbul: İnsan Yayınları, 2012.
14. Adullayev, E. Zakiroğlu. “Değerlendirmeler: Yunus Emre ve Azerbaycan Dili”. *Türk Dili, Dil ve Edebiyat Dergisi*, sy 480 (1991): 500-505.
15. Ağabegüm, Ayla. “Yunus Emre’yi Bir Anlayabilsek”. *Sena Dergisi*, sy 38 (Nisan 1997): 81.
16. Ağca, Mustafa. “Yunus’un Dili”. *Türk Ekini*, sy 4 (Aralık 2019): 29-34.

17. Akalın, Şükrü Haluk. “Yunus Emre ve Türkçe”. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, sy 719 (2011): 387-92.
18. Akangin, Yahya. “Yörük Değirmenleri Gibi”. *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 67-69.
19. Akar, Ali. “Türkiye Türkçesinin Kuruluşu ve Yunus Emre”. *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (Mayıs 2012): 58-62.
20. ———. “Yunus Emre’nin Türk Dili Tarihindeki Yeri Üzerine”. *Söğüt Dergisi* 2, sy 10 (Ağustos 2021): 13-24.
21. ———. “Yunus Emre Türkçe’sinin Kaynakları”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:6-15. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
22. Akarpınar, R. Bahar. “Fin Destanı Kalevala ve Yunus Emre’nin Risaletü’n Nushiyye Mesnevisinde Doğanın Dört Temel Ögesi”. *Folklor/Edebiyat* 8, sy 32 (2002): 45-56.
23. Akbaba, Sırrı. “Uygulamalı İslam (Harakani’nin İzinde Yunus’a Rehber Hoca Ahmet Yesevi Örneği)”. *Kafkas Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* IV, sy Ek-1 (2017): 65-84.
24. Akbaba, Şeref. “İki Yunus”. *Ay Vakti*, sy 56 (Mayıs 2005): 2.
25. ———. “Yol Oldur Ki Doğru Vara”. *Ay Vakti*, sy 192 (Haziran 2021): 34-36.
26. Akbal, Nurgül. “Derviş Yunus”. *Künye Edebiyat Dergisi*, sy 8 (Mart 2021): 6-8.
27. Akbalık, Esra. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde ‘Gönül’ İmgesi”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi = The Journal of International Social Research* VI, sy 26 (2013): 20-28.
28. Akbaş, A. Vahap. “Kılavuzum Yunus Emre”. *Ardıç Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 13.
29. ———. “Yunus Emre’de Şehir Algısı”. *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 87-89.
30. Akdağlı, A. Nihat. “Evensel Türk Mistiği: Yunus Emre”. *Türk Dünyası Tarih ve Kültür*, sy 209 (2004): 57-60.
31. Akdemir, Ayşegül. “‘Miskinlik’ Dairesinde ‘Devreden’ Bir Derviş: Yunus Emre”. *Turkish Studies = Türkoloji Araştırmaları: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* VII, sy 3 (2012): 97-113.
32. Akdemir, Yaşar. “Yunus Emre’de Kelime Kadrosu”. *Turkish Studies = Türkoloji Araştırmaları: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* VIII, sy 9 (2013): 429-58.
33. Akdemir, Yaşar, ve Hasan Kavruk. “Yunus Emre’de Türkçe”. *Turkish Studies = Türkoloji Araştırmaları: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* VII, sy 3 (2012): 115-25.
34. Akgündüz, Hasan. “Yunus Emre’nin Eğitimci Kişiliği”. *Türk Dünyası Araştırmaları*, sy 75 (1991): 191-200.
35. Akın, Cüneyt. “Yunus Emre’nin Risaletü’n Nushiyye’si ve Kırgız Edebiyatında Nasihat Türü Örnekleri”. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi = Journal of Language and Literature Studies*, sy 10 (2014): 209-17.
36. Akın, Hüseyin. “Yunus’dur Benim Adım”. İçinde *Yunus Emre Kitabı*, editör Ercan Yılmaz, Fahri Tuna, Hüseyin Yorulmaz, 121-31. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
37. Akkaya, Yusuf. “Bizim Yunus”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:108-18. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
38. Aksan, Doğan. “Yunus Emre’de Dil Ustalığı”. *Türk Dilleri Araştırmaları* 2 (1992): 53-68.

39. Aksoy Arıkan, Rabia. "Yunus Emre ve Tasavvuf". İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:360-72. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
40. ———. "Yunusca Çeviri". *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 1 (Aralık 2020): 99-103.
41. ———. "Kültürler Arası Çerçevesinde Yunus Emre Şiirinin Çevirilerinde Tasavvuf Terminolojisi". *Türk Dili* 70, sy 837 (Eylül 2021): 44-62.
42. Aksoy Arıkan, Rabia, ve Nezir Temür. "Talât Sait Halman'ın Yunus Emre Şiirlerinin İngilizce Çevirileri Üzerine Bir İnceleme". *Uluslararası İnsan Çalışmaları Dergisi* 2, sy 4 (27 Aralık 2019): 148-61.
43. Aksoy, Ümit. "Yunus'tan Geriye Kalanlar İçin Bir Envanter". *Nihayet Dergisi*, sy 80 (Ağustos 2021).
44. Akşit, Mirpenç. "Yunus Emre'de Aşk Felsefesi". İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:285-301. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
45. Aktaş, Hasan. "Behçet Necatigil'de Sahipsiz Gölgenin Sahibi Yunus Emre". İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:108-19. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
46. Akter, Safa. "Yunus Emre Yılı". *TÜRSAB Dergisi*, sy 106 (1991): 40-41.
47. Akyener, Oğuzhan. "Dilden Dine Uzanan Köprü: Yunus Emre". *Yerli Düşünce Dergisi*, sy 77 (Mayıs 2021): 76-80.
48. Akyüz, Metin. "Karşılaştırmalı Edebiyat Açısından Necip Fazıl'ın 'Yunus Emre' Tiyatrosu ile Nihat Asyalı'nın 'Yunus Diye Göründüm' Tiyatrosunun İncelenmesi". *Ana Dili Eğitimi Dergisi* 5, sy 4 (2017): 880-87.
49. Akyüz Öztokmak, Çiğdem. "Eş Benlik Perspektifinden Yunus Emre'yi Okumak: Bir Ben Vardır Bende Benden İçeri". *Erdem*, sy 79 (21 Aralık 2020): 21-40.
50. Alagöz, Ebru. "2009-2010 Eğitim-Öğretim Yılı Ortaöğretim Dil ve Anlatım Ders Kitaplarında Yunus Emre'nin Yer Alması". *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 34-37.
51. Albayrak, Nurettin. "Gönül Çalab'ın Tahtı Açıklamalı Yunus Emre Sözlüğü'ne Saldırı". *Türk Dili*, Nisan 2015, 94-101.
52. Alkan, Ahmet Turan. "Yunus Emre Modern mi?" *Türk Edebiyatı*, sy 480 (2012): 12-13.
53. Alkan, Erdoğan. "Yunus Emre'den Âşık Veysel'e Halk Şiiri". *Vartlık*, sy 1086 (Mart 1998): 24.
54. Alper, Nuray. "Bilmeyen Ne Bilsin Bizi". *Künye Edebiyat Dergisi*, sy 8 (Mart 2021): 4-5.
55. Alptekin, Turan. "Alevi Bektaşî Edebiyatında Yunus Emre". İçinde *Yunus Emre*, editör Ahmet Yaşar Ocak, 305-37. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 2012.
56. ———. "Gölpınarlı ve Yunus Emre". İçinde *Abdülbaki Gölpınarlı*, 53-80. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 2013.
57. ———. "Üç Yunus: Yunus Emre - Aşık Yunus - Bizim Yunus". İçinde *Yunus Emre*, editör Ahmet Yaşar Ocak, 143-82. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 2012.
58. ———. "Yunus Emre Divanı ve Risaletü'n-Nushiyye'si". İçinde *Yunus Emre*, editör Ahmet Yaşar Ocak, 229-59. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 2012.

59. ———. “Yunus Emre’yi Yeniden Değerlendirme”. *Hürriyet Gösteri*, sy 124 (1991): 29-30.
60. Altınok, Baki Yaşa. “Yunus Emre ve Yaşadığı Döneme Ait Bazı Vesikalar”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:19-31. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
61. Altun, Kudret. “Yunus ve Biz”. *Mili Kültür Yunus Emre Özel Sayısı*, sy 80 (1991): 35.
62. Altun, Seda. “Yunus Emre Divanı’nda Sabır ve Ahlak”. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi* 7, sy 3 (30 Eylül 2020): 1673-94.
63. ———. “Yunus Emre Divanı’nda Sabır ve Ahlak”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 4 (2021): 27-39.
64. Altunan, Sema. “Hümanizmin Tarihsel Gerçeği ve Yunus Emre Felsefesi”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 90-92.
65. Altunay, Korhan. “Bendeki Yunus”. *Ardıç Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 49.
66. Alvan, Türkan. “Aşık Yunus’un Derli Dolabı”. *Söğüt Dergisi* 2, sy 10 (Ağustos 2021): 24-28.
67. Andı, M. Fatih. “Modern Türk Şiirinin Yunus Emreleri”. *Türk Edebiyatı*, sy 460 (2012): 54-57.
68. Araz, Nezihe. “Yunus Emre’nin Çağrısı: Sevelim-Sevilelim”. *Milli Kültür*, sy 80 (1991): 7-14.
69. Arıcı, Ali Fuat. “Yunus Emre: Bir Medeniyet Şairi -Yunus Emre ve Türkçe Yılı Münasebetiyle-”. *Türk Yurdu*, sy 405 (2021): 78-83.
70. Arıç, Pınar Dilara. “Yunus Emre Divanı’nda ‘Can’ Kelimesi Üzerine”. *Dede Korkut Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi* 3, sy 5 (01 Ekim 2013): 501-14.
71. Arifoğlu, Yunus. “Çıktım Erik Dalına: Bir Şiir Üç Şerh”. *Kurşunlu Dergisi*, sy 1 (Ağustos 2021): 30-33.
72. ———. “Mürşid ve Mürid”. *Muhit Dergisi*, sy 17 (Mayıs 2021): 102-4.
73. ———. “Yunus Emre’yi Arayış: ‘Bir sinek bir kartalı yere vurdu yalan değil gerçektir ben de gördüm tozunu’”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 48-52.
74. Armutlu, Sadık. “Yunus’ta Tanıma Sığmayan Aşk ve Bu Aşkın İki Boyutu”. *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 126-31.
75. Arpacı, Elif. “Anadolu’nun Gönül Dili Yunus Emre Bir Mustafa Özçelik Kitabı”. *Edebice Dergisi*, sy 27 (Yaz 2021): 48-50.
76. Arslan, Mehmet. “Yunus’un Kuş Dili Destanı”. *Yedi İklim* 4, sy 31 (Ekim 1992): 14.
77. Arslanoğlu, İbrahim. “Yunus Emre’nin Felsefesi”. *Din Öğretimi Dergisi*, sy 34 (1992): 72-76.
78. Arvas, Abdulselam. “Aşk Şehidi Bir Derviş: Yunus Emre”. *Yerli Düşünce Dergisi*, sy 77 (Mayıs 2021): 56-60.
79. Aslan, Bahtiyar. “Ah N’ideyim Ömrüm Seni...”. İçinde *Yunus Emre Kitabı*, editör Ercan Yılmaz, Fahri Tuna, Hüseyin Yorulmaz, 23-31. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
80. Aslan, Vaqif. “Türk Sufi Triadası - Şeyx Öhməd Yəsəvi, Yunis İmrə, İmadəddin Nəsimi”. *Ədalət*, sy 60 (Nisan 2019): 7.
81. Aslan, Zeynep. “Yunus Emre’de Derdin Kutlanması”. *Karabatak Dergisi*, sy 54 (Şubat 2021): 88-90.
82. Aşkun, İnal Cem. “Yunus Emre’den Atatürk’e Toplumsal Kişiliğimizin Temelleri”. İçinde *Jale Bayсал’a Armağan*, editör Hasan S. Keseroğlu, 37-43. İstanbul: Yapı Tasarım Üretim Yayınları, 1993.

83. ———. “Yunus Emre’den Atatürk’e Toplumsal Kişiliğimizin Temelleri”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 4 (2021): 49-55.
84. Atalay, Tazegül Demir. “Yunus Emre Divanı’yla Türk Dillilere Atasözü ve Deyim Öğretimi”. *Aydın Tömer Dil Dergisi* 1, sy 1 (01 Mart 2016): 81-104.
85. Ateş, İbrahim. “Yunus Emre’nin Vakıf İlkeleri İstikametindeki Düşünceleri ve Zaviyeleri ile İlgili Belgeler”. *Diyanet İlmî Dergi [Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı] XXVII*, sy 1 (1991): 127-53.
86. Atıcı Arayancan, Ayşe. “Yunus Emre Divanı’nda Türkmen Gelenekleri”. *Muhit Dergisi*, sy 17 (Mayıs 2021): 85-88.
87. ———. “Yunus Emre Zamanında Anadolu’nun Siyasi Durumuna Kısa Bakış (1220-1318)”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 202-6.
88. Atmaca, Tayyib. “Yunus Emre”. *Ardıç Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 14.
89. Avcı, Hatice. “Kibir Destanı’nın Kurani Temelleri”. İçinde *Yunus Emre (Bildiriler ve Makaleler)*, editör Erdoğan Boz, 11-17. Eskişehir: Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2013.
90. Avcı, Mahmut. “Yunus Emre’de Bir Ahlaki İlke Olarak Doğruluk”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 261-74. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
91. Avşar, İmdat. “Bir Beytine Yunus’un/ Uykular Yağma Olsun...”. *Kardeş Kalemler* 6, sy 65 (Mayıs 2012): 54-55.
92. Avşar, Ziya. “Kaosu Ruhsal ve Sosyal Düzen Dönüştürmenin Sırrı, Risâletü’n-Nushiyye”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:534. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
93. ———. “Yunus Emre’nin Erik Dalına Çıkan Dört Şarih”. *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 73-77.
94. ———. “Yunus Emre’nin Gözüyle Baş ve Can Gözü”. *Kardeş Kalemler* 6, sy 65 (Mayıs 2012): 24-29.
95. ———. “Yunus’un Ulu Nazarı”. *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 20-28.
96. Ayaydın Cebe, Günil, ve Gamze Akbaş Aslanoğlu. “Bir Ben Vardır Bende Benden İçeri’deki Üçgen Arzular Işığında Teorik ve Teolojik Evrenselliği Sorgulamak”. *Milli Folklor* 16, sy 125 (20 Mart 2020): 82-99.
97. Ayıcı, Mehmet. “İşitin ey yarenler’ Yahut Duyduğum Gördüğüm Bildiğim Yunus Emreler Hakkında”. *Türk Edebiyatı*, sy 460 (Şubat 2012): 62-63.
98. Ayçil, Ali. “Bin Tanrı İli’nde Bir Tanrı Adamı: Yunus Emre”. İçinde *Yunus Emre Kitabı*, 11-21. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
99. ———. “Bir Usanmaz Ozan İçin”. *Mostar Dergisi*, sy 7 (Eylül 2005): 16.
100. Aydın, Ertuğrul. “Yunus Emre, İnsan ve Edebiyat”. *Karabatak Dergisi*, sy 54 (Şubat 2021): 62-64.
101. Aydın, Eyyup. “Mevlânâ, Hacı Bayrâm-ı Velî, Yunus Emre ve Hacı Bektâş-ı Velî’de Hz. Peygamber Algısı”. *Toplum Bilimleri Dergisi* XI, sy 21 (2017): 183-218.
102. Aydın, İsmail. “Bizim Yunus”. *Karabatak Dergisi*, sy 54 (Şubat 2021): 84-88.
103. Aydın, Lokman. “Yunus Emre ve Güzel Türkçemiz”. *Yerli Düşünce Dergisi*, sy 77 (Mayıs 2021): 60-64.

104. Aydın, Mehmet. "Risâletü'n-Nushiyye'de Geçen 'debit-' Fiili Üzerine Bir Not". *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 4, sy 1 (27 Kasım 2014): 156-57.
105. ———. "Yunus Emre'nin Düşünce Yaşamındaki Yeri". *Çağdaş Türk Dili* 4, sy 42 (1991): 251-57.
106. Aydın, Oğuzhan. "Söz'ün Gönülü: Yunus". İçinde *Yunus Emre*, editör Fatma Atay ve Ali Aygün, 131-43. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
107. Aydın, Şadi. "Yunus Emre'nin Yirmibirinci Asra Mesajı: Sevgi, Hoşgörü ve Barış". *Ay Vakti*, sy 87 (Aralık 2007): 20.
108. Aydoğan, Mustafa. "Aşk Bir Güneşe Benzer". İçinde *Yunus Emre Kitabı*, editör Ercan Yılmaz, Fahri Tuna, Hüseyin Yorulmaz, 159-67. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
109. ———. "Sadi-i Şirazi ve Yunus Emre'de Hakikati Kavrama Yöntemleri". *Edebiyat Ortamı* 2, sy 32 (Haziran 2013): 73.
110. Aytaç, Gürsel. "Çağdaş Nesrimizde Yunus Emre". *Hürriyet Gösteri*, sy 127 (1991): 18-20.
111. Aytaç, Pakize. "Yunus Emre'de Mevlana'da Hoşgörü". *Kubbealtı Akademi Mecmuası* 26, sy 1 (Ocak 1997): 8-17.
112. Aytaç, Gıyasettin. "Yunus'u Anlamak ya da Kendi Dilinden Yunus". *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 68-73.
113. Ayvazoğlu, Beşir. "Burhan Ümit'in Yunus'u". İçinde *Yunus, Ne Hoş Demişsin Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları*, 37-45. İstanbul: Kapı Yayınları, 2014.
114. ———. "Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Yunus". İçinde *Yunus, Ne Hoş Demişsin Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları*, 27-37. İstanbul: Kapı Yayınları, 2014.
115. ———. "Gölpınarlı'nın Yunus'ları". İçinde *Yunus, Ne Hoş Demişsin Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları*, 55-63. İstanbul: Kapı Yayınları, 2014.
116. ———. "Her Dem Yeni Dirlikte' Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları". İçinde *Yunus Emre*, editör Ahmet Yaşar Ocak, 379-444. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 2012.
117. ———. "Herkes Kendine Göre Bir Yunus İcad Etti (Röportaj)". *Arka Kapak Dergisi*, sy 29 (Şubat 2018).
118. ———. "Herkesin Yunus'u Kendine Göre". *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 16-20.
119. ———. "Hümanist Yunus". İçinde *Yunus, Ne Hoş Demişsin Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları*, 111-21. İstanbul: Kapı Yayınları, 2014.
120. ———. "Köprülüzade'nin Büyük Keşfi". İçinde *Yunus, Ne Hoş Demişsin Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları*, 19-27. İstanbul: Kapı Yayınları, 2014.
121. ———. "Molla Kasım Meselesi". İçinde *Yunus, Ne Hoş Demişsin Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları*, 103-11. İstanbul: Kapı Yayınları, 2014.
122. ———. "Muhafazakarların Yunus'u". İçinde *Yunus, Ne Hoş Demişsin Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları*, 121-35. İstanbul: Kapı Yayınları, 2014.
123. ———. "Ressam ve Hattatların Yunus'u". İçinde *Yunus, Ne Hoş Demişsin Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları*, 169-83. İstanbul: Kapı Yayınları, 2014.
124. ———. "Roman Kahramanı Yunus". İçinde *Yunus, Ne Hoş Demişsin Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları*, 135-45. İstanbul: Kapı Yayınları, 2014.

125. ———. “Sarıköy mü, Karaman mı?” İçinde *Yunus, Ne Hoş Demişsin Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları*, 75-85. İstanbul: Kapı Yayınları, 2014.
126. ———. “Şairlere Göre Yunus”. İçinde *Yunus, Ne Hoş Demişsin Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları*, 145-57. İstanbul: Kapı Yayınları, 2014.
127. ———. “Tiyatro ve Sinemada Yunus”. İçinde *Yunus, Ne Hoş Demişsin Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları*, 157-69. İstanbul: Kapı Yayınları, 2014.
128. ———. “Yunus Emre”. *Denizin Sesi* 16, sy 87 (1991): 39-42.
129. ———. “Yunus Emre, Adnan Saygun ve Oratoryo”. *Türk Edebiyatı*, sy 460 (Şubat 2012): 71-75.
130. ———. “Yunus Emre Romantizmi I-II”. İçinde *Yunus, Ne Hoş Demişsin Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları*, 85-103. İstanbul: Kapı Yayınları, 2014.
131. Babacan, Vasfı. “Yunus Emre Metinlerinde Sayılar”. *TÜRÜK Uluslararası Dil Edebiyat ve Halk Bilimi Araştırmaları Dergisi* 1, sy 15 (27 Aralık 2018): 270-204.
132. ———. “Yunus Emre Metinlerinde Sayılar”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:467-502. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
133. Bahadır, Tuba. “Yunus Emre Dîvânında Dost ve Dostluk”. *The Journal of International Civilization Studies (INCISS) = Uluslararası Medeniyet Çalışmaları Dergisi*, sy 1 (2016): 89-108.
134. Bahar, Mahmut. “Yunusçasına”. *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 100-101.
135. Bal, Ali. “Yunus Bundan Beridir”. *Çorum Belediyesi Şehir Defteri Yunus Emre Özel Sayısı*, Haziran 2021, 32-33.
136. Bal, Hüseyin. “Yunus Emre Tasavvuf-Hümanizm”. *Pir Sultan Abdal Kültür Sanat Dergisi*, sy 32 (Mayıs 1999): 59.
137. Balivet, Michel, ve Perihan Yalçın. “Hacı Bektaş ve Yunus Emre ya da Türk Ortaçağı Evrenselleşmesi”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, sy 55 (2010): 149-60.
138. Ballı, Mehmet. “Hangisi Bizim Yunus?” *Halk Edebiyatı Dergisi*, sy 17 (Nisan 2017): 60-62.
139. Baltacıoğlu, İsmail Hakkı. “Yunus Emre'nin Estetik Sırları”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 4 (2021): 59-67.
140. Baran, İbrahim. “Sözü Devri-i Zaman İçinde Tükenmeyen Bir Derviş Yunus Emre”. *Dilhane Dergisi*, sy 40 (Nisan 2021): 55-56.
141. Bars, Mehmet Emin. “Neden Bizim Yunus?” İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:62-86. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
142. ———. “Yunus Emre’de Ahiret İnancı”. *Asos Journal: The Journal of Academic Social Science* V, sy 42 (2017): 244-59.
143. ———. “Yunus Emre’de Sonsuzluğa Açılan Kapı: Ölüm”. İçinde *Yunus Emre*, editör Fatma Atay ve Ali Aygün, 143-57. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
144. ———. “Yunus Emre’de İmanın Esasları”. *International Journal of Language Academy* IV, sy 4 (2016): 219-41.
145. ———. “Yunus Emre’de Peygamberlere Yapılan Göndergeler”. *Tarih Okulu Dergisi (TOD) = Journal of History School (JOHS) [Tarih Okulu]*, sy 28 (2016): 719-44.
146. ———. “Yunus Emre’nin Deyişlerinde İslam’ın Şartları”. *Asos Journal: The Journal of Academic Social Science* IV, sy 33 (2016): 286-305.

147. ———. “Yunus Emre’nin Deyişlerindeki Halk Edebiyatı Unsurları Üzerine Bir Değerlendirme”. *TEKE: Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi = International Journal of Turkish Literature Culture Education* VI, sy 2 (2017): 1080-1104.
148. Bars, Mehmet Emin, ve Yılmaz Irmak. “Tasavvuf ve Halk İnancı Işığında Yunus Emre’de Toprak İmgesi”. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 9, sy 18 (21 Ekim 2019): 1199-1212.
149. Basat, Orhan. “Gotigo’ya Giden Yolda Yunus Emre’de Akıl Tasarımı”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:344-60. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
150. ———. “Yunus’ta Gönül Muhafazası”. *21. Yüzyılda Eğitim Ve Toplum Eğitim Bilimleri Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi* 7, sy 20 (15 Ağustos 2018): 651-63.
151. Başgöz, İlhan. “Yunus Emre’de Halk Edebiyatı ve Toplumun Hikayesi”. *Bilim ve Ütopya* 14, sy 162 (2007): 5-10.
152. Başkal, Zekeriya. “Avrupa Merkezci (Eurocentric) Yaklaşımın Türkoloji Çalışmalarına Yansımaları: Yunus Emre Örneği”. *İlmi Araştırmalar*, sy 18 (17 Şubat 2014): 17-24.
153. ———. “İki Tarihi Roamnın Alışkanlıkları Kırma Kuramı (Defamiliarization) Çerçevesinde İncelenmesi: Benim Adım Yunus Emre, Bir Ben vardır Bende Benden İçeri”. *İlmi Araştırmalar*, sy 20 (Güz 2005): 57-66.
154. ———. “Yunus Emre Hakkında İngilizce Eserler”. *Türk Edebiyatı*, sy 460 (2012): 68-70.
155. Bayak, Cemal. “Yunus Emre ve Eğirdir’li Şeyh Muhammed Çelebi Dîvânları Örneğinde Tasavvufî Türk Şiirinde Ortak Düşünce Yapılarının Tespiti Denemesi”. *Turkish Studies = Türkoloji Araştırmaları: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* X, sy 12 (2015): 85-103.
156. Baykal, Nurulhude. “Müslümanlar Yunus Emre’yi Okuyabilir mi?: Yunus’un Şiirlerini Sınıflandırma Sorunu”. *Kelam Araştırmaları Dergisi [Kader]* X, sy 1 (2012): 177-90.
157. Baykara, Tuncer. “Sufi ve Çevre: Yunus Emre Anadolu’sunda Siyasal ve Toplumsal Ortam”. İçinde *Yunus Emre*, editör Ahmet Yaşar Ocak, 15-43. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 2012.
158. Bayraktar, Mehmet. “Yunus Emre”. İçinde *Doğu’dan Batı’ya Düşüncenin Serüveni: Osmanlı’da Felsefe ve Akli Düşünce*, editör Ahmet Hamdi Furat, VIII:111-31. İstanbul: İnsan Yayınları, 2015.
159. Bayraktar, Fulya. “Etik ve Metafizik Bağlanma: Yunus Emre Örneği”. *Türk Yurdu*, sy 348 (2016).
160. Bayraktar, Levent. “Albert Camus ve Yunus Emre’de Absurd Kavramı”. *Felsefe Dünyası*, sy 31 (Ocak 2000): 81-102.
161. ———. “Yunus Emre ve Medeniyet Değerleri”. İçinde *Yunus Emre*, editör Fatma Atay ve Ali Aygün, 25-41. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
162. ———. “Her Dem Yunus Emre”. *Referans* 3, sy 24 (2015): 41-42.
163. ———. “Yunus’un Güncelliği”. *Heceöykü* 12, sy 72 (2015): 192-95.
164. Bayraktar, Levent, Nevzat Köseoğlu, Hasan Onat, ve Mustafa Tatçı. “Önceki Gelenlerin Sonuncusu, Sonraki Gelenlerin İliki: Yunus Emre Söyleşi”. *Türk Yurdu*, sy 297 (2012).
165. Bayram, Mikâil. “Yunus Emre’nin Tasavvufî Meşrebi ‘Cemal-Perestlik’”. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sy 1 (1992): 185-96.

166. Bayram, Yavuz. "Eğitsel ve Estetik Bir Güldeste Örneği Olarak Yunus Emre Divanı". İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:353-76. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
167. ———. "Yunus Emre'yi An/la/t/mak". *Edebice Dergisi*, sy 27 (Yaz 2021): 32-36.
168. Bekçi, Emrah. "Yunus Emre'ye Uluslararası Bakış (Dün -Bugün-Yarın)". *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 126-34.
169. Benli, Yusuf. "Yunus Emre'nin Kutlu Kopuzu". *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 1 (Aralık 2020): 43-51.
170. Berberler, Ahmet. "Yunus Emre ve Değerler Eğitimi". *Kurşunlu Dergisi*, sy 1 (Ağustos 2021): 45-49.
171. Bergil, Mehmet Suat. "Hint Düşüncesinin Türk Düşüncesine Etkisi: Bilge Kağan, Balasagunlu Yusuf, Yunus Emre". *Bilim ve Ütopya*, sy 69 (2000): 34-37.
172. Beyazyüz, Murat. "Yunus Emre'yi Büyük Yapan Nedir?". *Türkiye Günlüğü*, sy 137 (2019): 56-63.
173. Beymak, Ethem. "Balkan Türk Halkı Edebiyatında Yunus Emre Etkisi". *Bay Kültür ve Sanat Dergisi*, sy 26 (1998): 6-7.
174. Beyribey, F. Arzu. "Yunus Emre Perspektifinden Modern İnsan Kişiliğinin Eleştirisi". *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 146-52.
175. Bilgin, A. Azmi. "Yunus Emre'de Sözün Gücü". İçinde *Vakıf İnsan Prof. Dr. Hikmet Özdemir Armağanı*, editör Üzeyir Aslan ve Hasan Taş, 215-24. İstanbul: Kriter Yayınları, 2019.
176. Bilgin, Büşra. "Toplumsal Çözülmeye Çözüm Denemesi: Yunus Emre Örneği". *Tasavvur / Tekirdağ İlahiyat Dergisi* 7, sy 1 (30 Haziran 2021): 39-61.
177. Bilgin Topçu, Ümmühan. "Yunus Örneğinde Kahramanı Ete Kemiğe Bütündürmek". *Journal of Turkish Studies* 8, sy 1 (2013): 2617-31.
178. Bilginer, Recep. "Çağdaşımız Yunus Emre". *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, sy 480 (1991): 406-17.
179. Binnatova, Almaz, ve Ali Akbaş. "Gönlüm Aşk İle Dolu Bir Aşıka Hayran...Yunus'u Okurken". *Kardeş Kalemler* 6, sy 65 (Mayıs 2012): 19-23.
180. Biray, Nergis. "Akıt Ülimciulu ve Yunus Emre'nin Şiirlerinde Öbür Dünya ve Ölüm Teması". *Kardeş Kalemler* 6, sy 13 (Ocak 2008): 76-85.
181. ———. "Yunus Emre ve Mahtumkulu'nun Şiirlerinde Ölüm Teması". *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 81-90.
182. Birgören, Hamdi. "Yunus Emre ve Tasavvuf". *Diyanet İlmî Dergi [Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı]* XXIX, sy 3 (1993): 75-84.
183. Birnbaum, Eleazar. "Osmanlı ve Azeri Unsurlarını İçeren Batı Türk Edebiyatı: Fuzûli, Bakî, Yunus Emre". İçinde *Osmanlı Divan Şiiri Üzerine Metinler*, editör Mehmet Kalpaklı, çeviren Bayram Bayram, 220-23. İstanbul: YKY, 1999.
184. Bolat, Ömer. "Anadolu'nun Mayası: Yunus Emre". *Kırmızı Beyaz Dergisi*, sy 16 (2013): 1.
185. Bolay, Süleyman Hayri. "Yunus Emre'nin Tanrı'ısı İnsan mıdır?". *Tabula Rasa: Felsefe ve Teoloji*, sy 23 (01 Mayıs 2008): 5-35.
186. Boz, Erdoğan. "Necip Fazıl'ın 'Yunus Emre' Şiir Üzerinde Söz Eylem Çözümlemesi". *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, sy 737 (2013): 111-16.

187. ———. “Yunus Emre Bize Ne söylemek İstedi?” *Yerli Düşünce Dergisi*, sy 77 (Mayıs 2021): 40-44.
188. ———. “Yunus Emre’de ‘Söz’ün Önemine Dair”. *Türk Dili* 70, sy 837 (Eylül 2021): 7-14.
189. ———. “Risâletü’n Nushiyye’de Kıskançlık, Cimrilik ve Cömertlik”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:430-47. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
190. ———. “Risaletü’n Nushiyye’de Akla Biçilen Rol”. İçinde *Yunus Emre (Bildiriler ve Makaleler)*, editör Erdoğan Boz, 19-34. Eskişehir: Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2014.
191. ———. “XV. Yüzyıl Mustasavvıfı Yusuf Hakiki’nin Bir Gazelinde Yunus ve Tabduk”. *Ardıç*, sy 4 (2006): 25.
192. ———. “Yunus Emre Divanı’nın Bağlamsal Sözlüğü ve Dizini Üzerine Bir Deneme”. İçinde *Sözlük Bilimi Yazıları I*, 173-78. Ankara: Gazi Kitabevi, 2011.
193. ———. “Yunus Emre Divanı’nın Dili (Bir Alıntısı Ögesi Olan Tamlamalar Açısından Bakış)”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 96-100.
194. Bozkurt, Muhsin. “Yunus Emre’nin Hayatı ve Hayata Bakışı”. *İslami Edebiyat* 3, sy 14 (Aralık1991): 28.
195. Bozkuş, Sıddıka Zeynep. “Yunus’tan Payemize Kalan”. *Lamure Dergisi*, sy 14-15 (Temmuz 2021): 19.
196. Buran, Ahmet. “Anadolu Ağızlarında Yaşayan Yunus”. *Mili Kültür Yunus Emre Özel Sayısı*, sy 80 (Ocak 1991): 89-92.
197. Burmaoğlu, Hamit. “Yunus Emre’nin Erzurum’daki Makamı”. *Yedi İklim* 5, sy 42 (1993): 99-100.
198. Büke, Himmet. “Yunus Emre Divanı’nın Vatikan Nüshası”. *Edebice Dergisi*, sy 27 (Yaz 2021): 19-22.
199. Büyüker, Kamil. “İrfan Mektebinden Kardeşlik Sözleri-Yunus ve Mevlana’nın Diliyle-”. *Diyanet Aylık Dergi (Anadolu’nun Gönül Dili Yunus Emre Eki)*, sy 256 (Nisan 2012): 23-27.
200. Can, Mustafa. “Yunus Emre Bibliyografyası”. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, sy 4 (13 Şubat 2016): 301-19.
201. Can, Şefik. “Hazret-i Mevlânâ ve Yunus Emre”. *Altınoluk Dergisi*, sy 70 (Aralık 1991): 31.
202. Candan, İsmail. “Beşir Ayvazoğlu. Yunus Ne Hoş Demişsin -Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Yorumları-. Kapı Yayınları 2014, 240 sayfa”. *Sufi Araştırmaları* 7, sy 14 (2016): 117-20.
203. Cebe, Alptekin. “Yunus Emre Sevgi Selinde Sevgi Yılı”. *P.T.T. Dergisi*, sy 102 (1991): 20-21.
204. Cengiz, Ayşe. “Yunus Emre Bibliyografyası”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:376-95. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
205. Cengiz, Ufuk. “Yunus Dedikleri Bir İnsan Kişi”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:110-108. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
206. Ceylan, Ömür. “Dilsizler Haberini Kulaksızlar Dinleyesi”. *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 131-34.
207. ———. “Sordum Derviş Yunus’a”. *Muhit Dergisi*, sy 17 (Mayıs 2021): 76-78.
208. Cin, Ali, ve Vasfi Babacan. “Yunus Emre’nin Risaletü’n-Nushiyye’si ve Divan’ı Üzerine Yeni Bir İnceleme”. *MJH: Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi = Mediterranean Journal of Humanities* III, sy 2 (2013): 57-69.

209. Cin, Halil. "Tarihte ve Çağımızda İslâm'ı Evrenselleştiren Mevlânâ, Yunus Emre ve M. İkbâl". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sy 1 (1992): 177-84.
210. ———. "Tarihte ve Çağımızda İslam'ı Evrenselleştirenler: Mevlana Yunus Emre ve M. İkbâl". *İçinde Tarihçiliğe Adanmış Bir Ömür: Prof. Dr. Nejat Göyünç'e Armağan*, editör Hasan Bahar ve Mustafa Toker, 59-68. Konya: Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, 2013.
211. Coşgun Ovalı, Burcu. "Yunus Emre Şiirlerinde Görsel Arka Plan". *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 180-86.
212. Coşgun, Sezai. "Roman Kahramanı Olarak Yunus Emre". *Türk Edebiyatı*, sy 460 (2012): 10-11.
213. Coşkun, İbrahim. "Bir Yunus Emre Kitabı". *Yedi İklim* 25, sy 277 (Nisan 2013): 73.
214. Coşkun, Osman. "Yunus Emre Şiirlerinden Fransızca'ya Uyarlamalar Üzerine Genel Bir Değerlendirme: Yves Régnier'den Uyarlamalar". *Turkophone* 5, sy 5 (30 Aralık 2018): 38-55.
215. Cunbur, Müjgan. "Yunus Emre'de Toprak Kültürü". *Milli Kültür*, sy 80 (1991): 20-22.
216. ———. "Yunus Emre'nin Ahmet Yesevî'ye Bir Naziresi". *Türk Halk Kültürü Araştırmaları Yunus Emre Özel Sayısı*, sy 1 (1991): 1-4.
217. ———. "Yunus Emre'nin Sevgi ve Barış Dünyası". *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 36-39.
218. Çağlar, Yunus. "Yunus Emre'den Osman Yüksel'e: Sahhafların Dünyasından". *Türk Edebiyatı*, sy 428 (2009): 70-71.
219. Çakıroğlu, Tuba Onat. "Yunus Emre Divanı'nda Gönül". *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi = The Black Sea Journal of Social Science* V, sy 9 (2013): 77-85.
220. Çakmak İgalçı, Emine Elif. "Tasavvufi ve Eğitimci Kişiliğiyle Yunus Emre". *Toplum Bilimleri Dergisi*, sy 23 (2018): 78-101.
221. Çalık, Etem. "Yunus Emre ve Gönül". *Mili Kültür*, sy 80 (1991): 80-82.
222. Çalışkan, Adem. "Yunus Emre Divanı'nda Hadis-i Şerifler". *Milli Kültür*, sy 80 (1991): 106-8.
223. ———. "Yunus Emre Divanı'nda Hz. Peygamber'in Hadis-i Şerifleri". *Diyanet İlmî Dergi [Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı]* XXVIII, sy 3 (1992): 119-25.
224. ———. "Yunus Emre'nin Bir İlâhisi ve Dilbilim Açısından İncelemesi". *Tasavvuf: İlmî ve Akademik Araştırma Dergisi* V, sy 12 (2004): 137-57.
225. Çam, Mevlüt. "Yunus Emre Vakıfları". *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 93-95.
226. Çamurcu, Erhan. "Anadolu İnsanında Yunus ve Mevlana'nın İzleri". *Çorum Belediyesi Şehir Defteri Dergisi*, sy 6 (Temmuz 2021): 26-27.
227. Çamuroğlu, Reha. "Yunus Emre Heterodoks Bir Dervıştır." *Cem Dergisi*, sy 1 (Haziran 1991): 39-40.
228. Çapku, Ahmet. "Yunus Emre düşüncesinde İnsan-ı Kâmil". *Diyanet*, sy 336 (2018): 50-51.
229. Çelepi, Mehmet Surur. "Türk Mistisizm Geleneğinde Yunus Emre'nin Sırta Ermesi". *SOBBİAD: Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi [Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi]*, sy 38 (2016): 111-34.
230. Çelik, Ali. "Yunus Emre'yi Anlamak". *Ardıç Dergisi*, sy 9 (Ekim 2006): 19.
231. Çelik, Aysun. "Bülbülün Dîvânında Bülbül Olmak: Yunus Emre Dîvânı'nda 'Bülbül' İmgesi". *Yeni Türkiye* XXV, sy 106 (2019): 545-56.

232. Çelik, C. Ergun. “Yunus Emre’yle Ölümsüzleşen Türk Dili”. *Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* IX, sy 1 (2007): 83-92.
233. Çelik, Şafak. “Doğada Bir Garip Derviş”. *Karabatak Dergisi*, sy 54 (Şubat 2021): 64-70.
234. Çelik, Ünal. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Ölüm Teması”. *Karabatak Dergisi*, sy 54 (Şubat 2021): 90-94.
235. Çetin, İsmet. “13. Yüzyıldan Günümüze Yunus Emre”. *Mili Kültür*, sy 80 (1991): 60-64.
236. ———. “Yunus Emre”. *Türk Yurdu* 11, sy 45 (1991): 59.
237. Çetin, Nuran. “İslâm Tarihinde Birlikte Yaşama Ahlâkına Tasavvuf Düşüncesinin Katkısı (Hacı Bektâş-ı Velî, Mevlânâ ve Yunus Emre’den Örnekler)”. *The Journal of Academic Social Science Studies [JASSS]*, sy 36 (2015): 281-97.
238. Çetin, Nurullah. “Bacon’a Karşı Yunus Emre”. *Edebiyat Otağı*, sy 33 (2008): 1-3.
239. ———. “Çağlar Ötesinden Bugüne Seslenen Türk Kocası: Yunus Emre”. *Yerli Düşünce Dergisi*, sy 77 (Mayıs 2021): 30-34.
240. ———. “Yunus Emre’nin İnsan Sevgisi ve Hümanistliği Meselesi”. İçinde *Yunus Emre*, editör Fatma Atay ve Ali Aygün, 101-19. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
241. ———. “Bacon’a Karşı Yunus Emre”. *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 52-55.
242. ———. “Değerlendirmeler, Dr. Mustafa Tatcı, Yunus Emre Divanı I İnceleme, II Tenkitli Metin”. *Türk Dili*, sy 480 (1991): 480-82.
243. Çetinkaya, Bayram. “Ölçünlü Dil ve Yunus Emre”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 22-23.
244. Çetinkaya, Bayram Ali. “Yunus Emre Örneğinde Asya Toplumlarında Kalp ve Akıl İlişkisi”. *Bülent Ecevit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi = Journal of Theology Faculty of Bülent Ecevit University* II, sy 2 (2015): 211-17.
245. Çetinkaya, Cihan. “Ölür İse Ten Ölür Canlar Ölesi Değil”. *Dilhane Dergisi*, sy 40 (Nisan 2021): 25-26.
246. Çetişli, İsmail. “Yunus Emre’den Günümüze Uzanan Kültürel Bellekten Bir Kesit”. *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 41-50.
247. ———. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Gönül”. *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 69-74.
248. Çevirme, Hülya. “Yunus Emre’nin Bir Şiirinin Göstergibilim Açısından İncelenmesi”. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi [AÜTAED]*, sy 17 (2001): 75-80.
249. Çınar, Aliye. “Varlığın Evi Olarak Hayranlık”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:118-36. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
250. Çınar, Sevilay. “Yunus Emre: Aşık, Sanatkar, Musikişinas”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 1 (Aralık 2020): 69-79.
251. Çırpıcı, Filiz. “Bi-mekan Yunus”. *Halk Edebiyatı Dergisi*, sy 17 (Nisan 2017): 58-60.
252. Çiltaş, Süleyman. “Yunus Emre ve Alevilik Felsefesi”. *Pir Sultan Abdal Kültür Sanat Dergisi*, sy 32 (Mayıs 1999): 95.
253. Çolak, Fatma. “Yunus’a Niyaz”. İçinde *Yunus Emre Kitabı*, editör Ercan Yılmaz, Fahri Tuna, Hüseyin Yorulmaz, 115-21. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
254. Çongur, H. Rıdvan. “Sevginin Sesi”. *Diyanet Üç Aylık, Dinî, İlmî, Edebî Dergisi Yunus Emre Özel Sayısı*, sy 2 (Şubat 1991): 40.
255. Çömez, Deniz. “Erik Dalında Vahdet Arayan Şair”. *Lamure Dergisi*, sy 14-15 (Temmuz 2021): 12-14.

256. Çubukçu, İbrahim Agah. "Türk-İslam Edebiyatında Yunus Emre'nin Özellikleri". *Milli Kültür*, sy 92 (1992): 40-47.
257. ———. "Yunus Emre ve Din Felsefesi". *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 19, sy 1 (1999): 1-15.
258. Çuhadar, Cengiz. "Yunus Emre'nin Şiirlerinde Ahlaki Öğeler". İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:176-222. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
259. Çukurlu, Talip. "İlm-i Ledündür Üstadum Ol Esrarı Tuyan Benem". *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 95-96.
260. ———. "Yunus Emre Divanı'nda Gül Etrafında Oluşturulan Teşbihler". *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (Gül Özel Sayısı)*, 01 Ağustos 2013, 29-35.
261. Çürük, M. Selcan. "Çoklu Olumsuzluk Kavramı ve Türkçe'deki Çoklu Olumsuzluğa Yunus Emre Divanı Öneğinde Bir Bakış". *Dil Araştırmaları*, sy 15 (2014): 185-214.
262. Dalkılıç, Bayram. "Yunus Emre'de İnsan ve Unsurları". *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 24-27.
263. ———. "Yunus Emre'nin Allah'ın Varlığını Arayış-Buluş (Vüsul) Yolunda Gönül, Eren ve Kendini Bilmenin Rolü". *Ribat Dergisi*, sy 300 (Aralık 2007): 13.
264. Daşdemir, Özkan. "Yunus Emre Divanı'ndan Bir Şiirin Şerhi". *Turkish Studies = Türkoloji Araştırmaları: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* IV, sy 6 (2009): 62-81.
265. ———. "Yunus Emre ve Hâce Muhammed Lütfi'nin İki Şiiri Üzerinde Karşılaştırmalı Bir İnceleme". *Turkish Studies = Türkoloji Araştırmaları: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* VIII, sy 13 (2013): 729-38.
266. Datlı, Derya. "Risâletü'n-Nushiyye'nin Birleşik Fiil Örgüsü". *Journal of Turkish Studies* 10, sy 8 (01 Ocak 2015): 795-795.
267. Dayanç, Muharrem. "Yunus Emre Niçin Hala Eskimedi?" *Ardıç Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 21.
268. Dede, Behçet. "Yunus Emre'de Yaratılış Meselesi". *Milli Kültür*, sy 82 (1991): 41-42.
269. Değirmen, Asiye. "Bizim Yunus Emre". *Halk Edebiyatı Dergisi*, sy 17 (Nisan 2017): 64-66.
270. Değirmenci, Ali. "Yunus... Yunus". *Kitap Dergisi* 2, sy 61-62 (Nisan 1992): 92.
271. Demir, Hasan Basri. "Yunus'u Sırlamak". *Nihayet Dergisi*, sy 80 (Ağustos 2021).
272. Demir, Hiclal. "Değerler Eğitiminde Klasik Metinlerden Yararlanma: Bûstân ve Risâletü'n-Nushiyye". *İdil Journal of Art and Language* 5, sy 27 (30 Kasım 2016): 2027-46.
273. Demir, Recep. "'Dervişlik Dedikleri Hırka İle Taç Değil'se Nedir?' *Edebice Dergisi*, sy 27 (Yaz 2021): 38-41.
274. Demirci, Mehmet. "Ahmet Yesevi'nin Yunus Emre'ye Tesiri Olmuş mudur?" *Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi [DÜİFD]*, sy 8 (1994): 61-84.
275. ———. "Yesevi'den Yunus'a..". *Diyanet Üç Aylık, Dinî, İlmî, Edebî Dergisi Yunus Emre Özel Sayısı*, sy 33 (Eylül 1993): 29.
276. ———. "Yunus Ahlakından Çizgiler". *Diyanet Üç Aylık, Dinî, İlmî, Edebî Dergisi Yunus Emre Özel Sayısı* 27, sy 1 (Mart 1991): 77.
277. ———. "Yunus Emre Menkıbelerine Tasavvufî Yorumlar". *Kültür Dergisi*, sy 4 (2006): 18-27.

278. ———. “Yunus Emre’de Aşkın Dinamizmi”. *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, sy 3 (1991): 21-25.
279. ———. “Yunus Emre’de İnsan Sevgisi”. *Diyanet Aylık Dergi (Anadolu’nun Gönül Dili Yunus Emre Eki)*, sy 256 (Nisan 2012): 6-10.
280. ———. “Yunus Emre’de İnsan Sevgisi”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:274-85. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
281. ———. “Yunus’un Diliyle Şekilcilikten Öze Dönüş”. *Diyanet Üç Aylık, Dinî, İlmî, Edebî Dergisi Yunus Emre Özel Sayısı*, sy 8 (Ağustos 1991): 34.
282. Demirel, Serhat. “Yavlak Uzamış Bir Ağaç... Yunus’ta ‘Yaşamak’ Arzusu”. *Karabatak Dergisi*, sy 54 (Şubat 2021): 96-98.
283. Demirli, Ekrem. “Himmat ile Buğday Arasında Terk Kavramının Anlamı”. İçinde *Türkçe’nin Bülbülü: Yunus Emre*, editör İlknur Sisnelioğlu, 162-66. İstanbul: Başakşehir Belediyesi, 2016.
284. ———. “Tasavvufun ‘Tutarlılık’ Arayışında Bir Yorum Çerçevesi Olarak Vahdet-i Vücûd: Yunus Emre’de Vahdet-i Vücûd Anlayışının Yansıması Hakkında Bir Değerlendirme”. *İslâm Araştırmaları Dergisi*, sy 21 (2009): 25-50.
285. ———. “Yunus’un Şiirinde Vahdet-i Vücud Anlayışı”. *Lacivert Dergisi*, sy 78 (Nisan 2021): 16-20.
286. Demirtaş, Yavuz. “Yunus Emre ve Mûsiki”. *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi XIX*, sy 1 (2014): 59-78.
287. Deniz, Sunay. “Yunus Emre’nin Eğitimci Yönü”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:343-53. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
288. Derin, Süleyman. “The Tradition of Sulh Among the Sufis; with Special Reference to Ibn Arabi and Yunus Emre”. *Akademik Araştırmalar Dergisi = Journal of Academic Studies VII*, sy 27 (2006 2005): 1-12.
289. Deveci, Ümral. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Deniz ve Umman Metaforu”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:455-67. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
290. ———. “Yunus Emre’de Işık Oduna Yanmak”. İçinde *Yunus Emre*, editör Fatma Atay ve Ali Aygün, 119-31. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
291. Devocioğlu, Selman. “Taptuk Emre’nin Gözde Talebesi Bizim Yunus”. *Dilhane Dergisi*, sy 40 (Nisan 2021): 48-50.
292. Develi, Hayati. “Açıklamalı Yunus Emre Sözlüğü’ne Dair/Dervîş Yunus Bu Sözü Eğri Büğrü Söyleme”. *Türk Dili*, Ocak 2015, 83-94.
293. Diclehan, Şakir. “Yunus Emre’de İnsanlık Sevgisi”. *İslami Edebiyat*, sy 12 (1991): 8-13.
294. Dilçin, Cem. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Türkçe’nin Gücü”. *Türk Dili*, sy 487 (1992): 30-39.
295. Dinçer Bahadır, Şaziye. “Risaletü’n-Nushiyye’de Bağlama Bağlı Yakın Anlamlı Çiftler”. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, sy 54 (30 Temmuz 2015): 117-36.
296. Dinçer, Murat. “Bir Anadolu Sufisinin Mirası Psikolojik Perspektif: Yunus Emre Örneği”. *Spiritual Psychology and Counseling I*, sy 1 (2016): 27-45.
297. ———. “İnsanlığın Ortak Mirası: Bilgelik Yönünden Yunus Emre”. İçinde *Manevi Yönelimli Psikoterapi ve Psikolojik Danışma*, editör Halil Ekşi ve Çınar Kaya, 211-67. Kaknüs Yayınları, 2016.

298. Doğan, Ahmet. "Yunus Emre Divanı'nda İdeal İnsan". *Turkish Studies = Türkoloji Araştırmaları: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* VIII, sy 13 (2013): 829-39.
299. Doğan, D. Mehmet. "Anadolu'nun Edebi Fethi ve Yunus Emre". *Karabatak Dergisi*, sy 54 (Şubat 2021): 46-52.
300. Doğan, İzzettin. "İnsanlığın Himalayasında Bir Zirve: Yunus Emre". *Cem Dergisi*, sy 1 (Haziran 1991): 7.
301. Doğan, Mehmet. "Medeniyetlerde ve Yunus Emre'de Ölüm Dikkati". İçinde *Balkan Studies III: Living Together and Culture and Education*, III:276-88. Cyril and Methodius University, 2011.
302. Doğan, Muammer. "Yunus Emre Divanı'ndaki Söz Varlığının Aksaray İli Ağızlarındaki İzleri". *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi* 4, sy 4 (15 Aralık 2015): 1513-23.
303. Doğan, Uğur. "Yunus Emre'nin Bestelenmiş Üç Eserinin Makamsal Çözümlemesi". *Journal of Arts* 3, sy 3 (16 Ağustos 2020): 219-36.
304. Doğru, Fatih. "Yunus Emrenin Nefsıyla Savaşı". *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 50-51.
305. Doğru, Halime. "Yunus Emre'nin Sarıköy'de Bulunan Zaviyesine Ait Vakıf Kayıtları". *Anadolu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dergisi* 3, sy 2 (1991): 119-31.
306. Doksat, Mehmet Kerem. "Yunus ve Mevlâna 'Hümanist Düşünürler' miydi?" *Türkiye Günlüğü*, sy 84 (Bahar 2006).
307. Dönmez, Sadi. "Ahilerin Hocası Yunus Emre". *Kurşunlu Dergisi*, sy 1 (Ağustos 2021): 38-42.
308. Duman, Mahir. "Bizim Yunus". *Sur Dergisi*, sy 298 (Ocak 2001): 50.
309. Duran, Adnan. "Yunus'un Gök Ekini". *Kertenkele Dergisi*, sy 13 (Temmuz 2008): 80.
310. Durbilmez, Bayram. "Yunus Emre ve Muhyiddin Abdal Divanlarında Gönül". *Folklor/Edebiyat* VIII, sy 30 (2002): 205-14.
311. Durman, Nurettin. "Derviş Yunus Meseli". *Lamure Dergisi*, sy 14-15 (Temmuz 2021): 11.
312. Durmuş, Hayrettin. "Yunus'un Mesajı". *Ardıç Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 39.
313. Durmuş, Mitat. "Yunus'un Sözünden İnsanlığın Özüne Giden Yol". *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 4 (2021): 39-43.
314. Dursun, Zeki. "Bizim Yunus". *Diyanet Dergisi*, sy 269 (Mayıs 2013): 58.
315. Duru, Yusuf. "Aşk Yolunda Gönüllü Bir Sevda Eri: Yunus Emre". *Dilhane Dergisi*, sy 40 (Nisan 2021): 28-30.
316. Duymaz, Ali. "Eşik Kültürü ve Taptuk'un Eşiğindeki Yunus Emre". *Akademik Kaynak* 5, sy 10-11 (15 Aralık 2019): 1-19.
317. ———. "Malum Meçhul Yunus". İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Serisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:14-19. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
318. ———. "Bir Cönk, Kaç Yunus?" *Söğüt Dergisi* 2, sy 10 (Ağustos 2021): 28-39.
319. Ecer, A. Vehbi. "Yunus Emre Döneminde Anadolu'da Kültür Hayatı". *Kubbealtı Akademi Mecmuası* XXI, sy 3 (1992): 43-57.
320. ———. "Yunus Emre Döneminde Anadolu'da Kültür Hayatı ve Anadolu'nun Vatanlaşması". *Din Öğretimi Dergisi*, sy 36 (1992): 16-28.

321. Ege, Müzeyyen. “Der Mensch in der mystischen Lyrik von Yunus Emre ve Angelus Silesius”. İçinde *Semahat Yüksel Armağan Kitabı*, haz. Cemal Yıldız, Feruzan Gündoğar, ve Güler Mungan, 208-26. Ankara: Pegem Akademi, 2009.
322. Eglen, Mehmet Serdal. “Yunus Emre ve Meister Eckhart’ta Varlık Tasavvuru”. *Hikmet Yurdu Düşünce-Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi* IX, sy 18 (2016): 163-76.
323. Ekmekçi, Gülistan. “Yunus Emre Divanı’nda Ayet ve Hadisler”. *The Journal of Academic Social Science Studies [JASSS]*, sy 62 (2017): 255-62.
324. Emeç, Rahmi. “Eskişehir’de Yunus Emre’nin İzlerine Yolculuk”. *Varlık*, sy 1256 (2012): 22-24.
325. Emre, Ahmet. “Yunus Emre ve Rock”. *Varlık* 57, sy 1006 (1991): 16-17.
326. Emre, M. Efdal. “Yunus’umuz Emre’deki İrfâna Tasavvuf Açısından Kısa Bir Bakış”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:258-61. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
327. Emre, Yunus. “Büyük İslam Şairi Yunus Emre Hayatı, San’atı, Din Anlayışı”. *Diyanet İlmî Dergi [Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı]* XXVII, sy 1 (1991): 13-48.
328. Enginün, İnci. “Yunus Emre”. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, sy 480 (1991): 440-43.
329. Enkin, Emel. “Yunus Emre ve Türk Dili”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 42-43.
330. Eraslan, Yunus Nadir. “Necip Fazıl Kısakürek’in Yunus Emre’si”. *Edebiyat Ortamı* 2, sy 25 (Nisan 2012): 71.
331. Erdal, Ali. “Bizim Yunus-1-”. *Kardelen Dergisi*, sy 34 (Eylül 2002): 4.
332. Erdoğan, Bekir Sıtkı. “Yunus’un Ruhuna Vakıf Değiliz!” *Sur Dergisi*, sy 226 (Ocak 1995): 42.
333. Erdoğan, İsmail. “Yunus Emre’de Tasavvuf Anlayışı”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:238-58. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
334. Erdoğan, Mustafa. “Yunus Emre’nin Dünyaya ve Varlığa Bakışı”. *Osmanlı Mirası Araştırmaları Dergisi = Journal of Ottoman Legacy Studies* III, sy 7 (2016): 1-11.
335. Erdoğan, Kenan. “Sezai Karakoç’un Aynasından Yunus Emre’yi Seyretmek”. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 9, sy 2 (01 Haziran 2011): 106-20.
336. Erenen, Ferda. “Yunus Emre’de Mizah - Dürraç”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 1 (Aralık 2020): 85-91.
337. ———. “Yunusca Müzik”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 3 (Şubat 2021): 57-67.
338. ———. “Yunusca Müzik”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 2 (Ocak 2021): 83-95.
339. Ergün, Mustafa. “Tasavvufta Benlik Eğitimi ve Yunus Emre”. *Millî Kültür*, sy 80 (1991): 76-79.
340. Ergüven, Abdullah Rıza. “Bir Düşünürözan: Yunus Emre”. *Türk Dili*, sy 28 (1992): 4-9.
341. ———. “Yunus - Villon Karşılaştırması: Tanrı-İnsan-Ölüm”. *Berfin Bahar Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*, sy 275 (Ocak 2021): 18-28.
342. Erkmen, Aytakin. “Yunus Emre’nin Çağdaş Romanda Görünümleri”. *Nihayet Dergisi*, sy 80 (Ağustos 2021).

343. Erkovan, Naime. "Annemarie'nin Yunus'u". *Karabatak Dergisi*, sy 54 (Şubat 2021): 76-78.
344. Ersoy, Ersen. "Yunus'un Misyonu". *Yerli Düşünce Dergisi*, sy 77 (Mayıs 2021): 44-48.
345. Ersöz, Derya. "Ahmed Yesevi, Hakim Ata ve Yunus Emre'de Ahiret Tasarımı". *Folklor Akademisi Dergisi* 4, sy 1 (28 Nisan 2021): 116-41.
346. Ertaş, Durmuş Ali. "Gönül Seyyahı Bizim Yunus". *Kurşunlu Dergisi*, sy 1 (Ağustos 2021): 55-58.
347. Ertop, Konur. "Bir Din Tasavvuf Ozanına Çağdaş Yaklaşım [Yunus Emre Üzerine]". *Milliyet Sanat Dergisi*, sy 258 (1991): 16-17.
348. Esin, Funda. "Yunus Emre Güftelerine Dair İlahi Formundaki İlk Beste Örnekleri". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi = The Journal of International Social Research* XI, sy 58 (2018): 352-62.
349. Esti, Fatma. "Dostun Evi Gönüllerdır". *Ardıç Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 9.
350. Evci, Necmettin. "Bizim Yunus, Bizi Biz Yapan Yunus". *Ay Vakti*, sy 192 (Haziran 2021): 7-13.
351. Evren, Mustafa Ökkeş. "Yunus Vardır Yunus'tan İçeri". *Ardıç Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 10.
352. Fehmi, Muammer. "Türkçe'nin Kalbi Yunus Emre Hazretleri". *Yeni Furkan Dergisi*, sy 52 (Mayıs 2015): 20.
353. Fındıkoğlu, Ziyaeddin Fahri. "Yunus Emre". Aktaran Dilaver Düzgün. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, sy 51 (10 Aralık 2015): 227-70.
354. Filiz, Şahin. "Türk Hümanizminin Öğretmeni: Yunus Emre". *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 2 (Ocak 2021): 29-47.
355. ———. "Yunus Aşkının İkiz Çocuğu Sabır ve Hoşgörü". *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 4 (2021): 7-13.
356. ———. "Yunus Emre ve Tasavvuf Felsefesi". *Diyanet İlmî Dergi [Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı] XXXI*, sy 3 (1995): 53-70.
357. ———. "Yunus Emre'nin Tasavvuf Felsefesi". *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 1 (Aralık 2020): 51-69.
358. ———. "Yunusca Felsefe". *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 2 (Ocak 2021): 71-75.
359. ———. "Yunusca Felsefe: Yunus Emre'nin Hoşgörü Felsefesi ve İnsanseverliğinin Yansımalarında Bülent Ecevit Örneği". *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 4 (2021): 67-71.
360. ———. "Yunusca Felsefe: Yunusca Aşkın Felsefesi". *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 3 (ubat 2021): 45-47.
361. ———. "Yunusca Gönülde Aşk ve Sevgiye Özgürlük". *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 3 (Şubat 2021): 19-25.
362. ———. "Yunusca Felsefe". İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:372-78. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
363. Filizok, Rıza. "Yunus Emre'nin Şiirlerinde Hareket İmajları". *Türk Kültürü Araştırmaları* XXIX, sy 1-2 (1991): 119-25.
364. Gariper, Cafer. "Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Yunus Emre Üzerine Görüş ve Değerlendirmeleri". *Yeni Türk Edebiyatı: Hakemli Altı Aylık İnceleme Dergisi*, sy 7 (2013): 103-31.
365. ———. "Tanpınar'ın Bakışıyla Yunus Emre". *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 74-80.

366. Geldiyev, Gurbandurdi. “Yunus Emre ve Magtumlı”. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi = Journal of Turkish World Studies*, sy 2 (1998): 217-22.
367. Genç, Zahit. “Yunus Sevgisi”. *Yüzakı Dergisi*, sy 78 (Ağustos 2011): 74.
368. Gerçek, Deniz. “Açıklamalı Yunus Emre Sözlüğü”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 3 (Şubat 2021): 71-75.
369. Göçer, Kenan. “Yunus Emre Aslında Ne Dedi?” *Turkish Studies Economics, Finance and Politics XV*, sy 2 (2020): 817-44.
370. Göçgün, Önder. “Yunus Emre Okumuş mu, Yoksa Ümmi mi İdi?” *Türk Kültürü XXX*, sy 349 (1992): 257-63.
371. ———. “Yunus Emre’de Teklifsiz Üslup”. İçinde *Türk Edebiyatı Araştırmaları*, 1:34. Konya: Selçuk Üniversitesi Yayınları, 1991.
372. ———. “Yunus Emre’de Türkçe Sevgisi”. *Türk Edebiyatı Araştırmaları*, sy 1 (1991): 34-38.
373. ———. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde İyi-Kötü Kavramı”. İçinde *Türk Edebiyatı Araştırmaları*, 14. Konya: Selçuk Üniversitesi Yayınları, 1992.
374. ———. “Yunus Emre’nin Ziya Gökalp Üzerindeki Tesiri”. *Türk Halk Kültürü Araştırmaları Yunus Emre Özel Sayı 1* (1991): 5-18.
375. ———. “Yunus Emre’ye Göre Hayatın Anlamı”. *Türk Kültürü Araştırmaları XXIX*, sy 1-2 (1991): 126-31.
376. Gökalp, Haluk. “Risâletü’n-Nushiyye’de Tahkiyevî Unsurlar”. *Journal of Turkish Studies*, sy 4 (2009): 485-521.
377. Gökalp, Mehmet. “Yunus Emre ve Vahdet-i Vücut Felsefesi”. *Millî Kültür*, sy 80 (1991): 46-49.
378. ———. “Yunus Emre’nin İlham Kaynakları”. *Türk Halk Kültürü Araştırmaları Yunus Emre Özel Sayısı*, sy 1991/1 (1991): 5-18.
379. Gökçe, Emrah. “İşitin ey yârenler - Yunus Emre Yorumları”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, sy 47 (2008): 211-15.
380. Gökmen, Gökhan. “Erik Dalında Üzüm Biter mi, Payımıza Ceviz Düşer mi?” *Arka Kapak Dergisi*, sy 29 (Şubat 2018).
381. Gönüler, Yağız. “Sezai Karakoç’un Gönülündeki Yunus Emre”. *Söğüt Dergisi 2*, sy 10 (Ağustos 2021): 43-49.
382. Görgülü, Ülfet. “Yunus’a Mektup”. *Diyanet Aylık Dergi (Anadolu’nun Gönül Dili Yunus Emre Eki)*, sy 256 (Nisan 2012): 28-31.
383. Görkaş, İrfan. “Yunus Emre’nin Tanrı Düşüncesi”. *Bizim Külliye 13*, sy 51 (2012): 55-60.
384. Göverci, Ufuk. “Gönül Dilinde Yunus”. *Yerli Düşünce Dergisi*, sy 77 (Mayıs 2021): 70-74.
385. Gözaydın, Nevzat. “Değerlendirme: Sarar, İsmail Ali İkrâm Saraç ‘Yunus Emre–Seçme Şiirler’ Eskişehir 1990”. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, sy 472 (1991): 245-47.
386. ———. “Yurt Dışında Türkçe Eğitimi ve Yunus Emre”. *Millî Kültür*, sy 80 (1991): 26-27.
387. Gözütok, Avni. “Yunus Emre Divânı’ndaki Bazı Kelimelere Dair Farklı Yorumlar”. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi XIV*, sy 35 (2007): 1-11.
388. Güç, Hami. “Yunus Kimi Eleştirir?” *Edebice Dergisi*, sy 27 (Yaz 2021): 43-45.
389. Gülay, Naki. “Yunus Emre’de Dil ve İnsan Sevgisi”. *Millî Kültür*, sy 80 (1991): 50-54.

390. Güleç, İsmail. "Bir Yunus Emre Şarihi Olarak İsmail Hakkı Bursevî ve Şerhleri". İçinde *Yunus Emre Kitabı*, 139-48. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
391. ———. "Yunus'un İçindeki Yunus Kim? Yunus Emre'de Varlık Düşüncesi". İçinde *Yunus Emre*, editör Fatma Atay ve Ali Aygün, 91-101. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
392. ———. "Sadık Vicdani'ye Göre Yunus Emre'nin Emre'si Nereden Geliyor". *Karabatak Dergisi*, sy 54 (Şubat 2021): 94-96.
393. ———. "Şol Yel Esip Geçmiş Gibi". *Arka Kapak Dergisi*, sy 29 (Şubat 2018).
394. ———. "Yunus mu Aşık Paşa'yı Tanzir etti, Aşık Paşa mı Yunus'u?" *Muhit Dergisi*, sy 17 (Mayıs 2021): 104-6.
395. Gülensoy, Tuncer. "Yunus Emre'nin Şiirlerinde Dil ve Üslup". *Türk Dili*, sy 480 (1991): 493-99.
396. Güler, Abdülhamit. "Bizim Yunus, Bizim Sinemamız..." *Dilhane Dergisi*, sy 40 (Nisan 2021): 45-46.
397. Güler, Kadir. "Kelam-ı Fasih ve Yunus Emre". *Turkish Studies = Türkoloji Araştırmaları: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic V*, sy 3 (2010): 223-41.
398. ———. "Yunus'tan Fuzûlî'ye Söyleşiler". *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, sy 1 (1999): 309-17.
399. Güler, Turan. "Necip Fazıl Kısakürek'in Yunus Emre Adlı Tiyatro Eserine Bir İnceleme". *Türk Çalışmaları* 7, sy 3 (Yaz 2012): 1311-27.
400. Güler, Zülfi. "Yunus Emre'nin Nur-ı Muhammedî Anlatımının Türk Yaratılış Destanlarıyla Benzerliği". *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi [Fırat Üniversitesi Dergisi : Sosyal Bilimler]* XVI, sy 2 (2006): 63-72.
401. Gümüüş, Naci. "Cihanşümül Bir Çağrı". *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 108-10.
402. Günal, Elif. "Bilenlere Selam Olsun". *Muhit Dergisi*, sy 17 (Mayıs 2021): 97-100.
403. Günay, Haldun. "Yunus Emre ve Kişilik Üzerine". *Değirmen Dergisi*, sy 11 (Eylül 2007): 53.
404. Günay, Umay. "The importance of Yunus Emre in Turkish culture". İçinde *Yunus Emre*, 7-29. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1991.
405. ———. "Türk Kültürü Açısından Yunus Emre". *Türk Halk Kültürü Araştırmaları Yunus Emre Özel Sayı*, 1991, 33-50.
406. Günaydın, Yusuf Turan. "Taşranın Kıyısında Bir Yunus Emre Muakkibi Rizevî Ahmet Hamdi Efendi". İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:266-76. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
407. Gündoğan, Hatice. "Edebiyat Kanonu Bağlamında Yunus Emre ve Şiirleri". İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:119-28. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
408. Güneş, Mehmet. "Efsanenin Gerçekle Mücadelesi ya da Ünye'de Şeyh Yunus Emre Türbesi". *Söğüt Dergisi* 2, sy 10 (Ağustos 2021): 39-43.
409. ———. "Gönül Dilimizi İmar Eden Bir 'Yesi Güvercini' Yunus Emre Hazretleri". *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 90-98.
410. Güneş, Mustafa. "Bizim Yunus'un Sözü". *Yeni Fikir Dergisi* 2, sy 5 (2010): 8-26.

411. ———. “Yunus Emre Divanı’nda Söz Bağlamında Teşbih Sanatı”. İçinde *Ahmet Atilla Şentürk Armağanı*, editör Ahmet Kartal ve Mehmet Mahur Tulum, 319-27. Akademik Kitaplar, 2013.
412. ———. “Yunus Emre ve Eşrefoğlu Rûmî’nin Şiirlerinde Şeker”. *Türk Dünyası Araştırmaları*, sy 218 (2015): 155-62.
413. Güngör, İ. Hulusi. “Yunus Emre’nin Kullandığı Türkçe’nin Anadolu Ağızlarıyla Kıyaslanması”. *Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 38. ICANAS International Congress of Asian and North African Studies*, sy 10 (2007): 711-29.
414. Günşen, Ahmet. “Çağlar Üstü Kimliği ve Türkçesiyle Yunus Emre”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi IX*, sy 28 (2003): 153-74.
415. Gürçay, Serdar. “Yunus Emre’nin ‘Mânâ denizine daldık’ Şiirinin Göstergibilimsel İncelemesi”. *Aydın Türklük Bilgisi 3*, sy 1 (01 Nisan 2017): 23-37.
416. Gürsoy Naskali, Emine. “Yunus Emre Kimdir?” *Bir: Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, sy 5 (1996): 95-100.
417. Gürsu, Orhan. “Benlik Dönüşümü ve Travma, Yunus Merkezli Bir Okuma Denemesi”. *Nihayet Dergisi*, sy 80 (Ağustos 2021).
418. Güzel, Abdurrahman. “Ahmed Yesevi, Hacı Bektaş Veli, Yunus Emre ve Kaygusuz Abdal’da Dört Kapı Kırk Makam”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, sy 41 (2007): 19-159.
419. ———. “Değerlendirmeler: Yunus Emre’de İnsan Kuramı”. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi 1991/2*, sy 480 (Aralık 1991): 483-92.
420. ———. “Eserlerine Göre Yunus Emre’yi Günümüzde Bir Değerlendirme-II”. *Çevren Bilim/ Kültür Dergisi 19*, sy 90-92 (Aralık 1992): 37-45.
421. ———. “Yunus Emre Hayatı ve Şiirlerinden Örnekler”. *Milli Folklor 2*, sy 9 (1991): 47-48.
422. ———. “Yunus Emre the Great Turkish Mystic Büyük Türk Mutasavvıfı”. *Çeviren Fırat Asya. Türk Edebiyatı*, sy 217 (1991): 42-43.
423. ———. “Yunus Emre ve Mahtumkulu’da Ortak Motifler”. İçinde *Folkloristik: Prof. Dr. Dursun Yıldırım Armağanı*, editör Metin Özarslan ve Özkul Çobanoğlu, 66-81. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları, 1998.
424. ———. “Yunus Emre ve Mahtumkulu’da Ortak Unsurlar”. İçinde *Doğumunun 290. Yılı Münasebetiyle Türkmen Millî Şairi Mahtumkulu Firakî Anı Kitabı*, editör Abdurrahman Güzel, 138-51. Ankara: TİKA, 2014.
425. ———. “Yunus Emre’de İnsan Kavramı”. *Türk Dili*, sy 480 (1991): 483-92.
426. ———. “Yunus Emre’de İnsan Telakkisi”. *Milli Folklor 2*, sy 11 (1991): 2-5.
427. ———. “Yunus Emre’nin Eserlerinde Din”. *Diyanet İlmî Dergi [Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı] XXVII*, sy 1 (1991): 49-67.
428. Hatemi, H. Hüsrev. “Yunus Emre Anlatışı ile İnsanın Yaratılışı”. *Muhit Dergisi*, sy 17 (Mayıs 2021): 106-8.
429. ———. “Yunus Emre Divanı’nda Cercis ve Bercis”. *Dergah*, sy 24 (Ocak 1992): 16.
430. ———. “Yunus Emre ve Hoşgörü”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 4 (2021): 5-7.
431. ———. “Yunus Emre ve İlahi Aşk”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 3 (Şubat 2021): 5-7.

432. ———. “Yunus Emre ve Kültürümüz”. *Diyanet İlmî Dergi [Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı]* XXVII, sy 1 (1991): 7-12.
433. ———. “Yunus’un Gönül Dili”. *Diyanet Aylık Dergi (Anadolu’nun Gönül Dili Yunus Emre Eki)*, sy 256 (Nisan 2012): 10-13.
434. Hatemi, Hüseyin. “İnsan Hakları Öğretisi Açısından Yunus Emre’nin Dünya Görüşünün Değerlendirilmesi”. *İkinci Yazıları (Andırın Postası)*, sy 119 (Temmuz 1992): 1.
435. ———. “Yunus Emre Sözlüğüne Devam”. *Dergah*, sy 32 (Eylül 1992): 5.
436. Haykıran, Kemal Ramazan. “Korku ve Umut / Yunus’un Çağında Anadolu: Selçuklular, Moğollar ve Sufiler”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 206-22.
437. Hekimov, Mürsel. “Yunus Emre Dünyasına Selam Olsun”. *Türk Folkloru*, sy 91 (1991): 9-12.
438. Horata, Osman. “Yunus Emre’nin Risâletü’n-Nüşiyeye Mesnevisi”. *Türk Kültürü Araştırmaları* XXIX, sy 1-2 (1991): 172-203.
439. Hümmetova, Hüraman. “Yunus Emre’in Risâletü’n Nüşiyeye Mesnevisinde Bedîî Tasvirler”. *Kardeş Kalemler*, sy 65 (Mayıs 2012): 37-45.
440. ———. “Yunus Əmrənin ‘Risələt ün-Nüşiyə’ Məsnəvisində Əxlaq Kodeksləri”. İçinde *Anma və Armağan Kitapları Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:502-15. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
441. ———. “Merac və Quran Rəvayətləri Yunus Əmrə Şeirində”. İçinde *Elmi Araşdırmalar II Toplu. Filologiya, Tarix, İncəsənət*, 30-35. Bakü, 2000.
442. ———. “Mövlana və Yunus Əmrə”. İçinde *Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Folklor İnstitutu Elmi Araşdırmalar XXIII*, 62-68. Bakü: Səda, 2006.
443. ———. “Nizami Gencevi və Yunus Emre Yaradıcılığında Fikir Paralelliyi”. *Kardeş Kalemler*, sy 174 (Haziran 2021).
444. ———. “Sufi Poeziyasında ‘Su Dolabının’ İrfani Mənası”. *Hikmət Elmi Araşdırmalar Toplusu*, sy 2 (2004): 22-29.
445. ———. “Yunus Əmrə Divanının Bəzi Məziyyətləri”. İçinde *Xaqani Şirvaninin 880 İlliyinə Həsər Edilmiş Orta Əsr Əlyazmaları və Azərbaycan Mədəniyyəti Tarixi Problemləri. X Respublika Elmi-Nəzəri Konfransının Materialları*, 196-202. Bakü: Nuran, 2006.
446. ———. “Yunus Əmrə Şeirində Təlvin: Zamansızlıq və Məkanlara Yayılma”. İçinde *Azərbaycan Elmlər Akademiyası Elmi araşdırmalar I-II*, 33-35. Bakü: Elm, 2000.
447. ———. “Yunus Əmrə və Molla Qasım Bağlılığı”. İçinde *Filologiya Məsələləri №4*, 98-102. Bakü, 2004.
448. ———. “Yunus Əmrənin Çağı və Çağdaşları”. İçinde *BDU.Tarix və Onun Problemləri №2*, 29-33. Bakü, 2000.
449. ———. “Yunus Əmrənin Didaktik Risaləsi”. İçinde *AMEA Z.M. Buxayev Adına Şərqşünaslıq İnstitutu Şərqin Aktual Problemləri: Tarix və Müasirlik*, 110-14. Bakü, 2001.
450. ———. “Yunus Əmrənin Mənfəqəbələrdəki Nisbəsi”. İçinde *AMEA Nizami Adına Ədəbiyyat İnstitutu. Ədəbi Əlaqələr- IX*, 165-71. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2015.
451. Hüseyinoğlu, Tevfik. “Yunus Emre Sevgi Yılı”. *Çevren Bilim/Kültür Dergisi* 18, sy 85-86 (Aralık 1991): 32-36.
452. Hüsrevoğlu, Ali. “Yunus Emre’nin Bir Şiiri ve Kısa Açıklaması”. *Altınoluk Dergisi*, sy 96 (Şubat 1994): 4.

453. Işık, Mustafa. “Bizim Yunus Aynasından Bakmak”. *Çorum Belediyesi Şehir Defteri Yunus Emre Özel Sayısı*, Haziran 2021, 24-25.
454. İçel, Hatice. “Halk Bilim Unsurları Bağlamında Yunus Emre Şiirlerine Genel Bir Yaklaşım”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:128-39. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
455. İlaydın, Hikmet. “Yunus Emre: XIII. yy. Sonu-XIV. yy. Başı”. İçinde *Makaleler*, 187-96. Ankara: Aydın Kitabevi, 1999.
456. İlker, Ayşe. “Yunus Emre’nin Üslubunda Yapı Taşları: ‘U’ Bağlacıyla Kurulmuş Ad Grubları”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:15-26. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
457. İlyasoğlu, Evin. “Saygu’nun Yunus Emre Oratoryosu”. *Milliyet Sanat Dergisi*, sy 258 (1991): 20-21-35.
458. İmik Tanyıldızı, Nural. “Türk Kültürünün Gençlere Tanıtımında Medyanın Rolü: Hacı Bektaş Veli, Mevlana ve Yunus Emre Üzerine Bir Araştırma”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, sy 59 (2011): 101-18.
459. İnam, Ahmet. “Bahçemizde İki Hoca: Biri Sokrates, Biri Yunus”. *Eğitime Bakış*, sy 19 (2011): 22-25.
460. ———. “Yunus Emre Beytinde Dostların Karşılaşması Üstüne Bir Deneme”. *ETHOS: Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar*, sy 4 (2008): 4-15.
461. ———. “Yunus’un Bir Beyitinden Karşılaşmaya Bakış”. *Felsefe Dünyası*, sy 47 (2008): 6-16.
462. İnce, Ömer. “Yunus Emre’de Metafizik Gerilim”. *Turkish Studies = Türkoloji Araştırmaları: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic XIII*, sy 10 (2018): 387-97.
463. İnce, Özdemir. “1990’larda Yunus Emre’yi Okumak”. *Varlık*, sy 1012 (1992): 38-39.
464. İpekçi, Leyla. “Yunusça Yaşamak, Sevmek, Öğrenmek ...” *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 100-110.
465. İsen, Mustafa. “Yunus’un Çağdaş Yorumcuları”. *Yedi İklim* 3, sy 1 (Nisan 1992): 17.
466. İsmailov, Altınbek. “Yunus Bize Sevmeyi ve Sevilmeyi Öğretir”. *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 95-98.
467. İşleyen, Şener. “Yunus’un Kırbası”. *Lamure Dergisi*, sy 14-15 (Temmuz 2021): 23-25.
468. İvgin, Hayrettin. “Dünyayı Kucaklayan Yunus Emre”. *Karınca* 64, sy 745 (1999): 44-45.
469. ———. “İki Türkmen Şairi: Mahdumkulu Feraği ve Yunus Emre”. *Kültür Evreni: Üç Ayda Bir Yayımlanan Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi = Universe of Culture: Quarterly Social Education Journal Subject to International Peer Review* IV, sy 19 (2014): 72-79.
470. ———. “Yunus Emre’nin Mezarı Nerededir?” İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:36-40. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
471. İz, Fahir. “The Language of Yunus Emre”. İçinde *Yunus Emre*, 72-79. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1991.
472. Kabakçılı, Osman. “Yunus Emre’nin Şiirlerine Kur’an’daki Peygamber Kıssalarının Etkisi”. *Turkish Studies = Türkoloji Araştırmaları: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic VIII*, sy 12 (2013): 615-34.
473. Kaçar, Gülçin Yahya. “Yunus Emre ve Türk Tasavvuf Müsikisi”. *İSTEM: İslâm, San’at, Tarih, Edebiyat ve Müsikisi Dergisi* XV, sy 29 (2017): 41-59.

474. Kahraman, Abdullah. “Yunus Emre Divanı’nda Şeriat, Tarikat, Hakikat ve Marifet (Dört Kapı)”. *Kocaeli İlahiyat Dergisi* 1, sy 1 (15 Mayıs 2017): 1-18.
475. Kaplan, Kadir. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde İnsan ve Doğa”. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* XI, sy 1 (2018): 155-66.
476. Kaplan, Mahmut. “Bir Ahlâk Adamı Olarak Yunus Emre”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:40-62. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
477. Kaplan, Mehmet. “Yunus Emre’ye Göre Zaman-Hayat ve Varoluşun Mânası”. İçinde *13. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Yunus Emre*, haz. Ejder Okumuş, 81-98. İstanbul: İnsan Yayınları, 2012.
478. Kara, Mehmet. “Yunus’un Şiirlerinde Şehir/Şar Kelimesine Yüklenen Manalar”. *Diyanet Üç Aylık, Dinî, İlmî, Edebi Dergisi Yunus Emre Özel Sayısı* 27, sy 1 (Mart 1991): 203.
479. Kara, Mustafa. “Yunus Emre’nin Tasavvufî Kavramlar Dünyası”. İçinde *Yunus Emre*, editör Ahmet Yaşar Ocak, 261-86. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 2012.
480. ———. “Yunusça Bir Ahlak Kitabı: Risaletü’n-Nushiyye”. İçinde *Yunus Emre*, editör Fatma Atay ve Ali Aygün, 195-211. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
481. Karabacak, Esra, ve Aslı Piro. “An evaluation of language philosophy of Yunus Emre and Mevlana”. Editör E. Masal, I. Önder, H. Çalişkan, ve S. Beşoluk. *SHS Web of Conferences* 48 (2018): 1-8.
482. Karabay, Muhsin. “Yunus’tan Yahya Kemal’e Yaşayan Türkçemiz”. *Türk Dili* 70, sy 837 (Eylül 2021): 62-68.
483. Karabulut, Mustafa. “Kemal Tahir’in Devlet Ana Romanında ‘Yunus Emre’ Karakteri”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:153-66. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
484. Karaburgu, Oğuzhan. “Bir Yunus Romanı: Od-Bizim Yunus”. *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 121-26.
485. Karaca, Alaattin. “Yunus Emre’nin Poetikası, Kendini ve Dünyayı İdraki”. İçinde *Yunus Emre*, editör Fatma Atay ve Ali Aygün, 157-71. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
486. Karacoşkun, Mustafa Doğan. “Mutluluktan Öte Bir Sırta Ermek: Yunus’un Şiirleri Bağlamında İşlevsel Boyutuytu Sevgi ve Mutluluk Çözümlemeleri”. *Hikmet Yurdu Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, sy 11 (Ocak 2012): 91-103.
487. Karademir, Fevzi. “Taş Gönülde Ne Biter?” *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 52-54.
488. Karagöz, Beytullah, ve İzzet Şeref. “Yunus Emre İle İlgili Araştırmaların Bibliyometrik Analizi”. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi* 13, sy 27 (2019): 123-41.
489. Karaismailoğlu, Adnan. “Yunus Emre’yle Mevlânâ’yı Birlikte Anmak”. İçinde *13. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Yunus Emre*, haz. Ejder Okumuş, 99-103. İstanbul: İnsan Yayınları, 2012.
490. Karakoç, Sezai. “Yunus Emre’de Ölüm Teması”. *Ardıç Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 11.
491. Karakurt, İsmail. “Yunus’un Alıçları”. *Ardıç Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 28.
492. Karamustafa, Ahmet T. “İslam Tasavvuf Düşüncesinde Yunus Emre’nin Yeri”. İçinde *Yunus Emre*, editör Ahmet Yaşar Ocak, 287-304. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 2012.
493. Karasu, Cezmi. “Yunus Emre’nin Mesajlarının Sosyal ve Siyasal Arka Planı”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 192-202.

494. Karataş, Turan. “Dışım Derviş İçim Boş”. *Muhit Dergisi*, sy 17 (Mayıs 2021): 74-76.
495. Karayumak, Ömer. “Yunus Emre Divanı’ndan Seçmeler”. İçinde *Karaman Tarihi ve Kültürü*, 5:443-528. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2005.
496. ———. “Yunus Emre’nin Hayat Hikayesi İçinde Karaman’ın Yeri”. İçinde *Yunus Emre*, 20-30. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2008.
497. Kartal, Ahmet. “Türkçe’nin Kapısı: Bizim Yunus”. *YÖK Yüksek Öğretim Dergisi*, sy 20 (2021): 24-28.
498. ———. “Yunus Emre’nin Anadolu’sunda Kültürel ve Entelektüel Hayat”. İçinde *Yunus Emre*, editör Ahmet Yaşar Ocak, 43-96. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 2012.
499. ———. “Yunus Emre’nin Dili”. *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 62-65.
500. Kasır, Hasan Ali. “Sevgi, İlahi Aşk ve Yunus Emre”. *Bizim Külliye*, sy 7 (Aralık 2000): 73.
501. Kavak, Abdulcebbar. “Hoca Ahmed Yesevi ve Yunus Emre’nin Türklerin Tasavvufi Kültürüne Katkıları”. *Universal Journal of Theology* 2, sy 2 (30 Haziran 2017): 133-42.
502. Kaval, Musa. “Yunus Emre ve Mevlâna’nın Eserlerinde İnsan ve Tekâmülü”. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 6, sy 2 (02 Haziran 2013): 101-22.
503. Kavruk, Hasan, ve Emine Özlek. “Yunus Emre’n Şiirlerinde Metinlerarasılık Bağlamında Hallâc-ı Mansur Etkisi”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:203-30. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
504. Kaya, Doğan. “Yunus Emre’nin Aksaray Ortaköy’deki Mezarı Üzerine Düşünceler”. İçinde *Aşık Edebiyatı Araştırmaları*, haz. Doğan Kaya, 363-76. İstanbul: Kitabevi, 2000.
505. Kaya, Hüseyin. “Mânâ Evinin Söz Sultanı”. İçinde *Yunus Emre Kitabı*, editör Ercan Yılmaz, Fahri Tuna, Hüseyin Yorulmaz, 127-31. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
506. Kaya, Korhan. “Hint Gizemciliği ile Yunus Emre Gizemciliği Arasında Paralellikler”. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi* 36, sy 1-2 (1993): 119-26.
507. Kaya, Mesut. “Yunus Emre Ruhu ve Bekir Sıdkı Erdoğan”. *Genç Dergisi*, sy 98 (Kasım 2014): 30.
508. Kaya, Muharrem. “Yunus Emre Batılı Anlamda Hümanist midir?” *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (Mayıs 2010): 78-79.
509. Kaya, Musa. “Yunus Emre Divanı’nın Türkçe Öğretimi Açısından İncelenmesi”. *Turkish Studies = Türkoloji Araştırmaları: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* IX, sy 12 (2014): 423-42.
510. Kaya, Semra. “Yunus Emre Yılından Kalan Dört Kitap”. *Çevren Bilim/Kültür Dergisi* 19, sy 87-89 (Haziran 1992): 149-51.
511. Kaya, Vural. “Yunus Emre Divanı (Mustafa Tatcı)”. *Diyanet Aylık Dergi*, sy 261 (Eylül 2012): 79.
512. Kayaokay, İlyas. “Âşık Paşa’ya Mâl Edilen Yeni Bir Yunus Emre Gazeli Üzerine”. *Mecmua: Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi* III, sy 5 (2018): 112-21.
513. Kaymaz, Zeki. “Eski Anadolu Türkçesi Bağlamında Yunus Emre’nin Eserlerindeki Atasözlerine Bir Bakış”. *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, sy 40 (15 Aralık 2015): 101-19.
514. Kaynarıdağ, Arslan. “Yunus Emre ve Sabahattin Eyüboğlu Yunus Emre’ye İnsanca Bir Bakış”. *Türk Dili* 4, sy 23 (1991): 5-9.

515. Kayra, Erol. "La Traduction Poétique Exemples Empruntés à Yunus Emre et Paul Valéry". İçinde *Frankofoni: Fransız Dili ve Edebiyatı İnceleme ve Araştırmaları Ortak Kitabı*, 223-34. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları, 1992.
516. ———. "Yunus Emre'de Yazınsal Yaratıcılık ve İnsan Sevgisi". *Çağdaş Türk Dili* 3, sy 36 (1991): 1139-45.
517. Kazar, Mehmet. "Yunus Emre'nin Divan'ında İnsan Telakkisi". *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi [AÜTAED]*, sy 11 (1999): 101-17.
518. Kazazoğlu. "Güneşli Bir Zamandı Yunus". *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 7-8.
519. Kazimov, Qezenfer. "Yunus Emre ve Qurbani". *Türklük Bilimi Araştırmaları = Journal of Turkology Research*, sy 9 (2000): 51-56.
520. Kekeç, Mehmet Hakan. "Yunus Emre'nin Rufailiği Üzerine". *Dilhane Dergisi*, sy 40 (Nisan 2021): 57-59.
521. Kemal, Suavi. "Yazgıç Suretten Hakikate Yunus Emre". İçinde *Yunus Emre Kitabı*, editör Ercan Yılmaz, Fahri Tuna, Hüseyin Yorulmaz, 319-24. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
522. Kemikli, Bilal. "Rumelili Yunus". *Dilhane Dergisi*, sy 40 (Nisan 2021): 13-15.
523. ———. "Yunus Emre Bizim Neyimiz Olur?" *Muhit Dergisi*, sy 17 (Mayıs 2021): 70-74.
524. ———. "Yunus Emre ve Akıl 'Vücüt Kal'asında Bir Sultan". İçinde *13. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Yunus Emre*, haz. Ejder Okumuş, 59-65. İstanbul: İnsan Yayınları, 2012.
525. ———. "Yunus Emre'de Akıl Kavramı". İçinde *Türkçe'nin Bülbülü: Yunus Emre*, editör İlknur Sisnelioğlu, 138-48. İstanbul: Başakşehir Belediyesi, 2016.
526. ———. "Yunus Emre'nin Dünya Tasavvuru". *Dergah*, sy 175 (Eylül 2004): 18.
527. ———. "Yunus'a Göre Dünyaya Gelmekten Murat Nedir?" *Ay Vakti*, sy 192 (Haziran 2021): 13-16.
528. Kılıç, Atabey. "Yunus Emre Divânı'nda Aruz Tasarrufları Üzerine Notlar". İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:382-97. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
529. Kılıç, Burak. "Yunus'tan Modern İnsana, Sevgilerle". *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 28-31.
530. Kılıç, Mahmut Erol. "Şairler ve Şeyhler: Şiirde İnsan-ı Kamil Sembölü". İçinde *Türkçe'nin Bülbülü: Yunus Emre*, editör İlknur Sisnelioğlu, 132-38. İstanbul: Başakşehir Belediyesi, 2016.
531. Kırımlı, Bilal. "Hümanizm, Mevlânâ, Yunus Emre ve İslâm". *Yedi İklim* 3, sy 4 (Temmuz 1992): 8.
532. Kırmızı, Yüdü. "Yunus Emre Divanı'nda Zarf-Fiiller". *Türük Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, sy 16 (2019): 145-53.
533. Kıyak, Suat. "2021 Yunus Emre ve Türkçe Yılında Yunus'ça Etmeli Kelam". *Çorum Belediyesi Şehir Defteri Yunus Emre Özel Sayısı*, Haziran 2021, 4-5.
534. Kiraz, Seydi. "Türk Edebiyatında Şerh Geleneği ve Şârihi Bilinmeyen Bir Yunus Emre Şerhi". *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi XVII*, sy 33 (2019): 264-92.
535. Kiremitçi, Ferdi. "Yunus Emre'nin 'Benem' Redifli Bir Gazeli Üzerine Çoğulcu Tahlil Denemesi". *Mavi Atlas: Gümüşhane Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi V*, sy 2 (2017): 577-625.

536. Kocasavaş, Yıldız. “Yunus Emre’ye Ait Bazı Şiirler”. *Bir: Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, sy 9-10 (1998): 439-71.
537. Koç, Adem. “Halkın Diliyle Seslenmek: Yunus Emre’de Göç Kavramı”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 116-26.
538. Koç, Emel. “Platon ve Yunus Emre Düşüncesinde Sevgi ve Aşk”. *Felsefe Dünyası*, sy 32 (Şubat 2000): 37-48.
539. ———. “Yunus Emre Düşüncesinde Aşk ve Eğitim”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi* IX, sy 26 (2003): 243-52.
540. ———. “Yunus Emre ve Egzistansiyalist’lerde Zamansallık ve Ölüm”. *Felsefe Dünyası*, sy 29 (1999): 35-46.
541. Koç, Necmettin. “Yunus Emre’yi Anlamak”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi* 5, sy 54 (2013): 6-18.
542. Koçak, Aynur. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Yaratılış ve Varoluş Üzerine Bir Değerlendirme”. *Alevilik Araştırmaları Dergisi = The Journal of Alevi Studies*, sy 5 (2013): 1-10.
543. Kolaç, Emine. “Hacı Bektaş Veli Mevlana ve Yunus Felsefesiyle Türkçe Derslerinde Değerler ve Hoşgörü Eğitimi”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, sy 55 (2010): 193-208.
544. Kolcu, Hasan. “Yunus Emre’de İki Kavram: Sevgi ve Gönül”. *Çevren Bilim/Kültür Dergisi* 18, sy 83-84 (Ağustos 1991): 5-7.
545. Konukçu, Mehmet. “Bugün ve Yunus Emre”. *Ardıç Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 51.
546. Korkmaz, Raman. “İki Farklı Hümanizma: Dante - Thomas More/ Yunus Emre”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 2 (Ocak 2021): 65-71.
547. ———. “İki Farklı Hümanizma: Dante-Thomas More / Yunus Emre”. *Milli Kültür*, sy 80 (1991): 86-88.
548. Korkmaz, Sakine. “Kim Bu Yunus”. İçinde *Yunus Emre Kitabı*, editör Ercan Yılmaz, Fahri Tuna, Hüseyin Yorulmaz, 307-19. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
549. Korkut, Şenol. “Yunus Emre’de ‘Bir’ Kavramı”. İçinde *13. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Yunus Emre*, haz. Ejder Okumuş, 15-23. İstanbul: İnsan Yayınları, 2012.
550. Kotan, Hüsna. “Yunus Emre Divanı’nda /-A/, /-UP/, /-UBAN/ Zarf-fiil Ekleri ve İşlevleri”. İçinde *Filoloji Alanında Araştırma Makaleleri*, editör Gülnaz Kurt ve Sudan Altun, 147-77. Ankara: Gece Kitaplığı, 2019.
551. ———. “Yunus Emre Divan’ındaki Ayet ve Hadis İktibaslarının Söz Dizimindeki Yeri”. *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İlahiyat Tetkikleri Dergisi (İLTED)*, sy 48 (2017): 241-70.
552. Koz, M. Sabri. “Halk Kültüründe Yunus Emre”. İçinde *Yunus Emre*, editör Ahmet Yaşar Ocak, 361-78. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 2012.
553. Köksal, M. Fatih. “Yunus Emre Dîvânı’nın Yeni Bir Nüshası ve Yunus’un Yayınlanmamış Şiirleri”. *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi = The Journal of Turkish Cultural Studies*, sy 31 (2014): 143-74.
554. Köksal, Osman. “Yunus’un Nazmında Tarih Olgusu ve Tarihî Derinlik”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 186-92.
555. Köktürk, Milay. “Aşkın Bilgesi Bilgenin Aşkı”. *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 28-31.

556. Köktürk, Şahin. “Yunus Emre: Hayatı ve Edebi Şahsiyeti”. İçinde *Yunus Emre*, editör Fatma Atay ve Ali Aygün, 11-25. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
557. Köktürk, Şahin. “Yunus Emre Hümanist miydi?” *Edebice Dergisi*, sy 27 (Yaz 2021): 25-28.
558. Kömür, Murat. “Ebem Kuşağı Bizim Yunus”. *Lamure Dergisi*, sy 14-15 (Temmuz 2021): 10-11.
559. Köneçoğlu, Mustafa. “Yunus Emre Neyi Nasıl Okudu?” *Karabatak Dergisi*, sy 54 (Şubat 2021): 82-84.
560. Kukul, M. Halistin. “Yunus Emre”. *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2013): 5-6.
561. ———. “Yunus Emre’ni Şiirlerinde Din İstismarcıları”. *Edebice Dergisi*, sy 27 (Yaz 2021): 28-32.
562. ———. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Ana Temalar”. *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 144-55.
563. Kula, Onur Bilge. “Yunus Emre’de Çoğulluk, Tolerans ve İnsancılık İdesi”. İçinde *Yunus Emre*, editör Ahmet Yaşar Ocak, 445-70. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 2012.
564. ———. “Yunus Emre’de Çoğulluk, Tolerans ve İnsancılık İdesi”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 2 (Ocak 2021): 47-65.
565. Kulazade, Zümrüt. “Doğu-Batı Panteizmi Çerçevesinde Yunus Emre Mirası”. *Felsefe Dünyası*, sy 2 (1991): 35-38.
566. Kumral, Mehmet Akif. “Pluralist Philosophy of Yunus Emre: Remaking of Peace in Turkey’s Popular Culture and Public Diplomacy”. *International Journal of Liberal Arts and Social Science* 4, sy 1 (Mart 2016): 145-51.
567. Kunduracı, Gizem. “Büyük Türk Mutasavvıfı Yunus Emre ve Dilimiz Üzerine Birkaç Söz”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 55.
568. Kurban, Emre. “Bedri Rahmi Eyüpoğlu’nun Şiiri Üzerinde Yunus Emre Etkisi”. *Söğüt Dergisi* 2, sy 10 (Ağustos 2021): 49-55.
569. Kurnaz, Cemal. “Bana Seni Gerek Seni”. *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, sy 39 (2009): 147-60.
570. ———. “Mecazdan Hakikate”. *Fırat Üniversitesi Dergisi: Sosyal Bilimler* V, sy 2 (1991): 309-13.
571. ———. “Yunus Emre’de Tenkit”. *Türk Kültürü Araştırmaları* XXIX, sy 1-2 (1991): 257-63.
572. ———. “Yunus’un Yollarında Serdengeçti”. *Kardeş Kalemler* 6, sy 65 (Mayıs 2012): 13-18.
573. Kurt, Aynur. “Boz, Erdoğan (Editör), Yunus Emre (Bildiriler ve Makaleler) Kitabı”. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 1, sy 1 (2014): 285.
574. ———. “Yunus Emre Şiirlerinde Tabiat ve İstiare Sanatı Üzerine Bazı Tespitler”. İçinde *Yunus Emre (Bildiriler ve Makaleler)*, editör Erdoğan Boz. Eskişehir: Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2014.
575. Kurt, İhsan. “Yunus Emre’de ‘Ben’ Düşüncesi”. *Din Öğretimi Dergisi*, sy 29 (1991): 28-32.
576. Kurtoğlu, Mehmet. “Yunus’un Gönül Şehri”. *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 89-93.
577. Kurtulmuş, Şakir. “Dağın Önünde Yunus’la Buluşmayı Bekleyen Şair”. *Bir Nokta Dergisi*, sy 133 (Şubat 2013): 8.
578. Kuru, Fahriye. “Aşk Gelicek Cümle Eksikler Biter [Yunus Emre Üzerine]”. *Türk Dili* 4, sy 24 (1991): 32-38.

579. Kutlu, Sönmez. “İmam Maturidi, Ahmet Yesevi ve Yunus Emre’de Ortak Değerler: İnsan, Akıl-İlim ve Vatan”. İçinde *Yunus Emre (Bildiriler ve Makaleler)*, editör Erdoğan Boz. Eskişehir: Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2014.
580. Kuybu Durmaz, Ebru. “Yunus Emre Dîvanı’nın Bursa Nüshası’nda Denk Çiftler Üzerine Bir İnceleme”. *Asos Journal Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, sy 110 (2020): 307-16.
581. Küçük, İlker. “Yunus Emre’nin Beyitlerinde Dünya Hayatının Geçiciliği”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 68-69.
582. Küçükbasmacı, Gülten. “Yunus Emre Aşkın Yolculuğu: Menkıbeden Televizyon Dizisine Metinlerarası Bir Yaklaşım”. *Gazi Türkiyat*, sy 18 (Bahar 2016): 137-55.
583. Küçükcan, İlyas. “Yerelden Evrensel Yunus Emreyle İlgili Yapılmış Çalışmaların Tasnifi ve Değerlendirilmesi”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, sy 41 (2007): 319-39.
584. Küyel, Mübahat Türker. “Yunus Emre Bir Ârif Mütenezzeh midir?” İçinde *Türk Kültürü: Prof. Dr. Mübahat Türker-Küyel Makaleleri-I*, 577-603. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi, 2016.
585. Louis, Bazin. “Yunus Emre ve Dil Sorunu”. *Varlık* 79, sy 1256 (2012): 14-17.
586. Macit, Muhsin. “Bir Garip Ölmüş Diyeler ...” *Diyanet Dergisi*, sy 27 (1991): 207-11.
587. ———. “İbrahim Güşeni’nin Yunus Sevgisi”. *Muhit Dergisi*, sy 17 (Mayıs 2021): 100-102.
588. Maden, H. Ahmet. “Yunus Emre, Kültürbilim ve İnsan”. *Milli Kültür*, sy 80 (1991): 100-100.
589. Makal, Tahir Kutsi. “Ozanların Dilinden Yunus Emre”. *Türk Edebiyatı*, sy 211 (1991): 22-23.
590. Makas, Zeynelabidin. “Yunus Emre’nin Azerbaycan’da Bulunan Mezarları Üzerine”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, sy 117 (1996): 25-27.
591. Malkoç, M. Nihat. “Şiir Vadisinde Bir Hakikat Yolcusu: Yunus Emre”. *Somuncu Baba Dergisi*, sy 243 (Ocak 2021): 38-42.
592. ———. “Sevgi Bayrağının Altında Gölgelenen Şair: Yunus Emre”. *Yerli Düşünce Dergisi*, sy 77 (Mayıs 2021): 24-30.
593. ———. “Yunus Emre’de Öğretmen Sevgisi”. *Akpınar Dergisi*, sy 35 (Ekim 2011): 25-27.
594. Maraş, İbrahim. “Yunus Emre’nin Hümanist Yorumcuları”. *Dinî Araştırmalar VIII*, sy 23 (2005): 29-38.
595. Masala, Anna. “Evrensel Yunus Emre”. *Kültür ve Sanat (Türk İş Bankası)* 3, sy 10 (1991): 58-61.
596. Mazioğlu, Hasibe. “Yunus Emre 1991 Sevgi Yılı Dolayısıyla”. *Türk Dili*, sy 480 (1991): 401-5.
597. ———. “Yunus Emre Dîvanı’nın Yeni Bir Yazma Nüshası”. İçinde *Eski Türk Edebiyatı Makaleleri*, 241-52. Ankara: Türk Dil Kurumu, 2009.
598. Mélikoff, Iréne. “Yunus Emre ve Hacı Bektaş”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 2 (Ocak 2021): 15-25.
599. Memmedî, Vazmurat. “Türk Halkları Medeniyetinin Kökleri ve Yunus Emre’ye Bir Bakış”. *Milli Kültür*, sy 87 (1991): 27-28.
600. Memmedov, Vagif. “Yunus Emre Eserlerinde Aşkın Anlamı”. *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 105-8.
601. ———. “Yunus Emre’de ‘Aşk’ın Anlamı”. *Kardeş Kalemler*, sy 65 (Mayıs 2012): 10-12.
602. Mercan, Hasan. “Yunus Emre’yi Dünyaya Türküleriyle Yaşatan Ruhi Su...” *Çevren Bilim/ Kültür Dergisi* 18, sy 81-82 (Nisan 1991): 17-20.

603. ———. “Yunus’u Yaşamak”. *Çevren Bilim/Kültür Dergisi* 18, sy 85-86 (Aralık 1991): 37-41.
604. Merhan, Aziz. “Yunus Emre’nin Latin Harfli İki İlahisi”. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi* 110, sy 774 (2016): 84-91.
605. Mermer, Ahmet. “Yunus’un Dervişe Bakışı”. *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 50-58.
606. Mermut, Said. “Yunus Emre’nin Şiirindeki Din Temasına Bir Bakış”. *İslami Edebiyat*, sy 22 (1993): 110-18.
607. Meşedihanım, Nimet. “Azerbaycan Tapduk Baba ve Yunus Emre’nin Mezarları”. *Türk Yurdu* 12, sy 59 (1992): 36-39.
608. Metin, Tülay. “Selçuklu Şehrinden Yunus’un Gölüne”. *Muhit Dergisi*, sy 17 (Mayıs 2021): 88-91.
609. ———. “Yunus’un Çağı’nda Selçuklu Kültür ve Medeniyeti”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 256-62.
610. Murat, Ahmet. “Yunus Emre’nin Sosyal Eleştirileri”. *Nihayet Dergisi*, sy 80 (Ağustos 2021).
611. Mutlu, M. Rüştü. “Yunus Emre ve Alevilik”. *İslam Aylık Mecmua*, sy 136 (Aralık 1994): 27.
612. Müftüoğlu, Atasoy. “Yunus Emre’yi Okurken Eleştirel Bir Dikkat Gerekliyor”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 10-11.
613. Müftüoğlu, Ömer. “Yunus Emre’nin İnsanla İlgili Dizelerine Yansıyan Kur’an Kültürü”. *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi [Atatürk Üniversitesi İslâmi İlimler Fakültesi Dergisi] [İİFD] [EAÜİFD]*, sy 36 (2011): 201-16.
614. Nalbant, Mehmet Vefa. “İki Edep-Düşünürün (Yusuf Has Hacip ve Yunus Emre) Gözünden Dil”. *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 77-81.
615. Nasır, Nihat. “Yunus Gittiğinden Beri...”. *Gerçek Hayat Dergisi*, sy 75 (Mart 2002): 27.
616. Noyan, Ayşe. “Yunus Emre’de Gönül Kavramı Üzerine Bir Deneme”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:136-42. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
617. Nuriler, Selman. “Ölüm Neye Benzer Yunus”. *Karabatak Dergisi*, sy 54 (Şubat 2021): 78-80.
618. Ocak, Ahmet Yaşar. “Milletlerarası Ahmed-i Yesevi ve Yunus Emre Sempozyumları Münasebetiyle Türkiye’de Kültür Tarihi Araştırmaları Hakkında Düşünceler”. *Türkiye Günlüğü*, sy 16 (1991): 142-45.
619. ———. “Türkiye’de Kültürel-İdeolojik Eğilimler ve Bir 13.-14.Yüzyıl Türk Halk Süfisi Olarak Yunus Emre’nin Kimliği”. İçinde *Türk Süfiliğe Bakış*, haz. Ahmet Yaşar Ocak, 115-16. İstanbul: İletişim Yayınları, 2008.
620. ———. “Türkiye’de Yunus Emre Araştırmaları Üzerine Genel Bir Değerlendirme ve Yunus Emre Problemi”. *Türk Yurdu* 11, sy 42 (1991): 8-11.
621. ———. “Yunus Emre: 13. - 14. Yüzyıllar arasında Bir Garip Derviş-i Kalender-reviş Yahud Önce Kendi Zaman ve Zemininin İnsanı”. İçinde *Yunus Emre*, editör Ahmet Yaşar Ocak, 183-98. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 2012.
622. ———. “Yunus Emre: 13. - 14. Yüzyıllar arasında Bir Garip Derviş-i Kalender-reviş Yahud Önce Kendi Zaman ve Zemininin İnsanı”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 3 (Şubat 2021): 31-45.

623. Oğraş, Yusuf Sinan. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Ekleşme Sırasında Gerçekleşen Ses Olayları”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi = The Journal of International Social Research X*, sy 52 (2017): 199-206.
624. Oğuz, Burhan. “Barışseverlik - İnsanseverlik (Ortaçağ’da İki İnsan: St. François ve Yunus Emre)”. *Berfin Bahar Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*, sy 275 (Ocak 2021): 11-18.
625. Oğuz, Ceren. “Yunus Emre Külliyesi – Mustafa Tatcı”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 32-33.
626. Oğuz, M. Öcal. “Bir Sosyal Çevre Mensubu Olarak Yunus Emre”. *Milli Kültür*, sy 80 (1991): 57-59.
627. ———. “Çok Mekanlı ve/veya Çok Mezarlı Anlatı Kahramanları: Yunus Emre”. *Milli Folklor Dergisi* 12, sy 91 (2011): 5-11.
628. ———. “Çok Mekanlı ve/veya Çok Mezarlı Yunus Emre”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 3 (Şubat 2021): 11-19.
629. ———. “UNESCO ve Vefatının 700. Yıl Dönümünde Yunus Emre”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 1 (Aralık 2020): 17-21.
630. ———. “Yunus Emre Neden Kalıcıdır?”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 2 (Ocak 2021): 25-29.
631. Oğuz, Mustafa. “Kalbe Şifa Bir Ozan: Yunus Emre”. *Arduç Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 18.
632. Okumuş, Ejder. “13. Asırdan 21. Asra Yunus Emre’nin Güçlü Seslenişinin Etkisi”. *Ay Vakti*, sy 192 (Haziran 2021): 16-20.
633. ———. “13. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Yunus Emre’nin Mesajı”. *İçinde 13. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Yunus Emre*, haz. Ejder Okumuş, 9-13. İstanbul: İnsan Yayınları, 2012.
634. ———. “13. Yüzyıldan Postmodern Zamanlara Yunus Emre’nin Güçlü Çağrısı”. *İçinde Yunus Emre Kitabı*, 55-107. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
635. ———. “Yunus Emre’nin ‘Risaleti’n-Nushiyye’ Kitabında Akla Yüklenen Anahtar Konum”. *İçinde Yunus Emre (Bildiriler ve Makaleler)*, editör Erdoğan Boz. Eskişehir: Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2014.
636. Okutan, Mahmud. “Tasavvuf ve Yunus Emre”. *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, sy 29 (2000): 60-66.
637. Okuyucu, Cihan. “Mevlana ve Yunus’ta Fikir ve Ruh Akralığı”. *Keşkül Dergisi*, sy 33 (Aralık 2014): 22.
638. ———. “Yunus Emre ve Mevlana’da Namaz”. *Diyanet Aylık Dergi (Anadolu’nun Gönül Dili Yunus Emre Eki)*, sy 256 (Nisan 2012): 18-23.
639. Olpak, Canan. “‘Devlet Ana’ ve ‘OD’ Romanlarında Yunus Emre”. *Dergah*, sy 268 (Mayıs 2012): 10.
640. Onaran, Mustafa Şerif. “Yunus Emre’nin Dili Yunusça”. *Varlık* 79, sy 1256 (2012): 8-9.
641. ———. “Yunus Emre’nin Güncelliği”. *Hürriyet Gösteri*, sy 279 (2006): 12-13.
642. Onur, M. Naci. “Yunus Emre’nin Klasik Tarafı”. *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 80-84.
643. Oral, Mustafa. “Her Zaman, Her Yerde Yunus Emre: Hüseyin Atlansoy”. *Yedi İklim* 20, sy 210 (Eylül 2007): 26.
644. Oral, Osman. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde İmân Esasları”. *Hikmet Yurdu Düşünce-Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi IX*, sy 18 (2016): 69-101.

645. ———. “Yunus Emre'nin Şiirlerinde Psiko-Sosyal Unsurlar”. İçinde *International Conference on Social Sciences-Cappadocia, Conference E-Book, 16-20 April 2018*, 823-39, 2018.
646. Oruç, Zülküf. “Yunus Yılında Yunusça Bir Kitap: Yar Yüreğim Yar”. *Edebice Dergisi*, sy 27 (Yaz 2021): 45-48.
647. Ospanova, Gülmira. “Yunus Emre Divan'ında Ölümü Güzelleştiren İfadeler”. *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, sy 41 (2016): 131-50.
648. Öcal, Hakkı. “Yunus ile Molla Kasım Arasındaki Mektuplaşmaları”. *Lacivert Dergisi*, sy 78 (Nisan 2021): 34-76.
649. Öksüz, Mert. “Yunus Divanı/Prof. Dr. Turan Karataş”. *Edebiyat Ortamı 2*, sy 27 (Ağustos 2012): 70.
650. Önal, Hadi. “Anadolu Yunus'tur”. *Akpınar Dergisi*, sy 27 (Haziran 2010): 27.
651. Önal, Mehmet. “Milli Edebiyat Döneminde Yunus Emre'nin Tesirleri”. *Türk Kültürü XXIX*, sy 341 (1991): 519-24.
652. Önder, Mehmet. “Ahmet Yesevi'den Yunus Emre'ye”. *Ahilik Yolu*, sy 86 (1993): 7-9.
653. ———. “Anadolu'nun Gönül Aydınlığında Mevlana ve Yunus Emre”. *Milli Kültür*, sy 80 (1991): 15-19.
654. ———. “Sahnedeki Sinemada ve Ekranında Yunus Emre”. *Nihayet Dergisi*, sy 80 (Ağustos 2021).
655. Örnek, Hüsameddin. “Yunus Emre ve Sevgi Yılı”. *Ekonomide Ankara Dergisi*, sy 37 (1991): 4-5.
656. Özarslan, Osman. “Yunus Emre'yi Nasıl Bilirdiniz?”. *Sanat ve Hayat*, sy 17 (2005): 107-15.
657. Özbahçe, Osman. “Türk Şiirinin Menşei ve Yunus Emre”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 84-89.
658. Özcan Gönülal, Yasemin. “Yunus Emre'nin 'Kayusu değil' Redifli Şiiri Üzerine Bir Dil İncelemesi”. *Turkish Studies (Elektronik)* 6, sy 4 (2011): 183-90.
659. Özcan, Tarık. “Yunusca Edebiyat: Yunus Emre'nin Şiirlerinde Evrensel Uyum”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 3 (Şubat 2021): 47-51.
660. Özçelik, Mustafa. “Afyonkarahisarlı Yunus Emre”. *Şehir ve Kültür Dergisi*, Kasım 2014.
661. ———. “Aksaraylı Yunus Emre”. *Şehir ve Kültür Dergisi*, Aralık 2014.
662. ———. “A. Turan Oflazoğlu'nun Gözüyle Yunus Emre”. *Türk Dili* 70, sy 837 (Eylül 2021): 37-44.
663. ———. “Bir Menkıbe Kahramanı Olarak Yunus Emre”. İçinde *Yunus Emre*, editör Fatma Atay ve Ali Aygün, 171-83. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
664. ———. “Anadolu'nun Gönül Dili Yunus Emre”. *Diyanet Aylık Dergi*, Nisan 2012.
665. ———. “Anadolu'nun Ruhu Yunus Emre”. *Diyanet Aylık Dergi (Anadolu'nun Gönül Dili Yunus Emre Eki)*, sy 256 (2012): 1-4.
666. ———. “Aydınlarımızın Gözüyle Yunus Emre”. *Dergah* 12, sy 143 (2002): 19-21.
667. ———. “Aydınlarımızın Gözüyle Yunus Emre”. *Ardıç Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 42.
668. ———. “Bir Derviş Şair Olarak Yunus Emre'nin Portresi”. *Yeni Dünya Dergisi*, Eylül 2017.
669. ———. “Bir Garip Ölmüş Diyeler”. *Yeni Dünya Dergisi*, Temmuz 2020, 44-47.
670. ———. “Bir Gönül Şairi: Yunus Emre”. İçinde *Yunus Emre Kitabı*, 167-77. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.

671. ———. “Bir Menkıbe Kahramanı Olarak Yunus Emre”. *Dil ve Edebiyat Dergisi*, sy 68 (Ağustos 2014): 36-46.
672. ———. “Bir Molla Kâsım Gelir”. *Yeni Dünya Dergisi*, Ağustos 2020, 54-57.
673. ———. “Bursa’nın Yunus’u: Aşık Yunus”. *Bursa Günlüğü Dergisi*, sy 4 (Aralık 2018): 34-38.
674. ———. “Erzurumlu Yunus Emre”. *Şehir ve Kültür Dergisi*, Mart 2015.
675. ———. “Eskişehir Sarıköylü Yunus Emre”. *Şehir ve Kültür Dergisi*, Eylül 2014.
676. ———. “Eskişehir Semasında Üç Yıldız: Yunus Emre, Nasreddin Hoca, Battal Gazi”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 246-50.
677. ———. “Fethi Gemuhluoğlu’nda Yunus Emre’ye Atıflar”. *Bir Nokta Dergisi*, sy 225 (Ekim 2020).
678. ———. “Gezgin Bir Şair Olarak Yunus Emre”. *Yedi İklim* 14, sy 132 (Mart 2001): 33.
679. ———. “Hangi Yunus Bizim Yunus?”. *Yeni Dünya Dergisi*, sy 300 (Ekim 2018).
680. ———. “Hangi Yunus Bizim Yunus?”. *Muhit Dergisi*, sy 17 (Mayıs 2021): 78-82.
681. ———. “Hangi Yunus Emre”. *Edebiyat Ortamı*, Ocak 2018.
682. ———. “İspartalı Yunus Emre -1-”. *Şehir ve Kültür Dergisi*, Nisan 2015.
683. ———. “İspartalı Yunus Emre -2-”. *Şehir ve Kültür Dergisi*, Mayıs 2015.
684. ———. “İbrahim Tennuri’nin Şiirlerinde Yunus Emre İzleri”. *Bercestee Aylık Kültür - Sanat - Edebiyat Dergisi*, Kasım 2011.
685. ———. “İlimden İrfana Yunus Emre”. *Yerli Düşünce Dergisi*, sy 77 (Mayıs 2021): 20-23.
686. ———. “Karamanlı Yunus Emre”. *Şehir ve Kültür Dergisi*, Ekim 2014.
687. ———. “Kardeş Olarak Sevebilmek Yunus Emre Mektebinde Sevgiyi Yeniden Okumak”. *Diyanet Avrupa Dergisi*, Şubat 2007.
688. ———. “Kulalı Yunus Emre”. *Şehir ve Kültür Dergisi*, Ocak 2015.
689. ———. “Menkıbelerin Diliyle Yunus Emre’nin Şiir Estetiği”. *Bizim Külliye*, sy 54 (Şubat 2013): 55.
690. ———. “Necip Fazıl Kısakürek ve Yunus Emre”. *Kültür Dünyası*, sy 13 (Mayıs 1998): 17.
691. ———. “Necip Fazıl’ın Gözüyle Yunus Emre”. *Yeni Dünya Dergisi*, Mayıs 2011.
692. ———. “Risaletü’n-Nushiyye Bize Ne Söyler?”. *Edebice Dergisi*, sy 27 (Yaz 2021): 22-25.
693. ———. “Sosyal Medyada Edebi Şahsiyetler :Yunus Emre Örneği”. *Bizim Külliye*, sy 70 (Şubat 2017): 36-39.
694. ———. “Şiir Toplum Münasebeti Bağlamında Yunus Emre’nin Şiiri”. *Bizim Külliye*, sy 71 (Mayıs 2017): 46-50.
695. ———. “Şiirimizde Yunus Emre Geleneği”. *Bizim Külliye*, sy 55 (Mayıs 2013): 69.
696. ———. “Türk Şiirinde Yunus Sesleri”. *Çorum Belediyesi Şehir Defteri Yunus Emre Özel Sayısı*, Haziran 2021, 6-8.
697. ———. “Yunus Emre Bizim Neyimiz Olur?”. *Kurşunlu Dergisi*, sy 1 (Ağustos 2021): 26-28.
698. ———. “Yunus Emre Dilinde Duâ”. *Yeni Dünya Dergisi*, Ağustos 2019, 40-43.
699. ———. “Yunus Emre Mektebinde Sevgiyi Okumak”. *Diyanet Avrupa Dergisi*, ubat 2007.
700. ———. “Yunus Emre Muhibbi Bir Kadın şair: H. Nusret Zorlutuna”. *İmarat Dergisi*, sy 2 (Mayıs 2010): 82-88.

701. ———. “Yunus Emre Romanları Üzerine Bir Değerlendirme”. *Şiar Dergisi*, sy 21 (Nisan 2019): 3-8.
702. ———. “Yunus Emre Şiirinin Kaynakları”. *Yeni Dünya Dergisi*, Ekim 2017.
703. ———. “Yunus Emre ve Anadolu”. *Lamure Dergisi*, sy 14-15 (Temmuz 2021): 4-6.
704. ———. “Yunus Emre ve Türkçe”. *Teferrüç Dergisi*, sy 15 (Haziran 2021): 4.
705. ———. “Yunus Emre’de Akıl ve Gönül”. *Yeni Dünya Dergisi*, Eylül 2020, 44-46.
706. ———. “Yunus Emre’de Aşk Kavramı”. *Dilhane Dergisi*, sy 40 (Nisan 2021): 17-19.
707. ———. “Yunus Emre’de Âyet ve Hadis Yorumları”. *Yeni Dünya Dergisi*, Aralık 2019, 46-49.
708. ———. “Yunus Emre’de ‘Ben’in Hâlleri”. *Bizim Külliye*, sy 66 (Ocak 2016): 57-66.
709. ———. “Yunus Emre’de Birlik Fikri”. *Akpınar Dergisi*, sy 35 (Ekim 2011): 12-17.
710. ———. “Yunus Emre’de Birlik Fikri”. İçinde *13. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Yunus Emre*, haz. Ejder Okumuş, 25-30. İstanbul: İnsan Yayınları, 2012.
711. ———. “Yunus Emre’de ‘Elif’ Yorumları”. *Yeni Dünya Dergisi*, Ocak 2019, 28-31.
712. ———. “Yunus Emre’de Peygamber Sevgisi”. *Yeni Dünya Dergisi*, Nisan 2013.
713. ———. “Yunus Emre’de Sabır”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 4 (2021): 23-27.
714. ———. “Yunus Emre’de Sevgi”. *Diyanet*, sy 267 (2013): 59-61.
715. ———. “Yunus Emre’de Sosyal Tenkit”. *Yeni Dünya Dergisi*, Kasım 2018.
716. ———. “Yunus Emre’de Yeni Bahar”. *Gergef Dergisi*, sy 2 (Nisan 2021): 5-8.
717. ———. “Yunus Emre’nin Dağ Yolculuğu”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 80-81.
718. ———. “Yunus Emre’nin Dağ Yolculuğu”. *Bir Nokta Dergisi*, sy 100 (Mayıs 2010): 20-22.
719. ———. “Yunus Emre’nin ‘Dertli Dolap’ı”. *Yeni Dünya Dergisi*, sy 40-43 (Ocak 2020).
720. ———. “Yunus Emre’nin Derviş ve Şair Olarak Kimliği”. *Bizim Külliye*, sy 67 (Mayıs 2016): 47.
721. ———. “Yunus Emre’nin Eğitimci Şahsiyeti”. *Yeni Dünya Dergisi*, Kasım 2017.
722. ———. “Yunus Emre’nin Karaman ve Civarında Anlatılan Menkıbeleri”. İçinde *Talat Duru Armağanı*, haz. Rıza Duru, Ziya Duru, ve Yusuf Yıldırım, 353-58. Konya: Palet Yayınları, 2016.
723. ———. “Yunus Emre’nin Mürşidlik Dönemi”. *Yeni Dünya Dergisi*, Ekim 2020, 48-51.
724. ———. “Yunus Emre’nin Nefesi”. *Yeni Dünya Dergisi*, Nisan 2020, 38-41.
725. ———. “Yunus Emre’nin Seyahatleri”. *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 60-64.
726. ———. “Yunus Emre’nin Seyahatleri”. *Somuncu Baba Dergisi*, Temmuz 2015.
727. ———. “Yunus Emre’nin Su Yorumu”. *Keşkül Dergisi*, sy 16 (Ağustos 2010): 28.
728. ———. “Yunus Emre’yi Doğru Anlamak”. *Berceste Aylık Kültür - Sanat - Edebiyat Dergisi*, Eylül 2006.
729. ———. “Yunus Emre’yi Yeniden Okumak”. *Dergah*, sy 120 (Şubat 2000): 5.
730. ———. “Yunus Emre’yi Yeniden Okumak”. *İslami Edebiyat* 3, sy 47 (Eylül 2009): 12.
731. ———. “Yunus’a Yoldaş Olanlar - Burhan Toprak”. *Ardıç Dergisi*, sy 3 (Nisan 2006): 7.
732. ———. “Yunus’ça Sevmek”. *Ay Vakti*, sy 56 (Mayıs 2005): 6.

733. ———. “Yunus’la Yoldaş Olanlar-2 Rıza Tevfik Bölükbaşı”. *Ardıç Dergisi*, sy 12 (Ocak 2007): 6.
734. ———. “Yunus’ta Birlik Fikri”. *Ardıç Dergisi*, sy 15-16 (Mayıs 2007): 29.
735. ———. “Yunus’u Şehirlerde Aramak”. *Şehir ve Kültür Dergisi*, Haziran 2014.
736. ———. “Yunus’un Aşk Sultânı Tapduk Emre”. *Yeni Dünya Dergisi*, Nisan 2021, 50-53.
737. ———. “Yunus’un Bir Dörtlüğünü Anlama Denemesi”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 3 (2021): 7-11.
738. ———. “Yunus’un Çağdaş Bir Yorumcusu Sezai Karakoç”. *İslami Edebiyat* 3, sy 49 (Mart 2010): 6.
739. ———. “Yunus’un Huzurunda”. *Ay Vakti*, sy 44 (Mayıs 2004): 4.
740. ———. “Yunus’un Nefesi”. *Ay Vakti*, sy 192 (Haziran 2021): 4-7.
741. Özdemir, Ahmet. “Bizim Yunus”. *Cemre Dergisi*, sy 4 (Ekim 1991): 18.
742. Özdemir, Cafer. “Bir Şiir Şerhi: Yunus’un Dünyasında Derviş Kimliği”. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi* 10, sy 2 (15 Haziran 2021): 563-77.
743. ———. “Yunus Emre’nin Dünyasında Bir Erginleme Aracı Olarak ‘yolculuk’”. *Yeni Türkiye* 25, sy 106 (2019): 557-68.
744. Özdemir, Ekrem. “Herkesin Bir Yunus’u Var Sizininki Hangi Yunus?”. *Anadolu Gençlik Dergisi*, sy 45 (Ekim 2003): 60.
745. Özdemir, Mehmet. “Yunus Emre’de Kozmolojinin Estetik Sunumu”. *Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature* VI, sy 3 (2020): 493-518.
746. Özden, H. Ömer. “Yunus Emre Ümmi Bir Ozan mı Yoksa Büyük Bir Filozof mu?”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:222-38. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
747. Özel, Zeynep. “İranlılar Yunus Emre’yi Tanıyor mu?”. *Nihayet Dergisi*, sy 80 (Ağustos 2021).
748. Özen, Kutlu. “Hafik Emre Köyü’ndeki Yunus Emre Düşüşü”. *Türk Halk Kültürü Araştırmaları (Yunus Emre Özel Sayı 1991)*, 1991, 51-57.
749. Özer, Hasan, ve Yağmur Demirtaş. “Yunus Emre Divanında Geçen İkillemeler Üzerine”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi = The Journal of International Social Research* XI, sy 60 (2018): 163-71.
750. Özgün, İbrahim. “Gül İçinde Bir Gül”. *Halk Edebiyatı Dergisi*, sy 17 (Nisan 2017): 62-64.
751. Özgür, Can. “Yunus Emre’nin Kullandığı Farklı İki Türkçe”. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi = Journal of Social Sciences, Eskişehir Osmangazi University*, sy 1 (2001): 91-103.
752. Özgüven, Azize. “Two Mystic Poets: Yunus Emre ve and William Blake”. *Journal of Turkish Studies = Türklük Bilgisi Araştırmaları*, sy 20 (1996): 234-47.
753. Özkan, Abdülkadir. “Yunus Emre ve İlahi Aşk”. *Yörünge*, sy 310 (Ocak 1997): 12.
754. Özkan, Murat Sultan. “Yunus Emre’de Varlık, Düşünce ve Dil”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:301-23. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
755. Özkan, Mustafa. “Türkçenin Anadolu’da Edebi Bir Dil Olarak Gelişmesi ve Yunus Emre’nin Dili Üzerine”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:33-88. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.

756. ———. “Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Olarak Teşekkülünde Yunus Emre’nin Rolü”. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi* [İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi] [TDED] XLI, sy 2 (2009): 25-68.
757. Özkan, Nevzat. “Tarikatname Türü ve Yunus Emre Divanı’nda Tarikat Adabı ile İlgili Unsurlar”. İçinde *Diriözler Armağanı: Prof. Dr. Meserret Diriöz ve Haydar Ali Diriöz Hatıra Kitabı*, editör M. Fatih Köksal ve Ahmet Naci Baykoca, 141-48. Ankara: Bizim Büro Basımevi, 2003.
758. Özkan, Senail. “Yunus Emre ve Meister Eckhart”. *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 42-51.
759. ———. “Yunus Emre ve Rilke’de Âşıkane Söyleyiş”. *Türk Edebiyatı*, sy 460 (Şubat 2012): 64-67.
760. ———. “Yunus Emre’nin Tefekküründe Metafizik Derinlik ve Felsefe”. *Türk Yurdu*, sy 283 (Mart 2011).
761. Özmel, İsmail. “Genç Şairler, İki Şiir Mürşidini Unutmayın Yunus Emre ve Yahya Kemal”. *Akpınar Dergisi*, sy 35 (Ekim 2011): 7-12.
762. ———. “Yunus Emre İncelemelerinde Bir Metot Denemesi”. *Akpınar Dergisi*, sy 45 (Haziran 2013): 7.
763. ———. “Yunus Emre Tetkiklerine Eleştirel Bir Bakış”. *Akpınar Dergisi*, sy 55 (Ocak 2015): 8.
764. Özmen, Ferhat. “Yunus Emre Menkıbelerinde Kahramanlık ve Bireyleşme Arketipleri”. İçinde *Anma ve Armağan Kitapları Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:447-55. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
765. Özsoy Erdoğan, Funda. “Yeni Bir Yunus Emre Romanı: OD”. *Türk Edebiyatı*, sy 460 (Şubat 2012): 22-25.
766. Öztoprak, Mustafa. “Yunus Emre’nin Divan’ındaki Peygamber Anlayışı”. *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi* XX, sy 1 (2020): 299-327.
767. Öztoprak, Mustafa, ve Sema Dağcı. “Yunus Emre’nin Divan’ında Hadise Yaklaşımı”. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* VI, sy 11 (2019): 185-224.
768. Öztürk, Mürsel. “Ahmed Yesevî-Hacı Bektaş-ı Velî ve Yunus Emre Zinciri”. İçinde *Yesevilik Bilgisi*, editör Cemal Kurnaz ve Mustafa Tatcı, 285-93. Ankara: Ahmet Yesevi Vakfı Yayınları, 2000.
769. Öztürk, Nurettin. “Türk Dili ve Edebiyatında Yunus Emre’nin Yeri Üzerine”. *Türk Ekini*, sy 4 (Aralık 2019): 26-30.
770. Öztürk, Osman. “Bir Başka Zaviyeden Yunus Emre”. *İslami Edebiyat*, sy 12 (1991): 3-4.
771. ———. “Yunus Emre”. *İslami Edebiyat* 3, sy 12 (Haziran 1991): 3.
772. Öztürk, Zehra. “Yunus Emre’den Bize Hitap”. *Altınoluk*, sy 212 (2003): 37-38.
773. Pala, İskender. “Güntülü”. İçinde *Yunus Emre*, editör Ahmet Yaşar Ocak, 471-90. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 2012.
774. ———. “Yunus, Bizi Bize Çağırıyor (Röportaj)”. *Arka Kapak Dergisi*, sy 29 (Şubat 2018).
775. Parlatur, İsmail. “Değerlendirmeler: İki Uluslararası Yunus Emre Toplantısı”. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi* 1991/2, sy 480 (Aralık 1991): 473-79.
776. Pehlivan, Gürol. “Yunus Emre. Editör: Ahmet Yaşar Ocak. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 2012”. *Sufi Araştırmaları* 4, sy 8 (Yaz 2013): 95-103.

777. Pekin, Süleyman. “Yunus Ne Dedi; Derdi Neydi?” *Edebice Dergisi*, sy 27 (Yaz 2021): 41-43.
778. Pekolcay, A. Necla. “Hoca Ahmed Yesevi’den Yunus Emre’ye Uzanan Müşterek İnanç İzleri (2)”. *İslami Edebiyat* 3, sy 29 (Haziran 1999): 39.
779. ———. “Yunus Emre’nin Te’sir Alanları”. *Diyanet İlmî Dergi [Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı]* XXVII, sy 1 (1991): 69-76.
780. ———. “Yunus Emre’ye Hoca Ahmed Yesevi’den İntikal Eden İnanç İzleri”. *Erdem: Atatürk Kültür Merkezi Dergisi [Erdem: İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi = Journal of Humanities and Social Sciences]* VIII, sy 24 (1996): 745-54.
781. Pekolcay, Necla. “Hoca Ahmed Yesevi’den Yunus Emre’ye Uzanan Müşterek İnanç İzleri”. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi* 1, sy 3 (1997): 19-30.
782. Pektaş, Mehmet. “Aşıklar Ölmez”. *Çorum Belediyesi Şehir Defteri Yunus Emre Özel Sayısı*, Haziran 2021, 26-27.
783. Polat, Mizrap. “Yunus Emre Düşüncesinde Bir Eğitim Modeli Olarak ‘İnsân-ı Kâmil’: Konuya Öğretim Programlarının Kültürel ve Felsefi Temelleri Bağlamında Bir Yaklaşım”. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* XVII, sy 1 (2017): 29-41.
784. Polat, Yusuf. “Yunus Emre Şiirlerinin Türkçeden Fransızcaya Çevirisinde Sözdizimsel Girişimler”. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi* 61, sy 1 (08 Temmuz 2021): 411-45.
785. Polatoğlu, Ahmet. “Yunus Emre’den Abdurreşid İbrahim Efendi’ye Aşkın Yolculuğu”. *Yedi İklim* 28, sy 318 (Eylül 2016): 97.
786. Pür, İlyas. “Yunus Emre’de Allah ve İnsan Sevgisi”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 66-67.
787. ———. “Yunus Emre’de Dünya ve Ahiret İlişkisinin Psikolojik Açından İncelenmesi”. İçinde *Yunus Emre Anısına Türkiye ve Türk Dünyası Araştırmaları -IX*, editör Yunus Emre Tansu, 17-40. Ankara: İksad Yayınları, 2021.
788. Rayman, Hayrettin. “Yunus Emre’de Sayısal Formeller”. *Fırat Üniversitesi Dergisi: Sosyal Bilimler* V, sy 2 (1991): 393-407.
789. Reha, Cemil. “Yunus Emre, Zeybek ve Odun”. *Yörünge*, sy 12 (Ocak 1991): 42.
790. Rüstemova, Yusuf. “Yunus Əmrənin Sufizmi”. *Bilgi Dərgisi: Sosial Bilgilər /Azərbaycan Respublikası “Təhsil” Cəmiyyəti*, sy 1 (2002): 4-9.
791. Sağın Kırgız, Ayşe. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Arı, Bal ve Kovan”. *Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi*, sy 1 (2011): 63-68.
792. Sağlam, Ayşe, ve Mustafa Yiğitoğlu. “Yunus Emre Divanı’nda ‘Gönül Yapmak’ ve ‘Gönül Yıkma’ Anlayışı”. *Türk ve İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi = The Journal of Turk & Islam World Social Studies* I, sy 1 (2014): 34-43.
793. Sağlam, Feyyaz. “Batı Trakya’da Türkçe Yayınlarında Yunus Emre”. *Mili Kültür*, sy 86 (1991): 63-64.
794. Sağlam, Soner. “‘Risâletü’n-Nushiyye’ ve ‘Vagz-ı Azat’ ta Nefis Terbiyesi”. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sy 27 (01 Mayıs 2017): 349-51.
795. Sağlık, Şaban. “Sezai Karakoç’un Gözüyle Yunus Emre”. *Yedi İklim* 6, sy 44-45 (1993): 96103.
796. Sakaoğlu, Saim. “Yunus Emre’nin İki Dünyası: Sevgi ve Bilim”. *Türk Dili*, sy 480 (1991): 444-51.

797. Sakar, Ekrem. "Gönül Çalab'ın Tahtı Bir Yunus Emre Sözlüğü müdür?" *Ayraç*, sy 67 (Mayıs 2015): 30-33.
798. Salmanova, Ş. S. "XIII. Əsr Türk Sufi Ədəbiyyatı və Yunus Əmrə". İçinde *Humanitar Elmlərin Öyrənilməsinin Aktual Problemləri: Ali Məktəblərarası Elmi Məqalələr Məcmuəsi*, 88-91. Bakü, 2002.
799. ———. "Yunus Əmrənin İlahilərində Quran və Hədislərdən Gələn Anlayışlar". İçinde *Humanitar Elmlərin Öyrənilməsinin Aktual Problemləri: Ali Məktəblərarası Elmi Məqalələr Məcmuəsi*, 86-87. Bakü, 2002.
800. Saraç, M. A. Yekta. "Tasavvuf Edebiyatında İçki Kavramına Giriş ve Yunus Emre Örneği". *İlmi Araştırmalar*, sy 10 (12 Şubat 2014): 135-54.
801. Saraçoğlu, Semra. "Yunus Emre ve Dante'nin La Vita Nuova Adlı Eserinde Yüceltme". *GEFAD: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi = Gazi University Journal of Gazi Faculty of Education [Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi]* XXV, sy 2 (2005): 343-52.
802. Sarar, İsmail Ali. "Yunus Emre Üzerine Bir Araştırma". *Çevren Bilim/Kültür Dergisi* 18, sy 81-82 (Nisan 1991): 9-11.
803. Sarı, Çağhan. "Mihalıççık'ta Bulunan Yunus Emre Mezarının Nakilleri". *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 272-88.
804. Sarı, Çağhan, ve Ennur Kalender. "Eskişehir Mihalıççık'ta Bulunan Yunus Emre Türbesi'nin Nakilleri". İçinde *Yunus Emre Anısına Türkiye ve Türk Dünyası Araştırmaları -IX*, editör Yunus Emre Tansü, 41-76. Ankara: İksad Yayınları, 2021.
805. Sarı, Enver. "Yunus Emre'nin Şiirlerinde Kendini Açma Biçimleri". *Akademik Araştırmalar Dergisi = Journal of Academic Studies* V, sy 20 (2004): 171-82.
806. Sarı, Fatma. "Taptuğun Kapısında". *Dilhane Dergisi*, sy 40 (Nisan 2021): 38-39.
807. Sarıkaya, İsmail. "Yunus Emre ve Türkçe". *Akpınar Dergisi*, sy 29 (Ekim 2010): 27-29.
808. Sarıtaş, Kamil. "Her Dem Yeniden Doğan Davetçi: Yunus Emre". *Ay Vakti*, sy 192 (Haziran 2021): 26-29.
809. Say, Yağmur. "Anadolu'nun Eli Tahta Kılıçlı Bilgesi Yunus Emre". *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 97-99.
810. ———. "Yunus Emre ve Ahiler". *Eskişehir Sanayi Odası Dergisi* 3, sy 1 (2013): 51-56.
811. Saygun, Adnan. "İnsan ve Yunus Emre". *Mili Kültür*, sy 80 (1991): 83-85.
812. Selçuk, Bahir. "Yunusca Edebiyat". *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 2 (Ocak 2021): 75-79.
813. Senhers, Pierre. "Yunus Emre'den Martin Luther'e". *Türk Dili* 5, sy 25 (1991): 20-22.
814. Sergen, Semih. "Dünya Sevgi Yılında Yunus Emre". *Kültür ve Sanat (Türk İş Bankası)* 3, sy 9 (1991): 46-49.
815. Serinsu, Ahmet Nedim. "Hz. Yunus Emre Bizim Neyimiz Olur?" *Karabatak Dergisi*, sy 54 (Şubat 2021): 58-62.
816. Sert, Talha. "Fenâdan Bekâya Emsalleri ve Misallarıyla Kâmil Bir İnsan Modeli 'Yunus Emre Hazretleri'". *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 52-62.
817. Sertkaya, Osman Fikri. "Erzurumlu Emrah ile Yunus Emre'nin İsimlerinin Kökeni Nedir? Veya Süryani Kökenli Mar Öğretmen, Üstad Kelimesi Göktürkçede Geçir mi?" *Türk Dili* 102, sy 726 (2012): 442-46.

818. Sevgi, Ahmet. “Yunus Emre’de İnsan Sevgisinin Evrensel Niteliği Üzerine”. *Turkish Studies = Türkoloji Araştırmaları: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* VII, sy 1 (2012): 99-103.
819. ———. “Yunus Emre’yi Nasıl Anlatmalıyız?” *İslami Edebiyat* 3, sy 19 (Mart 1993): 38.
820. Sevim, Sıdıka, ve Öznur Yıldırım. “Seramik Sanatı ve Yunus Emre”. *Art-e Sanat Dergisi* 9, sy 18 (26 Aralık 2016): 461-69.
821. Sevinç, Cem. “Yunus Emre’nin Divanı’nda Yer Alan Üç Meslek: Çulhacılık, Çerçicilik, Demircilik ve Günümüzdeki Durumu”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:419-30. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
822. Sevinç, Muhammet. “Türk Din Musikisinde Yunus Emre’nin Yeri ve Önemi”. İçinde *Yunus Emre*, editör Fatma Atay ve Ali Aygün, 183-95. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
823. Seyhan, Köksal. “Yunus Emre’nin Bir Şiirinde Şehir Alegorisi”. *Journal of Turkish Studies = Türklük Bilgisi Araştırmaları* XXIV, sy 2 (2000): 231-80.
824. Seyidoğlu, Bilge. “Yunus Emre ve Toprak”. *Türk Kültürü* XXIX, sy 340 (1991): 472-76.
825. Sezer, Abdullah. “Yunus Emre’nin Dünya Hayatı”. *Dilhane Dergisi*, sy 40 (Nisan 2021): 41-43.
826. Sır Dünder, Ayşe Nur. “Risâletü’n-Nushiye’de Organ Adlarıyla Kurulan Deyimler”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:397-419. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
827. Sivri, Medine. “Hacı Bektaş Veli ve Yunus Emre Felsefesinden Hareketle Anadolu ve Avrupa Aydınlanmasına Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım”. *Alevilik Araştırmaları Dergisi = The Journal of Alevi Studies*, sy 4 (2012): 123-48.
828. Sobacı, Murat. “Yunus, Biz(im)”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 82-83.
829. Somuncu, Melike. “Yunus Emre’nin Divân’ında Ayrılık ve Ölüm Temalarının Deyimleşmiş Birleşik Fiillere Yansıması”. İçinde *Ayrılık Kitabı*, editör Emine Gürsoy Naskali, 499-514. Kitabevi, 2020.
830. Sonkaya, Zeynep. “Yunus Emre Ve Modern İnsan Olgusuna Yönelik Psikodilbilimsel Bir Yaklaşım”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 152-56.
831. Soylu, Sıtkı. “Folklorcu Gözüyle Yunus Emre”. *İçel Kültürü* 5, sy 13 (1991): 4-7.
832. ———. “Taptuk Emre’nin Kimliğinden Yunus Emre’nin Kişiliğine”. *Milli Kültür*, sy 80 (1991): 87-99.
833. Soysaldı, İhsan. “Yunus Emre Divanı’nda Dört Dini Terim”. *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sy 6 (2001): 103-18.
834. ———. “Yunus Emre’nin İnsan Anlayışı”. *Diyanet İlmî Dergi [Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı]* 41, sy 2 (2005): 87-110.
835. Soyzer, A. Yılmaz. “Bir Aşk Toplumunun Mürşidi: Yunus”. *Türk Ekini*, sy 4 (Aralık 2019): 34-37.
836. Sökmen, Alper. “Gönül Adamı Yunus Emre”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 6-9.
837. Sönmez, Nesim. “Yunus Emre İle Feqiyê Teyran’ın Şiirlerinde Gönül İmgesinin Mukayesesi”. *Journal of Turkish Studies* 13, sy 18 (01 Ocak 2018): 1227-41.

838. Sözdemir, Yelda. “Cumhuriyet Sonrası Yunus Emre Algısı Üzerine”. *Nihayet Dergisi*, sy 80 (Ağustos 2021).
839. Subaşı, Muhsin İlyas. “Yunus’un Kurtuluş Reçetesi”. *Ardıç Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 6.
840. ———. “Yunus’un Lügatçesi”. *Cemre Dergisi*, sy 5 (Kasım 1991): 34.
841. Sümbüllü, H. Tahsin, ve Ahmet Fevzi. “Türk Musiki Kültüründe Yunus Emre”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:276-91. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
842. Sümer, Ali. “Yunus Emre”. *Pir Sultan Abdal Kültür Sanat Dergisi*, sy 32 (Mayıs 1999): 82.
843. Sümer, Faruk. “Yunus Emre Devrinde Türkiye ‘nin Sosyal Durumu”. *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, sy 52 (1991): 1-8.
844. Sürmelioglu, Ali. “Yunus’un Gönül Çocukları: Aşık Yunus, Ümmi Sinan, Niyazi Mısıri Özelinde Bir Yunus Okulu Okuma”. *Karabatak Dergisi*, sy 54 (Şubat 2021): 70-76.
845. Süzer Şengil, Fatma. “Gök Ekini Biçmiş Gibi”. *Ardıç Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 19.
846. Şahbaz, Mehibe. “Halkın Ermiş Yunus Emre’nin Mezarı Nerede”. *Türk ve İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi = The Journal of Turk & Islam World Social Studies*, sy 11 (2017): 143-54.
847. Şahin, Ahmet. “Hz.Mevlana ve Yunus Emre’de ‘Varlık-Yokluk’ Kavramı”. *Bereste Aylık Kültür - Sanat - Edebiyat Dergisi* 7, sy 76 (2008): 22-25.
848. Şahin, Haşim. “Yunus Emre ve Tapduk Emre”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 1 (Aralık 2020): 21-29.
849. ———. “Yunus Emre’nin Şeyhi Taptuk Emre”. İçinde *Yunus Emre*, editör Ahmet Yaşar Ocak, 199-227. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 2012.
850. ———. “Yunus’un Çağında Anadolu’nun Kültür Atlası”. *Muhit Dergisi*, sy 17 (Mayıs 2021): 67-70.
851. Şahin, İbrahim. “Yunus Türkçe’sinin Şiir Kabiliyeti”. *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 65-68.
852. Şahin, Kamil. “Yunus Emre’nin Tasavvuf Zinciri, Şeyhi Yaşadığı Çağ ve Tarikati”. *Diyanet İlmî Dergi [Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı] XXVII*, sy 1 (1991): 161-71.
853. Şahin, M. Abdülgafur. “Bu Yunus Bizim Yunus mu?”. *Hayal Perdesi*, sy 39 (Nisan 2014): 110-103.
854. Şalikoğlu, Erdal. “Aydınlanma Üzerine Yunusca Bir Bakış”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 1 (Aralık 2020): 29-43.
855. ———. “Yunusca Çeviri”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 2 (Ocak 2021): 95-97.
856. ———. “Yunusca Çeviri: Er Eteğin Tutan Yunus”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 4 (2021): 79-83.
857. ———. “Yunusca Çeviri: Kimdir Yunus’un Dost’u?”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 3 (Şubat 2021): 67-71.
858. Şallı, Oğuz Kağan. “Z Kuşağının Kimlik Arayışına Çağ Dışı Bir Misal: Yunus Emre”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:338-43. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.

859. Şanlı, İsmet. “Yunus Emre’nin İnsana, İnsanlığa Bakışı ve Günümüze Mesajları”. *Turkish Studies = Türkoloji Araştırmaları: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* IV, sy 2 (2) (2009): 955-61.
860. Şanlı, İsmet, ve Muharrem Dayanç. “Mehmet Kaplan’ın Yunus Emre ve Şiirlerini Konu Alan Yazıları Üzerine Bir Değerlendirme”. *Turkish Studies* 11, sy 20 (2016): 567-82.
861. Şaşma, İbrahim. “Yunus Emre’de Sanat Anlayışı”. *Akpınar Dergisi*, sy 35 (Ekim 2011): 27-28.
862. Şehribossan, Yusuf, ve Akgül Geldimammedova. “‘Gideyim Urumili’ne’ Kitabı Üzerine Gönüllere Yol Yapmış Yunus Emre...” *Kardeş Kalemler* 6, sy 65 (Mayıs 2012): 91-93.
863. Şeker, Mehmet. “Yunus Emre’nin Divanına Göre XIV. Yüzyılda Anadolu’da Sosyal Hayat”. *Diyanet İlmî Dergi [Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı] XXVIII*, sy 3 (1992): 73-93.
864. Şeker, Şenay. “Aşk Yolunda Bir Derviş”. *Lamure Dergisi*, sy 54 (Temmuz 2021): 16-17.
865. Şen, Cafer. “Bir Külliyyât Işığında Yunus Emre’nin Hayatı, Eserleri ve Tasavvuf Felsefesi”. İçinde *13. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Yunus Emre*, haz. Ejder Okumuş, 135-221. İstanbul: İnsan Yayınları, 2012.
866. ———. “Yunus Emre Şerhleri”. *Dergah* XVI, sy 187 (2005): 3-5.
867. Şen, Fatih Hasan. “Yunus Bize Ne Dedi?” *Kurşunlu Dergisi*, sy 1 (Ağustos 2021): 52-55.
868. Şen, Yasin. “Yunus Emre ve Bolu”. *Türk Dili* 70, sy 837 (Eylül 2021): 68-74.
869. Şenyüz, Meriç. “Yunus Emre Divanı’nda İdealist Diyalektik”. *Arka Kapak Dergisi*, sy 29 (Şubat 2018).
870. Şihyeva, Seadet. “Mevlana ve Nesimî’nin Düşünce Kavşağında Yunus Şiiri”. *Kardeş Kalemler* 6, sy 65 (Mayıs 2012): 70-90.
871. Şimşek, Erkan. “Gerçekle Efsane Arasında Bir Derviş: Yunus Emre”. *Arka Kapak Dergisi*, sy 29 (Şubat 2018).
872. Şimşek, Fatma Zehra. “Manevi Danışmanlık İlkeleri Bağlamında Mevlana ve Yunus Emre Düşüncesinin Değerlendirilmesi”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 156-70.
873. Şimşek, Hikmet. “Bindokuzyüzdoksabir Yunus Emre ve Sevgi Yılı İlişkisiyle Hikayet-ül ve de Şikayet-ül Yunus Emre Olayı”. *Orkestra* 30, sy 215 (1991): 13-26.
874. Şimşek, Ümit. “Bir Sineğin Kanadı”. *Zafer Dergisi*, sy 197 (Mayıs 1993): 38.
875. Tahraltı, Mustafa. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Tasavvufî Mefhumların Akisleri”. *Kubbealtı Akademi Mecmuası* XXI, sy 1 (1992): 11-20.
876. Tahsinoğlu, Mustafa. “Yunus Emre’ye Bizden Selam”. *Çevren Bilim/Kültür Dergisi* 18, sy 83-84 (Ağustos 1991): 8-11.
877. Tan, Nail. “Günümüz İnsanlığının Sorunları ve Yunus Emre”. *Folklor/Edebiyat*, sy 18 (1999): 141-44.
878. ———. “Mutasavvıf Türk Şairlerinin Ortak Özellikleri ve Yunus Emre’nin Engin Hoşgörüsüne Bir Örnek”. *Çevren Bilim/Kültür Dergisi* 18, sy 81-82 (Nisan 1991): 13-15.
879. ———. “Mutasavvıf Türk Şairlerinin Ortak Özellikleri ve Yunus Emre’nin Engin Hoşgörüsüne Bir Örnek”. *Bay Kültür ve Sanat Dergisi*, sy 26 (1998): 10-12.
880. ———. “Yaş Destanları ve Yunus Emre’nin Bir Şiiri Üzerine”. *Türk Dili*, sy 561 (1998): 226-32.
881. ———. “Yunus Emre Konusunda Yazılmış Oyunlar”. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, sy 589 (2001): 42-47.

882. ———. “Yunus Emre ve Konuşma Geleneği”. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi* 1991/2, sy 480 (1991): 506-10.
883. ———. “Yunus Emre'nin Duygu ve Düşünce Dünyası”. *Türk Halk Kültürü Araştırmaları (Yunus Emre Özel Sayı 1991))*, 1991, 61-81.
884. ———. “Yunus Emre'nin Konuşma Adabıyla İlgili Öğütleri”. *Milli Kültür*, sy 80 (1991): 28-31.
885. ———. “Yunus Emre'nin ‘Söz’ Redifli Şiirinin Divan-Halk Edebiyatımızdaki Bazı Etkileri Üzerine”. *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 115-18.
886. ———. “Yunus Emre”nin ‘Söz’ Şiirine, Hatayı Nazire Yazmış Olabilir mi?” *Türk Dili*, sy 571 (1999): 634-36.
887. Tanasoğlu, Dionis. “Yunus Emre ve Gagoğuzlar”. *Gagağuz Dergisi*, sy 17 (2001): 7.
888. Tarhan, Nevzat. “Modernizm Kıskaçında ‘Mentör Yunus’”. İçinde *Yunus Emre*, editör Fatma Atay ve Ali Aygün, 73-91. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
889. ———. “Sosyal Psikolog Olarak Yunus Emre”. *Zafer Dergisi*, sy 445 (Ocak 2014): 42.
890. Tarık, Dursun. “Yunus Emre ve Divanı”. *Varlık*, sy 1094 (1998): 30-32.
891. Tasnádi, Edit. “Macaristan’daki Yunus Emre”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 38-41 (2010): 38-41.
892. ———. “Macaristan’daki Yunus Emre”. İçinde *Türk- Macar İlişkileri Üzerine Seçme Yazılar*, 330-37. Paradigma Akademi Yayınları, 2013.
893. Taşçıyan, Alin. “İngiliz ve Felemenk Barutundan ‘Yunus Emre’ye”. *Milliyet Sanat Dergisi* 58, sy 308 (1993): 31.
894. Taşdelen, Vefa. “Augustinus ve Yunus Emre’de İç-Ben Alanı”. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi = Journal of Social Sciences*, sy 22 (2012): 54-86.
895. ———. “Yunus Emre’de Kaygı ve Umut”. *Bizm Külliye*, sy 52 (2012): 31-37.
896. ———. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Sevgi”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi*, sy 27 (2011): 90-96.
897. Tatar, Burhanettin. “Yunus Emre’de Şiirsel Düşünme Biçimi”. İçinde *13. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Yunus Emre*, haz. Ejder Okumuş, 67-74. İstanbul: İnsan Yayınları, 2012.
898. Tatçı, Mustafa. “Ahmet Yesevî, Hacı Bektaş-ı Velî ve Yunus Emre’de Dört Kapı-Kırk Makam”. İçinde *Yesevilik Bilgisi*, editör Cemal Kurnaz ve Mustafa Tatçı, 303-10. Ankara: Ahmet Yesevi Vakfı Yayınları, 2000.
899. ———. “Bir Yunus Emre Takipçisi Bursalı Aşık Yunus”. *Diyanet İlmi Dergi [Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı] XXVII*, sy 1 (1991): 155-60.
900. ———. “Bu Yolda Acaib Çok: Yunus Emre’nin Bir Şiirinin Yorumu”. İçinde *Türkçe’nin Bülbülü: Yunus Emre*, editör İlknur Sisnelioğlu, 148-62. İstanbul: Başakşehir Belediyesi, 2016.
901. ———. “Bu Yolda Acâib Çok: -Yunus Emre’nin Bir Şiirinin Yorumu”. *Turkish Studies = Türkoloji Araştırmaları: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* II, sy 4 (2) (2007): 740-49.
902. ———. “Dastan-ı Sabr (Sabır Hikayesi)”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 4 (2021): 13-19.
903. ———. “Ko Bu Dünyâ Bezeğini: Yunus Emre’nin Bir Şiirinin Yorumu”. İçinde *Prof. Dr. Önder Göçgün’e Armağan*, editör Süleyman İnan ve Mithat Aydın, II:1049-68. Pamukkale Üniversitesi Yayınları, 2013.

904. ———. “Nutm-ı Şerif-i Hz. Yunus Emre ve Şerh-i Hazret-i Mısıri”. *Türk Kültürü*, sy 22 (2008): 330.
905. ———. “Suret İle Çoktur Adem Yunus Emre’nin Bir Şiirinin Yorumu”. *Türk Edebiyatı*, sy 405 (Temmuz 2007): 56-60.
906. ———. “Tarihî Kaynaklarda Ahmed Rifâî, Sarı Saltuk, Barak Baba, Tabduk Emre ve Yunus Emre”. İçinde *Yunus Emre Kitabı*, 179-281. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
907. ———. “Tur Dağı’ndan Aşa Geldim”. *Edebice Dergisi*, sy 27 (Yaz 2021): 12-19.
908. ———. “Yeni Belgeler Işığında Tapduk Emre”. *Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı* 32, sy 297 (2012): 19-36.
909. ———. “Yukarı İllerde Bir Gezgin Derviş: Yunus Emre (Azerbaycan Notları)”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, sy 58 (2011): 155-70.
910. ———. “Yukarı İllerde Bir Gezgin Derviş: Yunus Emre (Azerbaycan Notları)”. *Kardeş Kalemler* 6, sy 65 (Mayıs 2012): 56-67.
911. ———. “Yunus Emre”. *Yunus Emre Enstitüsü Türk Dünyası Dergisi*, sy 2 (Haziran 2020): 3-14.
912. ———. “Yunus Emre”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 10-27.
913. ———. “Yunus Emre Divânı Yazmalarının Avrupa Ülkelerindeki Nüshalarından Üç Örnek”. *Türk Halk Kültürü Araştırmaları Yunus Emre Özel Sayı*, 1991, 143-64.
914. ———. “Yunus Emre Divanı’nın En İyisini Ortaya Koymaya Çalıştım (Bir Konuşma)”. *Milli Kültür*, sy 80 (1991): 55-56.
915. ———. “Yunus Emre’de Aşk”. *Türk Halk Kültürü Araştırmaları (Yunus Emre Özel Sayı 1991)*, 1991, 83-95.
916. ———. “Yunus Emre’den Yolcuya Öğütler Risâletü’n-Nushiyye”. *Türk Ekini*, sy 4 (Aralık 2019): 6-25.
917. ———. “Yunus’lar Yok’tan Çıkar”. *Karabatak Dergisi*, sy 54 (Şubat 2021): 29-46.
918. ———. “Yunus’un Hedefi: İnsan-ı Kamil”. *Diyanet Aylık Dergi (Anadolu’nun Gönül Dili Yunus Emre Eki)*, sy 256 (Nisan 2012): 14-18.
919. Tatlısu, Mehmet. “Tüm Zamanların En Büyük Ozanı Yunus Emre”. *Çorum Belediyesi Şehir Defteri Yunus Emre Özel Sayısı*, Haziran 2021, 28-30.
920. Tavukçu, Orhan Kemal. “Yunus Şiirlerini Ayırt Etmeye Yönelik Bazı Tespitler”. *Journal of Turkish Studies* 28 (2004): 59-84.
921. Tekin, Cemile. “Yunus Emre ve Karaman’da Yunus Emre Tekkesi”. *Türk-İslam Medeniyeti Akademik Araştırmalar Dergisi* VIII, sy 15 (2013): 87-100.
922. Temiz, Ali. “Yunus Emre Hazretleri’nin Ana Teması Allah Aşk”. *Yenises*, sy 210 (Haziran 2013): 28-29.
923. Tenekeci, İbrahim. “Bizim Yunus”. *Muhit Dergisi*, sy 17 (Mayıs 2021): 112-16.
924. Tezcan, Gülcan. “Türk Tasavvufu ve Yunus Emre”. *Gerçek Hayat Dergisi*, sy 523 (Ekim 2010): 15.
925. Tezcan, Semih. “Eski Anadolu Türkçesi ve Yunus Emre Şiirlerinin Dili Üzerine”. İçinde *Yunus Emre*, editör Ahmet Yaşar Ocak, 97-124. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 2012.

926. ———. “Yunus Emre'nin Adı”. İçinde *Yunus Emre*, editör Ahmet Yaşar Ocak, 125-42. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü Yayınları, 2012.
927. Timuroğlu, Vecihi. “Yunus Emre'nin Şiiri Üzerine Bir Deneme”. *Varlık*, sy 1166 (2004): 52-56.
928. Tok, Vedat Ali. “‘İlim ilim bilmektir, ilim kendin bilmektir. Sen kendini bilmezsin, ya nice okumaktır.’ Yunus Emre”. *Diyanet Aylık Dergi*, sy 219 (Mart 2009): 54.
929. ———. “Yunus Emre'de Birlik ve Beraberlik Düşüncesi”. *Akpınar Dergisi*, sy 35 (Ekim 2011): 17-21.
930. ———. “Yunus Emre'de Birlik ve Beraberlik Düşüncesi”. *Diyanet*, sy 254 (2012): 54-57.
931. Tombaş, Şenol. “Bizim Yunus”. *Halk Edebiyatı Dergisi*, sy 17 (Nisan 2017): 66.
932. Topal, Mehmet. “Belgeler Işığında Yunus Emre Zaviyesi”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 70-74.
933. ———. “Erenler Dergâhı: Yunus Emre Zaviyesi”. *Kurşunlu Dergisi*, sy 1 (Ağustos 2021): 33-36.
934. Topaloğlu, Sena. “Gönül Diliyle Kainata Seslenmek”. *Dilhane Dergisi*, sy 40 (Nisan 2021): 35-36.
935. Topçu, Nurettin. “Yunus Emre'de Vahdet-i Vücûd”. İçinde *13. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Yunus Emre*, haz. Ejder Okumuş, 49-57. İstanbul: İnsan Yayınları, 2012.
936. Topçu, Yalçın. “Yunusça Konuşmak”. *Yerli Düşünce Dergisi*, sy 77 (Mayıs 2021): 4-6.
937. Toprak, Burhan. “Şerh-i Gazel-i Hazret-i Yunus Emre”. *Yedi İklim XVI*, sy 162 (Eylül 2003): 45-49.
938. ———. “Yunus Emre'nin Altın Destanı”. *Ardıç Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 4.
939. Toprak, Funda. “Yunus Emre'nin Şiirinde ‘Tuzak ve Ağu’ Metaforu”. *International Journal of Language Academy VI*, sy 5 (2018): 402-12.
940. Toprak, H. Basri. “Yunus Emre Halk Şairi miydi?”. *İslam Aylık Mecmua*, sy 92 (Nisan 1991): 43.
941. Torun, Ali. “Yunus Emre Hümanist midir?”. İçinde *13. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Yunus Emre*, haz. Ejder Okumuş, 125-34. İstanbul: İnsan Yayınları, 2012.
942. ———. “Yunus Emre ve Halk Kültürü”. *Millî Folklor*, sy 68 (2005): 18-31.
943. Tosun, Necdet. “Yunus Emre Rifâî, Hacı Bektaş Vefâî”. *Tasavvuf: İlmî ve Akademik Araştırma Dergisi XIV*, sy 31 (2013): 109-15.
944. Tosun, Necip. “Nurettin Topçu ve Sezai Karakoç'ta Mevlânâ, Yunus Emre, Mehmet Akif Algısı ve Karşılaştırması”. *Hece Aylık Edebiyat Dergisi Nurettin Topçu Özel Sayısı*, sy 109 (2006): 200-209.
945. Tökel, Dursun Ali. “Yunus Emre'de Akıl: Vücut Ülkesinin Sultanı”. *Ay Vakti*, sy 192 (Haziran 2021): 20-24.
946. Törenek, Mehmet. “Üç Tiyatro Eseri Ekseninde Yunus Emre'ye Bakış”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:305-23. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
947. Tuna, Fahri. “Yunus Emre; ‘Tanımsız’ Yakın Akrabamız?”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:31-36. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
948. ———. “Yunus Emre; ‘Yok’ Oldukça ‘Var’ Olan Derviş”. İçinde *Yunus Emre Kitabı*, 109-14. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.

949. ———. “Yunus Emre ‘Yok’ Oldukça ‘Var’ Olan Derviş / Benim Hilmi Yavuz’um”. *Hece*, sy 213 (Eylül 2014): 13-16.
950. Tunalgil, Cemali. “Yunus’un Şiir Dili”. *Çevren Bilim/Kültür Dergisi* 18, sy 83-84 (Ağustos 1991): 12-13.
951. Tunç, Gökhan. “Fakelore Kavramı Merkezinde Yunus Emre”. *Milli Folklor*, sy 75 (2007): 17-23.
952. Turan, Alptekin. “Yunus Emre’nin Kaynakları ve Şiirlerinde Hümanizma”. *Hürriyet Gösteri*, sy 12 (1991): 5-7.
953. Turan, Feride. “Yunus Emre’den Bir Soru: ‘Bugün Ayın Kaçı?’” *Kurşunlu Dergisi*, sy 1 (Ağustos 2021): 42-45.
954. Turan, Metin. “Anadolu Düşünürü Yunus Emre”. *Berfin Bahar Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*, sy 275 (Ocak 2021): 5-11.
955. Turan, Refik. “Yunus Emre ve Türk Kültürü Gerçeği”. *GEFAD:Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi = Gazi University Journal of Gazi Faculty of Education XVI*, sy 1 (1996): 5-9.
956. Turhan, Mümtaz. “Yunus Emre’den Kalan En Büyük Miras”. *İçinde 13. Yüzyıldan 21. Yüzyıla Yunus Emre*, haz. Ejder Okumuş, 75-79. İstanbul: İnsan Yayınları, 2012.
957. ———. “Yunus Emre’den Kalan En Büyük Miras”. *Yunusca Dergisi (Mihalççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 4 (2021): 55-59.
958. Turna, Murat. “Sezai Karakoç’un Gözüyle Yunus Emre, Mehmet Akif ve Mevlana”. *Turkish Studies = Türkoloji Araştırmaları: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic VII*, sy 1 (2012): 2025-42.
959. Tülücü, Süleyman. “1991-1997 Yılları Arasında Yunus Emre Üzerine Yayınlanmış Bazı Kitaplar”. *EKEV Akademi Dergisi - Sosyal Bilimler - I*, sy 2 (1998): 107-15.
960. Türer, Osman. “Onüçüncü Asırda Anadolu’da Tasavvuf ve Yunus Emre”. *Diyanet İlmî Dergi [Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı] XXVII*, sy 1 (1991): 87-100.
961. Türkel, Sabri Nuri. “Edebi Ufuklar Onun İnanç ve İman Dünyası [Yunus Emre]”. *Türk Edebiyatı* 24, sy 275 (1996): 40-41.
962. Türker, Habip. “Yunus Emre’de Şiirsel İmkanın Görüngübilimi”. *Kutadgubilig: Felsefe - Bilim Araştırmaları*, sy 20 (2011): 341-54.
963. Türker, Osman. “13. Asırda Anadolu’da Tasavvuf ve Yunus Emre”. *Diyanet İlmî Dergi [Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı] 27*, sy 1 (Mart 1991): 87.
964. Türkmen, Erkan. “Ahmet Yesevî, Mevlâna ve Yunus Emre’de Kâmil İnsan ve Allah Sevgisi”. *İçinde Konya’dan Dünyaya Mevlâna ve Mevlevîlik*, editör Nuri Şimşekler, 93-96. Konya: Karatay Belediyesi, 2002.
965. Türkmen, Fikret. “Türkmen Edebi Geleneğinde Yunus Emre, Karacaoğlan, Mahtumkulu Çizgisi”. *Milli Folklor* 11, sy 84 (2009): 18-22.
966. ———. “Yunus Emre’de Hümanizma”. *Palandöken*, sy 9 (1994): 20-23.
967. ———. “Yunus Emre’nen Keçeğe Mehebbete”. *Kazan Utları Dergisi*, sy 10 (1993): 173-77.
968. ———. “Yunus Emre’nin Batı ve Doğu Edebiyatlarındaki Yeri”. *Yeni Türkiye XXV*, sy 106 (2019): 530-35.
969. Türkoğlu, M. Said. “Yunus Ulu Bir Şar’dır”. *Ardeş Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 30.

970. Türkten, Nevzat. “Yunus Emre’nin Şiirlerindeki Taptuk Bir Kişi Olmasa Gerekir”. *Erciyes*, sy 390 (2010): 1-2.
971. Türkyılmaz, Dilek. “XIII. Yüzyıldan Günümüze Ulaşan Bir Ses: Yunus Emre”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 44-48.
972. Uç, Himmet. “Yunus Emre Divanı’nda Temalar”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 58-61.
973. Uçak, Salih. “Sezai Karakoç’un ‘Yunus’u”. *Ay Vakti*, sy 192 (Haziran 2021): 29-34.
974. ———. “Yunus’un Şiirlerinde Yol Metaforu”. *Bizim Külliye*, sy 61 (Kasım 2014): 61.
975. Uçman, Abdullah. “Rızâ Tevfik’in Kalemikle Yunus Emre”. *Kubbealtı Akademi Mecmuası* 48/2, sy 190 (2019): 24-32.
976. Uğur, Abdullah. “Yunus Emre Divânı’nda Hz. Âdem’in Yaratılışı Etrafında Gelişen Bir Anlatı Üzerine”. *Mîzânü’l-Hak: İslami İlimler Dergisi = Journal of Islamic Studies*, sy 11 (2020): 323-31.
977. Uğurlu, Mustafa. “Kim Bu ‘Taş Bağırılı’ Dervişler”. *Türk Dili* 70, sy 837 (Eylül 2021): 14-19.
978. Ulu, Mahmut. “Yokluk Yolcusu: Yunus Emre”. *Muhit Dergisi*, sy 17 (Mayıs 2021): 82-85.
979. Uluçay, Abdullah. “Tapduk Emre; XII. Yüzyılda Yaşayan Derviş”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:188-93. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
980. Uludağ, Mehmet Bülent. “Anadolu ve Kafkasya’daki Müslüman-Hristiyan Etkileşiminde İki Mühim İsim: Yunus Emre ve Şota Rustaveli”. *Bilig: Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, sy 3 (1996): 171-74.
981. Ulutürk Sakarya, Yasemin. “Ete Kemiğe Büründüm Yunus Diye Göründüm...” *Muhit Dergisi*, sy 17 (Mayıs 2021): 91-94.
982. ———. “Roman Kahramanı Olan Yunus Emre’de Yazarı Görmek: Dertli Dolap”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 142-46.
983. Ural, Ali. “Nefsini Tepelemiş Elleri Kan İçinde”. *Eski-Yeni Şehir Kültürü Dergisi Yunus Emre Özel Sayı*, sy 15 (2010): 4-5.
984. ———. “Yunus Sarı Çiçeğe Ne Sordu?” *Karabatak Dergisi*, sy 54 (Şubat 2021): 52-58.
985. Urfalı, Ahmet. “Yunus Emre ve ‘Sevgi’ Sözü”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 110-16.
986. Uslu Oktay, Zeynep. “Yunus Emre Şathiyyesi ve Kaygusuz Abdal: Türkçede Yöresel Bir İslam Geleneğinin Oluşumu”. *Turcica*, sy 50 (2019): 9-52.
987. ———. “‘Yunus Emre Şiirleri ve Kemal Ümmî’nin Kırk Armağan’ının 15. Yüzyıla Ait Bilinmeyen Bir Yazması Üzerine”. *Journal of Turkish Studies Türklük Bilgisi Araştırmaları Dergisi*, sy 50 (2018): 389-98.
988. Uyguner, Muzaffer. “Yunus Emre Üzerine”. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi* 4, sy 23 (1991): 10-13.
989. Uysal, İdris Nebi. “Risaletü’n-Nushiyye’nin Karaman Nüshası Üzerine Notlar”. *Türk Dili* 70, sy 837 (Eylül 2021): 19-32.
990. ———. “Yunus Emre Divanı Karaman Nüshasına Dair Bazı Tespitler”. İçinde *Karaman Kitabı: Karaman ve Dil*, editör İdris Nebi Uysal, 125-51. Karaman: Karaman Belediyesi Kültür Yayınları, 2018.

991. ———. “Yunus Emre Divanı Karaman Nüshasının Söz Varlığı Üzerine Notlar”. *Yeni Türkiye* XXV, sy 106 (2019): 536-44.
992. ———. “Yunus’un Türkçesi Türkçe’nin Emresi”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:26-33. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
993. Uysal, Yücel. “Bindokuzyüzdoksanbir Yunus Emre Sevgi Yılı”. *Petkim Dergisi*, sy 70 (1991): 32-33.
994. Ülker, Burak. “Yunus Emre’de Tevhid”. *Evrensel Kültür*, sy 200 (2008): 29.
995. Ünal, Tanju. “Türkçe’den Fransızca’ya Yunus Emre”. İçinde *Frankofoni: Fransız Dili ve Edebiyatı İnceleme ve Araştırmaları Ortak Kitabı No: 14*, 95-106, 2002.
996. Ünlü, Mahir. “Yunus Emre”. *Türk Dili* 4, sy 24 (1991): 30-31.
997. Ünlü, Şemsettin. “Yunus Bizim Yunus”. *Bizim Külliye* 13, sy 51 (2012): 84-87.
998. Ünver, İsmail. “Yunus Emre Üzerine”. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, sy 19 (2006): 489-98.
999. Ürkmez, Melâhat. “Büyük Türk Mutasavvıfı Yunus Emre”. *Türk-İslâm Medeniyeti Akademik Araştırmalar Dergisi*, sy 6 (2008): 161-81.
1000. Ürkmez, Rauf Kahraman. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Ulema- Meşayih İlişkisi”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 70-78.
1001. Üstündağ, Serdar. “Yunus Emre’yi An(la)mak”. *Dilhane Dergisi*, sy 40 (Nisan 2021): 21-23.
1002. Üşenmez, Emek. “Yunus Emre Divanında Türkçe İslami Terimler”. *Turkish Studies = Türkoloji Araştırmaları: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* VIII, sy 3 (2013): 625-44.
1003. ———. “Yunus Emre (ks) Divanı Kahire (Mısır) Nüshası”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 42-48.
1004. ———. “Yunus Emre’nin Dili Hakkında”. *Akademik Bakış: Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler e-Dergisi*, sy 16 (2009): 1-12.
1005. Vahapzade, Bahtiyaz. “İki Zirve Garşısında Düşünceler (Yunus Emre ve Âşık Veysel)”. *Türk Dünyası Araştırmaları*, sy 31 (Bahar 2011): 198-202.
1006. Vardar, Özge. “İdris Nebi Uysal, (2018) Yunus Emre Yunus Emre Divanı’ndan Seçmeler (Karaman Nüshası)”. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 4, sy 1 (15 Haziran 2021): 212-14.
1007. Vural, Yaşar. “Türkiye’de Yunus Emre Anmaları”. *Edebice Dergisi*, sy 27 (Yaz 2021): 6-12.
1008. Yağcıoğlu, Halim. “Nurdan, Işıktan Bir Yılman/Ozan Yunus Emre”. *Kemalist Ülkü* 22, sy 267 (1991): 13-14.
1009. Yağcıoğlu, Songül Aydın. “Yunus Emre’nin Bir Şiiri ve İsmâil Hakkı Bursevî’nin Şerhi”. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi [İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi] [TDED]* LV, sy 2 (2016): 77-90.
1010. Yağmur, Ömer. “Georgius De Hungaria’nın Gotik Harflere Aktardığı İki Yunus Emre Şiiri (1480/1481) Üzerine Notlar”. *Dil Araştırmaları* 12, sy 22 (31 Mayıs 2018): 79-93.
1011. Yakıcı, Ali. “Dil, Kültür, Edebiyat ve Sanatta Türkçenin Söz Pınarı: Koca Yunus”. *Yerli Düşünce Dergisi*, sy 77 (Mayıs 2021): 34-40.
1012. ———. “Şiirimizde Yunus’a Bakış ve Yunus Emre Sevgisi Üzerine”. *Diyabet İlmî Dergi [Diyabet İşleri Reisliği Yıllığı]* XXVII, sy 1 (1991): 173-202.

1013. Yalçın, Zeynep Sati. "Sevginin ve Hoşgörünün Yunusçası". *Çorum Belediyesi Şehir Defteri Yunus Emre Özel Sayısı*, Haziran 2021, 10-14.
1014. Yalım Eren, Nilgün. "Yunus Emre'ye Göre Dervişlik". İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:323-44. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
1015. Yalkın, Ali Osman. "Yunus Emre Dîvanı'nda Fiil-Tamlayıcı İlişkisi". *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi V*, sy 6 (2016): 1501-19.
1016. Yalsızuçanlar, Sadık. "Bir Roman Kahramanı Olarak Yunus Emre". İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:166-76. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
1017. ———. "Her Dem Yeni Doğarız, Bizden Kim Usanası". İçinde *Yunus Emre Kitabı*, editör Ercan Yılmaz, Fahri Tuna, Hüseyin Yorulmaz, 283-307. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
1018. Yamak, Mehmet Bilal. "Yunus, Çağına Dönmüş". *Söğüt Dergisi 2*, sy 10 (Ağustos 2021): 55-58.
1019. Yaman, Ertuğrul. "Anadolu Türkçesinin Sultanı: Yunus Emre". *Türk Dili 70*, sy 837 (Eylül 2021): 32-37.
1020. ———. "Türkçenin Ulu Çınarı: Yunus Emre". *Yerli Düşünce Dergisi*, sy 77 (Mayıs 2021): 48-52.
1021. Yaman, Sümeyra. "Yunus Emre Şiiri Günümüz Şairine Ne söyler?" *Karabatak Dergisi*, sy 54 (Şubat 2021): 80-82.
1022. Yardımcı, Mehmet. "Yunus Emre'de Telmih Sanatı". *Kültür Evreni: Üç Ayda Bir Yayınlanan Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi = Universe of Culture: Quarterly Social Education Journal Subject to International Peer Review IV*, sy 17 (2013): 80-91.
1023. Yasa, Metin. "Manevi Rehberlikte Varlıklararası Olumlu Derin İlişkiler Kurmanın Mistik Değeri - Yunus Emre Örneği -". *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sy 42 (2017): 5-15.
1024. ———. "Yunus Emre'nin Kötülük Problemine İlişkin Özgün Çözümlemesi: 'Bir Aşığın Acıları Tanrı İle Sesli Konuşması'nın Ufuk Açan Değeri". *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 22*, sy 22 (01 Mayıs 2006): 91-101.
1025. Yaşar, Hüseyin. "Yunus Emre'nin Çilekeş Yolculuğu ve Epifanik Anlar". İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:139-53. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
1026. Yavuz, Abdullah Ömer. "Yunus Emre: Aşkın Sesi". *Ay Vakti*, sy 149 (Nisan 2013): 46.
1027. Yavuz, Kemal. "Yunus Emre ve Risâletü'n-Nushiyye Adlı Eserine Genel Bir Bakış". *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi 1*, sy 2 (Nisan 2021): 28-41.
1028. Yavuz, Kerim. "Yunus Emre'nin Kişiliğinde İnsanın Kendini Bulması". *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi I*, sy 1 (2001): 3-8.
1029. Yavuz Oduncu, Sevgi. "Yunus Emre'yi Okumak Kadim Bir Yolculuğa Çıkmaktır". *Muhit Dergisi*, sy 17 (Mayıs 2021): 94-97.
1030. Yavuz, Serdar, ve Serdar Bulut. "Anadolu Türkçesinin Kurucusu Yunus Emre'nin Türk Diline Hizmetleri". İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 97-108. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
1031. Yavuz, Yasin. "Yeni Türk Edebiyatında Yunus Emre ve Görünümleri Üzerine Genel Bir Değerlendirme". İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:176-88. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.

1032. Yazgan, Bestami. “Yunusca Sevgi”. *Lamure Dergisi*, sy 14-15 (Temmuz 2021): 18-20.
1033. ———. “Yunusca Sevgi”. *Kurşunlu Dergisi*, sy 1 (Ağustos 2021): 25-26.
1034. Yazgıç, Suavi Kemal. “Suretten Hakikate Yunus Emre”. İçinde *Yunus Emre Kitabı*, 319-23. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
1035. Yediyıldız, Bahaddin. “Yunus Emre Dönemi Türk Vakıfları”. *Türk Yurdu* 11, sy 388 (1991): 4-7.
1036. Yengin, Naci. “Tapduk Emre Türbesi ve Yunus Emre’nin Mezarı Meselesi”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:86-100. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
1037. ———. “Yunus Emre’nin Emre Köyü’ndeki Mezarı ve Fuat Köprülü”. *Edebice Dergisi*, sy 27 (Yaz 2021): 36-38.
1038. Yesbossynov, Yergali. “Yunus Emre Divanı’nın Rusça Tercümesi Üzerine”. *Turkish Studies: Language and Literature* XV, sy 2 (2020): 917-24.
1039. Yeter, Gaye Belkiz. “Ontolojik Analiz Metoduyla Yunus Emre’nin Bir Şiirinin İncelenmesi”. *Mukaddime: Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* II, sy 3 (2010): 141-54.
1040. Yetik, Erhan. “Yunus’un Tasavvuf Anlayışı”. *ndokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sy 5 (Haziran 1991): 157-70.
1041. Yetik, Hayri K. “20. Yüzyıl Yunus Emre’si”. *Hürriyet Gösteri*, sy 245 (2003): 74-75.
1042. Yetim, Fahri. “Yunus Emre’nin Kabri”. *Kurşunlu Dergisi*, sy 1 (Ağustos 2021): 36-38.
1043. ———. “Yunus Emre’nin Kabri İle İlgili Görüşler Üzerine”. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi = Journal of Social Sciences, Eskişehir Osmangazi University* VI, sy 1 (2005): 171-85.
1044. Yıldırım Sarıkaya, Meliha. “Yunus Emre’nin Himmeti”. İçinde *Yunus Emre*, editör Fatma Atay ve Ali Aygün, 41-57. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
1045. Yıldırım, Ali. “Yunusca Sevgi: Bir Karıncaya Ulu Nazarla Bakmak”. *Yunusca Dergisi (Mihalıççık Belediyesi Kültür Yayını)*, sy 3 (Şubat 2021): 25-31.
1046. Yıldırım, Birol. “Yunus Emre ve Bursalı Âşık Yunus’ta ‘Derviş’ Kavamı”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:142-76. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
1047. Yıldırım, Ercan. “Türkiye’nin ‘Nomosu’ ve Yunus Emre”. *Lacivert Dergisi*, sy 78 (Nisan 2021): 20-34.
1048. Yıldırım, Halit. “Mustafa Özçelik İle Yunus Emre Mülakatı”. *Çorum Belediyesi Şehir Defteri Yunus Emre Özel Sayısı*, Haziran 2021, 34-38.
1049. Yıldırım, Mustafa. “Yunus Nefesi”. *Kurşunlu Dergisi*, sy 1 (Ağustos 2021): 28-30.
1050. Yıldırım, Nail. “Eğitimde Yunus Emre”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:323-38. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
1051. ———. “Hacı Bektaş Veli, Mevlana ve Yunus Emre’nin Yaşayan Değerleri: Toplumun Bilge İnsanları Üzerine Nitel Bir Analiz”. *Milli Eğitim Dergisi* 46, sy 215 (01 Temmuz 2017): 5-25.
1052. Yıldırım, Nilüfer. “Ölümlü Ölümsüzleşen Şair: Yunus Emre”. *IJSES: International Journal of Social and Economic Sciences = Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi* I, sy 1 (2011): 97-104.

1053. Yıldırım, Ünal, ve Ali Yıldırım. “Yunus Emre Divanı’nda Yaratıcı İçin Kullanılan İsimler ve Vasıflandırılmaları”. *SOBİDER: Sosyal Bilimler Dergisi = The Journal of Social Science V*, sy 32 (2018): 637-53.
1054. Yıldırım, Yusuf. “İrfan Şairi Yunus Emre”. *Yerli Düşünce Dergisi*, sy 77 (Mayıs 2021): 64-70.
1055. ———. “Yunus Divanı’nın Karaman Nüshası Paleografik Özellikleri”. *İmarat Dergisi*, sy 12 (2013): 127-33.
1056. ———. “Yunus Emre Divanı’nda Tesbit Edilmemiş Arkaik Sözleri”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:515-34. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
1057. Yıldız, Adnan, ve Soner Sağlam. “Metinlerarasılık Bağlamında Yesevî ve Yunus’un Şiirlerinde Cimrilik ve Cömertlik Terimlerinin Kavramsal Analiz Denemesi”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:193-203. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
1058. Yıldız, Alim. “Derviş ve Yunus Emre”. *Yerli Düşünce Dergisi*, sy 77 (Mayıs 2021): 18-20.
1059. ———. “Aşıkların Halini Aşık Olanlar Bilir”. *Dilhane Dergisi*, sy 40 (Nisan 2021): 10-12.
1060. ———. “Her Dem Ter ü Taze Kalan Bir Şair”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 1:378-82. İstanbul: Ihlamur Kitap, 2021.
1061. ———. “Yunus’un Çağrısı”. *Buruciye Edebiyat Dergisi*, sy 4 (Ekim 2008): 44.
1062. Yıldız, Fatma Zehra. “Yunus Emre’nin Eserlerinde Değerler Eğitimi Ve Manevi Danışmanlık”. *Fetih ve Medeniyet-Eskişehir Valiliği Şehir ve Değer Araştırmaları Dergisi* 1, sy 2 (Nisan 2021): 170-80.
1063. Yıldız, Nedim. “Emrem Yunus’un Müziği Üzerine”. *Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, sy 9 (1992): 117-49.
1064. Yıldız, Tahir Ceyhan. “Haktan Gelen Şerbeti”. *Kurşunlu Dergisi*, sy 1 (Ağustos 2021): 49-52.
1065. Yılmaz, Ali. “Ahmed-i Yesevî, Yunus Emre ve Hacı Bektaş-ı Velî’nin İslam Çizgisindeki Bütünlük”. *Bilgi: Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, sy 9 (1999): 65-85.
1066. ———. “Ahmed-i Yesevî’nin Hikmetleri İle Yunus Emre’nin Şiirlerinde Tasavvufi Muhteva Benzerlikleri”. *Diyanet İlmî Dergi [Diyanet İşleri Reisliği Yıllığı] XXIX*, sy 4 (1993): 17-33.
1067. ———. “Ahmet Yesevî’nin Hikmetleri ile Yunus Emre’nin Şiirlerinde Tasavvufi Muhteva Benzerlikleri”. İçinde *Yesevilik Bilgisi*, editör Cemal Kurnaz ve Mustafa Tatçı, 311-36. Ankara: Ahmet Yesevi Vakfı Yayınları, 2000.
1068. Yılmaz, Ayşe. “Derviş’in Gülü Molla’nın Külü”. İçinde *Yunus Emre*, editör Fatma Atay ve Ali Aygün, 211-. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2021.
1069. Yılmaz, Emel. “Türk Dilinin Mührü Yunus Emre”. *Mostar Dergisi*, sy 31 (Eylül 2007): 76.
1070. Yılmaz, Emrah. “Yunus Emre ve Mahtumkulu’nda ‘Söz’ Kavramı Üzerine Bir Değerlendirme”. İçinde *Doğumunun 290. Yılı Münasebetiyle Türkmen Millî Şairi Mahtumkulu Firakî Anı Kitabı*, editör Abdurrahman Güzel, 377-83. Ankara: TİKA, 2014.
1071. Yılmaz, Ercan. “Yunus İçin Birkaç Not”. İçinde *Yunus Emre Kitabı*, editör Ercan Yılmaz, Fahri Tuna, Hüseyin Yorulmaz, 47-55. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
1072. Yılmaz, Faruk. “Yunus Emre’ye Ait Olmayan Şiirler ve Başka Yunuslar”. *Akpınar Dergisi*, sy 35 (Ekim 2011): 21-25.
1073. Yılmaz, Kazım. “Büyük İslâm Şairi Yunus (Emre Hayatı Sanatı Din Anlayışı)”. *Diyanet Dergisi Yunus Emre Özel Sayısı* 27, sy 1 (Mart 1991): 13-48.

1074. Yılmaz, Mehmet. “Halk Edebiyatı’nın Keşfi ile ‘Folklor Şiire Düşman’ Arasında Yunus Emre Yorumları”. *Dergah*, sy 292 (Mayıs 2014): 21.
1075. Yılmaz, Muammer. “Yunus Emre’de Gönül”. *Mili Kültür*, sy 80 (1991): 104-5.
1076. Yılmaz, Musa. “Büyük İslam Şairi Yunus Emre”. *Diyanet Üç Aylık, Dinî, İlmî, Edebî Dergisi Yunus Emre Özel Sayısı 27*, sy 1 (1991): 16-41.
1077. Yılmaz, Ömer. “Ahmed Yesevi’den Yunus Emre’ye Uzanan Anadolu Süfi Gelenekte İnsan Onuru”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:230-66. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021.
1078. ———. “Zaman ve Mekan Aşan Söylemleriyle Yunus Emre’de İnsan Anlayışı”. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi = Journal of Social Sciences, Eskişehir Osmangazi University XIV*, sy 3 (2013): 153-68.
1079. Yılmaz, Şeref. “Erik Dalında Üzüm Toplayan Derviş”. *Ardıç Dergisi*, sy 4 (Mayıs 2006): 38.
1080. Yılmaz, Şeyma. “Bizden Kim Usanası”. *Dilhane Dergisi*, sy 40 (Nisan 2021): 32-33.
1081. Yılmaz, Yaşar. “Ad Koyma Geleneğimizde Yunus Emre”. *Türk Dili*, sy 560 (2001): 930-39.
1082. Yorulmaz, Hüseyin. “Necip Fazıl’ın ‘Bizim Yunus’u”. İçinde *Yunus Emre Kitabı*, editör Ercan Yılmaz, Fahri Tuna, Hüseyin Yorulmaz, 131-39. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
1083. Yurtsever, Mehmet Murat. “Yunus Emre, Niyâzî-i Mısrî ve İsmâ’il Hakkı Bursevi’de Türk Tasavvuf Şiirine Özgü Mazmun Arayışları”. *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi = Cumhuriyet Theology Journal [Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi] XXIII*, sy 2 (2019): 693-714.
1084. Yücel Çetin, Ayşe. “Ahmed Yesevi, Yunus Emre ve Hacı Bektaş Veli’de İnsan Anlayışı”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, sy 47 (2008): 43-49.
1085. ———. “Yunus Emre’nin Anasır-ı Erba-Toprak-Anlayışı”. İçinde *Halk ve Bilim Arasında Bir Ömür Prof. Dr. İsmail Görkem Armağanı*, 165-70. Konya: Kömen Yayınları, 2020.
1086. Yüksel, Gözde. “Yunus Emre’nin Hümanizması Konusunda Farklı Yorumlar Üzerine Bir Değerlendirme”. *Bilim ve Kültür: Uluslararası Kültür Araştırmaları Dergisi = Science and Culture: Journal of International Cultural Studies*, sy 3 (2013): 54-68.
1087. Yüksel, H. Avni. “Polonya’da Yapılmış Olan Yunus Emre İle İlgili Yayınlar ve Çalışmalar”. *Milli Kültür*, sy 84 (1991): 51-54.
1088. Yves, Regnier. “Yunus Emre”. *Varlık 57*, sy 1006 (1991): 14-15.
1089. Zafer, Cihat. “Türkçe’nin Kök Dişleri”. İçinde *Yunus Emre Kitabı*, editör Ercan Yılmaz, Fahri Tuna, Hüseyin Yorulmaz, 31-47. İstanbul: Değişim Yayınları, 2014.
1090. Zalyaev, Ramil. “Rusya’da Yunus Emre İle İlgili Yayınlar”. *Kardeş Kalemler*, sy 65 (Mayıs 2012): 49-54.
1091. Zor, Lokman. “Tarihsel Film Bağlamında Yunus Emre’nin Sinemada Anlatımı”. İçinde *Anma ve Armağan Kitaplar Dizisi: Yunus Emre*, haz. Hakan Sarı ve Yusuf Koşar, 2:291-305. İstanbul: İhlamur Kitap, 2021

D- Bildiriler

1. Abasova, Elmira. “Yunus Əmrə Yaradıcılığında İnsan Amili”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 22-30. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.

2. Abbashanlı Aliyeva, Tamilla. “Yunus Emre ve Şehriyar’ın Yaratıcılığında Yalan Dünya Kavramı”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 183-93. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
3. Abdulanazare, Gülten. “Yunus Emre Şiirleriyle Terapi”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 199-215. İzmir: İzmatsan Matması, 2017.
4. Abduleyeva, Metanet. “Təşəvvüf Etikasına Baxış (Yunus Əmrə Yaradıcılığı Əsasında)”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 31-37. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
5. ———. “Yunus Emre Yaratıcılığında Sakramental Bilgiler”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 81-89. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
6. Abik, A. Deniz. “Kutadgu Bilig ile Yunus Emre Divanı’nda ked > key Kelimesi Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 63-73. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
7. Abutalıbqızı Abdullazade, Gülnaz. “Yunus Emre”. İçinde *7. Nizami’den Yunus Emre’ye Kemal Atatürk’den Haydar Aliyev’e Uzanan Sevgi ve Barış Yolu Sempozyumu 22-23 Mayıs 2010 Bursa*, editör Hayrettin İvgin, 52-57. Ankara: BRC Basım, 2011.
8. Acar, Sadettin. “Sezai Karakoç’ta Yunus”. TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul 28-31 Aralık 2020.
9. Acar, Zafer. “Yunus Kaşifi Bir Aydın: Fuat Köprülü”. İçinde *TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni*, İstanbul 28-31 Aralık 2020.
10. Aça, Mehmet. “Kaos ve Kozmos Sarmalında Bir Derviş: Yunus Emre”. İçinde *Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu*, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
11. Açık Ökkeş, Nilgün, ve Burçin Çulha. “Hacı Bayram Veli’nin ve Yunus Emre’nin Birer Şiirinin Nicel Bakımdan İncelenmesi”. İçinde *IV. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Bildirileri, 22-24 Aralık 2011 Muğla*, editör Mehmet Naci Önal, 591-602. Ankara: Muğla Üniversitesi, 2012.
12. Açıkgöz, Namık. “Retorik, Tasavvuf ve Beşeriliğin Kesişme Noktasındaki Şair: Yunus Emre”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 1-19. İzmir: İzmatsan Matması, 2017.
13. ———. “Türk Şiirinde Tasavvufi Terimlerin Kullanılışının İlk Örneklerinden Yunus Emre Divanı”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Ankara, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 223-30. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
14. ———. “Türkçenin Şiir Dili Olmasında Yunus Emre’nin Rolü”. *Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni*, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
15. Adalılar, Ayça. “Yunus’un Felsefesi”. İçinde *454. Manisa Geleneksel Mesir Şenlikleri, I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu 20-24 Nisan 1994*, 13-15. Ankara: Turizm Geliştirme Vakfı Yayınları, 1995.

16. Adalıoğlu, Hasan Hüseyin. “13. Yüzyıl Anadolu’nun Dini Düşüncesinde Yunus Emre ve Mevlana Celaddin-i Rumi”. İçinde *LX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 257-63. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
17. Adilov, Marlen. “Türk Dünyasının Büyük Şairleri Yunus Emre ve Abay Kunanbayulı Şiirlerindeki Leksik Ortaklıklar”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
18. Ağca, Esin. “Yunus Emre Divanı’nda ‘götür-’ Fiilinin Anlam Haritası”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
19. Ağca, Ferruh. “Yunus Emre Divanı’nda ‘Yuvuk’ Sözcüğü Üzerine”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
20. Ağırman, Ferhat. “Yunus Emre’nin Fikirlerinde Varoluşsal Bir Yaklaşım Örneği; Tanrı Evren ve İnsan”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
21. Ahmed, Oktay. “Eski Anadolu Türkçesine Model Olarak Yunus Emre’nin ‘ışk etegin tutmak gerek’ Şiirinin Morfosentaktik İncelemesi”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
22. Aımukhambet, Zhanat. “Yunus Emre ve Abay Kunanbayulı Şiirlerinde Manevi-Hümanizm Düşünceleri”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 19-25. İzmir: İzmatSan Matması, 2017.
23. Akar, Ali. “Yunus Emre Şiirinin Dil Kaynakları”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
24. Akar, Metin. “Tenkitli Metin Neşrinin Önemi ve Yunus Emre Divanı”. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Yunus Emre Sempozyumu, İstanbul, 3 Haziran 2021.
25. ———. “Yunus Emre Divanı Neşirlerinin Düşündürdükleri Yahut İlim, Milim Milim”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 394-404. Kırşehir Belediyesi, 2020.
26. Akçay, Hasan. “Yunusça Söylemin Günümüz Çocuklarına Verecekleri”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 414-34. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
27. Akçay, Yusuf. “Eski Anadolu Türkçesinden Klasik Osmanlıcaya Yunus Emre’nin Dili”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 1-7. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
28. ———. “Yunus Emre’nin Dilinde Deyimsel Anlatım”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 1-9. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
29. Akdoğan, Alparslan, Selahattin Avşaroğlu, ve Hasan Yılmaz. “Pozitif Psikoloji Çerçevesinde Yunus Emre”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
30. Akgül, Mehmet. “Yunus Emre ve Toplumsal Bütünleşme ya da Birr’de Bütünleşen İnsanlar”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 399-412. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.

31. Akın, Fikret. “Tasavvuf ve Ahlak, Yunus Emre’nin Ahlak Anlayışı”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 275-81. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
32. Akkaya, Hüseyin. “Yunus’un Şiiri”. İçinde *Yunus’un Çağrısı: Yunus Emre Sempozyumu, 15-16 Mayıs 2015*, editör Mustafa Çöpoğlu, 11-15. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2015.
33. Akkaya, Nevin, ve Sedat Karagül. “Yunus Emre’nin Dünya Görüşünün Şiirlerindeki Uyak ve Rediflere Yansımaları”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 107-10. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
34. Akkuş, Mehmet. “Yunus Emre Divanı’nda İbadet”. İçinde *“Her Dem Yeniden Doğarız” IV. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 4-5 Mayıs 2018*, editör Yusuf Yıldırım ve Fatih Ramazan Süer, 51-65. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2018.
35. Akman, Eyüp. “Yunus Emre Divanı’nda Giyim Kuşam”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 312-20. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
36. Akpınar, İsa. “Anadolu’da Çağının Tanığı İki Sufi Şair: Yunus Emre ve Seyf-i Fergani”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
37. Akpınar, Şerife. “Yunus Emre Dilinde ‘Cennet Cennet Dedikleri’”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 623-32. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
38. Akpınar, Yavuz. “Azerî Edebiyatında Yunus Emre”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 285-300. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
39. Aksu, Ali. “Yunus Emre’nin Risâletü’n-Nushiyye’sinin Şemseddin Sivâsî’nin Mir’âtü’l-Ahlâk’ına Etkisi”. İçinde *Yunus’un Sesi: II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 13-14 Mayıs 2016*, editör Mustafa Çöpoğlu, 18-34. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2016.
40. Aktan, Bilal. “Yunus Emre’nin Dili ve Eski Anadolu Türkçesinin Kuruluşunda Yunus Emre’nin Yeri”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu, 7-9 Mayıs 2007, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 193-99. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
41. Aktan, Muhammed Felat. “Yunus Emre Divanı’nda Yer Almayan ve Ona İsnad Edilen Bazı Şiirler Hakkında”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
42. Aktaş, Hasan. “Bir Yort Savulcu Olarak Türk Şiirinde Yunus Emre”. İçinde *Yunus’un Sesi: II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 13-14 Mayıs 2016*, editör Mustafa Çöpoğlu, 101-11. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2016.
43. Akyıldız Ay, Didem. “Yunus Emre’nin Dilinde İç ve Son Seste Görülen /k/ -/ğ/ ve /t/ - /d/ Ötümlüleşmelerinin Günümüze Yansımaları”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.

44. Alan, Selami. “Biyografik Romanlardaki Farklı Yunus Emre Anlatıları Üzerine Bir Değerlendirme”. Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
45. Alan, Yakup. “Gönüller Sultanı Yunus Emre İsimli Eserde Değerler Eğitimi”. Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
46. Albayrak, Nurettin. “Yunus Emre’de Kadın”. İçinde *Halk Kültüründe Kadın, Uluslararası Sempozyum Bildirileri-I, 13-15 Mart 2015, Şanlıurfa*, 1:86-90. Motif Vakfı Yayınları, 2017.
47. Albayrak Sak, Vesile. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Kendisi, Allah ve Nesnelere Münasebeti”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
48. Aliekberli, Aziz. “Yunus Əmrə Tarixi Şəxsiyyətinin Azərbaycanda İzləri”. İçinde *Türk Dünyası Bilgeleri Zirvesi: Gönül Sultanları Buluşması. 26-28 Mayıs 2014*, editör Ejder Okumuş, 255-63. Eskişehir: Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2014.
49. Aliyeva, Gülgün. “Yunus Əmrə Yaradıcılığında Sevgi Fəlsəfəsi”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 169-74. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
50. Aliyeva, Lale. “Yunus Əmrə Yaradıcılığında Dialoqun Mövqeyi”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 163-68. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
51. Aliyeva, Metanet. “Yunus Emre Şiirlerinde Evrensel Model Çizimi”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 33-41. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
52. Aliyeva, Tamilla Abbashanlı-. “‘Türk Aşık Şiiri’ Kitabında Haluk Köroğlu’nun Yorumu İle Yunus Emre”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 21-29. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
53. Alizade, Fikret. “Yunus Emre Hikmetinin Mentigi - Semantik Bağları”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 137-53. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
54. Alizade, Lale. “Müasir İnan Ədəbiyyatşünaslığında Yunus Əmrə”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 175-82. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
55. Alkaya, Ercan. “Yunus Emre’den Türk Dünyasına Atasözlerimizde Dilin ve İletişimin Önemi”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
56. Allahverdiyeva, Elza. “Yunus Emre ve Folklor”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 61-68. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
57. Allahverdiyeva, Zehra. “Yunus Əmrə Şeirində Simvol və İşarələrin Mənbələri”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 61-70. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
58. Alparslan, Ali. “Bütün Cepheleriyle Yunus Emre”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 19-22. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.

59. Alptekin, Mehmet. "Günümüz Halk Şairlerinden İmamoğlu'nun Şiirlerinde Yunus Emre Tesiri". Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
60. Alptekin, Turan. "Divan Şiirimizin Dinî Tasavvufî Kolu ve Âşık Yunus". İçinde *Yunus Emre Sempozyumu Bildiriler (2 Mayıs 1991)*, 9-27. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1992.
61. Altınok, Baki Yaşa. "Yeni Vesikalara Göre Yunus Emre'nin Ahi Evran, Hacı Bektaş ve Şeyh Edebali İle İlişkisi". İçinde *Yunus Emre Kitabı (Medeniyetimizin Şafağı Yunus Emre Sempozyumu, 29-30 Nisan 2015, Aksaray)*, editör Orhan Kemal Tavukçu, 229-43. Aksaray: Aksaray Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2017.
62. Altuğ, Murat, ve Yılmaz Evat. "Yunus Emre'nin Bir Eğitimci Olarak Değerlendirilmesi". İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 166-73. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
63. Altunan, Sema. "XIII. Yüzyıl Anadolu'sunda Yunus Emre'nin Birleştirici Misyonu". İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 31-41. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
64. Alvan, Türkan. "Saz ve Söz Arasında Yunus Emre İlahileri". Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
65. Amonova Qodirovna, Zilola. "Yunus Emro İjodi va 'İlmul Huruf' Tushunchasi". Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
66. Anar. "'Gəl, gör, məni eşq neylədi'". İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş "Yaşayan Yunus Əmrə" Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 11-21. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
67. Aras, Orhan. "Ahmed Yesevi'den Yunus Emre'ye Türk Dili". Üsküdar Üniversitesi "Yunus Emre ve Türk Dünyası Uluslararası Sempozyumu", İstanbul, 19 Mart 2021.
68. ———. "Yunus Emre'de Anlam Arayışı". Üsküdar Üniversitesi "Yunus Emre ve Türk Dünyası Uluslararası Sempozyumu", İstanbul, 19 Mart 2021.
69. Araz, Nezihe. "Yunus Emre Gerçeği". İçinde *Türkiye ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde Yunus Emre Semineri 9-10 Mayıs 1993 Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 21-31. Eskişehir: T.C. Eskişehir Valiliği Yayınlar, 1996.
70. Arçın, Salih Mehmet. "Yunus Emre Şiirlerinin Türk Lehçelerine Aktarıları Üzerine Bir Değerlendirme". Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
71. Argunşah, Mustafa. "Gagauz Türkçesi'nde Yunus Emre". İçinde *Yunus Emre Sempozyumu: Bildiriler, 2 Mayıs 1991, İstanbul*, 67-72. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1992.
72. ———. "Yunus Çağında Türk Şiiri". Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
73. Arhan, Serdar, Gülderen Öztürker Özdemir, ve Tuncay Tunç. "Bir Eğitimci Olarak 'Yunus Emre'". İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 238-49. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
74. Arıcı, Ali Fuat. "Yunus Emre Nazarından Dünyaya Türkçe Bakmak". Isparta İl Milli Eğitim Müdürlüğü "Isparta Yunus Emre ve Türkçe Yılı Sempozyumu", Isparta, 4-5 Mart 2021.
75. Arıkoğlu, Ekrem. "Orta Asya'nın Yunus Emre'si: Asan Kaygı". İçinde *Türk Dünyası Bilgeler Zirvesi: Gönül Sultanları Buluşması (26-28 Mayıs 2014) Bildiriler*, editör Ejder Okumuş, I:165-71. Eskişehir: Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2014.

76. Arifşahoğlu, İmran. “Yunus Emre ve Azerbaycan Aşık Şiiri”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu 15-16 Ekim 1991 Erzurum*, haz. Ahmet Çakır, vd., 79-88. Erzurum: İstanbul Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Yayınları, 1991.
77. Armutlu, Mehmet. “Karamanlı Yunus Emre”. İçinde *Her Yönüyle Yunus Emre Sempozyumu Konuşmaları 20 Haziran 1992 Karaman*, 7-17. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1993.
78. Arslan, Mustafa. “Altaylardan Anadolu’ya Türk Tasarım Dünyası Bağlamında Yunus Emre”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 77-94. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
79. ———. “Tevfik Otman Baba Mecmuası Örneğinde Alevi-Bektaşî Kültüründe Yunus Emre”. *Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni*, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
80. ———. “Yeni Bir Toplum ve Medeniyet İnşasının Temel Kodları ve Yunus Emre”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 25-35. İzmir: İzmatşan Matması, 2017.
81. Asgar, Naile. “Yunus Əmrə Ənənəsi Müasir Aşiq Şeirində (Aşiq Nəsim Yaradıcılığı Əsasında)”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 208-15. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
82. Ashırkhanova, Karlygash. “Yunus Emre’nin Hoşgörüsü Bağlamında Kazak Kültüründe Hoşgörü Kavramı”. *Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni*, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
83. Asiltürk, Baki. “Yunus’a Modern Dünyadan Bakış”. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Yunus Emre Sempozyumu, İstanbul, 3 Haziran 2021.
84. Aslanapa, Oktay. “Yunus Emre Anadolu’unda Kültür ve Sanat Faaliyeti”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 41-42. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
85. Aslanov, Vagif. “Yunus Emre Divanı’nı Nasıl Yayımlamalı?” İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 1-12. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
86. Asrar, N. Ahmet. “Yunus Emre ve Pakistan”. İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 13-16. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
87. Aşçı, Ufuk Deniz. “Yunus Emre Divanı’nda Kullanılan Birleşik Ekler”. *Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu*, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
88. Ata, Ramazan. “Anadolu İrfan Okulu ve Yunus Emre”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
89. Atabey, İbrahim. “Oğuz Türkçesi’nin Yazı Dili Olmasında Yunus Emre’nin Yeri”. *Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni*, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
90. Atalay, Mehmet. “Derviş Yunus ve Rint Hâfız”. İçinde *I. Uluslararası Hafız-İ Şirazi Ve Yunus Emre’de İrfan Görüşü Kongresi Bildiri Toplusı Kitabı (7-8 Nisan 2016)*, editör Ghadir Golkarian, 189-203. Avrasya Araştırmaları Merkezi, 2016.
91. Atasoy, Ömer Adil. “Yunus Emre’nin Hayatında ve Şiirlerinde Ahilik Etkileri”. İçinde *VIII. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri, 7-9 Mayıs 2000, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 43-54. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2000.

92. ———. “Yunus Emre'nin Şiirlerinde Barış, Hoşgörü Anlayışı, İnsan Sevgisinin Önemi ve Birlikte Yaşama Kültürünün Esasları”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 49-67. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
93. Atav, Recep. “Yunus Emre'de Zaman ve Kader Algısı”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
94. Atay, Rifat, ve Nesuh Kaya. “Dinlerin Çeşitliliği Meselesine Yunus Emre Üzerinden Bir Bakış”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
95. Ateş, Süleyman. “Yunus'ta İlahi Aşk”. İçinde *Türk Dünyası Bilgeler Zirvesi: Gönül Sultanları Buluşması (26-28 Mayıs 2014) Bildiriler*, 26-28. Eskişehir: Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2014.
96. Atlı, Sakıp. “Yunus Emre'nin Geleneksel Sohbet Toplantılarındaki Yeri ve Afyonkarahisar-Sandıklı Yaren Sohbetleri Örneği”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu'da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 551-66. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
97. Avcı, Necati. “Tarihi Kaynak olması Açısından Yunus Emre'nin Şiirleri”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 89-107. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
98. Avrutina, Appolinariya. “Rusya'da Yunus Emre Şiirlerinin Çevirileri”. Üsküdar Üniversitesi “Yunus Emre ve Türk Dünyası Uluslararası Sempozyumu”, İstanbul, 19 Mart 2021.
99. Avşar, Ziya. “Yunus Emre'nin Dil Arayışında Nihai Sınır: Kudret Dili”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
100. Ay, Alper. “Hoca Ahmed Yesevi'den Yunus Emre'ye Ölüm Düşüncesi”. İçinde *Yunus'un Nefesi III. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 05-06 Mayıs 2017*, 149-64. Ordu: Yücem Yayınevi, 2017.
101. ———. “Türk İslam Edebiyatında Zamandan Şikayet ve Yunus Emre”. İçinde *“Her Dem Yeniden Doğarız” IV. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 4-5 Mayıs 2018*, editör Yusuf Yıldırım ve Fatih Ramazan Süer, 143. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2018.
102. Ay, Bekir. “Yunus Emre'nin Dünyası”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 117-21. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
103. Ay, İbrahim. “Yunus Emre'nin Risaletü'n-Nushiyye'sindeki Sabır Değerine Bakış”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
104. Ay, İbrahim, ve İsmail Bektaş. “Yokluk Yolcusu Yunus Emre”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
105. Ay Say, Ümran. “Yunus Emre'de Terk Kavramı”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
106. Ayan, Gönül. “Bazı Cönklerde Yunus Emre”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 495-502. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
107. Ayan, Hüseyin. “Yunus Emre'de Sayılar”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 371-84. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.

108. ———. “Yunus Emre’de Sayıların Sırrı”. İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 17-29. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
109. Ayçiçeği, Bünyamin. “Gönül Pasını Yumak: Yunus Emre’nin Şiirlerinde Namaz”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
110. Aydın, Garip. “Yunus Emre Divanı’nda Geçen Şiirlerin Hz. Peygamber’in Hastalara Yaklaşımı İle Karşılaştırılması”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
111. Aydın, İ. Hakkı. “Yunus’ta Mikrosanat”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu 15-16 Ekim 1991 Erzurum*, haz, Ahmet Çakır, vd., 29-34. Erzurum, 1991.
112. Aydın, Mehmet. “Yunus Emre Divanı’nda ‘Gönül’ Sözünün Bağlamları”. İçinde *V. Uluslararası Büyük Türk Dili Kurultayı 25-28 Eylül 2010 Kurcaali - Bulgaristan*, editör Hamza Zülfiyar, 365-71. Ankara: İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, 2010.
113. ———. “Yunus Emre’nin Şiirlerindeki İkinci Şahısların İşlevi”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 43-50. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
114. ———. “Yunus’tan Mesajlar”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 69-79. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
115. Aydın Özkan, Işıl. “Yunus Emre Divanı’nda Ad+Eylem Yapısında Kurulmuş Öbeklerin Sözdizimsel Özellikleri ve İşlevleri”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
116. Aydoğan, Bedri. “Yunus Emre için Yazılan Şiirlerde Yunus İmgesi”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 179-98. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
117. Ayhün, Erşahin Ahmet. “Halk İnançlarında Yunus Emre’nin Mezarının Yeri Problemi”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 51-72. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
118. Ayvazoğlu, Beşir. “Meşrutiyet’ten Cumhuriyet’e Yunus Emre Yorumları”. İçinde *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 26-27 Kasım 2010 İstanbul*, editör Hacı Bayram Başer, 34-38. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2010.
119. ———. “Niçin Herkesin Yunus’u Kendine Göre”. İçinde *Yunus Emre Kitabı (Medeniyetimizin Şafağı Yunus Emre Sempozyumu, 29-30 Nisan 2015, Aksaray)*, editör Orhan Kemal Tavukçu, 19-24. Aksaray: Aksaray Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2017.
120. ———. “Yunus Emre Düşüncesi ve Osmanlı Devleti’nin Kuruluşu”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 587-91. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
121. ———. “Yunus Emre ve Türk Fikir Hayatı”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu: Bildiriler, 2 Mayıs 1991, İstanbul*, 83-92. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1992.
122. Azadgil, Nermin. “Yunus Əmrənin ‘Risalətün-Nüşhiyyə’ və Əlişir Nəvainin ‘Lisanüt-Teyr’ Əsərində Sınaq”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş ‘Yaşayan Yunus Əmrə’ Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 106-14. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.

123. Azılı, Kenan. "Eski Türkçeden Yunus Emre Divanı'na: Diyalektik Bir Unsur Olarak Kayı/Kayı". Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
124. Babaarslan, Giyasi. "Bir İlahi Mecmuasında Yunus Emre Adına Kayıtlı Yayınlanmamış Şiirler". İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu'da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 223-50. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
125. Babayeva, Eşqane. "Yunus Əmrə Poeziyasında Ölüm". İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş "Yaşayan Yunus Əmrə" Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 115-23. Bakı: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
126. Bacanlı, Eyüp. "Yunus Emre'nin Şiirlerindeki '- miş yatur' Üzerine". İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 73-85. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
127. Bakırcı, Nedim. "Yunus Emre'nin Şiirlerinde Gönül Kavramı Üzerine". Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
128. Balaban, Adem, ve Bünyamin Çağlayan. "Hoca Ahmed Yesevi, Yunus Emre ve Mevlana Üçgeninde İnsan Sevgisi ve Hoşgörü". İçinde *Uluslararası Türk-Romanya Kültürler Arası Diyalog Konferansı*. Romanya, 2011.
129. Balcı, Serkan. "Yunus Emre Divanında Hakk'a Ulaşma Yolunda 'Gönül' Motifi". İçinde *Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu* Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
130. Bali, Muhan. "Yunus Emre Divanı'ndan Bir Güzelleme". İçinde *VI. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri, 5-7 Mayıs 1995, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 23-28. Eskişehir: T.C. Eskişehir Valiliği Yayınlar, 1996.
131. Balta, Aslıhan. "Sevgi Bağlamında Yunus Emre'de İnsan Telâkkisi". Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
132. Baran, Erdal. "1950 Sonrası Türk Şiirinde Yunus Emre'nin İzleri". Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
133. Bardakçı, Mehmet Necmettin. "Tasavvufun Teşekkül Devrinde İlahi Aşk ve Yunus Emre'ye Etkileri". İçinde *Yunusemre Belediyesi Yunus Emre Sempozyumu, 15-17 Ekim 2015*, editör Ünal Şenel, 77-103. Manisa: Yunusemre Belediyesi, 2016.
134. Başkal, Zekeriya. "Yunus Emre'nin Şiirleri Her Dem Yeniden Doğmayı Nasıl Başarıyor?" İçinde *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 26-27 Kasım 2010 İstanbul*, editör Hacı Bayram Başer, 51-55. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2010.
135. Bayak, Cemal. "Yunus Emre'de Eleştiri". Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
136. Bayar, Nevnihal. "Yunus Emre Divanındaki Dil Özellikleri". İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 35-49. İzmir: İzmat San Matması, 2017.
137. ———. "Yunus Emre'nin Şiirlerindeki Alıntı Kelimeler Üzerine Bir Çalışma". İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 454-74. Manisa: Ata Matbaa, 2020.

138. Baykara, Tuncer. “Yunus Emre Döneminde Anadolu”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 33-40. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
139. ———. “Yunus Emre ile İlgili Menkıbelerde Tarihî Gerçekler”. İçinde *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri: Yunus Emre Seksiyonu*, 1-6. İstanbul: Kültür Bakanlığı. Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları, 1991.
140. Bayraktar, Fulya. “Yunus’ta Bağlanma”. İçinde *Yunusemre Belediyesi Yunus Emre Sempozyumu, 15-17 Ekim 2015*, editör Ünal Şenel, 25-33. Manisa: Yunusemre Belediyesi, 2016.
141. Bayraktar, Levent. “Dünya Sorunlarına Her Dem Taze Bir Cevap: Yunus Emre”. İçinde *Türk Dünyası Bilgeler Zirvesi: Gönül Sultanları Buluşması (26-28 Mayıs 2014) Bildiriler*, editör Ejder Okumuş, II:549-53. Eskişehir: Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2014.
142. ———. “Yunus Emre’de Medeniyet Değerleri”. Ankara Üniversitesi’nin Kuruluşunun 75. Yıl Dönümünde, Dünya İnsanlığı İçin Ortak Bir Değer: Yunus Emre ve Bir Medeniyet Dili: Türkçe Paneli, Ankara, 14 Ekim 2021.
143. ———. “Yunus’un Güncelliği”. İçinde *Yunusemre Belediyesi Yunus Emre Sempozyumu, 15-17 Ekim 2015*, editör Ünal Şenel, 19-25. Manisa: Yunusemre Belediyesi, 2016.
144. Bayraktar, Zülfikar. “Somut Olmayan Kültürel Miras Kavramı Bağlamında Yunus Emre’yi Anlamak ve Anmak”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
145. Bayram, Yavuz. “21. Yüzyıla Bakan Yönüyle Yunus Emre’nin Şiirlerinde Câhil ve Anlam Çerçevesi”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
146. Bayramov, Asif. “Türk Felsefi Dünya Görüşü Bağlamında Yunus Emre”. Üsküdar Üniversitesi “Yunus Emre ve Türk Dünyası Uluslararası Sempozyumu”, İstanbul, 19 Mart 2021.
147. Bebudova, Dzhenet. “Yunus Emre’nin Risaletü’n-Nushiyye Adlı Eserinde Deyimler”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
148. Bekirova, Zera. “Yunus Əmrə - Qırım Tatarlarının Dua Merasimlerinde”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 135-47. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
149. Bekki, Salahaddin. “Camide Buluşan İki Şair Yunus Emre ve Süleyman Çelebi’nin Din Diline Katkıları”. Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
150. ———. “Geleneksel Mevlid İcraları ve Yunus Emre İlahileri (Değişim ve Dönüşüm: Kırşehir İli Örneği)”. İçinde *Yunus Emre Kitabı (Medeniyetimizin Şafağı Yunus Emre Sempozyumu, 29-30 Nisan 2015, Aksaray)*, editör Orhan Kemal Tavukçu, 251-63. Aksaray: Aksaray Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2017.
151. ———. “Yunus Emre Şiirlerinin İlahileşmesi Üzerine”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu 4-6 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 566-74. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
152. Bektaş, İsmail, ve İbrahim Ay. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Zaman Sınırlama İşaretleyicileri”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
153. Besolova, Elena, ve Minara Aliyeva Esen. “Yunus Emre’nin Dil Sözlüğü’nün Oluşturma Prensipleri Üzerine”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 85-89. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.

154. ———. “Yunus Emre’nin Lirizminde Kategori - Sembol Olarak Müzik”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör M. Öcal Oğuz ve Naim Uzun, 280-84. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
155. Bilecik, Fahrunnisa. “Yunus Emre’nin Şiirlerindeki Tasavvufi Terimlere Örnekler”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, 59-77. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
156. Bilge, Uğur. “Yunus Emre Divanında Arkaik Sözcükler ve Yapılar”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 281. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
157. Bilgin, A. Azmi. “Menakıbnamelere Göre Yunus Emre Tasavvuru”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
158. ———. “Yunus Emre’nin Divanı ve Risaletü’n-Nushiyye’si”. İstanbul Üniversitesi/Anadolu Üniversitesi, Ahmet Yesevi’den Yunus Emre’ye Türk Tasavvuf Düşüncesi Çalıştayı, 07 Nisan 2021.
159. ———. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Betimlemeler”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 151-66. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
160. Bilginer, Recep. “Çağışımız Yunus Emre”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 165-78. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
161. Bilkan, Ali Fuat. “Yunus’un Şiirleri Işığında 13. Yüzyılda Anadolu”. İçinde *454. Manisa Geleneksel Mesir Şenlikleri, I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu 20-24 Nisan 1994*, 57-71. Ankara: Turizm Geliştirme Vakfı Yayınları, 1995.
162. Bilveren, Tuğba. “Yunus Emre Divanı ve Risâletü’n-Nushiyye’de *Ka Zamirinin Türevleri ve Kullanımları Üzerine”. Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
163. Binnatova, Almaz. “Yunus Emre Aşkı”. Üsküdar Üniversitesi “Yunus Emre ve Türk Dünyası Uluslararası Sempozyumu”, İstanbul, 19 Mart 2021.
164. ———. “Yunus Əmrə və Eşq”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 71-84. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
165. Binnatova, Almaz Ülvi. “Yunus Əmrə’nin Eşq Fəlsəfəsi ‘Yunus Emre’nin Aşk Felsefesi’”. Uluslararası Yunus Emre ve Düünden Bugüne Türkçe Sempozyumu, Erzurum, 10-11 Haziran 2021.
166. Biray, Himmet. “Yunus Emre’nin Türkçesi”. İçinde *454. Manisa Geleneksel Mesir Şenlikleri, I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu 20-24 Nisan 1994*, 71-77. Ankara: Turizm Geliştirme Vakfı Yayınları, 1995.
167. Biray, Nergis. “Yunus Emre’nin Türkçeciliği”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
168. Biray, Nergis, ve Süveyda Şahin. “Yunus Emre ve Babarhim Meşreb’in Şiirlerinde ‘Gönül’ Kavramı”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.

169. Birinci, Necat. “Yunus Emre ve Yaşadığı Devirde Türk Edebiyatı”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu 15-16 Ekim 1991 Erzurum*, haz, Ahmet Çakır, vd., 35-42. Erzurum: İstanbul Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Yayınları, 1991.
170. Bolay, Süleyman Hayri. “Yunus Emre’nin Tanrısı İnsan mıdır?” İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 223-52. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
171. Bolel, M. Aziz. “Büyük, Türk Halk Şairi, Mutasavvıf ve Feylesofu: Yunus Emre’nin Şiirlerindeki Anlam Zenginliği”. İçinde *VI. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri, 5-7 Mayıs 1995, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 29-39. Eskişehir: T.C. Eskişehir Valiliği Yayınlar, 1996.
172. ———. “Türk Kültürü ve Edebiyatında Ahmet Yesevi ve Yunus Emre”. İçinde *Türkiye ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde Yunus Emre Semineri 9-10 Mayıs 1993 Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 31-39. Eskişehir: T.C. Eskişehir Valiliği Yayınlar, 1996.
173. Boz, Erdoğan. “Yunus Emre Divanı’nın Bağlamsal Sözlüğü ve Dizini Üzerine Bir Deneme”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 91-95. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
174. Boz, Erdoğan, ve Sezergül Yıkılmış. “Yunus Emre’de Empati Dili”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
175. Bozorova, Nasiba. “Yunus Emre İloxiylerinde Köngil Tasvirleri”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
176. Bölükbaş, Vahit. “Yerel Yönetimler Ve Yerel Kültürel Faaliyetler İlişkisi Bağlamında Yunus Emre’yi Anma Programları Ve Aksaray Belediyesi”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
177. Börekçi, Muhsine. “Yaşam Boyu Öğrenme Bağlamında Yunus Emre’nin Öğretisi”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
178. ———. “Yunus Emre Divânı’nda Söz Edimleri”. Uluslararası Yunus Emre ve Düünden Bugüne Türkçe Sempozyumu, Erzurum, 10-11 Haziran 2021.
179. Bulduk, Üçler. “Yunus Emre Çağında Anadolu’nun Siyasi ve Sosyal Durumu”. Ankara Üniversitesi’nin Kuruluşunun 75. Yıl Dönümünde, Dünya İnsanlığı İçin Ortak Bir Değer: Yunus Emre ve Bir Medeniyet Dili: Türkçe Paneli, Ankara, 14 Ekim 2021.
180. Bulut, Serdar, ve Serdar Yavuz. “Anadolu Türkçesi’nin Kurucusu Yunus Emre’nin Türk Diline Hizmetleri”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 575-84. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
181. Burmaoğlu, Hamit. “Yunus Emre’nin Erzurum’daki Makamı”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 243-48. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
182. Buskivatze, Mzisa. “Yunus Emrenin Dünya Görüşü (Dervişlik, Tanrı ve İnsan Anlayışı)”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 148-55. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
183. Buttanrı, Halil. “Tiyatro Eserlerimizde Yunus Emre”. İçinde *VIII. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri, 7-9 Mayıs 2000, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 81-90. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2000.

184. Buttanrı, Müzeyyen. “Yunus Emre Konulu Tiyatro Eserlerinde Molla Kasım”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 171-83. Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
185. Büke, Himmet. “Yunus Emre Divanı Nüshaları ve Yunus’un Dili”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
186. Bülbül Oğuz, Betül. “Risaletü’n-Nushiyye’de ‘katılık eyle-’ Birleşik Fiili Üzerine Dilbilimsel Bir İnceleme”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 215-127. İzmir: İzmatın Matması, 2017.
187. Can, Meltem. “Yunus Emre’de Dilbilgiselleşme Çerçevesinde ‘Bir’ Metaforu”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
188. Canpolat Taşcı, Hülya. “Şarihlerin Dilinde Yunus Emre”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 474-89. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
189. Celilova, Aynur. “Yunus Emre ve Azerbaycan Halk Sufileri”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 49-59. İzmir: İzmatın Matması, 2017.
190. Celnarova, Xénia. “Yunus Emre’s Massage to Our Contemporaries”. İçinde *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri: Yunus Emre Seksiyonu*, 7-10. İstanbul: Kültür Bakanlığı. Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları, 1991.
191. Cenikoğlu, Gökhan Tarıman. “Yunus Emre Divanında Yağma Geleneği”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 107-13. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
192. Ceyhan, Adem. “Yunus Emre Hakkındaki Tarihi-Biyografik Kaynaklara Bütüncül Bakış”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, Türkiye, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 1-19. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
193. Ceylan, Ömür. “Yunus Emre’yi Anlamak”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 51-59. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
194. ———. “Yunus Vardır Hep Yunus’tan İçeri’ Yunus’ta ‘Söz’ün Derinliği”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 97-107. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
195. Civelek, Yakup. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Anlamsal ve Sözdizimsel Bağlam”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 107-29. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
196. Coşar, A. Mevhibe. “Veri Analizi Yöntemi ile Yunus Emre Külliyyatına Bir Yaklaşım”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
197. ———. “Yunus Emre Divanı’na Metin Madenciliği Yöntemi ile Bakış”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 85-97. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
198. Coşar, A. Mevhibe, ve Çiğdem Usta. “Yunus Emre Divanı’nda Kesinlik ve Kesin Dışılık İşaretleyicileri”. Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.

199. Coşkun, Mahmut, ve Fatih Baha Aydın. “Türk Romanında Yunus”. TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul 28-31 Aralık 2020.
200. Cunbur, Müjgan. “Yunus ve Türkçemiz”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu Bildiriler (2 Mayıs 1991)*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1992.
201. ———. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde ‘Kuşlar’”. İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 51-59. Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
202. ———. “Yunus Emre’ye Göre Akıl ve Kutadgu Bilig ile Karşılaştırılması”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 421-42. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
203. Çağlar, Yeşim. “Yunus Emre’de Eskicil Bir Öge: buşu”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
204. Çakıcı, Bilal. “Yunus’un ‘Söz’ü”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
205. ———. “Yunus’un Sözü”. Ankara Üniversitesi’nin Kuruluşunun 75. Yıl Dönümünde, Dünya İnsanlığı İçin Ortak Bir Değer: Yunus Emre ve Bir Medeniyet Dili: Türkçe Paneli, Ankara, 14 Ekim 2021.
206. Çakır, Emine. “Kültürel Bellekte Ad Verme Geleneği: ‘Yunus Emre’ Adı Üzerine Bir İnceleme”. İçinde *Yunus’un Dili: V. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 1 - 05 Mayıs 2019*, editör Alim Yıldız ve Yusuf Yıldırım, 155-79. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2019.
207. Çandır, Muzaffer. “Değerler Eğitimi Bakımından Yunus Emre’nin Şiirlerinin Değerlendirilmesi”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 286-319. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
208. Çelepi, Mehmet Surur. “Türk Mistisizm Geleneğinde Yunus Emre’nin Sırta Ermesi”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 59-91. İzmir: İzmatşan Matması, 2017.
209. Çelebioğlu, Amil. “Yunus’un Bir Şiiri’nin Şerhi”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu Bildiriler; Marmara Üniv. Türkiyat Araştırmaları Ens. (2 Mayıs 1991)*, 73-82. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1991.
210. Çelik, Ali. “XIII. Yüzyılda Yunus Emre’nin Gerçekleştirdiği Misyon”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 75-81. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
211. ———. “Yunus Emre’nin ‘Keşke’leri”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 131-40. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
212. Çetin, İsmet. “Bir İdal İnsan Olarak Yunus ve İnsan Anlayışı”. İçinde *454. Manisa Geleneksel Mesir Şenlikleri, I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu 20-24 Nisan 1994*. Ankara: Turizm Geliştirme Vakfı Yayınları, 1995.
213. ———. “Karizmatik Şahsiyet Olarak Yunus Emre”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.

214. ———. “Yunus Emre Şiirlerinde Eleştiri ve Toplumsal Dönüşüm”. Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu'da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
215. Çetin, Nagihan. “Yunus Emre'de Kültler”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 141-55. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
216. Çetin, Nurullah. “Yunus Emre Panteist midir?”. Ankara Üniversitesi'nin Kuruluşunun 75. Yıl Dönümünde, Dünya İnsanlığı İçin Ortak Bir Değer: Yunus Emre ve Bir Medeniyet Dili: Türkçe Paneli, Ankara, 14 Ekim 2021.
217. Çevikoğlu, Timuçin. “Yunus Emre Hz.'nin Sözleriyle Bestelenmiş Eserler”. İçinde *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 26-27 Kasım 2010 İstanbul*, editör Hacı Bayram Başer, 128-87. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2010.
218. Çınar, Aliye. “Yunus Emre Düşüncesinde Hayat ve Ölüm Teması”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 157-64. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
219. ———. “Yunus Emre'de Sufizm Çözümlemesi ‘Olmak ya da Olmamak’”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre'yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 253-64. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
220. Çınar Köysüren, Aliye. “Yunus Emre'yi Bir Bilge Olarak Okumak ve ‘Hayranlık Kavramı’”. Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
221. Çiftoğlu Çabuk, Arzu. “Yunus Emre'de Ölüm Kavramına Dair Söz Varlığı”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
222. Çobanoğlu, Özkul. “İmâm Mâturîdî Felsefesinin Yayılışı ve Anadolu'ya Taşınması Bağlamında Yunus Emre'nin Şiirine Yansıması”. İçinde *Uluğ Bir Çınar: İmâm Mâturîdî: Uluslararası Sempozyum Tebliğler Kitabı 28-30 Nisan 2014 Eskişehir*, editör Ahmet Kartal, 251-58. İstanbul: Doğu Araştırmaları Merkezi, 2014.
223. ———. “Yunus Emre'deki Dil Şuurunun Tarihsel, Güncel ve Sosyokültürel Bağlamlara Tesiri”. İçinde *Yunusemre Belediyesi Yunus Emre Sempozyumu, 15-17 Ekim 2015*, 33-41. Manisa: Yunusemre Belediyesi, 2016.
224. Çorak, Reyhan. “Yunus'un ‘Dünya'sı’”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
225. Çubukçu, Hatice. “Yunus Emre'de Metafizik Dil: Kendini Bilmek”. İçinde *Yunus'un Dili: V. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 1 - 05 Mayıs 2019*, editör Alim Yıldız ve Yusuf Yıldırım, 123-45. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2019.
226. Çukurlu, Talip. “Sayılar ve Yunus Emre”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 165-80. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
227. ———. “Yunus Emre'nin Zihin Dünyasına Açılan Pencere: Teşbih”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
228. Dağlı, Ahmet. “‘Aşk’ Terimine Yunus Emre'nin Kazandırdığı Edebî Tasarımlar”. İçinde *Yunus'un Nefesi III. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 05-06 Mayıs 2017*, 89-113. Ordu: Yücem Yayınevi, 2017.

229. Dalkılıç, Bayram. “Yunus Emre’nin İslam’ı Anlayış ve Anlatış Biçimi”. İçinde *Uluslararası Türk Dünyasının İslamiyete Katkıları Sempozyumu, 31 Mayıs - 1 Haziran 2007*, editör İsmail Hakkı Göksoy ve Nejdet Durak, 123-32. Isparta: Fakülte Kitabevi, 2007.
230. ———. “Yunus Emre’nin Mezarının/Makamının Sandıklı’da Oluşuna Dair İddiaların Mantiki Analizi”. İçinde *Sandıklılı Yunus Emre Çalıştayı 5-6 Haziran 2009 Sandıklı*. Afyon, 2009.
231. ———. “Yunus Emre’yi Anlama ve Yorumlamanın İmkânları – Eleştirel Bir Okuma”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 331-47. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
232. ———. “Din Dilinin Türkçesi: Yunus Emre’nin Gönlünden Diline Dökülenler”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
233. Daşdemir, Muharrem. “Yunus Emre’nin Üslubunun Dil Bilimsel/Dil Bilgisel Temelleri”. İçinde *Yunus Emre Kitabı (Medeniyetimizin Şafağı Yunus Emre Sempozyumu, 29-30 Nisan 2015, Aksaray)*, editör Orhan Kemal Tavukçu, 101-8. Aksaray: Aksaray Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2017.
234. Daşdemir, Özkan, ve Bülent Şığva. “Yunus Emre Divanı’nda Süleyman Peygamber Kıssasına Atıflar”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
235. Dayanç, Muharrem. “Mehmet Kaplan’ın Yunus Emre’si ve Mevlana ile Yunus’u Beraber Değerlendirmesi”. İçinde *VIII. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri, 7- 9 Mayıs 2000, Eskişehir*, 101-12. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2000.
236. ———. “Üç Şairden / Şiirden Hareketle Cumhuriyet Dönemi Türk Şiirinde Yunus Emre’den Himmet Umma”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 181-94. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
237. ———. “Yunus Emre’de Bir Bakış Açısı Kavramı Olarak ‘Göz’ ve Bu Kavramla İlgili Mehmet Kaplan’ın Değerlendirmeleri”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 17-33. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
238. ———. “Yunus Ne Der?” Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
239. Dede, Behçet. “Ahmet Yesevi’nin Yunus Emre Üzerindeki Etkisi”. İçinde *VII. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri, 7-9 Mayıs 1997, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 103-10. Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2001.
240. Delice, Hacı İbrahim. “Yunus Emre Divanı’nda Kiplik Görünümler”. Uluslararası Yunus Emre ve Düünden Bugüne Türkçe Sempozyumu, Erzurum, 10-11 Haziran 2021.
241. ———. “Yunus Emre Divanı’ndaki Arkaik Dil Öğeleri”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 250-79. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
242. Demir, Celal. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Metaforik Betimlemeler”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
243. ———. “Yunus Emre’nin Türkçe Öğretimindeki Yeri”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 195-204. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.

244. Demir, İmdat. "Yunus Emre'nin Eserlerinde Hayvan Adları". İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 205-34. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
245. Demir, Necati. "Birlikte Yaşama Kültürünü Yunus Emre'nin Hoşgörüsüyle Yeniden Kurmak Mümkün müdür?" Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
246. Demir, Nurettin. "Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugatinin Kaynağı Olarak Yunus Emre". Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
247. Demir, Rıdvan. "Yunus Emre Divanında Değerler Eğitimine Dair Motifler". İçinde *Toplumsal Bütünleşmede Değerler ve Eğitimi: III. Uluslararası Değerler Eğitimi Kongresi Bildiriler Kitabı*, editör Hasan Meydan, 181-93. Zonguldak: Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, 2018.
248. Demirbaş, Asaf. "Yunus Emre ve Gönül". İçinde *VI. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri, 5-7 Mayıs 1995, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 77-80. Eskişehir: T.C. Eskişehir Valiliği Yayınlar, 1996.
249. Demirci, Mehmet. "Ahmed Yesevî'den Yunus Emre'ye". İçinde *Milletlerarası Hoca Ahmet Yesevî Sempozyumu Bildirileri, 26-29 Mayıs 1993*, editör Abdulkadir Yuvalı, Mustafa Argunşah, ve Ali Aktan, 85-92. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yayınları, 1993.
250. ———. "Dövene Etsiz Sövene Dilsiz Olmak". İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 125-35. İzmir: İzmatSan Matması, 2017.
251. ———. "Kimse Bağına Girmegil". İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 238-45. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
252. ———. "Yunus Emre Çalışmalarına Genel Bakış". İçinde *Yunusemre Belediyesi Yunus Emre Sempozyumu, 15-17 Ekim 2015*, editör Ünal Şenel, 10-19. Manisa: Yunusemre Belediyesi, 2016.
253. ———. "Yunus Emre'nin İnsan Sevgisi". İçinde *454. Manisa Geleneksel Mesir Şenlikleri, I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu 20-24 Nisan 1994*, 77-87. Ankara: Turizm Geliştirme Vakfı Yayınları, 1995.
254. ———. "Yunuslar ve Molla Kasımlar". İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 235-45. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
255. ———. "Yunus'ta Aşkın Dinamizmi". İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 405-11. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
256. Demirel, Şener. "Yunus Emre'nin Şiirleri Üzerine Tasavvufi Değerlendirmeler". İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu'da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 609-23. Kırşehir Belediyesi, 2020.
257. Demirez, Aysun. "Yunus Emre Divanı'nda Eksiltili Yapılar". Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
258. Demirkazık, Hacı İbrahim. "Yunus Emre'de Ulü'l-azm Peygamberler". Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.

259. Demirkıvıran, Sine. “Annemarie Schimmel ve ‘Yunus ile Yollarda’ Hikâyesi Üzerine Değerlendirmeler”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
260. Demirli, Ekrem. “Yunus Emre’de İnsanın Kadimliği Sorunu: ‘Ezeli vatanda idik’”. İçinde *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 26-27 Kasım 2010 İstanbul*, editör Hacı Bayram Başer, 98-109. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2010.
261. ———. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Vahdet-i Vücut Anlayışı”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 318-30. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
262. Derin, Serkan. “Yunus Emre’de Heterodoks Söylemin Üretimi”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
263. Deveci Aşçı, Menşure. “Yunus Emre’nin Risaletü’n-Nushiyye Adlı Eserinde Yer Alan Tekrar Grupları”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
264. Deveci, Ümrâl. “‘Taşdun yine deli gönül sular gibi çağlar mısın’ Şiirinde ‘Ben, Sen, O, Biz’in İzdüşümünde İmgesel Söylem”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 135-45. İzmir: İzmatşan Matması, 2017.
265. Develi, Hayati. “Yunus Emre Divanı’nın Tenkitli Neşri Üzerine Filolojik Notlar”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
266. ———. “Yunus Emre ve Türk Dili”. İstanbul Üniversitesi/Anadolu Üniversitesi, Ahmet Yesevi’den Yunus Emre’ye Türk Tasavvuf Düşüncesi Çalıştayı 07 Nisan 2021.
267. ———. “Yunus Emre’nin Dili”. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Yunus Emre Sempozyumu, İstanbul, 3 Haziran 2021.
268. ———. “Yunus’un Çağı, Eserleri ve Türkçesi”. TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul 28-31 Aralık 2020.
269. Devreker, John. “Yunus Emre ve İnsanlık”. İçinde *7. Nizami’den Yunus Emre’ye Kemal Atatürk’ten Haydar Aliyev’e Uzanan Sevgi ve Barış Yolu Sempozyumu 22-23 Mayıs 2010 Bursa*, 23-25. Ankara: BRC Basım, 2011.
270. Dilçin, Cem. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde ‘ben-sen’ ve ‘benlik-senlik’ Kavramı”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 385-98. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
271. Dildora, Azimova. “Ahmet Yesevi ve Yunus Emre”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
272. Dinçer, Aslıhan. “Yunus Emre’de Nasihat Dili”. İçinde *Yunusemre Belediyesi Yunus Emre Sempozyumu, 15-17 Ekim 2015*, editör Ünal Şenel, 65-77. Manisa: Yunusemre Belediyesi, 2016.
273. Dinçer Bahadır, Şaziye. “Bir Dil İşçisi Yunus Emre’nin Şair Olarak Portresi”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 601-9. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.

274. Dinçer, Fatih, ve Hakan Çalık. "Cumhuriyet Dönemi Şiirinde Şahsiyeti, Duyuş ve Düşünüş Tarzıyla Yunus Emre'nin Yeniden İnşası". İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu'da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 190-212. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
275. Diriöz, Meserret. "Yunus Emrenin Felsefesi Üzerine". İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 63-73. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
276. Doğan, D. Mehmet. "Yunus'un Türkçesi". TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul 28-31 Aralık 2020.
277. Doğan, Muammer. "Yunus Emre Divanı'nda Metaforlu Deyimler Üzerine Bir İnceleme". İçinde *III. Beynəlxalq Türk Dünyası Araşdırmaları Simpoziumunun Materialları 25-27 Mayıs Bakü*, I:417-20. Bakü, 2016.
278. Doğan, Muzaffer. "Necip Fazıl'da Yunus". TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul 28-31 Aralık 2020.
279. Doğan, Ramadan. "Makedonya Üsküp Millî Kütüphanesindeki Cönklerde Yer Alan Yunus Emre'nin Şiirlerine Dair". İçinde *Balkanlar ve İslâm -Balkanlı Âlimler, Mütefekkirler ve Eserleri-: Milletlerarası Tartışmalı İlmî Toplantı, 03-04 Ekim 2019*, editör Abdullah Taha İmamoğlu, İtir Pruga, ve Mehmet Fatih Soysal, III:325-56. İstanbul: Ensar Neşriyat, 2020.
280. Doğan, Süleyman. "Üniversite Öğrencilerinin Yunus Emre'ye Yazdıkları 90 Mektubun İncelenmesi". Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yılı Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
281. Doğramacıoğlu, Hüseyin. "Yakup Kadri'nin Kaleminden Yunus Emre". Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
282. Doğru, Fatih. "Yunus Emre Divanı'nda Savaş ve Askerlikle İlgili Sözcükler". İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 245-80. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
283. Dumantepe, Seçil. "Risaletü'n-Nushiyye'de Söylem Figürleri ve Derin Yapı". İçinde *Yunusemre Belediyesi Yunus Emre Sempozyumu, 15-17 Ekim 2015*, editör Ünal Şenel, 53-65. Manisa: Yunusemre Belediyesi, 2016.
284. Durkaya, Hayriye. "Yunus Emre'nin 16. Yüzyıl Divan Şairlerinden Handani'ye Tesiri". İçinde *Yunus'un Dili: V. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 1 - 05 Mayıs 2019*, editör Alim Yıldız ve Yusuf Yıldırım, 179-. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2019.
285. Durmuş, Mitat. "Kayıp Kıtanın Peşinde: Dilin Olduğu Yerse Dünya, Yeni Dünyanın Keşfi ya da Tanzimat Sonrası Türk Sanatkarlarının Yunus Emre Türkçesini Arayışı". Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
286. ———. "Yunus Emre'nin Şiirlerinde İnsanın Algılanış Biçimleri ve Karşıt Değer Yaratısı". İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 281-91. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
287. Dursun, Tahir, ve Mehmet Yalçın. "Yunus Emre: İnanç ve Turizm Kültür Rotası". Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
288. Duymaz, Ali. "Eşik Kültü ve Taptuk'un Eşiğindeki Yunus Emre". İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 136-75. Manisa: Ata Matbaa, 2020.

289. ———. “Eşikteki Derviş Yunus Emre”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
290. ———. “Göçebe Düşünmek ve Yersiz Yunus Emre”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
291. Düzenli, Yaşar. “Yunus Emre’nin Düşünce Dünyasında Kur’an’ın Yeri”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 161-71. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
292. Ebrahimi, Morteza. “Mysticism And Konowledge In The Thought Of Hafez And Yunus Emre”. İçinde *I. Uluslararası Hafız-İ Şirazi Ve Yunus Emre’de İrfan Görüşü Kongresi Bildiri Toplusu Kitabı (7-8 Nisan 2016)*, editör Ghadir Golkarian, 203-17. Avrasya Araştırmaları Merkezi, 2016.
293. Ecer, A. Vehbi. “Yunus Emre’nin Yaşadığı Çağda Andolu’da Kültürel Hayatın Anadolu Hatları”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 43-52. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
294. Efe, Adem, ve İsmet Erdal. “Yunus Emre’nin Sanatkar Kimliğini Şekillendiren Devrin Sosyo-Kültürel Analizi”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 293-303. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
295. Efendiyeva, İzzet. “Yunus Emre ve İnsan Sevgisi”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 250-52. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
296. Ege, Fatih. “Erginlenme Bağlamında Yunus Emre Şiirinde Doğuş ve Yeniden Doğuş”. İçinde Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
297. Eğri, Osman. “İslâm Tasavvufu ve Hoşgörü: Hoca Ahmet Yesevî, Hacı Bektaş Velî, Yunus Emre Örnekleri ve Diğer Dinlerdeki Paralelleri”. İçinde *38. ICANAS Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi: Din = International Congress of Asian and North African Studies: Religion*, I:125-50. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, 2008.
298. Ekici, Metin. “İnternet Ortamında Yunus Emre Şiirleri”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
299. ———. “Yunus Emre ve UNESCO Kültür Sözleşmeleri”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 145-51. İzmir: İzmatan Matması, 2017.
300. ———. “Yunus Emre’de Şehir Kavramı”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 113-36. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
301. Enginün, İnci. “Aydınların Yunus Emre’yi Keşfi”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 135-42. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
302. ———. “Edebiyatçılarımız ve Yunus”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu Bildiriler (2 Mayıs 1991)*, 93-109. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1992.
303. Eraslan, Ebubekir. “Risaleti’n-Nushiye ve Yunus Emre Divanı’nın Yeni Nüshası - Kütahya Vahit Paşa Kütüphanesi 2 Nüshası (3365-5)”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yılı Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.

304. ———. “Yunus Emre'nin Risâletü'n Nushiye'sinin Kütahya Vahit Paşa Kütüphanesi Nüshası ve Bu Nüshanın Eski Oğuz Türkçesi Şekil Bilgisi Özellikleri”. Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
305. Eraslan, Kemal. “Ahmed Yesevi ile Yunus Emre'de Ortak Temalar”. İçinde *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri: Yunus Emre Sektöyü*, 21-24. İstanbul: Kültür Bakanlığı. Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları, 1991.
306. Erbay, Nazire. “Yunus Emre'nin Şiirlerindeki Varlık Nesne ve Kavram Adlarının Çocuk Eğitiminde Kullanılması”. İçinde *II. Uluslararası Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu 23-24 Ekim 2015*, 293-307. İstanbul, 2015.
307. Erdem, Hüseyin Subhi. “Yunus Emre'de İnsanın Varoluşsal Gerçekliği”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 305-19. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
308. Erdoğan, Kenan. “Yunus Yolunda Sufi (Rufai) Bir Şair: Zalilî ve Şiirleri”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
309. Erdoğan, Kenan, ve Mehmed Ali Yıldız. “Yunus Emre ve Said Nursi'nin Eserlerinde Sabır Eğitimi”. İçinde *Uluslararası Sempozyum İnsani Değerlerin Yeniden İnşası 19-21 Haziran 2014 Erzurum -Tebliğer-*, 1:369-84. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, 2015.
310. Erdoğan, Metin. “Yunus'un Türkçeye Armağanı”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 217-21. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
311. Erdoğan, Mustafa. “İki Kanatlı Yunus Emre: Bir Dem Gelir Aşık Olur, Bir Dem Gelir Zahid olur”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu'da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 419-30. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
312. Erdoğan, Songül. “Kemal Ümmi Divanındaki Yunus Emre Etkisi”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu'da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 591-601. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
313. Ergöz, Ramazan. “Yunus Emre'nin Şiirlerinde Aşksız İnsanın Tenkidi”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
314. Ergün, Mustafa. “Tasavvuf Eğitimi ve Yunus Emre”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 321-45. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
315. Ergüven, Abdullah Rıza. “Bir Düşünür-Ozan: Yunus Emre”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 95-100. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
316. Erol, Ali. “Dil Müstakîsî Açısından Hacı Bayram-ı Velî ve Yunus Emre'nin Şiirleri Arasında Karşılaştırmalı Bir İnceleme”. İçinde *II. Uluslararası Hacı Bayram-ı Velî Sempozyumu Bildiriler Kitabı, 03-04 Mayıs 2017*, editör Ethem Cebecioğlu, Vahit Göktaş, ve Ahmet Cahit Haksever, 1:575-88. Ankara: Kalem Neşriyat, 2017.
317. Ersal, Mehmet, ve Bülent Akın. “Alevî Geleneğinde Yaşayan Yunus Emre”. İçinde *Yunusemre Belediyesi Yunus Emre Sempozyumu, 15-17 Ekim 2015*, editör Ünal Şenel, 165-203. Manisa: Yunusemre Belediyesi, 2016.

318. Ersoy, Asu. “Yunus Emre Divanı’nda Tabiat Unsurlarının Kullanımı”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 419-33. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
319. Ersöz, Derya, ve Nükte Sevim Derdiçok. “Yunus Emre’de Tanrı Tasavvuru”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 209-38. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
320. Ersöz, Serpil. “Yunus Emre’de İman ve Küfür Kavramlarıyla Oluşmuş Birleşik Yapılar”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 151-65. İzmir: İzmatan Matması, 2017.
321. Ertan, Mehmet Emin. “Yunus Emre’nin Dinler ve Tarikatler Üstü Tasavvuf Görüşü”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 347-67. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
322. Ertuğay, Recep. “Yunus Emre Şiirlerinde Kabir / Berzâh Hayatı”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
323. Ertürk, Doğan Hilmi. “Yunus Emre’nin Türk Milli Kültürüne Hizmeti”. İçinde *VI. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri, 5-7 Mayıs 1995, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 91-93. Eskişehir: T.C. Eskişehir Valiliği Yayınlar, 1996.
324. Evat, Yılmaz. “Yunus Emre Divanı’nda Birlik Fikri”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
325. ———. “Yunus Emre’nin Divanı’nda Yol Kavramı”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 339-48. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
326. Fedai, Celal. “Yunus’un Şiirlerinde Meydana Getirmenin Estetiği”. TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul 28-31 Aralık 2020.
327. Fedai, Harid. “Ahmed Yesevi ile Yunus Emre’deki Benzerlikler”. İçinde *Uluslararası Ahmet Yesevi’den Günümüze İnsanlığa Yön Veren Türk Büyükleri Sempozyumu Bildirileri, Romanya-Kösetence, 03-07 Eylül 2008*, editör İrfan Ünver Nastattınoğlu, 15-28. Ankara: Türk Kültürü Araştırmaları Kurumu, 2009.
328. ———. “Kıbrıs’ta Yunus Sevgisi”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 329-37. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
329. ———. “Yazma Bir Yunus Emre Dîvânı Üzerine”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 321-38. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
330. ———. “Yunus Emre’nin Küpeli Güzeli”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 251-57. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
331. Filizok, Rıza. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Mekân”. İçinde *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri: Yunus Emre Seksiyonu, 25-28. İstanbul: Kültür Bakanlığı. Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları, 1991.*
332. ———. “Yunus Emre’nin Üslubu”. İçinde *Yunusemre Belediyesi Yunus Emre Sempozyumu, 15-17 Ekim 2015*, editör Ünal Şenel, 41-53. Manisa: Yunusemre Belediyesi, 2016.

333. Flemming, Barbara. “Yunus Emre'nin Eserlerinin Metinsel Tarihinin Bazı Yönleri”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 355-62. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
334. Gedik, Nusret. “Yunus Emre'nin Şiirlerinde Ölümün İki Yüzü”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
335. Geldiyev, Gurbandurdı. “Yunus Emre ve Mahtunguli”. İçinde *Türkiye ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde Yunus Emre Semineri 9-10 Mayıs 1993 Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 55-63. Eskişehir: T.C. Eskişehir Valiliği Yayınlar, 1996.
336. Gemalmaz, Efrasiyap. “Yunus Emre'nin Şiirlerindeki Dil Özellikleri”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu 15-16 Ekim 1991 Erzurum*, haz. Ahmet Çakır, vd., 61-78. Erzurum: İstanbul Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Yayınları, 1991.
337. Gemici, Nurettin. “Bir Hakkı Teslim veya Yunus Emre Araştırmalarında Unutulan Bir İsim: 'Halim Baki Kunter'”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
338. Gezen, Nihal. “Yunus Emre'nin Yaşadığı Çağda (1240-1321) Anadolu'nun Siyasi Durumu”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
339. Ghaffari, Ali. “A Survey Common Mystic Meanings And Concept In The Works Of Hafez And Yunus Emre”. İçinde *1. Uluslararası Hafız-İ Şirazi Ve Yunus Emre'de İrfan Görüşü Kongresi Bildiri Toplusu Kitabı (7-8 Nisan 2016)*, editör Ghadir Golkarian, 59-73. Avrasya Araştırmaları Merkezi, 2016.
340. Göçgün, Önder. “Sosyal Realite Açısından Yunus Emre'de 'Birlik' Fikri”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 363-70. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
341. Gökşen, Cengiz. “Yunus Emre Geleneği”. Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
342. Göktaş, Mehmet. “İnsani Değerlerin İnşasında Yunus Çağrısı”. İçinde *Yunus'un Çağrısı: Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 15-16 Mayıs 2015*, editör Mustafa Çöpoğlu, 47-56. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2015.
343. Göngör, İ Hulusi. “Yunus Emre Hakkında Yeni Bilgi ve Belgeler”. İçinde *Yunus Emre ve Türk Dili Sempozyumları Konuşma Metinleri (20 Haziran 1992 Karaman)*, 29-39. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1993.
344. Görkaş, İrfan. “Yunus Emre Düşüncesinde Varlık Fiileri (Elkelimü'l-Vücutiyye)”. Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
345. Görmez, Elif. “Sekiz Uçmağa Bigane Kalan Derviş: Yunus Emre”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 245-56. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
346. Görmüş, Yudum. “Yunus'un Dilinden Günümüze Ulaşan Deyimler”. Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu'da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
347. Göyüşov, Nasib. “Fuzuli Dünyasını Yunus Emre ve Mevlana ile Kovuşduran Ortak Değerler”. İçinde *1. Uluslararası Türk Dünyası Şair ve Yazarları Sempozyumu: Fuzûli'nin Türk Kültür ve Sanat Dünyasındaki Yeri Bildiriler Kitabı, 28-31 Mayıs 2008*, editör Ömer Yaraşır, Mustafa Yeniasır, ve Selma Korkmaz, 113-25. Lefkoşa: Yakınoğu Üniversitesi Basımevi, 2009.

348. ———. “Yunus Əmrə və Klassik Təsəvvüf”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 230-49. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
349. Gözaydın, Nevzat. “Yunus’ta Geçen Bazı Motifler ile Motif-Index of Folk Literature”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
350. Gözütok, Avni. “Yunus Emre Dîvânı’ndaki Bazı Kelimelere Dair Farklı Yorumlar”. İçinde *Uluslararası Türklük Bilgisi Sempozyumu, 25-27 Nisan 2007, Erzurum: Bildiriler (A-J)*, I:405-12. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, 2009.
351. Gramatikova, Nevena. “Yunus Emre ve Diğer Yunusların Bulgaristan’daki Alevi-Bektaşî Topuluğu Üzerinde Etkileri”. İçinde *Yunusemre Belediyesi Yunus Emre Sempozyumu, 15-17 Ekim 2015*, editör Ünal Şenel, 203-65. Manisa: Yunusemre Belediyesi, 2016.
352. ———. “Yunus Emre’nin Görüşleri ve Bu Görüşlerin Bulgaristan’da Yaşayan Alevi-Bektaşî Topuluğun Değer Sistemine ve Yaşamına Yansımaları”. İçinde *Türk Dünyası Bilgeler Zirvesi: Gönül Sultanları Buluşması (26-28 Mayıs 2014) Bildiriler*, editör Ejder Okumuş, II:593-605. Eskişehir: Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2014.
353. Grierson, Roderick. “Gönül Şehrine Giden Yol: Yunus Emre’yi Tercüme Etmek”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 300-304. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
354. Guliyeva, Kübra. “Yunus Emre Şiirlerinde Kullanılmış Bir Takım Eski İsim ve Sıfatların Etimolojik Yönden Açıklanması”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 489-94. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
355. Gül, Fikri. “Yunus Emre’nin Diliyle Felsefe Yapmak Olanaklı mıdır?” Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
356. Gülensoy, Hatice. “Yunus Emre’de ve Ozanlarımızda ‘Söz’ ve ‘Gerçek’”. İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 75-81. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
357. Gülensoy, Tuncer. “Yunus Emre ve Anadolu Ağızları”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 115-24. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
358. ———. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Dil ve Üslup”. İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 83-89. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
359. Güler, Kadir. “Yunus Emre’de İslami Kaynaklı Sözler”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 113-17. es: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
360. Güler, Mehmet Nuri. “Yunus Emre’nin Divanındaki Din Anlayışı İle İlgili Allah ve Resül Tasavvurunun Fıkıh’a Göre Değerlendirilmesi”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şoleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
361. Güllülü, Sebahattin. “Yunus Emre ve Çağının Anadolu’su”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu 15-16 Ekim 1991 Erzurum*, haz. Ahmet Çakır, vd., 43-64. Erzurum: İstanbul Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Yayınları, 1991.

362. Gülsevin, Güner. "Dil Çalışmaları İçin Yunus Emre'nin Yeni Yayınları Nasıl Olmalıdır". İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 369-81. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
363. ———. "Türkçenin Yazı Dili Oluşu Süreci ve Yunus Emre". Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yılı Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
364. Günay, Umay. "Risalet'ün-Nushiyye'nin Işığında Yunus Emre'nin Değerlendirilmesi". İçinde *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri: Yunus Emre Seksiyonu*, 29-40. İstanbul: Kültür Bakanlığı. Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları, 1991.
365. ———. "Yunus Emre'nin Eserlerinin Türk Hayatına Etkileri". İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 59-62. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
366. Günaydın, Yusuf Turan. "Hulâsatü'l-Hakayık'ta Yunus Emre İzleri". İçinde *Uluslararası Hâce Muhammed Lutfi (Alvarlı Efe) Sempozyumu (25-26 Nisan 2013, Erzurum) Bildiriler*, editör Hikmet Koçak, II:157-62. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, 2014.
367. Güneş, Mustafa. "Aşkın İki Zirve Şiri: Yunus Emre ve Eşrefoğlu Rumi". İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 41-49. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
368. ———. "Yunus Emre'nin Evrenselliği". İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 291-94. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
369. ———. "Yunus Emre'nin Sözü". İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 383-406. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
370. Gürlek, Dursun. "Ballar Balını Bulan Bir Münevver: Burhan Toprak". TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul 28-31 Aralık 2020.
371. Gürsoy, Belkıs Altuniş. "Türk Romanında Yunus Emre". İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu "Yunus Emre'yi Anlamaya Doğru" Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 373-87. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
372. Gürsoy Naskali, Emine. "Yunus Emre ve Edebiyat Tarihçileri". Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
373. ———. "Yunus Emre ve Edebiyat Tarihçileri". İçinde *Yunus Emre Sempozyumu: Bildiriler, 2 Mayıs 1991, İstanbul*, 41-46. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1992.
374. Güven, Abdullah Muaz, Mehmet Öztürk, ve Ahmet Yılmaz. "Müstakîm-zâde'nin Terceme-i Kânûnu'l-Edeb İsimli Eserinde Yunus Emre'nin Hayatına Dair Yeni Bilgiler". Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yılı Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
375. Güvenç, Ahmet Özgür. "Çizgi Roman Türünün Yararlandığı Kültürel Kaynaklara Bir Örnek: İsmet Kırdar'ın 'Yunus Emre'si'. Aksaray Valiliği "Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu", Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
376. Güzel, Abdurrahman. "Eserlerine Göre Yunus Emre'yi Günümüzde Bir Değerlendirme Denemesi Üzerine". İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina* 23-50. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.

377. ———. “Yunus Emre 90.000 Kelâm”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
378. ———. “Yunus Emre ve Hacı Bektaş Veli’de Merâtüb-ı Erbaa Kavramı”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 257-72. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
379. ———. “Yunus Emre ve Hümanizm”. İçinde *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri: Yunus Emre Seksiyonu*, 41-70. İstanbul: Kültür Bakanlığı. Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları, 1991.
380. ———. “Yunus Emre ve Mahtumkulu’da Ortak Unsurlar”. İçinde *Doğumunun 290. Yılı Münasebetiyle Türkmen Millî Şairi Mahtumkulu Firakî Anı Kitabı*, editör Abdurrahman Güzel, 138-51. Ankara: TİKA, 2014.
381. ———. “Yunus Emre’nin Eserlerinde Tasavvufî Unsurlar”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
382. ———. “Yunus Emre’nin Eserlerinin Konularına Göre Tasnifi”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 18-29. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
383. ———. “Yunus Emre’nin Menkıbevi Hayatı, Hoşgörü ve Tasavvufî Düşüncesi”. İçinde *454. Manisa Geleneksel Mesir Şenlikleri, I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu 20-24 Nisan 1994*, 15-47. Ankara: Turizm Geliştirme Vakfı Yayınları, 1995.
384. ———. “Yunus’un Fikirî Özellikleri”. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Yunus Emre Sempozyumu, İstanbul, 3 Haziran 2021.
385. Gwyndaf, Robin. “‘Crystal Streams of Paradise’: Yunus Emre and the Welsh Poetic Tradition”. İçinde *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri: Yunus Emre Seksiyonu*, 71-80. İstanbul: Kültür Bakanlığı. Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları, 1991.
386. Habıbbeyli, İsa. “Yunus Emre Mirasının Tetkiki ve Neşri Meseleleri”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
387. Hacı, Siraceddin. “Yunus Emre’ye Göre İnsanın Değeri”. İçinde *Yunus’un Sesi: II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 13-14 Mayıs 2016*, editör Mustafa Çöpoğlu, 57-69. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2016.
388. ———. “Yunus Emre’ye Göre Sözü’nün Değeri”. İçinde *Yunus’un Nefesi III. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 05-06 Mayıs 2017*, 65-79. Ordu: Yücem Yayınevi, 2017.
389. Hacıyeva, Maarife. “Yunus Emre ve Molla Qasım”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 134-36. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
390. ———. “Yunus Əmrənin Söz Dünyası”. Yunus Əmrədən Məhəmməd Füzuliyə İnsan Sevgisi Beynəlxalq Simpozium, Bakı, 10 İyun 2010.
391. Hacıyeva, Ogulceren. “Yunus Emre Türk Şiir Sanatının Kaynağında”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 222-23. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
392. Hacıyeva, Qalibe. “Türk Dilinin Yunus Emre Yüceliği”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.

393. Hacıyeva, Solmaz. “Yunus Əmrə Yaradıcılığında Əxlaq Təlqini”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 282-91. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
394. Hafız, Nimetullah. “Yugoslavya’da Yunus Emre”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 103-10. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
395. Halıcı, Feyzi. “Sözüyle, Özüyle, Gönül Gözüyle Yunus Emre Aramızda Yaşıyor”. İçinde *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri: Yunus Emre Seksiyonu*, 81-86. İstanbul: Kültür Bakanlığı. Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları, 1991.
396. ———. “Şiirimizde Yunus Emre’nin İzleri”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 143-58. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
397. ———. “Yunus Emre’nin Türk Şiirine Etkisi”. İçinde *Türkiye ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde Yunus Emre Semineri 9-10 Mayıs 1993 Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 63-73. Eskişehir: T.C. Eskişehir Valiliği Yayınlar, 1996.
398. Haliloviç Tekin, Cemile. “Karaman Turizmi İçin Yunus Emre Tekkesi’nin Önemi”. İçinde *Karaman Ulusal Kültür ve İnanç Turizmi Sempozyumu : Hz. Mevlana’dan Yunus Emre’ye evrensel sevgi ve kültürlerin kardeşliği projesi 23-25 Mart 2012*, 213-19. Karaman: Karaman Sanayi ve Ticaret Odası, 2012.
399. Halman, Talat Sait. “Yunus Emre: A Triumph of Humanism”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 14-18. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
400. Harmancı, Abdullah, ve Tuna Uysal. “Necip Fazıl Kısakürek ve Nezihe Araz’ın Yunus Emre Oyunlarının Karşılaştırılması”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 407-23. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
401. Harmancı, Mehmet. “Yunus Tarafından Cevaplanan Sorular, Yunus Hakkında Cevaplan(a)mayan Sorular”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 285-94. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
402. Hasanova, Nigar Eldar. “Yunus Emre’nin Dil Sanatkarlığı”. *Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021*.
403. Hasanzade, Nazım. “Yunus Emre Şiirlerinin Tahlili”. İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 105-8. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
404. Hayatova, Solmaz. “Türk Poeziyasının Zirvəsi: Yunus Əmrə”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 292-300. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
405. Herkmen, Dilek. “Yunus Emre Divanı’ndan Hareketle Az- ve Azdur- Eylemleri”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
406. Horata, Osman. “Yunus Emre’nin Risaletü’n-Nushiyye’si Üzerine Bazı Değerlendirmeler”. Ankara Üniversitesi’nin Kuruluşunun 75. Yıl Dönümünde, Dünya İnsanlığı İçin Ortak Bir Değer: Yunus Emre ve Bir Medeniyet Dili: Türkçe Paneli, Ankara, 14 Ekim 2021.
407. Hüküm, Muhammed. “Risaletü’n-Nushiyye’de İmgesel Anlatım”. Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.

408. Hümmetova, Huraman. “Mövlana İlahi İdrakının Yunus Əmrə Poeziyasında Poetik Əksi”. İçinde *Beynəlxalq Konfrans: Mövlana'nın Fəlsəfəsi Və Poeziysi 12 Mart 2021*, 88-94. Bakü: Xəzər Universiteti, 2021.
409. ———. “Yunus Emre Ebul Hasan Harakani İdeyalarının Davamçısı Kimi”. İçinde *Kafkas Üniversitesi Harakanî Uygulama və Araştırma Merkezi Seyyid Ebu'l-Hasan Harakani Vakfı I. Uluslararası Harakanî Sempozyumu Bildiriler Kitabı 10-12 Mayıs 2012*, 350-59. Kars: Kafkas Üniversitesi, 2012.
410. ———. “Yunus Emre İlahilerinin Metaforik Dili”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 423-33. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
411. ———. “Yunus Emre Şeirlerinde Bezi Arxaik Sözlərin Leksik Məna Çalarları (Yunus Emre Şiirlerinde Bazı Arkaik Kelimələrin Anlam İncelikləri)”. *Uluslararası Yunus Emre və Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni*, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
412. ———. “Yunus Emre Şiirində İmgələrin Tezahür Biçimi”. Üsküdar Üniversitesi “Yunus Emre və Türk Dünyası Uluslararası Sempozyumu”, İstanbul, 19 Mart 2021.
413. ———. “Yunus Emre'nin ‘Olur’ Redifli Şiirində Psikolojik Durum Değişimi”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 154-56. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
414. ———. “Yunus Əmrə İlahilərində “Ölüm Sevgisi”. Yunus Əmrədən Məhəmməd Füzuliyə İnsan Sevgisi Beynəlxalq Simpozium, Bakı, 10 İyun 2010.
415. ———. “Yunus Əmrə Sözüünün İlahi Gücü”. İçinde *Birinci Beynəlxalq Türkoloji Qurultay , 6-7 Mart Bakı 2001*, 174-77. Bakü, 2001.
416. ———. “Yunus Əmrə və Seyid Yəhya Bakuvinin Yaradıcılığında Məqam Anlayışı Həqiqəti Dərketmə Modeli Kimi”. İçinde *Seyid Yəhya Bakuvini və Xəlvətlik Simpoziumu*, Bakü, 24-25 Noyabr 2013.
417. ———. “Yunus Əmrənin ‘Risalətün-Nüşhiyyə’ Məsnəvisində Əxlaqi Təlqin”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 301-19. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
418. ———. “Yusun Əmrənin Nisbəsi Orta Çağ Qaynaqları və Çağdaş Araşdırmalarda”. İçinde *Orta Əsr Əlyazmaları Və Azərbaycan Mədəniyyəti Tarix Problemləri Konferansı 22-24 May 2015*, 116-20. Bakü, 2015.
419. Hüseyinoğlu, Ali Şamil. “Emin Abid Yunus Emre Hakkında”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 12-17. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
420. Hüseynova, Turan. “Yunus Emre Divanı’nda Birleşik Cümle Yapıları”. *Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu*, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
421. Işık, Caner. “Sözlü Geleneğe Göre Yunus Emre ve Önemi”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 435-50. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
422. İbadullayeva, Nergis. “Yunus Emre Divanı’nda Dost Kavramı”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 90-93. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.

423. İbrahimhakkıoğlu, Belkis. “Okumaktan Mana Ne?” TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul, 28-31 Aralık 2020.
424. İbrahimova, Vefa. “Yunus Emre Şiirlerinde Ölüm Anlayışının Bedii İfade Biçimleri”. İçinde *Yunus'un Sesi: II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 13-14 Mayıs 2016*, editör Mustafa Çöpoğlu, 119-30. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2016.
425. İçli, Ahmet. “Yunus Emre’de Rint ve Zâhit Kavramlarına İrfanî Açından Bakış”. İçinde *I. Uluslararası Hafız-î Şirazi Ve Yunus Emre’de İrfan Görüşü Kongresi Bildiri Toplusu Kitabı (7-8 Nisan 2016)*, editör Ghadir Golkarian, 73-121. Avrasya Araştırmaları Merkezi, 2016.
426. İdrisi, Habib. “Yunus Emre ile Şah İsmail Hatâi’de İnsan ve Aşk”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 273-76. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
427. İdrisi, Habib. “Yunus Emre ve Şah İsmail Hatâi’nin Mistik Yönleri”. İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 115-26. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
428. İlbars, Zafer. “Felsefi Antropolojik Yaklaşımla Yunus Emre”. İçinde *I. Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Sempozyumu Bildirileri (22-24 Ekim 1998)*, 165-68. Ankara: Gazi Üniversitesi Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Araştırma Merkezi, 1999.
429. İlhan, Nadir. “Yunus Emre Divanında ‘El’ ‘Ayak’ Kelimeleriyle İlgili Deyimler ve Kullanım Özellikleri”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
430. ———. “Yunus Emre ve Aşık Paşa’nın Eserlerinde Ortak Unsurlar”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 460-76. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
431. ———. “Yunus Emre’nin Eserlerinde Kullanılan Ancak Yazı Dilinde Unutulan Fiiller”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 451-75. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
432. İlker, Ayşe. “Birleşik Fiillerin Oluşmasına Yunus Emre’nin Özgün Katkıları”. İçinde *Türk Dünyası Bilgiler Zirvesi: Gönül Sultanları Buluşması (26-28 Mayıs 2014) Bildiriler*, editör Ejder Okumuş, III:443-47. Eskişehir: Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2014.
433. ———. “Yunus Emre’de Estetik Kültürel Değerler”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 165-77. İzmir: İzmatan Matması, 2017.
434. ———. “Yunus Emre’de Özgün Söz Kalıpları”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 111-18. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
435. ———. “Yunus’tan Günümüze Ulaşan Söz Kalıpları”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
436. İnaltekin, Abdulkadir. “Yunus Emre’de Allah İnancı ve Varlık Sevgisi”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 253-57. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
437. İnan, Göker. “Yunus’u Şiirle Anlatmak: XVIII. Yüzyılda Yazılmış Manzum Osmanlı Tarihi’nde Yunus Emre Anlatısı”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.

438. İnanç, Hayati. “Can Veren Pervaneler - Yunus Emre”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 27-51. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
439. İnce, Ömer. “Yunus Emre’de Metafizik Gerilim”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 477-91. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
440. İsen, Mustafa. “Yunus’un Çağdaş Yorumcuları”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 19:87-90. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
441. ———. “Yunus’un Çağdaş Yorumcuları”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiriler (7-10 Ekim 1991)*, editör İbrahim Baştuğ, 159-65. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
442. İsgenderzade, Elçin. “Yunus Emre ve Sevgisi”. İçinde *7. Nizami’den Yunus Emre’ye Kemal Atatürk’ten Haydar Aliyev’e Uzanan Sevgi ve Barış Yolu Sempozyumu 22-23 Mayıs 2010 Bursa*, 82-85. Ankara: BRC Basım, 2011.
443. İsmayılova, Nezaket. “Yunus Əmrə Bir Təsəvvüf Şairi Kimi”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 328-33. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
444. İvgin, Hayrettin. “Halk İnançlarında ve Yunus Emre’nin Şiirlerinde Cercis Peygamber”. İçinde *VIII. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri, 7-9 Mayıs 2000, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 121-25. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2000.
445. ———. “İki Görkemli Türk Şairi: Mahdumkulu Feragi ve Yunus Emre”. İçinde *Türkiye ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde Yunus Emre Semineri 9-10 Mayıs 1993 Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 83-91. Eskişehir: T.C. Eskişehir Valiliği Yayınlar, 1996.
446. ———. “Yunus Emre’de Çevre Düşüncesi”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 91-94. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
447. ———. “Yunus Emre’nin Şair Dostları”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 551-58. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
448. İzeti, Metin. “Balkan Tekkelerinde Yunus Emre”. İçinde *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 26-27 Kasım 2010 İstanbul*, editör Hacı Bayram Başer, 85-97. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2010.
449. Jumadilova, Nurşat. “Yunus Emre Çağında Anadolu’nun Umumi Vaziyeti”. *Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021*.
450. Kaçalın, Mustafa S. “Yunus Emre (1240-1320)’nin Dilinden Birkaç Örnek”. *Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021*.
451. ———. “Yunus Emre [1240-1320]’nin Dilinden Birkaç Örnek”. *Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021*.
452. Kafkaslı, Halide. “Yunus Emre ve Azerbaycan Şair ve Âşıkları”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 277-84. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
453. Kahhar, Tahir. “Özbekistan’da Yunus Emre’nin Tanıtılması ve Çeviri Meseleleri”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 42-45. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.

454. ———. “Yunus Emre, Ahmet Yesevi ve Başka Türkistan Şairlerindeki Ortak Yönler”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 185-99. İzmir: İzmapsan Matması, 2017.
455. Kahraman, Abdullah. “Yunus Emre Divanı’nda Şeriat, Tarikat, Hakikat ve Marifet (Dört Kapı)”. İçinde *Yunus’un Sesi: II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 13-14 Mayıs 2016*, editör Mustafa Çöpoğlu, 69-85. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2016.
456. ———. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Hikmet-i Teşri”. İçinde *Yunus’un Nefesi III. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 05-06 Mayıs 2017*, 47-65. Ordu: Yücem Yayınevi, 2017.
457. Kahraman, Hüseyin. “Yunus Emre’nin Düşünce Dünyasının Kelami Temelleri”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
458. Kamalova, Şahnaz. “Göktürk Edebiyatı ve Yunus Emre Yaratıcılığı Arasındaki Paralellikler”. Üsküdar Üniversitesi “Yunus Emre ve Türk Dünyası Uluslararası Sempozyumu”, İstanbul, 19 Mart 2021.
459. Kamzabekuly, Dikhan. “Yunus Emre ve Şakarim: Süreklilik Vasfı”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
460. Kaplan, Mehmet. “Mukaddes Uçurum”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu Bildiriler (2 Mayıs 1991)*, 125-27. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1992.
461. ———. “Yunus Emre’den Bir Şiir”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu: Bildiriler, 2 Mayıs 1991, İstanbul*, 127-31. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1992.
462. ———. “Yunus Emre’ye Göre Zaman-Hayat ve Varoluşun Mânâsı”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu: Bildiriler, 2 Mayıs 1991, İstanbul*, 109-24. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1992.
463. Kaplan, Tuba. “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Şiirle Dil Bilgisi Öğretimine Bir Örnek: Yunus Emre Şiirleri”. Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
464. Kaplan, Yusuf. “Yunus’un Durduğu Yer”. TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul, 28-31 Aralık 2020.
465. Kara, Ahmet. “Yunus Emre Divanı’nda Yol ve Yolda Olmak Kavramları Üzerine Bir İnceleme”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
466. Kara, Funda. “‘Bana seni gerek seni’ Yapısı Üzerine”. İçinde *Yunus Emre Kitabı (Medeniyetimizin Şafağı Yunus Emre Sempozyumu, 29-30 Nisan 2015, Aksaray)*, editör Orhan Kemal Tavukçu, 109-37. Aksaray: Aksaray Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2017.
467. Kara, Hasan. “Anadolu’da Yunus Emre Adını Taşıyan Mekân Adları Üzerine Genel Bir Değerlendirme”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
468. Kara Özkan, Neşe. “Yunus Emre Divanı’ndaki ‘Sevgi’ Kavramının Türkçe Öğretimi Açısından İncelenmesi”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
469. Karabacak, Esra. “Yunus Emre Şiirlerinde Dil Değerlendirmeleri”. İçinde *I. Uluslararası Hafız-İ Şirazi Ve Yunus Emre’de İrfan Görüşü Kongresi Bildiri Topusu Kitabı (7-8 Nisan 2016)*, editör Ghadir Golkarian, 155-69. Avrasya Araştırmaları Merkezi, 2016.

470. Karabacak, Mustafa. “Yunus Emre Divan’ında Ayet ve Hadisler”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
471. Karabağ, Gülin, ve Tuğba Belenli. “Sosyal Bilgiler ve Tarih Öğretimi İçin Yunus Emre’den Mesajlar”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 491-513. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
472. Karaburgu, Oğuzhan. “Yunus Emre ve Mehmet Akif’te Türk’ün Müslümanlık Anlayışının Yansıması”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
473. Karaca, Nesrin. “İki Kadın Yazar: Nezihe Araz ve Emine İşımsu’nun Kaleminden Yunus Emre”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 476-501. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
474. ———. “Tarihi-Biyografik’ Niteleme Işığında Çağdaş Dönem Yunus Emre Romanları”. İçinde *4. Tarihi Roman ve Romanda Tarih Bildirileri Kitabı*, editör Maşallah Nar ve Mehmet Tuğrul, 147-64. Ankara: TYB Yayınları, 2020.
475. Karaca, Songül. “İşitin Ey Yarenler: Mecmualarda Yunus Geleneği Çevresinde Oluşan Muhitler”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
476. Karacan Işık, Selin. “M. Niyazi Seğetçioğlu’nun ‘Benim Adım Yunus Emre’ Romanında Anadolu”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
477. Karacoşkun, M. Doğan. “Yunus Emre Şiirleri Bağlamında Ahlak Eğitiminin İnsandaki Temel Dayanakları”. İçinde *Yunus’un Çağrısı: Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 15-16 Mayıs 2015*, editör Mustafa Çöpoğlu, 71-78. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2015.
478. Karacoşkun, Mustafa Doğan. “Yunus’un Şiirleri Işığında İşlevsel Sevginin Psikolojik Çözümlemesi”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 515-25. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
479. Karadavut, Zekeriya. “Yunus Emre’de Realist Tasvirler ve Tabiat Unsurlarının Görünüşü”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
480. Karadeniz Yağmur, Sibel. “Yunus Emre’nin İnsan Sevgisi Üzerine Yabancı Bilim Adamlarının Düşünceleri”. Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
481. Karakaya, Talip. “Çağımızın Sorunları Karşısında Yunus Emre’nin Felsefesinin Evrensel Boyutu ve Hümanizmi”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 525-38. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
482. Karakök, Tunay. “Ortaçağ Anadolu’sunda Bir Halk Kapıcısı: Yunus Emre Kimdir?” Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
483. Karaköse, Saadet. “Bu cânım yagmâ Olsun: Yunus Emre’de ‘Yagmâ’ Çağrışimleri”. İçinde *IX. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu 2-4 Kasım 2017 Malatya Özet Bildiriler Kitapçığı*, 246. Malatya: İnönü Üniversitesi, 2017.
484. Karaoğlan, Arslan. “Kur’ân’a Özgü Psiko-Sosyal Öğelerin İnsanın Anlam Arayışındaki İzleri ve İzdüşümleri -Yunus Emre Örneği”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.

485. Karataş, Mustafa. “Yunus Emre'nin Türkçesinde Bilişsel Söz Varlığı”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
486. Karataş, Turan. “Yunus Emre'den Bugünün Şairine Şiir Dersleri”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre'yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 389-98. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
487. ———. “Yunus'tan Bugüne Akan Türkçe Pınarı”. Ankara Üniversitesi'nin Kuruluşunun 75. Yılı Dönümünde, Dünya İnsanlığı İçin Ortak Bir Değer: Yunus Emre ve Bir Medeniyet Dili: Türkçe Paneli, Ankara, 14 Ekim 2021.
488. Karavelioğlu, Murat A. “Yunus Emre'nin Coğrafyası”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 539-47. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
489. Karayazı, Nurgül. “Yunus Emre'nin Divan ve Risaletü'n-Nushiyye'sinde Vahdet Düşüncesi”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 549-68. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
490. Karayeve Arifşahoğlu, Münire. “Yunus Emre ve Dil”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu 15-16 Ekim 1991 Erzurum*, haz. Ahmet Çakır, vd., 107-11. Erzurum: İstanbul Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Yayınları, 1991.
491. Kartal, Ahmet. “Türk Dilinin İnkişafında Önemli Bir Yeri Olan Şâir: Yunus Emre”. İçinde *Yunus Emre Kitabı (Medeniyetimizin Şafağı Yunus Emre Sempozyumu, 29-30 Nisan 2015, Aksaray)*, editör Orhan Kemal Tavukçu, 243-51. Aksaray: Aksaray Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2017.
492. Kartalioğlu, Yavuz. “Yunus Emre Divanı'nda”su koymak””. Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yılı Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu'da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
493. Kasımlı, Muharrem. “Yunus Emre ve Molla Kasım Konusu Azerbaycan Aşık Sanatı Kontekstinde”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 288-90. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
494. Kavcar, Cahit. “Yunus'a Göre Sözü'nün Değeri”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, 443-51. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
495. Kavkazlı, Halide Kuliyeve. “Yunus Emre'nin Yabancı Araştırmacıları”. İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 127-34. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
496. Kaya, Bülent. “Hoca Ahmed Yesevi'nin Anadolu'daki Aynası Yunus Emre”. Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
497. Kaya, Hasan. “Yunus Emre'nin Şiirlerinde Yerilen Unsurlar”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
498. Kaya, Selim. “Yunus Emre Divanı'nda Hz. Muhammed Üzerine Bir İnceleme”. Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yılı Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.

499. Kayadibi, Fahri. “Türk-İslam Düşünürlerinde Sevgi, Barış ve Hoşgörü (Mevlana, Yunus Emre, Hacı Bektaş Veli, Ahmet Yesevi vs.) Dinlerin İnsanlara Getirdiği Barış (Din ve Barış)”. İçinde 38. ICANAS Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi: Din = International Congress of Asian and North African Studies: Religion, I:235-52. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, 2008.
500. Kaymaz, Zeki. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Moğolca Kaynaklı Kelimeler”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 569-75. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
501. Kemikli, Bilal. “Geleneğin İzinde: Yunus Emre’nin Öncüllerine Dair Notlar”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
502. ———. “Yesevi’den Yunus’a Hakikat Dili Türkçe”. İçinde *Yunus’un Dili: V. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 1 - 05 Mayıs 2019*, editör Alim Yıldız ve Yusuf Yıldırım, 09-17. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2019.
503. ———. “Yunus Emre: Sevgi ve Varoluş”. İçinde *Yunus’un Nefesi III. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 05-06 Mayıs 2017*, 37-47. Ordu: Yücem Yayınevi, 2017.
504. ———. “Yunus ve Hakikat Dili”. İçinde TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul, 28-31 Aralık 2020.
505. Kencayeva, Paşacan, ve Şerzad Mamadcanov. “Yunus Emre ve Babarehim Meşrep Şiirinde Tasavvufi Düşüncelerinin Müşterekliği”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
506. Kenzalin, Kuanişbek. “Aktarma Kavramı Çerçevesinde Yunus Emre’nin ‘Gel gör beni aşk neyledi’ Şiirini Kazak Türkçesine Aktarma Denemesi”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ayşe İlker, 489-509. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
507. Kesik, Beyhan. “Risaletü’n-Nushiyye’deki Bazı Söyleyiş Özellikleri”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 135-45. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
508. ———. “Yunus’un Dilinde ‘kığırnak’ Sözcüğü”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
509. Keskin, Hasan. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Peygamber Kıssaları”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
510. Kıdır, Törel. “Jünis Emire Jane Ğaşıqtıq Alem”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
511. Kılıç, Atabey. “Yunus Emre Divanı’nda Aruz Tasarrufları üzerine Notlar”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 97-111. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
512. Kılıç, Emel. “Yunus Emre’nin XIII.-XIV. Yüzyıl Anadolu Kültür Çevreleri İle Etkileşimi”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 575-605. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
513. Kılıç, Muzaffer. “Yunus Emre’nin Risaletü’n-Nushiyye’si ve Senâî’nin Seyrü’libad ile ‘l-me’âd’ında Tasavvufi Sülûk ve Zemmedilen Hasletler”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.

514. Kılıç, Sadık. “Kur’an Semasında Bir Sevgi Abidesi: Yunus Emre”. İçinde “*Her Dem Yeniden Doğarız*” IV. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 4-5 Mayıs 2018, editör Yusuf Yıldırım ve Fatih Ramazan Süer, 65-87. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2018.
515. Kılıç, Ünal. “Yunus Emre’de Hulefa-yı Raşidin”. İçinde *Yunus’un Dili: V. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 1 - 05 Mayıs 2019*, editör Alim Yıldız ve Yusuf Yıldırım, 25-47. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2019.
516. ———. “Yunus Emre’nin Anadolu İnsanı Kazandırmış Olduğu Güzelliklerin Doğru Anlaşılmasının Önemi”. İçinde *Yunus’un Sesi: II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 13-14 Mayıs 2016*, editör Mustafa Çöpoğlu, 11-18. Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2016.
517. ———. “Yunus Emre’nin Dilinden Hz. Peygamber’in Nübüvveti ve Ahlaki Özellikleri”. İçinde “*Her Dem Yeniden Doğarız*” IV. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 4-5 Mayıs 2018, editör Yusuf Yıldırım ve Fatih Ramazan Süer, 87-99. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2018.
518. ———. “Yunus’u Anlamaya Doğru”. İçinde *Yunus’un Nefesi III. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 05-06 Mayıs 2017*, 19-27. Yücem Yayınevi, 2017.
519. Kırbıyık, Mehmet. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Sehl-i Mümteni”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 353-61. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
520. Kırboğa, Ziyaeddin, ve Tahir Dağcı. “Yunus Emre’de Din-Toplum İlişkisi”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
521. Kırmızı, Yudum. “Türk Kültüründe Kadın: Yunus Emre Örneği”. İçinde *III. Uluslararası Ukrayna’da Türkçe Konuşan Halklar Sempozyumu 18-21 Eylül 2012*, 187-97. Kiev, 2012.
522. Kocakaplan, İsa. “Ahmet Kabaklı’nın Yunus’u”. TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul, 28-31 Aralık 2020.
523. Koç, Mustafa. “Yunus Bize Ne Söyler?” İçinde TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul, 28-31 Aralık 2020.
524. Koç, Raşit, ve Fuat Tanhan. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Değerler Sistemi”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 621-34. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
525. Koç, Rıza. “Tabduk Emre Türbesi ve Yunus Emre Mezarında Yapılan Proje ve Restorasyon Çalışmaları Hakkında Tebliğ”. İçinde *454. Manisa Geleneksel Mesir Şenlikleri, I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu 20-24 Nisan 1994*, 87-105. Ankara: Turizm Geliştirme Vakfı Yayınları, 1995.
526. Koç, Turan. “Yunus’un Düşüncesi”. İçinde TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul, 28-31 Aralık 2020.
527. Koçak, Ahmet. “II. Meşrutiyet Dönemi Fikir Adamı Şehbenderzade Filibeli Ahmet Hilmi’nin Yunus Emre Tefrikası Üzerine Bir Değerlendirme”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
528. Koçak, Aynur, ve Çiğdem MollaiBRAHİMOĞLU. “Yunus Emre’de Arketipsel İmgeler: ‘Risaletü’n-Nushiyye’ Örneği”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 635-46. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.

529. Koçak, Zeynep Canan. “Bir Peygamber Hadisinin Yunus Emre Dilinden Şerhi”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
530. Kokahoba, Zharkynay. “Yunus Emre ve Sevgi”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
531. Kolaç, Emine. “Türkçe Derslerinde (1-5; 6-8) Yunus Emre’nin Öğretileri Yoluyla Değerler Eğitimi”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 647-56. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
532. Kolcu, Hasan. “Türk Tiyatrosunda Yunus Emre Üzerine Yazılmış Tiyatro Eserleri ve Bir Örneği: Ballar Balmı Buldum”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 305-11. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
533. Kosibayev, Miras. “Yunus Emre Şiirlerindeki İnançla İlgili Türkçe Kelimelerin Kazakçaya Yansıyışı”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
534. Kossymova, Gulbanu. “Yunus Emre Şiirlerinde Sevgi (Aşk) Kavramı”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
535. Kotan, Hüsnâ. “Yunus Emre Divânı’nın Söz Dizimi ve Üslup Özellikleri”. Uluslararası Yunus Emre ve Düünden Bugüne Türkçe Sempozyumu, Erzurum, 10-11 Haziran 2021.
536. Koyuncu, Erol, ve Atilla Elçi. “Aksaraylı Yunus Emre ve Tapduk Emre’yi Sahiplenme ve Tanıtımı”. İçinde *I. Uluslararası Aksaray Sempozyumu, 27-29 Ekim 2016*, editör Mehmet Sami Yıldız ve Ayşegül Can Özkaya, 1064-68. Konya: Somuncu Baba Tarih ve Kültür Yayınları, 2017.
537. Koyuncu, Fatih. “Yunus Emre’nin Şiirinde Nazar Kavramı”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, Türkiye, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 212-23. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
538. Koz, M. Sabri. “Cönklerden Kitaplara Yunus Emre Şiirleri”. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Yunus Emre Sempozyumu, İstanbul, 3 Haziran 2021.
539. Kök, Abdullah, ve Özge Eker. “Türkistân’dan Anadolu’ya Pîr-i Türkistan’dan Yunus’a ‘Söz’leşmek”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
540. Köksal, M. Fatih. “Yunus Emre Divanı’nın Berlin Nüshası ve Yunus’un Divan Neşirlerine Girmemiş Üç Şiiri”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
541. ———. “Yunus Emre Şiirlerinde Bir Belirleyici Olarak ‘Mahlas’ Kullanımı”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
542. ———. “Yunus Emre Şiirlerini Tefrik Etmek için Bir Üslup Şablonu Denemesi”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
543. Köksal, Osman. “Yunus’un Söyleminde Tarih Olgusu ve Tarihi Derinlik”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 657-65. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.

544. Köktürk, Şahin. “Söz Bahrinde Yunus Emre”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
545. Köseoğlu, Mustafa. “Yunus Emre Şiirleri ve İnsanın Ruhen ve Bedenen İyileşmesi”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
546. Kuluyeva, Kübra. “Yunus Emre Şiirlerinde Azeri Ağızlarında Rastladığımız Bir Kaç Eski Kelime Üzerine”. İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 145-49. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
547. Kurbanova, Mehube. “Yunus Emre’nin Azerbaycan Türkçe’siyle Şiirlerinin Leksikası”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 33-41. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
548. Kurnaz, Cemâl. “Yunus Emre’de Tenkit”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 465-72. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
549. Kuşoğlu, Mehmet Oğuzhan. “Yunus Emre Dîvânı’nda Geçen ‘Çalap’ Kelimesi Üzerine”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
550. Kut, Günay. “Yunus’u Anlamak”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu Bildiriler (2 Mayıs 1991)*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1992.
551. Kuvvatova, Dilraba. “Yunus Emre She’riyatı”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
552. Kuybu, Ebru. “Yunus Emre ve Aşık Yunus Şiirleri Dışında Bursa Mecmuası’na Kaydedilmiş Şiir Parçaları ve Dil Özellikleri”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 156-67. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
553. Kuzay Demir, Gonca. “Kosova Tekkelerinde Yunus Emre’nin İzleri”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 115-25. İzmir: İzmatSan Matması, 2017.
554. Kuzu, Fettah. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Hak ve İnsan Tasavvuru”. Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
555. Küçük, Sabahattin. “Yunus Emre’ye Göre Bilgi”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 411-20. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
556. Küçükaşçı, Mustafa S. “Yunus Emre’nin Yaşadığı Çağda İlmî ve Kültürel Hayata Dair”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 33-52. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
557. Küçükbasmacı, Gülten. “‘Yunus bir söz söylemiş hiç bir söze benzemez’: Yunus Emre Divanı’nda Sözle İlgili Metaforlar”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
558. Kültürel, Zuhâl Hasena. “Anadolu’da Türkçenin Oluşumunda Yunus Emre’nin Rolü”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.

559. Latifova, Elvira. "Azerbaycan'ın Oncalı Köyündeki Yunus Emre'nin Muhtemel Mezarı Ortaçağ'da Kafkasya ile Anadolu Arasında Etnokültürel İlişkilerin Simgesi Olarak (Lingvistik, Epigrafik ve Toponimik Veriler Bazında)". Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu'da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
560. Mahdum, Abid Nazar. "Bir Mutasavvıf Olarak Yunus Emre ve Mahdumkulu Feragi". İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 665-78. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
561. Mahmudova, Aynura. "Yunus Emre ve Fuzuli'nin 'Tut' Redifli Gazeli". İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 679-84. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
562. Mahmut, Enver. "Yunus Emre Şiirinin Hayatı". İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 151-56. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
563. Makal, Tahir Kutsi. "Doruktaki Üç Türk Şairi: Genceli Nizami, Yunus Emre, Ali Şir Nevai". İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 157-62. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
564. Maraş, İbrahim. "Kurucu Bir Türk Düşünürü Olarak Yunus Emre". Ankara Üniversitesi'nin Kuruluşunun 75. Yıl Dönümünde, Dünya İnsanlığı İçin Ortak Bir Değer: Yunus Emre ve Bir Medeniyet Dili: Türkçe Paneli, Ankara, 14 Ekim 2021.
565. Markoviç, Miryana. "Yunus Emre'nin Şiirini Sırpçaya Tercümesindeki Problemler". İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 122-27. Çevren Bilim/ Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
566. Masala, Anna. "Evrensel Yunus Emre". İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 163-66. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
567. Maşkaraoğlu, Seher. "Yunus Emre Divanında Zaman Kavramına Ait Söz Varlığı". Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
568. Maziçoğlu, Hasibe. "Yunus Emre Divanı'nın Yeni Bir Yazma Nüshası". İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 345-54. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
569. Mehdiyeva, Mahmizir. "Yunus Əmrənin Şeirələrində Dini və Əfsənəvi Şəxs Adları". İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş "Yaşayan Yunus Əmrə" Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 417-23. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
570. Melikoff, İrene. "Yunus Əmrə və Hacı Bektaş". İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş "Yaşayan Yunus Əmrə" Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 424-35. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
571. Memmedov, Arif. "Sufizmdə Ölüm-Dirilmə Problemləri (Yunus Əmrənin Əsərləri Əsasında)". İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş "Yaşayan Yunus Əmrə" Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 461-68. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.

572. Mendualiyeva, Arailym, ve Yernat Abdrakhov. “Hoca Ahmet Yesevi ile Yunus Emre’nin Dini Düşünce Boyutunu Karşılaştırma”. İçinde *VI. Uluslararası Şeyh Şa’ban-ı Veli Sempozyumu -Yesevilik-*, 23-25 Kasım 2018, editör Cengiz Çuhadar, Mustafa Aykaç, ve Erhan Salih Fidan, 344-55. Katamonu: Kastamonu Üniversitesi Yayınları, 2018.
573. Mengi, Mine. “Yunus Emre’nin Divanı’na Yansıyan Hayal Dünyası”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı*, 8-10 Ekim 2008, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 125-33. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
574. ———. “Yunus Emre’nin Şiir Dilinde Benzetme Sanatları”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri*, 7-10 Ekim 1991, editör İbrahim Baştuğ, 453-64. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
575. Merçil, Erdoğan. “Yunus Emre’nin Yaşadığı Devirde Türkiye’nin Siyasi Durumu”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu 15-16 Ekim 1991 Erzurum*, haz. Ahmet Çakır, vd., 9-16. Erzurum: İstanbul Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Yayınları, 1991.
576. Mermer, Kenan. “Yunus Emre’de ‘Ben’ Dili”. İçinde *Yunus’un Dili: V. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 1 - 05 Mayıs 2019*, editör Alim Yıldız ve Yusuf Yıldırım, 71-89. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2019.
577. Mezkit Saban, Gülperi. “Yunus Emre ve Hacı Bektaş-ı Veli’nin Ortak Dili: Besmele”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
578. Məmmədli, Nəzakət. “Yunus Əmrə Şeirində Qurani-Kərim Hikmətləri”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 447-60. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
579. Məmmədov, Bəxtiyar. “Yunus Əmrə və Özbək Şairi Məşrəb”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 469-77. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
580. Məmmədova, Elmira. “Yunus Əmrənin ‘Düşdü könül’ Qəzəlinin Poetik Forması Haqqında: Dövryyə, Yoxsa Vücutnamə?” İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 478-90. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
581. Məmmədyanlı, Arzu. “İsgəndər Palanın ‘Od’ Romanında Yunus Əmrə Obrazının Bədii Təcəssümü”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 436-46. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
582. Monaçanın, Nenad. “Yunus Emre (1241 - 1991), Turski Pjesnik za Sve Narode”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 51-58. Çevren Bilim/ Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
583. Muharremova, Makbule. “Yunus Emre Yaradıcılığı Rusya’da”. İçinde *VIII. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri, 7-9 Mayıs 2000, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 201-5. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2000.
584. Muhtarkızı, Rahile Şukurova. “Yunus Emre Dilinin Lugat Yapısı”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri*, 7-10 Ekim 1991, 125-34. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
585. Muradov, Nazım. “Her Mısrası Legüistik Bir Hadise Olan Yunus Emre Şiiri Üzerine”. *Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni*, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.

586. Murat, Ahmet. “Yunus’un Çağrısı”. TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul, 28-31 Aralık 2020.
587. Murzaraimov, Bakit. “Kırgız Yunusları: Molla Kılıç, Molla Niyaz ve Nurmolla”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
588. ———. “Kırgızistan Yunusları”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
589. ———. “Yunus Emre ve Kırgız Yunusları”. İçinde *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 26-27 Kasım 2010 İstanbul*, editör Hacı Bayram Başer, 29-33. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2010.
590. Musayeva, Azadə. “Yunus Əmrə və XV-XVI Əsrlərdə Azərbaycan Əl-Yazmaları”. İçinde *Yunus Əmrədən Məhəmməd Füzuliyə İnsan Sevgisi Beynəlxalq Simpozium 10 İyun 2010 Bakı*.
591. Mustafa, Arianit. “Yunus Emre Divanı’nın Arnavutçaya Çevirisi”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
592. Muzbeğ, İskender. “Yugoslavya Türk Halk Şiirinde Yunus Emre”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 301-12. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
593. ———. “Yugoslavya Türk Halkı Şiirinde Yunus Emre”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 132-38, Çevren Bilim/Kültür Dergisi 87-89, 1992.
594. Müftüoğlu, Ömer. “Yunus’ta Tanrı Fenomeni”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 199-217. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
595. Nalçacıgil Çopur, Emel. “Toplumun Sorunlarına Çözüm Getiren Şair Yunus Emre”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
596. Nametak, Fehim. “Rukopisi Pjesama Yunusa Emrea u Gazi Husrevbegovoj Biblioteci u Sarajevu”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 84-86. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
597. Narkulova, Guzel. “Yunus Emre Hakkında Özbekistan’da Yapılan Çalışmalar”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
598. Nasrattınoğlu, İrfan Ünver. “Afyonkarahisarlı Yunus Emre”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 231-42. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları, 1995.
599. Nazare, Gülten Abdula. “Romanya’da Yunus Emre İzleri”. İçinde *Yunusemre Belediyesi Yunus Emre Sempozyumu, 15-17 Ekim 2015*, editör Ünal Şenel, 265. Manisa: Yunusemre Belediyesi, 2016.
600. Nehir, Abdullah. “Nurettin Topçu’da Yunus”. TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul, 28-31 Aralık 2020.
601. Nerimanoğlu, Kamil Veli. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Tekrarlar Sistemi”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 685-701. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
602. ———. “Yunus Emre’nin Sentaks Özellikleri Üzerine”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 97-114. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.

603. Nəcəfova, Kəmalə. “Yunus Əmrənin Lirikasında Humanizm”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsər Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 500-505. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
604. Nishanovna, Tavaldieva Gülbahar. “Yunus Emre Yaradıcılığının İncelenmesi”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
605. Novin, Hossein. “Foundation Of Love In Mystical Contemplation Of Yunus Emre And Hafez”. İçinde *I. Uluslararası Hafız-İ Şirazi Ve Yunus Emre 'de İrfan Görüşü Kongresi Bildiri Toplusı Kitabı (7-8 Nisan 2016)*, editör Ghadir Golkarian, 179-89. Avrasya Araştırmaları Merkezi, 2016.
606. Ocak, Ahmet Yaşar. “Türkiye’de Kültürel-İdeolojik Eğilimler ve Bir XIII-XIV. Yüzyıl Türk Halk Sufisi Olarak Yunus Emre’nin Kimliği”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 79-88. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
607. ———. “Yerleşik Algılar ve Tarihsel Gerçekler: Yunus Emre Gerçeği”. İstanbul Üniversitesi/ Anadolu Üniversitesi, Ahmet Yesevi’den Yunus Emre’ye Türk Tasavvuf Düşüncesi Çalıştayı, 07 Nisan 2021.
608. Oflazoğlu, Turan. “Kaynak Yunus”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu Bildiriler (2 Mayıs 1991)*, 47-53. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1992.
609. ———. “Menkıbelerde Yunus”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 545-51. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
610. Oğraş, Esra Merve. “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yunus Emre Şiirleriyle Dil Bilgisi Öğretimi (A2-B1 Seviyesi)”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
611. Oğuz, Ahmet. “Aksaray Ortaköy’de Bulunan Yunus Emre Mezarı Etrafında Oluşan Sözlü Kültür ve Yunus Emre’nin Algılanışı”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 30-32. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
612. Oğuz, Orhan. “Yunus Emre”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu: Bildiriler, 2 Mayıs 1991, İstanbul, 5-7*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1992.
613. ———. “Yunus Emre”. İçinde *VI. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri, 5-7 Mayıs 1995, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 143-47. Eskişehir: T.C. Eskişehir Valiliği Yayınlar, 1996.
614. Okumuş, Ejder. “Küreselleşme ve Yunus Emre”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 703-49. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
615. Okuyucu, Cihan. “Ahmet Yesevi’nin Anadolu’daki Temsilcileri Yunus Emre ile Aşık Paşa Arasındaki Fikir Akarabalığı”. İçinde *Milletlerarası Hoca Ahmet Yesevi Sempozyumu Bildirileri, 26-29 Mayıs 1993*, editör Abdulkadir Yuvalı, Mustafa Argunşah, ve Ali Aktan, 307-32. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yayınları, 1993.
616. Onat Çakıroğlu, Tuba. “Yunus Divanında Aşk, Aşık ve Aşıklık Kavramları”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 237-47. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.

617. Osmanlı, İsmixan. “Yunus Əmrənin Ədəbi İrsi Azərbaycan Ədəbiyyatşünaslığında”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 522-33. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
618. Öke, Mim Kemal. “Maveraünnehir’den Anadolu’ya Mevlana’dan Yunus’a”. TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul, 28-31 Aralık 2020.
619. Öksüz, Abdullah Sacid. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Fıkıh Kavramlarının Kullanımı”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
620. Öksüz, Yılmaz. “Bir Garip Derviş: Yunus Emre”. İçinde *“Her Dem Yeniden Doğarız” IV. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 4-5 Mayıs 2018*, editör Yusuf Yıldırım ve Fatih Ramazan Süer. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2018.
621. ———. “Yunus Vadisinde Bir Öncü Şair: Kaygusuz Abdal”. İçinde *Yunus’un Nefesi III. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 05-06 Mayıs 2017*, 121-35. Ordu: Yücem Yayınevi, 2017.
622. Önder, Mehmet. “Mevlâna’nın Yunus’a Etkisi”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 249-57. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
623. Öner, Haluk. “Mehmet Önal’ın Hak Çalabım Romanında Yunus Emre ve Tasavvuf”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
624. Önler, Zafer. “Yunus Emre Şiirlerini Anlamak”. İçinde *VIII. Milletlerarası Türkoloji Kongresi, 30 Eylül-04 Ekim 2013 İstanbul, Bildiri Kitabı*, editör Mustafa Özkan ve Enfel Doğan, II:255-67. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 2014.
625. Özay, Çiğdem. “Aşka Yürüten Misafir, Yunus Emre’nin Şiirlerinde Yol ve Yolculuk”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
626. Özyayın, Raziye Ayşenur, ve Kübra Uysal. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Anlamca Kaynaşmış (Deyimleşmiş) Birleşik Fiiller”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
627. Özbek, Abdullah. “Anadolu’nun Türkleşip İslamlaşmasında Yunus Emre’nin Rolü”. İçinde *III. Uluslar Arası Mevlana Kongresi Bildiriler, 5-6 Mayıs 2003 = 3rd International Mevlana Congress Papers, 5-6 May 2003*, 253-78. Konya: Selçuk Üniversitesi Yayınları, 2004.
628. Özcaner, Gökhan. “Risaletü’n-Nushiyye’de Yönlendirme Kipliği”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
629. Özçelik, Kenan. “Atabatü’l-Hakayık ve Risaletü’n-Nushiyye’de İkili/Karşıt Anlam”. İçinde *Yunus’un Dili: V. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 1 - 05 Mayıs 2019*, editör Alim Yıldız ve Yusuf Yıldırım, 145-55. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2019.
630. Özçelik, Mustafa. “Anadolu’nun Sönmeyen İki Işığı: Mevlana ve Yunus Emre”. İçinde *Mevlana -Celaleddin Rumi- 800. Yıl*, 50-59. Ankara: Türkiye Yazarlar Birliği Yayınları, 2007.
631. ———. “Anadolu’nun Sönmeyen İki Işığı: Mevlana ve Yunus Emre”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 67-75. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.

632. ———. “Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Yunus Emre Algısı”. Ankara Üniversitesi’nin Kuruluşunun 75. Yıl Dönümünde, Dünya İnsanlığı İçin Ortak Bir Değer: Yunus Emre ve Bir Medeniyet Dili: Türkçe Paneli, Ankara, 14 Ekim 2021.
633. ———. “Bir Hikmetli Söz Olarak Yunus Emre Şiiri”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
634. ———. “Bir Menkıbe Kahramanı Olarak Yunus Emre”. İçinde *Yunus’un Çağrısı: Yunus Emre Sempozyumu, 15-16 Mayıs 2015*, editör Mustafa Çöpoğlu, 94-108. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2015.
635. ———. “Halveti Kaynaklarında Yunus Emre”. İçinde *III. Uluslararası Bakü’den Balkanlara Halvetilik Sempozyumu 12 Mayıs 2018 Amasya*, editör Levent Bayraktar ve Yeliz Yayıntaş, 97-105. Ankara: Aktif Düşünce, 2019.
636. ———. “İslâm’ı Şiir Diliyle Anlatmak - Ahmet Yesevî ve Yunus Emre Örneği -”. İçinde *VI. Uluslararası Şeyh Şa’ban-ı Velî Sempozyumu -Yesevilik-, 23-25 Kasım 2018*, editör Cengiz Çuhadar, Mustafa Aykaç, ve Erhan Salih Fidan, 658-62. Kastamonu: Kastamonu Üniversitesi Yayınları, 2018.
637. ———. “Necip Fazıl ve Yunus Emre’de Ortak Noktalar”. İçinde *Kaldırımlar’dan Sakarya’ya Necip Fazıl Sempozyumu Bildiri Kitabı 2-5 Mart 2017 Yozgat*, editör Kadir Özköse. Ankara: Bozok Üniversitesi, 2017.
638. ———. “Necip Fazıl’ın gözüyle Yunus Emre”. İçinde *Vefatının 30. yıl dönümünde Ulusal Necip Fazıl Bilgi Şöleni, 6-8 Mayıs 2013, Kütahya*, editör Mustafa Güneş, 185-91. Kütahya: Kütahya Folklor Araştırma Uygulama Merkezi Müdürlüğü (KÜFAUM), 2014.
639. ———. “Niyazi Mısri’nin Yunus Emre’ye Bakan Yüzü”. IV. Bakü’den Balkanlar’a Halvetilik Sempozyumu, Kosova, 27 Nisan 2019.
640. ———. “Nizami Gencevi ve Yunus Emre’de Nasihat Dili”. İçinde *Eyuder-Azerbaycan Diller Üniversitesi Beynelminel Sempozyumu, 20 Mayıs 2021*.
641. ———. “Sufilik Bağlamında Yunus Emre’nin Şiiri”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 751-64. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
642. ———. “Tarihi Roman Kahramanı Olarak Yunus Emre”. İçinde *4. Tarihi Roman ve Romanda Tarih Bildirileri Kitabı*, editör Maşallah Nar ve Mehmet Tuğrul, 173-79. Ankara: TYB Yayınları, 2020.
643. ———. “Türk Edebiyatında Yunus Sesleri”. Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
644. ———. “Yunus Emre İçin Bir Kimlik Denemesi”. İstanbul Üniversitesi/Anadolu Üniversitesi, Ahmet Yesevî’den Yunus Emre’ye Türk Tasavvuf Düşüncesi Çalıştay1, 07 Nisan 2021.
645. ———. “Yunus Emre Menkıbelerinin Mesajları”. İçinde *Azerbaycan Milli İlimler Akademisi, Beynelminel Yunus Emre Sempozyumu, Bakü, 16 Temmuz 2021*.
646. ———. “Yunus Emre Sevgisinin Türk Toplumundaki Tezahürleri”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu, 15-17 Ekim 2015*, editör Ünal Şenel, 145-65. Manisa: Yunus Emre Belediyesi, 2016.
647. ———. “Yunus Emre ve Gencevi’de Ortak Temalar”. İçinde *Nizami’den Yunus’a Bir Olmak Sempozyumu, Yunus Emre Enstitüsü, Bakü, 25 Mayıs 2021*.

648. ———. “Yunus Emre’de Bilgi Kavramının Anlam Katmanları”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 227-37. İzmir: İzmatan Matması, 2017.
649. ———. “Yunus Emre’de Nefs Muhasebesi Yahut Özeleştirisi”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 256-68. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
650. ———. “Yunus Emre’de Yaratılış ve Tekamül Fikri”. İçinde, *1. Milletlerarası Bilimlerin Işığında Yaratılış Kongresi, Harran Üniversitesi, 30 Kasım-2 Aralık 2017 Şanlıurfa*, editör Adem Tatlı, Hasan Akan, ve İsmail Kocaçalışkan, 551-60. Şanlıurfa: Anıt Matbaacılık, 2018.
651. ———. “Yunus Emre’nin Tarihi ve Menkıbevi Kimliği”. Isparta İl Millî Eğitim Müdürlüğü “Isparta Yunus Emre ve Türkçe Yılı Sempozyumu”, Isparta, 4-5 Mart 2021.
652. ———. “Yunus Emre’yi Anlamanın İmkânları”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 69-85. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
653. ———. “Yunus’a Vâkıf Bir Aydın: Abdülbaki Gölpınarlı”. TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul, 28-31 Aralık 2020.
654. ———. “Yunus’un Şehirleri”. İçinde TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul, 28-31 Aralık 2020.
655. Özdemir, Hacı Ahmet. “Yunus Emre Döneminde Anadolu (638-720 / 1240-1321)”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 17-32. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
656. Özdemir, Mustafa. “Yunus Emre Deyişlerinin Halk Kültürüne Yansımaları (Karaman Örneği)”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
657. Özdemir, Nebi. “Kültür Ekonomisi ve Yunus Emre”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 207-17. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
658. Özdiñç, Ahmet. “Yunus Emre’de Tıbbı Dair Atıflar”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
659. Özdiñç, Rıdvan. “Devrin İtikadî Telakkileri Işığında Yunus Emre”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
660. Özdiñiş, Vicdan. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Derviş ve Dervişlik”. İçinde *Yunus Emre Belediyesi Yunus Emre Sempozyumu, 15-17 Ekim 2015*, editör Ünal Şenel, 115-45. Manisa: Yunus Emre Belediyesi, 2016.
661. ———. “Yunus’un Şiirlerinde Mevlana’nın Etkisi”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 319-65. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
662. Özgür, Can. “Yunus Emre Divanı’ndaki Sözcüklerin Kıpçak Türkçesinin Söz Varlığı İçindeki Yeri -I-”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 765-74. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.

663. Özkan, Ahmet. “Yunus Emre'nin İzinde İki Süfi: Eşrefoğlu Rûmî ve İbrahim Hakkı Erzurûmî”. İçinde *Bütün Yönleriyle Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri Sempozyumu (16-18 Kasım 2011 Erzurum) Bildiriler*, editör Cengiz Gündoğdu, 289-95. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, 2012.
664. Özkan Bahar, Bahanur. “Yunus Emre Şiirinde Nefsini Tenkit”. Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
665. Özkan, Nevzat. “Türkistan'da Yesevi Türkiye'de Yunus”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
666. Özkan, Senail. “Yunus Emre'nin Türk Kültürüne Damga Vuran İnsan Tasavvuru”. Üsküdar Üniversitesi “Yunus Emre ve Türk Dünyası Uluslararası Sempozyumu”, İstanbul, 19 Mart 2021.
667. Özkanat Kurt, Fatma. “Yunus Emre'de Dilsel Bir Ulam: Sakın”. Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
668. Özköse, Kadir. “Türk Düşüncesinin Evrensel Ufku Yunus Emre”. İçinde *Kastamonu 2018 Türk Dünyası Kültür Başkenti: Hoca Ahmed Yesevî'den Şeyh Şaban-ı Veli ve Sonrasına Türk Düşünce Hayatı Uluslararası Sempozyumu, Türkiye, 4 - 05 Mayıs 2018, Kastamonu*, 67-84. Kastamonu, 2018.
669. ———. “Yunus Emre'nin Tasavvuf Çağrısı”. İçinde *Yunus'un Çağrısı: Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 15-16 Mayıs 2015*, editör Mustafa Çöpoğlu, 15-28. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2015.
670. Özmen, Murat. “Yunus Emre'de İnsan ve İnsan Sevgisi”. İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 171-80. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
671. Özönder, Hasan. “Yunus Emre'ye Dair, Karaman ve Çevresindeki Mimari Eserler”. İçinde *I-II. Millî Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Semineri Bildirileri*, 69-85. Konya: Selçuk Üniversitesi Yayınları, 1993.
672. Öztürk, Ali. “Metinler Arası İlişkiler Çerçevesinde Eşrefoğlu'nun Şiirlerinde Yunus Emre Tesiri”. İçinde *İznikli Gönül Adamı Eşrefoğlu Rumi Sempozyumu, Bildiriler*, editör Bilal Kemikli, 243-55. Bursa: İznik Belediyesi, 2010.
673. Öztürk, Arzu, ve Emriye Sonkaya. “Yunus Emre ve Mehmet Akif'in Eserlerine Göre 13. Yüzyıl ve 20. Yüzyıllar Türk Toplumunda Değer Buhranı Üzerine Bir Karşılaştırma”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
674. Öztürk, Asena. “Yunus Emre'nin Etki Coğrafyasında Hintli Şair Kebir ve Şiirindeki Yansımaları”. Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
675. Öztürk, Erdem Can. “Yunus Emre ve Ahmed-i Yesevî'den Hareketle ”Bana Seni Gerek Seni” Eksenindeki Manzumeler Üzerine Genel Bir Mukayese”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
676. Öztürk, Fatih. “Türk Dünyası Şiirinde Yunus Emre”. Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
677. Öztürk, Göksel. “Yunus Emre'de Kalıplaşmış İfadeler”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.

678. Öztürk, Gül Mükerrer. “Türk-Gürcü Edebi İlişkiler Kapsamında Yunus Emre”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
679. Öztürk, İsmail. “Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü Tezhip Ana Sanat Dalı Öğrencilerinin Yaptığı Ahmet Yesevi ve Yunus Emre Minyatürleri”. İçinde 454. *Manisa Geleneksel Mesir Şenlikleri, I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu 20-24 Nisan 1994*, 105-27. Ankara: Turizm Geliştirme Vakfı Yayınları, 1995.
680. Öztürk, Rıdvan. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Muhatap Belirleyicisi Olarak ‘İy’ Ünlemi”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
681. Pala, İskender. “Türk Dünyası Şairlerinin Türk Dili Üzerine Yazdıkları Şiirler ve Dil Anlayışları Yunus Emre’nin Mürşidleri”. Türk Edebiyatı Vakfı Yunus Emre Sempozyumu, 13-14 Mayıs 1992.
682. ———. “Yunus Emre’de Ölüm Düşüncesi”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 531-44. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
683. ———. “Yunus ve Çağı: 13. Yüzyıl Anadolu’sunda Edebi ve Kültürel Ortam”. İstanbul Üniversitesi/Anadolu Üniversitesi, Ahmet Yesevi’den Yunus Emre’ye Türk Tasavvuf Düşüncesi Çalıştayı, 07 Nisan 2021.
684. Pehlivan, Gürol. “Yunus Emre’nin Benem/Benüm Redifli Şiirlerinde Tekrarlar”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 237-51. İzmir: İzmitsan Matması, 2017.
685. Pekdoğru, Yakup. “Yunus Emre’nin Düşüncesinde Fakihin Konumu”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
686. Peker, Selçuk. “Hikâye Kahramanlarının Yunus’un Şiirlerine Konu Oluş Yönleri”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı 08 – 10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 232-38. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
687. Pekolcay, A. Neclâ. “Yunus Emre’deki İlahî Aşkın Kaynağı’nın Kişiliği ve San’atının Oluşmasına Etkileri”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 399-404. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
688. Pekiürek, Emre. “Türk Dil Kurumu Kütüphanesinde Yer Alan Cönk’ten Hareketle Yunus Emre Şiirlerindeki Okuma Farklılıkları ve Tespit Edilen Yeni Şiirleri”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
689. Qamberova, Qüdsiyye. “Y.Əmrə və İ.Nəsimi Yaradıcılığında Ortaq Üslubi Qarşılaşdırmalar”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsər Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 353-62. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
690. Qasımova, Fidan. “Yunus Emre İrsinin Azerbaycan’da Öğrenilmesi”. İçinde *Yunus’un Sesi: II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 13-14 Mayıs 2016*, editör Mustafa Çöpoğlu, 111-19. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2016.

691. Quliyev, Elman. “Yunus Əmrə Sənətində Sufizmin Mahiyyəti və Milli İfadə Tərz”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 363-73. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
692. Quliyeva, Kübra. “Azərbaycan Dili Dialekt və Şivələri və Yunus Əmrə Şeirələrində İşlənmiş Bir Sıra Sifətlər”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 388-96. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
693. Quliyeva, Mahire. “Yunus Əmrə Yaradıcılığının Poetikasından”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 374-87. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
694. Rahimov, Dövlətmirət, və Amannepes Şihnepeşov. “Yunus Emre Eserlərinin Dili və Çağdaş Orta Asya Türkmən Dili”. Üsküdar Üniversitesi “Yunus Emre və Türk Dünyası Uluslararası Sempozyumu”, İstanbul, 19 Mart 2021.
695. Rahmonova, Zulayho. “Yunus Emro İloxiylarida Mürşid Obrazi (Yunus Emro Anjumani)”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
696. Recepoğlu, Altay Suroy. “Çağdaş Türk Edebiyatında Kullanılmayan, Prizren Türk Ağzında Yaşayan, Yunus Emre'nin Kullandığı Kimi Sözcüklər”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 139-42. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
697. Rəhimli, Təranə. “Yunus Əmrə Yaradıcılığı İlk Türkdilli Təsəvvüf Ədəbiyyatı Kontekstində”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 534-40. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
698. Rzayeva, Roida. “Dünyanın İhtiyaç Duyduğu Yunus Emre Felsefesi”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, və Naim Uzun, 218-21. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
699. Sade, Mehmet, və Semra Erdem. “Yunus Emre ve Risāletü'n-Nushiyye İşığında Gençlik ve Ahlāk”. İçinde *Uluslararası Gençlik ve Ahlāk Sempozyumu Bildiriler, 6-7-8 Ekim 2016*, editör Hasan Barlak, Emrah Dindi, və Tuna Kuzucan, II:768-77. Sinop: İkizler Matbaası, 2016.
700. Sadiqova, Sevdə. “Yunus Əmrə Şeirində Özünüdərk və Onun İfadə Formaları”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 562-69. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
701. Sadiyev, Sədi. “Yunus Əmrə Poeziyasında İnsan”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 570-75. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
702. Sağınbayeva, Burul. “Yunus Emre'nin Şiirlerinde ve Çağdaş Kırgız Yazı Dilinde Ortak Temel Söz Varlığı”. Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu'da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
703. Sağır, Adem, və Erkan Dikici. “Yunus Emre'nin Humanizm Görüşü Perspektifinden Ötekileştirme Problemi”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 775-92. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
704. Sağlam, Soner. “Risaletü'n-Nushiyye ve Vagz-ı Azat'ta Nefsin Terbiyesi”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 251-77. İzmir: İzmatsan Matması, 2017.

705. Sakaoğlu, Saim. “Yunus Emre Kimdir?” İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 12-13. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
706. Salan, Erkan. “Yunus Emre Dîvânî’na Ait Nüshaların Tarihlendirilmesinde Kullanılabilecek Bazı Fonetik Ölçütler”. *Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu*, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
707. Salih, Eyüp. “Makedonya’da Halveti-Hayati Tekkelerinde Söylenen Yunus Emre’nin Hikayeleri”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 268-86. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
708. Sarar, İsmail Ali. “Hoca Ahmet Yesevi ile Yunus Emre’nin Gönül Kapısı”. İçinde *Türkiye ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde Yunus Emre Semineri 9-10 Mayıs 1993 Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 101-11. Eskişehir: T.C. Eskişehir Valiliği Yayınlar, 1996.
709. ———. “Sarı Saltuk’la Yunus Emre’nin Mâna Penceresi”. İçinde *VI. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri, 5-7 Mayıs 1995, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 185-92. Eskişehir: T.C. Eskişehir Valiliği Yayınlar, 1996.
710. Sarekenova, Karlygash. “Yunus Emre ve Abay Kunanbayulı Şiirlerinde İnsan ve İnsaniyet Meseleleri”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 277-85. İzmir: İzmatın Matması, 2017.
711. Sankaya, Mahmut. “Yunus Emre ya da Her Çağda Çağda Kalmak”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 328-48. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
712. Sariyev, Berdi. “Yunus Emre Türkmen Okullarında”. *Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu*, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
713. Sayan, Kudret. “Yunus Emre’ye Farklı Bakışlar”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
714. Sayılov, Galib. “Xalq Şeirinde İslam: Yunus Ömrə Dın Və Folklorlor”. İçinde *Yunus’un Nefesi III. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 05-06 Mayıs 2017*, 79-89. Ordu: Yücem Yayınevi, 2017.
715. Sekman, Ayşegül. “Benliğini Arama Serüveninde Kahramanın Sonsuz Yolculuğu: Benim Adım Yunus Emre”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 118-29. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
716. Selçuk, Bahir. “Yunus Emre Divanı’nda Cenab-ı Hak İçin Kullanılan Mecazi Anlamlar”. İçinde *2. İslami Türk Edebiyatı Sempozyumu 5-6 Ekim 2012*, editör Hasan Gökçe, 389-410. Kaynak Yayınları, 2015.
717. ———. “Yunus Emre’de Bakma ve Görme Biçimleri”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 116-24. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
718. ———. “Yunus Emre’de Metaforik Bir Değer: Meydan”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 129-35. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
719. Sergen, Semih. “Sevgi Kaynağı Yunus Emre”. İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, 201-8. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.

720. ———. “Sevgi ve Hoşgörü Kaynağı Yunus Emre”. İçinde *VII. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri, 7-9 Mayıs 1997, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 319-24. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2001.
721. Sert, Talha. “Ebediyet Yolu ‘Yunus Emre’”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
722. Sever, Mustafa. “Yunus Emre’ye Hakîm Süleymân Ata’ya Göre İnsan Olmak”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 258-63. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
723. Seyfalkızı Fuad, Esmira. “Şehriyar ve Azerbaycan Türkçesi: Yunus Emre ve Şehriyar’ı Birleştiren Değer Ana Dili”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünden Bugüne Türkçe Sempozyumu, Erzurum, 10-11 Haziran 2021.
724. Seyidoğlu, Bilge. “Yunus Emre ve Su”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, Erzurum 15-16 Ekim 1991*, haz. Ahmet Çakır, vd., 1-8. Erzurum: İstanbul Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Yayınları, 1991.
725. Shankland, David Peter. “The Living Yunus Emre”. İçinde *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri: Yunus Emre Sektasyonu*, 87-91. İstanbul: Kültür Bakanlığı. Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları, 1991.
726. Sıbgatullina, Elfine. “Kazan Tatar Edebiyatı ve Yunus Emre”. İçinde *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 26-27 Kasım 2010 İstanbul*, editör Hacı Bayram Başer, 25-28. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2010.
727. Sır, Ayşe Nur. “Yunus Emre Divanı’ndan Türkiye Türkçesi Ağızlarına Sözlüksel Karşılaştırma”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 793-817. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
728. Sinan, Meryem Aybike. “Yunus Emre’de Hoşgörü Boyutu”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
729. Siraceddin, Hacı. “Yunus Əmrəyə Görə, İnsanın Dəyəri və Onu Tərbiyə Metodları”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 250-81. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
730. Sivri, Medine. “Yunus Emre Felsefesinden Hareketle Anadolu ve Avrupa Aydınlanmasına Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 819-37. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
731. Soğukömeroğulları, Mehmet. “Türk Dili Dergisinde Yayınlanan Yunus Emre Konulu Şiirler Üzerine”. Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
732. Solak, Ömer. “Yunus Emre’nin Risalet’ün-Nushiye’sinde Kelime Sıklığı”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 111-15. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
733. Solmaz, Süleyman. “Kendi Kaleminden Aşık Yunus”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 175-209. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
734. Soylu, Sıtkı. “Anadolu’da Makam Geleneği ve Yunus Emre Makamları”. İçinde *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri: Yunus Emre Sektasyonu*, 93-97. İstanbul: Kültür Bakanlığı. Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları, 1991.

735. Söğütçü, Müjdat. “Son Dönem Azerbaycan Şairlerinden Zelimxan Yaqub’un Şiirlerinde Yunus Emre Algısı”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
736. Sözer, Ali. “Bir Tasvirî Üslup İncelemesi Denemesi: Yunus Emre’nin Türkçede Bulduğu”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 167-83. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
737. Sungurhan, Aysun. “Yunus Emre’de Birlik Şuuru”. İçinde *Millî Birlik ve Beraberlik Sempozyumu 23 Mart 2017*, editör Mehmet Nuri Parmaksız, 60-71. Ankara: Ürün Yayınları, 2017.
738. Süer, Fatih Ramazan. “Yunus Emre Şiirlerinde Ab-ı Hayat Motifi”. İçinde “*Her Dem Yeniden Doğarız*” *IV. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 4-5 Mayıs 2018*, editör Yusuf Yıldırım ve Fatih Ramazan Süer, 109-17. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2018.
739. ———. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Tezad Sanatının Kullanımı”. İçinde *Yunus’un Dili: V. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 1 - 05 Mayıs 2019*, editör Alim Yıldız ve Yusuf Yıldırım, 103-23. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2019.
740. Sürmelioglu, Ali. “Yunus’un Gönül Çocukları”. İçinde TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul, 28-31 Aralık 2020.
741. Şafak, Turgay. “Risaletü’n-nushiyye ile Sadi-i Şirazi’nin Bostanının Nasihatname Metni Olarak Mukayesesi”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
742. Şahin, Ayfer. “Kelamda, Kalemde ve Sevgide Yunus Olmak”. Isparta İl Millî Eğitim Müdürlüğü “Isparta Yunus Emre ve Türkçe Yılı Sempozyumu”, Isparta, 4-5 Mart 2021.
743. Şahin, Haşim. “Yunus Emre’nin Çağında Anadolu’nun Kültür Atlası”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
744. Şahin, Hatice. “Yunus Emre Divanı’nda Organ İsimleriyle Kurulan Deyimler”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
745. ———. “Yunus Emre’de Zaman Bildiren Bazı Yapılar Üzerine”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
746. Şahin, Hatice, ve Ebubekir Eraslan. “Bilinmeyen Bir Mecmuada Yunus Emre’ye Ait Şiirler Üzerine”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
747. Şahin, Kamil. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Dini Motifler”. İçinde *VI. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri, 5-7 Mayıs 1995, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 171-75. Eskişehir: T.C. Eskişehir Valiliği Yayınlar, 1996.
748. Şaini, Refide. “‘Sesler’ Dergisinde Yayımlanan Yunus Emre Şiirleri Üzerine Tematik Bir İnceleme”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
749. Şanlı, İsmet. “Yunus Emre’nin Şiirinde Varlık Teması”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 221-37. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
750. ———. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde ‘Eren’ Kavramının Ele Alınışı”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 839-50. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.

751. Şeker, F. Aslı. "Âşık Paşa'nın Garibnâmesi'nde Kutadgu Bilig ile Yunus Emre, Ahî Evren ve Hac-ı Bektaşî Velî İzleri". İçinde 38. *ICANAS: Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi, 10-15.2007, Ankara, Bildiriler, Edebiyat Bilimi Sorunları ve Çözümleri = International Congress of Asian and North African Studies, 10-15,2007, Ankara, Papers, Problems and Solutions of the Science of Literature*, III:1463-82. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, 2008.
752. Şeker, Mehmet. "Yunus Emre'nin Divanına Göre XIV. yüzyılda Anadolu'da Sosyal Hayat". İçinde *I-II. Millî Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Semineri Bildirileri*, 29-50. Konya: Selçuk Üniversitesi Yayınları, 1993.
753. Şen, Cafer. "Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatında Yunus Emre Okumaları/Yorumları". İçinde *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 26-27 Kasım 2010 İstanbul*, editör Hacı Bayram Başer, 39-50. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2010.
754. Şen, Mesut. "Eski Türkiye Türkçesinin Yazı Dili Olmasında Yunus Emre'nin Katkısı". Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
755. Şen, Serkan. "Yunus Emre'nin Şiirlerindeki Tek Örnek (Hapaks) Sözcükler". İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu'da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 584-91. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
756. ———. "Yunus Emre'nin Yunus Emre Tarifi". Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu'da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
757. Şenel, Mustafa. "Yunus Emre'de Aşık ve Aşığın Sıfatları". İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu'da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 430-39. Kırşehir Belediyesi, 2020.
758. Şener, Hasan. "Bir Misyon Adamı Olarak Yunus Emre". Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
759. ———. "Yunus Emre'nin Şiirlerinde Arif Tipi". İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu'da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 279-. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
760. Şengül, Abdullah. "Tiyatro Diliyle Yunus Emre". İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 295-99. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
761. Şenler, Yaşar. "Yunus Emre'nin Bir Şiirinde Mecmû'ü'l-Ezdâd Anlayışı". Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
762. Şihiyeva, Seadet. "Ölvi Bektaşî Şeiri Bağlamında Füzulinin Türkçə Divanı". Yunus Ömrədən Məhəmməd Füzuliyə İnsan Sevgisi Beynəlxalq Simpozium, Bakı, 10 İyun 2010.
763. ———. "Mevlana ve Nesimi'nin Düşünce Kavşağında Yunus Şiiri". İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı 08 – 10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 70-90. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
764. ———. "Yunus Ömrə və Nəsiminin İrfani-Poetik Fikir Paralelləri". İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Ömrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş "Yaşayan Yunus Ömrə" Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 589-634. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.

765. ———. “Yunus Şiirinin Coğrafyası : Fiziksel ve Ruhsal Mekânlar”. İçinde *Yunus Emre Kitabı (Medeniyetimizin Şafağı Yunus Emre Sempozyumu, 29-30 Nisan 2015, Aksaray)*, editör Orhan Kemal Tavukçu, 37-53. Aksaray: Aksaray Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2017.
766. Şimşek, Esmâ. “Yunus Emre Menkıbelerinin Sembolik Çözümlemesi (Meddah Behçet Mahir Anlatması)”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 179-90. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
767. Şimşek, Selami. “Yunus Emre Divanı’na Kuş Sembolizmi”. İçinde *Yunus’un Dili: V. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 1 - 05 Mayıs 2019*, editör Alim Yıldız ve Yusuf Yıldırım, 25-47. Ordu: Rumi Matbaa, 2019.
768. Şimşek, Serdar. “Millî Bir Veliden Hümanist Bir Şaire: Yunus Emre ile İlgili Farklı Yaklaşımlar Üzerine Bir Değerlendirme”. Vefatının 700. Yılında Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, Kilis, 30 Haziran 2021.
769. Şimşekler, Nuri. “Hz. Mevlana ve Yunus Emre’den Günümüze Mesajlar”. İçinde *Karaman Ulusal Kültür ve İnanç Turizmi Sempozyumu : Hz. Mevlana’dan Yunus Emre’ye evrensel sevgi ve kültürlerin kardeşliği projesi 23-25 Mart 2012*, 189-99. Karaman: Karaman Sanayi ve Ticaret Odası, 2012.
770. ———. “Hz. Mevlâna ve Yunus Emre’nin Eserlerindeki Ortak Söylem: Dünya ve Ahiret”. İçinde *IV. Uluslararası Edebiyat Bilimi Kongresi Kültürler ve Değerler Buluşması 01-03 Kasım 2012*, 617-28. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi, 2013.
771. Şükürova, Esmira. “Yunus Əmrə və Səhənd Yaradıcılığında Ağac Arxetipi (‘Sazımın sözü’ Poeması və ‘Ağac’ Şeirleri Əsasında)”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 635-52. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
772. Taganova, Maral. “Yunus Emre’nin Eserleri -Türkmen Dilinin Tarihi Kaynağı-”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 285-99. İzmir: İzmatsan Matması, 2017.
773. Tağısoy, Nizami. “Yunus Əmrə Yaradıcılığı Rus Ədəbiyyatşünaslığında”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 653-61. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
774. Tahrallı, Mustafa. “Yunus Emre’de Tasavvuf”. İçinde *Yunus Emre Sempozyumu 15-16 Ekim 1991 Erzurum*, haz. Ahmet Çakır, vd., 89-106. Erzurum: İstanbul Türk Kültürüne Hizmet Vakfı Yayınları, 1991.
775. ———. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Tasavvufî Mefhumların Akisleri”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 179-88. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
776. Tahsinoğlu, Mustafa. “Batı Trakya’da Sabır ve Derman Kaynağı Yunus”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 111-16. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
777. Takhirova, Ramila. “Bursa’nın İki Yunus’u”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
778. Tan, Nail. “Bu Şiir Âşık Paşa’nın mı, Yunus Emre’nin mi, Kaygusuz Abdal’ın mı?” İçinde *KIBATEK XIII: Edebiyat Sempozyumu: 13-19 Kasım 2006, Adana-Antakya-Türkiye*, 337-40. Ankara: Nobel Kitabevi, 2007.

779. ———. “Yunus Emre Konusunda Yazılmış Oyunlar”. İçinde *VIII. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri, 7-9 Mayıs 2000, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 259-63. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2000.
780. ———. “Yunus Emre ve 72 Millet Kavramı”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 337-44. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
781. ———. “Yunus Emre’nin Dört Kutsal Kitapla İlgili Değerlendirmeleri”. İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 209-14. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
782. ———. “Yunus Emre’nin Duası”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 68-69. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
783. Tanasoğlu, Dionis. “Yunus Emre ve Gagoğuzlar”. İçinde *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri: Yunus Emre Seksiyonu*, 99-100. İstanbul: Kültür Bakanlığı. Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları, 1991.
784. Tanhan, Fuat, ve Raşit Koç. “Yunus Emre Şiirlerinin Transaksiyonel Analiz Açısından İncelenmesi”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 851-65. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
785. Taniş, Asım. “Yunus Emre ve Halk Türkçesi”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 101-2. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
786. Tanyıldız, Ahmet. “Diyaret İşleri Başkanlığı Yayın Organlarında Yunus Emre”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
787. Tanyıldız, Serap, ve Ömer Dinçer. “Bir Sosyal Medya Fenomeni Olarak Yunus Emre”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
788. Tarhan, Nevzat. “Sosyal Psikolog Olarak Yunus Emre”. Üsküdar Üniversitesi “Yunus Emre ve Türk Dünyası Uluslararası Sempozyumu”, İstanbul, 19 Mart 2021.
789. Tarlakazan, Burak Erhan. “Kültür Aktarımında Pul Tasarımı Bağlamında Yunus Emre Temalı Pullar”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
790. Tarlakazan, Elif. “Tiyatro Afişlerinde Yunus Emre”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
791. Tasdani, Edit. “Macaristan’daki Yunus Emre”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 8-11. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
792. Taş, İbrahim. “Dil Bilgisi Terimi Olarak Sandhi ve Yunus Emre’deki Örnekleri”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 232-328. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
793. ———. “Yunus Emre ve Dönem Metinlerinde ‘sağınç’ Sözcüğü Hakkında”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yılı Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
794. ———. “Yunus Emre’de ‘kara’ Sözcüğünün Semantik Tahlili”. İçinde Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.

795. ———. “Yunus Emre’de Şiir Dili”. İçinde *Yunus Emre (Bildiriler ve Makaleler)*, editör Erdoğan Boz. Eskişehir: Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2013.
796. Taş, İsmail. “‘Yesevî ve Yunus’ta Süfî Eleştirisi”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 265-83. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
797. Taşdelen, Vefa. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde İç-Ben Alanı”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
798. Taşpınar, İsmail. “İslam Mistik Kaynaklarında Hz. İsa ile İlgili Anlatımlar: İbn Arabî, Mevlana ve Yunus Emre Örneği”. İçinde *İslam ve Hıristiyan Kaynaklarında Hz. İsa, Uluslararası Müslüman-Hıristiyan Diyalogu Sempozyumu, 23-24 Eylül 2005, Yeşilköy, 237-53*. İstanbul, 2005.
799. Tatar, Burhanettin. “Yunus Emre’de Şiirsel Düşünme Biçimi”. İçinde *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 26-27 Kasım 2010 İstanbul*, editör Hacı Bayram Başer, 68-71. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2010.
800. Tatçı, Mustafa. “Aşk İmandır Bize -Yunus Emre’nin Bir Şiirinin Yorumu-”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 867-91. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
801. ———. “Dervişlik Dedikleri Yunus Emre’nin Bir Şiirinin Yorumu”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 117-26. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
802. ———. “İslami Türk Edebiyatına Tesiri Bakımından Yunus Emre”. İçinde *İslâmî Türk Edebiyatı Sempozyumu*, editör Yalçın Yaman, 97-161. İzmir: Sütun Yayınları, 2012.
803. ———. “Yunus Emre Şerhleri”. İçinde *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 26-27 Kasım 2010 İstanbul*, editör Hacı Bayram Başer, 120-27. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2010.
804. ———. “Yunus Emre Şerhleri (Çıktım Erik Dalına)”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
805. ———. “Yunus Emre’nin Menakıbındaki Hakikat”. İçinde Yunus Ömrüden Məhəmməd Füzuliyə İnsan Sevgisi Beynəlxalq Simpozium, Bakı, 10 İyun 2010.
806. ———. “Yunus Emre’ye Göre Hazret-i Muhammed”. İçinde *Kültür Coğrafyamızda Hz. Muhammed, Uluslararası Sempozyum (Orta Asya, Kafkasya ve Balkanlar) (7-8 Mart 2009) Adapazarı-Sakarya*, II:56-67. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2011.
807. Tavukçu, Orhan Kemal. “Milli Edebiyatımızın Şafağında Yunus Emre”. İçinde *Yunus’un Çağrısı: Yunus Emre Sempozyumu, 15-16 Mayıs 2015*, editör Mustafa Çöpoğlu, 117-31. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2015.
808. ———. “Ol Bizimdür Biz Anun”. İçinde *Yunus Emre Kitabı (Medeniyetimizin Şafağında Yunus Emre Sempozyumu, Aksaray, 29-30 Nisan 2015)*, editör Orhan Kemal Tavukçu, 15-17. Aksaray: Aksaray Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2017.
809. ———. “Yunus Emre Divanı ve Risâletü’n-Nushiyye’nin Bilinen En Eski Tarihli Nüshası: Kütahya Vahitpaşa Kütüphanesi Nüshası”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.

810. ———. “Yunus Emre Divânı’nın Yazma Nüshaları”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünden Bugüne Türkçe Sempozyumu, Erzurum, 10-11 Haziran 2021.
811. ———. “Yunus Emre Mektebi: Kurucu Nesil”. İçinde *Yunus Emre Kitabı (Medeniyetimizin Şafağı Yunus Emre Sempozyumu, 29-30 Nisan 2015, Aksaray)*, editör Orhan Kemal Tavukçu, 139-61. Aksaray: Aksaray Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2017.
812. ———. “Yunus Emre Üzerine Yeni Çalışmalar”. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Yunus Emre Sempozyumu, İstanbul, 3 Haziran 2021.
813. ———. “Yunus Emre’de Deniz Kavramı ve ‘Takvimdeki Deniz’”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
814. ———. “Yunus Şiirlerinin Neşri Meselesine Dair -Henüz Yayımlanmamış Manzumeler Vesilesiyle-”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 501-26. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2018.
815. Tawfeq, Naznaz. “Mevlana Celaleddin Rumi ve Yunus Emre’nin İlişkileri Üzerine”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 299-307. İzmir: İzmatSan Matması, 2017.
816. Tek, Abdurrezzak. “Yunus Emre Divanı’nda Tasavvufi Kavramlar”. İçinde *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 26-27 Kasım 2010 İstanbul*, editör Hacı Bayram Başer, 110-19. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2010.
817. Tekin, Mustafa. “Halk Bilgeliği Bağlamında Yunus Emre”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 349-70. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
818. Tekşan, Keziban, Seçil Yüksel, ve Seval Canalp Korkmaz. “Yunus Emre ve Ahmet Yesevi Divanları Arasındaki Metinlerarası İlişki”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 893-908. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
819. Temizel, Ali. “Hafız ve Yunus’ta Dünyanın Faniliği”. İçinde *I. Uluslararası Hafız-İ Şirazi Ve Yunus Emre’de İrfan Görüşü Kongresi Bildiri Toplu Kitabı (7-8 Nisan 2016)*, editör Ghadir Golkarian, 27-43. Avrasya Araştırmaları Merkezi, 2016.
820. Temizkan, Mehmet. “Yunus Emre’de ve Türk Tasavvuf Edebiyatında Yüz”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
821. ———. “Yunus Emre’nin Türkmen Edebiyatına Etkisi Üzerine Bir İnceleme”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 226-31. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
822. ———. “Yunus’ta Tasavvufun Sosyal Boyutu Üzerine Bir İnceleme”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 307-17. İzmir: İzmatSan Matması, 2017.
823. Temizkan, Mehmet, ve İlknur Özcan. “Yunus Emre’de Hayvanlar ve Bitkiler Üzerine Bir Değerlendirme”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 433-54. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
824. Temizsu, Mustafa. “Emine İşınsu’nun ‘Bir Ben Vardır Benden İçeri’ ve İskender Pala’nın ‘Od’ Adlı Romanında Bir Roman Kişisi Olarak Yunus Emre”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 365-84. Manisa: Ata Matbaa, 2020.

825. Teymurov, Turan. “Yunus Əmrə və Şəkərimin ‘Leyli və Məcnun’ Əsərində Eşq”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 724-32. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
826. Tılavov, Abdumurod. “Özbekistan’da Yunus Emre Çalışmaları”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
827. Tok, Turgut. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Diyalektolojik Özellikler”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
828. ———. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Kullanılan Sıfatların Yapısı, Kökeni ve Kullanım Sıklıkları”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 402-19. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
829. ———. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Kullanılan Ünlemlerin Yapısı, Kökeni ve Kullanım Sıklıkları”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
830. Toksöz, Hatice. “Türk Düşünürü Yunus Emre’nin Ahlâkî Görüşleri ve Türk Dünayasındaki Yansımaları”. İçinde *Uluslararası Türk Dünyasının İslamiyete Katkıları Sempozyumu = International Symposium on the Contribution of Turkish World to Islam, 31 Mayıs - 1 Haziran 2007*, editör İsmail Hakkı Göksoy ve Nejdet Durak, 143-56. Isparta: Fakülte Kitabevi, 2007.
831. Topal, Mehmet. “Belgeler Işığında Yunus Emre Zaviyesi”. İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 263-75. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.
832. Topal, Nevzat. “Yunus Emre’nin Aksaray’daki Mezarı Üzerine Düşünceler”. İçinde *Yunus Emre Kitabı (Medeniyetimizin Şafağı Yunus Emre Sempozyumu, 29-30 Nisan 2015, Aksaray)*, editör Orhan Kemal Tavukçu, 55-81. Aksaray: Aksaray Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2017.
833. Topal, Şevket. “Yunus Emre’nin Tasavvuf Anlayışı Üzerine Bazı Fikhî Mülâhazalar”. İçinde *Yunus’un Çağrısı: Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 15-16 Mayıs 2015*, editör Mustafa Çöpoğlu, 78-94. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2015.
834. Topchubaev, Kubatali. “Bir Duygu Eğitimcisi Olarak Yunus Emre”. İçinde *“Her Dem Yeniden Doğarız” IV. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 4-5 Mayıs 2018*, editör Yusuf Yıldırım ve Fatih Ramazan Süer, 117-33. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2018.
835. Toprak, Funda. “Yunus Emre’de Dünya ile İlgili Metaforlar”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
836. ———. “Yunus Emre’de Metaforik Olarak Sayılar (Bir, İki, Dört ve Katları)”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
837. ———. “Yunus Emre’de Ticaret İle İlgili Metaforlar”. İçinde *X. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu 17-19 Ekim 2018*, editör Ferruh Ağca ve Adem Koç, 1611-17. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yayınlar, 2019.
838. Tosun, Necdet. “Yunus Emre Hümanist midir?” İçinde *IX. Uluslararası Türk Halk Kültürü ve Yunus Emre Sevgi Sempozyumu 7-9 Mayıs 2007*, editör Güven Tanyeri, İsmet Şanlı, ve Muharrem Dayanç, 11-17. Eskişehir: Eskişehir Kültür Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2010.

839. ———. “Yunus Emre’de Ahmed Yesevi’nin Tesiri”. İçinde *Yunus Emre (Bildiriler ve Makaleler)*, editör Erdoğan Boz, 127-47. Eskişehir: Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2013.
840. Toygar, Kamil. “Yunus Emre’nin Şiirlerindeki Başlıca Temalar”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 63-67. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
841. Tökel, Dursun Ali. “Bir Kendini İnşa Rehberi Olarak Risaletü’n-Nushiyye”. TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul, 28-31 Aralık 2020.
842. ———. “Yunus Emre’de Bir Ombusdman Olarak Akıl”. İçinde *Yunus’un Dili: V. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 1 - 05 Mayıs 2019*, editör Alim Yıldız ve Yusuf Yıldırım, 55-71. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2019.
843. Tufan, Muzaffer. “Yunus Emre ve Balkanlar’daki Sarı Saltık”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 14-15 Kasım 1991 Priştina*, 76-83. Çevren Bilim/Kültür Dergisi, 87-89, 1992.
844. ———. “Yunus Emre’de Millî ve Evrensellik Bütünlüğü”. İçinde *V. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri ve Sevgi Yılı Kongresi, 14-16 Şubat 1991, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 223-32. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 1995.
845. ———. “Yunus Emre’nin Fransızca Yayımlanan Şiirleri (Poemes)”. İçinde *VIII. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri, 7-9 Mayıs 2000, Eskişehir*, editör Güven Tanyeri, 265-70. Eskişehir: Yunus Emre Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı Yayınları, 2000.
846. Tuğluk, İbrahim Halil. “Şiirde Şairin Sesini Aramak: Yunus’un Sesi: Ben Yunus’um”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 308-23. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
847. ———. “Yunus Emre Divanı’ndaki İstifhamların Semantik Açısından Yorumu”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı 08 – 10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 94-101. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
848. ———. “Yunus Emre’de Hâl Kavramı”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
849. Tuna, Cem. “Yunus Emre’nin Risaletü’n Nushiyye Adlı Eserinde Öfke ve Öfke Kontrolü”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
850. Tuna, Cem, ve Yusuf Yıldırım. “Yunus Emre’nin Risaletü’n-Nushiyye Adlı Eserinde Sabır Eğitimi”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
851. Tunç, Nazif, ve İhsan Kabil. “Sinemada Yunus Dili - İrfani Sinema”. TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul, 28-31 Aralık 2020.
852. Turabi, Ahmet Hakkı. “Osmanlı Dönemi’nde Hz. Yunus Manzûmelerine Yapılan Klâsik Bestelerin Müzikal Analizi ‘Üç Dede Bir Derviş’”. İçinde *Yunus’un Sesi: II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 13-14 Mayıs 2016*, editör Mustafa Çöpoğlu, 43-57. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2016.
853. ———. “Türk Din Musikisinde Yunus Emre”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 185-220. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.

854. ———. “Türk Din Musikisinde Yunus Emre”. İçinde *Yunus’un Çağrısı: Yunus Emre Sempozyumu, 15-16 Mayıs 2015*, editör Mustafa Çöpoğlu, 131-72. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2015.
855. Tural, Sadık. “Benlik Kavramı ve Yunus Emre’nin Şiirinde Benlik”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 215-22. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
856. Turan, Fikret. “Ahî mi, Ahî mı? Yunus Emre Şiirlerinde Görülen ‘Ahî’ Kelimesinin Sentaktik ve Semantik Boyutları Üzerine”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
857. Turan, Muhittin. “Bir Yunus Emre Muakkibi: Aziz Mahmud Hüdayî”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
858. Türer, Osman. “Yunus Emre’de Barış ve Mutluluk”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 573-86. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
859. ———. “Yunus’u Yetiştiren Kültürel Ortam: XIII. Asırda Anadolu’da Tasavvuf Kültürü”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 53-68. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
860. Türk, Vahit. “Türk Yazı Dili ve Yunus Emre Divanı’nda Alıntı Sözcükler”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
861. Türkdoğan, Melike Gökcan. “Yunus Emre’nin Şiirinde ‘İnsan-ı Kamil’ Modeli”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 909-20. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
862. Türker, Can Habip. “Yunus Emre’de Şiirsel İmkanın Görüngübilimi”. İçinde *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 26-27 Kasım 2010 İstanbul*, editör Hacı Bayram Başer, 77-84. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2010.
863. Türker-Küyel, Mübahat. “Yunus Emre Bir Ârif Mütenezzih midir?”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 189-214. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
864. Türkmen, Fikret. “Türkmen Edebî Geleneğinde Yunus Emre, Karacaoğlan, Mahtumkulu Çizgisi”. İçinde *Doğumunun 290. Yılı Münasebetiyle Türkmen Millî Şairi Mahtumkulu Fırakı Anı Kitabı*, editör Abdurrahman Güzel, 183-89. Ankara: TİKA, 2014.
865. ———. “Yunus Emre’nin Anadolu’nun İslâmlaşmasındaki ve Türkleşmesindeki Rolü”. İçinde *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri: Yunus Emre Seksiyonu*, 105-9. İstanbul: Kültür Bakanlığı. Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları, 1991.
866. ———. “Yunus Emre’nin Batı ve Doğu Edebiyatlarındaki Yeri”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 94-113. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
867. ———. “Yunus Emre’nin Türk ve Dünya Edebiyatındaki Yeri”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 53-60. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
868. Türkmen, Fikret, ve Soner Sağlam. “Kutadgu Bilig ve Yunus Emre’de Söz Algısı”. İçinde *Uluslararası Kutadgu Bilig Kurultayı Ankara, 26-28 Eylül 2019*, editör İrem Işıl Altun ve Ekrem Beyaz, 1348-61. Ankara: Türk Dil Kurumu, 2020.

869. ———. “Yunus Emre ve Ali Şir Nevayî’de Ortak Nasihatler: Sabır ve Kanaat Örneğinde”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
870. Uçan Eke, Nagehan. “Yunus Emre Divanı’nda Metaforik Kaplar”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
871. Uçman, Abdullah. “Rıza Tevfik’e Göre Yunus Emre”. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Yunus Emre Sempozyumu, İstanbul, 3 Haziran 2021.
872. ———. “Tasavvufta Devir Anlayışı ve Yunus Emre’nin Devriyeleri”. İçinde *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 26-27 Kasım 2010 İstanbul*, editör Hacı Bayram Başer, 15-24. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2010.
873. Uğur Çerikan, Fidan. “Yunus Emre’nin Divan ve Risaleti’n-Nushiyye’sindeki Şeker Metaforundan Hareketle Yunus Emre’de Hakikat Anlayışı”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 91-115. İzmir: İzmatın Matması, 2017.
874. Uğurlu, Kamil. “Karamanlı Yunus Emre”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 145-49. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
875. Ulu, Mahmut. “Menkıbeler Ekseninde Bir Zahir-Batın Yolcusu Yunus Emre”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
876. Ulug’ov, Abdulla. “Yunus Emre - İlahiy İşç Kuyçısı”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
877. Ulutürk, Yasemin. ““Ah nice bir uyursun’ Adlı Şiir Ontolojik Analiz Yöntemi İle Bakış”. İçinde *Yunus Emre Araştırmaları - III (3. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 16-22 Ekim 2017 Manisa)*, editör Ünal Şenel, 384-402. Manisa: Ata Matbaa, 2020.
878. Umarov, Avozhon. “Yunus Emre ve Özbek Şairi Hazini’nin Şiirlerinde Geçici Dünya Konusu”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
879. Unat, Şükran. “Yunus Emre’nin Hayatı ve Felsefesi”. İçinde *7. Nizami’den Yunus Emre’ye Kemal Atatürk’ten Haydar Aliyev’e Uzanan Sevgi ve Barış Yolu Sempozyumu 22-23 Mayıs 2010 Bursa*, 135-38. Ankara: BRC Basım, 2011.
880. Ural, Ali. “Yunus Sarı Çiçeğe Ne Sordu?” TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul, 28-31 Aralık 2020.
881. Usta, Halil İbrahim. “Yunus Emre’nin Dilinde Anlatım Zenginliği”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 89-96. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
882. Uyanık, Kamile İrem. “Ölümlü Yunus’un Ölümsüzlüğü”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
883. Uygur, Ceyhan Vedat. “Yunus Emre’nin Dilinden Dökülenler”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 921-47. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
884. Uygur Gürbüz, Selda. “Biyografik Roman Örneği Olarak: Emine İşınsu ‘Bir Ben Vardır Benden İçeri’”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.

885. Uysal, İdris Nebi. “Karaman ve Fatih Nüshaları Bağlamında Yunus Emre’nin Söz Varlığında Doğu Türkçesi’nin İzleri”. Uluslararası Yunus Emre ve Dünya Dili Türkçe Bilgi Şöleni, Eskişehir, 7-9 Mayıs 2021.
886. ———. “Yunus Emre Divanı’nda Bitki Adları ve İşlevleri”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 949-65. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
887. ———. “Yunus Emre Divanı’nın Karaman Nüshası”. İçinde *Yunus Emre Kitabı (Medeniyetimizin Şafağı Yunus Emre Sempozyumu, 29-30 Nisan 2015, Aksaray)*, editör Orhan Kemal Tavukçu, 211-29. Aksaray: Aksaray Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2017.
888. ———. “Yunus Emre Divanı’nın Nüshaları ve Karaman Nüshası”. Isparta İl Millî Eğitim Müdürlüğü “Isparta Yunus Emre ve Türkçe Yılı Sempozyumu”, Isparta, 4-5 Mart 2021.
889. ———. “Yunus Emre’nin Eserlerinde Tıbbî Dair Unsurlar”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
890. Üçer, Müjgan. “Yunus İzinde Bir Şair (Nurî Sivasî)”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri*, 313-29. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
891. Ürkmez, Rauf Kahraman. “13. Yüzyıl Tasavvuf Hareketleri Ve Yunus Emre’nin Tasavvufî Şahsiyeti Üzerine Bazı Düşünceler”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
892. Ürün, A. Kazım. “Mevlâna, Yunus Emre ve Akif’in Kardeşlik Düşüncesinde Ortak Referanslar”. İçinde *IV. Uluslararası Mevlâna Sempozyumu: Hz. Mevlâna İslam Dünyasında Kardeşlik Bildiriler, 8-9 Aralık 2017*, editör Ali Temizel, Nurgül Sucu, ve Selman Karadağ, 135-42. Konya: Selçuk Üniversitesi Mevlana Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, 2018.
893. Üstüner, Kaplan. “Yunus Emre Divanı’nda ‘Dost’”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 127-42. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
894. Üşenmez, Emek. “Yunus Emre Divanında Türkçe İslamî Terimler”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 74-89. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
895. Üzgör, Tahir. “Yunus Emre ve İki Ayır Çevre”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 559-72. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
896. Varhan, Elçin. “Sezai Karakoç’un Gözüyle Yunus Emre”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 967-74. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
897. Veliyeva, Feride. “Yunus Emre Yaradıcılığında Yuxu Arxetipi”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 325-35. İzmir: İzmatsan Matması, 2017.
898. Vəliyeva, Fəridə. “Folklor Nümunələri Yunus Əmrə Yaradıcılığının Qaynağı Kimi”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 733-41. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.

899. Vural, Hanifi. “Yunus Emre’de Ölüm Düşüncesi ve Ölümüne Dair İfade Sıklığı”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 975-87. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
900. Yagmurov, Orazdurdy. “Yunus Emre’nin Türkmenistan’da Öğrenilişi”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 224-25. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
901. Yakar, Halil İbrahim. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Medeniyet Tasavvuru”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
902. Yakıcı, Ali. “Büyük Türk Şair ve Mutasavvıfı Yunus Emre Üzerine”. İçinde *Yunus Emre ve Türk Dili Sempozyumları Konuşma Metinleri (20 Haziran 1992 Karaman)*, 17-27. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1993.
903. ———. “Eserlerinin Kültürel Temelleri ve Türkçesiyle Türk Dünyasının Ortak İnsan Hazinesi: Yunus Emre”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
904. ———. “Pir ve Usta Ozan Olarak Yunus Emre’nin Türkiye Sahası Âşık Tarzı Türk Şiirine Katkısı”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
905. ———. “Türkiye Sahası Aşıklık Geleneğinin Söz Ustası Mutasavvıf Bir Şair Olarak Yunus Emre’nin Tesiri”. İçinde *Yunusemre Belediyesi Yunus Emre Sempozyumu, 15-17 Ekim 2015*, editör Ünal Şenel, 103-15. Manisa: Yunusemre Belediyesi, 2016.
906. ———. “Yunus Emre’de Bilgi Kaynakları ve Sosyal Konular”. İçinde *454. Manisa Geleneksel Mesir Şenlikleri, I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu 20-24 Nisan 1994*, 47-56. Ankara: Turizm Geliştirme Vakfı Yayınları, 1995.
907. Yalçınkaya, Şerife, ve Özden Ölmez Ceylan. “Yunus Emre’den 21. Yüzyıla Nasihatler: Risâletü’n-Nushiyye”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
908. Yalsızuçanlar, Sadık. “İrfani Gelenek ve Yunus”. TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul, 28-31 Aralık 2020.
909. Yaman, Ertuğrul. “Yunus Emre’de Gönül Dili”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 989-95. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
910. Yaran, Cafer Sadık. “Erdem Etiği Açısından Yunus Emre’nin Ahlak Felsefesi”. İçinde *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 26-27 Kasım 2010 İstanbul*, editör Hacı Bayram Başer, 57-67. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2010.
911. ———. “Mevlana ve Yunus Emre’de Dinler ve Mezhepler Arası Barış: Nedenler ve Çözümler”. İçinde *Uluslararası Din ve Dünya Barışı Sempozyumu 26-28 Nisan 2007 İstanbul*, 112-26. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 2008.
912. Yaraşır, Ömer. “Yunus’un Risâletü’n-Nushiyye’de Kibir ve Tevazu Kavramlarını Ele Alışının Atebetü’l-Hakâyık’takinden Farkı”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı 08 – 10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 157-66. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
913. Yardımcı, Mehmet. “Yunus Emre’de Telmih”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, 473-88. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.

914. Yasa, Metin. “Yunus Emre’de Ben Bilinci: Benötesi Psikolojisi Açısından Bir Değerlendirme”. İçinde *Doğumunun 770. Yıldönümünde Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri*, 26-27 Kasım 2010 İstanbul, editör Hacı Bayram Başer, 72-76. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınları, 2010.
915. Yaşar, Önder. “Divan, Halk ve Tekke-Tasavvuf Şairi olarak Yunus Emre”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
916. Yavaş, Gürkan. “Necip Fazıl’ın Eserlerinde Yunus Emre”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı*, 8-10 Ekim 2008, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 199-206. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
917. Yavuz, Kemal. “XIV. Asrın İlk Yarısında Türk Edebiyatı ve Yunus Emre”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 89-99. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
918. ———. “Yunus Emre’nin Yaşadığı Zamanda Türk Edebiyatına Genel Bir Bakış”. İçinde *Yunus Emre Kitabı (Medeniyetimizin Şafağı Yunus Emre Sempozyumu, 29-30 Nisan 2015, Aksaray)*, editör Orhan Kemal Tavukçu, 25-36. Aksaray: Aksaray Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2017.
919. Yaylagül, Özen. “Yunus Emre’nin Kavram Dünyası”. İçinde *Türk Dünyası Bilgeler Zirvesi: Gönül Sultanları Buluşması (26-28 Mayıs 2014) Bildiriler*, editör Ejder Okumuş, III:449-59. Eskişehir: Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2014.
920. Yazar, Sadık. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Vezin Meselesi”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu, Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
921. Yazıcıoğlu, Fikri. “Yunus Emre’nin Kabri Sandıklı İlçesinde”. İçinde *2. Afyonkarahisar Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri, 3-4 Mayıs 1991, Afyon*, editör Mehmet Sarlık, 61-64. İstanbul: Afyon Belediyesi, 1991.
922. Yekbaş, Hakan. “Kendi Dilinden Yunus Emre”. İçinde *Yunus’un Çağrısı: Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 15-16 Mayıs 2015*, editör Mustafa Çöpoğlu, 28-47. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2015.
923. ———. “Yunus Emre’nin Devriyelerinde Aşk ve Ölümsüzlük İlişkisi Üzerine”. İçinde *Yunus’un Sesi: II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 13-14 Mayıs 2016*, editör Mustafa Çöpoğlu, 85-101. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2016.
924. Yenievli, Esra. “Türkçenin Başkentinden Hoşgörünün Ustasına”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
925. Yeniterzi, Emine. “Mesnevi-i Şerif ve Risaletü’n Nushiyye’de Ortak Değerler”. İçinde *I. Ulusal Yunus Emre Sempozyumu “Yunus Emre’yi Anlamaya Doğru” Bildiriler Kitabı (22-23 Mayıs 2009)*, editör Ali Sözer, 100-116. Karaman: T.C. Karaman Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür Yayınları, 2010.
926. Yeskeyeva, Magripa. “Yunus Emre ve Abay Kunanbay Eserlerindeki Dinî Değerlerin Sürekliliği”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu’da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.

927. Yetiş, Kâzım. “Türk Romanında Yunus Emre”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildirileri, 7-10 Ekim 1991*, editör İbrahim Baştuğ, 503-30. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi, 1995.
928. Yıldırım Sarıkaya, Meliha. “Yunus’tan Süleyman Çelebi’ye: Arayış ve Karar”. İçinde *Yunus’un Çağrısı: Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 15-16 Mayıs 2015*, editör Mustafa Çöpoğlu, 56-71. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2015.
929. Yıldırım, Ali. “Ingenuity As A Maturation Stage In Yunus Emre”. İçinde *1. Uluslararası Hafız-İ Şirazi Ve Yunus Emre’de İrfan Görüşü Kongresi Bildiri Topluğu Kitabı (7-8 Nisan 2016)*, editör Ghadir Golkarian, 43-57. Avrasya Araştırmaları Merkezi, 2016.
930. ———. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Sayı Sembolizmi”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, Türkiye, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 62-76. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
931. Yıldırım, Duran Ali. “Yunus Emre’de Kur’an’a Yapılan Atıfla”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
932. Yıldırım, Yusuf. “Arif Bir Şair Yunus Emre”. İçinde “*Her Dem Yeniden Doğarız*” IV. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 4-5 Mayıs 2018, editör Yusuf Yıldırım ve Fatih Ramazan Süer, 99-109. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2018.
933. ———. “Aşkın İki Yüzü Yahut Yunus’ta Mevlana Tesiri”. İçinde *Yunus’un Nefesi III. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 05-06 Mayıs 2017*, 135-49. Ordu: Yücem Yayınevi, 2017.
934. ———. “Yunus Emre’nin Mesleği Kirişçiliğe Doğru ve Bilimsel Kaynaklar Üzerinden Bakış”. Yunus Emre’nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına, Karaman Uluslararası Yunus Emre ve Türkçe Bilgi Şöleni, Karaman, 7-9 Ekim 2021.
935. ———. “Dervişin Hakikat Dili ya da Yunus’un Erik Dalı”. İçinde *Yunus’un Dili: V. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 1 - 05 Mayıs 2019*, editör Alim Yıldız ve Yusuf Yıldırım, 89-103. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2019.
936. ———. “Risaletü’n-Nushiye ve Divan, Yunus Emre Karaman Nüshası”. İçinde *II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu, 11-12-13 Ekim 2016 Manisa*, editör Ünal Şenel, 335-85. İzmir: İzmatsan Matması, 2017.
937. Yıldız, Alim. “Münâcâtından Hareketle Yunus Emre’nin Fuzulî ve Cahit Zarifoğlu’na Etkisi”. İçinde *Yunus’un Sesi: II. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 13-14 Mayıs 2016*, editör Mustafa Çöpoğlu, 34-43. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2016.
938. ———. “Niyazi’nin Dilinden Yunus’u Okumak”. İçinde *Yunus’un Nefesi III. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 05-06 Mayıs 2017*, 27-37. Ordu: Yücem Yayınevi, 2017.
939. ———. “Yunus Avazı”. İçinde *Yunus’un Çağrısı: Yunus Emre Sempozyumu, 15-16 Mayıs 2015*, editör Mustafa Çöpoğlu, 108-17. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2015.
940. ———. “Yunus Emre Bize Ne Söyler”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, Türkiye, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 76-85. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
941. ———. “Yunus Şiirinde İnsanın Hayat Sertiveni: Hamlık ve Pişmek Üzerine”. İçinde *Yunus’un Dili: V. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 1 - 05 Mayıs 2019*, editör Alim Yıldız ve Yusuf Yıldırım, 17-25. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2019.

942. Yıldız, Mehmet Sami. “Yunus Emre’nin Şiirlerinde Kur’an’ın Yeri”. Aksaray Valiliği “Uluslararası Bizim Yunus Sempozyumu”, Aksaray, 26-28 Mayıs 2021.
943. Yılmaz, Ali. “Ahmed-i Yesevi, Yunus Emre ve Hacı Bektaş-ı Veli’nin Düşünce Dünyasında Orta Asya’dan Anadolu’ya Uzanan Ortak Çizgi”. İçinde “*Her Dem Yeniden Doğarız*” IV. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu 4-5 Mayıs 2018, editör Yusuf Yıldırım ve Fatih Ramazan Süer, 9-51. Ordu: Ordu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Kültür Yayınları, 2018.
944. ———. “Ahmed-i Yesevî, Yunus Emre ve Hacı Bektaş-ı Veli’nin İslam Çizgisindeki Bütünlük”. İçinde *II. Din Şûrası Tebliğ ve Müzakereleri: (23-27 Kasım 1998)*, editör Abdil Aktaş ve Mustafa Kaya, 1:419-48. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2003.
945. ———. “Ahmed-i Yesevî’nin Hikmetleri ile Yunus Emre’nin Şiirlerinde Tasavvufî Muhteva Benzerlikleri”. İçinde *Milletlerarası Hoca Ahmet Yesevî Sempozyumu Bildirileri, 26-29 Mayıs 1993*, editör Abdulkadir Yuvalı, Mustafa Argunşah, ve Ali Aktan, 389-413. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yayınları, 1993.
946. ———. “Tarihi Kültür Mirasımızın Dini Yönünün Halka Anlatılması Açısından Ahmed-i Yesevi, Yunus Emre ve Hacı Bektaş-ı Veli’nin İslam Çizgisindeki Bütünlük”. İçinde *Dini Konularda Toplumun Aydınlatılması ve Dinin Farklı yorumlanmasından Kaynaklanan Problemler ve Çözüm Yolları*” Komisyonu Bildirileri, 23-27 Kasım 1998 Ankara, 184-87. Ankara, 1998.
947. Yılmaz, Burcu. “Nezihe Araz’ın ‘Hoşgörü Ustaları’ Adlı Romanında Yunus Emre’nin Tasavvuf Felsefesine Dair Görüşleri”. İçinde *X. Uluslararası Yunus Emre Sevgi Bilgi Şöleni Bildirileri (06-08 Mayıs 2010)*, editör Erdoğan Boz, 997-1011. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi, 2011.
948. Yılmaz, Bünyamin, Birol Cürgül, ve Mehmet Ali Tuncel. “Tiyatroda Yunus Var mı?” İçinde *TYB İstanbul Şubesi, 12. Edebiyat Festivali, Yunus Emre Bilgi Şöleni, İstanbul 28-31 Aralık 2020*.
949. Yılmaz, Emine. “Yunus Emre’nin Söz Varlığı ve Tarama Sözlüğü”. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yunus Emre Sempozyumu Tekirdağ, 04-06 Haziran 2021.
950. Yılmaz, Emrah. “Yunus Emre ve Mahtumkulu’nda ‘Söz’ Kavramı Üzerine Bir Değerlendirme”. İçinde *Doğumunun 290. Yılı Münasebetiyle Türkmen Milli Şairi Mahtumkulu Firakî Anı Kitabı*, editör Abdurrahman Güzel, 377-83. Ankara: TİKA, 2014.
951. Yılmaz, Meltem. “Şairneler Işığında Yunus Emre”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu’da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu 4-6 Ekim 2018 Kırşehir*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 379-99. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi.
952. Yılmaz, Musa K. “Yunus Emre’de Peygamber Sevgisi”. İçinde *H. Peygamber ve İnsan Sevgisi, I. Kutludoğum Sempozyumu Bildirileri, 21-22 Nisan 2007-Şanlıurfa*, editör Musa K. Yılmaz, 341-58. Şanlıurfa. Erişim 21 Haziran 2021.
953. Yılmaz, Ömer. “Ahmed Yesevî ile Yunus Emre’nin Tasavvufî Görüşlerindeki Benzerlikler”. İçinde *VI. Uluslararası Şeyh Şa’ban-ı Veli Sempozyumu -Yesevilik-, 23-23 Kasım 2018*, 214-29. Kastamonu, 2018.
954. ———. “Yunus Emre’nin Tasavvuf Anlayışında Ahmed Yesevi Etkisi”. İçinde *Yunus Emre (Makaleler ve Bildiriler)*, editör Erdoğan Boz, 149-70. Eskişehir: Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2013.
955. Yiğitbaş, Maksut. “Didaktik Hiciv ve İroni Bağlamında Yunus Emre Dîvânî”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 102-6. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.

956. ———. “Yunus Emre'nin Didaktik Bir Şiirine Ontolojik Yaklaşım”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu'da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 348-53. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
957. Yoldashev, Marufjan, ve Zuhra Yoldashev. “Yunus Emre Şiirinin Lengüapoetik Özellikleri”. Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu'da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
958. Yoloğlu, Güllü. ““Ben”i ‘Bana’ Götüren Yol Yunus Emre Yolu”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 285-87. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
959. Yurtsever, Murat. “Yunus Mektebinin Coşkun Şairi: Bursalı Aşık Yunus”. İçinde *Yunus'un Nefesi III. Yunus Emre Sempozyumu, Ordu, 05-06 Mayıs 2017*, 113-21. Ordu: Yücem Yayınevi, 2017.
960. Yücel, Bilal. “Yunus Emre ile Mahtumkulu'nun Şiirlerindeki Ortak Deyimler Üzerine”. Yunus Emre'nin Vefatının 700. Yıl Dönümü Anısına Uluslararası Türkçenin Anadolu'da Yazı Dili Oluşu Sempozyumu (TDK), Ankara, 12-14 Temmuz 2021.
961. ———. “Yunus Emre'nin Dilinde yap- Fiilinin Görev ve Anlamı”. İçinde *Uluslararası Yunus Emre ve Anadolu'da Türk Yazı Dilinin Gelişimi Sempozyumu, Kırşehir, 4 - 06 Ekim 2018*, editör Nadir İlhan, Ahmet Doğan, ve Fatih Koyuncu, 145-56. Kırşehir: Kırşehir Belediyesi, 2020.
962. Yücel Çetin, Ayşe. “Yunus Emre'de Toprakdan Yarattılış-Varoluş”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.
963. ———. “Yunus Emre'nin Şiirlerinde Sosyal Ahlâk ve Eleştiri”. İçinde *3. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi Bildiriler Kitabı, 17-21 Ekim 2018 Buhara, Özbekistan = 3. International Congress on Social Sciences, 17-21 October, 2018 Bukhara, Uzbekistan, 3. Xalqaro Ijtimoiy Fanlar Anjumani, 17-21 Oktabr 2018, Buxoro, O'zbekiston*, editör Mehmet Dursun Erdem, Özcan Güngör, ve İbrahim Ethem Arıoğlu, 133-41. Ankara, 2018.
964. Zahedi, Bahman. “A Comparative Stage Of The Concept Of love In The Poetry Of Hafez And Yunus Emre”. İçinde *I. Uluslararası Hafız-İ Şirazi Ve Yunus Emre'de İrfan Görüşü Kongresi Bildiri Toplusı Kitabı (7-8 Nisan 2016)*, editör Ghadir Golkarian, 121-37. Avrasya Araştırmaları Merkezi, 2016.
965. Zavotçu, Gencay. “Yunus Emre Dîvânî'nda İlim ve Bilgi”. İçinde *Türk Dünyası Bilgeleri Zirvesi: Gönül Sultanları Buluşması (26-28 Mayıs 2014) Bildiriler*, editör Ejder Okumuş, III:259-79. Eskişehir: Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı, 2014.
966. Zengin, Ahmet Yaşar. “Yunus Emre'nin Şiirlerindeki Eğitim Anlayışı ile Günümüzdeki Bazı Eğitim Kavramlarının Örtüştüğüne Dair Bir Çalışma”. İçinde *I. Uluslararası Yunus Emre Sempozyumu Bildiri Kitabı, 8-10 Ekim 2008*, editör Necdet Sağlam, M. Öcal Oğuz, ve Naim Uzun, 174-78. Aksaray: Aksaray Üniversitesi Yayınları, 2009.
967. Zeynalova, Vüsela. “Yunus Əmrənin Həyatı, Mühiti və Yaradıcılığında Sufi İdeyaların Tərənnümü”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013, 773-78*. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
968. Zorlu, Kürşat. “Yunus Emre'nin Düşünce Sisteminde Siyasal Kutuplaşma Sorununa Dair Görüş ve Kavramla”. Uluslararası Türk Dünyası Yunus Emre Sempozyumu, Denizli, 24-27 Mayıs 2021.

969. Гусейн, Наргиз. “Философская основа гуманизма Юнуса Эмре (Yunus Emre Hümanizminin Felsefi Temeli)”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 791-804. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
970. Ибрагимова, Айтан. “О фонеморфологических и синтаксических особенностях языка поэзии Ю.Эмре (Y. Emre'nin Şiir Dilinin Fonomorfolojik ve Sözdizimsel Özellikleri Üzerine)”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 779-90. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.
971. Туйчиева, Гулхумор. “Творчество Юнуса Эмре и развитие турецкого стихосложения (Yunus Emre'nin Yaradıcılığı ve Türk Şiirinin Gelişimi)”. İçinde *Böyük Türk Şairi Yunus Əmrənin Həyat və Yaradıcılığına Həsr Olunmuş “Yaşayan Yunus Əmrə” Beynəlxalq Elmi Konfransının Materialları: 9 dekabr 2013*, 818-32. Bakü: Elm və Təhsil Neşriyat, 2013.

darulfunun ilahiyat

TOPLANTI ÖZETİ / MEETING ABSTRACT

Hallâc ve Yunus

Mustafa Kara*

Kitap ve sayfa kelimelerini mukaddes kitaplarla birlikte duymaya başlayan insanoğlu, o gün bugündür söz konusu kitaplardan aldığı ilhamla ürettiği çok farklı yadigârlarla haşır neşir olmaktadır. Yazının/kağıdın icadıyla birlikte bu dünyadaki macerasını türlü şekillerde anlatmaya devam eden ademoğlunun zamanla yazdığı metinlerle ilgili bir ayırım da nazım ve nesir şeklinde olmuştur.

Her millet gidebildiği kadar eskilere giderek kendi dili ile –farklı harflerle de olsa- yazılan metinleri günışığına çıkarmak ve diğer milletlere karşı övünmek için büyük bir gayret sarf etmektedir. Mesela bu sene (2021) Türkler, UNESCO şemsiyesi altında Tonyukuk Abidesi'nin dikilişinin 1300. yılını kutlamaktadır. Yukarıda işaret edilen bu kitap ve belgelerin bir kısmı 'Dünya Klasikleri' denen seriyi meydana getirmektedir.

Kültür ve medeniyet tarihimizin olmazsa olmaz unsurlarından bazıları Anadolu topraklarında kaleme alınmıştır. Yunus Emre'nin *Dîvân*'ı da bunlardan biridir. Tasavvuf âleminde birkaç tane Yunus olsa da bir tanesinin yedi yüz yıl önce yaşadığı kesindir. Dolayısıyla bu eseri bütün mısraları ile dikkatlice okumak söz konusu coğrafyadaki tarihimizi, kültürümüzü doğru anlamının ön şartlarından biridir. Bu eserden gereği gibi istifade edebilmek için atıfta bulunduğu kişi ve terimler hakkında doğru bilgi sahibi olmak gerekmektedir. Farklı peygamberlerin isimlerini ihtiva eden beyitlerin vermek istediği mesajı bütün boyutlarıyla kavrayabilmek için belli seviyede dinler tarihine atıfta bulunan sûflerin metinlerine ve tasavvuf tarihi bilgisine ihtiyaç vardır.

Dîvân'da kimlerin isimleri var?

Tahmin edileceği gibi en çok ismi geçen zât Peygamber Efendimizdir. Sonra diğer peygamberler: Musa, İsa, İbrahim, Süleyman, Eyüp, İsmail, Yusuf... Sonra dört halife: Ali, Ömer, Ebubekir, Osman. Sonra sûfler...

* Sorumlu Yazar: Mustafa Kara (Prof. Dr.), Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Emekli Öğretim Üyesi.
E-posta: mkara@uludag.edu.tr ORCID: 0000-0003-1108-7781

<https://doi.org/10.26650/di.2021.32.1015261>

XII. yüzyılda yazımına başlanan ve günümüze kadar gelen Türk tasavvuf edebiyatı ile ilgili divanlara bu açıdan bakılırsa şu tespit yapılabilir: İlk yüzyıllarda ortaya konan divanlarda şahıs/sûfi isimleri azdır, zamanla çoğalacaktır. *Yunus Dîvânı*'nda Bâyezîd-i Bistâmî, Cüneyd-i Bağdâdî, İbrahim Edhem, Veysel Karanî, Ma'rûf-i Kerhî, Şiblî gibi ilk sûfiler birer, ikişer, üçer defa geçerken kendi muasırı kabul edilebilecek daha sonraki mutasavvıflardan çok az kimsenin adı geçer: Mevlânâ, Geyikli Baba, Necmeddîn-i Kübrâ, Ahmed-i Kebîr. Mürşidi Taptuk Emre ayrı tutulursa ismi defalarca tekrar edilen ve atıfta bulunulan tek kişi vardır. Ele alıp incelemek istediğimiz konu da budur. Yaklaşık otuz defa farklı şekillerde ismi zikredilen tek sûfi: Hüseyin b. Mansûr, bir diğer ismiyle, Hallâc-ı Mansûr.

Niçin? Bu tercihin sebebi ne?

Hallâc Kimdir?

İnsanlık tarihinde fikir ve davranışlarından dolayı idam edilen mühim şahsiyetlerle ilgili olarak daha sonraki yıllarda daima farklı değerlendirmeler olmuştur. Tasavvuf tarihinin önemli temsilcilerinden biri olan Hallâc da böyledir. 858-921 yılları arasında yaşayan Hüseyin b. Mansûr, Cüneyd-i Bağdâdî'nin yaşadığı Abbasî başkentinde tasavvufi yorumlarla gönül dünyasının ihtiyaçlarını gidermeye başlamış ve epeyce bir mesafe kat etmişti. Amr b. Osman Mekki'nin elinden dervişlik hırkasını giyerken Ebû Yakup Akta'nın da kızıyla evlenmişti. Bir müddet sonra mizacının derinliklerinde barınan kabiliyetler yavaş yavaş ortaya çıkınca yakın çevresiyle sıkıntılar yaşamaya başladı. Bunları çözmek için Cüneyd'e başvuran Hallâc, ondan sabır ve temkin tavsiyesinden başka bir şey alamadı. Bir taraftan mübarek topraklara doğru olan Hac yolculukları diğer taraftan uzun zamana yayılan Hindistan, Türkistan seyahatleri onu dönemin en meşhur sûfileri, yazarları arasına kattı. O kadar ki artık etkili vaaz ve sohbetleriyle Müslüman olanlar Mansûrî diye isimlendiriliyordu. Mecusilik, Hristiyanlık, Yahudilik, Hinduizm ve Budizm'in yaşadığı bir coğrafyada bazı insanlar da ona kulak veriyor, aşkla şevkle onun peşine takılıyordu.

Tartışılan dînî-tasavvufî bazı görüşlerini yüksek sesle tekrar etmeye devam etmesi, fırsat kollayan muhaliflerinin eline koz verdi. Bütün baskılara rağmen idam için fetva alamayanlar hapis ile onu tesirsiz hale getirmeyi denediler. O ise içeride iken de eser yazmaya, fikirlerini seslendirmeye, muhaliflerine cevap yetiştirmeye devam etti. Nihayet Karmatîler isyanı ile uzun zamandan beri boğuşan Abbâsî devletinin fetva makamında olan ulema, "Ene'l-Hak" ifadesini kendilerine göre yorumlayarak tam 1100 yıl önce idamına karar verdi: 26 Mart 921.

Fikirlerinden dolayı idam edilen insanlarla ilgili fetvalarda genellikle başka sebepler de ilave edilir. Özellikle devleti yöneten insanların görüşleriyle ters düşmek,

böyle sıkıntılı dönemlerin en büyük “günah”ıdır. Hallâc’ı idam eden fetva makamı bir tarafa, tasavvuf ehli de fikir ayrılığı içindedir. Onunla ilgili olarak dervişlerin bir kısmı susmayı tercih ederken büyük bir kısmı bütün kalbiyle tasdik etmiş, bazıları da onu sihirbaz olarak değerlendirmiştir.

Onun tasavvuf ehli meslektaşları arasında şöyle düşünenler de vardı:

1. Hallâc, bazı ifadeleriyle çizmeyi aşmıştır.
2. Hikmet-i hükûmet esastır. Dervişler, siyasî irade ile ters düşecek her hangi bir tavır sergilememelidir.
3. Sırrı ifşa etmiştir. Her hakikat herkese söylenmemelidir.

Tasavvuf klasiklerinde/tabakat kitaplarında da durum çeşit çeşittir. 990 yılında vefat eden *et-Taarruf* yazarı Buhara’lı Ebubekir Kelâbâzî’nin, tasavvufî terimlere tahsis ettiği kitabında ondan benimseyerek naklettiği cümleleri Hallâc-ı Mansûr adıyla değil de Ebu’l-Muğîs lakabıyla nakletmesi, ortam hakkında bir bilgi vermektedir. Kelâbâzî’nin bir özelliği de Hallâc’ın müridi Fâris b. Îsâ’nın sohbetlerine katılmış olmasıdır.

Hallâc’dan 100 sene sonra vefat eden *Tabakâtü’s-süfiyye*’nin yazarı Sülemî, onu eserinde ilk 100 sūfî arasına alırken, yüz elli sene sonra vefat eden Sülemî’nin talebesi Kuşeyrî, meşhur *Risâle*’sinde ona ayrı bir başlık açarak yer ayırmayacak ancak doğru bulduğu bazı cümlelerini -Kelâbâzî gibi- ilgili terimleri açıklarken kullanacaktır.

Aynı yıllarda yaşayan Hücvirî ise *Keşfu’l-mahcûb* isimli Farsça eserinde ona genişçe yer ayırarak başka kaynaklarda olmayan bazı bilgiler de verecektir: Ona göre Hüseyin b. Mansûr ile Karmatî olan Hasan b. Mansûr Hallâc birbirine karıştırılmaktadır. Hallâc’a saygı ile yaklaşan yazar, sekr halinin manevi sarhoşluğuna mağlup olan bir derviş olduğu için sözlerini rehber edinmemek gerektiğini de ilave ediyor. Hallâc ile ilgili müstakil bir risale kaleme aldığı söyleyen Hücvirî, Bağdat’ta onun bazı cümlelerini bayraklaştıran ve kendilerine Hallâcî ismini veren sapıkların olduğu haberini de veriyor.

Tezkiretü’l-evliya adıyla tabakat zincirinin önemli halkalarından birini kaleme alan ve Moğollarla mücadele ederken Hallâc’a benzer bir şekilde şehit olan Attâr, onunla ilgili menfî ve müspet görüşleri naklettikten sonra kimsenin sahip olmadığı sohbet ve belagate, başkalarında bulunmayan vakit, nazar ve ferasete sahip olduğunu söylemiştir.¹

1 Ferîdüddin Attâr, *Evliya Tezkireleri*, çev. Süleyman Uludağ, (İstanbul: Kabcı Yayınevi, 2007), 527-536.

Bazı sûfiler onun siyasî davranmayıp darağacına bile gitmesini alkışlarken bazıları bunun yanlış bir yol olduğunu savunmuşlardır.

Yunus'a gelmeden bir kişiden daha bahsetmek gerekiyor: Tasavvufî Türk İslâm Edebiyatı'nın bir numarası Ahmet Yesevî. *Dîvân-ı Hikmet*' in değişik sayfalarında adı geçen ve saygıyla anılan büyüklerden biri de Hallâc'dır.²

Üç Yazar

Nefehâtü'l-üns, Yunus'un çağdaşı Buhara'lı Ali Râmîtenî'nin şu cümlesini naklediyor: “Eğer Abdülhâlık Gucduvânî'nin müridlerinden biri o çağda yaşamış olsaydı Hallâc-ı Mansûr idam edilmezdi”³ Bu cümlelerin şerhi size ait.

Fransız oryantalist L. Massignon onunla ilgili olarak yaptığı araştırmaları idamının 1000. yılında, daha sonra da *Dîvân*'ını Paris'de neşretmiştir.

Ülkemizde de konu ile ilgili en geniş araştırma Yaşar Nuri Öztürk tarafından yapılmıştır: *Enelhak İsyanı Hallâc-ı Mansûr: Darağacında Miraç*.

Artık sözü Yunus'a bırakalım.

Dîvân'dan “Şehid” ile ilgili beyitleri okuyarak Yunus'un gönlündeki Hallâc'ı tanımaya gayret edelim:⁴

Meşhur olup geldi yola Mansûr olan derdi bile
Mecnûn misâl oldu dile ma'sûktan ayrılmadılar⁵

Bunda “beli”⁶ diyen kişi onda tamam olur işi
Bizden nişan isteyene ol Hallâc-ı Mansûr nedur⁷

Gördüm anda takılır can boynuna zülfeyn-i dost
Bir kıl ile sad-hazeran Mansur'ı berdâr eder⁸

2 Hoca Ahmed Yesevî, *Dîvân-ı Hikmet*, haz. Mehmet Mahur Tulum, (İstanbul: Ketebe Yayınevi, 2019), 188-190.

3 Abdurrahman Camî, *Nefehâtü'l-üns: Evliya Menkıbeleri*, çev. Lâmiî Çelebi, haz. Süleyman Uludağ, Mustafa Kara, (İstanbul: Marifet Yayınları, 1998), 526.

4 Vakti olanlar beyitlerin geçtiği şiirleri okurlarsa işleri biraz daha kolaylaşır. Aşağıdaki beyitler için Mustafa Tatcı'nın neşrettiği *Dîvân* kullanılmıştır. Bkz. Yunus Emre, *Yunus Emre Divanı: İnceleme*, haz. Mustafa Tatcı (Ankara : Kültür Bakanlığı, 1990).

5 *Yunus Dîvânı*, 40/4.

6 Bk. A'raf,7/172.

7 *Yunus Dîvânı*, 56/11.

8 *Yunus Dîvânı*, 67/5.

Bugün Mansûr olup niden şeyhümün yüzünü görem
Maksûdum buyidi erem âşık yine derdin söyler⁹

Enelhak çağırır Mansûr dilinden
Cüneyd'de cübbe vü irfan-ı aşkıdır¹⁰

Sen seni elden bırak dost yüzüne sensüz bak
Mansurlayın enelhak dahi sebük-bâr gerek¹¹

Derviş Ene'l-Hakk derse n'ola aceb mi
Hep varlık Hakk'undur alâ külli hâl¹²

Mi'râc gecesi Ahmed'ün dönderdüm Arş'da na'linin
Üveys ile urdum tâcı Mansûr'ıla urgandayıldım¹³

Çünkü ben bunda geldüm ben onu bunda buldum
Marsûr'am dâra geldüm kül oluban tozaram¹⁴

Aşk esritti cânımı uş enelhak dedirur
Korku gitti gönlümdem Mansûram dâra geldim¹⁵

Abdürrezzâk ol derviş yoldaş edindi beni
Hallâc-ı Mansûr'ıla dâra asılan benem¹⁶

Oı Hallâc-ı Mansûr'ıla söyleridüm Ene'l-Hakk'ı
Hem yine onun boynuna dâr urganın dakan benem¹⁷

Cercis¹⁸ olup basıldum Mansûr oldum asıldum
Hallâc pambuğu gibi bunda atılıp geldim¹⁹

9 Yunus Dîvânı, 75/4.

10 Yunus Dîvânı, 90/8.

11 Yunus Dîvânı, 135/7.

12 Yunus Dîvânı, 156/5.

13 Yunus Dîvânı, 168/10.

14 Yunus Dîvânı, 171/8.

15 Yunus Dîvânı, 178/9.

16 Yunus Dîvânı, 185/7.

17 Yunus Dîvânı, 187/9.

18 Kavmi tarafından şehit edilen, tekrar dirilen bir peygamber.

19 Yunus Dîvânı, 191/13.

Tenüm dahi canum dahi hiç bilmedi Ene'l-Hakk'ı
Şimdiye dek bilmedise şimden giru tuş eyleyem²⁰

Âlemde fitneyi kodum Mansur'u kül etti odum
Dilinde Ene'l-Hak dedim boynundaki urgan benem²¹

Dâr olam girdâr olam berdâr olam, Mansûr olam
Cân olam hem ten olam hem ân olam hem ân olam²²

Mansûr eydur Ene'l-Hak dir sûretun oda yak
Dinüz dâra gelsünler ben dârı kurup geldim²³

Uş yine Mansûr kadehin maşuka sundu elime
Dört yanımdan od urdular kimse halim bilmez benim²⁴

Çun içeri giresin dost yüzünü göresin
Ene'l-Hakk şerbetini dost elinden içesin²⁵

Zihi Mansûr ki ma'şûk yolunda
Başı berdâr olupdur aşk elinden²⁶

Yolunda Mansûr olayın Ene'l-Hakk demin vurayın
Asılıb vaslun dârına berdâr olayın bir zaman²⁷

Dem urmazıdı Mansûr tevhid-i Ene'l-Hakk'dan
Aşk dârına dost zülfi asmıştı beni uryân²⁸

İlm-i hikmet okuyanlar aşktan fakir durur bunlar
Mansûr oldum asun beni hep dillerde söyleneyin²⁹

20 Yunus Dîvânı, 197/5.

21 Yunus Dîvânı, 199/2.

22 Yunus Dîvânı, 201/35.

23 Yunus Dîvânı, 217/6.

24 Yunus Dîvânı, 226/2.

25 Yunus Dîvânı, 242/15.

26 Yunus Dîvânı, 245/6.

27 Yunus Dîvânı, 253/3.

28 Yunus Dîvânı, 260/3.

29 Yunus Dîvânı, 268/8.

Mansurlayın dâra beni şöyle iyan göster seni
Kurban kılayın bu canı aşka münkir olmayayın³⁰

Mansûr-var oldum bugün berdâr eden gelsün beri
İnnî enellâh ³¹okudum inkâr eden gelsün beri³²

Gevher bu can maksududur can maksudun Mansur'udur
Maksûd için mansur'layın berdân olan gelsün beri³³

Bugün Mansûr benem aşkın yolunda
Yürüyüp çarh u ram şol dâra karşı³⁴

Yusuf'um pazara geldim Mansûr'am bu dâra geldim
Arslanam şikâra geldüm velâkim yatağum anda³⁵

Çun Mansûr gördü ol benem dedi
Oda yakdılar işuttun onu³⁶

Mansur'idum ben ol zaman uş yine geldim bunda ben
Yak külümü savur yele ben Ene'l-Hak dedim ahi³⁷

Ezelden benim fikrim Ene'l-Hak idi zikrim
Henüz dahi doğmadan ol Mansûr-i Bağdâdî³⁸

Bizim meclis mestlerinin demleri Ene'l-Hak olur
Bin Hallâc-ı Mansûr gibi kemine divânesi³⁹

Eğer gerçe âşıkısan key beklegil sır sözünü
Bir sözden oda attılar miskin Hallâc-ı Mansur'u⁴⁰

30 Yunus Dîvânı, 269/7.

31 Bkz. Kasas, 28/30.

32 Yunus Dîvânı, 287/1.

33 Yunus Dîvânı, 288/3.

34 Yunus Dîvânı, 289/8.

35 Yunus Dîvânı, 310/3.

36 Yunus Dîvânı, 353/9.

37 Yunus Dîvânı, 370/8.

38 Yunus Dîvânı, 371/7.

39 Yunus Dîvânı, 406/5.

40 Yunus Dîvânı, 408/5.

darulfunun ilahiyat

MAKALE YAZIM KURALLARI

1. İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi tarafından yayımlanan *darulfunun ilahiyat*, akademik bir dergidir. *darulfunun ilahiyat*'a gönderilmiş makaleler çift-kör hakemlik sistemi kullanılarak değerlendirilmektedir.
2. *darulfunun ilahiyat*'a başvurusu yapılan makaleler, Yayın Kurulu tarafından ön değerlendirmeye tabi tutulur ve uygun görüldüğü takdirde iki ayrı hakeme gönderilir. Yayın Kurulu, hakemlerden gelen yanıtla göre makalenin yayına kabul edilmesine, reddedilmesine, ya da gözden geçirilmek üzere yazara geri gönderilmesine karar verir. Yazarın gözden geçirip tekrar başvuruda bulunduğu makalenin yayınlanıp yayınlanmayacağına Yayın Kurulu karar verir. Reddedilen makalelerin yazarlarına sürece dair bilgilendirme yapılmaktadır.
3. *darulfunun ilahiyat*'a gönderilecek makaleler, daha önce yayınlanmamış veya başka herhangi bir yerde yayın sürecine girmemiş olmalıdır. Makalelerin araştırma ve yayın etiğine uygun biçimde hazırlanmış olmasına özen gösterilmelidir.
4. Dergiye başvurusu yapılan makaleler intihal programı ile taranmaktadır.
5. Elektronik başvurular <https://dergipark.org.tr/tr/login> adresinden kabul edilmektedir.
6. Makale yazım kuralları ana hatlarıyla aşağıda belirtilmiştir, daha detaylı bilgiye Dergi web sitesinden ulaşılabilir. http://ilahiyatjournal.istanbul.edu.tr/_

GENEL BİÇİM ÖZELLİKLERİ

Yazı Tipi	Bütün metinde 10,5 punto Times New Roman yazı karakteri kullanılır.
Sayfa Yapısı	A4 boyutlarındaki kâğıda; <ul style="list-style-type: none"> ▶ üst, alt, sağ ve sol boşluk 2,5 cm (0.98 inç) ▶ iki yana dayalı ▶ satır sonu tirelemesiz Çalışmalar tek sütun olarak hazırlanmalıdır. Paragraf başlarında 0,5 cm girinti konmalıdır.
Paragraf Yapısı	Paragraf sekmesinde girintiler bölümünde; <ul style="list-style-type: none"> ▶ önce ve sonra alanı 6 pt (0,6 line) ▶ satır aralığı 1,5 olmalıdır.
Sayfa Sınırı	Yukarıdaki şablona göre hazırlanmış bir çalışma 25 sayfayı (10000 kelimeyi) aşmamalıdır.

BAŞVURUNUN BÖLÜMLERİ

Başlık	Makale başlığı bold ve sayfaya ortalı olmalıdır.
Yazar İsimleri	Yazar isimlerini başvuru dosyasına kesinlikle eklemeyiniz. Yazar isimleri yer alan başvurular işleme alınmaz ve iade edilir.
Öz	Gönderilen makaleler Türkçe ve yabancı dilde “başlık (title)”, “öz (abstract)” içermelidir. Özler 150 kelimeyi geçmemelidir. Özde atıf kullanılmamalıdır.
Anahtar Kelimeler	Makalelerde konuyu tanımlayan Türkçe ve İngilizce “anahtar kelimeler” bulunmalıdır. 5 terimi geçmemelidir.
Ana Metin	Ana metnin nasıl görüneceğine dair örnek bir metin için lütfen darulfunun ilahiyat’ın web sayfasını inceleyiniz.
Kaynakça	Dergiye gönderilen yazılarda referans sistemi CMOS 17 yazım kurallarına uygun hazırlanmalıdır. Detaylı bilgi için bkz. http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide.html

TABLolar, ŐEKİLLER VE EKLER

Tablo ve Őekiller	Tablo, Şekil, resim, grafik vb. unsurlar metin içerisinde yer almalıdır. Çalışmanın sonunda ayrıca verilmemelidir. Tablo ve Şekillerde genel Őablonun dışında paragraf sekmesinde girintiler bölümünde; <ul style="list-style-type: none"> ▶ önce ve sonra alanı 0, ▶ satır aralığı Tek olmalıdır.
Ekler	Her bir ek, kaynakçadan sonra ayrı sayfalarda verilmelidir.
Diğer	p değerini sadece tablo dışında gösteriniz. Tablo içerisinde ayrı bir p sütunu oluşturmayınız. Metin içindeki p değerlerini italik olarak gösteriniz.

BAŞLIK SİSTEMİ

Başlık Oluşturma	Birinci ve ikinci düzeydeki başlıkları oluşturan kelimelerin ilk harfleri büyük yazılmalıdır (istisna: ve, ile, de, mi gibi ekler her zaman kk harfle yazılır). Tablo ve Şekil başlıkları da bu kurala göre düzenlenmelidir.
Temel Başlıklar	çalışmanın başlığı ve temel başlıklar (Yöntem, Bulgular, Tartışma) ortali ve bold yazılır (Giriş bölümüne Giriş başlığı konulmaz).
İkinci Düzey Başlık	Sola dayalı ve bold yazılır. Kendinden nceki paragraftan bir satır boşluk ile ayrılır.
nc Düzey Başlık	Sola dayalı, 0,5 cm içerden ve bold yazılır. Sadece ilk kelime büyük harfle baŐlar; geri kalanlar kk harfle devam eder. Sonuna nokta konur ve paragraf baŐlıđın hizasından devam eder. Kendinden nceki paragraf- tan satır boşluğu ile ayrılmaz.
Dördüncü Düzey Başlık	Sola dayalı, 0,5 cm içerden, bold ve italik yazılır. Sadece ilk kelime büyük harfle baŐlar; geri kalanlar kk harfle devam eder. Sonuna nokta konur ve paragraf baŐlıđın hizasından devam eder. Kendinden nceki paragraftan satır boşluğu ile ayrılmaz.
Beşinci Düzey Başlık	Sola dayalı, 0,5 cm içerden ve italik yazılır. Sadece ilk kelime büyük harfle baŐlar; geri kalanlar kk harfle devam eder. Sonuna nokta konur ve paragraf baŐlıđın hizasından devam eder. Kendinden nceki paragraftan satır boşluğu ile ayrılmaz.
Tablo ve Şekil Başlıkları	Tablo ve Şekil ifadeleri (Tablo 1., Şekil 1. gibi) bold biçimde kullanılır. Tablo ve Şekil başlıklarını oluşturan kelimelerin ilk harfleri büyük ve başlık italik olarak yazılır.

darulfunun ilahiyat

NOTES FOR CONTRIBUTORS

1. *darulfunun ilahiyat*, published by Istanbul University Faculty Theology, is an academic journal. The articles sent to *darulfunun ilahiyat* are evaluated using the double-blind review system.
2. The articles submitted for publication are first examined by the Journal Manager and Chief Editor in regard to the suitability of their goals, subject, content, presentation style and compliance to the journal's writing rules. Articles that have passed the preliminary evaluation process are sent to two referees that are expert in the specific field of the study. If the views of the referees on the work are at odds, then a third referee will be consulted. According to the reports of the referees the Editorial Management either accepts or rejects the article. The authors of the rejected articles are notified regarding the procedure.
3. The articles submitted for publication should not have been published nor submitted to another journal/editorial book previously. The articles should be composed in accordance with the international research and publication ethics standards.
4. Plagiarism allegations or abuses are constantly being investigated in order to protect the rights of authors and integrity of the journal. Submitted papers to the journal are examined by the plagiarism prevention program.
5. *darulfunun ilahiyat* accepts the submissions through Dergipark <https://dergipark.org.tr/en/login>
6. The guideline for general format properties is as follows. Further details are available at <http://ilahiyatjournal.istanbul.edu.tr/en/>

GENERAL FORMAT PROPERTIES

Font	The font used in the entire manuscript should be Times New Roman, font size 10,5.
Page Layout	In a A4 paper, page margins for bottom, top, right, and left should be pre-set as 0.98 inch. Text should be justified with no hyphenation breaks in words at the end of a line. Text should be typed as a single-column document. Paragraphs and headings should not be indented, but aligned with the main text.
Paragraph Format	Paragraph indents should be pre-set in the tabs section as follows: <ul style="list-style-type: none"> ▶ before and after: 6 pt ▶ line spacing: 1.5
Page Limit	Manuscripts prepared in compliance with the guidelines should not exceed 25 pages (10.000 words).

MANUSCRIPT SECTIONS

Title	Article titles should be boldfaced and centered.
Author's name	The names of all authors and their institutions should not be included in the main document.
Abstract	Submitted articles should include Turkish and English title and abstract. The abstracts should not exceed 150 words. No citations should appear in the abstract.
Keywords	The articles should include Turkish and English keywords which present the scope and content of the text. The keywords should not exceed 5 words..
Main Text	Please look at the samples which are available at the journal's website for an example of how the main text will look.
Citations and References	The journal uses Chicago Manual of Style 17 (Notes and Bibliography). For further details see http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide.html

TABLES, FIGURES AND APPENDICES

Tables and Figures	<p>Tables, figures, pictures, graphics, and similar aspects should be embedded in the text, and not provided as appendices.</p> <p>Under the Paragraph tab, ensure that the indentation is as follows:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ before and after: 0 ▶ spacing: Single <p>Tables and figures should be left aligned, and the text wrapping feature should be turned off.</p>
Appendices	Each appendix should be displayed on a separate page after the references section.

LEVELS OF HEADING

The Heading Style	First letters of the first and second levels should be capitalized. (Exception: conjunctions such as and, or, but should be in lowercase)
Main headings (i.e. Methodology, Results etc.)	Centered, boldface.
Second level headings	Flush left, boldface, separated with a line spacing from the previous paragraph.
Third level headings	Flush left, boldface with a 0,5 cm indentation, lowercase paragraph heading ending with a period (Only the first letter is capitalized), not separated with a line spacing from the previous paragraph.
Fourth level headings	Flush left, boldface, italicized, with a 0,5 cm indentation, lowercase paragraph heading ending with a period (Only the first letter is capitalized), not separated with a line spacing from the previous paragraph.
Fifth level headings	Flush left, italicized, with a 0,5 cm indentation, lowercase paragraph heading ending with a period (Only the first letter is capitalized), not separated with a line spacing from the previous paragraph.
Table and figure headings	Headings for tables and figures should follow the same code.